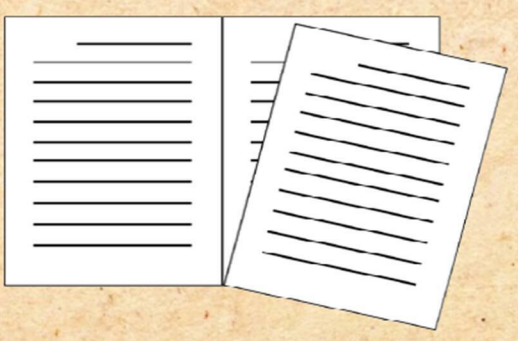
BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 134 8°
INKUNABUŁY

CICERO
I
70.

170.

Homeri poetae Clarissimi Ilias per Laurentiū Vallensem Romanum e graeco in latinum translata: & nuper accuratissime emendata:

W woluminie kolejno współoprawne sygnatury:

Inc. 134

SD 8709 III

SD 8710 III

Dar Kuratorjum Okr. Szk. Poznańskiego.
Z księgozbioru Gimn. im. Marji Magdaleny w Poznaniu.
1930.

GKW 6756

H. Omeri poetae Clarissimi Ilias per Laurentiũ Vallensem Romanum e graeco in latinum translata: & nuper accuratissime emendata:

Io. Petrus Valerianus Bellunensis Lectori. S.

Quẽadmodũ plæriq; alicuius allecti desiderio: quũ faciẽ illius: quẽ amãt: quẽ colũt: quẽ ueneranẽ: ob loci: tẽporisue itercapedinẽ ĩtueri nequeũt: id ipendio curãt: ut saltẽ amati eff giẽ gẽmis: ære: signis: tabellis: cauent: ducant: insculpant: delineent: cuius aspectu si fruanẽ: signiculus desiderii parũper uoluptuoso hoc spectaculo cõqescere uideẽ. Ita: q græce discere nõ potuerũt: quũ Palliatã Homeri faciẽ cernere ꝯ contẽplari ꝯ & admirari nequeant ꝯ tantũ abest ꝯ ut togatã illius imaginẽ aspernent ꝯ ut etiã instar numinis domi eam uenerari ꝯ & in preciosissimo unguentoꝝ scrinio ꝯ Alexandrũ Macedonẽ imitati: inter aurũ ꝯ & margaritas cõditam asseruare ꝯ pro maximo negocio habeant. Neq; iniuria ꝯ quũ Homerus ipse omnibus Philologiæ partibus exemplũ ꝯ & ortum dederit ꝯ nec Poeticæ tantũ artis (ut pfectissimã in eo taceã philosophiã) Veꝝ etiã & eloquẽtiæ ante alios facile princeps mansuro posterũ præconio celebretur ꝯ cuius opera ꝯ nocturna ꝯ diurnáq; manu cõterenda: omnibus ad glorioſam rei literariæ militiã aspirantibus propo nuntur. Itaq; id super eo meritó dici solet ꝯ quod ipse de Oceano ita cecinit.

ὠυδ ἐ βαθυῤῥείταο μέγα σθένος ὠκεανοῖο
ἐξοὗ περ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα
καὶ πᾶσαι κρῆναι καὶ φρείατα μακρὰ ναόυσιν. Nos ita latine uertimus.

Magna nec Oceani uis late ꝯ altũq; fluentis ꝯ
Omnes unde ortum fluuii ꝯ maria omnia ducunt ꝯ
Et fontes ducunt omnes: puteiq; profundi.

Quod ꝯ quũ oẽs intelligãt dilucidó: facturũ me opæpreciũ ꝯ ac animi nõ illiberalis officiũ existimauit: si Iliadẽ ab Laurẽtio Vall. Viro latinissimo paraphrasi perq; luculẽta trãspositã ꝯ priori (ut unicuiq; uidere licet) impressiõe passim corruptã ꝯ passim inqnatã ꝯ collato græco ipsius Homeri codice ꝯ recognoscerẽ ꝯ recognitã castigarẽ ꝯ castigatãq; accuratis cusoribus traderem. Quare prouinciã ꝯ & si laborioſam ꝯ ob cõmunẽ tamen studioſoꝝ utilitatẽ iucundã ꝯ suscepi libentissime. Hinc senticosas regiões expurgaui ꝯ lutulenta dumosáq; flumina retaui ꝯ ut uerbũ antiquũ obiter usurpẽ ꝯ dirutas urbes instaraui: uulnera hominibus ferẽ omnibus illata ꝯ fœde adeo ꝯ ut informia quædã monstra potius ꝯ q̃ homines præ se ferrent ꝯ adhibito salutari pharmaco sanaui: & incolumitati pristinæ restituí: quare omnes nunc suo nom ne potes agnitos appellare.

Quo circa lusimus hoc epigrammate.

Hoc oli occiderãt fortissima pectora bello Addidim9 passim laceris medicamia mẽbris
Plæraq; Graiorũ ꝯ plæraq; Dardanidũ. Vt: si extícta: tamẽ nõ lacerata forent.
Sed rapidis direpta feris miserãda iacebãt Qualẽ igitẽ prião seruauerat hectora cypris
Et sua qui noscet pignora ꝯ nullus erat. Emuncta hérõas nũc capis Iliade.

Cæterũ nõ ibo in ficias me cõsulto illa præteriisse ꝯ quæ Laur. ipse (si modo is Laurẽtius fuit) si futuꝝ ꝯ ut hæc aliquãdo ederentur ꝯ cogitasset ꝯ diligẽtius omnino trãstulisset: nec ab Homero cõplusculis ĩ locis tam diuersus abiisset. Quæ ideo ꝯ ut ab eo traducta fuerant ꝯ reliquí ꝯ ne si manũ in alienã segetẽ iniecissem ꝯ & si pium hoc fuisset ꝯ ab aliquo tñ nasutioꝝ Critico temeritatis ꝯ in hac præsertim Aduleſcẽtia ꝯ possem argui. Laurentium tamẽ ipsum ꝯ qcqd egerit boni consulentes ꝯ merita laude minime fraudabimus: Ingrati enĩ esset animi ꝯ ac ꝓpemodũ malígni ꝯ quẽpiã: q dono nũmum aureũ nobis obtulerit: ꝙ nõ argenteũ huic etiam addiderit ꝯ incusare. Vale feliciter.

1255173 (N)
BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu
SD 8709 III

¶HOMERI POETARVM SVPREMI ILIAS PER LAVRENTIVM VALLEN. IN LATINVM SERMONEM TRADVCTA FOELICITER INCIPIT.

CRIPTVRVS Ego quantam exercitibus Graiis cladem excitauerit Achillis furens indignatio/ita/ut passim aues/feræq; cadaueribus heroum/ac principũ pascerẽtur:te Calliope/uosq; aliæ sorores sacer musaq; chorus:quaq; hoc munus est ppriũ/& quæ uatibus pſidetis/inuoco:oroq;:ut hæc me edoceatis:quæ mox docere ipse alios possim. Primũ quænã origo indignationis:ac materia fuit. Nempe Achillis controuersia cũ summo Græcoq; principe Agamẽnone. Deinde qs inter hos deus controuersiã excitauit. Apollo Iouis & Latonæ filius. Postremo qs Graios ipos eó calamitatis obhanc indignationẽ deuenire permisit:Iouis deoq; summi uoluntas atq; consiliũ. Hæc igitur: qũo gesta sunt/latius exequamur. Controuersia aũt inter Agamẽnonem:atq; Achillem hinc originẽ sumpsit:Apollíne prebente materiã. Erat eiusdẽ dei sacerdos quidã ex Chrysa insula: & ipse Chryses nomine unicæ iam adultæ pater:quã & prĩæ:& prĩs noie Chryseidã appellauit. Hanc Græci:cum Thebas euerterent:finitimaq; loca diriperẽt: captã: ut summo regi dignã:uel dono:uel in suã portionẽ obtulerũt. Vbi aũt ad Troiã redierant:nõ ita multo post. Ecce pr̃ Chryses cũ ingentibus donis redimendæ filiæ gratia:pferens manu aureũ Sceptrũ coronis phœbi uittisq; redimitũ:adiensq; Græcos principes:pcipueq; Agamẽnonem:ac Menelaũ:huiusmodi illos uerbis obsecrabat. Atridæ:uosq; alii Graii principes:Sic uobis dii superi dent Troiã:ut optatis:euertere:& domũ uoti compotes redire:Filiam unicã solũ prĩs mi seri solatiũ mihi reddite accipiẽtes hæc pro eius redẽptione pcia:exhibituri quoq; honorem ipsi Appollini:cuius ego sacerdos sum:cuiusq; hæc sunt:quæ gero/ornamenta. Ad has pces uniuersi pceres moti:iubent patri reddi puellã. Aequũ enim eẽ:ac pium tanta pro redẽptiõe dona afferentẽ audiri:nec sacerdotẽ Apollínis despectũ dimitti. Vnus autẽ Agamẽnon longe secus & sentit:& dixit. Conturbatus etiã tum sacerdotis oõne:tum cæteroq; assensu. Itaq; tibi uero inqt dico senex:ac prædico:ne cõmittas:ut aut nunc iteq;:aut posthac alias: te apud has naues obuiũ habeã:alioquin paq; tibi proderunt sceptra ista: Deiq; laureolæ. hanc ego: ne erres:non prius á me distrahã:q̃ pcul hinc á sua in mea patria apud Argos:ac domi meæ senuerit:texendæ tælæ incũbẽs:& in meo toro cubans. Abi igitur hinc q̃primũ a conspectu meo:nec me:si redire incolumis uis:irritare pergas. Hæc cũ audisset:senex nõ mediocriter cõterritus est:protinusq; á castris se recepit taciturnus ac mœstus. Deinde cũ procul a nauibus abiisset luctu grauis Apollinem his uocibus cõprecatus est. Apollo Iouis ac Latonæ clara pgenies. Apollo Smyntheu. Apollo:quem argento arcu prepotentem colũt:qui Chrysam/q Cillam/qui Tenedum incolũt:si qñ tibi grata iocundaq; fuere mea ædificia mea fasta mea solẽnia/Tauris capriscq; rite imolatis. Audi nunc precãtem sacerdotẽ tuũ misero prĩ gratificare:quod postulat. Immite tua tæla in Graios exercitus ut/luant mihi pœnas pro tot lachrymis tantisq; mœroribus/quos mihi inuexerunt. Hunc ita orantẽ Apollo audit:ppereq; ab alto cælo delapsus plenus iraq; & noctiq; ipsi assimilis:resultantibus/ob celeritarem descendentis/cũ sono sagittis/atq; arcu:quos ad tergũ suspensos in pharetra gestabat/ad naues:& castra se contulit:atq; ab illis seorsum residens per nouẽ dies/totidemq; noctes horrendo cũ sono sagittas emittens:primũ iumenta/canesq; percussit:deinde & homines/atq; ita percussit

Inuocatio

Propositio mi bris

Primus probat mobũ assumpt pprietas contron Agathon

ut quotidie cateruatim in orgis defunctorum corpora cremarẽtur. Decimo autem die cũ tã tam cladẽ Pallas aĩaduerteret: miserta talis conditiõis eorꝝ: quos singulari solicitudine ꝓsequ retur: Achilli dedit hanc mentẽ: ut de ea re ad senatũ atq; ad omne cõsiliũ Græcorꝝ referet. Igi tur huius uocatu principũ populiq; cœtu coacto ac sedente: Achilles surgẽs hanc habuit ora tionem. Agamẽnon infecta rei: q̃tum uideo: nos hac frustrati spe domũ reuertemur: si mõ re uerti datum est morte uitata. Nam uniuersos prope graios iam partim bellũ partim pestilen tia absumit. Q uare consulendũ censeo augurẽ quẽpiam ꝯ aut aruspicẽ ꝯ aut somnioꝝ interp̃ tem (Si quidẽ ipsa quoq; ab Ioue oñdũtur insomnia) qui nobis denũciet tum causas irarũ: q̃s in nos Phœbus tantopere exercet: seu ꝯ quæ indigne ferat uota sibi nõ ꝓsoluta: siue sacrificia non rite facta: seu qd aliud tum qua expiatione: nũ agnorũ capratũq; sacrificiis ipsũ placare possimus: ut a nobis: quã iniecit: pestilentiã tollat. Hæc cũ achilles dixisset: resedisset q; tũ Cal chas Thestoris filius surrexit ꝯ uir longe oium Ariolandi peritia: quã ab ipso Apolline didice rat: p̃stantissimus: atq; oia cognita hñs ꝯ quæ fuerunt: q̃ sunt: q̃ erũt: quẽq; unũ Græci ad Tro iam ueniẽtes dignũ putarunt: cuius diuinationẽ suæ nauigationis ducem haberent. Hic igit̃: ut erat prudẽs: in hunc modũ ad illos uerba fecit. Iubes me Iouis amice Achilles hic pro con cione cãm iraꝝ Apollinis promere: ego uero promã illã quidẽ: tibi parebo. Sed tu mihi spõ de uicissim iurans sanctissimũ iusiurandũ ꝯ te neq; lingna ꝯ neq; manibus: si ob hoc ipsum in periculũ uocet: mihi defuturꝝ. Certum enim habeo maiorẽ imodum aduersus me indignatu rum esse eũ: cuius cæteri græci & consilio acquiescũt ꝯ & iperio parent. Neq; uero mihi satis fuerit Achilles si me hodie ab hoc discrimine uendices nisi feceris id etiã deinceps. Nam ira tus in iferiorẽ princeps ꝯ & si continet se in p̃sentiarũ dissimulata ad tp̃s indignatione tñ offen sæ meminit q̃rens assidue occasionẽ donec aio suo satisfaciat sumpto de hoie supplicio. Q uo circa Achilles si me ꝓloqui diuinationẽ uis rñde an uelis possisq; Calchantẽ ꝯ & nũc & iposte rum incolumẽ reddere. Cui rñdens Achilles Noli inqt uereri Calchas ꝯ q̃cqd diuinatiõis aio tenes ꝓferre in mediũ. Iuro tibi per phœbũ Apollinẽ cuius oraculũ dicturus es Nemo me uiuo & quo ad supra terras cõspiciat: tibi apud has naues ob hanc cãm iiurioſas afferet ma nus. Nemo inq̃ graiorũ oium ne ipse qdem si forte de eo locuturus es Agamẽnon ꝯ principũ qui hic assunt multo eminẽtissimus. Tum eximius Augur Calchas timore depositio Nil ho rum inquit quæ enumerata sunt nobis Apollo succenset sed Chrysem sacerdotẽ suũ iniuria cõtumeliaq; esse ab agamẽnone affectũ cui filia reddita non est p̃sertim p̃cium pro redẽptio one offerenti. Eoq; cladẽ hanc in nos imisit ꝯ imissurus etiã maiorẽ nec antea finẽ mali factu rus q̃ pr̃i filia reddat̃ & reddatur sine p̃cio qm̃ redẽptionẽ accipere noluimus & ad eũ cum do nis eatur ꝯ q; bus sacrificiũ fiat. Q uia cũ donis huc uenientẽ re pulimus. Ibi ꝯ tum nr̃a expiatio ne ꝯ tũ Chrysæ p̃cibus ꝯ Phœbi pacem cõsequemur. His dictis Calchas resedit. Tum agamẽ non surgẽs ipso ore atq; uultu æstũ irarũ declarante toruos ꝯ atq; ignibus similes in Calchan tem primũ intẽdẽs oculos. O uates inqt ominose mihi semp Nunq̃ bona ꝯ nunq̃ fausta aga mẽnoni uaticinabere: quasi inuet te aduersa mihi denunciare ꝯ & acerba ꝯ ut tui sis similis ais mea cã Phœbũ hanci græcos cladẽ excitasse q; munera pro redẽptiõe accipere filiãq; redde re pr̃i recusaui. Nec seorsum me admones sed palã in cõcione in inuidiã meã poras. Equidem ut ad uos reuertar. Græcorũ principes cæteriq; milites fateor amore puellæ captus sum ꝯ una cum illa domi uitã agere decreuerã: utpote digniore ꝯ q̃ mecũ cubet ꝯ q̃ Clytæmnestra uxor. q; facie ꝯ q; mẽbris q; ingenio ac moribus ꝯ q; deniq; muliebribus officiis ꝯ atq; operibus antecel lit. Verũtamen. si ita res postulat præstatq; patri puellam reddi reddatur. Neq; enim is ego sum qui malim populum perire dum animo meo obsequar q̃ incolumen esse. Sed uestra in

uicem

uicem interest prouidere:ut hæc mihi iactura aliũde resarciatur:atq; pensetur/ ne/ quod indi gnum est/ atq; iniquũ:solus ego ex oibus(taceo quantus sum)fraudatus sim honore meo/ sublata puella:ut uidetis:quæ mihi ex præda cesserat in portionem. Tum Achilles excepit. Et quo tandẽ pacto maxime ac potentissime agamẽnon fieri põt/ ut proceres Græcoꝝ resarci ant honorẽ tuũ/ atq; cõpensent? Nam nec aliquid est:quod cõe oium sit:unde munerare te/ atq; honorare ualeamus. Et quæ ex direptionibus urbiũ inter duces militesq; distributa sũt/ absurdũ uidetur retractari/ & á singulis i mediũ collata iteꝝ ad distributionẽ uocari. Cæteꝝ restitue tu quidẽ nunc istam deo puellã/ quã ille restitui imperat. nos uero cæteri postea red dituros tibi:si Iuppiter annuat nr̃is mãibus euerti Troiam:triplũ & quadruplũ pollicemur. Cui rñdens Agamẽnon:Noli inquit q̃uis tam p̃stans sis fortissime:atq; istud quod ais ꝑsua dere. Siccine iubes me hanc patri reddere:ut tu honore tuo fruaris ego sim fraudatus meo? Oino nũc honorẽ meum Græci istaurabunt iuenientes:quod plane iacturã meã emendet. Quod si isti grauabuntur:aut differẽt. ego ipse per me id agam. accedensq; ad quẽcũq; mihi libuerit:erripiam ab eo q̃cunq; mihi libuerit siue Vlyxes. ille:siue Aiax:siue tu:siue aliuꝰ q̃s quis sit. Certe quisqs erit:is stomachabitur sane scio:& licet stomachetur. sed hoc postea ui derimus. Nunc aũt deducatur festinãter biremis. impositiq; idoneis in ea remigibus atq; ho stiis Chryseidam remittamus. Delecto insuper ex primoribus aliquo:cui cõmode hoc offici um delegemus. aut aiace:aut Idomeneo:aut Vlysse:aut te achilles iter oẽs imanissime:q; apol linem in Græcos pestilentia crassantem præcibus sacrificiisq; exores. ad hunc achilles trucu lento intuens aspectu:O uir/ inquit/ ex dolo totus atq; ĩprudentia factus/ ac genitus/ Et quis tibi Græcoꝝ posthac libens pareat:alacerq; aut in expeditiones eat:aut p̃lium capessat? Ne q; uero ipse priuato in Troianos odio huc ꝑfectus sum pugnaturus in ultionem illatæ mihi ab illis iniuriæ/ q; uel agros meos uastauerint:uel boum/ equorũq; armenta regno abegerit. Cum tantũ maris atq; terrarũ inter Pithiã/ Troiãq; interiectũ sit. Tua tantũ cã impudẽtissi me mortaliũ huc nauigamus:quicũq; tecũ huc nauigauimus/ ut tibi gratificaremur:ut com munẽ iniuriam ulciscaremur:Menelai pariter & tuam. Horũ tu canino uir aspectu: horum nullam rõnẽ habebis/ eosq; ꝑ nihilo putabis. Et qđ per ærũnas belli manus meæ emeruerũt. (Nam in enertẽdis Troianorum oppidis plus ego/ q̃ cæteri/ & opere/ & opis p̃stiti) quodq; mihi ab omnibus tributũ est:id tu mihi te per te erapturum minaberis? Quom tu semꝑ mul to plura q̃ ego ex diuisione præclarũ manubiarũq; sortiaris? Quippe maxima quæq; portio ex omni prædæ partitiõe tua est/ mea uero exigua. quod mihi á quoque pro laboribus meis extorqueo. nihil surripio/ nihil exigo/ Sed q̃tulũcũque á cæteris ultro libẽterque defertur eo contentus sum. Quapropter qñquidẽ ita agere instituis/ En domũ/ atque in Phthiã/ qđ mul to mihi cõducibilius est/ q̃ hic manere/ abeo. Neque uero opinor me ob denegatũ honorem hic ꝑfecto magnas te opes/ ac diuitias adapturũ. tunc agamẽnon/ abi hinc inquit q̃ maturri me si tua uoluntas fert. Nec enim/ ut mea cã remaneas/ orabo. Ne hoc expectes. nõ eris me cum tu:/ erunt alii cõplures/ qui mihi/ non uti tu facis/ reuerentia præstabunt. Erit certe quod uidelicet p̃cium est Iuppiter optimus maximus/ tu uero:ut scias:inter oẽs reges mihi es maxi me iuisus/ quem nihil iuuat/ nisi pugna/ nisi rixæ/ nisi bella. q; aũt singulari p̃ter cæteros ro bore p̃ditus es/ id uero nõ tu tibi:sed dii dederunt. Abi igit/ i patriã cum sociis:atq; ibi iter tuos Mirmydonas:si uis/ imperiũ exerce. Nam te id facere inter alios atq; hoc loci non licebit: ubi ego:qua sum dignitate/ atq; imperio te nihili facio prorsuq; contemno. Ideoq; iratum te nec rogo/ ut maneas:nec teneo. Illud tamen minitans prædixisse uolo:quẽadmodũ mihi Apollo aufert eam/ quæ mihi sorte obtigerat:sic ego eam/ quæ tibi sorte obtigit:auferam. Et ut Chry

feidam a tabernaculo meo eductam ad patrem nunc remittã/ſic Briſeidam a tuo tabernaculo abducam:in meoq; collocabo/ut & tu itelligas:q̃topere ego te antecello:& cæteri poſthac parí fronte mecũ colloq reformident:ac meis uel dictis uel factis ſe opponere. hæc Agamẽnon quibus Achilles auditis excandeſcens hæſitabat aio utrum diſtrictio/quem ad latus habebat/gladio/irruens terrefacto/perturbatoq; conſeſſu/Agamẽnonẽ trucidaret:an iracundiam cohiberet:doloriq; imperaret. Iamq;:dum ſecũ deliberat gladiũ eduxerat. Sed pallas ꝓtinus cælo delapſa præſto fuit(Adierat nãq; ipſam Iuno/utq; huic rei opem ferret:orauerat: ſiquidem ambos parí ſolicitudíne ac charitate proſequebatur)Hæc igitur/ubi a tergo iuuení aſtitit/nullí alíi conſpicienda/q̃ illí:rutilã eius comam manu prehendit:Ad cuius tactũ aſpectumq; expaueſcẽs Achilles cũ reſpexiſſet/in deamq; oculos horribilí quodã ardore ſuffuſos intendiſſet/pallada cõfeſtim eẽ cognouit:atq; ipſam compellans ita inquit. Quid tandem huc magno Ioue ſata ueniſtí?/an ut ignominiã Agamẽnonis cõſpicias?/quam hoc ferro acceptурus eſt pro ea/quam ego ab ipſo accepi. Inſolentiſſima enim huí9 ſuperbia facit/ut ei ſtatim offeram mortem/quam nequaq̃ poterit effugere:ita in ipſum iracũdia ĩcenſus ſum. Cui Pallas teſpondẽs. Non ueni iquit á cælo Achilles:ut te iratũ í ultionem iniuriæ acceptæ erũpere uideã: ſed ut iracũdiam tuam compeſcã. Nec hoc mea tm̃ ſponte:uerũ etiam Iunonis admonitu:quæ me:ut huc accurerẽ:hortata eſt. Síqdem utrunq; parí ſolícitudíne ac charitate proſequitur. Quare acquieſce nr̃o cõfilio. cohibe ipetum animí/reconde gladium:uerbis tuam cãm age/non ferro/intra conuicia iraſcere:hactenus ultioní líceat:Atq; quo nobis facilí9 pareas furoremq; mitiges:attende/quid dicam. Aderit tp̃s(crede Palladí affirmãti)qñ ille adleniendam hanc offenſam ultro tibí triplo plura/ac triplo potiora deferet dona. Tum Achilles haud illí aduerſatus. Et ſi iquit dea certum iã míhí erat de hoc homine ſupplíciũ ſumere: uobis tñ:q̃ affectíbus obtemperare:non modo decentius eſt:ſed etiã utílius. Qui enĩ uolũtatí deoꝝ paret:hunc díi ipſi præcipue exaudíunt. Hæc dícens enſem argenteo capulo in uaginam recondídit. Pallas uero ipſa í cæleſtes domos ad Iouẽ/atq; ad alios dæmones ſe recepit. Níhil tñ minus Achílles Agamẽnonem:nõ ſedato iracũdiæ feruore:rurſus maledictís aggredítur. uino madens:caninum rictũ:ceruinum cor habens:cui nunq̃ tantum animí fuit/ut uel cum toto exercítu armatus prœlium ínires:uel cum ſtrenuís loca inſidiís apta obſideres. Et ſapís. illud optimum factu putans ad tentoria manere/ac ſpoliare ſotios portione ſua:ſi quí tibí cõtra dícere audeãt:rex populí deuorator. ꝙ ſi hí quibus præſides aliqua eſſent idole Græcæ ac maſculæ uirtutis:hodíe profecto finem faceres iniurías nobis/ac contumelías componendí. Equidem teſtor tibi:& ut ne quid dubites:quod eſt præcipuum iuſiurandum iterponam/per hoc ſceptrũ graiorum pricipum iure populis dícundo:& ĩ cuſtodiendís ex Ioue legib9 ſigne:quod quẽadmodum hoc poſtq̃ é ſua arbore reciſum/& manu artificis dolatum/ac fabrefactum eſt:nunq̃ ramos ꝓferet:nunq̃ frondes emittet/nunq̃ poſtremo reuiuiſcet:Sic nũ quã Achillem Graiorũ deſideriũ capiet:nec ulla hoꝝ neceſſitas adducet:quo ipſos ab homícidæ Hectoris manibus cõfectos eripiã:ut tu tecum afflecteris:ꝙ nullã eis opẽ afferre poſſis:& tanto pœnitentiæ dolore rumparis/quí p̃ſtantiſſimũ/iter omnes Græciæ uiros/pro nihilo habendum tibí putaſtí. Hæc cum díxiſſet. Sceptrũ ipſum aureis clauís diſtinctum humí abiecit/ac reſedit. Agamẽnone autem & ipſo pro ſe iſanire ĩcipiente/ſurrexit Neſtor/pyliorum & imperio & facundía longe priceps/cuius ex ore dulcior melle fluebat oño/uir ſapientia ſimul/& annis grauis. Síquidem tertiam iam ætatem hominum uiuebat:& cum multis:quí iam deceſſerant:unã floruerat. Hic itaq; ad illos/ut erat maturus:O idígnum facinus iquit:quanto mœrore/ac luctu omnis Græcia afficietur/quanto gaudío Priamus/cũ filiis/

reliquiſq;

relíquiſq; Troianis.cum nuntíum acceperínt ꝛuos ꝛqui & conſílío ꝛ& armís cæteros antecellítis ꝛ dígladíarí ꝛatq; ſeditíonibus íteſtínis laborare.Sed acquíeſcite queſo uterq; conſílíís meis ꝛqui utroq; ueſtrū natu ſum grandíor ꝛcuíus cōſílíū nunquā á præſtantíoribus uíris q̄ uos eſtís ꝛrepudíatum eſt.Neq; enim tales uíros aut uídere míhí contígít ꝛaut audíte ꝛq̄les íllí fuerunt ꝛcū qbus famílíarıter uíxí. Pírithous: Dryas. Theſeus.Cærreus. Exadíus.Polyphem9 díís ímortalíbus comparandí ꝛnedū omníū mortalíū fortíſſímí.& qui cū fortíſſímís centaurís montíum ícolís acerríme bellígerauerūt.Iís ego procul uſq; á Pylo euocat9:auxílío ueni ꝛcū que ípſís í bello uerſatus ſum.ita ut corporís & aními uíríbus egregíam operam nauauerím aduerſus eos ꝛcū quíbus nemo hoꝝ ꝛqui nunc uíuūt ꝛauderet conſerere man9.q; ſe fortíores uobís ſæpe me conſulebant ꝛlíbenterq; conſílíís obtemperabāt meís ꝛdebetís & uos(Erít enī ex amborū utílítate)admonenti míhí acquíeſcere.Igítur neq; tu Agamēnon potentía tua fretus prærípías huíc puellam ꝛquam Graíí í honorem eí ꝛatq; í partem prædæ dederunt. Sed ſíne ípſum potírí ꝛquod ſuum eſt.Neq; tu Achílles uelís ex æquo cū rege contendere ꝛcuí ab ípſo Iouæ hæc ꝛqualís nunq̄ alterí ꝛeſt collata dígnatío.Et ſí tu corporís uíríb9 anteſtas ꝛ& dea matre es genítus ꝛhíc tamen potentíor eſt ꝛquí í plures ímperíū obtínet.Q uare tu quidē Agamēnon deſíne í hunc íraſcí.ego uero reconcílíare ípſum precíbus conabor ꝛquíppe q̄ maxímus ín prœlíís eſt murus cæteroꝝ Græcorū.Ad hūc reſpondens Agamēnon.Recte íſta ſenex ꝛ& uere cōmemoras.Cæterū hic uír ıter cūctos ulterıus excellere ꝛomnes uícere ꝛ omnibus dominarí ꝛomnibus ıperare uult ꝛ qua ſpe ꝛut reor ꝛfruſtrabítur.Nam ſí eí díí dederunt ꝛ ut omnibus í bello præſtaret.nū ídeo ꝛut omnibus probra ígerere poſſet ꝛdederunt: Ad quē Achílles ꝛıterpellato íllíus ſermōe.An íquít ego cōmíttere m ꝛut tímídus ꝛ& nullíus precíí uocer:ſí ıomnibus ꝛquæcūq; tu míhí íiunxeris dícto audıens ero: Alíís tu ꝛalíís ıperato nō míhí Nam íſta ſpes te ꝛut reor ꝛfruſtrabítur. Verum hoc ꝛquod dícam ꝛrepone ímís ſenſíbus.Ego neq; tecū:neq; cū alío quopíam puellæ huíus retínēdæ gratía ad manus uocabor ꝛqm̄ ꝛ quod eríptís:íd míhí dono dediſtís ꝛcæterarū aūt reꝝ ꝛquæ penes me ſunt ꝛnihíl fane íuíto me tolles q; ſí uerbís meís fortaſſe non credís:ut etíam íſtí cognoſcant:Agedum experíre:cuíus ſtatím cruor per lanceam qua te confodíam decurret. Tandem ꝛcū huíuſmodí ıter ſe altercatıonib9 dímícarent:conſílíū ſolutū eſt.Et Achílles quídem cū Patroclo ſuo ꝛalííſq; comítibus deducētíbus ad naues ꝛ& ad tentorıa ſua redíít.Agamēnon uero deducta bíremí ac delectís uígítí remígíbus ꝛípoſítíſq; una cū uíctímís adductam pulcherrímam Chryſeídam ín ea collocauít ꝛ Vlyxe:qui bíremí p̄eſſet ꝛdelecto.Q uam ubí uídít abeūtem ꝛac uela facıentem:ıuſſít populís ſe purgare.Illí ob eā rem parātes & í mare purgamenta íacientes:pro ſe quíſq; círca líttus : Apollíní ſacrıficabant.alíus tauro:alíus arıete:alíus hyrco.omnía deínceps líttora collucere : & ubíq; fumū hoſtíaꝝ í cælū tendentē ſerpere uíderes.In qua p̄creatıone cū cæterí Graíí occupatí ſunt:Agamēnon adhuc exulceratū aíum gerens ꝛut ꝛquod Achílłí uerbo mínatus erat re ípſa declararet. Taltybíū atq; Eurybatē p̄cones ꝛfídelí ímprímís opera probatos ſíbí mínıſtros ꝛuocat:atq; alloquēs íta íquít.Ad Achíllís tentorıa íte:& formoſíſſímā Bryſeídam manu p̄henſam abducite:quā ſí tradere recuſauerít:dícite íllí meís uerbís uenturū me cū ampłíore manu ꝛuíq; mulíerem ereptuꝝ cū ípſíus ígentí formídíne.Hæc cū audíſſent p̄cones tā p̄fracta mandata:haud líbēter p̄fectí ſunt.quí cū ſecundū líttus ad tentorıa naueſq; Myrmídonū ueníſſent:offenderūt Achíllē ꝛante nauē tabernaculūq; ſuū ſedentē ꝛQ uíbus ínſpectís nec íl le hoꝝ aduētu læ atus eſt:nec hí p̄pius accedere ꝛ& exponere mādata ꝛaut oīno híſcere auſí ſunt.Stabāt ítaq; cū reformídātes uultū turbatí regís.tū erubeſcētes talí apud eum fungí legatıone.Hunc tímorē & hanc uerecūdíam loquendí ꝛídeſt aduentus cauſam cum Achílles

intellexíſſet:Saluete iquít p̃cones Iouís atq; hominum angelí/accedíte propíus/Neq; enim uos mihí íniuríam facitis iuſſí uenire/Sed Agamẽnon/quí uobis neceſſitatem ueniendí ípoſuít/mandans:ut Bryſeídam a me abducatis.Agedũ nobílis Patrocle educ ad hos puellã: eíſq; trade ad Agamẽnonem educendam. Hos autem ípſos uolo mihí eũ apud ímortales deos mortaleſq; homines:tum uero apud ípſum/a quo míſſí ſũt ímaníſſímum regem teſtes fore: ſí qua neceſſitas ígruat cæterís/ut uſus mei ſit:quo eos protegam i ultímum díſcrímen addu ctos/quandoquídem tam perdíto conſílio/ut p̃teritorũ pariter/& futuroꝝ ímemor nonpro ſpíciat/qua ratíone ſocíí híc ad naues ĩ bello non occídant. Hæc Achílles. Patroclus aũt amíco obtemperans eductam e conclaví puellam p̃conibus tradít. Illí accípientes ad naues Agamẽnonís deducebant iuítam/mœſtam/& íre penẽ recuſantem. At Achílles erumpẽtibus lachrymís deflectens ab aſpectu cæteroꝝ ſolus ad oram ſpumantis maris reſedít:atq; ĩ ípſum late fuſum pelagus ítuens manuſq; tẽdens matrẽ ſæpíus cõpellabat. Mater:quæ me hoc fato genuíſtí/ut íuuení/atq; í ípſo ſít ætatís flore moriendũ/ſpondebas tamen ítra hoc breue tp̃s æuí Iouem míhí magnũ decus eſſe tríbuturũ/En nunc ne tantulũ quídem tríbuere uoluít. Nam Atrídes Agamẽnon:ut me decoraret:q; míhí conſenſus Graíorũ honorís ac premíí cã donauerat/íd ípſe a me prærípuít. Talía deflentem cum lachrymís ex ímo maris/ubí cum ſene patre erat/mater exaudiens/protínus exilíít:& íſtar nebulæ ex aquís prodíens/accedẽſq; fílío aſſedít/blandaq; íllũ manu prehendens:quíd fles íquít fílí? quís tantus dolor tantuſq; meror pectus íuadít? profer matrí omnía/nec me quícq; fílí celes/ut tecũ ego quale ſít íſtud uulnus ítelligam. Cui Achílles alte ducens cũ gemítu ſuſpíríũ. Tute ínquit mater per te ípſa ſcís/quíd tíbí opus eſt a me cũcta exponí. dum Thebas omnibus cum copíís adííſſemus/ tandemq; expugnatas euertíſſemus:omnem prædam huc conuexímus/eam uíctores rite/ & more ínter ſe partítí ſunt. Agamẽnoní aũt Chryſeídam ut dígnũ íllo munus donauerũt. At non ita multo poſt. Ecce pater Chryſes cũ ígentibus donís redímẽdæ fílíæ gratía p̃ferẽs manus aureum ſceptrũ/coronís Phœbí uíttíſq; redímítũ:adienſq; Græcos príncipes: p̃cípueq; agamẽnonem ac Menelaum precíbus obſecrabat. Ad quas preces uníuerſí proceres motí iubent patrí reddí puellam. Aequũ enim eſſe ac píum tãta pro redemptíone dona afferentem audírí:nec ſacerdotem. Apollínís deſpectum dímittí. Vnus autem agamẽnon:cuí res hæc mínime placeret:íncrepítũ míníſq; perterrítũ abíre iuſſít. Cuíus ubí receſſít luctu íratũq; pleni apollo cũ míſereretur orantís. (Eſt enim íllí ímprímís amícus) peſtílentíam in exercítus Græcorum íníecít tam ſæuam:ut frequentes homines díuínís conſecti tælís procumberẽt:ac paſſím expírarent. Perítus autem quídam augur ob íram apollínís dícebat hoc fierí. Tunc ego prímus omnium in conſílío ſuaſí placandum eſſe deum:pacemq; ab eo petendam. Q ua re in me agamẽnon uæhementer íncenſus ſurrexít ad loquendum:mínatuſq; míhí eſt: atq; ut mínatus/ita re efficít. Remíſſa enim ad patrís domũ cum donís Chryſeída:ſtatím ad me p̃cones míſít:quí a me Bryſeídã a Græcís cæterís mihí dono datam:abducerent:q; & abduxerunt. Q uare mater:ſí quíd potes/ut certe potes/auxílíare fílío tuo/quod facíes:ſí cælum petens cũ Ioue agere uoles:cuíus anímũ deuínctũ tenes conclíatũ tíbí merítís tum uerborum tum operum tuorũ. Et enim memoría teneo te in domo patrís mei audiente me ſolítam gloríarí:q; díceres te unã ab ímpendentí índignæ mortís perículo Iouẽ uendícaſſe. Cũ in eũ Neptunus:Iuno:Pallas:alííq; díí cõiuratí ímpetum facerent:cõprehẽdere uolẽtes uínculíſq; conſtríngere:ac poſtremo necare. Nam tu talí in tpe adueníens míſerata uícem Iouís in perículo poſítí:protínus adííſtí Centímanũ:quem díí Bríareum:homínes Egeonem uocãt: exoratũq; in cælum perduxíſtí. Q uem poſtq; patría uírtute confiſum:& hoc honore ſubnixum adeſſe

Ioui

Iouí ꝯ atq; assidere uiderunt ꝯ cæteri dii timore perculsi ab audaci conatu destiterũt. Nunc igit mater accede ad iouẽ: & aduoluta genibus cõmemora illi tua in se beneficia ꝯ si fieri potest: ut tibi hoc mea causa inuicẽ idulgeat. Troianis faueat ꝯ gratificeturq; ꝯ Achiuos autem i fugam uertat ꝯ fundat ꝯ occidat ꝯ donec intra ipsas naues ꝯ atq; usq; ad mare pauore redigat ꝯ ut & cæteri ob regis meritũ ꝯ plectantur. & ipse agnoscat se sibi cãm fuisse hoꝝ malorũ ꝯ qui Achiuorũ ꝑstantissimũ flocisecit. Hac filii oꝛone thetis audita tota i lachrymas resoluta ꝯ utquid inquit te fili mi miserũ misera genui? quod utinã hoc tibi paruulũ æui (nã nõ sera mors ꝯ sed uicina te manet) liceret sine lachrymis ac sine offensione cõsumere. Nũc aũt uita es iter oẽs pricipes q̃ breuissima ꝯ tam acerbissima futurus. Ob hoc ego te fili domi nostræ genui misera mater ꝯ & educaui. exequar tñ tua mandata ꝯ adíboq; iouem ꝯ si forte ꝯ quod poscis ꝯ cõcessurus ẽ. Verum undecim diebus est expectãdus. dum ab oceano é cõuiuio æthiopum ꝯ ad quod hesterno die cum reliqs diis se cõtulit ꝯ redeat i cælũ. In quod ego cõscendẽs ꝯ ubi primũ rediisse cognouero ꝯ ita obsecrabo ꝯ ut confidã me illũ exoraturã. Tu uero itera ꝯ neq; i pugnã ꝯ ne i concionẽ prodeas significãs grauiter i uniuersos Achiuos esse iratum. Hæc ubi dixit ꝯ a filio abiit duabus se molestiæ causis afflictante ꝯ tum i agamẽnonẽ idignatione ꝯ tum suorũ amoꝝ desyderio. Dum autẽ ad naues hæc agunt ꝯ Vlysses i Chrysam profectus cum cæteris applicuit atq; ubi i portũ itrogressi sũt primũ. Ilico uela deducũt: cõtrahũt ꝯ reponũt. Deide malũ rudẽtibus ꝯ q̃bus erat itẽtus ꝯ submittunt: & i sua collocant teca. Tum sumptis remis nauim ad stationẽ telluri contiguam propellũt. Postremo iactis anchoris: allígataq; ad orã puppi ꝯ i terram descendunt ꝯ uictimas exponũt ꝯ Chryseis progreditur ꝯ quã Vlysses ipse deducens ad tẽplũ aramq; Apollinis i manus tradidit pri dicens. Chryses huc me ut uenirem Agamẽnon iussit ꝯ græcoꝝ exercituũ princeps ꝯ ut tibi filiam reportarẽ cũ uictimis ꝯ quarũ imolatione placemus Phœbum i nos iratũ ꝯ ac dire sæuiẽtẽ. Ille uero auide recepta filia iperat alios mature uictimas ad aram ꝯ quam egregie exornauerat: statuere. Quod cũ fecissent ꝯ manusq; abluissent. & placentas ordeaceas protulissent ꝯ Supinis ipse i cælum manibus: sublataq; uoce cunctis audiẽtibus ita Apollinẽ obsecrabat. Apollo argenteo arcu ꝓpotẽs: q Chrysæ: q Cillæ ꝯ qui tenedo ꝓsides ꝯ si alias unq̃ audisti ꝯ nũc audi me orantẽ honoreq; decora uatẽ tuũ. Si quando meas ꝓces audisti ꝯ & in honorẽ mei pestilentia punitus es Græcos ꝯ nũc quæso ad meas preces grassantem i eos pestilẽtiam submoue. Cum eum orantem Phœbus audit ꝯ a quo postq̃ supplicatum est placentæq; iniectæ ꝯ hostias ad altare pertractas occidunt ꝯ pelles detrahunt ꝯ fœmora amputant. & in duo frusta concidunt ꝯ aruináque operientes desuper illa componunt ꝯ in qua senex summisso igne ꝯ líbatoq; atro uino sacrificium adolet: stãtibus iuxta adolescẽtibus ministris ꝯ qnquifida uerua manu tenentibus. ubi uero fœmora hostiarũ exusta sunt primũ uiscera super prunã assa cõmuniter pro ientaculo comedebãt ꝯ tum reliquarũ hostiaꝝ mẽbra minutatim concisa ꝯ ac uerubus ifixa torrẽt sciẽter ꝯ & cũ diligẽtia: quibus decoctis: ad mensamq; appositis ꝯ discũbẽtes ex ordine uescũtur. Postremo saturatis ac refectis pincernæ repletis uino poculis ꝯ hoc est coronatis: uina gradatim ꝓpinarũt. At ulysses cum sociis oẽm illũ diẽ ꝯ quantus fuit: cantãdo traduxerũt. Phœbum hymnis: Phœbum cantibus: Phœbum laudibus celebrantes. Phœbus hæc audiens tacitam apud se capiebat uoluptatẽ. Aduẽtãtibꝰ aũt tenebris iter ipsos rudẽtes stratim ad ortũ usq; auroræ dormierunt. Tũ euigilãtes ꝯ & per trãstra distribut i ad castra uersus remigare cœperũt. Mox Apolline uentum ispirante a pupi malũ statuũt: acuela faciẽtes iter sonantes ꝓscindẽte prora fluctus: ad exercitum breui pueniunt. ibi cũ descẽdissent ꝯ biremẽ subducũt: porrectaq;: ut prius fuerat: ac suffulta: ad sua se tẽtoria recipiũt. Achilles peos iterim dies nõ i ꝑliũ ꝯ nõ i cõsiliũ: nõ ad cuiusq̃ principis stationem

egressus est/sed in suis tabernaculis residens mœrore consenescebat cupiēs q̄ primū audire tumultū/uociferationēq; prælii ad naues/& periclitātium uidere discursum. At/cū duodecimus illuxit dies/Iuppiter cæteris diis comitātibus ab oceano/& æthiopū cōuiuio rediit: Thetis nō imemor filii mādatoꝝ e mari emergēs ad iouē matutia cōscēdit/nactaq; in sublimi cæli parte sine ullo deorū cœtu sedentē/corā assedit/siniſtraq; genua illius amplectēs/dextra uero mētū/his uerbis obsecrauit. Iuppiter pater si quid ego inter deos uel uoce uel facto de te p̄merita sum/gratificari mihi/qđ mater p̄ filio postulo/i fœlix pro i fœlicissimo. Nā iter oēs Græcos principes tam breuissimā/q̄ acerbissimā sortitus est uitā. Hūc Agamēnon puella: q̄ filiū meū cæteri Graii donātes honorauerāt/per isignē iniuriā cōtumeliāq; spoliauit. Tu ergo pater sic inhonoratū ulcisce re/p̄stās tādiu fauorē Troianis/donec Graii iniuriā agnoscētes restituāt ereptū honorē/& restituāt cumulatū/atq; cū fœnore. Hæc cū dixisset Thetis/nihilq; ei iuppiter respondet/sed aliq̄diu in eodē silentio p̄stāret/cōplexa adhuc illū uæhemētius sic iterū p̄locuta est. Oino aut annues ingenue p̄mittēs te factuꝝ esse/quod postulo/aut abnues./Alioquin te nō dimittam. Nec.n. aliq̄d ipedimēto est/quo minus ingenue respondeas. Eqdem intellígere cupio quā ego apud te/inter cæteros ue deos dignitatē teneā. Ad hāc iuppiter graui quadā solicitudinis mole æstuās/q̄ durā inquit mihi Thetis imponis conditionē uitæ/quæ me iubes in odia iunonis incurrere. Et enim si quotidie me incusat: & assiduis exagitat quærimoniis/q; dicat me p̄pētiorē in Troianos esse q̄ in græcos/qđ tandē nūc factura est/cū me propitium Troianis/& ifestum plane Græcis factum esse uiderit. Verum tu abi hinc: ne te forte uenisse rescisca t illa. Istud autē/quod petis mihi curæ erit/ut uoto tuo satisfaciā. Atq; ut meliorē spem concipias iplendi promissi annuam capite: quod peculiare mihi spōdendi signū est iter deos/quod nūq̄ reuocari/nunq̄ conuelli/nunq̄ irritum fieri potest. Atq; hæc locutus supercilíis nubilum quoddam ducētibus annuit. At quem nutum cælum oē contremuit & ambrosiæ diuini uerticis comæ odorē spirauere. His itaq; dictis actisq; iter iouem & Thetidem/alter ab altero digressus est. & hæc quidem in profundum mare delapsa est. Ille uero ad ædes suas p̄rexit. Quo ueniēte nemo deorū sustinuit/nec sedere/nec eodem in loco manere/sed uniuersi ex sua quisq; sella assurgentes uenienti patri se obuiam tulerūt. Hic ubi se in trono suo collocauit/statim accedēs iuno (uiderat nāq; thetidem cū illo sermones cōferētē) acerbioribus eum affata est uerbis. Quos tandem sermones habuit te cū illa dearum dolosissima? Et te quoq; iuuat seorsum semper a me rerū gerendarū agitare consilia/nec mecū cōmunicare q̄ppiā eoꝝ/quæ animo destinaueris. Cui respōdens pater deorū atq; hominū iuppiter. Noli inqt tibi iuno persuadere scitura m te esse omnia mea cōsilia/meosq; sermones/aut scire debere. Difficile.n. tibi erit/& si uxor mea es/illa noscere. At quæ te æquū est ex marito audire: ea p̄fecto prior te nemo/nec deoꝝ nec hoium ex me audiet. Quod si quid de proposito animi cæteros deos uolo esse celatos id tu nō debes iterrogare: & curiosa inq̄rere. Tūc iuno. Seueríssime inquit iuppiter/quodnam tu prolocutus es uerbum? neq; enim unq̄ ego te iterrogare soleo/nec quid aliis dixeris curiosa inquirere. Sed tu semper taciturnus quæcūque acturus es/nunq̄ me consiliis adhibita deliberas. Quo maiorem imodū nūc solicita sum/ne thetis/quæ prima luce te adiit: cōplexaq; ē/exorauerit: quātū suspicor/ulciscaris læsam achillis dignitatem/fuga græcorū/ac plurima iter ipsas etiam naues strage. Ad hæc iuppiter. O Dæmonia semper suspicaris: & nescio quomodo unq̄ ego latere te possum. Verūtamen icassum laboras/& ista improbitate non tam me a proposito reuocas: q̄ inducas: ut tibi quod facio: magis doleat/quod si ita se res habet: ut suspicaris: qđ tum? Sic enim mihi ē cordi. Quā obrē obmutesce: & sede: nec uelis aduersus iperiū meū contumax esse: ne si hinc me moueo.

Ita

Ita in te iratas iniiciam manus: ut cæteri dii nequeant omnes tibi p̃sidio eẽ. His uerbis Iuno cõterrita deposita aio audacia ⁊ cũ silẽtio resedit reliquis diis ob hanc rem igemiscentibus. Tũc Vulcanus mulciber pietate in matrem motus eam molli alloquio affatus est. Mater: ne hæc res lõgius ꝓcedat ⁊ uereor. & in ultimã usq; perniciem: si imortales uos pp mortales iuicẽ liti getis ⁊ cætero sq; deos in tumultum uocãtes iocũditate nos tam lauti cõuiuii fraudetis. Nam in cõtẽtionibus semp peiora uincũt. Quo magis mater ⁊ q̃q̃ per te sapis ⁊ hortor: ut non cõtumacẽ sed te obnoxiã patri exhibeas ⁊ ne ob hoc ille stomachatus tibi cõtumacia exprobrata: perturbataq; cœna alios oẽs ⁊ ut est p̃ualidus ⁊ a sedibus suis surgere. atq; recedere cõpellat. Hũc igitur placido alloq̃re sermõe. Ita. n. nobis placidus ⁊ benignusq; reddet. Sic locutus cælatũ mira arte poculũ matri porrexit ⁊ hæc addẽs. Fer mater patiẽter: & licet cãm dolendi habeas: æquanimiter tolera imperiũ Iouis ⁊ ut ne forte cogar cũ mœstitia tantarũ adesse testis plagarũ quas tibi ille iponeret ⁊ nec dulcissimæ matri opitulari queã aduersus hunc deorũ multo acerrimũ in quod expertus sum ⁊ & quidẽ malo meo ⁊ & nũc tibi timeo. Si quidem cũ te aliquãdo ab illius uerberãtis manibus eripere conarer ipse abs te in auxiliãtem uersus per pedem me p̃hendit ⁊ rotatũq; é cælo deiecit in terrã. Erat aũt tũc solis ortus á qua hora per totũ illũ diem usq; ad tenebras per inane aeris labens in lemno insula allisus sum. Ibi me penẽ exanimẽ idigenæ protinꝰ accurrẽtes susceperũt ⁊ ac focillarũt. Hæc audiẽs iuno æquanimior facta atq; subridens poculũ de manu filii accepit. Quæ ubi ex nectare delibauit. Vulcanus cæteris diis deinceps ꝓpinauit pincernæ officio fungens. Et cũ ultro citroq; frequẽter cõmearet ad deformitatẽ claudicãtis ingentes risus ab aliis toto cõuiuii tẽpore excitabantur. Exactũ est autẽ cõuiuium ad solis occasum ⁊ Apolline pulsante cytharã auro gẽmisq; distinctam ⁊ & musis suauissima uoce p uices modulãtibus. Postq̃ uero cibo oẽs ⁊ potuq; ⁊ atq; cantu satiati sunt ⁊ sub ip̃m crepusculũ in suas se domos petendi somni gratia recipiũt. habẽt. n. proprias singuli dii domos: quas eis optimus opifex Vulcanus architectatus est. Iuppiter autem i dormitorium cubiculum suum ingressus in consueto se toro locauit. Iunoq; propter recubuit.

TILIADOS LIBER PRIMVS EXPLICIT. INCIPIT SECVNDVS.

Vm cæteri dii in cælo ⁊ & hoies ⁊ q militiam exercent in terris alto sũmo p totã illã noctẽ tenerẽtur ⁊ unus iuppiter somnũ capere non poterat ⁊ cófultãs secũ ⁊ atq; agitãs: quonã modo Achillẽ ⁊ quẽ honestatũ ⁊ ac dignitate auctum uolebat ⁊ Agamẽnoni ⁊ cæteriq; Graiis redderet desyderatũ ⁊ & tãdẽ uelut unicam salutẽ fugatis ad naues ac ꝓfligati auxilio mitteret. Itaq; illi ad se uocato. Vade inquit somniũ ifœlix ad castra Græcorũ ⁊ igressusq; Agamẽnõis augustale refer illi accurate nr̃a mãdata: iube uniuersas ⁊ q̃ sub eius auspiciis sũt militũ copias armari ⁊ nũc. n. isignẽ Troiæ urbẽ esse euersuꝝ ⁊ nã ita dii oẽs decreuerũt fore. Nec de ultima Troianorũ pernicie iter se ut prius dissentiũt ⁊ quippe é iunone exorati. Hæc iuppiter. Quib9 somniũ auditis ad Græcorũ se castra cõtulit ⁊ igressũq; augustale inuenit Agãmẽnonẽ leni quiete soporatũ ⁊ ad cuius caput astãs idulta sibi effigie Nestoris ⁊ qui p̃cipua iter principes erat auctoritate ⁊ uenerationẽ ⁊ dignitate ⁊ sic inqt. Dormis Atrei solertissimi strẽnuissimiq; imperatoris nate? Haud decet uirum primarium ⁊ cuius tutelæ populi cõmissi sunt ⁊ & in cuius cura pendẽt rerum tanta momenta solidã dormire noctẽ. Auscultа igitꝰ ꝓpere quẽ tibi ego á Ioue nuncium affero ⁊ qui licet absens p̃sentem tñ curã tui gerit tuoꝝq; laborum miseret: iube uniuersas ⁊ quæ sub tuis auspiciis sunt ⁊ militum copias ar-

mari/ insignem Troiæ urbem euersurus. Nam ita dii omnes decreuerũt fore/ nec de ultima Troianoꝝ pernicie inter se/ ut prius/ dissentiũt. quippe a Iunone exorati/ Ioue quoq; ipso approbante. Atq; hæc/ quæ dico trade memoriæ/ ne forte tibi cũ euigilabis mãdata iouis excidérint. Hæc cũ dixisset: & ex oculis imago illa abire uisa esset: Agamẽnon somnus reliquit. exrectus ita repetebat apud se somnium suũ/ ac tẽpus aduenisse credebat/ quo aliquãdo troia caperetur/ infelix atq; iscius cõsiliorũ dei/ & quem longe hæc fallebat opinio: cum sibi tũc cæteriscq; Græcis atq; troianis intolerabiles belli ærũnas innumerosq; gemitus iuppiter imittere destinasset. Ergo a lecto surgẽs: ac residens iã toto animo spem finiendoꝝ laborũ: iam cupiditatẽ diripiendæ urbis/ iam imortalẽ tantæ uictoriæ famã conceperat. Regales sibi uestes tunicã ac palliũ/ regaliaq; iduit calciamẽta/ dextro deinde humero ensem argenteis clauis distinctũ appẽdit/ sumptoq; manu icorruptibili illo paterno sceptro tendit ad naues. Aurora/ quæ ioui reliqsq; diis solem aduentare denũciat/ iam exorta/ eo cũ uenisset/ per p̃cones iubet aduocari cõtionẽ. His ita a gentibus/ & populis ad cõtionem confluentibus/ primũ cõuocauit consiliũ procerũ seorsum apud regis Nestoris naues/ quibus considentibus magna cũ expectatione prompsit prudentissimã animi sui consultationem. Audite proceres somniũ/ qd̃ nocte ac diuinitus mihi dimissum est. Visus est mihi qdem inter quietem adesse/ atq; ad caput stare optio huic Nestori simillimus eadẽ statura/ eodẽ habitu/ uultuq;/ atq; mẽbrorũ/ hisq; me alloq. Dormis atrei solertissimi strẽnuissimique iperatoris nate. Haud decet uiꝝ primariũ Cuius tutelæ populi cõmissi sũt/ & in cuius cura pendent rerũ tanta momenta/ solidam dormire noctẽ. Auscultа ocyus/ quem tibi ego ab ioue nuncium affero/ qui licet absens præsentem tamen tui curã gerit/ tuorũq; laboꝝ miseretur. Iube uniuersas/ quæ auspiciis tuis sũt: militũ copias armari/ isignẽ troiæ urbẽ euersurus. Nam ita dii omnes decreuerũt fore/ nec de ultima trianorũ pernicie iter se/ ut prius/ dissentiunt/ quippe a iunone exorati/ ioue quoq; ipso approbante. Atq; hæc quæ dico trade memoriæ. Hæc cũ dixisset/ ex oculis euanuit/ reliquit/ q; somniũ. Nũc autẽ quod reliquũ est ita censeo faciendũ/ quia ægre forsan milites adducerẽtur ad sumẽda arma/ muroscq; expugnandos. Ego primus pro meo more oratiõem ad eos habeo adhortãs ad redeundum i patriã. Cui si: ut opinio mea fert/ acquieuerint/ maluerintque redire q̃ pugnare. tunc uos pro se quisq; alius alios ab huiusmodi sentẽtia dehortantes reuocabitis/ atque hoc pacto/ ut mihi quidem uidetur/ præcipue/ & quales habent animos/ præuidebimus/ & si quid titubauerint/ ad capescendũ p̃lium iducemus. His dictis agamẽnon resedit. tum senex ille sapiẽtissimus surrexit/ atque ita profatus est. Si qs proceres ac Græciæ seuatores alius é graiis somnium hoc ad nos referret/ sortiter affirmarem eũ falli/ & cum suo sibi somnio futili relinquẽdũ. Nũc autem pro uero habendũ somnium/ quod sũmo pricipi uisum est/ ergo agite si efficere possumus/ ut armatas copias i expeditionẽ educamus. Hæc locutus e procerum cõsilio digreditur/ & primus ut se ducem alii sequerent ad cõstitutũ cõcionis locum p̃cessit. tunc cæteri quoque surgẽtes p̃bata illius snia/ & ipsi prodeunt subsequentibus eos turbis/ quæ a sua quæque statione se effundebant i morem Apium/ quæ per examina subide é cauis egresse petris hic atque illic uernis floribus circunfunditur. hos autem cateruatim á nauibus atque tentoriis secundum littus euntes fama iouis nuncia per medium uolitans/ nuli tamen uisa nec audita/ ut maturarẽt iter/ urgebat. Adeo ad uocem strepitumque festinantium tellus mirum imodum insonabat. Q ui ubi conuenerunt: ingens erat de loco tu multuatio ingens coarctatio cunctis ad medium sese intrudentibus præcones autem ad sedandum tumultum/ ac murmur/ ut concionaturis regibus audientiam facerent/ nouies exclamauerunt. tandem/ accepto quisque quem poterat loco/ præconibus obtemperantes quiete

tes quiete:tacite.attentaq; cum expectatione resederunt. Hinc princeps Agamẽnon in loco superiore stetit tenẽs manu sceptrum ꝯ quod optimꝰ artifex Vulcanus fabrefecerat:Iouiq; dederat:Iuppiter postea Mercurio:Mercurius Pelopi:Pelops Atreo ꝯ Atreus morte reliquerat Thiesti ꝯ Thiestes uero Agamẽnoni ꝯ ut insigne eius regis foret:qui in Argo suisq; insulis diti onem teneret. Huic Agamẽnon sceptro regaliter innixus ita exorsus est Grauime ꝯ ut uidere uideor:socii errore uiriq; fortissimi atq; idigno uulnere Iuppiter afflixit ꝯ q cũ prius mihi spem faceret ꝯ ac plane polliceretur Troia nostris manibus euersa me domũ esse reditur ꝯ nunc cõtra mutato cõsilio ꝯ ut appareat ab eo nos eẽ deceptos ꝯ iubet reuerti Argos ꝯ cũ eo summo dedecore ꝯ non modo ob rem ifectam:sed etiã ob amissos tot milites. Sic.n.illi placet ꝯ penes quẽ oium rerum arbitriũ est ꝯ qui plurimas ꝯ maximasq; urbes euertit:Iam & cũ uolet euertet. Et nobis quidẽ fateor deforme & esse uiuẽtibus & fore uita defunctis apud posteros: Troia non expugnata ꝯ atq; oino re infecta reuersos in patria. psertim cũ totius hic Græciæ florem ac robur adesse uideo. uicissimq; tantulas Troianor ꝝ copias quas:si cum nostris uelimus hoc modo cõparare ut inito inter nos fœdere singuli eorũ singulis nostrũ pincernarẽtur. Profecto nõ decimo cuiq; pincerna esset ꝯ & cõplures decades pincernã desyderarent. Ita multis ꝯ ut sentio copiis militũ illis antecellimus dũtaxat oriundis ẽ troia ꝯ nunc auxilia sociorum ꝯ totq; populi: qui illis subsidio ueniunt uehementer me terrent:& a concepta ac prope certa spe expugnandæ troiæ in desperationem deiiciunt. etenim si nouem annis ꝯ ex quo huc appulimus ꝯ nihil egimus:quid tandem ꝯ si diutius immoremur ꝯ speremus nos esse facturos? En materia nauium iam cõputruit:iam rudẽtes corrupti ipse quoq; uxores ꝯ ac liberi quottidie desyderio nostri cõtabescũt ꝯ nostrũq; auidæ regressum q celerrime expectant. nos tamen desidemus in militia bellũ gerentes:cuius gratia huc nauigauimus:cuiusq; finem ꝯ sicut nullum adhuc habuimꝰ: ita nullũ sumus habituri. Quare sequimini oẽs sniam meam:qñquidem Troianos nobis muros diis uolentibus capere denegatum est ꝯ cõscẽdamus q primum naues:& ad dulces patriæ oras reuertamur. Ad hãc oronem ois concio preter eos:qui priori concilio affuerãt:non aliter commota est:q; ad impetum Euri atq; Austri ex cælestibus nubibus erumpentium solet Icar ꝝ mare cieri: ꝯ & in sonoras undas ꝯ tolli aut grauida in spatioso aruo messis ad ualidiorem Zephyrũ inflecti ꝯ & spicis inuicem se collidentibus late sibillare. Soluto igitur consilio ꝯ atq; in tumultũ cõuerso pro se quisq; ad naues ire contendunt. Ferebatur autem in cælum tum puluis tot hominũ pedibus excitatus certatim ad naues ꝯ id est ad patriam recurrentium ꝯ tum eorum fremitus ꝓmiscue se adhortantium ꝯ alius alii ut nauem una ꝓhenderet ꝯ alius ut una deduceret ꝯ alius ut naualia repurgaret ꝯ uiaq; muniret ꝯ nauibus deducẽdis ꝯ alius ut phalangeras ac fulcimenta tolleret clamitabat. Et iam hæc omnia ꝯ qua erat quisq; auiditate cõfici cœperãt actumq; iam inuitis fatis de reuocatione erat nisi propere Iuno Mineruam adisset. O idignũ facinus inquiens iouis filia. Siccine Græci in patriã fugient ꝯ relicta hic apud Priamum troia nosq; raptoresq; & gloria & Helena ꝯ cuius recuperãdæ causa tot Græci occubuerut ꝯ lõgeq; a domo sepulti sũt? Adi ego illos ꝓtinus:tuaq; suaui eloquẽtia dissuade singulis ꝯ ne mare itrẽt ac ꝓsuade ꝯ ut malint expectare:q reuerti in patriã. Pallas aũt dicto audiẽs ꝯ repẽte ab alto cælo in Achiuorũ castra deuolauit ꝯ & primũ cõuenit Vlyssem non deducentẽ naues suas ꝯ sed statẽ & graui dolore cõfectũ ꝯ ex aliorũ facto ꝯ quos uidebat apparare ꝓfectionẽ ꝯ Atq; huic ꝓxime accedẽs ꝯ Siccine inqt solertissime ulysses ingredientes mare fugietis ĩ patria? ꝯ relicta hic apud Priamũ troianosq; raptores & gloria & Helena? cuius recuperãdæ gra tot Græci occubuerũt ꝯ longeq; a domo sepulti sunt? Adi ergo illos ꝓtinus ꝯ nec cesses ire ꝯ tuaq; suaui eloquẽtia dissuade singulis ꝯ ne mare intrent ꝯ ac ꝓsuade ꝯ ut malint expectare ꝯ q reuerti in patriã. Sit

Pallas. Cuius ille agnita uoce: nihil cunctatus: illinc eo: quo iubebatur: ire se proripit: atq; inter eundū: ne festināti eēt ipedimēto ꝑ pallium reiecit ex humeris: quod Eurybates Itacus ꝯ quem ꝑconem Vlysses semper hēbat ꝯ ad manū humo sublatū post eum gerebat. Ipse se Agamē ꝯ noni obuiū ferēs ꝯ sceptrū quod ille manu tenebat ꝯ prehēdit ꝯ gestansq; illud dextra ꝯ naues petit ꝯ & ut quēq; obuiū habebat regum ꝓcerum ue hunc mollibus uerbis ā recedēdo dehortabatur dicens. Dæmonie haud decet te ꝯ uelut unus ē uulgo ꝯ ac gregariū militem sic timidum belli ꝯ sed bono animo esse ꝯ sed manere ꝯ sed alios ad manēdū hortari. Nō. n. oēs audiuimus ī priore cōsilio ꝯ quæ dixit Agamēnon. Tu uero nō plane ꝯ ut uideo ꝯ quæ illius sit mēs intellígis. Tenta nunc populos q; alios: qui sit castigaturus mox eos ꝯ qui nō ē dignitate reipub. senserint. Non comittamus ꝯ ut ille iratus nos male ob hoc mulctet. Regum magna est ira ꝯ regibus dignitas ab ipo Ioue tribuitur: reges in beniuolentia Iouis sūt. Agamēnon præcipue sumus in his castris ꝯ & his exercitibus Rex ꝯ atq; hæc quidē ꝓceribus dicebat. Ex plebe autem cuicūq; obuius erat ꝯ aut quem uociferātē uidebat ꝯ hunc adiens sceptro percutiebat: increpansq; dicebat. Dæmonie tace ꝯ ac sede: auditurus aliam orationem eorum ꝯ qui te sunt dignitate ac uirtute superiores. Nam tu fuisti semper imperitus rei militaris ꝯ ītolerans labos q; ꝯ ultimus ad pericula ꝯ primus in fuga ꝯ Segnis ꝯ hebes ꝯ cōsilio utilis. Ideoq; nūc in patriam fugere festinas ꝯ sed istuc tibi nō licebit ꝯ neq;. n. oēs hic regnamus. Neq; probādus est plurium principatus ꝯ Vnus sit rex ꝯ unus princeps: atq; is demum ꝯ quem Iuppiter maximus optimus pro duce nobis ꝯ pro legū latore ꝯ pro iudice dedit. His increpationibus Vlysses ꝯ ac castigationibus per medios se ferens cohercebat singulos ꝯ ihibebatq;. Illi omisso īcœpto a nauibus redeūt in cōcionē ꝯ eo clamore ac sono ꝯ quo perputua littora uæ hemētius pcussa fluctibus gemere solēt ꝯ & ipsa procul maria murmurare. Et cæteri quidē ad locū concíōis sessumq; se recipiūt ꝯ occupantq; subsellia. Vnus autē Therſites eos pluribus uerbis conabatur a sedēdo ꝯ atq; ab audiēdo ꝓhibere. Vir loquacissimus ꝯ qui nihil curæ haberet ꝯ q̄ recte ꝯ aut q̄ apte ꝯ sed ut q̄ primū ꝯ & q̄ maxime ridicule loqueret. Idē fœdissimus omniū ꝯ qui ad troiam nauigauerāt ꝯ altero oculo strabone ꝯ altero pede claudo ꝯ angustissimis humeris ꝯ & ad pectus usq; cōtractis uertice acumīato ꝯ raro capillo & eo impectigine astricto. Idē cū regib⁹ cōtētiones assidue agere solebat ꝯ eosq; obiurgare ꝯ nō honestatis ꝯ utilitatisue grā ꝯ sed ut scurrā ageret. Hoc. n. sibi pulchrū uidebat ꝯ & aliis risus iocosq; edicere ꝯ sed Achilli præcipue ꝯ atq; ulysſi sese exhibebat infensum ꝯ tū autē Agamēnoni ꝯ in quem cōuersus (quippe qui sciret cæteros tacite illi exprobrare iniuriam Achilli factam ꝯ eūq; odio habere) uasta ipsum uoce mordaciq; oratione cōpellabat Agamēnon. Quibus iam amplius rebus īdiges ? quid desyderas ? quid te quæso solicitat ? Tu referta æris tabernacula habes ꝯ tu plurimas in tentoriis fœminas possides ꝯ & quidē ex oibus pstantissimas quas tibi nos expugnatis subinde urbibus ꝯ ut Græcor̄ principi idoneas donauimus ꝯ & cū tanta tibi sint ꝯ tamen aliorū aurū ac fœminas concupiscis. Si quis. n. Troianorū ꝯ quem aut ego ꝯ aut alius Græcorū captiuum duxit ꝯ aurū pro redemptione attulerit ꝯ tu tibi id aurum uendicas. Si qua item per aliquem nostrum fœmina ex Troia capitur ꝯ forma atq; ætate bona ꝯ eam cōtinuo apud te relinqui iubes ꝯ cū qua coeas ꝯ dominoq; ereptam clam in cubiculo tuo retineas. Neq; uero decet eū: qui princeps est ꝯ flagitiosorum hominum principem esse ꝯ & in nos tenere imperium. O nos ignauos: & omni uituperatione dignos ꝯ ac uere Græcas non Græcos. quid expectamus ? ingrediamur naues ꝯ domū q; redeamus ꝯ relicto hic isto cum suo fastu ꝯ ut intelligat simus ne sibi in bellis auxilio ꝯ an nō qui nos omnes pro nihilo habet ꝯ quicq; Achillem nuper ꝯ multo ꝯ q̄ ipse est ꝯ præstantiorem uirum ignominia affecit, errepta illi puella ꝯ qua fuerat in honorem præmiumq; scuta ꝯ bene ci-

bare

uirtutis donatus á cæteris. Verũ tunc Achillem non cepit indignatio: sed lenitudo potiꝰ & quasi tali iactura nõ moneretur & alioquin extremũ tibi tũc fuisset Agamẽnon istuc: quod facis facere: aliis ignominiam referre. His uerbis Therſitem pastori populoꝙ conuitia facientem Vlyxes cum uidisset: statim adiit: truciq; aſpectu ituens ſeuera oꝝone increpuit inquiens. Therſites loquaciſſime: q̃q̃ uocali ore ſis ac ſuaui loquentia polleas: retice tñ ac qeſce & nec uelis unus altercãdo certare cũ regibus: quem iter oẽs: qui agamẽnonis ſecuti ſũt auſpicia & longe duco eſſe deterrimũ & nulla alia rõne & niſi quia linguã habes loquentẽ conuiciantẽq; principibus. exhortaris alios ad redeundũ i patriam & cũ nondum plane exploratum habeamus: utrũ recte an non recte rediremus. Inſuper paſtori populi maledicis & non ob aliud adductus: q̃ qꝺ doleſ eũ plurima poſſidere & data ſibi non abſte & tuiſq; ſimilibus (q̃q̃ nemo tibi ſimilis: Ita nullius momẽti es). Sed ab optimis qbuſq; atq; fortiſſimis. Quare te p̃moneo ueſane: & quod dico: niſi reperficiam non ſtet caput ſuper humeros Vlyxis Thelimachi pater nũcuper amplius. Si offendero iteꝝ talia facientẽ prehendam: & denudatum oibus ueſtibus nõ mõ Clena & ac tunica: ſed etiã his: quæ pudenda tegunt: cædam uirgis in concione & atq; ita cædam & ut flens ad naues uſq; reuertare. Atq; hæc dicens & percuſſit ſceptro illo terga & humeróſq; Therſitæ tam uehemẽter & ut liuidi & ac ſanguinantes uibices extrinſecus prodirentur. Ille præ dolore acceptæ plagæ ſeſe contorquebat uim lachrymaꝝ profundens. Et cũ reſediſſet: formidine pluriũ uerberũ i ſuo ſe dolore continebat & ac ne cernere & prouidereq; uolenti officerẽt lachrymæ: eas manu ſiccabat. quod iſpectantes cæteri: & ſi erant aio exulcerati: hylares tñ chachinos ſuſtulerũt. Inter quos fuerunt: qui conuerſi ad ſocios dicerent. O dii boni. uidetis quam præclara quãq; infinita Vlyxes facinora fecit? Idem i conſiliis maximus: Idem in acie inter paucos fortis & ſtrẽnuus: nunq̃ tñ tm̃ quantum hodie effecit & qꝺ hunc dicacem & ac maledicũ a lingue petulantia cohercuit. Neq; enĩ reor poſt hac regibus maledicere cõuiciariq; auſurum. Hic populi inter ſe colloquẽtis ſermo erat. Tunc Vlyxes ſurrexit: ſtetitq; tenẽs manu illud aureum agamẽnonis ſceptrũ. Iuxta eum autem erat Minerua ſub præconis imagine iubẽs populum ſilere & ut tam poſtremi & q̃ proximi uocẽ concionantis exaudirent: & oꝝonem intelligerent. Quibus ſilentium tenẽtibus Vlyxes: ut erat prudens & ſic exorſus eſt. Milites tui Rex Agamẽnon: quantũ in ipſis eſt: priuare te apud oẽs gẽtes gloria uolunt & eternoq; afficere dedecore: qui ſponſionem: quam tibi fecerunt: cũ é patria profecti huc ſumus & ſe non niſi Troia deleta reuerſuros eſſe. Nunc reſcindũt & ritu pueroꝝ & uiduarumq; ſeſe affligentes & reuiſendæ patriæ deſiderio. cum illud ſit potius afflictatione dignũ: nos domum cum turpitudine redire. At enĩm aliquis mare ingreſſus: ſi procellis ac tempeſtatibus unũ menſem iterpelletur: ne ad uxorem domũq; reuerti queat contriſtatur & mœroreq; cõtrahitur. Quid miꝝ: ſi idẽ hoc nobis accidat: qui nouẽ annos peregre cõſumpſim? & iõq; ſiame q̃ritis: miníme uobis ego quidẽ ſuccẽſeo: qꝺ deſiderio teneamini ad penates reuertẽdi. Verum deforme ſane ẽ cum tamdiu tardaueritis re infecta in patriã redire. Quare ſocii tolerate quæſo pauliſper ad deſtinatũ uſq; tp̃s. ut ſciamus an uera Calchas an falſa uaticinatus ſit nobis in Aulide: cum domo huc ueniebamus ad pernicié Priami ac Troianorũ & quẽadmodum probe reminiſci uos arbitror. Omnes enĩm illic affuiſtis: qui hic adeſtis p̃ter illos: qui proximis diebus iam diem ſuum obierunt. forte nos ibi ad aram ſub opaca platano poſitam: unde riuus gelidæ aquæ oriebatur: diis imortalibus hoſtias feriebamus. Cum ecce tibi monſtrũ horrendum ingenſq; draco diſtincto maculis tergo ab ipſi? aræ

imo prosiliit(Ita namq; Iouis imperiũ ferebat)& in cacumẽ usq; platani consurrexit: ubi octo passerculi uno partu editi/ subter frondes exultabant:quos cũ singulos matrẽ iplo/rantes immitu ore deuorasset: Tandem in ipsam quoq;/ pro salute filiorum circũuolan-tem anxiam flentem habitu cõuerso aliam prehendit:nonãq; miserã mattẽ depastis filiis cum edisset:mox Iouis nutu in saxum nobis spectantibus conuersus est.Cuius tanti por ten ti stupore defixi stetimus. Q uidnam hoc eẽ cogitantes:q; ad ipsas quoq; aras/ atq; ad ipsa sacrificia prorepsisset. Tum Calchas diuini consilii conscius & interpres:quæ tanta i quit uos Achiui admiratio subiit:/ hoc uobis Iuppiter optimus maximus pro signo rerum futurarũ dedit. Manet nos sera quidẽ & ualde sera:sed imortalis gloria.Siquidẽ/ ut pullos passerinos cum matre: quæ nona est:draco nobis ispectantibus absorbuit:Ita nos ad Tro iam in bellis nouem annorum spacium conteremus/ decimoq; anno urbem expugnatã euertemus. Calchas hæc fore uaticinatus est:quorum maiorem partẽ præte/gressi/ ulti/mam expectamus. Q uapropter ne pigeat socii paululum adhuc immorari: donec hanc Priami urbẽ expugnemus.Hæc ubi Vylxes perorauit:Achiui in laudationẽ eius maiorẽ imodum succlamauerunt: ita ut naues/ ac tentoria horrẽdo quodam mugitu resultarẽt. Et cum clamor iam plaususq; cessasset/ tunc Nestor.O rem indignã Achiui inquit/ q̃cũq; antehac consilia habuistis: ut uidere uideor:non serio:sed per iocũ lusumq; habuistis: ac more puerorũ: quibus non de bellis sed de lusionibus curæ est.ubi ille sponsiones? ubi illud iusiurandũ? ubi illa sacramenta? ubi ille tam uiriles tãq; feroces in Troianos minæ? Omnia euanuerũt/ oia exciderunt. Cuius rei causa est(mihi crede Agamẽnon)q; cessan tes & ocio marcẽtes/ nõ rebus cũ hostibus/ sed uerbis internos decertamus/ Et tãto iã tem pore excogitare nõ possumus:quonã modo hostes aliqñ pdomemus.Itaq; sũme princeps/ cũ & prius & nũc tot pignoribus obstrictos tibi habeas Græcos/ educ eos in aciẽ:exerce in prœliis/ fungere tuo in eos iperatorio munere/ unũ aut alterũ/ cuius cõsilia a nostris abhor/rent:missum fac/ eũq; sine cõtabescere.Neq;.n.fas est re infecta domũ redire:& priusq̃ co/gnouerimus an Iouis sponsio uerax sit:an fallax. Spõsio nãq; illa signũ manifeste(ut mihi p suadeo)uictoriæ fuit.Q uo die ad hoc bellũ nauigãtibus nobis a dextra Iuppiter immensa luce fulgurauit/ quo circa nemo uestrũ de reditu ad penates cogitet/ priusq̃ in ultionẽ iniu/riarũ pœnarũq; Helenæ cũ aliqua coierit ex uxoribus Troianorũ:q; si quis pterue domũ re uerti uoluerit:eat:contingat suas naues/ ut prius oium oppetat mortẽ. Tu uero impator de bes prudens cõsiliũ & aliis dare:& ipse ab altero/ si qs te recte admonet: libẽter accipe. Nã hoc qd dabo mime est tibi repudiandũ.Secerne oẽs hasgeneratim copias/ ut q sunt eiusdẽ gentis ac tribus stent eodẽ in loco seorsum.q uero alterius/ in altero/ quicq; coniũcti neces/situdine sunt/ in eadẽ cohorte ordinentur.Ita ciuis ciui/ gentilis gentili/ tribulis tribuli/ ne/cessarius necessario erit auxilio/ qua in re/ si & tu mihi admonenti/ & milites tibi iubenti ob temperauerint/ duo hæc plane intelliges/ unũ qualis quisq; in bello/ dux/ qualis miles/ qua lis cohors/ bonãq; ac malam operã edat.Nam per se singulæ seperatimq; pugnabunt.Alte rum/ an per aduersam deorũ stet/ an per imbelles atq; instrẽnuas tuorum militum copias/ ne Troia capiatur.Ad quem respondens Agamẽnon. Enimuero inquit uenerande senex omnes sine controuersia Græcos senatores uincis indicenda sententia. At utinam fecisses. tu pater Iuppiter:tuq; Minerua.& tu Apollo ut decem mihi ex omnibus Græcis forent tan to consilio uiri/ breui profecto Troia nostris manibus capta deleretur/ Sed Iuppiter ipse magnam mihi materiam doloris inuexit/ qui me ad decertandum cum Achille iurgiis &

conuitiis

conuitiis cõpulit puellæ gratia, cuius ego certationis (ut uerum fatear) extiti caput. Q d si nunquam in mutuam gratiam redibimus, nulla tunc dilatio, ne minimi quidẽ temporis Troianis erit, quin corruãt. Nũc ad prandiũ oẽs concedite, ut secũdum illud in expeditionẽ prodeatis, memores tñ: quæ opus ad prœlium sunt, preparare, bene aptare spicula, bene munire scuta, bene cibare equos, bene curare currus: ut totũ hunc diem possimus sub armis & sub duce Marte consumere. Nulli enim requiescendi spaciũ: imo nec respirandi dabitur, tãdiu pugnabitur: quo ad noctis iteruentu prœliũ dirimatur: necesse est, ut sudore pectoris madescat baltheus clypei, dextra tælo exercẽdo defessa sit, eq etiam: qui currũ trahũt sudoribus madeant. q si quẽ detractantẽ prœliũ abesse ab acie: aut ad naues restitisse uidero: nõ poterit ullo pacto effugere: quin corpore suo, & canes pascat, & alites. Hæc agamẽnon. Illi uero in assensus testificationẽ una simul uoce succlamauerũt: ut solent undæ diuersis ipulsæ uentis eodẽ tpe ad excurrẽtis in mare scopuli latera illisæ hinc atq; hinc ingẽti fragore crepare. Ergo dispersi ad sua quisq; tentoria prandiũ parãt diisq; imortalibus alius aliam pecudẽ imolat: Orantes sibi singuli: ut mortẽ: ut uulnera: ut cæteros belli labores daretur euadere. Agamẽnon aũt imolato Ioui quinquenni opimo boue, summos Græcoq; proceres in cõuiuium uocat. Primum quidẽ Nestorem secũdo loco Idomeneũ: inde duos Aiaces Thelamoniũ atq; Oileiũ: quintũ Diomedẽ sextum Vlyxem. Q uibus accedẽs Menelaus octauum cõuiuam sua sponte se fecit: q uideret sua cã tam strẽnuam fratris operam, ac tam mirificũ studiũ. Q uibus i orbem hostiæ circũstãtibus cũ placentas ordeaceas ptulissent: Agamẽnon Iouẽ ita orauit. Iuppiter deorum maxime & augustissime: moderator nubiũ atq; in æthere habitans: Da hodie mihi anteq; sol occidat incendere portas Troianas ac totam urbẽ in ruinam cinerẽq; conuertere. Ipsumq; illud Hectoris pectus cũ suis armis meo ferro cõfodere: per multis eius sociis circa illũ occũbentibus: atq; humũ prono ore mandẽtibus. Hanc agamẽnonis precationem tm̃ abest: ut exaudierit Iuppiter: ut multis eũ erũnis cumulauerit. Postq; uero p̃cationes finierũt placẽtasq; ordaceas iniecerũt: hostiam ad arã trahũt: mactãt, pellẽ detrahũt fœmora amputant, & in duo frusta concidũt: aruinaq; operiẽtes desuper illa cõponunt: ignemq; subiiciũt. Vbi uero fœmora hostiarũ exusta sunt, primũ uiscera super prunam assa cõmuniter pro ientaculo comedũt. Tum reliqua hostiæ mẽbra minutatim concisa, ac uerubus infixa torrent scienter & cũ diligẽtia. Q uibus, ubi percocta sunt, allatis i mẽsam discũbunt, epulisq; ac uino q̃tum cuiusq; cupiditas fert, uescũtur. Fine autẽ edẽdi bibendiq; facto Nestor ita locutus est. Agamẽnon princeps nõ teramus etiam super mensam tp̃s sermonibus: nec differamus exequi opus: cuius se auctorem deus ipse pollicet. Iube statim p̃cones per castra denũciare, ut undiq; conueniant copiæ. Nos uero cæteri habeamus, ut q̃primũ ois exercitus nostro urgente iperio in aciem educatur. Atq; hæc dicens una cũ aliis abiit. Agamẽnon uero cõsilio parens statim iussit p̃cones ad pugnam milites conuocare. Q uibus, pclamantibus breui ad iperatorem oẽs, alii post alios conueniunt. Circa quem cæteri reges, suas quisq; copias quẽadmodũ p̃ceperat Nestor, secernunt. Pallas aũt ferens Iouis Aegida p̃ciosissimã & inuiolabilem imortalẽ centũ bullis aureis retinaculisq; suspẽsam concinnatãq;, ut singula centũ bobus extimarentur per medium illoq; uolitabat, exhortans ut ire maturarent igerẽsq; pectoribus, pugnæ ardorẽ iam ipso in patriã reditu dulcioris. Tantus erat armatorũ militũ in mediũ, pdeuntiũ splendor: ut quẽadmodũ syluestris montis undiq; ardẽtis claritas solet longe lateq; relucere. Sic ui

brantium armoꝝ lux in cælum uſqꝫ ferebatur. Tantus etiam ſonus in Scamandri cãpo feſtinantiũ: q̃tum clangorem reddunt pluríma gruũ: cygnorum: anſerumqꝫ agmina: ultro citroqꝫ uolitantia: ac modo ſe demittentia ꝛ modo ſubuolantia ad cayſtri fluenta ꝛ inter conſitas arboribus ripas petant ꝛ lauandoqꝫ geſtiũt: circuniunctis pratis ad multiplicẽ uocẽ reſultantibus. Ipſa quoqꝫ tellus hominũ equoꝝqꝫ pulſata pedíbus horrendo quodam ſtrepitu mugiebat. Tantuſqꝫ deniqꝫ hominũ numerus: quantus florũ in his cãpis foliorũ qꝫ & ſicut denſa muſcarũ examina ꝛ ſub ueris tempore i paſtorali tugurio ad plena lactis mulctra circunfluunt. ſic danaorum frequentes caterue ad depugnandũ accinctæ i medio ſtabant ꝛ quos non aliter ipſi duces ſecernebãt & in ſuas quoſqꝫ phalanges ordinabãt ac ſolent Opiliones caprariiue confuſos ꝛ ac permiſcuos in paſcẽdo omniũ greges diſtinguere. & ad ſuas quãqꝫ pecudẽ ſocias referre. At Agamẽnon inter alios uadens ꝛ tanq̃ in toto armento eminentiſſimus taurus ꝛ ac cæteris bobus iperãs ꝛ cõſpiciebatur. Oculis q. dẽ atqꝫ capite Ioui ꝛ pectori uero Neptuno ꝛ cinctura aũt atqꝫ ílibus Marti æquãdus. Ita illo díe líbuit Ioui Agamẽnonẽ inter illos heroas cõſpicuũ facere. Hoc aũt loco muſæ Iouis magni filiæ in auxiliũ ĩuoco ꝛ muſæ domiciliũ cæleſte incolẽtes. Vos. n. deæ eſtis: uos affuiſtis ꝛ uos oia meminiſtis. Nos quidẽ ad quos tenuis tantũ famæ aura puenit ꝛ incogni tum habemus ꝛ qui reges duceſqꝫ fuerint illius claſſis ꝛ quæ ad Troiã nauigauit ꝛ Nã plebem ipſam uiritim recenſere non poſſem: Nec ſi decẽ mihi ora cũ totidẽ linguis eſſent indefatigabilis uox ꝛ ferreaqꝫ p̃cordia ꝛ Niſi uos deæ uatem edoceretis. Verũ ſat erit principũ tantũ noiatim numerũqꝫ nauium recenſuiſſe. Boetioꝝ príncipes quinqꝫ fuerũt: Peneleus ꝛ Leitus ꝛ Arceſilaus ꝛ Prothenor ꝛ & Clonius. Boetiæ aũt populi ſunt ꝛ qui incolunt hyrien ꝛ qui petroſam aulida ꝛ Schænon ꝛ q Scholen ꝛ qui Eteonõ ꝛ q Theſpian ꝛ Græam ꝛ lateqꝫ diffuſam Michaleſon ꝛ q harma ꝛ qui leiſon: erythras: eleon ꝛ hylen ꝛ peteona: Ocalẽ & inſigne oppidũ Medeona ꝛ q Coppas ꝛ Eutreſin ꝛ & abundantẽ Palumbis Thiſben ꝛ qui Coroneã ꝛ herboſamqꝫ Aliarton ꝛ q Platæam. Gliſſanta ꝛ Thebarũqꝫ nobilis oppidi fines. Onchiſton & Ameuin. lucũ. poſſideon. Et uberẽ uinis Arnen. Midæan. Nyſanqꝫ oppidũ mirũ. & ultimã Anthedona. Harum urbium populi quinquagita nauibus aduecti ſunt in ſingulis centeni ꝛ ac uiceni uiri. Q ui colunt Aſpledona ꝛ & uberẽ ouibus Minyeũ trigita nauibus aduecti ſunt ꝛ ducibus eoꝝ fratribus geminis ſcilicet Aſchalapho & Ialmeno ꝛ Martis & Aſtioches filiis. hæc cũ adhuc uirgo i paterna domo Actoris Ezidæ i cœnaculũ aſcẽdiſſet ꝛ clam ibi a Marte cõpreſſa ẽ. Phocenſiũ duces fuerũt Schedius & Epiſtrophus magnanimo Hiphito Naubolide gẽiti. Sub Phocenſibus aũt hi populi cẽſentur. q habitãt Cypariſſon: & Petroſam Pythona ꝛ Criſſamqꝫ iſignẽ ꝛ Daulida ꝛ Panopea ꝛ Anemoriã: Hyam. Q uiqꝫ accolunt Cephiſſon flumen & Lilæam fontẽ ꝛ caputqꝫ cephiſi. Omnes q̃draginta nauibus aduecti: q Boetiis q̃ſi cõfederatiõe quadã ſemp ad ſiniſtrã aderant Locrenſium qui trans euboiam incolunt. Q uadraginta nauium dux fuit Aiax Oilei filius: in currẽdo pernix: cognomine minor: quia nõ tantus: quãtus Aiax Thelamonis filius erat: ſed multo minor & mẽbris & uiribus: Verũ peritia uibrandæ utẽdæqꝫ lanceæ inter oẽs Græcos facile princeps. Locrenſes hi ſunt qui incolunt Cynon: Opoenta ꝛ Calliaron ꝛ Beſſan ꝛ Scarphõ ꝛ amœnaſqꝫ Augias ꝛ Tarphen ꝛ Tronion ꝛ & q accolũt Boagrii fluẽta. Q ui uero habitãt Euboiã uiri magnos ſpũs gerentes: quiqꝫ ſunt ex calcide: Iretria: & uitibus opuléta Hiſtiæa maritimaqꝫ corintho: & Dioalto oppido: Caryſthoqꝫ: ac Styre. q̃dragita nauibus uecti auſpicia Elephenoris Calcodõtiadæ ſecuti ſũt. ducis i primis

mis strenui & ipsi omnes bellatores omnes in pugna iaculandi peritissimi. Athenienses cum quadraginta nauibus uenerũt populus magnanimi Erechthei: quẽ Minerua e rure ubi natus erat suscepit educauit & Athenienſi populo pro rege tradidit. Iõq; annua illi solẽnia Athenienses in ea isigni urbe agunt tauroq; agnorũq; socrificiis. Huic populo tũc dux fuit Menestheus penthei filius: cũ quo nemo mortaliũ certare poterat iduſtria tam istructus armatusq; & milites & equos ducẽdi in aciẽ. Vnus tantũ Nestor cũ illo de hac laude certabat præ longa ærate plurimisq; experimenti sciẽtissimus. Aiax aũt Thelamonius duodecim Salaminioq; naues agebat. Q ui uero incolũt Argos. Tiryntha mœnibus isignem Hermionẽ. Asinẽ & i reducto admodũ sinu positam. trizen. Eionas. Epidauron uinetis frequentem. Aeginan ac Maseta cum octoginta nauibus duces habebant. Diomedem & Sthenelũ Clarissimi gloria Capanei filiũ & eximiæ uirtutis Euryalum Mecistei Thalaonidæ principis natũ Sed cæteris fortissimus Diomedes iperabat. Eorũ qui urbẽ egregiã Mycenas icolũt: diuitẽq; Corinthon: & pulchram urbẽ Cleonas: Orniasq;: & amœnã Aræthyreã ac Sicyona: i qua quondam Adrastus regnauerat Hypereſion: & edito loco positam Gonoessam: Pellenen Aegion: orãq; maritimã Pelleponesii: & amplam Amphelicen centũ naues fuerũt: quibus magnus Agamẽnon Atrei filius ꝑerat quem ob eximiã in bellis fortitudinem multiatq; egregii populi sequebant. Ita ut nullum alium principem plures: quẽq; ob singularem uirtutẽ ipsi principes atq; heroes sibi ducẽ delegerãt. Cuius fratrẽ Menelaũ & ipsum fortẽ ac strẽnuum sequebant sexaginta istructæ sane atq; ornatæ naues. eorũ qui piscosam incolũt Lacedæmona Pharen: Sparten & uberem palãbis Messen Amyclas Helon Laan Tylon Brysias: festiuasq; Augias Hic est Menelaus belli auctor qui cæteros reges ira ac dolore stimulãte exhortatus ẽ & qui auidissime oium molestias mœroresq; Helenæ uxoris ulcisci uolebat. Senex autẽ Nestor equorũ domitor nonaginta duxit naues eorum qui incolunt Pylon amœnamq; Arenen iuxta Thryon qui in alpheũ decurrit qui bene muratũ Aepy: qui Cyparisseenta qui Geniã qui Pteleon qui helos qui dorion quo in loco musæ aliquando Thamyrin tracem cantandi usu priuauerũt. Siquidẽ ab Euryto Italeo ex urbe oechalea hic forte rediens cũ musas habuisset obuias adeo scientiã cantãdi gloriabũdus sibi uendicauit: ut se illas affirmaret superaturꝝ si cũ ipso de musica certare auderent. Ad quã ita insolentẽ uocẽ illæ iouis filiæ stomachatæ & modulationẽ: qua ꝑditus erat & pulsandæ cytharæ peritiam & omnino cõem hois sensum abstulerunt. Archadũ uero qui incolũt altũ Cyllenes montẽ iuxta sublime bustũ ubi bellatores uiri sunt siti: qui incolunt Pheneonta: q Orchomenon pecoribus opimũ: qui Rhipen: qui Stracien: qui uentosam Enispen qui Gean qui amœnã Mantineã qui Stymphelon atq; Parrasiam. Princeps fuit Agapenor Anceí filius cum sexaginta nauibus uirorum quidem pugnantium instructissimus: sed quas a principe exercitus acceperat ꝙ ipsius ciuitates ut quæ in mediteraneis locis habitãt a studio absunt rerũ maritimarũ. Populi autẽ Epæi: qui ex urbe Buprasio sunt: & q ex dia Elide Hirmine atq; ultimo Myrsino usq; ad petram Oleniã & Alision iacent cum quadraginta plenis nauibus quattuor duces sequebantur singulos denis ꝑpositos nauibus Amphimachũ: Talpiũq;. Illum quidẽ Cteati hunc uero Eurytí Actorionis filium & fortem Dorem atq; excellenti corporis pulchritudine Polyxinũ alterum ꝑstrẽnui Augei filium. Q ui ex Dulichio erant sacrisq; Echinis in sulis: quæ procul in mari Elidi respõdent: horũ princeps cum quadraginta nauibus fuit Meges. Martí ipsi in prœlio par: par.

te Phyleo equoꝝ domitore: auo Ioue: qui aliqñ in patrem indignatus Dulichium commigrauit. Vlixes aũt consilii præstantia Ioui æquandus: dux fuit Cephalenoꝝ cũ duodecim rubricata prora nauibus eorũ: qui incolunt Itachã Neritonq; frondosam: & Crocilia lapidosam Egilipa: Zacynthon: & Samon Aetoloꝝ naues fuerunt quadraginta ꝯ ducem secutæ Thoantẽ Andræmonis filium icolẽtes Pleurona ꝯ Olenon ꝯ Pylenen ꝯ & maritimã Calcida: Calidona q; inditã petris. In hunc iccirco imperiũ Aetholorũ reciderat: quod & Oeneus ipse. & Dius eius filius Meleager decesserãt ꝯ nec alia proles regia supererat. Idomeneus aũt bello iclytus cum octoginta Cretẽsium nauibus uenit eoꝝ ꝯ qui icolũt Gnosonta Gortynãq; pulchris muris cinctã ꝯ qui Lycton ꝯ Myleton ꝯ Lichaston ꝯ Phæsten ꝯ Rhition ꝯ aliiq; populi ꝯ qui Cretẽ cẽtum urbibus ꝯ atq; icolis frequẽtem habitãt. His una cum Idomeneo ꝑerat auriga eius Meriones ipsi marti Martis arbitrio comparãdus. Clarus rebus bellicis Tlepolẽus longo latoq; corpore cũ nouem nauibus fortiũ Rhodioꝝ & capilli studioso ꝝ ex ipsa Rhodo uenit eoꝝ ꝯ qui e Rhodo sunt ꝯ ex Lyndo ꝯ ex Ielysso ꝯ ex Camiro. hũc Astioche ex Hercule genuit ꝯ quam ille ex cognatis compluriꝫ oppidis ab Ephire & fluuio Selleẽte abduxerat. Veꝝ simul ac ĩ domo paterna ĩ iuuenilẽ ætatẽ adoleuit Licymnion pris germanũ olim bello eximiũ ꝯ tũc ãt iam ætate ꝓuectum iteremit. Sed cum cæteri Herculis filii nepotesq; ultionem iterfecti minarẽtur ꝯ cõparata igẽti comitũ manu ꝯ classiq; ꝯ quã festinãter ædificauerat ꝯ imposita ꝓfuit. Tãdẽ uariis agitatus casibus Rhodũ peruenit ꝯ Ibiq; imperiũ Rhodiorum ꝯ qui iter partes diuisi erãt ꝯ adeptus est. Ita enim Iuppiter deorũ ac hoium princeps huic apud illos beniuolẽtiã cõciliauerat ꝯ suppeditauitq; eisdem ꝯ ob hũc eũdem mirificas opes ꝯ affluẽtesq; diuitias Hireus ex Syme cũ tribus tm̃ nauibus uenit. Nireus Charopei & Aglees filius Nireus oium qdẽ Græcorũ: qui ad Troiã nauigauerũt speciosissimus. ifra tñ achillẽ. Sed qa ibellis ꝯ pauci eũ sequebant. Eorũ ãt q icolũt Nisyron Crapathõ. Casson: & con Euripili urbẽ Calydnas ĩsulas cũ triginta nauibus. Duces duo fuerũt Herculis nepotes thessali filii Phidippus & antiphus ꝯ q colũt argos Pelasgicũ & alon ꝯ & alopen & trechina ꝯ & Phithien ꝯ & Hellada specioſis fœminis ꝑditã. Quos uocãt Myrmidones & hellenes & achæos. achilles hos regebat ꝯ quinquagita nauibus aduectos. Sed is tũc mærore ereptæ Bryseidis quã cum multis ærũnis ĩ euertẽda Lyrnesso. euertẽdis thebis ꝯ mactãdisq; fortissimis iuuenibus Euenei pricipis filiis. Mynete ꝯ & Epistropho illinc deportauerat: ĩ tẽtoriis se tenebat. Mox tamen ĩ bellum ipse proditurus. Cuius tunc milites q; nullum ducem haberent ꝯ in aciem non exierant. qui incolunt Philacem Pyrasonq; floridam cæreris ꝯ & matrem ouium Nitona ꝯ & maritimam Anchialon ꝯ & pratosam Phedeon. horum. dum ad troiam cum quadraginta nauibus nauigauerunt ꝯ dux fuerat protesilaus. Nam nunc sub terra nõ superat ꝯ quem ex cũctis Græcis primũ e naui ĩ littus icidẽtem uir Dardanus iteremerat. Cuius mors magnum amphidriphæ uxori ꝯ magnũ desolatæ domui ꝯ magnũ etiam bellacibus sociis desiderĩ reliquit ꝯ nõ tamẽ his tũc ad bellum dux deerat. Delegerãt enim sibi podarcem opulenti iphieli filiũ bello quidem isignẽ sed protesilao fratre ꝯ ut natu minorem etiã uirtute. Qui icolunt pheras oramq; stagni Boebeidos ꝯ qui Boeben: qui Glaphyras atq; eximiis mõtibus iolchon: his ꝑerat cum undecim nauibus Eumelus admeto genitus & alcesti filiarum peliæ formosissima. Qui icolũt Methonẽ thaumachien ꝯ Meliboeã ꝯ & Salebrosam olizona ꝯ horũ dux erat philoctetes sagittandi peritissimus. comites habẽs & ipsos sane spectatos sagittarios ĩ singulis nauibus quæ septem erant quinquagenos. Verum tũc

aberat

aberat ī Lemno ubi eum Græci reliquerāt:uitam iuisam per cruciatus trahēs ex Hydræ lethifero ulcere/cuius uitam neglecti/breui post alia necessitate docēte memores erāt futuri.Eius certe comites/cū semper alias/tum uero illo die maiorē ī modum suū ducē requirebant/licet ipsis dux nō deesset:substituto in Philoctetis locum Medone Oilei filio nothо ex matre Rhena.Q ui incolūt Triceē & mōtuosam Hytomen/Oecalienq; urbem/Eurytu Oecalei/horū tringinta naues erāt.Duces uero duo atq; iidem fratres. Ii de arte medicinæ insignes.Iidem Aesculapio geniti Podalyrius & Machaon:qui icolūt Ormenion/& qui iuxta fontem Hyperian/qui Asterion/albosq; Tetani uertices:his pērat cū q̄ draginta nauibus egregius Euæmonis filius Euripilus:qui icolūt Argissan/Gyrtonen/Orthen/Elonem/& Prolynta usqueq̄q; cādētem.horū princeps erat Clarus factis Meneptolemus Pirithoi Ioue gēiti filius & Hippodamiæ/ea die cōceptus/quo pater cū hirsutis cētauris depugnauit:eosq; ex Pelio fugauit/atq; afflixit. Neq; uero solus erat horū princeps Meneptolemus sed cū eximio bellatore Leonteo magnanimi Coroni filio/quorum amborū naues quadraginta fuerūt.Guneus aūt præfuit duabus & uinginti nauibus ex Cypho cū bellacibus Perebois atq; Enenibus:qui circa Dodonē frigidissimis ī locis habitant/quicq; amœnū Tytaresion accolū/qui in liqdum & quasi argenteū Penei amnem influens/illius tn aquis nō confunditur:sed istar olei ınatās excurrit.Manat enim ab ipsa iferna styge/cuius fluuii apud deos sanctissimū iusiurandum est.Magnetū autem princeps erat Prothous Tertridonis filius.Q ui uero ad Peneon/& ad frondosam pelion habitāt/his pērat alius prothous bellator imprimis strēnuus/quorū amborum quadraginta naues fuerūt.Atq; hi quidē sunt Græcorū duces.Nunc autem musa dic tuo uati: quis iter omnes/qui Agamēnonem Menelaūq; secuti sunt:pstitit: aut inter uiros uir:aut inter equos equus.Et equorum qdem Eumeli iugales fœminæ ambæ/ambæ unius æui/ambæ in cæteris una initentes multo erāt pstantissimæ.Ita ueloces/ut cū alitibus posset contendere:honorēq; martiū præ se ferentes/quas Apollo ipse/cum pastoriciā apud phereū degeret uitam pauerat/talesq; reddiderat.Ex uiris aūt Aiax Thelamonius longe præcipuus ex his dūtaxat/qui in aciem descenderāt.Nam Achilles:qui bello ob idignationem abstinebat:multo Græcorū fortissimus erat.Cuius etiā equis dabatur præcæteris palma & ipse quidem assidue itra tabernaculū se cōtinebat.Comites uero eius/alligatis ad plena Lothi atq; Apii psepia equis:iuxtaq; positis curribus/solebant sese preter oram maris uario ludendi genere exercere/aut iaciendo disco/aut uibrando tælo/aut sagittando/cū bella inire fortissimū iperatorē desiderātibus nō liceret/tantū huc atq; illuc p castra quocunq; ferebat uolūtas/uagabantur.Igitur Græci oibus rebus instructi atq; in acies distributi.Troiam uersus pleno/celeriq; gradu per medios euntes campos speciē exhibebant tum ppter armorū lucē/longe lateq; oia deuastantis icēdii:tum ppter pedum armorūq; sonitū/pertinacis cuiusdam tonitrui.Q uale solet eē cum Iuppiter Typhoeum cuius cubile inarinis esse fertur/crebris ab alto fulminibus euerberat.Itaq; momento illā oēm planitiem transmiserūt.At Troiani proceres/polite priami filio/quē donis onerauerant iam antea misso ad explorandū de summo tumulo Aesye renūciandūq; Græcorū aduentū. Tunc frequētes ante priami fores de cōmunibus rebus cōsulta bāt/seniores pariter ac iuuenes.Cum ecce iris imperio iouis cælo delapsa imagine politæ/uoceq; sibi assumpta cū attonito nūcio uenit/ppiusq; accedēs.Semper iquit te senex iuuat totos dies/ut pacis tpe solebas:cōsumere sermonibus/cū res ipsa ad ultimum discrimen spectet.Et tibi bellū in-

gruit ꝛ aduentãtq; hostiũ copiæ tales ꝛ tantæq; ꝛ quales ꝛ quãtasq; nõ uidimus ꝛ non numero hoium ꝛ sed foliorũ harenarũq; cõparandæ. Sed quid ego hunc? Hector te ego iubeo negociũ suscipias ꝛ Agedũ cũ ꝑsto tibi sint itra muros tot linguarũ nationũq; auxilia ꝛ præcipe ꝛ ut suis ducũ quisq; popularibus det belli signũ ꝛ eosq; armari iperet ꝛ & suas tecũ copias i aciẽ reducat. Hæc iris Hector aũt cognita deæ uoce ꝓtinus consiliũ soluit ꝛ & ad arma cõcursum est. Patefactisq; oibus portis cũ igẽti tumultu equites ꝛ peditesq; subarmis muros egressi sũt. Est aũt in ipso cõspectu. atq; in ipsa planicie ꝑpe urbẽ tumulus. utrinq; lata circũiecta uia. quẽ tumulũ hoies Batieã Dii aũt sepulchrũ Mirenes appellãt. Hic troiani ac socii inter se copias suas ꝛ quæ illuc ꝓmiscue uenerãt ꝛ secernũt ꝛ quasq; principũ qs q; i aciẽ instruit. Et Troianoꝝ quidẽ dux erat magnus Hector Priami filius ꝛ hostium terror. Cuius auspicia plurimi populi ꝛ ac strẽnuissimus quisq; sequebat. Dardanis ãt ꝑerat formosus Anchisæ filius Aeneas ꝛ quẽ dea Venus i Nemorosis idæ collibus & cõcepit & peperit. Nec solus his ꝑerat Aeneas ꝛ sed una duo Anthenoris filii Archelochus ꝛ & Acamas rei militaris peritissimi. Qui aũt populi ad radicẽ idæ & ad ꝓfundi Asopi flumẽ accedunt diuitiis affluẽtes. Hoꝝ iperator erat insignis Pandarus Lycaõis filius: quẽ arcu apollo decorauerat: qui Adrestiã ꝛ & urbẽ Apæsi & Pityeã & excelsũ Teries mõtẽ icolunt. his ꝑerat Adrestus & Amphius ꝛ uterq; ꝓcossii filius ꝛ ꝓcossii lõge oium doctissimi sciẽtia diui nãdi futura. Verũ neq; admirãda doctrina: neq; paterna solicitudo subtrahere á morte filios potuit ꝛ cũ eos retinere conaret: ne ad bellũ ꝛ ubi perituri erãt ꝓficiscerent. Illi eni eũ tes sic misera necessitas fati trahebat nec parere iperio: nec credere cõsilio senis totiẽs mõnẽtis uoluerũt. Qui percoten icolũt ꝛ q practiõ: q Seston: q Abydon ꝛ q diã Arisben ꝛ horum priceps erat uir eximius hyrtacides Asius ex Arisbæ equis aduectus fortuna cursuq; ꝑstãtibus ꝛ erãt. n. a flumine Selleẽte. Hippothous aũt fortes pelasgoꝝ cohortes ex ampliuaga larissa adduxerat ꝛ qb9 ipse Pyleusq; frẽ bellatoꝝ egregius ꝑerant: filii leti teutamidæ. Acamas uero & piro9 cũ copiis thracũ uenerãt: eisq; trãs hellespõtũ accolẽtiũ. Euphemus ãt maximi Troezẽi fili9 Ceadæ nepos dux erat Cyconũ bellatorũ Pyræchmes uero Peonũ ꝛ reflexos arc9 gestãtiũ gẽtes ꝓcul ab Amydone pria ꝓfecte: atq; ab axio flumie ꝛ licet spatioso tñ ad imũ usq; lucidissimo: ut nullũ i toto orbe terrarũ spetiosus. Paphlagonũ solertissim9 Pylæmene9 ab henetis ueniẽs: ubi gen9 malorũ agrestiũ ẽ. paphlagões hi sũt q Cytorõ icolũt ꝛ q Sessamõ: & quorũ egregias urbes alluit parthenii fluui9: & q Cronã q Aegialõ: & q editos erithines colles hĩtãt. at halizonũ hodi9 & Epistrophus duces lõge ex Alyba: ubi argẽti fodinæ sũt uenerãt. Mysiorũ pricipes erãt Chromis & Enomus scia augurali perit9: sed q̃ mortẽ aufugere nõ potuit ꝛ apud flumẽ ꝛ ubi eũ uelocissimus Achilles cũ igẽti troianorũ cæde trucidauit phrygiorũ pricipes erãt phorc9 & singulari forma Aschanius: usq; ab Aschania amore pugnãdi ꝓfecti. Meoniis: q Tolon icolũt: ꝑerãt Mesthles Anthiphusq; frẽs pre tylæmeneon: matre gigæa geniti. Cariis barbarũ qddã i loqũdo sonãtibus: q Myletõ icolũt. Nemorosũq; phthorũ mõtẽ: q fluẽta Mæãdri acolũt: qq; Mycales mõtana ihabitãt. Nastes & Amphimachus ꝑerãt frẽs Nomionis filii uterq; laude insignis ꝛ sed Amphimachus ritu puellæ cõptus ꝛ & totus auro exornat9 ꝛ q̃si uero aurũ ad uictoriã faceret ꝛ & ad subtrahẽdũ neci deniq; ꝓtineret. Id qd ipse usu uenit insipiẽti simul & ifœlici. Namq; hunc Achilles in flumine primum uita dehinc cultu aureo priuauit. Sarpedon autem & præstans Glaucus usque a Xanthi flexibus cum Lyciorum copiis aduenerunt.

ILIADOS LIBER SECVNDVS EXPLICIT. INCIPIT TERTIVS.

OSTQ VAM igitur oēs copiæ ſub ſuo quæq; ipatore dige ſtæ ſunt atq; i Acies iſtructæ: aduētātibus iā Græcis obuiā tē dunt: clamore ac clāgore ſublato. nō ſecus ac grues ſolēt ꝛ dū ſydus Hibernū fugiētes matutio tēpore cū ingēti clāgore ca teruati cælo ferunt ꝛ ad oceanūq; ſe cōferūt: Illature dirū Pyg meis ac mortifeꝛ bellū. Græci uero clamore nō reddito: ſed ta cita apud ſeipſos ira frementes: uenire maturabāt: id ꝑſtantes aio: quomō & hoſtē uincerēt: & ſe ſuoſq; tutarent. Ad quoꝛ ꝓperantē aduentū ac pene curſū tātus puluis ꝑſertim uento adiuuāte ꝛ excitatus ē: ut ad ſimilitudinē: iuiſæ paſtoribus: amicæ nocturnis furibus ꝛ ne bulæ ꝛ quā Auſter iugis montiū ifudit ꝛ uiſum adimeret ꝛ nec extra iactū lapidis ꝑſpicere ſineret: ubi uero ꝓximi facti ſunt. & iam iā cōflicturi eēnt: ſingulari Alexāder pulchritu dine ante oēs troianoꝛ acies grādioꝛibus paſſibus uadebat: ꝓuocās ad certamē fortiſſi mū quēq; græcorū. Gerebat aūt ꝑ paludamēto pardi pellē: arcūq; cū pharetra: & gladiū manu uero duo fulgētib⁹ ſpiculis iacula: quē cū bellator Menela⁹ uidiſſet: audiſſetq; eo mō gauiſus ē ꝛ quo eſuriēs leo cū in grādē ceruū: ibicēue icidit: quē canes uenatoreſq; in ſequunt. Itaq; cupiditate ac ſpe ulciſcēdæ iniuriæ cōfeſtim: ut erat armatus: e curru deſi liit: ſeq; illi in cōſpectū dedit: & cū i ifeſto gradu ꝓgit. At uero Alexāder uiſo Menelao ob uiā ueniēte ꝛ ſubito timore ꝓculſus ꝛ repſſo ꝛ relatoq; pede ad ſuos ſeſe recipiebat. Q ualis is q ꝑ mōtanū callē trāſiens ex iprouiſo ꝓpe ſe dracone cōſpecto turbat ꝛ palleſcit ꝛ tre mit ꝛ & penē ꝑformidīe collabēs retrofugit. Ad cuius rei ſpectaculū Hector excādeſcēs ignominioſis i fratrē inuectus ē uerbis. Diſparis uere nō paris ꝛ forma iſignis ꝛ ſed amore in mulieres ꝓdito ꝛ uerbis audax ꝛ rebus ignauus ꝛ quāto ſatius fuiſſet ꝛ atq; utinā fuiſſet ut aut nūquā genitus fores ꝛ aut ieunte ætate mortē obiiſſes ꝛ potius q̄ tantū dedecus. & qdē ſub oculis omniū admitteres. En uides q̄tū ex tuo facto cincinnati Græci cepere lætitiæ q̄ppe q opinabant te: ut iter cæteros pulcherrimū: ita ſtrēnuiſſimū eē ꝛ nūc itelligūt ꝛ q̄ multo ſis pulchrior q̄ fortior: nā decor mēbroꝛ tibi ſupeſt: uires aūt corporis: & ai ꝑſtan tia deeſt ꝛ & tñ cū talis ſis: auſus es cū delectis ſodalibus ꝛ iſtructa ornataq; claſſe ꝓfectus ad externū regnū cū aliena uxore concūbere ꝛ cuius mira ſpecie captus eſſes eāq; ex Pe lopōeſſo huc aſportare ꝛ cū marītū haberet bellatorē i pniciē patris ꝛ Ciuiū ꝛ regni ꝛ nomi niſq; troiani ꝛ & inimicoꝛ gaudiū ꝛ tuāq; ipſius extremā ifamiā. O dedecus nō ſuſtinuiſti cōgredi cū Menelao? qd ita? quia noſti q̄lis bello uir ꝛ quātuſq; ſit ille ꝛ cui coniugē ademi ſti. At. n. in hoc belli puluere nihil ad uictoriā faciūt cytharæ ꝛ cātus ꝛ dignitas formæ ꝛ cō pti capilli ꝛ ueneris dona ꝛ cæteraq; huiuſmōi. Itaq; ſi neſcis ꝛ ecce oēs Troiāi ꝛ q tuoꝛū ſce lerū defendēdoꝛ gꝛa arma ſūpſerūt ꝛ ex tuo tiore & ipſi territi ſūt ad pugnandū. Ad quē reſpōdēs Alexā. Prō mō iqt exprobare mihi ignauiā Hector nō ſupra modū uiſus eſſe debes. Nā tuū cor animuſq; nō magis fatigat ꝛ nec magis ad cuiuſq̄ trepidat occurſū: q̄ robuſta q̄dā ſecuris quā faber lignari⁹ i ſcidēda materia exercet. Cui⁹ ēt penetrāti ac du rabili acumie ad cōtinuandū magis op⁹ mutat. Neq; mihi uitupatiōis loco obiicias ue neris dona. Nā mūera ꝛ q̄ i nos dii cōtulerūt ꝛ ea nec obiici debēt: nec ad arbitriū hoīs: ſed ad ipſi⁹ dei collata ſūt: q; ſi me ſingulari ꝑlio cū Menelao certare uis: iube troiāos oēs atq;

Græcos ceſſare⁊ ac circũſidere certaminis noſtri teſtes⁊ quod nos duo in medio cõmitte-
mus⁊ quoꝝ uter uicerit: eius ſit cũ omni gaza Helena uxor⁊ ꝑ qua hoc cõflatũ ẽ bellum
Cæteri aũt cũ ſciſſimo iureiurãdo feriant fœdus ſe poſtea domũ reuerſuros: Troianos i
Troiã: illos in Græciã: Hæc cũ audiſſet Hector: mirũ imodũ lætatus ꝓtinus ꝓceſſit i me
diũ iter utrũq; exercitũ: & uoce: ac lancea: quã manu mediã tenebat ſuas cateruas gradũ
ſiſtere iubebat. Et Troiani quidẽ ſtatim impata fecerũt⁊ græci aũt pro ſe quiſq; in unum
ſic interãbulandũ & ſagittas & iacula & ſaxa iacebãt: quã rem ituẽs Agamẽnon ad ſuos
Deſinite inquit Argiui: cõtinete manus: inhibete ictus: Aliqd enim ut uideo nobiſcũ tra-
ctaturus eſt Hector: ad quã uocẽ continuo Græci deſtiterunt: tacitiq; q̃tũ fieri poterat⁊
ſtrepitu ſedato attenti ad audiendũ manſerũt. Tunc Hector i medio ſtãs Audite me iqt
Troiani pariter & Græci ꝑ me quid loquat᷑ Alexãder: cuius cã bellũ conflatũ inter nos
eſt. Iubet troiãos græcoſq; depoſitis humi armis adeſſe ſpectaculo: ſolos autẽ: ſe ac Me
nelaũ in medio uiribus armiſq; decernere⁊ quoꝝ uter uicerit: ſua ſit cũ omni gaza Helẽa
uxor: cæteri aũt cũ ſanctiſſimo iureiurãdo feriant fœdus: ſe poſtea domũ reuerſuros: tro
ianos in troiã⁊ græcos in græciã. Sic hector. tunc aliis mutuũ ſilentiũ tenentibus Egregi
us Menelaus ſic inuicẽ ad uniuerſos ꝓlocutus eſt: Audite uiciſſim me græci: troiãiq; me:
cui ꝑcipuus inter oẽs dolor neceſſitatẽ imponit: ut potiſſimũ reſpondeã. Placet mihi & ri
te fieri ſentio: ut aliquãdo ab ærũnis: quas tot tantaſq; uos græci: mea: uos troiani: alexan-
dri cauſa: ptuliſtis. per hãc trãſactionẽ diſcedatis: ut uter noſtrũ in ſingulari certamine oc
cumbet: occubuerit: reliq uero mox domum ſuã ſine prœlio redeant. Afferte igitur huc
agnũ aguãq;: illũ album: hanc atrã. Marẽ: qui ſoli: Fœminã: quæ telluri imoletur⁊ tertium
afferemus quo Ioui litemus. Et ante oĩa ſiſtite hic priamũ: qui fœdera ipſe feriat: ne quis
forte malus dolus filioꝝ: ut ſunt uentoſi⁊ & ꝑfidi: hæc oĩa faceret irrita: ſemp enim inge-
nia iuuenũ ſunt iſtabilia. Nũc ãt ſi ſenior his fœderibus affuerit: atq; adeo ꝑfuerit: profe-
cto reſpiciẽs ꝓterita: ac futura ꝓſpiciẽs curabit: ut rata ſint: & q̃primũ iter ambos exerci-
tus: quod ſane ambobus expedit: pax fiat. Hæc Menelaus cũ dixiſſet: tã græci q̃ troiani
exultauere lætitia: ſperãtes iã ſe mortifero bello quieturos. Igitur uterq; exiguo inter ſe
diuiſi interuallo diſpoſitis in cõtinuã ſeriẽ equis: deſcendũt a curribus: exuenteſq; ſibi ar
ma humi deponũt. hector uero propere duos ꝑcones in urbẽ: Agamennon autẽ Thalti
biũ ad naues ire iubet: hic ut unus⁊ ille⁊ ut duo agni ferãtur. Præterea⁊ ut priamus ad ex-
ercitus fœdera ꝓcuſſurus accerſatur. ꝑconibus itaq;⁊ quo modo impatũ erat⁊ ire feſtinã
tibus⁊ Iris ad helenã domi ſuæ manentẽ uenit nũciatura certamẽ⁊ quod erat cõmittẽdũ⁊
Induerat aũt ſibi ſpeciẽ Laodices helenæ gloris filiaꝝ priami formoſiſſimæ⁊ uxoriſq; in-
clyti helicaonis filii Antenoris. texebat aũt tũc helena purpureã telã ſuã uidelicet pallam
ſpacioſam ſane⁊ & amplã⁊ in qua plæraq; iam propter ſe ad troiam geſta textilibus pictu
ris deſcripſerat: Ad hanc Iris accedens⁊ Veni inquit ſponſa dulciſſima mirificã rẽ uiſura
quæ nunc inter troianos agitur⁊ & græcos. quibus enim in campis prius mutuæ necis
auidiſſimi cõcurrebãt⁊ in iis nunc omiſſo prœlio alteri alteris uicini cum ſilentio ſedere⁊
annixi ſcutis⁊ haſtis ꝓ humi affixis. Nam mox in medio Alexander cum Menelao dimi-
caturus eſt⁊ utri tu cedas in uxorẽ⁊ ſi quidẽ uictoriæ ipſa ꝓpoſitũ es ꝑmiũ⁊ hæc dea dicẽ-
te dulce illius pectori deſideriũ inceſſit priſtini uiri: parẽtũ: patriæ. Itaq; feſtinãter amicta
lucidũ e lino uelamentũ: grãdibus per ora decurrentibus lachrymis ꝓcedit e thalamo⁊
Sequebant᷑ autẽ eã duæ miniſtræ æthra pithei filia⁊ & decoris oculis Clymene⁊ atq; ad

portam

portam Scæam cũ properãs ueníſſet ꝛaſcẽdebat iam eius portæ turrim in qua erat priamꝰ cũ prioribus Senatorũ Pantho: Thymæthe: Lampo: Clytio ꝛ Hicetanoe: cũqꝫ his Vcalegõ atqꝫ Anthenor ꝛ aríbo arte militari ob ſeniũ deſueti ꝛ ſed i curia ꝛ ſed i ſenatu ꝛ ſed i dicẽda ſentẽtia utiliſſimi. Sedebãt aũt circa Priamũ ꝛ quos dixi ꝛ principes ꝛ & iter ſe colloquebãtur in alta turri ꝛ ſimiles cicadis ꝛ quæ opacis arborũ ramis inſidẽtes ſuauẽ illũ cantum exercent hi uero uadentẽ Helenã in turrim cõſpexerũt. Alius ad alium ſuppreſſa uoce dicebant. Profecto nõ indignũ eſt troianos græcoſqꝫ tot mala ꝛ tanto temporis ſpatio ſuſtinere ob hãc faciẽ quæ prorſus nõ humana ꝛ ſed imortalis cuiuſdã deæ uidet. Cæteꝝ etſi tã diuina ſpecie mulier eſt: tam eam ſatius erit ad penates ſuos remittere: q̃ retinere ꝛ ne nobis poſtea ſit liberiſqꝫ noſtris cauſa calamitatis. Hæc illi. priamus aũt Helenã ad ſe uocans iquit. Huc ades dulciſſima filia: atqꝫ mihi hic aſſide ꝛ ut ſpectes priſtinũ uirũ ꝛ priſtinoſqꝫ affines ꝛ atqꝫ amicos. Neqꝫ. n. putes me tibi hoc bellũ referre acceptũ & tantam mihi lachrymarũ cãm: ſed diis ipſis qui me his cladibus uexandũ cenſuerũt. Aſſide filia ꝛ ut indices quoqꝫ mihi ꝛ quis ille ex græcis eſt uir tam cõſpicuus celſo corpore ꝛ & amplo ꝛ etſi nõnulli alii ſtatura eũ ſuperant: tamẽ nullũ unq̃ uidiſſe uideor ꝛ nec ita decorũ ꝛ nec ita uenerãdũ ꝛ adeo regiam quandam inter cæteros profert dignitatẽ. Cui dea mulieꝝ helena reſpondens. Pudori inquit dulciſſime ſocer ꝛ ac timori tuus uel ſermo ꝛ uel aſpectus ſemper eſt mihi. Vtinãqꝫ eo tẽpore tetrã mortem oppetiſſem ꝛ quando filium tuum ſecuta ſum deſerens cõiugem ꝛ deſerens neceſſarios coætaneaſqꝫ ꝛ deſerens unicam meam. Neqꝫ. n. tot mala accidiſſent ꝛ neqꝫ ego me fletu ꝛ luctuqꝫ maceraſſem. Sed ut interrogata reſpondeam ad id: quod cupis: noſce. Hic eſt Atrides ille Agamẽnon duplici laude eximius qui & fortiſſimus bellator eſt: & optimus impator ꝛ meus quõdam leuir: ſi tamẽ mihi infœlici leuir fuit. Tum ſenior miratus: O fœliciſſime inquit Agamẽnon ꝛ & diuino quodã fato p̃dite. Ita ne tot Achiuæ gentes auſpicia ſequuntur ? utiqꝫ plures opinione mea. Equidẽ quo die bellatrices ac maſculæ amazones uenerũt dũ in Phrygiã auxilio in iſſem Otreo & diuino Mygdoni. Cũqꝫ his apud Sagarim anmẽ illis caſtris p̃eſſem Conſpexi tunc ibi plurimas Phrygum copias: plurimoſqꝫ populos ab his regibus belli gratia euocatos: tamen nequaq̃ tantus ille exercitus erat ꝛ quantus hic eſt. Intuens deinde Priamus Vlyſſem. Indica mihi inquit iterũ dulciſſima filia. Quis ille eſt Agamẽnone quidẽ ſtatura minus procera ꝛ ſed pectore humeriſqꝫ latioribus. qui armis humi depoſitis: ut uilloſus ille dux gregis nam eis ſimilis mihi uidetur copioſuſqꝫ candidas oues: ſicipſe cateruas ob ambulant. Ad quem iouis filia helena reſpondens. Iſte iquit eſt Laertiades Vlyſſes: q̃q̃ in Itaca montana quadam educatus: uir tamen ad omnes dolos ꝛ & ad omne conſilium uel excogitãdũ ꝛ uel explicandum prudẽtiſſimus ꝛ ac mirus artifex. Tum maturus Anthenor. ita res habent inquit mulier ꝛ ut locuta es. Et enim eo tempore quo ulyſſes te repetitũ huc cum menelao ueniſſet. Ambos ego hoſpitio accepi ꝛ amiceqꝫ tractaui. ita utriuſqꝫ & corporis dignitatẽ & animi conſilium ꝛ & loquendi qualitatem annotaui. Cum erant ambo in troianorum frequẽtia cõmixti celſioribꝰ humeris Menelaꝰ eminebat. at cũ ſedebãt uenerabiliori Vlyſſes aſpectu uidebatur. Vbi uero tempus affuit exponendæ in concione legationis menelaus celere quidem & breui oratione (erat enim natura breuiloquus) uſus eſt ꝛ ſed ualde ſuaui ꝛ & in qua licet Vlyſſe minor natu eſſet ꝛ nihil reprehenderes. At poſtq̃ Vlyſſis partes loquendi fuerunt ꝛ ſtetit aliquãdiu oculis in terram defixis ꝛ imoto ſceptro ꝛ uerecundo homini ꝛ atqꝫ imperito ſimilis: dixiſſes eũ iratum quendam ac dementem. at poſt orationem illam uerboꝝ anq̃ hibernarũ niuiũ increbeſcentem magna uoce edidit. Intellexi cum illo neminem ꝛ neqꝫ

posse eloquio ꝛ neq; audere contendere ꝛ quo minus aspectum eius admirabatur ꝛ Ita sum9 admirati eloquẽtiã ꝛ Priamus aũt tertio cũ Aiacẽ cõspicatus eẽt ꝛ iterrogat Helenã & ille ali9 qsnã Græcor; ẽ sup oẽs capite extãs oẽsq; latitudine humerorũ superãs. Cui Helena hic inquit est Aiax maximus ꝛ magnus Achiuorũ murus ꝛ q uero ad latus eius stat ꝛ Is & Idomeneus ꝛ quẽ Cretẽses ꝛ ut deũ habẽt ꝛ quẽq; cæteri ꝛ eiusdẽ isulæ principes sequũtur. Hũc frequenter Menelaus Creta ꝑfectũ i domũ nostrã hospitio excepit ꝛ Sed cũ oẽs alios Græcorũ principes recognoscamus ꝛ quos uel noiati queã recẽsere ꝛ Duos tñ desidero tãtũ Castorẽ equorũ domitorẽ ꝛ & pollucẽ strẽnuũ cæstibus germãos meos ꝛ eos arbitror aut nõ ꝑfectos huc esse cũ cæteris ꝛ aut si huc uenerũt Lacedæmona reuertisse ꝛ ne in re militari diutius uersarẽtur ꝛ erubescẽtes tãtũ dedecus tãtãq; ignominiã ꝛ in qua ego sum posita. & Helena quidẽ sic loquebat. Illi aũt ꝑcul ab eo loco erãt in patria Lacedæmõe sepulti ꝛ dũ hi apud priamũ sermones haberẽtur ꝛ interim ꝑcones i urbẽ iã uenerãt ꝛ & quæ ad feriẽdũ fœdus iussi erãt ferre iã sumpserãt duos agnos ꝛ ac uinũ ꝛ quod caprino utre portabãt ꝛ quorũ Ideus aureã paterã ꝛ aureosq; calices gestãs priamũ adiit ꝛ defertq; mãdata his uerbis. Surge rex & ueni festinus in cãpum ꝛ ubi principes Troianor; atq; Græcorũ iusso me uenire accitũ te expectãt ut iter eos. sed non sine te ꝛ fœdera facta feriantur. Pepigerunt enim ut Alexander ac Menelaus in medio utriusq; exercitus decernant ferro ꝛ utri eorũ ꝛ qui uicerit Helena uxor cũ oi ga za addicat. Cæteri aũt percusso fœdere pacificati nos Troiã icolamus ꝛ illi cũ græciã reuertãtur. His auditis senex ꝑturbatus sane aio iussit comites iungere sibi currũ ꝛ quo ueheretur ubi expectabat. Eo cõfestim iuncto & regaliter strato cõscẽdit ꝛ habenasq; cœpit. Cui Antenor in currũ & ipse ascẽdes se comitem ꝑstitit ꝛ amboq; porta Scæa egressi in campum ꝛ ubi uterq; exercitus erat ꝑueniũt. Ibi a uehiculo descẽdẽtes in mediũ suorũ atq; hostiũ iuncti ꝑcedunt. Tũc Agamẽnon ꝛ atq; Vlysses ꝛ cõspectis senibus: ipsiq; prodeunt ꝛ simulq; ꝑcones ꝑ more ornati ꝛ illatis quæ ad feriendũ fœdus ꝑtinẽt ꝛ adsunt. Principio uinũ pateræ ꝛ postea aquã singulorũ regũ manibus infundũt. Hic agamẽnon educto cultro qui ad uaginã ensis ut mos est ꝛ isertus erat ꝛ é uertice utriusq; agni pilos dececuit ꝛ quibus per ꝑcones inter maximos quosq; Græcorũ ꝛ Troianorũq; distributis ꝛ ipse supinas in cælũ manus tollẽs i hunc modũ ꝛ exaudiẽtibus cunctis ꝛ ꝑcationum ac fœderis uerba cõcepit. Iuppiter pater: qui huic loco ob mõtẽ ideũ ꝑsides ꝛ cuius principatus ꝑcæteris plus dignationis ac iuris habet. Et tu sol: q uniuersa & uides: & audis: uosq; flumina ꝛ & tu terra ac uos inferi ꝛ qui post mortem fœdifragos hoies supplicio afficitis ꝛ testes inuoco horũ fœdor; ꝛ oroq; ꝛ ut ipa uelitis esse sancta Si Alexander Menelaum in hodierno certamine uita priuauerit ꝛ ipsius sit cuncta cum gaza Helena uxor: uosq; ad penates nostros cũ classe redeamus. Sin Menelaus Alexandrũ: reddant Troiani Helenam cũ ipsa gaza: simulq; remunerẽtur græci honorifico ꝑmio: quale cõgruẽs eẽ iudicet ꝛ quod in posteros ẽt nostros transferat ꝛ quod ꝑmium si donare nobis occiso alexandro Priamus eiusq; filii noluerint ꝛ iterũ & eosdẽ deos testor ꝛ me in ultionẽ rupti fœderis ꝑstiturũ ꝛ nec ante finẽ belli facturũ ꝛ q̃ aut a nobis aut ab illis fuerit debellatũ. His dictis agnũ agnamq; iugulauit ꝛ atq; ita sanguinantes exanimesq; humi deposuit. Alii mixtum pateræ uinum delibantes effuderũt ac numinibus uota fecerũt. Eorũ erat ꝛ qui in cælũ intuens ita ꝑcaret. Iuppiter deorũ rex ꝛ oiumq; potẽtissime reliquiq; cælites ꝛ uelitis ut ꝑ utroq; steterit quominus hæc fœdera sint rata ꝛ sicut hoc uinum i terram defluit ꝛ sic suor; liberorũ sic eorũ uxores conficiantur. ita ille orabat. iuppiter tñ ad has ꝑces non propicias ꝛ sed surdas aures habebat. Post hæc Planius aduersus cœtum. Audite me inquit troiani. & Achiui. Eni

uero

uero non ſuſtinent oculi dulciſſimum filium cum Menelao inſpectare depugnantem/ Ideoq; ne interſim hinc in urbem redeo/ Ipſe quidem Iuppiter aliiq; dii cognitum habẽt uter ſit neci deſtinatus. Atq; his dictis impoſitiſq; uehiculo agnis aſcendit habenaſq; cepit. Anthenor in uehiculum & ipſe conſcendens ſe illi comitem preſtitit/ Quibus in urbem redeuntibus Hector ante omnia/ atq; Vlyſſes idoneum pugnæ p̃finiunt locum. Tum in galeam ſortes/ Cui primus ictus deberetur/ dimittũt: exercitus uero: qui ad ſpectaculum aderant: ſolliciti euentorum ſublati in altum manibus uota faciebant. quorum nõnulli tam ex his q̃ ex illa ita obſecrabant. Iuppiter pater: qui Idæis montibus p̃ſides: idẽq; deorum & dignatione & potentia maxime: uter horum auctor & cauſa extitit tantarũ utriq; genti calamitatum/ hunc uelis in hodierna pugna priuatum uita ad inferos præcipitem agi nobis uero cæteris inuiolata fœdera ſeruari fidamq; amicitiam fieri. Hæc illi. Hector uero auerſo uultu galeam in qua ſortes inerant/ quatiebat/ neq; id diu: nam confeſtim ſors Paridis qui prior lanceam iacularet exiliit. Tunc omnes eo ubi conſtiterant loco iuxta equos/ atq; arma longo ordine reſederunt/ Et Alexander ſibi primũ fidas ocreas/ argentoq; diſtinctas induit. Secundo loco thoracem/ nõ ſuum/ ſed Lycaonis fratris pectori tamen ſuo congruentem/ tum argenteis diſtinctum punctis gladium a collo ſuſpendit: De hinc humeris ſcutum aptat/ & ingens & ualidum/ tum galeam capiti imponit terribili ex echinis ſetis criſta & ad motum ipſum quaſi minanti/ poſtremo p̃fixum lucidum ſpiculo pilum ſumit: ualidumq;/ ſed quo tamen in pugna cõmode uti poſſet. Menelaus diuerſa ex parte ſimili armatura inſtruebatur: Qui poſtq̃ armati in delectam certamini aream hinc Troianis: hinc Graiis cingentibus p̃ceſſerunt: atq; infeſtis armis: infeſtiſq; paſſibus: ac trucibus oculis ſimul & animis alter in alterum uadere cœperunt: Magnus omnibus: qui ſpectaculo circũſidebant: pauor inceſſit. Illi uero p̃iores effecti ac medium ipſum areæ tenentes pila quatiunt: quo certiore manu in alterũ: ac ualidiore cõtorqueant. Et Alexander: cuius priores erant partes: prior uibrato in Menelaũ tælo ſcutũ illius ferit: Ad quẽ ictum magis ſpiculum replicatũ eſt: q̃ chalybem: quo ſcutũ ueſtiebatur tranſigere quieuerit. Tum ſuo loco Menelaus in tælum aſſurgens hoc modo cõprecatur. Da quæſo Iuppiter rex: ut hic: qui mihi tanta imerita mala inuexit meritas p̃nas luat: & luat meis manibus uictus meoq; confoſſus ferro: ut & qui nũc ſunt: & omnis poſteritas cum hæc audierit hoſpitia ubi amice accipiuntur: polluere uereantur. Hæc dicẽs libratam aliq̃diu lanceam in Alexandrum emittit: quæ medium illata ſcutum non modo per illius chalybem corium: lignũq; adacta ẽ uerum etiam per thoracẽ ad intimã uſq; ad ueſtem p̃foratura quoq; ipſum pectus: niſi in latus hic obliquanti deflexiſſet: ea miſſa & infixa ſtatim Menelaus educto ex argentata uagina enſe reductoq; in altũ irruens caſſidem Alexandri percuſſit: ita uehementer: ut in multa fruſtra diſſiliens fugeret manum. Quod Menelaus cernens ingemuit grauiter: ſuſcipienſq; in cælũ. O Iuppiter pater inq̃t p̃fecto te deoꝝ eſt nemo malignior: ego cũ te p̃carer: ſpem concipiebam Alexandrum meis manibus p̃nas ſceleratæ iniuriæ daturũ: Nunc & gladius ad primũ ictum diſtractus eſt: & lancea in caſſum excuſſa: cũ nequaq̃ illius mẽbra p̃ſtrinxerim. His Iouẽ incuſans in caſſidẽ hoſtis criſtaſq; iuadit: apprehenſumq; ad ſocios trahere conatur: Et p̃traxiſſet uictoriæ compos: & gloriæ: eo quidẽ facilius: q̃ dum ille per galeã traheretur ſtrãgulabatur mollis iugulus cathenoſo loro: quo ſubter mentũ galea ad fibulã ſubſtringitur: niſi ſubito Iouis filia Venus: re aduerſa. loꝝ dirrupiſſet: ut uictor p̃hoie uacua tã-

tum cassíde potíretur. Quod & factum est. Namq; dum abreptam íllam conuersus ad suos recípiẽdã proíicit, ut receperunt festíni & auídi, dum hastam collígit, dum reuertí in hostẽ parat, Venus utpote dea circũspectũ aurea nebula Alexãdrum a pugna atq; ab oculís hoíum erípuit: & in splẽdído, odoratoq; thalamo, ubí lectus genialís regaliter stratus erat, collocauit, atq; eo íllic relícto ad accersendã Helenã pdíit, eam aũt in editíssima turrí repperit inter ígentẽ frequẽtiã fœminarũ: ad quã accedẽs uestẽ leniter, ut secũ pergeret manu traxit. Desumpserat aũt sibí imaginẽ Greæ quæ Helenam e Lacedæmonia secuta erat, grãdis natu fœmina lanificíiq; doctíssima, ac præter cæteras dominæ íntima, atq; ita tenẽs uestẽ, Agedũq; inquit, Redí domũ, ubi expectãs alexãder uocarí te iubet. Est. n. in cubículo iuxta lectũ genialẽ fulgentẽ stragula uestę optímísq; odorĩbus fragrãtẽ pulchrior ípse atq; radiãtior uel oris ac totí9 corporis decore uel uestíũ. Credas eũ nõ pugnasse cum Menelao, sed aut in coreã íturũ esse aut a corea modo cessasse adhuc saltãdí cupídũ. Hæc Venus. Quæ audiẽs Helena apud se, at ubí tam suauem colli amœnitatẽ, tam amabílẽ pectoris gratiã, tam ínsuetum oculorũ fulgorẽ animaduertit expauefacta aít. Dæmonía, quid ístis captas fallere me uerbis. Nũquid íterũ abducere me pcul uís in exteras urbes, ac locupletes, aut in Phrygíã, autĩ Meoníã, aut quo alío ubí príncipem famílíarem alíquẽ tibí habes, quoniã uícto Paríde Menelaus me miserã est reportaturus ad lares, Ideo tu, Ideo falsa sub ímagine ueníst, ut me decíperes ob tuam nímíã in paridẽ beniuolẽtiã. Eo dum illí ades, dum illí studes, dum pro illo satagis, dum illũ obseruas, atq; custodís, deorũ cõmertiũ relíquísti, nec ad eos reuersura es amplius. adeo, q̃tum suspicor: aut uxor eius efficíeris, aut ancílla. Ego uero: quod ad me attinet, íre ad íllum prorsus nolo, nec unq̃ in cõtuberníũ eius redíre certum est. Quid ní. n. sí hoc faciam digna sim, quã oẽs uituperẽt. Et sane post hac uniuersæ me Troianæ execrarentur: ac maledíctís oĩbus & opprobríís lacerarẽt, quæ ego cũ audírẽt nímío mecũ mœrore cõsumerer. Tunc írata in eã Venus. Nolí me inquit ísfœlix nolí írritare, & abste alienare. Nã sí pergis, tam me ínímícã senties, q̃ sensísti amícã, tantũq; Troianís píter, ac Græcís í te excítabo odiũ, ut teterrĩa pereas morte. Ad hanc orationẽ exterrita Helena uelato uestę capite tacite a coetu mulierũ (Dæmonẽ. n. sequebat ducẽ) dígressa est: & ad nítentem Paridís domũ cõcessit. Eo ubí peruenit, ancillæ statim ad locũ, opusque quod relíquerãt redeũt. Ipsa cum dea in talamũ auratís laquearíbus fulgentẽ euntes ad Parídem intrãt. Vbí Venus posíta ante íllũ sella Helenã iussit ĩ ea sedere. In qua ubí resedít, mulíer oculos á uultu alexandrí oblíquans loquí sic orsa est. Rediísti ne á pugna, ubí te interfectum íri sciebas nísí fugísses: iam superatus iam captus a ualído hoste quõ dã meo marito? Atq; gloríarí solebas te Menelao antestare, tum uíríbus corporís tũ dímicandí scientia. I nunc: & prouoca illum ad singulare certamen, q̃ sí me audíes: Menelaum stulte ꝓuocare desínes: quin & illí ĩ bello occurrere, ne forte sí te cõpererit: pílo suo gladíoq; cõfodíat. Cuí respondens Paris: Nolí inquit quæso mulíer tam molestís me increpare conuitíís. Equídem fateor nũc uícisse Menelaum Mineruæ beneficio: ego uícíssim alías (Nam & díí mihí adsunt) illum ípse superabo. Nunc quod relíquum est rei cõiugalí operam demus, nam ita in te nunc amorís ardor me tenet, ut nunq̃ tenuerit uæhemẽtíus. ne tunc quídem: cum ex lacedæmone te rapuí impositaq; in nauem: & ĩ arduam ínsulã ducta tecum prímum concubuí. Hæc cum dixísset: in stratum regiæ genialem ante cessit: eumq; Helena secuta est. Quibus ita in apparatíssimo cubílí cũ oblectatione cubantibus

bantibus Menelaus interea instar rabidæ feræ huc ⁊ illucq; uadebat si cubi Paridem adipiscatur ⁊ neq; erat ex Teucris socijsq; Teucroꝝ quispiã: qui uisum a se ⁊ cũ quereretur ⁊ illi posset ostendere: aut ubi foret indicare. Neq; enĩ fuisset dissimulare ausus: uel ꝓpter fœderum religionem: uel quia a se in unũ oẽs mortẽ teĩcere uolebãt. Ad quos dehinc ĩquit. Agamemnon. Audite Troes Dardaniq;: & q istis auxilio ueniſtis uictoria huius certaminis ⁊ ut agnoscitis: penes Menelaũ est: uꝝ ergo nũc erit Helenã cũ oi gaza exhibere ⁊ nosq; remunerari honorifico ꝑmio: q̃le cõgruẽs eẽ iudicetur ⁊ qđ in nr̃os etiã posteros trãsferat. Hæc Agamẽnon. Cuius or̃onem cæteri Græci maxima cũ assensione exceperũt.

ILIADOS LIBER TERTIVS EXPLICIT. INCIPIT QVARTVS.

INTEREA dii deæq; frequentes aureo in pauimẽto ioui assedebant ⁊ in ipsos exercitus ⁊ urbemq; troianam intuentes. Quibus hebe cum aureis poculis nectar pro suo ministerio miscebat. Illi sumpta pocula gradati sibi propinabant. tunc Iupiter per causam consultandi cũ diis nõ nihil de iunõe iocat⁹ẽ. Quã ut ad irã acueret atq; eliceret: oblíq; ⁊ ac faceta or̃one ꝑstringẽs. in hoc inqt singulari certamine dii cælites. Duæ deæ sũt ⁊ q̃ Menelao studẽt. Vna q̃ Paridi ⁊ illæ quidẽ iuno ⁊ & Minerua: q̃ ut uidetis: nõ nihil a cœtu nr̃o semotæ sedent plenæ gaudii ex ipo rei gestæ spectaculo. Hæc aũt Venus: quæ nũc abest semp solicita pro Paride: quẽq; nũc ab ipẽdenti mortis periculo eripuit. Et enĩ sine dubio penes Menelaũ uictoria ẽ. Nos tñ cõsultare decet: qd nam hoc loco faciendũ putemus: utrũ hos populos in atrox bellũ an ĩ placidam cõcordiã dimittamus ⁊ q̃ si ĩ cõcordiã: nimirũ res grata oibus ⁊ iocũdaq; cõtiget. Et Menelaus recipiet Helenã suã troia uero a discrimine euersionis liberata: suisq; ciuib⁹ frequẽs ꝑpetuo ĩcolumis erit. Hæc iuppiter. iuno aũt ac Minerua: ut erãt una sedẽtes ⁊ ad hæc dicta tacito murmure subsãnarũt (male enĩ troianis cogitabãt) Et minerua qdẽ ⁊ q̃q̃ uæhemẽtissima tum ĩ patrẽ ira: tũ decepti uoti mœstitia angeretur tñ se ĩtra silentiũ tenuit. At iuno erũpentem doloris ĩpetum cõpescere non sustinens. O seueríssime ĩquit iuppiter: qualem tu locutus es or̃onem scilicet ĩefficaces ĩanesq; iubes eẽ labores: sudores: ærũnas meas: Quibus me ⁊ & equos meos defatigaui huc illucq; discurrẽs ⁊ dũ Græcos in arma solicito ⁊ dum mare ĩtrare hortor: dum ad troiã ꝓduco: quid petens ⁊ quod tẽdens: Nẽ pe ⁊ ut priamus cũ suis liberis ⁊ ac ciuibus postrema pateret. Nunc tu hæc oia irrita fieri uis. Verũ age age ut libet: nõ tñ nos cæteri dii isti tuæ sniæ assentiemur: tuũq; mutabim⁹ factũ. Cui iuppiter ab alto pectore suspiriis ductis. Demonia ĩquit. Quid tibi tm̃ Priam⁹ mali fecit: quid eius filii: qd reliq; ciues: ut ita ĩexpiabili ĩ eos odio debaccheris: ut ipsos omnino destructos uelis ⁊ ut tam ĩsignẽ urbẽ ab imo euersam cernere cupias. Eqdem opinor si licereti ĩpsam Priami domũ deide filiorũ ac ciuiũ rabida ĩtrares ⁊ eosq; uiuẽtes adhuc dẽtibus lacerares: ac manderes ⁊ atq; hac demũ medicina ai tui uuln⁹ saciatũ iri existimares. Si quid ĩterest: facito ut uolũtas fert ⁊ nullũ pro me passura ĩpedimentũ. Certum est enĩ mihi nequaq̃ ĩ posterũ aduersari tibi ⁊ ut neq; tu á me ꝓpter hanc rem obiurgationis aliquid audias ⁊ neq; ego abste. Cæterum hoc quod dicam ⁊ repones ĩmis sensibus: & membri teneas mẽte. Cum & mihi quoq; infenso alicui dilectarum tibi urbiũ libuerit illã euertere ⁊ nihil esse ut iram meã reuocare tentes ⁊ aut differre. Obsequor enim aĩo meo non ꝑ.

cibus tuis ꝛnam iſtud ꝛquod tibi gratificor: libens tibi gratificor: ſed nō libenter. Oium q̄
ſub ſole ac ſtellifero cælo ſunt urbiū quidē iſignis troia: Ciuitatū uero ſapiens priamus cū
populo ſuo p̄cipue mihi eſt cordi. Apud quos ad arā meam perpetuis adolet odoribus:
ſacrificiis: libamentis. Adhūc Iuno reſpōdens. Tres inqt urbes ſunt maxime mihi cordi
Argos: Sparte: & Mycenæ: Has tu cū infenſo libuerit: non dico unāquāq; libet ſed unam
quāq; per me licet euertas. Neq; ego tibi: quo minus id facias: aut opera ꝛaut uerbo relu-
ctabor: q̄q̄ ſi reluctari conarer ꝛnihil ꝓficiā aduerſus te ꝛqui es & me & cæteris diis robu-
ſtior. Verū enimuero indignū ſit ꝛut tantā ego operam fruſtra cōſumpſerim. Quippe
quæ ut deus ꝛ& ipſa dea ſum: eiſdēq; genita parētibus: & quidē natu grandior. Poſtremo
etiā uxor tua ꝛqui ſuper uniuerſos deos imperiū obtines. itaq; par eſt uterq; inuicē gratifi
cemur ꝛego tibi ꝛ& tu mihi: cæteris diis factū nr̄um cōprobaturis. Iube q̄ primū Palada
ad exercitus ire Græcoꝝ ꝛac troianorū īducturā troianos ad uiolanda fœdera ꝛquæ cum
Græcis ſanctiſſime percuſſerūt. Hæc iuno ꝛqbus pater deum atq; hoium iuppiter nō ab
nuens Pallada ſic allocutus eſt. Ito ſtatim Pallas ad exercitū Græcoꝝ ac Troianorū indu
citoq; troianos ad uiolanda fœdera: quæ cū græcis ſanctiſſime p̄cuſſerūt. Pallas uero iādu
dum ſua ſponte adhoc ppēſa hmōi uerbis aioſior facta ſe protinus ab olympo demiſit in
terras. Et ſicut iuppiter ſuperne uibrato ſydere cum multa ac ſcintillanti face ſolet pecto-
ra nautarū exercituūq; terrere futuri alicuius mali p̄fagio. Sic ipſa eiuſdem ſyderis & ſpe
cie in ſe ſuſcepta & curſum imitata cū in mediū delapſa eſt ꝛutrūq; exercitum huius ſpe
ctaculi pauore percuſſit. Inter quos fuerūt qui tam ex his q̄ ex illis ad ſocios conuerſi dice
rent. profecto iuppiter belli paciſq; arbiter hoc portēto ſignificat aut durū aſperūq; inter
nos prœliū ꝛaut concordiā ꝛ& pacificationē fore. Atq; illi ita dicebāt. Pallas uero iterū trāſ
figurata in formā ſtrēnui Laodici Antenoris fili intulit ſe ī acies troianorū ꝛperq; eas ince-
dens circuibat oculis ſicubi iſignem pandarū īuenire poſſet. Quem ubi uidit: inuenitq; ī-
ter ſuorū militū cateruas ſtantē p̄pius accedens ita affata eſt. Pandare uir fortis ac ſtrēnue
ſi quā mihi conſulenti fidem habendā putas ꝛnunc p̄fecto tibi opus eſt aio ut in Menela
um ſagittā īmittas cōſecuturus hoc pacto ab oibus troianis ſummā & gr̄am ꝛ& gloriā p̄
cipueq; ab rege Alexādro ꝛa quo etiā augeberis mirificis donis ꝛſi Menelaū tuo telo uide-
rit īterceptū. Age igitur īuocato prius apolline deo ꝛ& ſagittandi peritiſſimo & tibi amico
nūcupatiſq; illi uotis ꝛſi domū rediens ſacrificiū te ſibi ex primigenis agnis eſſe facturum
Menelaū cōfodito. Hæc Pallas. Quibus ſtultus ille p̄ſuaſus arcū protinus ex corito edu
xit. Erat aūt hic arcus mira arte uiſendus ex cornibus ibicis factus ꝛquā ē rupe quadā p̄mi
nentē pandarus exiſidiis percuſſo ſagitta pectore p̄cipitem deiecit: eiuſq; cornua ex octe
nis utrinq; ramis ad fabrū arcuariū contulit ꝛiuſſitq; arcū ex illis q̄optimū & q̄pulcherri-
mum fieri adiectis ex auro cuſpidibus. Hūc igitur arcū Pandarus eductū recuruato oſſe
contēdit ꝛhumiq; deponūt. Tum iuſſis ſociis ſcuta opponere ꝛne forte p̄uiſa re Græci pri
us excitato tumultu conſurgerent ꝛqm̄ ipſe ictū miſiſſet ꝛdepromit ſagittas ē pharetra ex
hiſq; unā elegit nunq̄ antea emiſſam & inter oēs pennis ꝛhaſtili ferro maxime habilem &
ad mortiferū aptiſſimā. Quā ubi neruo impoſuit ꝛadaptauitq; uota concepit ꝛſi domum
redierit ꝛſacrificium ſe Apollini ex primigenis agnis eſſe facturū. Finita p̄ce prehenſum
(ut fit) cū ſagitta neruū retro trahēs quaſi orbefacto (nam neruus papillæ ferrū uero ar-
cui uicinū erat) neruū ſagittāq; dimiſit ꝛſibilante arcu ſed aptius ſibilante neruo. Itaq; ex-
pulſa arcu ſagitta uolucri auras uolatu p̄currens Menelaū petit ꝛplagā inferre atq; exitiū

cupiens.

cupiens. Sed non imemores tui Menelae dii fuerũt, ut te intercipi illo sinerẽt ictu: pcipue q; Pallas, quæ á te ita prope aberat ut mater ab infante suo: quẽ grato sopore ꝓfusum ab improbo muscarum incursu dextræ uentilatione defendit. Itaq; ueniẽtem ictum in eã corporis partẽ detorsit. ubi aurea fibula zone cõmittebatur, & ubi thorax uentri ĩsidebat eo sagitta perlata primũ per ipsum fibulæ aurũ, deinde per thoracem, postremo per lamĩnam, q̃ fidele cõtra missilia tutamen est, & maxime tutelæ, tunc fuit adacta, non nihil ꝓstrinxit é corpore, statimq; ater cruor e uulnere profluxit. Ita quales hã benæ sunt: quas ĩ. ducto sup ebore albentes Meoniæ mulieres, atq; cariæ rubrica tingunt, easq; ĩ talamo reponunt, multis quidẽ equitibus concupitas, soli tñ regali currui destinatas: unde & eq regii ornẽtur, & eoꝝ agitator gloriet. Talia tua erant Menelae crura. calces sanguine candorem formosorũ artuũ distinguente. At ubi atrũ cruorẽ foras emanantem Agamẽnon Menelaus q; inspexerũt: uterq; uæhemẽter expauit multo tñ uæhemẽtius Agamẽnon cũ neruũ extra uulnus & aculei tantũ extremas pinulas uidit extare Tunc apprehensa Menelai manu ꝓfundo gemitu suspirans, quẽ gemitũ socii pariter suspiriis exceperũt, ita eũ alloquebat. Ergo ne carissime frater singulare certamen inisti, ut unus ĩspectãtibus Græcorũ copiis ista sustineres? Ideo fœdera ego pcussi, ut tu frater per illa occidereris? Ita ne illi & te confisum iureiurando uulnerarũt? & fœdera tam solẽniter icta cõculcarunt? profecto nõ erit ipsis impune & nos iureiurando cõfisos decepisse & deos contẽpsisse. Nam etsi nõ ꝓtinus de sontibus supplicĩũ sumat cælestis, tñ posteri? sumit & quidẽ multo acerbius. Dabunt itaq; pœnas fœdifragi troiani suis uxorũq; ac liberorũ capitibus. Nã mihi pro cõperto est: q̃ aderit dies: qñ ĩsignis troia cũ. Priamo atq; oi populo exscindetur. Sí q dem Iuppiter ab alto facta hoĩum æstimãs ob hãc pfidiam indignatus ipse de Troianis ipse supplicĩũ sumet, neq; hoc quominus futurũ sit ullo pacto reuocari põt. Veꝝ ut hæc ita sint, nõ tñ (me ĩfœlicẽ) hunc tantũ dolorẽ capere non possum, si tu mihi Menelae frater subita morte eriperis, priuabor ego te frater suauissime, priuabor & gloria, redibo argos sine te, redibo extrema notatus infamia, futurus opprobrio Græcis, futurus gaudio Troianis. Oẽs enim Græcos ꝓceres, te extincto, capiet reuisendæ patriæ desiderium ita qui Helenã á Troianis recipere, tibiq; restituere cogitaueram, nõ mõ illã non recepero: sed te quoq; troianis, decepta expectatiõe, reliquero, iacebis ergo nobis hic ꝓfectis ĩ hac hostili terra humatus. Ad cuius tumulũ ueniẽtibus nõ nunq̃ supbissimis Troianis consistentibusq; erit qui dicat utinã ĩ cæteris oĩbus ardẽtis aĩ conatibus ita compos uoti sit Agamẽnon: & auiditati suæ satisfaciat: ut nũc fecit: qui re ĩfecta: frustraq; labore exausto: cum tanta Graioꝝ classe: quã huc portauerat: domum rediit: iclyto Menelao fratre hic relicto. Hæc ille cũ diceret: tũc optarĩ ima terra ad iferos me cõditura dehiscere t. Ad quẽ rñdens Menelaus inquit. Et tu bono aĩo esto Agamẽnon, nec populos ista oõne ꝓterre facias. Neq; enĩ lætaliter tælũ penetrauit ĩ corpus: obstãte fideli baltheo: thorace: lamĩna: q̃ mihi saluti fuerũt. Vtinã istud sit respõdit Agamẽnon, quod ais frater carissime. Nãq; si ita ẽ: medicus tẽtato, exploratoq; uulneri pharmaca adhibebit: qbus dolores acerbi mitigent. His dictis fidũ sibi ꝓconem Talthibiũ iussit Machaonẽ, diui Aesculapii filiũ accersere his uerbis: Talthibi: q̃ primũ huc siste Machaonẽ: principẽ: ut Menelaũ sagitta ictum inspiciat, hoc enim ei uulnus siue tros siue lycius sagittãdi sciẽtissimus ifixit, adeptus sibi ĩ signẽ gloriã, nobis uero ingentẽ luctum relinquẽs. Cuius dicto talthibius audiens abĩt: circũferensq; oculos sicubi quẽ quærebat: agnosceret. Machaonẽ aspexit inter suas copi

as stantẽ:quas ex tricce adduxerat fortiũ militũ eorũq; scutatorũ. Ad hunc proxime accedens talthibius. Veni inqt accersit te Agamẽnon inspecturũ Menelai principis uulnus: quod ei quidã siue nos siue lycius sagittandi sciẽtissimus ifixit:adeptus sibi isignem gloriam:nobis uero ingentẽ luctũ relinquẽs.Hæc talthibius.Quibus auditis mirũ imodum Machaon pturbatus est:repẽteq; una cũ nuncio per medias acies illuc:ubi Menelaus cõstiterat:ueniũt:reperiũt aũt illũ stantem in medio multorum & iam maxima cuiusq; procerum corona circũdatum.Hic protinus Machaon primũ ex baltheo sagittæ hastile eximit deinde ferreas pinnulas amputat tum zonã laminasq; dissoluit dehinc uulnus q̃ alte descenderit:explorat postremo expresso ẽ plaga sanguine medicamenta ad leniendum dolorem curandũq; uulnus apposuit miro artificio composita quæ ipse a patre:ille uero a Chyrone didicerat.Dum hæc apud Menelaum geruntur troiani interim arma ceperant:iamq; i aciem istructi procedebant:& ex aduerso Græci arma sibi induebant certamen aio uersantes.Ibi uideres Agamẽnonem non dormitantẽ non animo territũ: ferentemq; molestę q̃ res ad manũ uocaretur sed ꝓperantẽ ut inita pugna ipse dimicaret.Igitur curru cathafracto equisq; omissis cum Eurymedonte auriga Ptolemæi Pirædæ filo iussoq; illo etiam atq; etiam ut sibi postq̃ copias istruxisset fesso cum curru p̃sto esset.Ipse pedibus incedens acies ordinabat & quos accingere se ad p̃lium cernebat ad hos assistens tali eos oratione exhortabatur.Agitedum uiri Argiui nequaq̃ cesset uestrũ robur uester ipetus uestra rei militaris peritia ioue optimo maximo pro nobis pugnaturos contra fœdifragos periuroſq; troianos quorũ haud dubie corporibus aues feræq; pascent. Vxores aũt paruiq; liberi urbe dirrepta euersaq; a nobis in Græciam portabũtur.At quos pugnam detrectãtes uidebat hos acerbissimis uerbis increpabat.O argiui nominis dedecus idigniq; militia non pudet seducere uos pugnæ quasi iam defessi armis hucusq; deportandis nec ultra procedere audẽtes i modũ hynnuloꝝ timidissimi aialis qui cursu defatigati in medio campi subsistũt:nec i occursum tendũt sed in se occurrere pmittũt.Nunquid ignaui eousq; expectatis dum Troiani eo ueniant ubi naues subductæ occupant littus ut uideatis an tunc iupiter periclitantibus uobis auxilietur ab altoq; porrigat manũ.Atq; hunc in modũ Agamẽnon hos exhortãs illos increpans ad cateruas Cretensiũ peruenit quæ se iuxta principẽ suum idomeneũ armabant ipse uero idomeneus ut ualidis uiribus suos i prima acie curabat.meriones aũt auriga i postremis eos qui longius aberant urgens ut se armarent ac duci p̃sto eẽnt.Quos cũ uidisset agamẽnon maiorem imodũ lætatus placidis illũ uerbis affatus est. idomeneu tu mihi inter omnes Græcos p̃cipuo in honore haberis quo cũ actu siue domi siue militiæ quin i ipsis etiam tẽpestiuis conuiuiis at in populo cui maximi quiq; Græcoꝝ adhibentur cum cæteris bibere uolentibus semipleni calices tibi ramẽ uni ut mihi pleniores apponunt. Agedum igitur capesse prœlium & qualẽ te fore gloriari soles talem te hodie p̃sta. Ad quem rñdens idomeneus.Ego uero inqt summe Agamẽnon quẽadmodũ antea pollicebar hic dies declarabit me tibi amicissimum eẽ sed tu quando potius alios exhortaris ut quando quidẽ fœdera facta sunt irrita q̃primũ pugnam capessamus manibusq; nostris troiani per quos iusiurandũ uiolatum est mortem atq; omnia extrema patiantur.Sic locuto idomeneo Atrides abiit plenusq; gaudii ambulans ad phalanges utriusq; Aiacis uenit.Eos autem comperit iam armatos iam galeatos iam in p̃cinctu stantes longo eos a tergo peditũ agmine sequente densis scutis densisq; lanceis & nigre nubis spẽm p̃ben

te qualem

te ꝯ qualem supra mare sonori zephyri impulsum ueniẽtem imbribus grauẽ procul a mõ tis uertice conspicatus pastor cõsueuit raptim in specum subducere oues: pro se ac ꝓ re ge solicitus. Hos ita accinctos ad bellũ esse summopere gauisus Agamẽnon ita allocu tus est. Enimuero uos ego iter Græcoꝝ principes neq; exhortari ad bellum debeo: neq; ex hortor ꝯ quippe q & copias uestras imperio: & alienas exemplo ad prœliandum adhorta mini. Quod utinã tibi pater Iuppiter: tibiq; Pallas: tibiq; Apollo liberet talem aium cæte rorum pectoribus infundere. Breui profecto nostris manibus expugnata troia deleret. Hæc dicẽs processit ad alios ꝯ uenitq; ubi Nestor copias suas & hortabat ꝯ & in aciem in struebat ꝯ ꝓpositis suæ legioni cuiq; ducibus Pelagõte: alastore Cromio: Aemone: Biante. Et currus qdẽ in fronte: peditũ aut optimos quosq; ubi esset robur belli atq; subsidiũ: in postremis ꝯ ibecilliores uero i medio collocauerat. Quibus q̃si utrinq; cõclusis necesse es set ꝯ uel uolẽtibus dimicare. Equitibus ꝯ quorũ primæ partes erant: precipua ꝯ preceptaque dabat ꝯ inquiens primum Mementote milites suos unusquisq; moderari equos ꝯ ut in lo co suo stent ꝯ & cum aliis non tumultuentur ꝯ ut nullus alteri sit ipedimẽto. Deinde nemo uestrũ ꝯ aut aurigandi peritia: aut uiribus fretus procedat longius á suis dimicãdi gra ꝯ ui cissimq; nemo retrorsum se recipiat ꝯ sic enim infirmiores essetis ꝯ & magis iniuriæ oppor tuni. Postremo cum quis uestrũ hostilem aggreditur currum: scitote multo satius eẽ lan cea pugnare q̃ gladio. Id quod illi ueteres factitabant ꝯ qui hac disciplina ꝯ hoc more ꝯ hoc animo ꝯ in bellis usi multas urbes: multaq; oppida expugnauerũt. Atq; in hũc modum se nex priscoꝝ bellorũ doctissimus suos milites ad bellum instruebat. Quẽ ita agentẽ Aga mẽnon cũ uideret gauisus ita allocutus est. Optime senex ꝯ si qualis tibi mens ꝯ tale & cor pus foret ꝯ uirtutiq; animi uires responderẽt ꝯ sed odiosa te senectus iam obruit. Quanto dii Boni satius foret ꝯ ut translata in alium ista senectute ꝯ tu bona illius ætate frueris. & mo re iuuenũ posses in medio Marte uersari. Ad quẽ respondens senior: & ipse quoq; inquit Istuc uellem Agamẽnon ꝯ ac maxime optarem reuerti ad meliorem ætatem: qualis tunc eram ꝯ cum Diũ Ereutalionem iterimi. Verũ quid facias? Non oia pariter dii hoibus dare consueuerũt. nec mihi uolunt simul adesse senilem prudẽtiam uiresq; iuueniles. Atq; ut tunc iuuenis eram ꝯ ualens robore, ita nunc senio cõfectus sum ꝯ nihil tñ minus. Sic quoq; inter equites in prœlio uersabor modo instigans. Hoc nãq; seniorũ ducũ ꝓpriũ officium est. Qui post me nati sunt ꝯ ac uiribus uigent ꝯ hi bella cõmittant ꝯ manusq; conserant: sed mea tñ uoce gubernent. Sic Nestor. Quæ audiens Agamẽnon impẽsius gauisus ad alios duces ire pexit. Inuenit aũt Menesteũ ꝯ unaq; Vlixem ꝯ utrũq; stantẽ ꝯ uttũq; cum suis: hunc Cephalenoꝝ illum Atheniẽsiũ copiis ꝯ & his & illis ad bella ꝓmptissimis. Etenim sta bant expectantes dum aliquæ cohortes Græcoꝝ lacesserẽt ꝯ & prœliũ priores inirent. Si quidẽ nõdum ex alia parte uocem pugnæ cõmissæ exaudierãt. Sed tum primũ excitatas hostium ꝯ ac sociorum phalanges moueri uidebant. Hos ita stantes ꝯ expectanteſq; Aga mẽnon intuens obiurgationibus adortus est. Et quid ita utrunq; te fili Petei regis ꝯ teq; do li ꝯ ua framentiq; artifex formido corripuit? Qui sic semoti estis ꝯ qui alioꝝ auxilia expecta tis ꝯ qui donec priores aliqui prœliũ capessant remoramini ꝯ quos potius decebat inter pri mos in acie uersari ꝯ primoſq; ueniẽtib⁹ hostibus occurrere ꝯ & sane uos primi estis ꝯ quos ad solẽne conuiuiũ uoco ꝯ uos prima loca in discumbẽdo obtinetis ꝯ uobis delicatius obso niũ ꝯ uobis nobilius uinũ ꝯ & quotiẽs cũ uultis apponit. At nunc gratũ scio uobis fuerit ꝯ si etiã decẽ cohortes alioꝝ ante uos pugnam icipiãt. At hunc Vlixes toruo intuẽs uultu ꝯ q̃

lis inquit Agamẽnon ex ore tibi excidit sermo? ut diceres nos segnes esse ad bellum ꝛ nec audere iter primos troianis ex aduerso ueniẽtibus occurrere: sed alios priores expectare? Spectato ꝛ si tibi uacat ꝛ & si istud curæ tibi est Thelamachi patrẽ cum Troianis i prima acie pugnãtẽ: & istam uaniloquã oronem missam fac. Tunc Agamẽnon cũ idignatũ cognouisset arridens ꝛ ut conciliaret: ita affatus est. Noli nos ita locutos idignari: nobilissime ac sapientissime Vlixes. Neq; enim tantopere te obiurgaui: neq; tibi preterq̃ qd aius fert iubeo. Intelligo tibi consilia non tumultuosa & turbida: sed sedata & quieta eẽ amica. Id quod mihi quoq; maxime placet. tu mõ igredere ꝓlium ꝛ nos autẽ. Si quid i loquẽdo peccauimus: id tibi postea satisfacere curabimus ꝛ diiq; faciant ꝛ ut tua i hoc bello uirtus nram in te reprehensionem superuacuã ꝛ uanãq; fuisse oñdat. Hæc dicens ad alios ꝓfectus est: iuenesq; magnanimũ Diomedẽ cũ eius auriga Stenelo Capanei filio iuncto curru insistentem his uerbis increpuit. O facinus: quid ita terreris tidei ꝑstantissimi ducis fili? qd ita expectas ꝛ ut alii tibi uiam faciant: quid ita á parente degeneras? Neq; enim ille ad hostiũ aduentũ expauescebat: sed primus iter socios semp ꝛ & solus se obuium ferebat: ut uniuersi ferũt ꝛ q simul cũ illo militauerũt: nã ego hoiem neq; notũ habui: neq; uidi unquã licet Mycenas sine armis uenerat ꝛ hospitioq; familiariter receptus unã cũ dio Polinice ꝛ uenerant nãq; petitũ auxilia ad bellũ ꝛ quod ad thebas eo tpe gerebãt: obtinuissentq; auxilia ꝛ q̃ tantopere orabant: ut iam decretũ erat: ni Iuppiter finistris hoibus Myceneos deterruisset ꝛ atq; cũ Mycenis tideus moraretur fama est neminem illi uiribus corporis potuisse æq̃ri: at postquã rediens ad fluẽta Asopi uenit: cæteri eum Græci ad Eteoclem prolegato miserunt. Ad quẽ cũ iuisset: Ingressusq; regiã cõplures illic ciues cõperisset (forte cũ Eteocle in cõuiuio erant) nõ timuit & hostes & solus Thebanos omnes ad quolibet certaminis genus prouocare ꝛ atq; ut animose ꝓuocauit ꝛ ita omnes (sic illi Pallas ꝓpitia erat) strẽnue uicit. Q uãobrẽ thebani dolore idignationis accensi reuersuro isidias tetenderũt: collocatis ad opportunũ locũ ꝛ qua Tideus trãsiturus erat: qnquagita iuuenibus cum duob⁹ ducibus deorũ imortalium robore similibus Mæone Aemonis ꝛ & Lychophõte Authophoni filio. Eos Tideus oẽs ad ipsum locũ occurrẽtes strauit ꝛ occiditq; ꝛ fretus deorũ ꝛ quæ sibi ministrabãtur ꝛ auguriis: unũ tantũ Mæonẽ cum tristi nũcio redire pmisit ꝛ imo iussit ꝛ & talis fuit Tideus. At eius filius i concione ꝛ quidẽ est patre ꝑstãtior i bello aũt multo iferior. Hæc agamẽnon ꝛ Cui Diomedes nihil oino respondit nõ ausus talem uenerandi regis refellere oronẽ. Ibi Stenelus socium tacere uidẽs. Noli iquit agamẽnon: cũ scias quid uerũ sit aliter loq ac sentis ꝛ nõ me fallit ꝛ nos ut sumus hic uideri prestantiores nris parentibus teste tua conscientia ꝛ loquor equidẽ si i illo nos bello fuissemus ꝛ sactos Thebarũ muros ꝛ uel cũ minore exercitu euertissemus ꝛ dũmodo nobis nec deorũ auguria ꝛ nec Iouis beniuolentia defuisset. Sed illi per nimiã pugnãdi temeritatẽ occiderũt. Q uãobrẽ caue ne eandẽ parentibus nris laudẽ iperitias ꝛ qualẽ filii meremur. Ad hunc Diomedes toruo respiciẽs uultu Stenele uir ꝑclarissime ꝛ qn taces iquit noli i istam sententiam plura ꝓloqui ꝛ ac meo aquiesce sermoni. Ego uero Agamẽnonẽ pastorem populorũ minime culpãdum censeo urgentem Græcos ad bellum capescendum. Q uippe quem & summũ decus sequit̃: si uincimus ꝛ & extremũ dedecus si uicimur. Eia igitur Stenele ꝛ quod ad nos attinet ꝛ bellũ adeamus ꝛ qualesq; sumus rebus ꝛ nõ uerbis ꝛ ostendamus. Atq; hæc dicẽs ut erat armatus é curru desiliit. Adq̃ saltũ arma horrifico quodã fragore cõcussa strepuerunt ꝛ adeo ut etiã ꝑstanti animo uiq; cõterruissent. Igit̃ crebræ undiq; Græcoq; acies urgentibus

gentibus eas ducibus in bellum pugnamq; descendunt/ tali specie: qualis undarum est ad gementia littora Zephyro ꝓcelente tendētiū/ quæ densæ/ aliæq; post alias festinantes/ primo per ipsa spaciosissima maris terga tolluntur: mox uasto cū fremitu harenis illisæ obstantes aggeres transcendere conātur: tenuem aspginē altius/ longiusq; emittentes ex Græcoꝝ quidem ꝓterq; ducū milites adhortantium/ monētiū: aiantium: nullū clamorem: nullā uocē exaudires/ cum tot tantæq; copiæ essent/ uerebant᷑. n. suum quæq; ꝑperatorē) crederes elingues esse: ac mutos/ tantū immēsam armorū lucē in illo exercitu uideres. At copias troianorū infinitis ouiū gregibus cōparares/ quæ intra ꝑdiuitis domini septa conclusæ cū a pastoribus mulgentur: auditis agnorū uocibus/ assiduos balatus exercent. Talis reddebat᷑ a troianis sed dissonus tū ac multiplex ululatus/ tot populis/ q; auxilio uenerāt/ sua singulis lingua ac suo more uociferātibus. Instigabat aūt ad pugnā hos mars: illos minerua: utrosq; terror: utrosq; timor: utrosq; puicatia mortiferi martis soror/ ac socia/ quæ primo nō ita multum erecta esse solet/ nec uæhemēter assurgere/ mox adeo attollitur/ ut uertice ad cælū proxime accedat/ cū pedibus ingrediatur per humū. Nāq; auida tam acerbi spectaculi uenerat īmissura pectoribꝰ uincēdi rabiē/ unde labor gemitus/ dolor: uulnera: mortesq; nascunt᷑. Vbi uero ambæ acies in eundem campū descenderūt/ ac sub iactū teli uenerūt: tūc iacula omni conatu i hostes ac pila conicīūt. Deinc scutis sublato simul clamore cōcurrūt: manusq; cōserūt/ hic audiri uoces ꝓcutientium poterāt: & ꝓcussoꝝ/ illoꝝ cū exultatione/ hoꝝ cū gemitu/ hic uulnera cerni/ sanguisq; ꝑ corpa & ꝑ solū fluēs ac fusus. Atq; ut multi torrētes ab altis iugis decurrētes i unū simul gurgitē tāto cū sonitu cōmiscētur/ ut cū ꝓcul ab edita rupe pastor exaudiat: sic duorū exercituū & cōflictus fiebat: & fragor audiebat᷑. Primꝰ aūt Antilochus Thalysiden Ethepolū fortissime i pria acie dimicātē iteremit/ excussa prius pilo buccula: celsisq; cristis deide eodē pilo i fronte defixo/ & ad ītima usq; ossa adacto. Ille ad hūc ictū mortis caligine oculis oborta pronus tanq; turris in mediū pugnātiū corruit. Cuius collapsi inter īsesta tæla Elephenor Calchodōtis filius arrepto pede strēnue pertrahebat cupiēs q; primū defuncti hostis spoliis potiri. Verū hæc misero cupiditas maturæ mortis attulit cām. Nāq; inter trahendū magnanimus Agenor nudatum scuto latus lācea haurit/ ꝓcūbere que illic exanimem coegit. Hic tū super amborū cadauera cōsurgit aspera & uæhemēs i utrosq; exercitus pugna. oibus ueluti lupis i hostes sese ferētibus. & unoquoq; si quē iterimat legēte. Ibi Aiax Thelamonius Simoision Anthemionis filiū cū eo cōgressus occidit florētē ætate: & adhuc cælibem. Quē q; ideo Simoision uocauerāt/ q; eū mater cum ab Ida descēdēs pecora ad parētes reuisenda deduceret. ad ripā Simeontis pepisset. Sed hic miseris parētibus alimēta ac uicē pietatis ꝓsoluere nō potuit: intra tā breue ætatis suæ spatiū hostili tælo iteremptus. Aiax. n. obuiā ueniēti pectus ad dextrā papillam ita uæhementi ictu ꝓcussit. ut lancea per humeꝝ extaret: & hic nō aliter rueret. & q̄tus erat porrectus iaceret: q̄ celsa populus pingui solo adulta manu ferroq; carpentarii cæsa ruit: & ingens ad ripam fluminis currilibus rotis destinata ꝓsternitur. atque illic relicta exarescit. Quod uidēs Antiphus Priami filius bello strēnuus in Aiacem iaculum cōtorquet. quod nō ipm Aiacē sed Leucū Vlyssi fidicissimū comitē pertulit. Iis enim inter confertos pugnātes ac socios Simoision cū ingenti strepitu trahebat. Sed accepto ictu mortuū manu remisit. pariter & iuxta ꝓcubuit. Cuiꝰ nece Vlysses i furorē accensus ad primos pugnā tes ꝓcessit. & q̄ maxime poterat. collato cum hostibus pede. librato tælo circūspectās in

quem illud potissimū torqueret.troiani aūt in se quisq; dirrigi ictum cernebāt: sese loco subducebāt.tñ licet sparsos pallātesq; ob metū uideret.nō incassum uibrauit ictum:pcusso Democohōte Notho priami filio.Qui ex Abido uenerat,ubi equos uelocissimos patris custodiebat.Huic Vlysses,ut dolor uires dabat,lanceam per utrunq; tēpus exegit: ita ut alterū hasta,alterū spiculo teneret.Eo ad terrā cū uasto armorū sonitu collapso.troianorū primi pugnatores,atq; adeo ipse Hector pedē referre cœperūt.tum Graii ingenti clamore trahere cadauera,ac spoliare,longius ꝓcedere:instare cædētibus,in apertā fugā illos cōpulsuri,nisi Apollo cuncta e pgamo ꝓspectās indignā hāc rē animo ferēs troianos ad reintegrandū prælium animasset exclamās.inferte gradū troiani equites,ne cædendū in bello putetis.Neq; n.lapidei sunt aut ferreis mēbris:ut uestro mucrone confodi nequeant,quin & Achilles thetidis filius ab hoc prælio abest sedens intra tentorium in socios græcos uæhemēter iratus.Sic Apollo ab horrēdis uocibus troianos incitabat,inuicem Achiuos Pallas adiens quoscunq; cessare animaduerterat.tunc Diori Amariachidæ fatalis hora admota est.Ei nāq; Pirus Himbrasides tharcum princeps ex Aeno patria ꝓfectus dextrū crus prope talū molari pcussit.neruosq; utrosq; fregit atq; ossa contriuit rursusq; non contētus illo uulnere,collapsum retro & manus fugiente iam spiritū ad fidos socios tendentem accurrens ad umbiculum ferit,statimq; illi omenta pfossa sunt,tenebræ æternæ oculis obductæ.Cæterum in hunc se telum recipientem dextra thoantis Etholii contortum pectus ei subter papillā trāsfixit:atq; in alto pulmone defixum est Quod ilico accedēs thoas ē pectore eduxit,& gladio,quem distrinxerat medium uentrē amputās emori illum citius coegit.Non tamen ipsius mortui exuuiis potiri licuit:circū se fundētibus undiq; thracibus,& in unū tela intēdētibus:ut eā a defuncto supremā contumeliam propulsarent.ita thoas q̄is magno ut corpore,sic robore,usuq; belladi,relinquere inspoliatum cadauer coactus est.interea dum hi ad hunc locum gerunt: plurimi quoque alii & hic & alibi cadebāt.adeo quidē ut horū operā uituperaturus nō fuerit si quis per medium se tulisset nulli eum neque gladio neque tælo præstringēte,quem manu Pallas ipsa circunduxisset:inuiolabilemque ab omni tælorū incursu pstitisset.

ILIADOS LIBER QVARTVS EXPLICIT.INCIPIT QVINTVS.

Allas autem,ut pter cæteros Graios bellatores Diomedem faceret,tum in certamine insignem,tum ex certamine cōpotē gloriæ.illi9 animo maiorem impetum,corpore maiores uires armis quoque maiorem splendorem dedit.Nam ex galea,ex scuto,ex humeris igneus splendor emicabat: instar antūnalis stellæ,quæ ex oceano lota consurgens sereno cælo præter cæteras fulget.huic similem Diomedem,illoq; animi ac corporis robore prædītum eō Pallas immisit,ubi plurimus strepebat belli tumultus.Erat autem Diomedes pedester. Cui uenienti Phegeus atq; idæus eodem in curru stantes in occursū tendunt.iuuenes in omni bellandi genere scientissimi fratresque troiano Darete geniti,uiro admodum locuplete,& optimo mulciberi sacerdote,& tendunt ex diuerso:alter quidē pedester:alter uero equester qui ubi ꝓpinqui facti sunt:Phegeus lanceam prior in Diomedem contorsit quæ supra sinistrū delata humerū sine ictu pteruecta est,quod non fecit lancea Diomedis.Nāque

in medium

in mediũ adacta Phegei pectus ſinterq; papillas defixa ſiuuenẽ occidit ſeũq; é curru p̃cipites dedit. Q d' frater uidẽs uiribus ſuis diffuſus deſiliit: relictoq; curru á fratre fugã cepit ſnõ tñ euaſurus niſi mulciber futurã ſenis miſerat⁹ orbitatẽ obducta nube fugiẽtẽ iuuenẽ ab oculis fugãtis ademiſſet. Illo fuga erepto diomedes equos cũ curru p̃hẽſos ſociis tradidit ad naues deducẽdos. At Troianos ſubi alterũ ex daretis filiis trãſfoſſum iacere alterũ ægre fuga liberatũ cognouerũt: ingens formido puaſit. Hic pallas p̃henſa Martis manu ita illũ allocuta eſt. Q uid agimus Mars Mauors cruẽte ſac ſanguinarie. Non ſinemus troianos græcoſq; per ſe ſac ſine noſtra ope pugnare ſeoſq; uincere ſ utris iuppiter optimus maximus uictoriã dederit. Nos mihi crede ſá bello ſupſedeamus nec iouis indignationẽ uelimus ĩcurrere. Hæc cum dixiſſet ſa pugna Martẽ ſeducẽs ſapud ripã Scamãdrii in herboſo ſedili collocauit: & troianis iã oĩbus ĩ fugã uerſis ſ inſequẽtibuſq; Græcis ſinguli principũ aliquẽ ex hoſtibus iterficiebãt. Q uorũ primus Agamẽnon ſumm⁹ Graiorũ priceps Odion Alizonũ ducẽ ſingentis corporis uirũ ſiaculũ inter humeros ultra pectus ſifixo de curru deiecit: cũ uaſto tũ corpis tũ armorũ fragore. inclytus aũt idomeneus Phæſtũ meonis mori filiũ ex fertili tarna p̃fectũ ſpilo lõgo apud dextrum humerũ percuſſit ſe curruq; in quẽ modo aſcẽderat ſruere moribundũ coegit ſac ſpoliãdũ Cretẽſibus ſuis reliquit. Scamandrius uero Menelaũ inſequẽtẽ fugiẽs tergo iaculũ illi⁹ accepit ſimmo & pectore. Nãq; & pectus tranſfixũ eſt ſatq; ut currebat p̃nus collabẽs ruina corporis ſatq; armorũ immẽſum ſonitũ dedit ſqua ruina ac ſonitu cõterriti equi reſilentes fugã capeſſerũt relicto dño ſquem & ſpũs ſanimuſq; reliquerãt. Filius hic Strophi fuit uenãdi ſagittãdiq; ſolertiſſim⁹. Q uippe ab ipſa Diana inſtitutus: ſed tũc ei neq; peritia ſagittãdi ſqua ipercutiendo oi ferarũ genere tantope p̃ſtabat: neq; Diana auxilio fuit. quin telo menelai occideret. Erat inter fugientes Phereclus quidã illius Armonidis filius: quẽ p̃cipuo quodã amore minerua dilexerat: ideoq; nihil eũ fugit: quod fabrili arte effici poſſet. is inter alia: quæ fabrefecerat naues illas Alexãdro ædificauit: quæ fuerũt omniũ malorũ caput: pniciоſas atq; mortiferas: ut cæteris troianis: ita ipſi ædificatori: qa deorũ monita nõ intellixiſſent. huius filiũ meriones cũ fugiẽtẽ aſſecutus eſſet: dextrũq; lumbum telo contodiſſet ſadacto inter oſſa ſuſq; ad ueſicam ferro in genua cũ gemitu procũbit. Statimq; obortis ad lumina tenebris extinguitur. meges aũt Phylides & ipſe cum p̃pe acceſſiſſet Pedæo occiput eius pilo hauſit ſtrãſfoſſa ceruice ſubi fons neruorũ ẽ: dẽtes mẽto affixos execuit ſquo ex uulnere moriẽs ille humi p̃cubuit. Fuit aũt hic fili⁹ Antenoris. Nothus qdẽ: a theano tamen nouerca ſmaritalis obſequii gr̃a nõ aliter educatus q̃ ſi legittimus ſq̃ ſi unus ex ipſis liberis fuiſſet. Eurypilus quoq; diũ Hipſenora iteremit filiũ magnanimi Dolopionis: qui erat ſacerdos Scamandri in tanto honore habitus ac ſi de⁹ quidã eſſet. Nã fugiẽtẽ ab eo aſſecutus manũ cũ toto lacerto enſe præcidit ſ q̃ humi delapſa cũ multo ſanguine ſipſe quoq; Hipſenor caligãtibus dura morte oculis expirauit. interea cũ hæc apud alios gerũtur ſ Diomedem non dignoſcas ſutra ex parte ſ aut cũ quibus ſ troianis ne ſ an Græcis dimicaret. ita iam in medium hoſtiũ mediumq; cãpi penetrauerat ſ torrẽti fluuio ſimillimus ſqui imẽſis repẽtiniſq; ibribus adauctus: ac p̃cipiti ĩpetu euolutus. nõ ſolitis ripis nõ aggeribus in tutelã ortorũ ſagrorũq; extructis cohiberi põt. Sed oia tamẽ ſcindens: diſſipãſque: ac põtes ipſos ſoluẽs: lætas ſegetes: ac pinguia late agricolarũ culta deuaſtat. Sic Diomedes ſq̃is dẽſas: q̃is fortes troianorũ phalãges: nemine reſiſtere ſuſtinẽte ſ turbabat. Q uẽ ubi tam hoſtilia agẽtẽ Pandarus Licaonis fi-

lius aiaduertit: ꝓtinus in eum directo arcu assurgentem in uulnus ferit: infixa apud thoracis orā in humero dextro sagitta: & in cōtrariā usq; partem adacta. Quo uulnere conspecto Pandarus ꝯ & late sanguināte thorace ꝓclamat. Inferte nūc pedem Troiani ꝯ nūc ingruite animosi equites in hostes Græcos quoꝝ ꝑstantissimus ita meo tælo ictus ē ꝯ ut reat diu icolumē eē nō posse ꝯ si me non frustra Apollo huc uenire ex lycia iussit. Hæc gloriabūda uoce Pandarus Diomedes āt magno ꝯ sed nō letali uulnere affect9 relato pede ad currū suum: quē non procul Stenelus ducebat ꝯ sese recepit. Ibiq; sistens gradum ad aurigam suum inquit. Propere quæso amātissime Stenele descende de curru ꝯ ut hāc euellas: quæ me cruciat ꝯ ex humero sagittā. Quo audito Stenelus festināter e curru desiliit ꝯ accedensq; ad humerū de uulnere tælum euulsit. Tunc ingenti ui sanguinis statim effusa & per arma affatim defluente ꝯ his uerbis Diomedes Pallada obsecrabat. Tritonia magni iouis filia: si quando te ꝯ aut patri ꝯ aut mihi studiosam exhibuisti i bellis: nūc quæso exhibeas: tribuasq; ut & incolumis sim ex hoc uulnere: & uirū illū: qui me ꝓcussit meis manibus ꝯ meoq; telo adortus occidam. Quī gloriabūdus ad suos dixit fore ꝯ ut nō diu iocūda hac solis fruerer luce. Sic orationē Pallas exaudiēs ad hoiem accessit & imisso in illius manus ꝯ lacertos ꝯ crura ꝯ pedes ꝯ ac cætera membra ꝯ agili robore. Sic eū allocuta ē: Bono animo esto Titides. nec dubites pugnare cum Teucris. En imisi in tuum pectum uim illam paternā ꝯ qua semper Tideus in pugna intrepidus fuit. Quin & nubem tibi ꝯ qua mortales oculi teguntur ꝯ amoui ꝯ ut hoies ꝯ deosq; discernas ꝯ ne forte per errorē certares cū diis ꝯ pro hoste pugnantibus ꝯ cum quibus haudquaq̄ uelim te in bello conserere manus: una tantum Venere excepta ꝯ quæ si i pugnam descēderit ꝯ ne utiq; dubites eā ferro restringere. Hæc cū dixisset Pallas abscessit. At Diomedes tum geminatis triplo q̄ antea fuerant ꝯ uiribus: tum admonitis deæ factus aiosior ad primos continuo pugnatores ꝓcessit ꝯ in morem leonis ꝯ quē in agreste ouile isiliētē pastor clādestino telo sauciauit nō occidit. Eoq; uulnere irritata fera ꝯ nō ausus gregem suū tutari ꝑtim solitudine loci territus foribus abdit sese ꝯ ac pauidas oues ꝯ & ꝑformidine se condensantes ꝯ turbanteq; derelinquit. Leo aūt custode submoto ꝯ uictor e stabulo ꝓsiliit. Eodem diomedes aio in troianos: & eadem ferocitate inuadit. Atq; hic primū interemit duos principes Astynoū & Hypirona. Illū quidē iaculo subter papillā defixo ꝯ hunc aūt brachio cū toto humero machæra amputato. Deide his relictis fertur in Abantem & Aolydum ꝯ eosq; obtrūcat filios Eurydamantis interpretis somniorū ꝯ qui tñ filiis in bellū ꝓficiscētibus somnia non est interpretatus. Post hos inuadit ꝯ interemitq; duos fratres Xanthum & Thoona Phænopis filios: ꝑter quos nec habebat alios pater ꝯ nec habiturus erat extrema ꝯ confectaq; iam ætate ꝯ quos diomedes occidens imensum luctum ꝯ penneq; lachrymas misero seni reliquit. Nō amplius liberos e bello reuersos uisuro ꝯ alieniq; patrimoniū ꝯ filiis suis destinatū ꝯ relicturo. tum duos Priami filios eodē in curru stantes Echemona & Chromion iteremit ꝯ ut leo in armentum bouum pascētū ipetu facto taurū uaccamue ceruice correptā sternit humi ꝯ ac lacerat. Sic Diomedes interemptos fratres ꝯ ꝑcipitatosq; de curru armis exuit q̄s exuuias cū equis ꝯ & curru comitibus tradit ad tentoria deducēdas. Hūc ita q; dissipātem ita suoꝝ globos ut uidit Aeneas ꝯ ꝓpere ꝯ ubi pugna uæhemens & plurim9 tumultus erat ꝯ se confert ꝯ explorās ubi nā strēnuū fortēq; Pandarū inueniat: quē cū iuenisset ꝯ adisset q; ꝯ ita est allocutus. Pandare ubi tibi arcus ac sagitte ꝯ ubi illa gloria ꝯ ubi illa sagittādi ꝑitia ꝯ q̄ se tibi nemo ꝯ neq; in lycia ꝑferre ꝯ neq; hic cōferre audebat. Age dū sub

latis

latis ad iouẽ manibus immitte in hũc telum, quicunq; est, tam ualidum, tot, tantorũq; troianorũq; cõfectorẽ: nisi quis deus est, qui tãtã nobis pernicĩẽ infert, iratus troianis ob fraudata sacrificia. Dura autẽ res est deoꝝ ira. Cui respõdẽs Pandarus: Aenea inquit fortium troianoꝝ princeps: Eqdẽ hunc Diomedẽ esse: ut aspectus declarat: existimo: Agnosco clypeũ, agnosco cum Cono & buccula galeã, agnosco equos, nõ tñ plane diiudico deus ne sit, an homo, & is quẽ rebar tideo natum. Quippe tanta, quæ facit, sine deo nõ facit. Nã deoꝝ immortaliũ quispiam nube cõtectus hic adest, ictumq; in corpus eius eum tem alio retorsit. Si quidem mõ apud thoracis orã dextrũue humerũ sagitta percussi: trã segiq;, ut cũ spem conciperẽ eũ hoc uulnere ad inferos descẽsum ire, uana tñ spe frustratus sum, aliquo mihi (ut opinio fert) irato deo. cũ pĩsertim equi cũ curru mihi pĩsto non sint, quos ascendam, & ex quibus dimicare possim. Omnes domi relicti, undecim nãq; currus sunt mihi in Lycia recenter instructi, decorisq; peplis: Babilonicis stragulis circũdati. Singuli cũ binis equis, qui sedula cura, delicateq; alũtur, eos senex pater multis me uerbis uenturũ hortabat, ut ducerẽ, & ex bigis cũ hoste pugnarẽ: uirtute mq; equestrẽ iter troianos principes ostẽderẽ. Quod ego: ut erat multo sati9: facere nolui parcẽs eqs ne forte ob nimiã belloꝝ curã: qua uos impliciti estis nõ haberent ordeũ, auenamq; unde ex cõsuetudine pascerẽtur. Itaq; illis relictis, ad troiam pedibus ueni, arcu sagittisque fretus: quæ tñ domi profutura nõ erãt. Namq; quos duos egregios iprimis hodie percussi: & quidẽ graui uulnere, eos nõ occidi: sed ad prælium magis irritaui, aduersis nimirũ fatis illo die: quo suspẽsos ad paxillũ hos arcus: sagittasq; desumpsi uenturus ad troiã, ut operã in bello nauarẽ: qua gratificarer cũ cæteris troianis tum præcipue Dio Hectori, qp si digresso hic mihi contingat reuisere patriam, penates: uxorem: nisi eos meis manib9 cõfringam: igniq; iponã: ptinus hostiũ aliquis caput mihi detruncet. Adeo frustra mecũ incassum huc attuli. Ad hũc respondens princeps Aeneas. Noli inquit Pandere ita loqui imo nihil prius erit: q̃ ut aduersus hũc ĩ hac munitissima biga expiamur occurrere. Quare Agedum huc ascende ut noscas: quales equi troianorum: q̃ in campis experti: q̃ uel in sequẽdo fugientes: uel in fugiẽdo insequẽtes: sunt pnices. Atq; in quodlibet flectẽdi se latus agiles: qbus salutẽ nostram: si Diomedi affuerit cõtra nos iuppiter. fugiẽtes urbẽ uersus tueri possimus. Cape tu igitur hæc uerbera, frenaq;: & aurigare. Ego uero descẽdã: ut cũ illo cõserã manũ: aut tu diomedẽ excipias: & ego currũ: equosq; moderabor. Cui Pandarus tu uero inquit Aenea uerbera tibi habe, equosque tuos aurigare: qui melius assueto parebũt aurigæ: q̃ in sueto. Ne forte si Diomedem iã uictorẽ uoluerimus effugere: hi uocẽ meã aurigationẽque extimescẽtes: tuã desiderãtes recusent e pĩlio excedere: occasionẽq; pbeãt hosti: ut & nos trucidet: et ipsos captiuos abducat. Tuos igr̃ equos: tuãq; bigã moderãdã: tibi reliquẽs: ipse ueniẽtẽ hoiem hoc pilo excipiã. Hæc cũ dixissent: curruq; ascẽdissent: immissis equis in diomedẽ strennue ferebãtur. Quos cũ eximiis Stenelus Capanei filius ispexisset: cõtinuo sociũ his uerbis affatus ẽ. Carissime mihi diomedes. En ite infesto aio pperãtes uideo duos fortissimos: optimosq; bellatores: Pandarũ Lycaonis filiũ: sagittiferũ unicũ: & Aeneã magno Anchisa: deaque Venere genitũ, Paulũ itaque cũ curru retrocedam9: nec quæ ita mihi in medios hostes pgredi uelis: ne nimia aiositate incautus occũbas. Ad hũc toruo diomedes intuens uultu: desine tu mihi istis cõsiliis timorem fugãque suadere: nõ. n. persuadebis: cũ minime generosum sit: ac decorũ mihi, aut retrocedẽtẽ pugnare: aut aduẽtante hoste terreri: & mihi quoque ualide uires adsũt usq;

adeo currũ aſcendere contemno ꝛ nec operiar eoꝝ aduentum ꝛ ſed ipſis obuiam pergam modo mihi armipotens Pallas ſit auxilio ꝛ in ſpem adducor ꝛ ut horũ ꝛ qui me uno i curru inuehunt ꝛ ſi non uterq; ſaltẽ alter ꝛ retro non reuehatur manu mea iterfectus ꝛ idq; qđ dico tradere memoriæ ꝛ ſi pallas mihi palmã de amborũ nec conceſſerit nulla in te mora ſit ꝛ quin iſiliens in Eneæ equos a curru frena cerripias. & bigã ad noſtra tẽtoria abducas ſunt. n. ex eo genere equorũ ꝛ quos Iuppiter ꝛ pro adẽpto ganymede filio ꝛ Troi donauit p̃ſtantiſſimos inter oẽs ꝛ qui ſub ſole ſunt ꝛ ac ſub aurora ꝛ ex quibus priceps Anchiſes furtim Laumedõte inſcio ſuppoſitis equabus q̃ttuor ſuſtulit pullos ꝛ apudq; ſe maiore cum cura educauit. Ex his duos ꝛ ut cernis ꝛ feroces Eneæ filio ad belli p̃ſidiũ contulit ꝛ quos ſi ceperimus & prædã ꝛ & egregiã ſane laudẽ rettulerimus ꝛ dum hæc inuicem Diomedes Stenelus colloquũt ꝛ iam Eneas ac Pandarus incitato equorũ curſu affuerunt ꝛ & prior Diomedẽ Pandarus eſt allocutus. dire titides non te confecit: qua te p̃cuſſi ſagitta ꝛ tentabo nunc ꝛ an cum iaculo ad te interimendũ fœlicior ſim. Hæc locutus ualidũ iaculum uibrat ꝛ eoq; ictu ꝛ cũ ſcutum titidæ ꝛ aduſq; thoracẽ penetraſſet ꝛ exclamat. nũc certe ad intimũ percuſſus es uentrem ꝛ nec te diu arbitror incolumẽ fore ꝛ ſed daturum mihi morte tua eximiam gloriam ꝛ cui Diomedes minie territus. Pandare inquit & opinione ꝛ & ictu deceptus es ꝛ nec me tuũ perſtrinxit (ut ais) iaculum ꝛ quod ſecus in uobis eueniet ꝛ quos nõ prius dimittam ꝛ q̃ alter ueſtrum ſanguine ſuo meũ imbuat telum. hæc dicens telum iaculatos eſt ꝛ quod in uultum Pandari Pallade dirigente illatum ꝛ perfoſſo ſuper oculos naſo ꝛ ſuperioribus confractis dentibus ꝛ exciſa lingua ꝛ per ipſam quoq; ceruicem ligno tenus emicuit ꝛ ad quem ictũ Pandarus e curru prolapſus eſt ꝛ armiſq; uerſicolaria ꝛ & late lucentia æra ꝛ & ingentẽ fragorẽ reddẽtibus. Ea ruina ac fragore conterriti equi ac reſilientes ſeſe auerterunt ꝛ eũ anima iam atq; animo relinquẽte. Hic heros ꝛ atq; hoſium princeps Eneas ueritus ꝛ ne iacentis amici cadauer hoſtes erriperent ꝛ uiribus confiſus leonis ritu p̃ſiliit: terribiliq; clamore uociferans obiecto clypeo atq; haſta mortuum p̃tegebat paratus occidere ꝛ quẽcũq; ſe ei obuiũ ferret. huic Diomedes arrepto dextra ingenti ſaxo facileq; ſublato ꝛ quod duo ꝛ quales nunc homines ſunt ꝛ ferre nequeant ꝛ coxã percuſſit ꝛ confractaq; carne ꝛ atq; utroq; reſciſſo neruo uertebrũ ſoluit ꝛ hominẽq; offuſis ante oculos tenebris procumbere ꝛ & manu ꝛ qua cadens in genua ſe exciperet ꝛ atq; inniteretur aſſurgens ꝛ terram contingere coegit: forſitan occiſurus ꝛ niſi re ſtatim cognita ꝛ uenus mater currens lucidum peplum ꝛ quẽ gerebat. Illi ne quis eum hoſtium confoderet ꝛ ueluti p̃pugnaculũ contra tela duplicẽ p̃tendiſſet: candidiſq; lacertis dulciſſimũ cõplexa filiũ e prælio ſubduxiſſet. ibi Stenelus non immemor ſocii mandatoꝝ equos: quibus inſiſtebat inhibet a turbaque ſeducit. ibi cum eos ſtatuiſſet ꝛ in equos Aeneæ inuadit ꝛ ac per frena apprehẽſos abducendos in tentoria ſua Deiphilo tradit uiro amiciſſimo ꝛ & in primis induſtrio: quẽque inter eq̃les maxime faciebat. ipſe rurſum cõſcenſo ſuo curru ꝛ ſumptiſque habenis Diomedẽ ſtrẽnue eſt conſecutus. ille uero in Venerem infeſto telo ferebatur: non neſcius eam non eſſe ex illarum numero dearum ꝛ quæ p̃ſident bellis: et in quarũ arbitrio uirorum eſt ſita uictoria: ut minerua atque Bellona ꝛ ſed imbellem: & ſine uirib9 deam ꝛ quã inter frequẽtiam bellantiũ ſecutus p̃pere ꝛ atque aſſecutus per ambroſiũ peplum ꝛ quẽ ipſe Karites elaborauerãt: ĩmiſſa lanceæ cuſpide percuſſit: extremitatẽque teneræ manus facile aduolã uſque tranſfodit. Quo ex uulnere cæleſtis ſanguis humorq; qualis E diuinis corporibus ſolet: emanauit ꝛ quippe nec fruge ueſcuntur dii ꝛ nec uinum

potant

potant:eoq; exangues sunt & imortales nominãtur. Venus aũt simul ac percussa est:uæ hementer eiulans filiũ á se ꝯut manibus gestabat:præ dolore dimisit ꝯquẽ tñ destitutum Apollo suscepit:nube ne quis hostium ei telũ in pectore defigeret ꝯobducta. Diomedes uero abeũtem Venerem etiam clamosis cõuitiis prosecutus est. Abi iqens:abi é pugna & bello. Etsi filia Iouis es. Ven9 ignaua. At nõ satis habes corruptelis tuis expugnare mulíebrẽ sexũ eneruẽ ꝯ& mollem ꝯnisi etiã iter præliantiũ uirorũ coneris arma uersari? Q đ si itez facere tentabis ꝯextimo fore ꝯut malo tuo edoctam ꝯetiam præliũ adiisse te pigeat. Hæc Tytides. Illa aũt fœdante speciosa mẽbra sanguine abibat gemens:exanimata: doloris impatiens. Sed eam uelocissima iris excipit:& á tumultu certaminis eduxit ꝯad Martemq; deduxit ꝯquem ad siníſtrã pugnæ i nube eqs collocatis ꝯ& hasta ꝯsedentẽ offenderunt. Ad cuius pedes i genua procidẽs Venus supplicibus oculis:molliq; uoce ꝯatq; his uerbis eũ est cõprecata. Suscipe me frater suauissime ꝯcõmodaq; mihi parumper equos tuos:ut i cæleste domicilíũ deoz pergã. Atroci namq; cruciatu cõficior ꝯsaucia ferocissimi Diomedis manu ꝯq etiam (quæ sua audacia est) cũ Ioue ipso pugnaret. Sic locuta ꝯexortatisq; equis mœstitia grauis i currũ ascendit:& aurigãte Iri:equosq; sua sponte rapidos ꝯetiam uerberibus addere cursum cogente ꝯi uastum olympũ continuo perlata ẽ. Ibi currum iri sistente ꝯsolutisq; equis Ambrosiam apponente. Venus cũ descendisset: sup matris Dione genua ꝓcubuit. Illa amplexata filiam mox eius manũ ꝓhendens. Q uis te (inquit) deorũ lepidissima filia tam idigne mulctauit ꝯtanq; facinoris alicuius manifestã? Cui respõdens Venus uulnerauit me (iquit) ferox tytides ꝯconatã surripere é prælio Aeneam meũ ꝯquẽ Anchise genui ꝯdum boues pasceret. Inter oẽs filios mihi lõge carissimũ. Omnino iam nõ cũ troianis certamen est ꝯsed cũ diis. Huic rñdens dia dearũ Dione. Perfer iquit filia ꝯac tolera istã ꝯ& si acerba tibi est ꝯoffensionẽ ꝯ& noli te afflictare ꝯimitata alios deos cælites ꝯquoz ꝯmultos ꝯgraues ꝯacerbosq; cruciatus ꝯut ipsi hominibus itulerũt ꝯita uicissim ab illis illatos ptulerũt. Pertulit graues cruciat9 Mauors ꝯarbiter ille belloz ꝯa fortibus iuuenibus Aloei filiis Oto & Ephialte ꝯarctis uiculis alligatus ꝯ& in olla ærea retrusus. Illic Propediẽ fortasse periturus. (Nam tredecim mẽses durauit forti iã illo corpore atq; aio exhausto) nisi eũ Mercuri9 admonitu ꝓcibusq; Eeribeæ nouercæ furtim liberasset. Pertulit graues icredibilesq; cruciatus & iuno ꝯex uulnere ꝯqđ ei Amphitrionis iouisue filius apud dextrã papillã trigona sagitta iflixit. Pertulit deniq; magnus quoq; pluton & ipse simili telo ꝯab hoc eodẽ uiro ꝓcussus ꝯi humero apud Pylon iter strages occisorũ atq; ita ꝓcussus ꝯut eo ictu periturus fuerit ꝯsi imortales perire possent. ita eũ conficiebat dolor ꝯatq; cruciatus ꝯsed cũ i cælũ uenisset ad domicilíũ iouis ꝯibi Pæeon mitigatoriis uulneri medicamẽtis appositis eũ curauit. Infœlix igitur ꝯq sic peccat ꝯq sic desidet ꝯut deos offendere & sauciare sagittis nõ reformidarit. Diomedẽ aũt ꝯsi nescis ꝯut i te iuaderet cõ filiis suis Pallas cõmouit. Insipiens ꝯqui nõ itelligit eos ꝯqui aduersus deos certare uolũt ne utiq; posse esse longæuos ꝯeoq; ꝓpter hãc offensam nulli filii a bello sibi reuerso ad genua blandientur ꝯquinetiam ꝯatq; etiam consideret ꝯetsi tantopere uiribus pollet ꝯsup cæteros Graios ꝯne quis tamen te præstãtior dimicet secum ꝯneue Aegialea uxor ꝯAdrasti filia non ita multopost i tenebris é somno excitata ut domesticos ꝯac necessarios in maritalis desiderii solatiũ uocet. His dictis Dione utraq; manu telo é palma Veneris expresso sanauit uulnus ꝯacerbitate doloris sedata. Pallas autem ꝯ& Iuno hæc inspectãtes facetis dictis apud iouem inuidiam quandã Veneri conflare conabant ꝯitaq; Pallas inquit iuppi-

ter pater⁊ nunquid ob id quod dicam ſuccenſebis mihi? En Venus quandam Græcarū fœminaꝫ ſubornatam ad Troianos⁊ quorū ſtudioſiſſima eſt⁊ adducēs molliculā manū porrexit ad aureā fibulā balthei illius: cum eam fouet⁊ eiq; blanditur. Ad hæc uerba ſurridens Iuppiter⁊ ac uocata Venere inquit: non ē mea filia muneris tui tractare res bellicas: ſed uxorias amatoriaſq;: Ideoq; tu cole amores: ꝫplexus: oſcula: pugnas uero bellicas fortis mars: ac ſtrenua Minerua meditabunt. Hæc iter ſe cū dii fabularent: Interea Diomedes infeſto i Aeneā tēlo ruebat⁊ nequaq̄ reuerēs Apollinē tam magnū tanq̄ præſentem deū: a quo ſciebat Aeneam in manus eſſe ſuſceptū⁊ tanta occidendi⁊ atq; ſpoliandi hominem auiditate tenebatur. Ter itaq; in Aeneam occiſurus irruit⁊ ter ab irato deo repcuſſa pelta inhibitus eſt. Quarto aūt cū idem dæmoni ſimilis inſiliret⁊ tūc in eum minabundo terribiliq; clamore Apollon ita affatus eſt. Cerne quid agas Titides: retroq; cede⁊ nec ita deſipias: ut æquandū te ſentias eſſe nobiſcū⁊ mortalem cum imortalibus: hominem cum diis⁊ in terris habitantē cū his: qui cæleſtes incolunt domos. Titides autē indignationem dei deuitandā ſibi exiſtimans non nihil retrorſum ſeſe recepit. Ille Aeneā ex acie ſublatū in auguſtam pergamū detulit⁊ in magnoq; aditu tēpli numini ſuo dicati depoſuit Latonæ matri ac ſorori Dianæ curandū ac roborandum ſubſtituto. Interim inani idolo: qđ ad imaginē corporis⁊ armorūq; Aeneæ effinxerat: circa quod Troianoꝝ⁊ Græcorumq; certamen incruduit: ſcutis: clypeis: peltis ambarū partium inuicē confligentibus⁊ neq; uero hanc rē feciſſe Apollo contentus Martē etiam allocutus eſt. Nunq̄ ne inquiens tuis manibus Mars⁊ mauors belloꝝ p̄ſes inuades⁊ abigeſq; a prælio Titidē hunc⁊ qui etiam cū Ioue ⟨ea hominis temeritas eſt⟩ certare auderet. Nā primū Venerē in uola percuſſit: deinde in me irruit⁊ nō homini⁊ ſed dæmoni ſimilis. Hæc ubi Apollo dixit⁊ ipſe in excelſa pergamo cōſedit⁊ Mars aūt igreſſus Troianas acies ſub Athamātis ſpecie⁊ fortiſſimi Thracum principis his uocibus Priami filios hortabat. O filii regis⁊ O filii Priami quouſq; tandē ciues⁊ ſocioſq; ueſtros ab hoſtibus trucidari tolerabitis? nūquid dum ante muros Troiæ⁊ & ante portas Græci prælientur? En Aeneas magnanimi Anchiſæ filius⁊ quē in eodē habebamus honore⁊ quo Hectorē⁊ iacet ab hoſte p̄cuſſus⁊ deq; eo auferēdo inter utraſq; acies ſūma ope certatur. Quam Agite dū uniuerſi ab hoc tum ultuoſo diſcrie uiꝫ ſa ne egregiū⁊ atq; amicū uendicemus. Hæc dicēs animū⁊ audaciamq; ſingulorꝫ excitauit⁊ Ibiq; Sarpedon Hectorē adiens durioribus eū uerbis incuſauit iquiēs. Hector: quo tibi abierūt illi ſpiritus: illæ uires⁊ cū ſolebas prædicare ſine ciuibus⁊ ſineq; auxilio ſociorꝫ te ſolū cum fratribus atq; affinibus urbem contra Græcos poſſe defendere? Nunc eorū quibus confidebas⁊ nullū in pugna uidere⁊ nullū poſſe dignoſcere? Omnes a Diomede perterriti tanq̄ canes a leone defugerunt⁊ nobis ſociis periculū relinquētes⁊ q certe pſtamus in pugna nō cedimus. Atq ego nō ciuis ueſter ſum⁊ ſed ſocius⁊ nec meas fortunas⁊ meaq; pignora i hac urbe collocata habeo⁊ ut pro his tutandis neceſſe mihi ſit i aciē deſcendere: longe.n. hinc mihi abſunt in Lycia feſtiuiſſimus filius⁊ amātiſſima uxor⁊ opes imenſæ⁊ & cuiuis qui tanta⁊ nō habeat⁊ optabiles. Quæ oīa: ut uobis gratificarer⁊ reliq; & tanto terraꝫ tractu ꝑfectus ſum⁊ nunc quoq; ꝑ uobis in acie ſto: ut cōtra Diomedem dimicē⁊ & uobis dantibus terga tñ perſiſto⁊ meoſq; comites ſedulo ad certamen exhortor⁊ qui quē nō metuo tanta amittere⁊ quāta uos Troiani⁊ tam nō ſpero adipiſci quanta Græci. Tu uero Hector hic ſtās ociū tenes⁊ nec iubes populares tuos ꝑ caris cōiugibus pignoribuſq; pſiſtere i acie: atq; pugnaſ: ne forte: niſi ſuppetias feratis: ipſi mox uelut reti

quodam

quodã circũuenti ab hostibus copiis occidione occidamini: ꝑclaraq; urbs uŕa expugnata euertat. Quod te Hector diebus ac noctibus cogitare oportet: & duces socioꝝ obsecrare ꝯ ut longinquã expeditionẽ tolerẽt ꝯ ut bella fortiter gerant ꝯ ut i laboribus piculisq; perseuerent ꝯ nec eis te acerbius increpãdi ꝑbere materiã. Hæc Sarpedon: Cuius oratiõe Hector ꝯ uelut morsu quodã pstrictus ꝯ protinus: ut erat armat9: é curru desiliit: duoq; iacula manu gestãs rediit in pugnã: & ubicũq; suos ꝯ aut fugere: aut cessar̃ cernebat: repetere ꝑ liũ hortabat. Cuius iperio illi parẽtes ifestis telis in Græcos stare cœperũt: aurigis quoq; á fuga in hostes cõuersis: & cursum equoꝝ incitãtibus. Ad quoꝝ aduentũ Græcorũ (nã hi nequaq̃ territi sed se ꝑdensantes impetũ expectabãt) non aliter oppleta sunt corpora puluerea nubæ ꝑdibus equoꝝ excitata ꝯ & i altũ uolitante: quẽ dũ messores ad areã frumenta uentilabris purgãt: sĩ iniqor aura ingruat ꝯ purgamẽta ipsa: quod acus uocãt ꝯ longius copiosiusq; ꝑiecta: culmineq; palearũ ꝯ cumulos complẽt: cãdidioresq; efficiũt. Hic itaq; exorto aspero prælio utrinq; armatas manus multo cũ robore cõserebant ꝯ sed eorũ oculis Mauors caligine offusa huc atq; illuc discurrebat adiuuans exhortãsq; Troianos: ut mãdata Apollinis exequereť: qui & ipse ubiq; Troianis aderat ꝯ cũ uideret inuicẽ Mineruã uersari in bello ferentẽ auxilia Græcis. Insup Aeneã uigore animi ꝯ ac corporis recepto ꝯ ex angusto aditu eductũ ꝯ pugnæ restitutũ. Qui ubi i medio suorũ cõspectus est non uiuens mõ ꝯ uerũ etiã incolumis. atq; acriter pugnã ciens ꝯ mira oẽs socii exultauere lætitia ꝯ cupidi etiã ꝑcunctandi hominẽ ꝯ sed id ꝑ laboriosissimas pugnæ occupatiões facere nõ licebat ꝯ in quas uocabanť deo Apolline ꝯ deo Marte ꝯ dea puicatia ꝯ quæ semp̃ isacia-ta certamine est ꝯ certamẽ accendẽte & ipsis spẽ uictoriæ ostẽdente: Graios aũt ꝯ duo Aiaces ꝯ & Vlysses ac Diomedes ad pugnã urgebãt ꝯ sua alioquin sponte animatos ꝯ atq; erectos ꝯ quippe neq; ad clamorẽ Troianorũ territi sunt ꝯ neq; ad ualidã ipressionẽ gradu dimoti ꝯ in eodẽ ꝯ quo institerãt uestigio ꝑmanebãt: tanq̃ nubes ad editissimorũ montiũ uertices ꝯ cũ aquilo ꝯ atq; alii uenti ꝯ q fuscas nubes spiritu suo dispellũt ꝯ uolẽte Ioue nõ spirant At Agamẽnon inter suos uadens non desinebat hortari. Nũc socii estote uiri. nũc animosi. nunc fortes reuerẽtes inuicẽ ꝯ ne quid indignũ uobis cõmittatis ꝯ Tũ decoris ꝯ tũ salutis causa. Nã eorũ ꝯ q in bello humiliter agere erubescũt ꝯ plures icolumes sunt ꝯ q̃ itercidũt cõtraq; fugientiũ ꝯ ut decus animũ nõ excitat ꝯ ita corporis uires elanguescũt. Hæc fatus strẽnue iaculũ in Deicoonta contorsit ꝯ sociũ Aeneæ ꝯ ac Pergasi filiũ: quẽ ob singularem in bello ꝑstantiã Troiani ꝯ æque ac Priami filios uenerabantur. Huius scutũ ꝯ baltheusq; thoracis ꝯ ictũ inhibere nõ potuit: quin ferrũ ad intimũ uentrẽ usq; penetraret: moribundũq; iuuenẽ cũ uasto corporis armorũq; fragore ꝑsterneret. Hic uicissim magnanimus Aeneas duos lõge ꝑstãtissimos uiros & i omni genere belladi ꝑitissimos iteremit Chritona atq; Orsilocũ Diocleo patre genitos ꝯ q habitabat in Phera loco sane isigni uiro rebus omnibus ad uitã idoneis circũfluo ꝯ ac genus ducẽte ex fluuio Alpheo ꝯ q lato gurgite terrã interfluit Pyliorũ. Si quidẽ alpheus genuit Orsilochũ ꝯ q magni populi piceps fuit. Orsilochus genuit Diocleũ. Diocleus ipse gemínos genuit Crethona & Orsilochũ q gratificãtes Agamẽnoni Menelaoq; unã cũ illis ꝯ aliisq; principibus ad Troiã nauigauerãt ꝯ ad Troiã pariter ꝯ & in uno occubituri horæ momẽto. Sic. n. Aeneæ manib9 iterẽpti sũt ꝯ ut duo leones i arduis: nemorosisq; mõtib9 sub matre Læna educati cõfici ab his pastoribus solent ꝯ quorũ stabulãtes tauros ꝯ ouesq; ipsis diripuerant. Menelaus autẽ ꝯ cũ hos fratres ꝯ in modũ sublimiũ abietum collapsos uidisset ꝯ dolens illorũ uicem ꝯ eo ꝯ ubi

iacebant ad primos pugnatores procedit fulgenti circũdatus armatura ꝛac librãs dextra telum (dabat autẽ sibi hanc mentẽ Mars insidians uitæ illius: quo per audaciã manibus Aeneæ occideretur) huic Antilochus ꝛsic in occursum Aeneæ imparibus uiribus eunti ꝛ timens: nequid mali pateretur is ꝛqui pro cæteris labori consueuerat: & ipse ad primos ꝑcedit. Iam Aeneas ac Menelaus infestis hastis alter in alterũ uadebat. At ubi Antilochꝰ aduenit proximusq; Menelao petit: nõ expectauit Aeneas: nec cũ duobus illis mutuo auxilio subnixis ꝛ & si bellator eximius erat ꝛ dimicandũ sibi putauit ꝛ Itaq; eo cedente Menelaus Antilochusq; ubi cadauera infœliciũ fratrũ ad suos ꝑtracta in manus sociorũ dederunt ꝛ ad primos pugnatores reuersi sunt ꝛ Ibi Pylæmena Paphragonũ ducẽ ꝛ eiusq; aurigã Mydona Atymni filiũ iterimũt, utrũq; uiꝝ ĩsignem Pylæmenea Menelaus: Mydona Anthilocus: alteꝝ ante currus stantẽ: alteꝝ in curru. Illũ lancea infixa ubi humeri ꝛ ceruix q; comittunt ꝛ hunc iã auertentẽ equos ingenti ꝛ apud mediũ cubitũ saxo ꝛ quo ictu cum fræna ebore distincta ẽ manibus humi decidissent insiliẽs Anthilochus tẽpus gladio hausit. Mydon uero animã cũ singultu agens in caput & in humeros ruens ꝛ statutoq; in alta harena uertice: diu p̃posterus mansit: donec equi ab Anthiloco agitante uerberati ꝛ dũ abirent ꝛ prostrarunt. Hector cũ oculos ꝑ acies circũtulisset ꝛ animaduertissetq; quid Menelaus anthilocusq; egissent ꝛ cũ uociferatiõe protinus in eos impetũ facit. Quem uadẽtem Troianæ phalanges cõsecutæ sunt duce Bellona ac Marte. Illa immanẽ tumultum ferente ꝛ hoc terribilẽ gestante hastam quã manu quatiens nunc anteibat Hectorẽ: nũc subsequebatur. Hunc deũ cum cognouisset Diomedes eo terrore obstupuit ꝛ ac retrocessit ꝛ quo quis rerũ imperitus ꝛ cũ ex urbe iter ꝑ campũ ingressus ꝛ in rapidũ flumẽ ꝛ & spumosos in mare uertices agentẽ incidit ꝛ subsistere solet ꝛ ac sese retrorsum fuga recipere. Igitur ad socios clamans, O amici dicebat: miramur tam fortẽ ac strẽnuũ esse Hectora ꝛ tam audacem bellatorẽ. Id causæ huic quispiã deus assidue adest ꝛ qui eum a morte tuea tur ꝛ & nunc ille qui sub humana specie Hectorẽ comitatur ipse Mars est. Quo circa ne temerarias cum deo manus conseramus aduersi ꝛ nõ auersi hostibus cõcedamus. Hæc Diomedes Troianis non propinquis iam admodũ factis Hector duos egregios in re militari uiros (erant enim in eodẽ curru) interimit. Quorũ misertus Aiax thelamonius illato pede ꝛ ac proxime ad Amphium accedens ualidam ac lucenti ꝑfixam ferro hastam in illum coniicit ꝛ ac traiecto baltheo in ĩmo utero demergit. Erat autẽ is Selagi filius ꝛ ꝑquẽ diues ꝛ cum agrestibus ꝑdiis ꝛ tum uero omni alio genere facultatum ꝛ tristi fato Ephesо patria profectus ꝛ ad auxilia Priamo cum filiis Priami ferenda. In hunc cum sonitu collapsum procuranti Aiaci ꝛ ut eum pulchris spoliaret armis ꝛ Troiani resistunt ꝛ crebraq; proiicientes tela impedimẽto sunt ꝛ quo serius ad cadauer accedat. Ille nihilominus ꝛ multis confosso telis scuto ꝛ ingenti insiliens gradu impressoq; supra iacentem pede hastam quam contorserat euellit ꝛ non ausus etiam spoliare occisum ꝛ q; frequentibus & undiq; uenientibus hostium missilibus obruebatur ꝛ circunsistebant nãq; uirum ꝛ infestis mucronibus ꝛ infestisq; uocibus ꝛ & plurimi ꝛ & optimi quiq; teucrorũ ꝛ eũq; licet tã excelsum tam generoso animo ꝛ tam fortem ꝛ tamen timere & gradu deiectum retrocedere coegerunt. Interea cum hæc ad hunc locum geruntur ꝛ alio in loco Tlepolemũ ꝛ procero ꝛ amplo q; corpore uirum ꝛ ut Herculis filium possis agnoscere ꝛ dirum fatum cõmouit ad pugnandum cum Sarpedone ꝛ nepotem cum filio Iouis ꝛ qui cũ alter in alterum tendentes iam uicini essent Tlepolemus ad Sarpedonem inquit ꝛ quæ tandem Sarpedon Lyciorum

princeps

princeps tibi necessitas est: ut ad oppetendā mortē huc uenires homo imbellis: & rei militaris ignarꝰ. Et enī qui te filiū Iouis aiunt haud sincera fide tecū agunt: cū ꝓcul absis á uirtute prīscoꝝ: q sunt ꝓgeniti ex Ioue ut Hercules: q mihi pater fuit: qualis fuisse celebratur itrepidus: ualens ꝛ & qui huc alquādo cū sex demū nauibꝰ: pauculisq; comitibꝰ equorū Laomedōtis cā ꝓfectus ꝛ & urbē euertit ꝛ & ciuitatē oēm exhausit. Tu uero ibecillis es ꝛ & præ tua ibecillitate passim tui comites trucidantᵉ ꝛ quos cū tutari nequeas: quo mō te suspicor tutari posse Troianos: qbus ex Lycia auxilia deportasti: eos te etiā si ualidissimus sis nihil tū adiuturū puto: sed me offero interēptū ad infernas portas esse descensurum. Cui respondens Sarpedon Tlepoleme inqt: pater quidē tuus augustā Troiā excidit Laomedontis regis iniusticia ꝛ qui illi ꝓ benefactis maledicta psoluit ꝛ recusans equos reddere: quoꝝ gratia Hercules a lōginqua regione uenisset. Tibi aūt non idē quod patri cōtinget ꝛ sed mortē adesse denūcio ꝛ nec licere hinc meas euadere manus: Veꝝ hoc iaculo cōfossum mihi quidē gloriā ꝛ in iferno aūt animā esse traditurū. Hæc cū dixisset ambo rum lanceæ simul reductæ simul manibus excussæ simul i alterū illate sunt ꝛ uulnusq; ambæ fecerūt. & suo Tlepolemus uulnere extinctus ē: suo Sarpedon Iouis bñficio extictꝰ nō ē. Neq; illius spiculū huic lignotenus i media ceruice ꝛ huic illius i sinistro femore: atq; in ipso osse defixū est. Vtrūq;: fideles accurrētes socii ꝛ iter manus mortuū Græci: uulneratū Lycii idiuersum é ꝑlio trāsportarūt ꝛ nec uacabat Sarpedonis sociis ꝓ trepidationem qua festinabāt: eū tollere: in currū ꝛ telum educere ꝛ quod ille uæhemēti cū cruciatu trahebat. Hæc Vlysses ubi agnouit Tlepolemū occisum ꝛ Sarpedonēq; abeuntē ꝛ ægre ferēs magno secū animo deliberabat ꝛ utrū Sarpedonē insequeretᵉ ꝛ an illo ptermisso ꝛ cōplures ex comitibus trucidaret. Ei sic ambigēti Minerua ꝛ ut comites potiusq̄ dominū iuaderet ꝛ animū induxit. Neq; Vlyssi fatale erat ꝛ illū uita priuare. Igitᵉ omisso Sarpedone i Lycios uadit: ex hisq; iterimit Cœranū: Alastora: Chromiū: Alcādrū: Halion: Noemona: & Prytaniū. Plures adhuc fortasse interēpturus: nisi re statim cognita Hector ꝛ radiantibus armis circūdatus ꝛ ad primos pugnatores ꝓcurrisset. terrorē inferēs Græcis ꝛ ad cuius aduē tū lætatus Sarpedō cū ꝓximus ipsi fuisset Hector ꝛ ita eū uoce p̄cruciatibus uix subsequn te affatus ē. Hector noli q̄so me iacentē relinquere hostibus ꝛ futuꝝ eoꝝ predā: sed auxilio mihi sis ꝛ ut hinc ereptus ꝛ in urbēq; ꝓlatus illic moriar: quādóqdē hoc uulnere moriturus sum ꝛ nec reuersurus ad dulcē patriā ꝛ ut suauissimā uxorē ꝛ paruulūq; filiū uoluptate implerē. Hæc Sarpedon. Ille uero nihil respondēs raptim se ꝓripuit ꝛ ut q̄primū in Græcos p̄rūperet ꝛ Illinc uerteret in fugā ꝛ & eoꝝ non paucos trucidaret. Eo abeūte Sarpedonem socii sui subter dicatā Iouis fagū collocans ꝛ & ab eius fœmore uir egregius: idemq; amicissimus Pelagon lanceā eduxit ꝛ qua educta ꝛ Sarpedon doloribus defectꝰ ꝛ tenebris ad oculos obortis ꝛ aliquādiu anima destitutus ē ꝛ de hinc resipiscēs ꝛ uentulo ꝛ quē seduli socii faciebant ꝛ recreabatᵉ. Interea cum Græci ad impressionē Hectoris Martisq; ꝛ neq; terga darēt ꝛ neq; se obuios ferrēt (acceperāt enī Martē adesse Troianis) retrocederent ꝛ quē ibi primū ꝛ aut quē postremū hector iteremit ꝛ Marsq; teuthrantē eximiū & dormitorē equoꝝ Orestē ꝛ & Trechū iter Aetolos egregiū bellatorē ꝛ & Aenomaū ꝛ & helenū Oenopi filiū ꝛ & isignē Oresbiū ꝛ q in hylo habitās circūfl. ete Cephysi lacu iter diuites lautosq; Boetios fuerat cumulādaꝝ opum studiosissimus. hos interēptos cōspicata Iuno ad Mineruā cōtinuo inqt ꝛ O idignū facinus Iouis filia Tritonia ꝛ si tātope Martē insanū sæuire p̄mittimus ꝛ ꝓfecto i nihilum recidet spōsio ꝛ quā fecimus Menelao ꝛ cum ꝛ Troia

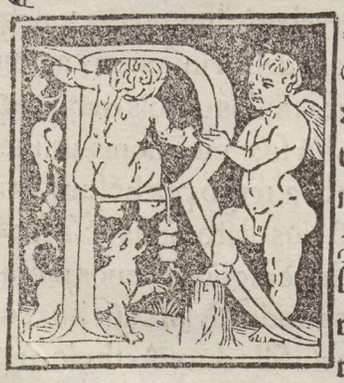
euersa/ in patriã reuersurũ. Agedũ igitur ipsæ quoq; nostras experiamur/ si quæ in bello sunt/ uires. Sic locuta assentiente huic consilio Minerua/ ad equos aptandos se contulit/ quos cum aptaret: Hebe rotas strẽnue curruí iunxit/ diuina tum materia/ tũ arte mirabiles. Erant enim auro cinctæ/ & desuper ærea cinctura reuinctæ: Octonis etiam ex ære radiis: chalybeo axe: orbe/ in quo radii affixi sunt: & axis uersatur: argenteo/ sella ipsa curr9 duplici munita ambitu: argẽteis: aureisq; loris erat itenta/ é medio ꝓtendebatur argẽteus temo/ cuius in sũmo alligauit aureũ iugũ/ cũ decoris capistris/ auroq; distinctis. Iuno ex altera parte cũ equos adornasset iugo iũxit ꝓperãs q̃primũ ire ad belli tumultũ. Minerua aũt/ deposito sup pauimẽtũ iouis discolori amiculo: quo uelata erat/ quodq; ipsa suis manibus artificiose neuerat: texuerat: sarcinauerat: tunicã: & arma sibi induit. Q uibus iuppiter pr̃ circũdat/ cũ uult prodire ĩ bellũ: tum Aegida humeris accõmodat: trilicẽ/ horrẽdam/ & undiq; terrore redimitã/ in ea robur/ in ea contentio/ in ea minax uociferatio/ & atrox clamor/ ĩ ea deniq; iest gorgoniũ caput/ dirũ: terribile/ & quo nullũ ulterius nouit iuppiter mõstrũq; atq; portẽtũ. Deinde iponit capiti galeã aureã: tribusq; cristis isignẽ/ ac tot capitũ humanoꝝ capacẽ: quot milites cẽtũ urbiũ hñt. Postremo sic armata leui saltu in currũ ascendit/ ac lanceã corripit ingentẽ ualidã grauẽ: qua Heroũ caterua: as(ut plane filiam tonantis agnoscas) irata ꝓsternere solet. Cui iuno sociã se grauiter p̃bens equos ut cursum capesserent: uerberibus urgebant/ & cũ ad cæli portas/ quas horæ seruant: uẽ tum est/ immenso sono ipsæ sua sponte patefactæ sunt portæ. His ingẽtis cæli olympiq; cura cõmissa est: ut altera nigrãtes ibre nubes rebus iducat: altera reducat. Per has igitur portas iuno & Pallas/ uolantibus equis/ exeũtes iueniũt principẽ deorũ Iouem: seorsum ab aliis diis/ ĩ uertice lucentissimi olympi sedentẽ. Atq; illic iuno equos sistens/ ante iouem stetit. illũq; hunc ĩ modũ affata est. iuppiter pater nõ tibi idignũ uidet/ q̃ ita imaniter agit Mars/ qui tot iam/ talesq; ex Achiuorũ exercitu iteremit/ nihil pẽsi habẽs/ dum Veneri & Apollini gratũ faciat/ a quibus/ ut hæc ageret/ persuasus est/ qui nũc ociosi/ & tali spectaculo: & suo consilio/ & meo etiã dolore pascunt. Q uare iuppiter/ pater nunqd mihi succensebis/ si iusto dolore cõmota hunc stolidũ/ & nullum phas/ nullũq; ius dignoscentem graui aliqua pœna coercitũ abigam á pugna? Huic respondens iuppiter/ immo potius instiga Mineruã ad istud faciendũ assuetam iam eũ acerbis afficere supplicĩis. Sic locuto assensa iuno equos/ ut irẽt q̃is eundi auidos flagello uerberans per liquidũ aerẽ ferebatur: tm̃ suspẽsa á terris/ quãtũ quis ex edita specula ĩ latũ mare prospicere põt. hoc. n. iteruallo inter cælum & terram equi deorũ cursum tenere cõsueuerunt. Vbi uero ad troiam deuenerũt/ ubi Simois. Scamanderq; miscent/ iuno equos sistit: á curruq; disiungit ac densa nebula/ ne quis eos cernere possit/ obducit/ quib9 Simois pubescẽtem Ambrosiam/ qua uescerent/ ex humo ꝓduxit. Deinde ambæ/ uelut geminæ colũbæ incedẽtes ad exercitũ tendũt festinabundæ/ ut q̃primũ auxilio Græcis essent. Et cũ prexissent eo/ ubi & plurimi & p̃stãtissimi qq; Græcoꝝ circa Diomedẽ ĩ acie stabãt saguinarioꝝ leonũ aut ferociũ aproꝝ ritu pugnãtes/ hic iuno subsistens sub imagine magnanimi Stẽtoris: Cuius tantus erat uocis sonus/ quantus alioꝝ quinquaginta: Exclamat. O pudor o dedecus Argiui principes/ nomine tm̃ cappetituq; principes/ re aũt indigni/ sed qui cõtumelioſa qualibet appellatiõe nominemini/ q̃diu Achilles uersabat in bello nunq troianis fiducia fuit é portis pedẽ efferẽdi. ita illius ualidam lãceam reformidabant. Nunc quia abest/ iam longe á muris/ atq; apud ipsas naues audacissimi pugnant. Hæc dicens aium erexit

ardoremq;

ardoremq; singulorum. Minerua aũt Diomedem adiens inuenit stantem apud equos & currũ deposito scuto & notas crassi cruoris á baltheo abstergentẽ: sudore pcussum: fessum ex onerosi scuti gestatiõe & assiduoq; labore dexteræ & se refrigerãtẽ & focilãtẽq; á dolore uulneris & qđ ei stragula Pandari iflixerãt & quodq; baltheo scuti pmẽte exulcerabaẽ Ad hũc Dea iugũ manu cõtingẽs sic inqt. Oino parũ sibi Tide filiũ simílẽ genuit. Fuit enim ille quidem parua statura & sed bellator & talis bellator & ut me quoq; uetãte & ne ĩ ancipitem nimis dimicationem descẽderet admonẽte & tamen dimicare uellet & ut alia sile anẽ & talis fuit & q solus ab Argiuis thebas pro caduceatore dimissus est. Quocũ uenisset & eũ renuẽtẽ itereſſe cõuiuio thebani iure hospitii coegissent: nõ ẽ passus ociũ illud generoso ipsius aio inimicum. Nã hospites ad certamen prouocauit: & ut magnifice ꝓuocauit & sic facile uicit mea ope cõfisus & adiutusq;. tibi uero ego sedula adsũ: custos adsisto & iubeo & hortor & ut me auctore dimices cum troianis & nec quicq; proficio & quoniam neq; laborẽ corpus & neq; aius pferre periculũ põt & pariterq; mens tibi & ac membra lãgescũt Itaq; posthac ne magnanimi tidei te dixeris filium. Ad quã respõdẽs Diomedes agnosco te inquit Dea magni iouis filia: eoq; ingenue tecum loquar: nihil aut simulans & aut dissimulans. Eqdem Dea neq; timor ullus me & neq; ignauia tenet & sed tua & quæ memori mente custodio mandata & quibus me uetuisti ferro inuadere aliquos deos: qui huc ĩ bello ex aduerso uenirent & nisi unã Venerem: nũc agnosco Martem in hoc prælio uersari & ducẽque se hostiũ & præsidemq; præbere. Iccirco & ipse cædo ab hoc Deo & & idem alios facere iubeo. Cui Minerua respondens: Titides inquit mihi iocundissime: neq; marte: neq; alium deum extimueris fretus põsidio meo: qn in hũc quem uerebaris: imitte equos: neq; ulla te sui reuerentia retineat & quominus eum quominus ferias & deum insanum & animi malignũ caput & uẽtosum & atq; uariũ. Siqdem hodie prima luce multis uerbis mihi & atq; iunoni fidẽ dedit pugnaturũ se esse pro græcis cõtra troianos. En suæ ꝓmissionis immemora troianis stat in acie cõtra græcos. Hæc cũ dixisset Stenelũ a tergo præhẽsum ut a curru descẽderet retraxit. Cũq; ille cõfestim desiliisset: in locũ eius dicto citius ipsa successit: sumptisq; habenis & ac uultu galea clauso: ne posse a Marte dignosci equos recta ĩ illũ ducit & gemẽte grauiter curru & ob tãti uiri ac tanti numinis pondus. Mars aũt hos: ut uidit relicto humi: quẽ ꝓxime obtrũcauerat. Perhiphante chesii filio duce Aetholorũ uiro lõge põstãtissimo: in Diomedẽ: qui & ipse ĩ eũ sese ferebat & q cũ ex aduerso & sub iactũ teli uenissent: prior Mars: utpote Diomedis occidẽdi auidus: lãceam uibrat: quam super iugũ & habenasq; equorũ ueniẽtem & Pallas manu raptã subter currũ irrito ictu detorsit. Secũdo loco Diomedes suã lãceam & sed nõ irritã uibrat ac mediũ Martẽ: ubi laminis circundaẽ baltheus ferit & trãsactisq; armis (Pallas. n. adiuuit ictũ) ac sauciato ĩtimo utero telum educit. Quo uulnere accepto Mars tam igenti uociferatiõe põ dolore exclamauit: quanta nouẽ decẽue miliũ hoium pugnã ineũtiũ esset. Ita ut græci simul ac Troiani territi cõtremiscerẽt & nihilq; moratus ascẽdit in cælũ. Ac tali intereũdum uisus est Diomedi esse: qualẽ uidemus esse aerẽ ex æstiua aliqua nube & & æstum hominibus iferente: cũ oborta serena aura obscurus ascedit. Atq; ubi ad olympũ deorũ domiciliũ uenit: ipatiẽs uulneris iouí assedit. Illiq; plagã cruore manãtẽ ostẽdens luctu uerba dictãte inquit. iuppiter pater nõ tibi uidẽtur indigna hæc & semper ne tu deos mutuo odiũ inuicem grassari sustinebis? & cũ mortalibus gratum facere uolunt inter se bella cõmittere? quasi nõ tua cã ad ferenda hoibus auxilia in aciem descendamus. Quippe genuisti filiam uesanam

pernicioſam:& cui nihil eſt curæ/niſi ut aliquid ſceleris agat. Atq; alii quidē dii dūtaxat q̄ cælū icolimus tibi ſemper & paremus:& parere cōpellimur. Hāc uero unā nunq̄ tu:neq; facto/neq; uerbo coerces:cūcta ſibi idulgēs ob id tantū/q̄ ex te ꝓgenita eſt/ab ea nā q̄ hodie Diomedes ipulſus furioſas diis iferre manus prius Venerē uulnerauit in uola/deinde in me ueluti dæmon iſiliēs/hæc fecit quæ uides:q̄ niſi pedes mihi auxilio fuiſſent diutiuſq; māſiſſem. & ſi non occidiſſet:quia immortalis ſum:certe inter mortuos iacenti plurimas plagas iflixiſſet. Adhuc torue iuppiter intuēs reſpōdit. Deſine me aliqñ quere liſtuis/cum mihi aſſides/totiēs obtūdere. Nā ut ſcias:iter oēs cælites mihi Mars es maxime inuiſus/quē nihil iuuat/niſi rixæ/niſi pugnæ/niſi bella/uere reddens īgeniū iunonis Mars ferox:uaſtū:contumax/ac malignū/quem neceſſe habeo uerbis aſſidue caſtigare:ut æſtimē te filiū illius cōſilio(Ita nāq; puerſa eſt)Iſta eſſe ꝓpeſſum. Cæterū nō ſuſtíneo diu te ī iſto dolore uerſari:cū ſis é genere meo/atq; ex mea uxore/q̄ ſi ex alio deo genitus eſſes/tam ſæuū numē/atq; opprobrioſū ꝓfecto olim iā apud tartara eſſes Titanibus iferior. His dictis Aeſculapio/ut hunc curaret:iperauit. Ille mitigatoria medicamīta apponēs/nū tardi9 ſanauit/q̄ liqdū laciter man9 ducētis caſeū opiliōis cōcreſcit. Citius.n. dii ſanantē:qa eoꝝ corpa ſūt imortalia. Sic ego ſanatus Mars ab Hebe primū ablutus:deide honoratioribꝰ idumētis ueſtitus iuxta iouē hoc honore lætatus cōſedit. Iuno aūt et Pallas poſtq̄ Martē a pugna fugarūt ad ædes iouis deorū principis reuerterūt.

ILIADOS LIBER QVINTVS EXPLICIT. INCIPIT SEXTVS.

Elicta igitur troianis græciſq; pugna inter ipſos ſine deoꝝ p̄ſidio gerenda/nullis iam cedētibus magno ardore acies conflixerūt ac plurimis telis ultro citroq; uolantibus diu ācipiti marte dimicatū eſt. Pugnabāt aūt in campo:quem cingunt Simois & Xanthi fluenta. primis ibi Aiax thelamonius Achiuorū ꝓpugnaculū:interempto uiro ꝓcero ac alto Achamante Euſſori filio inter thraces p̄ſtantiſſimo:& hoſtium Phalangem ꝓrupit:& ſociis ad uincēdū quaſi lumē oſtendit. Hunc aūt interemit lancea coniecta in locum/ubi ſublimes criſtæ capiti affiguntur/& cuſpide per galeam in oſſeam frontem/molleq; cerebrum adacta. Diomedes uero & ipſe interemit unā cum eius auriga Galeſio Axilon teutrani filium: hominē perquam beatum omnibus quæ ad uictum mortalium pertinēt. hic iſigni Ariſbæ agēs: omnes/qui illac iter ingrediebantur/qua erat beniuolentia/humanitate/clæmentia/excipiebat hoſpitio/quorum nunc nemo ſuccurrens ab atroci eum morte potuit eripere. Euryalus autem interfectis primum Dreſo & Ophelcio in Aeſepon & Pedaſum fertur quos & occidit:& armis exuit/fratres hi/& gemini erant furtim geniti ex egregio Buculione maximo filiorum Laomedontis/cum oues paſceret/ex Nympha nomine Abarbarea. Meneptolemus quoq; occidit iaculo Aſtialon: Vlyſſes Pidyten/Percoſſion. teucrus Aretaona. Anthilocus Ableron. Agamemnon Elaton Satnioentis late fluentis accolam/ac cuius ripam patria ſua loco excelſo poſita eſt. Leitus Philacon ſed in fugam uerſum. Euripylus Melanthion. Menelaus Adreſtum non occidit/ſed cepit. Namq; iter fugæ trepidationem equi impactum myricinis currum/ūſq; hærentē cum domino effundentes:fracto q̄ temone relinquentes/urbem uerſus abierant: qua cæteri troiani datis

habenis

habenis ferebãtur. Sic humi in faciẽ ꝓcipitatus Adreſtus ꝙ cũ ſibi manifeſto telo Menela um præſto eẽ uidiſſet amplexus eius crura his uerbis obſecrabat. Cape me ꝙ & icolumẽ ſerua Menelae accepturus pro mea ſalute mirificã redẽptionẽ. Habet. n. meus pater do mi repoſitas oĩum geneꝝ copias aurũ ꝙ argẽtum ꝙ ferrum æs. Vnde tibi cõplura munera mittet: ſi penes te filiũ ſuum acceperit icolumẽ eſſe. Q uibus perſuaſus menelaus iam iã erat famulo traditurus deducẽdũ ad naues. Sed obuiã Agamẽnon aduenies & nomie ſuo cõpellans ꝙ his uerbis factũ fratris icrepuit. O indignũ facinus menelae: quid ita tibi curæ eſt Troianis? Num quia domi tuæ: cũ fuerũt illic hoſpitaliter accepti: de te optime demeriti ſunt? Immo taliter ꝙ ut nemo: q̃ i noſtras peruenerit manus: debeat præſentẽ ef fugere mortẽ ꝙ nec modo eoꝝ qui capti in pugna ſunt: Verum ẽt: qui é pugna fugierũt: ac nemo prorſus ꝙ qui mas ſit ꝙ uel ſi in ipſo aluo lateat matris. Sed oẽs Troiani una cum Troia ꝙ ſine uenia ꝙ ſine miſericordia ꝙ ſine reſpectu extinguãtur. Ad hæc uerba ꝙ tanq̃ ad ſalubrius cõſiliũ mutata ſnia menelaus ꝙ cum á ſe manu Adreſtũ reiecíſſet ꝙ Agamẽnon hũc graui lancea i uentre percuſſit ꝙ deide ipectus collapſi ꝙ pede ipreſſo telũ eduxit. Ne ſtor aũt uociferãs admonebat. O ſocii: O Danai heroes uiri fortiſſimi ꝙ nemo ueſtrum iterpellet uictoriæ curſum ꝙ nemo terat tẽpus in exuendis cadaueribus hoſtiũ ꝙ quo plu rima opima ſpolia ꝙ & glorioſa retroferat. Interimite hos prius ꝙ mox per ocium interem ptos ꝙ ubi relicti a nobis fuerint: ſpoliabitis. Sic dicens animũ accẽdit ꝙ ardorẽq; ſinguloꝝ ita ut troiani a græcis ſuperati nuſq̃ repreſſa fuga urbẽ aſcẽdiſſent ꝙ niſi Helenus Priami filius idemq; augur lõge optimus Aeneam Hectorẽq; adiens ita fuiſſet allocutus. Aenea Hectorq; qm̃ uobis omnibus fortiſſimis ꝙ & prudentiſſimis hæc moles iponitur: ut pro cæteris troianis ac lyciis curã ꝙ laborẽq; ſubeatis: ſubſiſtite hic: luſtranteſq; undiq; hic an te portas copias omnes cogite ꝙ eaſq; ad pugnam exhortamini priuſq̃ inter uxorũ ample xum ab exultantibus ꝙ inſultantibuſq; græcis trucidentur. Nos interim: & ſi dura i cõditi one: ñ quia neceſſitas urget ꝙ ipetum hoſtium ſuſtinebimus. Tu quoq; hector igreſſus urbem cõmuni amborũ matri dices: ut coactis ampliſſimis quibuſq; fœminis ædẽ Palla dis: quæ i ſumma arce eſt: adeat: apertoq; tẽplo peplum: quẽ in illa in penatibus pulcher rimũ: honeſtiſſimũ: p̃cioſiſſimũ habet: palladio induat numini ſpõdeatq; duodenos: qui nondum iugum ſubierint ꝙ boues ſe quotãnis eodem i templo imolaturam: ſi miſerta no ſtræ urbis ꝙ miſerta uxorũ: miſerta paruulorũ liberorũ: a muris arceat Diomedẽ ſuum: terribilemq; bellatorem ꝙ quẽq; fortiſſimũ ego iter oẽs græcos exiſtimo. neq; enim unq̃ Achillem ꝙ quem dea genitum dicunt ꝙ uiribus corporis oĩum longe principem tãtopere extimuimus: quãtũ extimeſcimus Diomedem: cum quo nemo audet cõferre manus ꝙ ea ferocitate dimicat: atq; adeo furit. Hæc Helenus. Cuius cõſilio acqeſcẽs Hector frater: protinus: ut erat armatus: é curru deſiliit: ac p̃fixa ferro iacula manu quatiens omnes ubi q; copias obibat: & eas aiabat ad pugnã. Ad cuius iperium inſtauratum eſt p̃lium: græci q; omiſſa cæde: quã de fugientibus faciebant: nõ nihil retro ſeſe dederũt: cenſentes ea re troianos á fuga i bellũ eſſe repente cõuerſos: q; aliquod eis auxilio numen cælitum deſcẽ diſſet. Hector aũt uociferãs ita ſuos admonebat. O magnanimi ciues: ac uos magnani mi ſocii ꝙ qui ad longinquã expeditionẽ ueniſtis: nunc operas fortibus uiris dignas edite nũc ſtrẽnuũ aium ſumite ꝙ nunc in acie ſtate: dum ab urbe redeo. Q uo pergo denuncia tum primariis fœminis noſtriſq; uxoribus: ut dæmonibus ſupplicẽt: eiſq; ſolennia ſacri ficia ſpõdeant ſoluẽda ꝙ ſi illi ipſas exaudiũt. Hæc cũ dixiſſet abiit: nigro corio: quod oras

ſcuti circuibat ⁊ ceruicem taloſq; uerberãte. At glaucus Hyppolochi filius ⁊ ac Tidides ī medio amboꝝ exercituũ: ut iuicẽ cõfligerẽt ꝓceſſerũt ⁊ qui cũ iã ꝓpinqui eſſent ad ictũ ſe utriq; aptãtes: prior Tidides Glaucũ ita affat⁹ eſt. Quis tu es tandẽ fortiſſime mortaliũ ⁊ qui ex aduerſo tã longe a cæteris ꝓcedis? Neq; n. te unq̃ ante hac in acie uidi? tibiq; tãtopere cõfidis: ut mecũ cõgredi audeas ⁊ quod qcũq; ſunt facere conati ⁊ ipſorũ morte miſerã parentũ ſenectutẽ reddiderũt. Poſt quos cũ tu ſimilia tẽptes ⁊ homo an deus aliquis á cælo delapſus ſis ambigo ⁊ q; ſi deus es certiorẽ me fac. Nam nõ eſt mihi ſnia pugnare cũ diis: ut Lycurgus ⁊ Driantis filiꝰ fecit ⁊ fortis alioqn uir ⁊ ſed poſtq̃ cum ſuperis cõtẽdendũ ſibi putauit: nec diu poſtea uixit ⁊ hic. n. aliqñ apud ſacrum montem Nyſe natus temulẽtas Bacchi comites: eas eſt iſecutus: nec ut Bacchas reuerit⁹ ⁊ ſed ut uacchas urgens: prout quãq; furioſo curſu aſſequebatur ſtimulo pungebat: & oẽs humi abiicere Tyrſos coegit. Bacchus quoq; timore ꝓteritus ⁊ imani cũ clamore urgẽtẽ lycurgũ cum aliter uitare non poſſet in maritimis fluctibus ſe abdidit ⁊ quẽ pauidũ exanimatũ: trementẽ ⁊ nec adhuc ſecurũ thetis iſuũ ſinũ recepit. Ea ꝓpter dii imortales ī lycurgum uæhementer irati ſunt. Eũq; Saturnius iuppiter ꝓpetua cæcitate affecit: nec ita multo poſt ⁊ ut dixi: extinctus eſt: diis oibus ipſi iſenſis: q; mortalis cũ imortalibus dimicaſſet. huiꝰ ego exẽplo nõ cõmittã ut tecũ pugnẽ: ſi ex numero es deoꝝ ⁊ Sin uero ex hoium hoc eſt unꝰ eorũ: q non Ambroſia & nectare: ſed frugibus uictitant: procede ut & tu meis manibus ſicut cæteri oppetas mortẽ. Cui reſpondens glaucus. Quid inquit á me Diomedes natales meos ſciſcitaris? Eiuſmodi eſt hoium genus: cuiuſmodi & frõdium ⁊ ut quẽadmodũ illarũ alias uẽti autũnales excutiũt: alias iterũ ſub uernũ tẽpus arbor grauida ꝓducit: aſſiduoq; tenore primæ quæq; occidũt recẽteſq; ſuccreſcũt. Sic hoium aliis obeũtibus alii naſcũtur ⁊ q; ſi te iuuat qua quiſq; familia oriundus ſit cognoſcere ⁊ referã tibi natales meos: & qdem ita ut plane cognoſcas. Sũt. n. ualde illuſtres ⁊ & celebres. Eſt oppidũ Ephyra ī mediterraneis Argeos poſita ubi habitauit Aeoli filius Siſyphus ille cunctorũ hominũ locupletiſſimus ⁊ qui genuit Glaucum. Ex glauco narus ẽ bellorophontes ⁊ uir munere deũ eximius tũ roboris tum decoris. hunc Prœtus omni græcia rerũ põtẽtiſſimus ſub cuius manu iuppiter bellorophontẽ eſſe uoluerat ⁊ qũo ad mortẽ mitteret machinatus ẽ Certe ut á patria ſua abeſſet effecit ⁊ neq; id ſua ſponte ⁊ ſed auctore antea uxore ⁊ quæ falſam detulit ad uirũ querelã. Si quidẽ ubi cõtinẽtiſſimũ iuuenẽ ad furtiuũ cũ ipſa concubitũ allicere non potuit: Sons iſontem apud regẽ accuſauit ⁊ inquiens. Prœte: aut tu more re: aut bellorophontẽ iterime: qui me de ſtupro cõpellauit ⁊ & nolenti uim uoluit inferre. Quæ cũ audiſſet rex tam obſcena ⁊ tam fœda ĩgenti ī illum ĩdignatione cõmotus eſt: ueritus tñ iura familiaritatis offendere nõ putauit ſibi fas eſſe ⁊ ut ſuis manibus ⁊ & domi ſuæ de hoie ſupplitiũ ſumeret. Sed ſatius alteri hoc miniſteriũ iniungere. Itaq; ī lyciã ad Rhuntẽ ſocerũ mittit cũ cõpoſitis codicillis: quos multis ad mortẽ pertinẽtib⁹ exaratos: obſignatoſq; dederat. Ignarus ꝓferre ꝓ quod iubeat occidi. Qui ubi ī lyciã puenit ⁊ & ad fluenta Xanthi ⁊ nõ ſine deorũ tutela miro cũ honore á rege lycioꝝ exceptus eſt: & nouem diebus hoſpitaliter accept⁹ ⁊ imolatis p ſingulos dies in ipſius aduẽtus lætitiam ſingulis bobus. At poſtq̃ decimus illuxit dies. Rex á bellorophõte: nũqd litterarũ á genero afferret ⁊ quæſiuit ⁊ ac dari popoſcit. Quibus acceptis ⁊ aptis ⁊ lectis ⁊ continebãt aũt & crimen bellorophõtis & pœnã ⁊ principio ĩperat ut Chymerã expugnet ⁊ atq; occidat ⁊ aial idomabile ⁊ inexpugnabile ⁊ neq; humano ⁊ ſed diuino genere ortum. Anterius qdem leonem:

poſteri⁹

posterius uero draconē, medio autem capram. Atq; terribiles ex ore flāmarū globos cū spiritu effundētē. Hāc Bellorophōtes oibus deorū fretus auxiliis interimit. Secundo loco iussus est certare cum pugnacissimis Solymis: quorum certamen solebat ipse narrare q̄ acerrimū fuisse. tertio cōgressus cū fortibus Amazonibus eas iteremit. Postremo aliud genus doli: quō hūc perimeret: excogitat. Hoium robustissimorū ad fontē Lyciæ īsidias collocat: ut reuertētē aggressi obtrūcarent, sed ipsi e cōtrario nunq̄ domum reuersi sūt. ad unū oēs obtrūcati, hāc tantā uirtutis īdolē. Rex admiratus, atq; ex deo oriūdū eē cognoscēs: nō dimittēdū alio sed illic statuit detinēdū, statimq; filiā cū dimidia & regni & dignitatis portione dedit uxorē. Quid ipsi lycii eximiū quendā agrum partim cōsitū partim aruum, quem peculiariter coleret, eidē partiti sunt, quem postea erraticū ab erroribus īcolentis noiauerūt. Ex ea cōiuge Bellorophontes tres sustulit liberos Isandrum Hyppolochum & Laodamiam: quæ ex cōpressu iouis grauida Diū Sarpedonē genuit. Postq̄ aūt diis factus iuisus est i suo agro errabat consortia hoium fugiēs: & solitariā ac mœrore plenā uitā agens. Nā Isander quidē dum aduersus Solymos pugnauit a p̄side bellorū Marte occisus est. Laodamiæ uero diana irata mortē attulit. Hyppolochus aūt: qui e tribus superat: me genuit: & huc ad bellum troianū dimisit: multis uerbis iubēs ut niteret semp ad optima: & inter cæteros existerē eminētissimus, ne alioq̄n genus meum dedecorarē: degenerarēq; a maioribus: quos cōstat ex oibus: qui uel in Ephyra: uel i Lycia fuerūt lōge fuisse eminētissimos. Et hoc est meū genus, & ex hac familia me ortum esse præmefero. Hæc cū audisset titides lætatus defixa humi lācea Glaucū benigna oro ne affat⁹ est. Enimuero tibi mecū uetus hospitiū ē iā ide a nostris maiorib⁹. Quippe ab auo meo Cæneo audiui a se domi nostræ uigīnti diebus Diū Bellorophōtē auū tuū iure hospitii habitū, amboq; se mutuis donasse munerib⁹, Cæneum q̄dē fulgēti Phœnicei operis Baltheo, Bellorophontē uero aureo poculo ac fabrefacto: quod ego huc p̄ficiscens domi reliqui. Nā de tideo patre meo, an patri tuo familiaris fuerit: per ætatē audire nō potui. qui adhuc cū ille a nobis discessit ad thebas. ubi cū aliis regibus populisq; Græcoq; occubuit, puulus erā. Quare necessitudinē hāc iter nos custodire debem⁹. & domi tuæ sit hospitiū mihi, & tibi meæ, quotiēs aut me i lycia aut te Argos uenire cōtinget, simulq; huius necessitudinis in bello merores uterq; ab altero, si obuii fuerimus: declinemus. Nō. n. paū multi sunt alii troianoq; sociorumq;, quos ego, uel deo uolēte oblatos, uel pedibus meis fugiētes assecutus occidā cā græcorū, quos, si tuæ uires ferēt: poteris occidere. Atq; ut quēadmodū ambo præ nobis ferimus. iter nos hospitii necessitudinē itercedere. Ita cæteri itelligāt, armaturā iuicē pmutemus. Hæc ubi dixerūt, de sua uterq; biga descēdit, cōsertisq; manibus mutuā fidē dant, dehinc iter se arma pmutant. Glaucus aurea, quæ cētū bobus (iuppiter. n. hoi mētē erripuit) Diomedes ferrea, quæ nouē bobus taxabāt. Hector aūt: ut ad turrim portāq; Scæam uenit, matronæ, ac puellæ ad eū accurrūt, circūsistūt. Interrogāt, aliæ de filiis, aliæ de uiris, aliæ de fratrib⁹: aliæ de necessariis, eas ille p̄ se quæq; ut oratū q̄primū deos eāt, hortat⁹, plærisq;. n. calamitatē iminere, ad regē Priami cōfert. Erat aūt illa politissimo marmore uestita. i. medio aulæ simili lapide, qnquaginta thalami longa serie cohærentes: in qbus filii regis cum uxoribus e regione, duodecim, instar horū, in qbus filiæ regis cum uiris cubabant, hoc i loco mater: cū laodicen filiarū pulcherrimā uiderēt: fit obuiā filio, p̄hensaq; illius manu. Quid tandē fili inquit relicto nūc ancipiti prælio huc te confers? Nū ibi ex summa arce

ſupplicaturus? Quoniam circa muros execrandi græci pallantes Troianos fugãt ⁊ atq; interemũt. Mane igitur pauliſper ⁊ dum uinum tibi affero ⁊ quo primum patri ioui libes ⁊ cæteriſq; diis imortalibus: deinde te recrees. Nam me miſerã ⁊ ut defatigatus ⁊ ut exhauſtus es? tu pro uniuerſis ciuibus ac ſociis ſolicitudinẽ geris ⁊ ac pugnas ⁊ recreabit autẽ te (mihi crede potus) hominis nãq; defatigati ac defecti ſuaui uino mire & animus excitatur ⁊ & robur exurgit. Cui magnus Hector reſpõdens. Noli inquit afferre uinum uenerãda mater ne me potius enerues ⁊ animuſq; mihi ac robur elangueſcat ⁊ & nefas cẽſeo ac piaculum illotis manibus ſanguine ac ſudore concretis ioui ſupplicare. Tu mater tu potius: coactis primariis fœminis ⁊ cum libamentis ⁊ atq; odoribus pergas ad inclitæ Mineruæ tẽplũ: & peplũ quẽ in penatibus p̃cioſiſſimũ ⁊ ampliſſimũq; ſpecioſiſſimũq; habes: palladio induas: nummiq; ſpondeas duodenos ⁊ qui nundum iugũ ſubierũt ⁊ boues quottãnis te eodem templo imolaturã ⁊ ſi miſerta noſtræ urbis ⁊ miſerta noſtrarũ uxorũ miſerta puulorũ liberorũ a muris Troianis arceat Diomedẽ ⁊ ſæuum terribilẽq; bellatorẽ. Tu itaq; mater illuc ibis ⁊ ego uero ad lares Paridis p̃gam ⁊ ut accerſam eũ ad p̃lium ⁊ ſi me tñ audire uolet ⁊ quẽ utinam ſtatim terra dehiſceret ⁊ eumq; ego i ipſam telluris uoraginem uiderem ire p̃cipitẽ ⁊ quem iuppiter in Priami ⁊ filiorũq; eius ac troianorũ perniciẽ alĩ uoluit ⁊ amentẽ ⁊ cœtum ⁊ & nullũ ⁊ ut arbitror ⁊ ſenſum ſuoq; malorũ habentẽ. His dictis regreſſa illa domum ⁊ ancillas arceſſitum ire ex tota urbe primarias fœminas iubet ⁊ tum deſcendens in thalamũ odoratũ ⁊ ac fragrantem ⁊ ſcrinia adit ⁊ aperitq; ⁊ in quibus peplĩ ⁊ doctiſſimis Sydoniarum fœminarũ elaborati manibus ⁊ repoſiti erant. Quos ex Sydone ſpecioſus Alexander attulerat ⁊ ea nauigatione ⁊ qua ad troiam rediit. Helena abducta. Ex his Hecuba eũ elegit ⁊ qui ultimo loco ſedebat ſpecioſiſſimũ ⁊ ampliſſimũ ⁊ & in ſimilitudinẽ aſtri micantẽ ⁊ atq; hoc ſumpto inter numeroſum cũfluentium fœminarum comitatũ ad templum Mineruæ ⁊ quod erat in ſumma arce ⁊ ſe cõtulit. Quo cũ ueniſſet inſignis theano Cyſſo genita & ſummi Antenoris coniunx ⁊ quam troiani ſacerdotio Mineruæ p̃fecerant ⁊ ualuas aperuit. Atq; cum cæteræ ingreſſæ paſſis manibus ante numen orantes ⁊ templum omne muliebri uociferatione cõplerẽt. Ipſa de manibus ſumptũ peplũ Palladio induit ⁊ deinde Pallada his uerbis obſecrabat. Armipotẽs ⁊ & alma iouis filia dia dearũ Pallas: excute illud tremẽdum ferĩ Diomedis telum: eumq; pronũ ante portas Scæas ſolo ſternæ: ut tibi uoti cõpotes: & nũc duodecim qui iugũ nũdum ſubierũt boues: & quottannis totidẽ in hoc templo imolemus ⁊ miſerta te huius urbis troianorumq; matronarũ ⁊ ac puulorũ liberorũ. Sic illa p̃cabat. Pallas uero & huius ⁊ & aliarũ p̃ces abnuebat. Interea cum id mulieres agũt. Hector gerens manu decem cubitorũ pilum fulgenti ſpiculo cũ circulo aureo p̃fixũ ad ædes conceſſit Alexandri ⁊ quas ille ſibi in ſumma arce iuxta Priamũ atq; Hectorẽ thalamo ⁊ domo ⁊ aula p̃claras ædificauerat ⁊ adhibitis p̃ſtantiſſimis quibuſq;: qui in troia eſſent ⁊ & architectis & fabris ⁊ has ingreſſus offendit i thalamo fratrem inſtruendo ornãdoq; ſcuto ⁊ thorace ⁊ arcu occupatũ. Helenam quoq; ſtantem: & ancillis quomodo ſciẽtiſſime operarẽtur præcipitãtem ⁊ atq; iubentem. Eum a ianua Hector intuitus fœdis in hũc modũ increpuit uerbis. Dæmonie quid hic te cõtines? ⁊ pfecto nõ ⁊ pbe tantã cõtraxiſti aio indignationẽ. Tua cauſa tantũ belli incendiũ cõflatũ eſt ⁊ tua cauſa ciues ⁊ ſociiq; ad muros in acie ſtant: prælianẽ ⁊ occũbunt ⁊ tua cauſa iã urbis cincta a uictoribus Græcis eſt ⁊ ac clamor bellãtium ſonituſq; armorũ undique ex urbe exauditur ⁊ & tu domi ocium tenes? Qui ſi i prælio adeſſes? alii quoque ſi quos ceſ

ſare

sare cerneres/ & ipsi pugnarent: & nisi facerent castigares. Tolle igitur moras/ egredere in bellum/ ne forte hæc urbs cócidat icendio conflagrata. Ad hunc respondens formosissimus Alexander/ quandóquidē inquit ex quo me Hector increpasti: non p̄ter æquū tecum ita loquar: ut uelim te meis uerbis aures accōmodare atq; attēdere. Ego uero nequaquā tantopere: quēadmodum tu existimas iratus sum: atq; succenseo: ut propterea itra cubiculum manendum mihi putarem/ sed acerbitatem animi mei compescere uolebam. Nunc uero uxor blandis me affata sermonibus ad repetendum bellum me iduxit. Id qđ & mihi uidetur satius fore/ Nam uictoria in hominibus altera res est/ & ut modo uictus sum/ ita rursus uincere potero. Quare age: dum mihi arma circundo/ paulisper expecta aut abi/ & ego in uia te assequar. Hæc Alexander. Cui nihil respondente Hectore. Helena mitibus eum sic allocuta est uerbis. Leuir mi (si te Leuir meū mihi appellare fas est Catellæ miseræ atq; infœlici) Oportebat quidē/ quod utinā fuisset: ut quo die primum me parēs in lucem edidit/ eo die infaustus aliquis uentorum turbo/ aut in desertum montem aut in marinos fluctus asportasset/ ubi demersa essem: priusq̄ ista quæ fiunt contigissent. Verum quandó consilium deorum fuit: in hæc mala iciderem/ debuerā certe meliorem sortiri maritum: cui é tanta uerborum/ factorum q; contumelia ab oibus hominibus atq; ignominia doleret/ & qui probra more hoium intelligeret/ quod hic non facit: nullum neq; habens neq; habiturus hominis sensum/ quo magis reor ab omni eum negocio cū decore discessurum. Sed eia age mi Leuir/ ingredere quæso/ ut sedeas parumper in hac sella. Tu enim es/ quem p̄cipua rerum agendarum cura solicitat/ atq; angit/ & qui plus laboris sustines ppter nos duos. Me catellam & hūc improbum qui me abduxit/ ambos infausto genitos fato/ & a Ioue ifandæ morti destinatos/ ac post mortem apud omnē posteritatem futuros fabulam atq; cantilenam. Ad hanc respondens Hector Noli me iquit Helena: & si amantissimo facis animo inuitare ad sedendum. Non enim acquiescam/ solicitus ut q̄primū redeam ad auxilium Troianorū/ qui magno mei absentis desiderio tenentur. potius istum/ ut maturet/ hortare. ipse quoq; sibi hortator sit/ quo me adhuc itra urbem consequi possit. Nam anteq̄ muros egrediar: ibo domum uisurus domesticos meos/ ac caram uxorem cum paruulo filio. Neq; enim scio an é prælio amplius ad cōspectū eorum rediturus sim: an in acie Græcorum manibus confectus occūbam. Hæc locutus Hector abiit/ & ad isignes lares suos perrexit. ibi non inuenta intus Andromacha (exierat enim illa & in turri stabat cū ancilla & filio plorās & lachrymis madens) profecturus erat/ & Cum ad hostium uenisset: subsistens ad pedisequas inquit. Agedum famulæ sine mendacio mihi respōdeatis/ quonā é domo Andromacha profecta est? ad aliquam ne aut glorum/ aut nutricum? an ad Palladis templū/ ubi aliæ fœminæ imanē deam placare nituntur/ cui propere respondens proposita familiæ. quoniam inquit Hector tam impē se nos cogis ueritatem loqui. illa neq; ad aliquam uel glorū uel nutricū/ neq; ad Palladis templū ubi aliæ fœminæ imanē deam placare nituntur/ sed una nutrice comite/ quæ puerum gestat/ ad alteram murorū turrim profecta est/ properans/ attonita/ & insanienti similima/ q; audisset uæhementer urgere Græcos/ profligari Troianos. His auditis exilla. Hector egressus domo abibat/ qua uenerat uia/ per mediæ urbis isignes plateas tendens ad Scæam portam/ qua erat in campū proditurus. Ad quem aduentāti/ ac iam iam egressuro uxor rapido cursu obuiam fertur. hæc est Andromacha Aetionis filia. q̄ apud opulentas Thebas agens Cylisensibus imperauit. comitabatur autē eā famula/ eadēq;

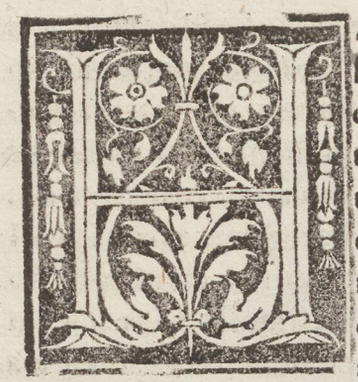
nutrix cum alūno ſuo Hectoris & Andromachæ filio: quē ad ſinum baiulat, paruulum tenerū, feſtinum oculis, & toto ore ſydereo, cui pater Scamandrio impoſuerat nomen, ſed eū cæteri Aſtianactem uocare maluerūt. q; ſolus illi⁹ pater utbē tutatetur. Hoc cōſpecto arridens hector tácito in eo oculos defigebat, tū Andromacha, ut erat ſoluta lachrymis, accedens, manumq; uiri p̄hendens inquit Demonie tua iſta te ad interitum p̄cipitabit audacia. Crudelis non te miſeret paruuli filii, non te miſeret mei, quæ infœliciſſima patinus: ſi egrederis, futura ſum uidua. Continuo nāq; oibus in unum ingruentibus Græcis trucidabere, ut mihi anteq̄ hoc uideam utilius ſit ab ipſa tellure ſorberi. Quod enim miſeræ ſi te amittam ſupereſt gaudium? quæ uoluptas? quæ uitæ iocunditas? Quid niſi aſſiduus dolor: continuus mœror: perpetuæ lachrymæ? An oblectarem ætatem meā cum altero uiro? an uero ſuſtinere poſſem aliis me ullis cōmittere amplexibus? an parentū cō tubernio uterer? At illi mihi erepti ſunt. An fratrum ſolacio animi tormenta mitigarem? At eos: qui ſeptem mihi erant: uno die omnes amiſi, omnes crudeliſſimus Achilles cū armenta boum: atq; ouium greges paſcerent: interemit. Idem illorum meumq; parentem uita priuauit, euerſa prius pulcherrima ædificiis & frequentiſſima populis urbe Thebana, ubi pater regnauerat, ubi & orta ſum, ubi nunc circa ſepulchrum patris conſitis ulmis Nymphæ Oreades iouis filiæ habitant, neq; hunc poſtq̄ uita exuit, exuere etiam armis uoluit (religioſum nanq; id ſibi putauit) ſed armatum combuſſit, eiq; buſtum fecit. Idem matrem meam cū uniuerſis regni opibus abduxit, quam imenſa ſumma redēptā Diana apud ædes paternas cōmorantem ſagittis interfecit. Nunc mi hector unus mihi rectus es, Tu mihi es omnia. Idem pater es, Idem mater. Idem mihi iocundiſſimus es maritus. Quare miſerere quæſo huic miſeræ, ne orbata uiro fiat miſerior, miſerere communis filii, ne infantem pupillum pater uiduæ matri relinquas. Mane hic apud turrim, ac cæteros coge ad caprificum, ut hinc urbem defendant, ubi muri minus ardui ſunt, & q̄ urbs maxime á diſcurrentibus hoſtibus circuiri inuadi & expugnari poteſt, qua etiā fortiſſimi quiq; Græcorum ducibus utroq; Aiace, utroq; Atrida, idomeneoq;, ac Diomedeter irrumpere temptarunt, ſiue admonitum alicuius auguris ſecuti, ſiue ſua ſponte inducti, ſuiſq; uiribus aut ſua audacia freti. Cui reſpondens hector. Iſta quidem inquit omnia uxor, quæ cōnumeraſti, & mihi curæ ſunt, eadem ipſe cogito, eiſdem moneor, ſed troianos, Troianaſq; erubeſco, ſi uelut imbellis quidam eminus á cæteris ſubterfugiam pugnam, & nihilominus non patitur animus ignauiæ ſibi eſſe conſcius, & ne mihi diſſimilis ſim: qui conſueui ſemper gnauiter agere, & imprimis ſtrēnue pugnare, ut & mihi & patri magnæ gloriæ eſſem. Iam uero non me p̄terit ut aliquando illuſtris Troia cum ſapientiſſimo Priamo aliiſq; Troianis exſcindatur a Græcis. Qua ex calamitate ego non tantopere doleo uicem aut meorum ciuium: aut germanorum, qui & complures mihi ſunt & egregii hoſtilibus manibus mactandi: inhumatiq; relinquendi: aut Priami p̄ris: aut Hecubæ genitricis: quantum tuā: q; in alicuius hoſtium manus captiua peruenies, q; flēs ac lugens in Græciam tranſportabere, q; ibi inter gregem ancillarum detexes, q; aquā ſeruilem in modum, nunc prima luce: nunc meridie feres: inuita tu quidē & quantū in te erit renitens, ſed acerba ſeruitii neceſſitate cogeris. Atq; erunt, qui tunc dicant: cū tantā uim lachrymarū decurrere per uult⁹ tuos intuebuntur. En uxor Hectoris qui in bello Troiano p̄ſtantiſſimas inter ſuos operas edidit. Hec illi cum dicent, uulnus doloris tui iterum reſcindetur deſiderio huiuſmodi mariti, & qui: ſi uiuerct: te poſſet á triſti ſeruitute libera

re Veq;

re. Vesq; tunc subter humum luce uiduus lateam: potiusq̃ uiuens tuam captiuitatem ꝛ tuas q; lamentationes: aut per me: aut per alium audiam. Sic locutus Hector utrãq; manũ filium amplexaturus extendit. Ille auersans patrem ꝛ atq; exclamans ꝛ in sinũ sese nutricis infudit. Expauerat enim clausam patris galea faciem: micantẽq; fero bucculam: terribilẽq; super conũ ꝛ & motu ipso minaces cristas. Ad quam formidinem pater ꝛ ac mater cachinnos sustulerunt. Mox Hector ꝛ dempta capiti galea humiq; deposita: filiũ iam nihil timẽtem postq̃ osculatus est: atq; in manus sumpsit. his uerbis iouem alios q; deos ꝓcatus est. Iuppiter pater uosq; alii dii: uelitis meum hunc filium in hac urbe regnantem ea uirtute tutanda patria atq; ea gloria fore: qua nunc est pater suus. Cũq; redierit uictor á cæde hostium cruenta referens spolia: sint qui dicant: profecto hic multo est: quam pater fuit ꝛ in Marte prestantior: quod uidens atq; audiens mater gaudio impleatur. Hæc ꝓcatus in manibus carissime uxoris collocauit. Illa ad uerba uiri: cum infantem fuisset amplexa: cum risu in lachrymas erupit. Eam intuẽs Hector ac miseratus manu cepit: atq; ita affatus ẽ. Demonia nõ ita mihi te maceres. Nihil est q̃ te supra modum afflictes timore mortis meæ. Mortem quidem effugere datum est nemini: siue ignauus sit ille: siue strẽnuus in cõmuni namq; unusquisq; nascitur conditione mortalitatis. Mihi autem quisquis eripiet uitam certe sine dedecore morientis eripiet. Tu uero: quod ad te attinet: abi domum: & quæ tibi curanda sunt: cura: telam ꝛ & colum ꝛ ancillasq; exerce: & ut operi domestico incumbant: iube. Hoc officium munusq; tuum est ꝛ uiris autem suum relinque: ut curẽt bella. Quod cum omnium aliorum proprium: tum inter Troianos præcipue meum est. Hæc locuto Hectore cassidem: quam deposuerat humi: tollente: uxor digressa est: & erumpente maiorem in modum fletu: domum rediit ꝛ quam cum intrauit ubi chorus famularum aderat ingentem cunctis ploratum excitauit ꝛ uideres ibi funebrem lamentationem: & uiuẽs ad huc Hector: quasi mortuus domi suæ plangebatur. Aiebant enim non posse eum uim uires q; Græcorum effugere: nec ad suos amplius esse ẽ prœlio reuersurum. uix Andromacha profecta. Ecce tibi Alexander: qui nõ diu moratus: cum primum decora sibi arma circundedit: egressus pleno ueniebat gradu: simillimus equo: qui diuturno ocio pastus ad plena præsepia tandem ruptis uinculis fugit: nactusq; planiciem erectis crepitantibusque pedibus: sublimi ceruice insurgentibus iubis ꝛ currit ꝛ aut in assueta pascuis loca ꝛ aut in assueta lauationi flumina: aut uiribus fretus in polias equarum: talis Paris á summa pergamo: per urbem fulgentibus armis uadebat: ueluti gallus quidam lætus & alacer. Atq; sic celerans fratri presto fuit. Iam illinc proficisci uolenti: ubi cum uxore fuerat ꝛ ille congressus. Ad quem sic prior locutus est: maior natu frater. Festinantem ego te q̃ primum prodire tarditate mea remoratus sum: neq; celere: ut me iusseras: aduenni. Sic respondẽs Hector: Demonie iquit ꝛ tibi quidem nemo æquus rerum extimator bellicam laudem detraxit ꝛ es & in bello strennuus: sed libenter cessas: & ad bellum uenis iuitus: coactus ꝛ segnis. Qua ex re: cum te passim male audire á cæteris Troianis: qui tua causa plurimas patiuntur ærũnas: carpi conuitiis audio: uror animo ꝛ ac crucior. Sed age eamus in prælium ista posterius mitigaturi: cum domi fugatis ẽ Troia terra hostibus ꝛ cratera diis immortalibus ꝛ ex more statuemus ꝛ Si quando nobis hoc iuppiter concesserit.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA UNIWERSYTETU IM. A. MICKIEWICZA W POZNANIU

ILIADOS LIBER SEXTVS EXPLICIT. INCIPIT SEPTIMVS.

AEC Cum dixíſſet. Hector: ambo portas egreſſi, ac prono in bellū aío uadentes: non aliter ſe in conſpectū ſuoꝝ dederūt exoptatos: q̄ cōflatus ſunt, quos deus dat nautis p̄ lata maris ſpatia defatigatis in remigādo: atq; exhauſtis. Hic in ipſo ſtatim aduentu duos príncipes uterq; iteremit. Alexander Menethium ex Ama urbe atq; Arithoi & Philomeduſæ filiū. Hector Eroneum, lancea iter caſſidem, thoracemq; i iugulū adacta. Glaucus quoq; i media pugna iphinoum Dexiadē pilo p̄cuſſit: & ab equoꝝ dorſo, i quod ille iſilierat: moribūdū deturrebat. hæc ut Pallas aduertit, dolens Achiuos manibus Troianorum iterfici, protinus ad ſacrā troiam de cælo delapſa eſt. Cui Apollo, qui ē p̄gamo pugnam iſpectabat cupidus uictoriæ Troianoꝝ, obuiam proceſſit. cum ambo apud fagū congreſſi eēnt: prior Apollo. Quid tu inquit magni iouis filia cælitus ueniens p̄peras agere? quid contraria es? ingens te, ut uideo, trahit affectus. Nunquid ut uictoriam de manibus Troianoꝝ, quos tu īmitis deſtructos oīno uis, eripias, tradaſq; Argiuis? q; ſi mihi acq̄eſcis. multo præſtiterit: dirimamus prælium nec ſinamus hos ulteríus hodíe pugna ſæuire, pugnaturos poſtea eos, donec Argiui (qm̄ ita uobis díis eſt cordi) ſacram Troiam euertāt. Ad quē rñdēs Pallas. Sic inquit Apollo, ut aís, iſto & ipſa aío á cælo ad Græcos, troianoſq; deſcenderam, ſed qua ratione cenſes bellum inter hos eſſe dirimendū? Hac inquit rōne Apollo. iducamus Hectora, ut ultro prouocet Argíuos poſtulās ex eis unum prodíre, qui cum eo dímicet ſingulari certamíne. Cuius hoſtes uirtutē, uigorēq; admirantes, unū de ſuis deligant, quē cum dío Hectore comitant. His Apollínis uerbis Pallade acquieſcente. Helenus intellecto deorum decreto, ad Hectorem acceſſit, atq; inquit. Hector fortiſſime prudētiſſime que obtempera conſilío meo, quod fidele erit, quippe cum frater ſim. Iube cæteros oēs tum troianos, tum Græcos ítermiſſa pugna ſedere ſpectantes, atq; eū, qui ualidiſſímus eſt iter Græcos, prouoca ad ſingulare certamen, neq; te mortis teneat metus. Nam ſi qd mihí credendum putas: uocem deoꝝ ímortaliū exaudíui, qui nequaq̄ tibi mortē ex hac pugna ímpendere díxerūt. His auditís Hector mirum imodum lætatus proceſſit in medíum, ac lācea, quam mediam tenebat. Troianorum phalanges ceſſare, & retro ſeſſum ſe recípere iubebat, quibus ad unum omnibus obtemperātibus, & ſe in ſeriē recipientibus agamēnon, & ipſe eundem ímodum ſui íperabat. Pallas autē atq; Apollo: ſub ſpecie uulturū p̄celſam iouis fagum íſidebant. lætí illo tot armataꝝ cohortíum ſpectaculo. Sedebant autem cohortes horrenda quadā ſpecie. denſatis clypeis, caſſídibus, lanceis. Díceres ſimíles fluctibus, quos recens boreæ ſpūs ē fundo ciet: & frequentes per atra ponti æquora propellit. ibi Hector i medío utríuſq; exercitus ſtans profatus eſt. Auſcultate hæc uniuerſi Troiani pariter & Græci q̄ ad uos conſtituí dícere. Fœdera quidem iter alexandrum atq; Menelaum iuppiter rerū arbíter fecit, ut rata non eēnt. Nímirum & nobis ínfeſtus, & uobis, excogitans quo'modo hoc bellum pacis non habeat exitū, ſed debellatiōis, & alter utrius euerſionis, ut aut uos troianos cum urbe noſtra, aut uos cū ueſtris nauíbus euertamus. Nūc autem ſiquís ueſtrum (Sunt enim íſtic p̄ſtantiſſimí quiq; Græcorum) confidit ſibi, ut mecum dímicet ſingulari certamine: agedum procedat, hac ſcílicet cōdí

tione

tione⁊quam dico⁊Cuius iuppiter optimus maximus iter nos testis sit.Si me is:qui mecū dimicaturus est⁊occiderit⁊contētus sit armis mortuū spoliasse.Cadauer autē reddat i urbem reportandū⁊quod troiani⁊troianæq; in ignē iponant⁊& funeri iusta persoluāt. Sin contra ego illum occidero(quam gloriā mihi Apollo tribuat)tantūmodo exuam armis⁊quæ delata in urbem sublimi Apollinis templo affigā⁊reddito suis cadauere⁊quod ad naues reportēt.ubi ad horam Hellespontiaci maris sepeliant:eiq; insigne monumentū extruant⁊in longam usq; posteritatē duratur⁊quo tpe⁊q; nauibus hac pteruehentur⁊cū monumentū ituebūtur:dicent.Ibi situs est uir grauis:quem i bello lōge fortissimum priscis sæculis eximius Hector occidit singulari certamine⁊hæc illi nauigantes:cum dicēt⁊uidetis fore:ut nunq̄ gloria mea obliteretur.Hæc Hector.Prestantissimi aūt quiq; Græcorū quos prouocatio hæc appellabat:nihil rnderunt.sed diu sese cūcti itra silentiū tenuerunt. Quippe quos ut ab recusando pudor:sic ab accipiēdo metus distinebat.Tandē Menelaus surgēs:alto suspirio dolorem suū indignationēq; declarās:hunc in modū his:qui tacerent pbra igessit.O uiri uerbis animosi⁊non rebus⁊nūc minaces hoies⁊nō pugnantes⁊nunc Graiæ iam nō Graii.tantū ne dedecus sustineret:tantum opprobrii pati potestis:ut oīno ex uniuerso nomine Graioꝝ nemo existat:q armis cū hectore decernere audeat?ita que uobis iprecor:ut istic:sicut sedetis ignaui:timidi:iglorii⁊aq̄ & tellus efficiamini. Ego uero ne honori & græciæ & meo desim:contra hectorē arma sumere nō recuso.Penes deos aūt est⁊cui uelint idulgere uictoria.hæc locutus:arma⁊quæ deposuerat⁊sibi induebat⁊ut in hostē se cōferret.Quia in pugna ultimus tibi dies Menelae illuxisset sub hectoris manibus(multo enim uiribus erat te ille prestantior)occasuro.nisi cæteri principes surrexissent:phensumq; retinuissent:& iprimis Agamēnon:qui dextera fratris arrepta hoc eum sermone cōpescuit.Menelae isanis:nec quid coneris itelligis.Inhibe feruorē istū ai⁊& si inhibere difficile est⁊neq; enim te sinā tanta uesania duci⁊ut præ studio contētionis uelis cum fortiore pugnare:& manus conferere cū hectore⁊quē cæteri reformidant⁊quē q; Achilles ipse in bello aggredi exhorrescat.Achilles inq̄:qui te longe est fortior.Tu quidem recipe te sessum ad comites tuos.Erit aūt quē græci aduersus hectora esse idoneum ducant⁊qui quantū uis itrepidus sit⁊& certandi insaciabilis:tamen affirmo:si mō mortem effugiet⁊libēter dirimet pugnam:libenterq; æquo Marte discedere uolet:& ob hoc diis gratias aget.Hæc dicēs Agamēnon germanū á sententia reiecit⁊in suamq; (grauiter nāq; locutus erat)adduxit.Famuli uero ubi Menelaū fraterno cedentē consilio uiderunt⁊læti protinus arma ab humeris exuerūt.Tunc surgēs sacra quadam præditus maiestate Nestor.O indignū facinus heroes iquit.heu q̄tum mœroris ex hoc nuncio accipiet Græcia.q̄tum Peleus Mirmydonū & imperio & facundia princeps Peleus ille⁊qui domi suæ percūctatus singuloꝝ uestrū genus ac parentes tanta cū uoluptate referentem me audiebat⁊q̄ frequenter nūc é contrario seniles illas manus tollet ad cælū rogans á diis imortalibus se uita priuari⁊& ad iferos trudi⁊cū audiet cunctos Græcos terrore pcussos noluisse dimicare cū hectore⁊quod utinam tu pater iuppiter⁊& tu Minerua⁊& tu Apollon faceretis⁊ut annos pubertatis agerē⁊qualis olim fui in bello pylioꝝ atq; archadū apud clamosum Occyronē prope fluenta Iardani ad muros urbis Pheæ.Erat illic Ereuthalion quidā: uir tum miraculo corporis⁊tum excellentia armorū pcipuus.Donauerat aūtea arma arbiter belloꝝ Mars dio principi areithoo⁊quem uulgo Clauarium nominabāt⁊q; nō gladio non lancea⁊nō sagittis in bello uterē⁊sed ferrea claua⁊qua sola hostiles phalāges p-

rumperet.hunc Lycurgus cum uirtute non posset:arte trucidauit aggressus iter angusti as uiaꝫ.ubi nullus foret Clauæ usus ꝛ nihilq; telũ ad arcendã necem dño profuit. Q uip- pe occupato ictu Lycurgus mediũ lancea transfodit:resupinũq; humi ꝓstrauit:ac mor- tuũ armis exuit.quibus postea femp:dum ætas tulit oibus i bellis ẽ usus.Postq̃ uero per ætatẽ res amplius bellicas administrare nõ poterat.Ereuthalioni spectato famulo gestan da concessit.Hoc itaq; Ereuthalione his armis iduto cõfidẽte:anteq; cæteros socios ꝓgres so:& fortissimũ quẽq; de nris ad singulare certamen ꝓuocante:cũ reliq timore ꝓterriti cõ tinerent̃:ac tremerẽt.Ego & si minimus oium natu erã:nõ sustinui aio detractare pugnã cõfisusq; mihi ipsi sum:& audaciæ meæ Pallas affuit gloriãq; insignẽ cũ uictoria ꝓtulit ho ste occiso quẽ uidisses ut ualẽtissimũ:ita ualẽtissima imẽsi corpis mole humi iacẽtẽ. Q d̃ si qualis tũ fui ætate & uiribus:talis nũc eẽm ultro aduersus Hectora me cõferrẽ. Nunc cum flos ois Græciæ adsit:nulli uꝝm pns aius ẽ:ut ꝓuocãtis certamẽ accipiat.ad hãc senio ris Nest.castigationẽ cõmotus chor9 ille nouẽ fortissimorũ surrexit:significans se unicui- q; eũ esse:qui uelit pugnare cũ Hectore:sed multo ante cæteros princeps exercitus Aga- mẽnon.Post hunc Tytides.Deinde uterq; Aiax ꝛ Thelamonius ꝛ & Oilei filius ꝛ tũ Ido- meneus ꝛ una cũ famulo suo Meriõe:post hos Eurypilus ꝛ & Thoas ꝛ atq; Vlyxes. Q ui bus Nestor sic ꝓtinus inqt sortiẽdũ inter uos ẽ:cuius sit futura pugna cũ Hectore. Ve- rũ quẽcũq; sors diliget:eũ admonitũ uolo.Si ex hoc certamine icolumis euaserit:& sibi & reliqs Græcis priuatim & publice uoluptati ac gloriæ fore. Sic locuto Nestore nouẽ sor- tes ꝓ se q̃sq; suã:quo uisum ẽ signo:notauerũt:easq; in agamẽnonis galeã deiecerũt.Inte rea plebs sublatis in altũ oculis manibusq; his uerbis obsecrabãt.Iuppiter pater da ut aut Aiacis Thelamonii ꝛ aut Diomedis ꝛ aut agamẽnonis sortis exeat locus.Atq; ita euenit:aia cis:quẽ potissimũ cupiebãt:sors ꝓlata ẽ:ꝓtulit aũt eã Nestor prius cõcussa cũ sortibus ga lea:deditq; ꝓconi circũferẽdã ad singulos & cuius manu signata esset agnoscẽdam.Acce pta ꝓco á sinistro in dextrũ means singulis gradatim oñdebat:nullo signũ agnoscẽte.Cũ ad aiacẽ Thelamoniũ:q ultimis erat:deuenisset:aduenienti aiax manũ porrexit sortẽ acce pturus:ispecturusq; ꝛ ea tradita:ispecta:& cũ gaudio agnita:mox ubi ante pedes suos ab iecta ad ꝓceres inqt.O socii sors mea ẽ ꝛ & meã potissimũ quidẽ gaudeo. Videor namq; idoneus:q Hectora superare possim. Vos aũt ꝛ dum armis me istruo:uota facite ioui ꝛ nõ tñ palã sed silentio:ne Troiani formidinis signũ interpretent̃ ꝛ aut sine silentio ꝛ si uultis. Q uid enim uerear:illi ne plus animi capiant.Ego uero eorũ:neq; Hectora: neq; quẽpiã formido.Nam si qd mihi genus & pria & educatio cõfidere pmittunt:ꝓfecto nemo erit qui me tanq̃ paꝫ fortẽ aut tanq̃ parũ peritũ rei militaris terga uertere cõpellat: fugientẽq; aũde ꝓsequat̃.Sic locuto aiace intuentes i cælũ illi pro se quisq; dona ferebãt.Inter quos erant qui hũc in modũ ꝓcarentur.Iuppiter pater:qui monti ideo ꝓsides.Idẽ optimus ma ximus:largire aiaci ex hac pugna honestam cum laude uictoriã.Aut certe si Hectorem amas.eiusq; tibi curæ est.idem roboris uterq; idẽ ambobus ex hac pugna honoris & lau- dis tribue.His ita uota facientibus:aiax interim se armabat:atq; ubi cum armatura instru ctus est ꝓcessit:ut cõstaret aspectu ipso uere eum eẽ ꝓpugnaculũ achiuorum:sicut ingẽ ti corpe:ita ingẽti aio ꝛ ridenti uultu ꝛ sed tñ feroci ꝛ pleno gradu ꝛ ac sublimi dextra trabalẽ lanceam quatiens ꝛ sinistra illud scutum imane proferens:turris instar ꝛ quod ei fecerat lõ ge optimus artis scutariæ opifex Oetichius ꝛ qui habitauit apud Hylen ꝛ ex septem electo rum bouum tergoribus:inducta desuper lamina ferrea ꝛ & qualem ferunt Martẽ ipsum

ad bellum

ad bellum ire hominum ꝙ quibus acres iuppiter incutit stimulos inter se decertandi. Talis ad certamē Aiax ibat. Q uē ita strēnue euntē Græci uidentes maiorē imodū lætati optimā spem uictoriæ capiebāt. Et troiani ingēti metu correpti contremiscebāt adeo ut ipsum quoq; Hectorē corde ob metū uæhementius palpitāte ꝙ prouocasse pœniteret ꝙ sed iam nō erat integrū pugnā detrectare ꝙ ad suos se recipere quia ad certamē se ultro ipse alterū prouocasset. Ille ubi ꝓxime ad Hectorē accessit ꝙ stetit ꝙ eumq; minacibus uerbis allocutus est. Hector hodie cognosces plane ex singulari certamine ꝙ quales sint ꝙ quos tu prouocasti ꝙ fortissimi quiq; Græcorū ꝙ Achille excepto. Ille. n. præter cæteros & ardore animi pollet ꝙ & robore corporis ꝙ sed nūc Agamēnoni principi infensus in tentoriis se continet. Secūdū Achillem coplures sunt idonei tecū soli cū solo conferere manū: quorum ego unus sum. Q uare age capesse iā pugnā ꝙ ac tu incipe. Cui respondens magnus Hector. Ne mecū inquit princeps Aiax uerbis agas ad terrendū appositis ꝙ tanq; cū muliebri sexu ꝙ aut puerili ætate ꝙ cui per imperitiā rei bellicæ facile timor icutit̄. Ego scia rei militaris perit⁹ sum. Ego mortiferos ictus iferre & ꝓpulsā̄ didici ꝙ totosq; dies sub armis in diro Marte trāsigere scio ꝙ nūc sinistro nūc dextro brachio parmā gestans ꝙ utraq; manu pugnare scio ꝙ quomodo ex eqs dimicādū sit ꝙ qūo in pedestri certamine. Scio deniq; qūo hostis insidiis sit ꝙ atq; arte fallēdus. Verū cū talis sis uir ꝙ nolo te ex occulto sed ex apto ferire ꝙ si feriā. hæc dicēs trabalē retro lāceā reduxit in Aiacēq; cōtorsit ꝙ quæ in scutū Aiacis illata chalybea lamia: quæ extima & octaua erat ꝙ ac sex coriis trāsactis ad septimū hæsit. tum Aiax secūdo loco suam & ipse uibrauit ꝙ qua nō modo hectoris opertū chalybe clypeum traiecit. Verūetiā fidilissimū thoracē ad ipsum usq; uētrem ꝙ quem etiā traiecisset ꝙ nisi ictus impetū hector declinatione uitasset. tum utriq; euulsa hasta ꝙ qua ꝓcussi erant ꝙ eaq; librata ꝙ cōcurrunt rabidis leonibus similes aprisue: quorū etiam non imbecille est robur. & hector quidem mediū aiacis scutū feriens ferream laminam non prorupit ꝙ sed reflexo ad ictum spiculo hasta resiliit. Aiax uero ad ictum insurgens parmam hectoris fregit ꝙ sed non ita ꝙ ut perforaret. Nā dum eam hector ad excipiendum ictum paulum deflexit ꝙ hasta uero ē palma fugiens non nihil de collo hectoris ꝙ seruato tenore ꝙ perstrinxit ꝙ atro cruore qui statim profluxit uulnus indignante ꝙ quo nihilominus a pugna hector non desistit ꝙ sed aliquantū relato pede ꝙ atq; ꝓgrādi rudiq; saxo ꝙ quod humi iacebat ꝙ arrepto ipsum umbonem hostilis scuti cum imani fragore percussit. Tum aiax sublato inuicē lapide ꝙ multo q̄ illius fuerat uastiore ꝙ & uelut molari ꝙ in hostem terribilis fertur ꝙ aduocansq; omnibus in rotundo uiribus clypeum ferit ꝙ introrsumq; perfringit. Q uo ictu offensis hectoris genibus quantus fuit resupinus supra ipsius clypeum cum ruina extēdit. Eum tū protin⁹ Apollo alleuauit ꝙ & forte strictis gladiis rem comminus egissent ꝙ nisi p̄cones ꝙ iouis & hoium angeli affuissent talthybius atque idæus. hic troianorū ille græcorum ꝙ uterq; uir prudēs: uterq; sceptrū manu gestans. Q ui cum sceptra per se quisque in medium pugnatorū dirrimēdi certaminis gratia itēdissent. Idæus ut erat grauis: his illos uerbis affatus est. Ne ulteri⁹ carissimi filii ꝙ ne ꝓgatis dimicare. Desinite á pugna ꝙ ambos diligit iuppiter ꝙ ambo estis bellatores: & tales uos eē oēs cognoscim⁹. Nox iā aduētat. Cui ut pugna dirrimat̄ admonēti parere ius ē. Ad hūc rn̄dens aiax idæe inqt iubeto ista hectorē ip̄m poti⁹ dicere ꝙ cui attinet ꝙ ut quēadmodū prior ꝓuocauit omnes græcos ad pugnam ꝙ sic prior desistat á pugna ꝙ deinde ego non grauate tibi parebo. Cui hector inquit, aiax quoniā tibi tāta dono dei adest magnitudo mēbroꝝ ꝙ tantum robur:

tanta etiam solertia ꝛ atq; prudentia ꝛ ut omnes græcos in pugnando facile uincas: desista mus hodie á dimicatione ꝛ post hunc diē dimicaturi ꝛ eousq; dū dæmon decernat utrorū sit nostra: an uestra uictoria. Noxiā aduētat: cui ꝛ si pugna dirimat admonēti parere ius est: eo quidē magis ꝛ ut ambo reuersi incolumes ꝛ tu ad naues ego ad urbē nostros uterq; gaudio afficiamus ꝛ tu Græcos oēs p̄cipueq; amicos ac necessarios tuos: ego Troianos at q; troianas: quæ nunc apud sacram ædem pro me numē cōprecant. Ad hæc honorificis nos iuicē donis muneremus ꝛ ut sint é græcis troianisq;: qui dicāt. Q ui prius de uita tāto cū ardore dimicarūt ꝛ hi cōtracta amicitia cū donis mutuo acceptis digressi sunt. Hæc lo cutus ensem argenteo capulo ꝛ quē allīgatū insigni zona gestabat ꝛ ab humero detraxit ꝛ ac uagina iclusum p̄gressus ꝛ Aiaci i manū tradidit. Ille uicissim radiantē Phœniceo ar tificio baltheū Hectori dedit. Atq; ita mutuis donati muneribꝰ i diuersum uterq; digres si ad suos reuerterūt. Troiani p̄ter spem ab illa ui Aiacisq; p̄ualidis uiribus nō modo libe ratū ꝛ uerū ēt illæsum Hectora eē gaudētes ad urbē eū deduxerūt. E diuerso p̄ceres græ corū Aiacē ad Agamēnonē deducūt lætū ꝛ exultātēq; uictoria. Q uos ubi in tabernacu lū suū accepit Agamēnon. Ibi iouī optimo maxio bouē imolat marē ꝛ atq; q̄nquēnem. tū circūfusi cæteri coriū exuūt ꝛ exta p̄ferūt ꝛ carnē pro more cōcidūt ꝛ uerubus ifigūt ꝛ tor rēt sciēter ꝛ tostā é uerubus detrahūt ꝛ finitoq; labore ꝛ atq; omnibus rebus ad cœnā præ paratis ꝛ discūbūt opiparēq; uescūtur. tūc agamēnon ꝛ sumptis bouis cū tergore cornibꝰ Aiacē p̄ter cæteros cōuictores honoris gratia donat. Postea uero quē cūctis cibo potuq; satiatis: mēsæ remotæ sūt. Nestor cuius pauloante cōsiliū fuit: & iudicatū est optimū: an te oēs hūc in modū ad illos exorsus ē. Agamēnon uosq; alii p̄ceres ꝛ multorū ex uestris ꝛ quos atrox hodie Mars absumpsit ꝛ animis ad ifernū p̄fectis: corpa passim p̄strata i suo sanguine iacent. Eoq; oportet nos crastino die á belligerādo supsedere & bobus ac iu mētis ad plaustra iūctis: supuehere cadauera unū i locū exiguo a nauibus iteruallo ꝛ atq; illic exurere ut ide collecta ossa: cū in patriā redibimus ꝛ ad sui q̄sq; necessarii filios repor temus ꝛ mox cāpū uersus circa pyrā egesta ex humo cōem oibus tumulū extruamꝰ. Itē q; circa illū i tutelā & nr̄i & nauiū excitemus arduas turres cum amplis portis: qua cur rus eūtes redeūtesq; cōmeare facile queāt. Exteriꝰ uero altissimā ducamus fossam cū ag geribus ac uallo: quæ circūdatis á terra castris tutos nos ꝛ atq; equos reddat ꝛ si quādo su piores i bello troiāi ꝛ nobis terga dātibꝰ fortassis istarent. Hæc Nestor. Cæteri reges una oēs sniam collaudarūt. Cæterū uero ut iter græcos: ita iter troianos consultantes conue niebant ꝛ sed uæhemens erat & seditiosa discordia. Nam coacto in excelsa urbis parte cō silio ante priami fores. Vir grauissimus Antenor surrexit: atq; ita concionatus est. troes & Dardani & uos: qui nobis auxilio uenistis socii ꝛ audite sniam meam. Cēseo eundū uo bis ad Alexādri domū ꝛ & afferēdā huc Helenā cū oi gaza: qua cū uenit: ut i manus Aga mēnōis ac Menelai tradamꝰ: quā secū soluta obsidiōe i græciā reportēt. Id qd̄ nos factu ros iureiurādo p̄misimus ꝛ nūc eo temerato pugnamꝰ: ut nō sperē q̄cq̄ melꝰ: q̄ euenit ꝛ euenire posse: nisi ita: ut admonui: agamꝰ. Hæc ubi dixit antenor resedit. tū Alexāder sur rexit: & ad Antenora cōuersus inq̄t. Antenor q̄ adhuc dixisti: ea mihi nō approbant ꝛ ac minime placēt ꝛ cū neutique recte sis p̄locutꝰ. Nō tñ q̄ a te fugiat qd rectū ꝛ prauūq; sit. Nā si libuisset tibi meliorē multo sniam dixisses. Nūc aliter locutus es ꝛ ac sentis ꝛ q̄ si ex aio locutus es ꝛ p̄fecto: ut fateor: mētem dii tibi ademerunt. Ego uero diuersam a te apud hos ꝛ qui adsunt ꝛ sententiam dicam. Gazam quidem ꝛ quam ex agro asportaui ꝛ oēm red-

dere

dere uolo:& de mea domestica etiam accessione adiungere:Helenam uero nequaq̃ red diturus sum.Et hæc cũ dixisset resedit.Ad quos Priamus Rex prudẽtia ac sapiẽtia singu lari surrexit/atq; inqt.Troes et Dardani/q nobis auxilio uenistis socii audite sniam meã Abite nũc ad suũ quisq; hospitiũ/ut cõsueuistis:curatisq; corporib9 memẽtote excubia rum/& per uices singuli uigilias agite.Cras aũt pria luce idæus eat caduceator ad castra Græcoꝝ:ut eis notã faciat cõditionẽ:quã affert Alexander:qui huius belli est auctor. An eam accipere uelint.Ad hæc nostris uerbis dicat:quod postulatu honestũ est/uelint ne nobiscũ inducias facere:quoad occisorũ corpora deusserimus/reuersuri postea rursus ĩ p̃lium:pugnaturiq; eo usq;:quo dæmon inter nos decernat utrorũ sit/an ipsorum.anno stra uictoria.Sic locuto Priamo uniuersi & uoce summopere assensi sunt:& re optẽpera uerũt.Prima aũt luce idæus ad castra græcoꝝ ꝓfectus/offendit eos ĩ cõcilio ad puppim Agamẽnoniæ nauis de re publica cõsultantes:procedensq; in medio eorũ stetit.Tum uo cali illa uoce mãdata exposuit.Agamẽnon uosq; alii ꝓceres:Priam9 me cæteriq; optima tes troiani uenire iusserũt/ut notã facerẽ conditionem/quam uobis offert Alexãder:qui huius belli est auctor/quicq debuerat/priusq̃ ista conaret/ĩteriisse. Velitis nec ne illã ac cipere gazam/quã secum huc ex agro aduexit/uobis oẽm uult reddere.Helenam uxo rem Menelai reddere nõ uult. Troianis etiam reddere eã suadẽtibus.Ad hæc Priamus/ cũ omni senatu suis uerbis ut hoc dicerem uobis iniunxit/uelitis ne nobiscũ inducias fa cere:quod occisorum corpa deusserimus/reuersuri postea rursus in præliũ:pugnaturiq; eo usq;:quo dæmon inter nos decernat utroꝝ sit an uestra:an nostra uictoria.Sic idæus. Illi aũt diu se oẽs itra silẽtiũ tenuerũt. Tãdem Diomedes ita ad illos uerba fecit.Neq; ga zam quis posthac:neq; ipsam Helenã Troianis ultro offerẽtibus accipiat.Nam uel pue ris iã liquet ultimũ exitiũ per nos iminere troianis.Sic locuto Diomede:cũ cæteri græci ob admirationẽ tam p̃claræ sentẽtiæ succlamassent.Agamẽnon ad idæum ĩquit.Idæe tu te audis quid tibi respõdeãt græci.nõ est opus q; ego tibi/ut moris est/respõdeam. Nã & ipse in eorũ sniam eo/q; aũt ad occisos attinet/nõ inuideo illis extremũ rogũ nullum enim cũ hominibus/postq̃ defuncti sunt uita/odiũ est/nec ex eis sumenda est ultio/ut sepultura fraudẽtur.Huius inter nos fœderis iuppiter iunonis cõiũx testis inuocatus sit. Hæc locutus sceptrũ:quod manu tenebat:in testimonium sponsionis ad deos protẽdit. Idæus responso accepto in urbem rediit/adiẽsq; conciliũ/ubi primarii omnes troum ac Dardanum reditũ eius p̃stolabãtur/atq; in medio stans/renunciauit legationem. Q ua audita troiãi cõfestim se accinxerũt ptim ad subuehẽda cadauera:ptim ad materiã succi dẽdã cõportãdãq;.Eodẽ uicissim mõ græci agẽtes & usq; i diẽ posterũ ultro citroq; eun tes obuios iniere troiãos.At hi & illi iter se ciuẽ ab hoste:ꝓximũ ab alieno dignoscere nõ ualebãt.At cũ absterso aq̃ cruore ꝓximiorũ corpa quisq; græcus troianusue agnouerat: tũc decurrẽte p̃ora fletu eos carris imponebãt:& ad suã utriq; pyrã cõportabãt. Cõpo sitisq; sup struẽ facẽ submittebãt.Sed troiani tacita cũ mœstitia Priamo eos plorare ꝓhi bẽte.Postea uero q̃ corpa exusta:hi ad urbẽ.illi ad naues reuersi sũt.Cæteꝝ græci sub ex tremũ noctis anteq̃ aurora se ꝓdere suorũ qsq; ossa iter cineres legũt.mox cãpũ uersus circũ pyrã egesta humo cõem oibus tumulũ extruũt.Itẽq; circa illũ in tutelã/& uirorũ & nauium excitãt arduas turres cũ amplis portis qua currus eũtes/redeũtesque cõmea re facile possent.Exterius uero altissimã ducũt fossam & admodũ latã/quæ a turribus ca stra cõplecteret/& in aggeribus fosse iaciũt uallũ/quod opus tanto cum studio moliẽ

tes. Græcos (Erat enim ingens) Cum iuppiter ac dii cæteri iouí assidentes cũ admirati one intuerentur. Neptunus ita exorsus est iuppiter pater. Et quis iam inter mortales est: qui in auspicandis operibus deoꝝ imortaliũ mentem uoluntatẽq; scrutet? Nõne uides ut græci murales circũ naues extruxere munitiones cũ fossa & uallo nõ litatis antea sacris in deoꝝ honores? Et huius operis gloria tam late ꝓpagabitur quantũ terrarũ aurora circũspicit. At operis quod ego atq; Apollo principi Laomedonti plurimo cum sudore cõstruximus: fama i nihilũ recidet. Ad quẽ uæhementer stomachatus iuppiter. Heu pudor inquit Neptune: quæ oratio tibi elapsa est? quid ita rem friuolã extime scis? qd in te nõ cadit: qui tantus es deus sed in alium quẽpiã multo ibecilliorem? Et huius inqt operis gloria tam late ꝓpagabitur: quantũ terrarũ aurora circũspicit? Agedũ igitur ubi Argiui profecti fuerint hinc in patrias oras: dirue hos muros ad solũ atq; in mare ꝑcipita omneq; littus ubi munitiones hæ sunt excitatæ. Ita sabulo obrue ut ne uestigia qdẽ Argiuæ stationis appareant. Hæc diis inter se colloquentibus & diei & operis finis fuit. Reuersiq; græci ab opere absoluto ad sua quiq; tẽtoria mactatis statim bobus cœnant: suppeditante etiam uino cuius magnam uim aduexerant onerariæ naues e lẽno transmissæ ab Euneo Iasonis & Hisiphilæ filio peculiariter uero mille lagenas Agamẽnoni & Menelao pro munere. Hinc itaq; græci pro se quisq; uinum mercabantur rerũ permutatione alii ære alii ferro hi coriis illi bobus nõnulli captiuis rebus cũ uino cõmutandis. At q; ita noctem totam ꝑclare epulando atq; putando insomnem agebant. Troiani autẽ ac troianoꝝ socii apud troiam & ipsi cœnitabant. Eam tamen noctem iuppiter male in illos cogitans horrendis fulminũ tonitruis inquietauit quo pauore attoniti uinum in terram ẽ pateris profundebant. Nemoq; ex his bibere sibi ante sustinuit q̃ ioui principi deorũ libassent tandem cibo ac potu refecti membra quieti dederunt somnumq; ceperũt.

ILIADOS LIBER SEPTIMVS EXPLICIT. INCIPIT OCTAVVS.

Vb luce iuppiter: cum rutilãs aurora oẽm terram illustrare incipit in editissima radiantis olympi curia concilium deorũ habebat. Quibus cum silentio auscultantibus ita uerba fecit. Audite omnes dii pariter & deæ quæ dicã: & cũ audieritis nemo uestrũ siue mas siue fœmina oratiõi meæ conetur refragari ne festinãti mihi quod i aio habeo exequi fitis impedimẽto Sed uniuersi approbate quod dixero. quẽcũq; ego uestrum á cœtu deoꝝ seorsũ deprehẽdero ꝓfectũ ad ferẽdas suppetias uel argiuis uel teucris huncaut deformiter cæsum uerberi- bꝰ remittã icælũ aut i atrũ illũ & tã ꝓcul hic positũ deiiciã tartaron: ubi subter ima terrarũ cũ ferreis portis ac æreis foribꝰ altissimũ Baratron ẽ tãta i fernũ ꝓfunditate demẽsũ: q̃ta ẽ cælo i terrã. Atq; hunc in modũ cognoscetis: q̃to iuppiter rex arbiter oium deoꝝ sit ualẽtissimus q̃ si q̃tæ sũt meæ uires: iuuat experiri: & huius rei documẽtũ quæritis. Age dũ aureã restim ẽ cælo suspẽdite: eaq; cũcti dii ac deæ apprehẽsa me hinc detrahite i terrã nullo id quãtolibet nixu poteritis efficere. At cũ mihi facere idem irato libuerit in teras uos uniuersos & i maria usq; detraherem quinetiam circũ ligata reste hac ad summitatẽ olympi oia supne alleuarẽ ut intelligatis quantũ ego deos simul atq; homines antecello. Sic iuppiter. Illi autẽ diu se intra silentium tenuerunt reputantes animo uæhemen-

tiam

tiam ⁊ acerbitatẽq; orationis. Tãdem Pallas rupto silentio ita respondit. Iuppiter pater ac regũ rex ⁊ probe & nos cõpertum habemus nullius deorũ robur æquipollere ⁊ ut tuum: nec quicquid facimus ⁊ ideo facimus ⁊ q; tecũ contẽdere uelimus: sed q; uicem Græcorũ dolemus ⁊ quos tetrã in bello mortem uidemus oppetere. Nũc quãdó uetas opẽ illis ferre: nos bellũ nõ adibimus: cõsiliũ aũt ⁊ si qua in parte opus erit ⁊ cũ tua uenia suggerem9 nec te ipsis infenso oẽs itereãt. Ad quã subarridẽs iuppiter: Bono ão esto dulcissima filia uolo te gratificari ⁊ quod postulas ⁊ audacter aggredere ⁊ quod petisti ⁊ nihil ob istud audi tura obiurgationis a patre. Ita effatus equos ad currũ iungit ⁊ ut pernicissimos: sic cõptis auro crinibus decẽtissimos. tum aurea sibi arma circũdat ⁊ sumptisq; manu flagellis auro distinctis in bigã insiliit ⁊ atq; equos ⁊ ut cursum ineant ⁊ uerbere iubet. Illi tum sua ſpõte ⁊ tũ insidẽs iperio uolabãt mediũ iter cælũ terrasq; iter tenentes. Quos iuppiter: post q̃ ad nemorosam ⁊ ferarũq; parẽtẽ Idam deuenerũt: quẽ locũ Gargaron uocant: sistit: solui tq; ac densa: ne cui uideri possent: nebula operit. Erat aũt illic ipsius tẽplũ ⁊ ad cuius arã assidua sacrificia fiebãt ⁊ dehinc in excelso mõtis uertice cõsedit inſpectãs hinc urbẽ troianã illinc castra Græcorũ cũ magna apud seipsum uoluptate ex tãta sua potẽtia ⁊ ac gloria. Et iam sublatis mẽsis Græci á cœna alacres ad arma iducẽda se trãsferũt: ut q̃primũ exeant in expeditionẽ. troiani aũt ẽ regione & ipsi armabãtur: & si pauciores q̃ antea tñ aiati ad pugnãdũ: necessitate ⁊ cogẽte eos á pduellium manibus filios: uxores q; ꝓtegere. Igitur patefactis oibus portis uniuersæ copiæ eqtũ ⁊ peditũq; cũ ingenti strepitu prærũpunt. Atq; ubi in eandẽ ab utrisq; areã uentũ est ⁊ & ifestis hastis: infestis clypeis: infestis armis cõcursum: hic uiriũ animorũq; declaratio: hic plurimus fremitus: hic peuntiũ gemitus ⁊ feriẽtiũq; cũ clãore exultatio ⁊ hic riui cruoris humi decurrẽtes ⁊ hic cadauerũ strages tam Græcorũ q̃ troianorũ. At hunc in modũ neutris terga uertẽtibus ab aurora aut ab exorto iubare ad meridiem usq; anceps belli Mars fuit. Qua hora iuppiter sumpta aurea libra posuit in utraq; lance singula mortis fata: hinc Græcorũ: illinc troianorũ eã p mediũ digytis apprehensam cũ in altũ traxit: lanx cũ fato græcorũ in terra: ubi erat: subsedit ⁊ altera e diuerso cælum petẽte. Ergo ubi fatalẽ cladi græcorũ diẽ illũ esse cognouit iuppiter abida cũ horrifico fulgure ⁊ atq; imani tõitruo i Argiuos fulmẽ imisit: Quo terrefacti illi ⁊ atq; exanimati oẽs loco subducũtur. Ita ut nec idomeneꝰ ⁊ nec Agamẽnon nec uterq; Aiax ⁊ necalii cæteri manẽdũ sibi putarẽt. Nestor aũt græcorũ custodia unus ex oibus manebat ⁊ neq; is ſpõte ⁊ nã & ipe cũ aliis una fugisset ⁊ sed eũ equus morabat' laborãs ex uulnere catapultæ Alexãdri in occipitio infixæ ⁊ ubi principium iubarũ est loco admodũ morti obnoxio. Itaq; saucius equus ⁊ atq; ipatiens (ad cerebrũ. n. usq; catapulta penetrarat) resiliebat ⁊ ad rotam se uoluptabat: alios equos pturbabat. Dum equꝰ uulnęratus fugã domini inhibet ⁊ dum senex ipse isurgẽs equũ cohercet ⁊ dum habenas: qbus ille ad currũ iũctus ẽ ⁊ gladio ãputare nitit'. iam Hector cum equitatu troiano fugientibus græci istans aduentabat: ipsumq; forsitan senem eodem loco oppressisset: nisi re ꝓtinus cognita. Diomedes magna uoce Vlyssem iclamasset ad opẽ seni ferẽdã Vlysses Laertiades quo fugis? quid terga uertis? & cur cõmittis ⁊ ut tanq̃ ibellis & istrẽnuus i tergo quo fugis accipias uulnus. Mane hic mecũ. Mane: dum á sene amico trucẽ Hectorẽ arceamus. Sic Diomedes. Vlysses uero nihil exaudiẽs istitutũ cursum cõtẽdit ad naues ⁊ nihil tñ minꝰ Diomedes ⁊ q̃q̃ solus. iter prios pugnatores se iferẽs ⁊ ante equos Nestoris stetit: hoiemq; his uerbis ẽ allocutꝰ. O senex: ꝓ quẽ tibi bellatrix iuuentus negociũ exhi-

bet:prístínis uíríbus ob nímíum ſenium defectus es. Ad hæc & comes ſenſibus & equi pedibus tardí tibí ſunt. Itaq; relínquamus íſtum currũ tuo ac meo aurígæ regendũ. Tu Agedũ í hũc meũ aſcende, ut ſcías quales ſunt eq troíaní, quos Aeneæ erípuí: q̃ ueloces q̃ ualidí, & q̃ feroces ín pugna, atq; terribiles. Ibímus. n. ambo ín eqtatum Troíanũ, ut & dexteræ meæ uíres ac meũ íaculũ experíatur. Hector. Huíc cõſílío non aduerſatus Neſtor de curru ſuo deſcẽdít: & ín Díomedís currum aſcendít ſuccedens ín Steneli locum: quẽadmodũ uícíſſím ín ſuum ſucceſſerat Stenelus. Ita alterum currũ, q̃ remanſit, egregíí famuli Stenelus atq; Eurymedon curandũ ſuſceperũt: ín altero prícípes ín troíanos íre cõtendũt. Neſtore famuli officium í aurígando exhibẽte. Atq; cũ ſtatim Hectorí appropínquaſſent, & ílle ifeſtus ín occurſum ferretur. Díomedes ín eum lanceam contorſit, quæ non í dñm ſed ín aurígæ pectus, íuxta mamillã, perlata eſt, quo uulnere Enío peus (hoc erat nomen aurígæ) generoſi Thebæí fílíus ẽ curru moribũdus ꝓlapſus ẽ ac ruínã corpís equos terrefecit, ita, ut reſílientes ín díuerſum deflecterent. Hector, etſi ní míũ ob amíſſum aurígã dolore cõfuſus, tñ eo relícto: alíũ íquireba, quẽ í locũ occíſi ſubſtítueret ad moderãdos equos íam ſíne rectore ínutíles effectos. Inuentoq; confeſtím uíro p̃ſtantí Archeptolemo Hyphítí fílío, ac ſuffecto ín locũ aurígæ. magna íllíc fuiſſet cædes edíta, ac penẽ actũ de rebus troíanís ıntra troíam, tanq̃ agnís ıntra ouile concluſís. ní ſí íuppíter hoc futurũ proſpícíens ſparſiſſet rutílum uaſto cũ tonítruo fulmen ín terram atq; ante ora Díomedís. Cuíus ígnea lampade perculſí equí ſucceſſerũt currum. & Phœnícei coloris habenas e manibus Neſtoris extorſerunt. Q ua de re cõterrítus Neſtor ad Díomedem ínquít. Age títídes cõuerte ín fugam equos. An non agnoſcís. Ioue nobis aduerſo, ſperandam nõ eſſe uíctoríam. nemo íllíus conſílíum reuocare poteſt, nemoq; ualídus uírtute deo queat obſíſtere, cũ humana uís ífínito ſít díuína ínferíor. Is hodíe uult hoſtí tríbuere palmam. Idemq; poſtea, ſí uoluerít, tríbuet & nobís. Cuí reſpõdens Díomedes. Rítetu quídem & ꝓbe locutus es ſenex. Sed íſtud agere durum mihí, atq; acerbum eſt, cum ſcíam fore ut Hector alíquãdo concionem habens apud ſuos dícat, Díomedem ego fugíentẽ ad naues uſq; perſecutus ſum. Q uæ ílle cũ gloríabítur optarẽ tum ego tellurem mihí dehíſcere. Cuí reſpõdens Neſtor. Ha díomedes, quæ uerba affatus es, Caue íd tímeas. Nam ſí Hector íbellem te & íſtrẽnuũ dícet, nullã tamen eí fídem habebũt. Cæterí troíaní, qui audíent. Non ẽt cõíuges troíanorum quarum uírí fortíſſímí íacent tua manu perẽpti. Hís dictís a tumultu pugnæ equís ín fugã cõuerſís habenas ímíſit. tunc hector comiteſq; troíaní trucí clamore ſublato ínſequuntur, ín unum pro ſe qſq; tela íacíentes. quorum prímus Hector magna uoce faciebat ílli conuítiũ nominatím compellans. Díomedes ſolebas ante hac ínter proceres & dígnítate locí uel ín conſílío, uel ín mẽſa, & poculís maioríbus, & carne opímíore ímprímís honorarí. Poſthac ílló honore príuabere ex uíro ſtrẽnuo fœmína effectus. Abí abí cum íſtís oculís efferaciſſímís, nõ ením, ut ſperabas, ín noſtros muros tíbí lícebít aſcẽdere, ut illuc ad naues tuas nr̃as coníuges aſportares. Non te íſtud ego facere ſínã, non ꝓmíttam, ſed te fugabo, ſed mea tíbí manu potíus dæmonem dabo. Síc Hector. Ille hæc audiens: & ſecum cogítans anímo hærebat, nunquíd pergeret. An conuerſo curru ín ípſum ferretur cõuítíatorem: terq; ſubínde talí apud ſe delíberatíone hæſítantẽ totíens íuppíter ab ídæís montíbus tonãs eum a reuertendo cohíbuít, ſígnífícans ſe troíanís lætam deſtínaſſe uíctoríam, quo magís hector ſuos hortabatur magna uoce clamans: O amící Troíaní Dardaníq; & Lycíí

ſtrẽnuí

ſtrennui: nunc quæſo uiriles animos: nunc ualidas uires, ut ſæpe feciſtis: oſtẽdite. Agnoſco ꝓpenſum mihi fauorẽ Iouis optimi maximi, En declarat deſtinaſſe ſe mihi ex hodierno certamine eximiã gloriã: Græcis uero exitiũ: quod nullo pacto effugere poterũt. Stulti: qui hos ſibi muros extruxerũt: quaſi eis tutelæ futuros, q̃, non uno quidẽ horæ momẽto, impetũ meũ ferre ſufficient. Nam foſſam illã: quã munierũt nullo negocio tranſilient equi. Quod cũ fecero: & ad naues euaſero: preſto mihi ſint aliq̃ cũ icenſis facibus, ut & naues igni, & hoſtes, fumo lymphatos, ferro obſummã. His uerbis hortatus ſocios, equos quoq; quadriiugos oõne adhortabatur. Agedum Die Xanthe Die Podarge, Die Aethon. Die Lampe nũc reddite mihi gr̃am pro cultu pro cibo potuq;, quẽ officioſa uobis Andromacha uxor impẽdit. Illa lautiſſimo uos pane ſaginauit, illa, quotiens faciendũ uidebatur, uobis miſcuit uinũ, illa uos ſtudioſiſſima cura pauit, adeo prior ei cura erat e duliorũ uorũ, q̃ meorũ: qui uir eius ſum, ea propter feſtinate pariter, properate ſequi: ut Neſtorem, Diomedẽq; aſſequamur: & ſpoliẽ ex humeris Neſtoris q̃dem clypeum illum, cuius fama fertur in cælum, quod foris intuſq; totus eſt aureus. Diomedis aũt inſignem thoracem, quã mulciber ipſe fabricatus eſt. Hos duos ſi cepero, auguor raptim ſane Græcos hac nocte naues eſſe conſcẽſuros. Hæc Hectora per elatiõnẽ ai locutũ indigne accipiẽs Iuno, ut ſedebat in ſuo trono aio mẽbriſq; cõmota eſt, cõmouẽs una imenſum olympũ. Tum ad Neptunũ, q̃ ei ex aduerſo ſedebat inqt. O indignũ Neptune facinus, nullã ne moleſtiã cõtrahis ex hac occidione Græcoꝝ, qui te apud Helicem apudq; Aegas tam crebris tãq; ſolẽnibus te muneribus ꝓſequũtur? quos etiã uictoria potitos uolebas? Et enim ſi uniuerſi, qui Græcorũ partibus ſtudemus, aduerſus iouẽ annitamur repellere Troianos: nimiq; iuppiter, & ſi dolore ꝓcitus erit, a ſuo ſe tñ loco, ubi nũc ſedet p̃ timore non dimouebit. Ad quam uæhementer ſuſpirans Neptunus. O iuno inqt timoris neſcia, quis nam tibi ex ore ꝓdit ſermo, quæ me iſta facere ſuades. Ego uero minime uelim nos, quotquot alii ſumus, cũ Ioue conſerere manus, q̃ cunctis lõge eſt fortior. Cũ hæc Iuno atq; Neptunus iterſe colloquũtur. Interea q̃q̃d ſpacii, quod nauiũ tenus: a turri foſſa cõplectitur, id omne Græci per Hectorẽ ipſi deo Marti ſimilẽ cõcluſi, denſis uirorũ, equorũq; agminibus ipleuerant, ac forſitan (Ita enĩ propitiũ hẽbat Iouẽ Hector) ipſas incẽdiſſet etiã naues (niſi Agamẽnoni acerrime dimicanti Iuno hanc mentem dediſſet, ut ꝓpere itermiſſa pugna, cæteros Græcos ad certamẽ incenderet. Itaq; Agamẽnon cõtinuo ante naues uadens atq; tẽtoria, purpureũq; amiculũ, ac ſatis amplũ manu tenẽs ſuper nauẽ Vlyxis, q̃ media oium erat, ſtetit, & i dextrã ac ſiniſtrã ea uoce, qua ab oib9 exaudiret, exclamauit. Pudeat uos argiui taciti flagitii, q̃d admittitis ignaui & ibelles, p̃ſertim uos duces nõ re, ſed noie duces. Quo abierũt uota illa quæ in Lemno faciebatis, ut uobis fieret copia cũ Troianis æquo Marte pugnãdi, ubi ſunt magnifica illa ꝓmiſſa, quibus ſe q̃ſq; fortiſſimus i p̃lio fore ſpondebatur, ubi uerba illa ferocia, cum iactabatis ſingulos uũm pares eẽ in bello cẽtenis duceniſue Troianis. Hæc ſup cœnã ante opimos cibos, coronataſq; crateras, carne, uinoq; diſtenti gloriabamini. Nunci certamẽ ne uni q̃dem Hectori centeni pares ſumus, q̃ nobis inuitis iam iã, ut uideo naues deflagrabit. iuppiter p̃ quẽ unq̃ regum poſt homines natos tanta calamitate onera ſti? aut quẽ tanta gloria fraudaſti, quãta me hodie, quod nunq̃ putaui fore, nec meã ſpẽ credidi poſſe fruſtrari, quotiens apud aras tuas cum ingẽti uictimarũ ui tibi litarẽ, perſuadebã mihi troiam me prorſus euerſurũ. Nunc ẽ diuerſo Troiani nos tuo p̃ſidio freti euertunt. Verũ te

Iuppiter quæso da mihi hanc ueniam:hoc meæ gratificare solicitudini: ut infandum hoc funeste cladis miseri Græci discrimen effugiãt/nec sinas ut ab īmanibus Troianis trucidẽtur. Hunc ita cũ lachrymis orantẽ Iuppiter miseratus auguriũ dedit significans Græcos á p̃senti periculo iri liberatũ. Siquidem īmissa ab eo aquila p̃stantissima uolucrũ ceruinũ hynnulũ:quẽ arreptũ unguibus gestabat/in solẽnes aras dedit/ubi Græci hostias ioui:cuius in honore aræ extructæ erant:īmolauerant. Hoc auguriũ ab ioue ipsis oñsum Græci itelligentes iferũt pedem/ac resumpta ais audacia atri pugna i Troianos faciũt impressionẽ. inter eos tñ/licet tot milia eẽnt/Diomedes sine cõtrouersia/ac lõge primꝰ pugnabat/ac biga sua/munitiones/fossamq; trãsiliens/in hostes fertur/& illic extra castra ꝑcul á suis hostes fugare cœpit. Quorũ unus fuit egregius bellator Agelaus Phradmonides. Huic terga danti Diomedes intorto iaculo terga ipsa inter humeros una cũ pectore trãsfigit/quo uulnere ille ad terrã de curru cũ ingẽti armoꝝ strepitu ꝑcubuit. Secũdũ Diomedẽ processerũt duo Atridæ/Agamẽnon/Menelausq; tum duo Aiaces uiribꝰ/audaciaq; magis armati/q̃ ferro. Tum idomeneꝰ/& idomenei famulus priceps Meriones belli fero Marti cõparandus. Tum inclytus Eurypilus. Nonus quoq; accessit Teucer itẽ to arcu instructus. hic subter scutũ fratris Aiacis delitescebat: deinde illo scutũ/ubi tẽpus erat/subducenti feriebat/quem feriendũ prouiderat. Occidebat aũt quẽcunq; feriebat/quod ut confecerat/iterũ ad scutũ fratris/tãq; puer ad palliũ mr̃is se recipiebat/& sub eo se raptim/frẽ illud ꝑtendente/recondebat/ubi quẽnam sagitta primũ ex Troianis interemit. Nẽpe Orsilochũ/deinde Ormenon/tum Ophelystem/tũ Dætora/tũ Chromiũ tum Lycophõtem/tũ Polyæmõidẽ Amopaona/tũ Melanippũ: uiros oẽs eximios. Hũc ita uexantẽ troũ phalãges agamẽnon cõspicatus/& ob id mirifice gauisus addit hoiem ac iuxta assistens ita est eũ allocutus. Teucer princeps iocũdissimũ mihi caput/pge/ut facis/occidẽdisq; hostibus lumen te quoddã tuis in hoc discrimine salutis oñde/futurus ẽt patri Thelamoni/cũ hæc in patria audiet/ingenti & gloriæ & uoluptati. Carũ eni ille te hẽt/licet illegitimus sis. Nam te ab ieunte ætate suscepit i domũ: & apud se diligẽter educauit. Ego uero/qđ ad me attinet/tibi recipio/ac spõdeo/si mihi Iuppiter maximus. Neptunusq;/ac Minerua cõcesserint/ut opulentissimã hanc urbẽ expugnẽ/tu eris á me secundus/quẽ honestissimo remunerẽ p̃mio/& qđẽ meis manibus tibi in manus tradam/aut tripoda: aut bigã cũ eqs/aut troianã aliq̃/quã ob decorem tuo lecto dígneris. Cui respondens egregius teucer. Quid iquit illustrissime agamẽnon mea me sponte properantem oratione hac incitas: Neq; eni pro mea uirili relinquo aliquid: aut itermitto. Quippe exquo cœpimus á castris repellere troianos/quot stragulas hoc arcu emisi (fuerũt autẽ octo) totidem hostes/eosq; egregios bellatores percussi/imo occidi explorata facultate feriẽdi/hunc autẽ funestũ canẽ ferire non possum. Hæc cũ dixisset/impositã neruo sagitã in aduersum hectora expulit: sed spe deceptus non eũ: ut optabat/sed Gorgythiona percussit in pectore/uiꝝ forma/uiribusq; p̃stantẽ/Priami filium/& Castianiræ/quã exEymo thraciæ urbe Priamus duxit uxorẽ/deabus ipsis formæ uenustate cõparãdã/& quẽadmodũ papauer in uberi orto pubescens ad iiustũ ueris imbrẽ i latus demittere caput solet. Sic Gorgythion/grauante collũ galea/caput i alterã scapulã moriendo submisit. teucer iteꝝ in aduersum Hectora sagittã expulit/iterũ spe deceptus (auertit eni eã Apollõ) hunc: quẽ optabat/sed ipsius aurigam Archepeolemũ uenientem ad certam percussit in pectore secũdũ Papillã/Eo in terrã collapso á curru equi pro horrore in sublime se atol-

lentes

lentes ꝙ currum discutere cœperunt. Hector eximii aurigæ nece confusus ꝙ etsi eum cupi
ebat attollere ꝙ tñ coactus est relinquere: ut alterū in demortui locū sufficeret. Iussoq; Cæ
brione fratre: q iuxta aderat ꝙ moderari quadrigā ꝙ put ille effecit ꝙ ipse ī terram desiliit truci
clamore uociferans ꝙ arreptoq; molari saxo fertur in Teucrū auidissimus ferire hoiem ꝙ tā
male meritū de troianis. Hic aliam ē pharetra sagittā eduxerat: eāq; neruo aptatā ad cla
uem humeri retro tendebat quēpiā ex hostibus ꝓcussurus. Cum Hector ita parato mo
larem itorsit ꝙ ac concluſa exteriore manus parte: cōfracta chorda ꝙ excusso arcu ꝙ pect9 ēt
collūq; percussit: ubi maxime lœtifer ictus est. Q ua ꝓcussione teucer abortis ante oculos
tenebris pronus ī genua procidit. Sed aiax nequaq̄ imemor fraterni amoris accurrit ꝙ ac
iacētem obiecto protegit clypeo. Tum subeūtes duo socioꝝ Mecisteus Aechii filius: &
dius Alastor alleuarūt ꝙ ac uæhementes cruciatus gemitu testante ad naues deportāt. Hic
rursus troiani ꝙ ioue uniuersis uires ad audaciam suggerēte ꝙ Graios ad fossam retro mu
nitioneſq; ꝓpellūt. Et inter primos Hector fiducia uiriū ardēs ac fugiētes urgēs ueluti ue
naticus canis conuersum in fugā aprū ꝙ aut leonē insequitur ꝙ fretus pernicitate currendi ꝙ
nunc fœmora ꝙ nūc clunes mordēs ꝙ & si qñ ille cōuersus irruat ꝙ tñ ipse rotato cursu poste
riora ferē assidue captat. Sic Hector fugiētes agitās postremos quoſq; mactabat. Atque
ubi duce formidine Græci effusa fuga fossam trāscēderunt: & ad uallū & tētoria peruene
runt multis amissis ꝙ ibi gradū sistunt ꝙ ac pro nauibus stantes tū se mutua exhortatiōe ex
citabāt. tum deos oēs ꝙ sublatis in cælū manibus una uniuersi eiulatiōe ꝓcabant. Hector
aūt eos ꝑfulgenti laminis ferreis quadriga uectus hinc illincq; obibat: atq; oculis colluſtra
bat: oculis inq̄ ꝙ aut Gorgoneæ Meduſæ aut sanguinario Marti similibus. Iuno āt hæc cō
tēplās ꝙ miserata casum Græcoꝝ hunc statim ī modū Palladē est allocuta. O rem idignā
iouis filia nōne nunc saltē Danais ī ultimo periculo positis ego & tu feremus ſuppetias ꝙ
an potius teterrimā eius mortē oppetere ſuſtinebimus ꝙ Et hoc ſub unius hois manibus ꝙ
uides ut Hector multos trucidauit: ut iſana flagrat cupiditate occidēdi ꝙ ut multos truci
daturus est ꝙ Nihil enim sibi resistere pōt. Ad hāc rñdēs Pallas. iste iquit q tantopere ma
ctandis Achiuis debacchat: ipse uicissim mactabitur manibus Argiuorū & qdē ī ipsius
pria. Verū ab isto ꝙ ad quod me tua cohortat oratio deterret me iuppiter: ſp meoꝝ ſocian
tium remorator: mihi ſemper ſeuerus imitis ꝙ & meorū etiā imemor meritorū: q ī eū plu
rima cōtuli totiens erepto ab ærumnoſis laboribus Hercule filio: quas ifœlix iuuenis iubē
te Euryſtheo ſuſcipere cogebat. Q uotiens enim ille ob ærūnarum molē plorabat: cælo
pater me hinc ad opē filii demittebat ī terras q; si hæc quæ nunc agit acturum esse ꝑſaga
mente diuinasſem: ꝓfecto quod feci: nō feciſſem: nec per me Hercules ab herebo & atris
iferni portis: quo eum Euryſtheus abducendi canis gra miserat: rediiſſet icolumis tunc li
berauī illū ā ſtygis aqs: & ut abduceret cerberum effeci: & tñ eius pr non ueretur malam
mihi reddere gratiā diſplicens mihi: ut Thetidi placeat: quæ cōplexa altera manu genua
eius altera barbam cladē Græcorū ī honorem Achillis exorauit ſed ſcio aliqñ futurum: ut
mea ope indigens iuppiter dilectā sibi Pallada uocet tunc ego habebo uñ hanc de ſe ulci
ſcar iiuriam. Verū tñ tū iſtruas nihilominus equos tum ego profecta in domum iouis ibi
mihi ipsius arma circūdo. Volo enim itelligere: num Hector cōſpectu noſtro in bellum
euntium & ab hostibus ſtantiū lætet: num aliqui etiā de troianis occūbere queant: & mē
bris eorū canes: atq; alites paſcere. Hæc locuta Pallas iunone acquieſcente: atq; ut admo
nita est inſtruere equos obſequente: ipſa apud patris domū: depoſito ſuper pauimentum

Iouis diſcolori amictu:quo uelata erat:quodq; ipſa ſuis manibus artificioſe neuerat: texu erat:ſarcinauerat:tunicã & arma ſibi induit:qbus iuppiter pater circundatur:cũ uult pro dire i bellum. Atq; ita armata i ardentem fulgore currũ ardẽs ipſa iracũdia inſiliit. Tũ lãceam corripit igentem:ualidam:graue. qua Heroas i modũ patris irata ꝓſternere ſolet. Cui iuno ſociã ſe gnauiter pbens equos:ut curſum capeſſerẽt:uerberibus urgebat:& cũ ad cæli portas:quas horæ ſeruant:uentũ ẽ:cũ imenſo ſono ipſæ ſua ſponte patefactæ ſũt portæ. His ingens cæli. olympiq; cura cõmiſſa eſt:ut altera nigrantes ibre nubes rebus iducat:altera reducat. Per has igitur portas iuno & Pallas uelãtibus equis exibant. cũ eas iuppiter á monte Idæo:ubi ſedebat:proſpexit:ac maiorem imodũ idignatus irim. aureis alis pditam illis obuiam feſtinare iuſſit. hæc uerba denũciaturã inquiens. Abi iris ꝓpere obuiam ut eas ab iſtituta uia reuoces:nec ſinas i occurſum meũ pergere. neq; eni recte erit:ſi ego & illæ pliũ ieamus. Atq; illud iam nũc edico:& niſi mox obtẽperẽt prorſus exequar caballis:ut ſunt iũcti ad redam:crura ſuffringam:ipſas á ſella deturbabo:ac redam pcipitem agã in terras:& ſi eas fulmine perſtrinxero ne itra decem quidẽ annos á uulneribus cõualeſcẽt. ut itelligat Pallas quid ſit cũ ioue parente uelle certare. Nã iunoni non ita ſuccenſeo:neq; iraſcor:q; nũc iuſſis noſtris refragat. eſt enim ſui ſimilis. Hæc iuppiter. Iris aũt aereis pedibus i occurſum deaꝝ ex idæis montibus cælũ uerſus abiit:nactaq; deas ꝓportis olympi. ihibito illarũ curſu:mandata iouis expoſuit iquiens. Quo tandẽ properatis deæ:. quæ uos quæſo tanta cepit inſania. ut auxiliũ periclitãtibus Græcis ferre conemini? Non enim iſtud iuppiter agere ſinet. quin minat uobis ſe:niſi obtemperetis:prorſus executurũ hoc quod dicã. Caballis:ut ſũt iũcti ad redam:crura ſuffringet. ambas de reda deturbabit. ac redã pcipitem aget i terras:& ſi uos perſtrinxerit fulmine:ne intra decem qdem annos á uulneribus cõualeſcetis:ut intelligas Pallas qd ſit cũ ioue parẽte certare. Nam iunoni non ita ſuccenſet. neq; iraſcitur:q; nunc iuſſis refragat. eſſe enim eam ait ſui ſimilẽ. tibi Pallas ille ſuccenſet. tibi inq; cõtumaci atq; imo pertinaci caniculæ:ſi aduerſus iouem utiq; infeſtum telum audeas ferre. Sic locuta iris abſceſſit. & Iuno ad Palladem. O indigna res inqt Pallas non poſſe nos implere:quod cupimus aduerſante Ioue. contra quẽ non ſtatuo nobis eſſe pugnandũ mortaliũ cã. Quorũ:ut ſors feret. alii occũbant. alii á periculo euadant. qñ ita illi libet de Græcis & Troianis arbitratu ſuo qui arbiter rerũ eſt. decernat. nos eũ officio ſuo fungi ſinamus. Sic locuta retorſit equos eo qua uenerat. Eoſdem. horæ cũ diſiũxiſſent á curru. ad plena Ambroſiæ pſepia alligarũt: currumq; pro more acclinauerũt. ita ut fulgidus eius nitor emineret. Iuno aũt & Pallas inter cœtum aliorũ deorũ aureis in ſellis reſederũt ob deceptã ſpẽ. caſtigationẽq; iouis triſtes ac mœrore cõfectæ. Eis ita cũ taciturnitate ſedẽtibus. ecce iuppiter abida in cælũ reuerſus. cuius equos cũ Neptunus á curru ſoluiſſet. & currũ apud altaria collocaſſet iducto deſup linteo. ipſe in aureo ſolio. ſubter pedes eius olympo uæhemẽter cõtremiſcẽte. cõſedit. Aſſidebant aũt illi ſolæ hinc atq; hinc iuno ac Minerua. nihil. neq; cũ ioue. neq; iter ſe colloquẽtes. Hoc cũ aiaduertiſſet iuppiter. Quid iqt Iuno & Pallas ita nouus uos mœror tenet? ifando contra troianos odio defatigari bello nequitis. eos trucidandi finẽ nõ facitis cupidæ oẽs in unum interire. Idq; in iuſſu meo oino. quibus uiribus ego ſum. nõ cũcti. qui cælum icolunt. dii. á ꝓpoſito meo recedere cogerent. uos quoq; ambas tremor iuaſit ex ſola cõminatione. qd facturas. ſi me accinctũ ad pugnam contra uos uideſſetis? Et quãtũ in pugna ꝓlleo eſſetis exptæ? Quo circa iam nunc edico uobis. qd re exequar

niſi

nisi obtemperabitis: si pgitis aduersari mihi ꝛ ita uos fulmine feriã. ut nequaq̃ ueſtris cruribus huc ad domicilia deoꝝ reuertamini. Hæc locuto ioue illæ apud ſe tacitæ fremebant ſtomachãtes atq; iratæ. Et Pallas quidẽ ob nimiã idignationẽ i ſilẽtio pſtitit iuno aũt uirus acerbitatis pectus cõtinere nõ ſuſtinẽs. Q uã inqt quæſo Iuppiter locutus es orationẽ? tuas equidẽ uires p̃ualidas etiã ſup oĩa atq; imenſas ꝛ & nos etiã optime ſcimus ꝛ itelligim9 confitemur. Cæteꝝ qcquid facimus cauſa miſerorũ Græcorũ facimus ꝛ quorũ cladis tanto idigno ſpectaculo cõtabeſcimus. Cui reſpõdens iuppiter ꝛ cõtabeſcis inqt iuno Græcorũ cladis ſpectaculo? Craſtino die ſi tibi uacabit iſpicies iouem multo his grauiora faciẽtẽ: meo nãq; numine Hector nõ prius ab edenda Graioꝝ clade ceſſabit: q̃ poſt acerrimũ ad nauis p̃liũ Achillẽ excitet nece patrocli ſui ꝛ & cruda ambarũ partium pugna circa cadauer. Sic enim mihi ex fatis agere decretũ eſt ꝛ nec ullũ apud me momẽtũ facit ꝛ q; tu ob id macereris: nõ ſi etiã hinc á cælitibus migres ꝛ uanãq; & incertã exigas pegrinationẽ: nõ deniq; ꝛ ſi ꝓpterea ad extremos terrarũ ac maris ꝓfectura ſis terminos ꝛ ut Saturnus ꝛ & iapetus ꝓfundo circũdati tartaro ſedẽt neglecto ſolis fulgore ꝛ nec iocunda uentorũ aura fruẽtes ꝛ Et cur ita nullã tui doloris rõnem habeo? qa nihil ẽ te durius atq; malignius. Hæc iuppiter. Ad quẽ nihil iuno reſpõdit. Et iam occidente ſole nox aderat Troianis q̃dẽ igrata ſane & inuiſa ꝛ græcis aũt poptata ꝛ ac ꝓpitia. Hector aũt ubi nocturnis tenebris neceſſario dirimi bellũ uidit ꝛ copias ſuas a nauib9 reduxit ꝛ & ad ripã fluminis i loco ab omniũ hominũ equorũ cadaueribus diſtãte ſubſedit ꝛ ibi Troiani ſimulatq; ex equis deſcenderũt in cõcionẽ ueniũt. Ad quos hector inítente manu haſtæ: quam tenebat undecim cubitis ſpiculo fulgẽti cũ circulo aureo ſic locutus eſt. Audite Troiãi me Dardaniq; & uos ſocii: qui ueniſtis auxilio. Spẽ ego conceperã ꝛ ac pro certo exiſtimabã fore ꝛ ut hodie græcis omnibus una cũ ipſorum nauibus deletis ilion reuerteremur ꝛ ſed eis i extrema certe omnia compulſis ꝛ iamiãq; mortẽ aditurís ꝛ nox auxilio fuit. Nunc quod reliquũ eſt ꝛ quoniã nocti parendũ ẽ ꝛ iam primũ curemus corpora ꝛ & noſtra ꝛ & equorũ ꝛ illos á curribus ſoluite ꝛ ſolutiſq; apponite pabulũ ꝛ panẽ uinumq; ilico ex urbe ſubuehendum ꝛ boueſq; atq; oues opimas adducẽdas curate: ſimul ingentẽ uim lignorũ legendã atq; ex his pyras paſſim extruendas ꝛ quæ tota nocte ardentes in cælũ iaciant globos flãmarũ ꝛ ne forſitan græci beneficio noctis ingreſſi maria fugiãt nobis ignaris ꝛ uolo pateant oculis noſtris (uſque enim uigilabimus) uolo coganẽ manere ꝛ uolo ſi furtim abire tentauerint ꝛ ne ſine noxa fugiant ꝛ ſed inter fugiẽdi trepidationẽ ꝛ & cũ naues cõfeſtim aſcendẽt ꝛ nõnullos eorũ miſſilibus lanceiſue feriamus ꝛ q; uel ſtatim ꝛ uel domũ reuerſi animã amittãt ꝛ uolo exẽplo ſint aliis ꝛ ut ne qs nõ poſthac reformidet bellũ iferre Troianis. Iam uero dum nos abſumus operæpretiũ eſt ꝓuidere ꝛ ne uacuã urbẽ clãdeſtinis iſidiis hoſtes intrare poſſint. Idcirco p̃cones illuc ire placet denunciatũ ꝛ ut deligantur ex pueris ꝛ qui relicti ſunt iam pubeſcẽtes ac ſenes ad murorũ cuſtodiã ꝛ utq; fœminæ: icẽſo quẽ maxio poſſunt igne ꝛ ſuæ quæq; domui cuſtodias agant ꝛ ac ne qd ad nocturnas urbis excubias diligẽtia p̃termittat. Sic ergo fiant oĩa ꝛ ut dixi. Et hæc puto optima factu eſſe ꝛ quãtũ ad hanc noctẽ pertinet. Cras autẽ prima luce uobiſcũ cætera ꝛ quæ agenda ſunt ꝛ colloquar. At cõfido magnanimi Troiani ac ſocii ꝛ Ioue aliiſq; diis ducibus ꝛ nos craſtina luce defuncturos eſſe oĩ belli diſcrimie Hos. n. canes ꝛ q funeſtis huc aduecti ſunt fatis ꝛ funeſta fata perpeſſos exterminabimus. quod in tenebris facere nõ poſſumus ꝛ tẽperandũ ẽ nãq; a nocturno prœlio ꝛ ut nos ad diẽ reſeruemus. Tũ ſub ortu auroræ ſũptis armis ꝛ & in aciẽ iſtructi ad ipſas naues acre p̃liũ

cõmittemus. Illic quanta ſua ſit in bello uirtus Diomedes declarabit ꝯ cũ mecũ conſereret manus ꝯ Quippe certum eſt mihi experiri: an ille me á nauibus ad murũ repellat: an ego ipſum cõfodiã: cruẽtiſq; eius potitus ſpoliis redeã. Craſtinus ꝓfecto erit ille dies: quo patebit: an illæ meæ quã in eũ torquebo lanceæ: ſit par: an nõ. Sed ut auguror nõ erit ꝯ & inter primos ac pria luce mea manu ꝓcuſſus occũbet ꝯ multis quoq; comitũ iuxta cadauer domi ꝓſtratis: qđ ſi mihi cõtingat & hunc diẽ exitialẽ faciã Græcis. Ego imortalitatẽ ꝯ ego ꝓpetuã iuuentã ꝯ ego diuinos honores mihi parauero. Celebrabor enim oibus ſæculis iter gẽtes uelut Minerua atq; Apollon. Hæc Hector. Cæteri aũt oẽs aſſenſum cõclamatiõe teſtati ſunt. Tum ſudoribus manãtes equos a ſuo qſq; iugo diſiungũt. propere currus capiſtris alligant. Mox panẽ uinũq; ex urbe cõuehunt ꝯ boues ꝯ oueſq; opimas adducũt pyras paſſim mille in locis extruunt: atq; incendũt uento in cælũ globos tollente flãmaq;: ac fumi ꝯ quæ ab urbe Troia ſpectãtibus in planũ: quod interiacet inter flumen ꝯ & naues ꝯ nõ alia nec pauciora uidebant ꝯ q̃ ſydera ꝯ dum ſereno ꝯ trãquillo ꝯ ac nullo ſpirante uento fulgenti lunæ circunfuſa reſplendent. Dumq; omnes circuniecti colles ꝯ atq; cõualles ꝯ & prominentes montiũ uertices patent ꝯ & paſtores ex illuſtri aſpectu telluris ꝯ tum ex puro ſtellarũ ꝯ ac lunæ ꝯ ætheriſq; nitore capiunt uoluptatẽ. Recubabãt autẽ quinquageni ad ſingulas pyras ꝯ & peruigilem crapulã ſumma cũ alacritate ꝯ atq; fiducia agebant ꝯ expectantes cũ auiditate auroră ꝯ equis ꝓpe currus ſtantibus ac ordeũ ꝯ auenãq; mãdentibus.

ILIADOS LIBER OCTAVVS EXPLICIT. INCIPIT NONVS.

VM Troiãi hũc i modũ cuſtodias agũt: adhuc græci ibi erãt ubi quẽq; timoris ſemp comes fuga cõpulerat: cũ oẽs exaiati ac lugentes: tũ uero maximi quiq; bello clariſſimi ꝯ & quẽadmodũ Pontus Thracius repẽtinus uẽtis: hinc borrea ꝯ hinc zephyro incũbentibus ꝯ cũ neutrã in partẽ euoluere curſum queat ꝯ attollit ꝯ & ãbiguos fluctus cũ multa alga ex alto fundo egeſta collidit iter ſe: atq; cõfundit. Sic aius ſinguloꝝ Græcoꝝ doloris ac timoris æſtu cõflictabatur ꝯ pcipueq; Agamẽnonis animo ſic exulcerato ꝯ ac ſaucio ꝯ ipſe p ſe p̃cones adiit ꝯ iubetq; uocare ad conſiliũ cæteros ꝯ non publice uniuerſos ꝯ ſed priuatim ſingulos. Idem quoq; quod illis iuſſit ipſe facit ꝯ primoribus eum comitantibus. Atq; ubi Senatus in curia coactus eſt: atq; cõſedit triſticiã animi in uultu pꝑ̃ens. Tunc Agamẽnon ſurrexit ꝯ decurrẽtibus per ora lachrymis ꝯ inſtar fontani humoris ꝯ ex abdita petra ſcaturientis ꝯ & p excelſam rupẽ manantis in terrã. Mox alte gemitu ducto ꝯ inqt. Grauí me ſocii principes: ac reges: ꝓgrauiq; calamitati Iuppiter addixit: durus i me nimis: ac ſæuus qui cũ mihi ſponderet: atq; annueret Troia nr̃is euerſa manibus ꝯ domũ me eſſe rediturũ. Nũc tot capitibus amiſſis: ut appareat nos ab eo eẽ deceptos: iubet reuerti ingloriũ: euerſũ: extinctũ. Quomõ aũt iubet? nimiq; ex hoc: quod fecit: quo talẽ in futuꝝ quoq; eſſe non dubiũ eſt ꝯ quo in feſto omnes conatus in cõtrariũ recidunt: utpote penes quẽ ſũmum reꝝ arbitriũ eſt. Et qui plurimas euertit urbes: & cũ uolet euertet. Quare ſequimini oẽs ſententiã meã ꝯ q̃tenus nobis urbem hanc expugnare denegatũ eſt ꝯ cõſcenſis nauibus in dulces patriæ oras recedamus Hæc Agamẽnon. Illi aũt diu ſe omnes ĩtra ſilentiũ tenuerunt ꝯ nec uolẽtes talẽ ꝓbare ſententiã: nec ꝓpter doloꝝ acceptæ cladis reprobare audiẽtes. Tandẽ Diomedes ſurgens

Agamẽnon

Agamẽnon inquit:ut te ego in principio ſtatim orationis mea accuſatoria uoce cõueniã ſtultitia tua facit.Noli qppiã iraſci.Fas enim eſt & pria cõſilioꝝ lex ꝛ & libere loquẽdi ꝛ & patiẽter audiẽdi.Dæmonie ſiccine ibelles atqꝫ ignauos eẽ ſpaſti Græcos hoies:ut iſti ſentẽtiæ accederẽt:in quos oẽs cõtumelioſus fuiſti ꝛ in me uero inter primos cõtumelioſior: cui ignauiã ꝛ ibecillitatẽqꝫ exprobraſti ꝛ & hoc audiẽtibus uniuerſis tã ſenibus Græcorũ q̃ iunioribꝰ:quo minus timebo dicere iouẽ tibi ut alterũ de duobus hoc eſt nobis oibus dignitate ſceptra ut p̃celleres dediſſe ꝛ alterũ ut uiribus atqꝫ animi magnitudine p̃celleres qđ multo in re bellica efficaciſſimũ eſt:nõ dediſſe:q̃obrẽ caue de noie Græco male ſenti re & loqui.qꝑ ſi tibi metu ſuadẽte certũ eſt redire in pr̃iam:abeas patet tibi ad fugã iter. p̃ ſto ſunt naues ꝛ qbus in ſalũ deductis ꝛ expeditũ tibi eſt cũ magno comitatu repetere Mi cenas.Cæteri autem nequaq̃ iſta territi trepidatione remanebunt ꝛ nõ antea diſceſſuri:q̃ hoſtilem hanc urbem euerterint:qui ſi & ipſi.tuo exẽplo fugere:q̃ p̃ſtare maluerit.certe nos duo cũ noſtra manu ego ac Stenelus remanebimus:dum ultimũ Troiæ excidiũ no ſtro Marte itulerimus freti deoꝝ imortaliũ numine ꝛ quoꝝ auſpiciis hùc ex patria ſumꝰ aduecti.Hæc Diomedes.Græci uero i admirationẽ tã magnificæ oꝝonis uniuerſi ſuccla mauerũt.Idẽ cũ aſſediſſet ꝛ ſurrexit Neſtor ꝛ atqꝫ inquit.Titides equidẽ de te ſic iudico in prælio quidẽ te mirificũ eſſe bellatorẽ ꝛ i cõſultatione uero eq̃liũ ſine cõtrouerſia eminen tiſſimũ ꝛ ut huic ꝛ quã dixiſti ſniæ nemo Græcorũ ꝛ qcũqꝫ ſunt ꝛ nõ modo uituperationem deberi ꝛ ſed ne cõtradicẽdũ quidẽ putabit.Sed nõ ideo finis cõſultationis faciẽdus eſt:cũ adhuc ſint:quæ in hanc rẽ dici poſſint:ea quæ ſint explicabo.Et ſi tu Titides inter omnes reges Argiuos ſicut natu minimus es ꝛ ita ut ego ſentio conſilio ꝛ maximus ꝛ quod cũ alias ꝛ tũ uero hodie declaraſti ꝛ tamẽ memento me ſeniore te minorẽ eſſe & adeo iuniorem ut facile mihi filius fores.Ideo poſt te:quicquid dicẽdũ uidebit ꝛ dicã ꝛ nec ſit ꝛ qui meam hãc ſniam improbet.ne ipſe quidẽ Agamẽnon:qui ihoneſtũ neqꝫ ex ſua neqꝫ ex rei pup. dignitate cõſiliũ dedit.Demens eſt nimirũ quiſqs inteſtini belli amator eſt ꝛ unde tantũ oriẽ calamitatis ꝛ ſed hæc poſtea.Nũc qm̃ parendũ eſt nocti:curemus corpa ꝛ delectis tm̃ cuſtodibus ꝛ q extra murũ pro foſſa:& uallo per uigiles excubias agãt ꝛ quod negociũ iu uenibus iniũgo.Tu quoqꝫ Agamẽnon ꝛ qui primus es.inter reges primus ſis in opere fa ciũdo.Opus tuũ hoc ſit.nõ indecorũ tibi ſed ualde decorũ ut primores p̃cerũ ad cœnã tecũ conuictores accipias.quod tibi & ad ſumptũ & ad rẽ agẽdã promptum factu atqꝫ expeditũ eſt.Nã tẽtoria uino referta habes ꝛ quod heſterno die ſubuectũ eſt ꝛ & famula tu abundas.Ibi frequenti ſenatu quod ſaluberrimum atqꝫ optimũ conſilium cenſebitur: id tu ſequeris.Cupio.n.maximope recte conſultũ reipu.Græcorũ.Q uis.n.hoc in tẽpo re cum tam prope abſunt hoſtiũ caſtra ꝛ & tot ignes collucentes aſpicit ꝛ eſſe bono animo poſſit:Itaqꝫ hæc noxilla eſt ꝛ quæ nos aut tutabitur ꝛ ſi ſapimus ꝛ aut perdet ꝛ ſi inſipiẽtes fuerimus.Hæc Neſtor.Cuius oratione libenter audita ꝛ conſilio eius obtẽperandũ p̃tinꝰ cẽſuerũt.Moxqꝫ ſeptẽ principes iuuẽtutis ſuſcepto cuſtodiarũ negocio cum cẽtenis ſin guli iuuenibus haſtas manu gerentibus ꝛ & militari ordine a tergo ſequẽtibꝰ armati p̃ce dũt.Primꝰ Thraſymedes Neſtoris filiꝰ.tũ Marte genitus Aſchalaphus Ialmenuſqꝫ q̃r tus Meriões qntus Affareꝰ Sextꝰ Deipyrus Septimꝰ Lycomedes Creõtis filiꝰ.Ibi ubi ſpaciũ illud ꝛ qđ muri ac foſſæ mediũ eſt ꝛ iſtiterũt ꝛ diſp̃titis iter ſe locis ignes accẽdũt & ad ſuas qſqꝫ pyras ueſcũtur.Agamẽnon primoribus p̃cerũ in aulã ſuã ꝛ ad cœnã ſecũ ad ductis lautũ ſane cõuiuiũ exhibuit ꝛ quibus cũ mœſto ſilentio cœnatis ꝛ & abunde refe

ctis: sapiens Nestor: cuius paulo ante mire fuerat probata sníа: sic orsus est. Agamẽnon princeps maxime á te loquí incípiam ꝛ & in te loquí desinã. Q uippe quí es potentíssimꝰ Regũ ꝛ & in hoc exercitu sceptrũ ac iuris cõditionẽ obtinẽs ꝛ ab ioue tibí tributã ꝛ ut cæteris recte prudẽterq; cõsuleres. Eoq; oportet te p̃ter cæteros multa loquí ꝛ multa admonere ꝛ multa ẽt audire ꝛ & alterí ꝛ sí quis cõsulere in cõmune bonũ uoluerit ꝛ locũ dícẽdo p̃bere etsí sanũ cõsiliũ dederit id sequí. Pro tua enim quí caput es consilíí ꝛ habebitur cuiusq; sníа obtinebit. Et hæc quã ego dicã: ut mihí qdẽ uídeꝫ: multo est optima ꝛ & qua nulla ã quoq; alío melior dící queat: & qualís altera quondã fuit ꝛ cũ tu Agamẽnon Achillem ab alienastí: p̃repta illí ex tabernaculo suo Bríseide inuíto me: & ne id faceres ẽt atq; ẽt dissuadẽte. tu tũ spreta mea uoce impotẽtiã animí nõ potuístí cõpescere ꝛ quin uiꝝ longe fortíssimũ: & iam antea ira incẽsum irritares: eũq; honore fraudares ꝛ quẽ ipsí dií honorãdũ sibi æstimãt. Q ua de re excogitemus nũc qua donorũ magnificẽtia: quaq; uerborũ lenitate in gratiam reducamus. Ad quẽ respõdens Agamẽnon. Oíno inquit uenerãde senex ꝛ ut res se habet ꝛ locutus es ꝛ níhilq; in cõmemorãdís offensís meís omísístí. Offendí enim Achíllem ꝛ nec ifícior ꝛ offendí ꝛ atq; iniuriã fecí ꝛ & ob id nobís hæc cõtigísse agnosco. Sic q dẽ iuppiter i ultionẽ acceptæ iniuriæ hunc illí honorẽ habuit: ut gregí hãc tãtã subirẽt calamitatẽ ꝛ toto nãq; pectore eũ dilígit ꝛ atq; amat. Estq; haud dubie uir sua uirtute istarnõ mõ multoꝝ hoíum: sed ẽt multorũ populorũ in opere Martío. Verũ quãdóquidem uæsana ego amentía ductus illí iniuriã feci: uolo rursus satisfacere ꝛ ac placare eũ amplíssimís donís ꝛ quæ nunc nominatím uobís cũctís audientibus recensebo. Primũ septem tripodes nouos ꝛ nunq; ígní admotos cũ uíginti lebetibus: & ipsis nouís ꝛ ac rutílo fulgore radiantibus ꝛ deinde decẽ auri talenta ꝛ tum equos duodecim ꝛ ut fortíssimos & formosíssimos ꝛ sic pnicíssimos ꝛ & q ex certamine currẽdí palmã assídue reportarũt ꝛ ita ut sí cuí p̃mía ipsa uictoríarũ: q ego p illo adeptꝰ sum ꝛ sola adessent: ís nequaq; tenuís aut paꝝ locuples censereꝫ. tantũ auri ꝛ aliarũq; p̃cíosarũ rerũ possíderet. Præterea septẽ lesbides fœminas ꝛ quas ego: euersa per illũ Lesbo: mihí ex oíbus delegerã ꝛ forma: probitate: omní etiã muliebrí artifício p̃stantíssimas. Cum quíbus & Bríseida ꝛ quã sibi erípuí ꝛ remittã ꝛ eãq; íntegerrímam omnino. Síquidẽ mecũ nunq; aut in eodem cubili iacuísse ꝛ aut more uírorũ mulierũq; fuísse cõmixtã magnũ iusiurandũ interpono. Et hæc quidẽ in præsentíarũ. Posterius aũt illí me daturꝝ ꝛ capta troia ꝛ sí dií nobis hoc cõcesserint ꝛ ut ígressus ipse urbem tantũ auri ꝛ æríscq; in peculíarẽ sibí delígat sortẽ: quo unã oneret nauim. Deinde cum cætera inter nos dísputemus ꝛ p̃dam ante oẽs sibí elígere líceat uíginti ex captíuis fœmínis secũdũ Helenam speciosíssimas. Hæc sunt: quæ hic ad Troíam daturum me repromitto. Apud Grætíam uero ubí Argos redierímus ꝛ sí gener mihí esse sustínebít ꝛ eodem beníuolentíæ gradu ꝛ quo unícus meus patrís delitiæ Orestes colítur ꝛ a me coletur ꝛ data sibí potestate optãdí quã uelínt potíssimũ uxorẽ ex tribus fílíabus: Crysotemi: Laodice & Híphianassa: cũ tanta dote quantã nemo unq; patrũ fílíæ dedít. Etenim dabo pro dote i uberríma regione septem egregías sane ædificíís urbes: frequẽtes ícolís: atq; maritímas Niterſæ & Pylo fínítímas Cardamylem: Enopẽ: Hyram: Phyras: Anthyan: Aepæan: ac Pedason: quaꝝ oppídaní dícto audiẽtes erũt. Imperata faciẽt ꝛ eũq; muneríbus (Mire nãq; armẽtís & gregíbꝰ qbusq; abũdãt) ut deũ quẽdã honorabũt. Audístís. n. enumerãtẽ me: quæ illí tribuam: reuerso mecũ in gratiam: quod utinã Achílles redíre uelís ꝛ & sic tíbí lenís sít deorum ille Pluton ꝛ infestíssimus generí humano ꝛ atq; ínexorabílís i me quoq;

idem

idem tantominus acerbus sit ꝛ atq; hactenus fuit ꝛ quanto ego te & ætate & imperio antecedo. Ad hūc respondens Nestor maxime inquit Agamēnon munera quæ enumerasti danda Achilli ꝛ haud quaq̄ ut parum ampla ꝛ sunt repudiāda ꝛ quo magis q̄ primum legatos ad illum dimittamus: qui hæc referāt hoīes ad hāc rē maxime idoneos ꝛ q; si hi: quos ego deligendos cēseo ꝛ ipsi hoc officiū suscipere uolēt ꝛ duos legatos dimittemus: & cum his iouī amicū Phœnicē ꝛ hic dux inter tres erit ꝛ & primus: Magnus uero Aiax secundus Diuſq; Vlysses tertius comitātib9 eos p̄conibus duobus Odio & Eurybate. Agedū igr̄ p̄cones ferte aquā ad abluēdas manus: ac iubete oēs huic legationi bene p̄cari: ut libamētis ꝛ ac p̄cibus iouem ad misericordiā nostri exoremus. Sic locutus omnibus rite atq; ordine uisus est dixisse: statimq; iperata facientes p̄cones quā tulerāt aquā: manibus illorū infuderunt ꝛ quibus lotis iuniores coronata gradatim pocula propinarunt ꝛ atq; ubi legati primū diis libarūt: deinde sibi quoad uolūtas tulit biberūt ꝛ Ex augustali ꝓcedunt. Nestore multa signis mādāte ꝛ cōmittente ꝛ iniungēte. Q uibus pro se quisq; Achillem psuadere niteret. Digressi a Nestore cæterisq; iter igrediūtur apud orā maris plurima p̄ce ipsum maris deū Neptunū obsecrātes: ut elatos Achillis spirit9 possent facile ofone delinire: Idē postq̄ ad tētoria nauesq; Mirmidonū ꝓuenerūt offendūt illū sedētem: ac pmulcētē sibi aures cantu: Patroclo: qui unus aderat ꝛ sedēte ex aduerso ꝛ expectanteq; ꝛ quando ille a canēdo cessaret. Canebat aūt ad cytharā uiroꝝ fortiū laudes. Eam cytharā cū Thebas euerteret ꝛ iter spolia Eetionis regis inuenerat ꝛ nō solū uocalitate uerū etiam aspectu insignē ꝛ nā & artificio & materia iugo quoq; argēteo erat decora. Progressi legati ꝛ quoꝝ Vlysses antecedebat: corā Achille cōstiterūt ꝛ quibus ille cōspectis admiratione pculsus ē pauimēto ꝓtinus ꝛ ubi recūbebat cū ipsa cythara exiliit. Patroclus: quoq; cū respiciens homines uidisset ꝛ repēte & ipse surrexit. Et Achilles hilarem ambobus porrigens manū Saluete inqt amici mei atq; amicoꝝ p̄cipui ꝛ ut mihi iocūdus uester aspectus est ꝛ atq; aduēt9: & si abalienat9 a græcis sum ꝛ tñ aio meo uos charissimi estis. Sic locutus sessum duxit ꝛ sequens ipse p̄euntes. quos ubi in sellis iter purpurea tapeta collocauit: statim Patroclo ꝛ qui proximus stabat: inquit Patrocle: nam uiri lōge amicissimi ut meū domiciliū uenerūt ꝛ appone cratera capaciorē mixtoq; meraciore uino ꝓpina singulis. ita affatus: & Patroclo impata faciēte: ipse ingentē cacabum super ignē appendit inq; illum tergū uerueꝛ itēq; crassæ capræ cū lūbis tenellæ atq; altilis succulæ imersit ꝛ quæ Autumedōte manib9 tenēte i frusta laniauit. Aliā quoq; partem apte minutatā uerubus infixit. magnum interrea ignē Patroclo excitāte supponens. ac postq̄ exustis lignis resedit flāma ꝛ prunas sternit ꝛ ac desup carnē trāsfixā uerub9 ifixit. Subindeq; tollēs sale cōspgit tādēq; tostam cū excepisset ptitus ꝛ cū patroclus decoro in canistro portatū panē ante cōuiuas distribuisset ꝛ carnē ipse singulis apponebat ex opposito Vlyssis ad parietē sedētis: iusso Patroclo diis antea libare ꝛ quod ubi Patroclus execut9 ē ꝛ libamētis ciborū in ignē cōiectis ꝛ tūc illi ad appositas epulas manū porrexerūt. Demū esui ꝛ potuiq; impositō fine. Aiax Phœnici inuit. Q uod Vlysses cū aiaduertisset ꝛ intelligēs qd sibi nut9 ille uellet ꝛ poculū mero impleuit ꝛ illudq; Achilli ꝓpinans inqt ꝛ achilles salue. Iā postq̄ cœnæ satisfecimus: loquēdū ē ꝛ & laute qdem cōuiuio sumus accepti ꝛ nō modo nunc abste: sed ēt paulo ante ab agamēnone. Verū nos hoc tempus nō elegantiam epularū: nō cōuiuii iocūditatem: nō ullā aliam rē cogitare ꝓmittit: q̄ quomodo ab extremo exitio: quod nobis impendet incolumes esse possimus ꝛ arcentes impetum troianorum ne naues ille nostras una nobiscum

absummant ꝛquod aliter euitari posse diffidimus ꝛnisi in isto singulari tuo robore nobis auxiliū feras. Cū troianæ legiões sociorūq; auxilia ꝛcollatis nobiscū cominus castris: passimq; accensis ignibus: insultēt nobis. Exaudimus. n. eorꝝ uoces de munitionib⁹ nostris affirmātiū non laturos nos impressionē ipsorꝝ ꝛsed intra naues occasuros. Et quo magis illis increscat audacia ac nobis diffidēda. Iuppiter eis ꝑspera oia dextris fulgoribus fore promittit. Itaq; Hector cū ualidissimis uiribus corporis ꝛatq; hodierna uictoria ferox ꝛtū uero ioue fretus optat q̄ primū apparere lucifexꝝ affirmās nec cæteros hoies: nec cæteros deos ⟨tanta eū cepit insania: rabies: furor⟩ tāti fore ꝛut pugnātē ipsum prohibeant: q̄n naues rescindat ꝛatq; exurat ꝛnosq; ex ipso ardentiū nauiū fumo lymphatos prosequatur. Cui⁹ tam trucis uoti ꝛne cōpotē eū dii faciant ꝛ& eius minas exaudiant ꝛingens nobis Achilles timor icessit ꝛuidelicet ne miseris græcis fato sit datū ꝛut procul a patria ꝛut i hostili terra ut uniuersi pariter occidamur. A quo periculo ꝛ& si hactenus distuliſti: nunc saltē q̄q̄ penē fero ꝛad nos uindicādos excitare. Alioq; n uæhemēter postea dolorē capiēs ꝛtum ex nostra iteremptione: tum ex facti tui pœnitētia ꝛq; cū uelis remedia adhibere calamitati: nō possis ꝛqa ꝛcū posses ꝛadhibere nolueris. Ea ꝓp Achilles ne cōmittas quæso ꝛut p̄sentē clade nolis ꝛsed futurā multo ante p̄uideas ꝛquo arceas. quāq̄⟨o dii boni⟩ quænā tibi Peleus pater p̄cepta dedit ꝛquo die te ex Phtia erat ad Agamēnonē dimissurus. Memoria repeto eū ita tibi p̄cepisse. Fili mi iuno & Pallas tibi: si earū uolūtas feret ꝛut p̄ualidas uires habeas. p̄stabūt. Tu hoc ꝑ te ipse potes ipse p̄stare ꝛut feruidā pectoris aīositatē cohibeas ꝛiracūdiā cōprimas ꝛa simultate ꝛquæ oium malorū magistra est ꝛ& cōtrahēda abstineas & cōtracta desistas. Satius erit colere te moderationē ꝛlenitatē ꝛbēiuolētiā ꝛquo plus honoris ꝛplus laudis ꝛplus dignitatis ꝛ& apud maiores ꝛ& apud miores natu cōseq̄ris. Hæc tu p̄ris p̄cepta Achilles excidērūt. At nūc me admonēte i memoria redeāt: & quod ille te facere iubet ꝛferuorē istū aī cohibe. satis sit idulsisse iræ ꝛSufficiat nō succurrisse laborantibus ꝛuidisse fugatos ꝛoccisos i ultimū discrimē adductos. Iā tēpus est deponere simultatem ꝛcū p̄sertim Agamēnon culpā suā agnoscēs ultro tibi amplissima munera se donaturꝝ ꝛsi in gr̄am secū redieris ꝛpolliceatur. Eaq; apud te recensere nos iussit. quod cū facio oia ut ab illo in suo tētorio accepi sic referens Achilles ausculta. Primū septē tripodes nouos nunq̄ igni admotos ꝛcū uiginti Lebetibus ꝛet ipsis nouis ac rutilo fulgore radiātib⁹. Deinde decē auri talēta ꝛtum equos duodecim ꝛut formosissimos sic pernicissimos: & q ex certamine currēdi palmā assidue reportarūt. Ita ut si cui p̄mia ipsa uictoriarum ꝛ quæ Agamēnon non pro illis adeptus est ꝛsola adessent. Is nequaq̄ tenuis aut parū locuples cēseretur ꝛtm̄ auri aliarūq; p̄ciosarū rerū possideret. Præterea septē Lesbides fœminas ꝛquas ille euersa per te Lesbo ꝛsibi ex oibus elegerat ꝛforma. ꝑbitate ꝛoi ēt muliebri arti⟨fi⟩cio p̄stantissimas. Cū q̄bus & Briseidā ꝛquā tibi eripuit ꝛremittet eāq; intemeratā oīno Siquidē secū nunq̄ aut in eodē cubiculi iacuisse ꝛaut more uirorū mulierūq; fuisse cōmixtum magnū iusiurādū interponit. Et hæc quidē in præsentiarꝝ. Posterius aūt illa se daturū pollicet capta troia. si dii hoc nobis cōcesserint. ut tu ingressus urbē tantū auri æriſq; i peculiarem tibi deligas sortem ꝛquo unam oneres nauem. Deinde cum cæteram iter nos diſptiemus p̄dam ꝛante omnes tibi eligere liceat uiginti ex captiuis fœminis secundū Helenam ſpecioſissimas. Hæc sunt quæ hic ad troiam daturum se repromittit. Apud Græciā uero ubi Argos redierimus: si gener sibi esse sustinebis ꝛeodem beniuolentiæ gradu ꝛquo uinctus ē pater ꝛac delitiæ suæ Orestes colitur ꝛa se coleris ꝛdata tibi potestate optādi ꝛquam

di⁊quam uelis potissimū⁊uxorem ex tribus eius filiabus.Chrysothemi: Laodice:& Hi⁊phianassa⁊cū tāta dote⁊q̄tam nemo pater unq̄ filiæ dedit.Et.n.dabit pro dote i uberria regione septē egregia sane ædificiis⁊frequētia incolis⁊maritima oppida Niterſæ & Pylo finitima:Cardamylem:Enopem⁊Hyram:Pheras:Anthian:Aeman:ac Pedaſon.Q uorum oppidani dicto obediētes erūt⁊iperata facient⁊teq; muneribus(mire nāq; armētis gregibuſq; abūdant)ut deū quēdam honorabunt.Audiſti quæ daturū tibi ille ſpōdet re uerſo i gratiā ſecū.q; ſi Achilles⁊quod abſit⁊ne ſic quidē reconciliari uis:nec perſona do nātis⁊nec amplitudine donoꝝ moueris⁊eſto illi inimicus⁊gere cum eo ſimultates⁊i unū Agamēnonē expiabile odiū exerce⁊qui de te male eſt meritus.Alios certe uniuerſos græ cos⁊& grauiſſima paſſos⁊& grauiora paſſuros miſerare⁊ob hoc meritum poſtea futu rus apud eos loco deo cuiuſdā⁊qui ſe de uictis uictores effeceris:& ipſorū ignominiā in ſuam conuerteris gloriā.Eo q̄dem magis⁊q; qualis nunq̄ fuit⁊nūc tibi eſt oblata occaſio Hectorē occidēdi⁊cū tam in uicino caſtra locauerit nō detracturus tuū cōgreſſum. Ita iſanus eum furor tenet⁊p̄dicat nāq; parem ſibi in bello ex oībus qui huc nauigauimus eē neminē.Ad quē reſpōdens Achilles operæ p̄ciū eſt inqt priceps circūſpectiſſime Vlyſ ſes ſemel me iſtiuſmodi oroni reſpondere⁊ne tu poſterius⁊aliiq; ſubide adeūtes me gar rulis ſermonibus obtūdatis⁊quod.n.mihi cōſtitutū eſt hoc reuocari nullo pacto poteſt. Ac me ne forte quiſpiā exiſtimet aliter loqui ac ſentio:& genus illud hoium⁊q aliud clau ſum in pectore habēt⁊aliud prōptū i lingua⁊pinde mihi iuiſum ē⁊atq; ipſa iferni hoſtia dicam itaq; quod ſentio⁊quod conſtitui⁊quod faciam:quod ſemel dixiſſe ſufficiet. Nul⁊ lā unq̄ neq; Agamēnonis neq; alioꝝ græcoꝝ ſuaſionē mihi perſuaſurā ut pro eis deſcen dā i p̄liū cōtra troianos⁊quādóqdē ei⁊q hoc fecit⁊& aſſidue⁊& ſedulo fecit⁊nulla rela ta eſt gratia.Nec itereſt i bello qs fortiter an ignauiter egerit: pertulerit ærūnas militares an ocioſus itra tētoria deſederit⁊bonā operā nauauerit⁊an malā⁊utriſq; æquū p̄mium⁊ æqua predæ portio:æqua dignitas eſt.Q uippe cū ego nihil peculiarius aſſecutus ſim:q; p̄ter cæteros ſed pro cæteris tot langores animi⁊tot difficultates i bello⁊tot pericula mihi ſuſcipiēda exiſtimaui⁊uitæ meæ ſecurus:ac cruētos dies⁊& puigiles frequēter exigēs:no ctes⁊ita deniq; laborās:ut auis pro pullis ſuis:quos iplumes adhuc & uolare neſciētes ne queunteſq; paſcat:tolerat ærūnoſum illū quottidianū irreqetæ uenationis laborē. Et eni troiæ finitima oppida duodecim bello nauali.Item undecim pedeſtri prælio expugnaui. Q uorū oium opes:ac copias & multas & p̄cioſas.Ita ut diripuerā:ad Agamēnonē detu li.Illiq; uniuerſa dono ceſſi.Hæc ipſe cum accepiſſet:apud ſua tentoria ociū tenens retē ta ſibi maxima parte:mox pauca quædam ex his mihi:nōnulla ſūmis quibuſcunq; Græ corū principibus honoris gra largitus eſt.Q uæ cum ſua cuiq; ſalua ſint⁊á me tñ uno oia eripuit:atq; meā nempe fœminā.quæ mihi ob igeniū eius:& formā cordi erat:quam eti am uxoris loco habebā:cū ea ipſe ſe oblectare uoluit.Oblectet ſane: fruatur aliquo alie no cōiugio:mihi admodū ſe⁊q; alteri uxorē p̄ripuit⁊peccaſſe exiſtimet⁊quod ſi ita ē: qd attinebat eum compare exercitus:& bellum iferre troianis:& tam diuturno tempore in bello nos eſſe.An non hoc ideo fecit:ut Helenā marito menelao ab Alexandro ereptā ul ciſceret? Niſi forte ſoli ex oibus hoibus Atridæ ſua coniugia amant:immo & alii quoq; ſi modo ſapiunt:& qui boni uiri ſunt:cōiuges ſuas amant⁊& deis ſolicitam curā gerūt: ue luti ego faciebam:Briſeida & ſi captiuam tota tamē charitate complectēs:hāc a me Aga mēnon ſic dilectā & ante in p̄miū á conſenſu oium græcorum traditam:per dolum ē ta-

bernaculo/atq; adeo ẽ manibus meis cepit/rapuit/abduxit. A me inq̃: qui propter hele nam & aliorum qui hic adsunt: uxores: tanta ptuli/& postea me: de quo tam male meritus est/uerbis delinire conatur? Desistat & satis superq; satis edoctũ me ne amplius tẽptet. Nã quod conatur: frustra conatur. Proide adepta spe mei/tecũ. Vlysses/cũq; aliis regibus cõsultet/qua ratione naues/ab hostili incẽdio uindicare possit/si hostilem ignẽ extimescitis. En quo mea destitutus ope deuenit/in tutelã nauiũ castra cõmunit muro: fossa/uallo/nec tamẽ hoc ita laboriosum opus eũ tutari/& sanguinariũ arcere Hectorẽ potest. At cũ ego in bellis agebã/tãtum aberat/ut a muris nostris munitionibusq;/q̃ nullæ erãt: Hector esset arcẽdus/ut a muris suis nõ auderet pedẽ migraturus efferre/formidine mei/tantũ cũ manu Troianorũ ad portas Scæas turrimq; procedebat/ubi se mel quodã die manere ausum cũ inuasissem/ægre fuga elapsus est. Cum quo/quia certum est mihi nõ certare amplius bello/crastino die sub exortũ auroræ/cũ ioui/cæterisq; diis sacrificauero. naues meas onerabo/atq; in mare deducam. Eas tu Vlysses/si hoc tibi: aut uacabit: aut libebit: qua dixi hora spectabis abeũtes: magna cũ alacritate remigãtium. Quod si neptunꝰ tribuerit secũdã mihi triduo nauigationẽ/littora patriæ/portusq; cõtingam/á qua stulte ꝓfectus sum: cũ tãtæ mihi illic opes: ac copiæ adsint/& ad ea nunc fruenda iure optimo reuertor. Reportans multum auri/multũ æris: multum etiã exímia/ũ puellarum: quibus per me potius: non ab Agamẽnone dãnatus sum. Nam qđ honoris gratia dederat: id iterum per ignominiã abstulit. Quo circa Vlysses uerba mea oĩa mando publice referas: ut prius me alii in hunc græci irascuntur: si quos adhuc: ut ẽ semper impuditicia uestitꝰ: sperat se posse fraudare. Nam me amplius alloqa ut etiã os meũ ituer: licet exhausti ruboris sit: tamen conscius sibi sceleris nõ auderet. Et si auderet ego respuero omne secum rerum sermonisq; cõmertium. Semel ipsius uerba me deceperũt/sat ei sit/semel q; meo me honore fraudauit. Nõ est iterum q; apud me fraudi locus ualeat/quiescat/& secum tacitus afflictet: quod dum mihi iniuriã fecit: ei iuppiter infensus mentẽ sensumq; eripuit. Nã quod ad munera attinet/ea uero sunt mihi cũ ipso donãte odiosa: inuisa/mortis ẽt instar/quibus nõ me sibi placaret/nec si decupla quidẽ donaret/nõ si bis decupla nõ si de quicquid aut habuit: aut habet: aut unq̃ habiturus est adderet. Non si quicquid uel infertur Orchomeno: uel effertur ex Thebis illic manibus hic iumentis ac uehiculis. Ex thebis inq̃ Aegyptiis urbe ut capacissima (Centũ enim portas habet: per quarũ singulas duces cum iumentis uehiculisq; egrediuntur) Ita omnibꝰ diuitiis refertissima. Nõ deniq; si tot mihi munera offerret quantus est harenarũ/& puluerís numerus/nisi cum antea pro iniuria/pro ignominia: pro mœrore/quo me affecit: satis supplicii dedisse cognouero. Iam uero q; socer mihi esse uult/q; electionem filiarũ offert/hanc ego affinitatẽ minime accipio/ne accepturus quidẽ/si filia eius & de formæ uenustate Venerẽ: & de muliebri ministerio Mineruã possit æmulari. Aliũ sibi ille generũ deligat/tũ magis idoneũ/tum maiore p̃ditũ regno: mecum uero præclare agitur. Si quidem reducem in domũ meã diis uolẽtibus me rettulero: ut ĩ patria/ut ex auctoritate patris/ut ex animi mei sñia uxorẽ ducã. Sunt. n. nõ parũ multæ in Achaia/in Helade/ĩ Phtia adolescẽtulæ summo loco natæ: & magnorũ ducũ filiæ & principũ/cũ quibus iocundã degã ætatem. Ad quod faciendum (ut fatear) maiorem ĩ modum declinat animꝰ satiusq; existimo domi meæ cũ amantissima uxore patrimonio frui/quod Peleus cõparauit/q̃ hic ad troiã in bello occumbere/nullo. n. precio potest animæ meæ iactura pẽsari:

sari⁊ non tantis opibus⁊ quantæ apud Iliũ ante illatum a nobis bellum fuisse dicuntur: nõ tantis donariis: q̃ta intra mar moreũ Pythii Apollinis limẽ reposita sunt. Nam bouũ qui dem: aut ouiũ: aut equorũ⁊ aut tripodũ similiũq; amissio resarciri solet. Anima aũt hois⁊ cũ semel ẽ corpore migrauit⁊ nunq̃ rursus aut remigrare⁊ aut instaurari potest. Eteni ita de dea matre accepi ancipitẽ mihi ex fatis finem uitæ offerri. Si hic ꝓmaneã in obsidione belligerans⁊ negato in patriã reditu maturã mortẽ sed imortalẽ gloriam me manere. Sin relicto bello redirẽ⁊ ibi negata gloria longissimã ætatẽ traducturũ. Equidẽ non modo mi hi⁊ uerũ etiam cæteris faciundũ censeo⁊ uosq; meis uerbis dicatis aliis iubeo⁊ ut hinc sol uentes ad penates reuertamur⁊ quandóq; dẽ Græcis adempta facultas ẽ Troiæ expugnã dæ⁊ tum Ioue auxiliante hostibus⁊ tum ipsis Troianis iam ferocioribus ad pugnandum effectis. Vos itaq; duo Vlysses⁊ atq; Aiax reuersi primoribus Græcoq; renunciate⁊ & cũ maioribus natu⁊ quorũ munus est ꝓprium de re pu. cõsultandi⁊ qm̃ ratio consilii⁊ quam me absente inierunt⁊ parũ ꝓspere cessit⁊ aliã de integro ineant⁊ ꝓ quã & naues & milites ab hostibus icolumes reddãt. Phœnix aũt hic remaneat⁊ ut apud nos dormiat⁊ ac crastĩo die hinc meã in patriã ꝓficiscat. si modo sua uoluntas ferat⁊ nã inuitũ eum ducere nõ est sententia. Hæc Achilles. Illi aũt diu se omnes intra silentiũ tenuerunt stupentes tam rigi dam⁊ pfractãq; orationẽ. Tandẽ senior Phœnix multis per ora decurrẽtibus lachrymis (Erat enim sane de nauibus⁊ ac sociis anxius) hunc in modũ excepit. Si tibi illustrissime Achilles ita alte insedit animo affectus iste indignatiõis⁊ ut nullo pacto adduci ad ꝓpul sandũ sociorũ periculũ possis⁊ certumq; tibi est hinc ꝓficisci in patriã. quo tandẽ modo animũ inducerẽ⁊ ut hic abste amantissime fili relinquerer⁊ & aliis tuis te comitantibus⁊ unus ego non præstarem tibi comitatũ⁊ qui sum ab Pelleo patre quo die te ad Agamẽno nem ille dimisit⁊ Comes tibi ꝑceptorq; datus⁊ qui rudimenta dicẽdi⁊ agẽdiq; traderẽ: ut i cõcionibus atq; in senatu orator⁊ in rebus agendis bellator euaderes. Nõdũ enim tu pæta tẽ ad hoc poteras esse instructus⁊ qbus duabus rebus maxie inter mortales gloria cõpa ratur. Post hæc⁊ ut ego abste dulcissime fili relinquerer⁊ nõ sustinerẽ⁊ ne si deus respon deret se exuta mihi hac senili⁊ malaq; ætate florentẽ illã ineuntis pubertatis idutuꝝ. Q ua lis tunc eram⁊ cũ primũ ꝓfugus excessi ex Helade: maledicta: execratione sq; Amyntoris patris ferre nõ sustinẽs: qbus ille me ꝓsecutus est. hac de causa in me furore idignationis accensus. Is habebat amicã q̃dam⁊ pulchram sane fœminam⁊ quã ita adamabat⁊ ut uxo rem⁊ eãdẽq; genitricẽ meã contẽptui haberet. Q uod genitrix ægre ferens quotidie aduo luta pedibus meis obsecrabat: ut cũ Pellice sua concũberẽ: fors enim hoc modo ait illa ꝓ me senẽ fastidiret amatorẽ⁊ adeoq; deniq; me assiduis ꝑcibus orauit: ut exoraret. Pater ue ro ubi cũ puella me sua cõcubuisse resciuit (resciuit aũt ꝓtinus) etiã atq; etiã execratus ẽ inuocatisq; Erinys⁊ est imꝑcatus filio filiorũ orbitatẽ⁊ ut nullus unq̃ ex me gigneret: quẽ ipse auus sup genua sua collocaret: quã imꝑcationẽ cũ cæteri dii iferi: tum Pluto cũ regia Proserpina ratam fecerũt. Tunc mihi impatiẽtia subiit animi in eisdẽ ædibus agẽdi nulla ratione: ubi tãtopere infensum haberẽ patrem. Atq; cũ abire destinassem: circũsistebant me amici: sodales: ꝓpinqui pro se quisq; orãtes: ut ab hac destinatiõe recederẽ: nec modo ꝑcibus me: ueꝝ etiã sacrificiis retinere conati sunt. Plures enim arietes: plures boues: plu res sues ex oibus gregibus armẽtisq; electos imolabant: icidebant: torrebant. Plures etiã meri amphoræ ex patris cella uinaria epotæ sunt. Neq; hoc fecisse cõtenti icensis per to tam noctẽ ignibus: unis i media aula: alteris in uestibulo cubiculi ex opposito ianuæ uigi

lias circa me uicibus agebant & hoc nouē noctibus. Ipse etiā clādestino eos cōsilio fefelli. hac enim nocte ira furtim rupi thalami fores, licet bene cōmunitas: ut illinc egrediēs & p aulæ parietes desiliēs facile laterē oēs, qui me asseruabant uiros: pariter, & ancillas. Deinde ut solus profugerē: spacioſam emensus Heladā in Phitiā deueni ad regē Peleū patrē tuū, qui me honorifice exceptū eo amore ꝓsecutus est, si filius, si semper ubi unicus, & cui tantæ ille opes deberentur, fuissem. Siquidē me cōtinuo diuitē, Immo a deo pricipē fecit cōmissa mihi Dolopū ꝓcuratione in extrema Phitiæ ora habitātium. Ibi ego cōsti tuta mihi uiuēdi sede: te Achilles: q diis nūc simílis es, ab ifātia: atq; a tātulo educaui. Educabā aūt te: non mō quod arcte amarē sed etiā: quod redamarē, qppe cū ita me diligeres ut nolles neq; extra domū ad cœnā pergere alio nisi me comitāte: neq; domi cibū capere nisi mecū: nisi super mea genua sedens: nisi pregustato: ac incisoa me obsonio, uino quoq; ꝓ me labellis tuis admoto: quo frequenter ꝓuomitū reddito: ut est infantulis ifirmitas sinus meos ꝓfudisti. quæ ego atq; alia multo plura in tua educatiōe mihi toleranda ac ꝓferenda eo cōsilio duxi: ut quatenus a diis mihi denegatū erat, q; pater gignendo essem, essem pater educādo, teq; filiū haberē, ut si quādo res postularet, ab idigna me nece uē dicares. Itaq; ꝓ mea in te pietate Achilles admonere te debeo, ut istos pectoris tui æstus aliquādo sedare uelis: nec implacabilē gerere aium, quod minime decoꝝ ē, tum dii ipsi, quoꝝ ius animi: robur corporis, naturæ dignitas ꝓstabilior est: q; nostra placabiles sint & oblatis hostiis: sacrificiis: libamibus: uotis nostras ꝓces, q eos lesimus audiūt. Et. n. ut scias Achilles ꝓces Iouis filiæ sūt eædē ipsius offensæ: siue iniuriæ comites: Claudæ: Strabæ Rugosæ. Illa nec rugosa nec straba nec clauda, sed itegra: sed robusta, sed uelox eoq; comites oēs lōge ꝓcurrens uniuersamq; pagrās orbē terraꝝ passim lædit genus humanum At ꝓces eius uestigia legentes meditabūdæ, taciturnæq; cōsequunt, has aūt qsquis ipm adeūtes: ut uetiā det, obsecrātes admittit, reuereť, exaudit. hūc ipse postea quādo usus est, uicissim exaudiūt, cōmodis augēt, ac cōpotē uoti faciunt. sin obstinato animo repudiat, Tunc acceptā iniuriā ad patrē iouem iratæ deferūt, eūq; orādo iducūt, ut ob ultionē humanitatis unā cū eis offensam ab hoie magna pnicie puniendū ire permittatut intellīgas Achilles nō esse tibi cōmittendū: ut preces filias iouis cū repulsa dimittas: cū præsertim ad has accedat id: quod alios quēlibet egregios uiros placere cōsueuit, honorificētia, qua te Agamēnon ꝓsequi cupit, tot dona, tot munera, tot res amplissimas offerens quod si nō faceret, si nō te ꝓcareť, si adhuc pergeret tecū gerere simultates. nequaq; ego te iubere Achilles ut depositā iracūdia Græcos in ultimū etiā discrimē adductos auxilio tuo subleuares. Nūc aūt nō mō abiecit simultates, nō mō, ut tu quoq; abiicias, precať, nō mō āplissima dona parti nūc offert parti pollicet. Verūetiā legatos ꝓ his rebus ad te dimisit uiros ex omni cœtu Græcoꝝ & excellētissimos, & tibi amicissimos, quoꝝ ꝓlonæ aduētus oro multū per se etiā deberet apud te habere momēti: ne nō solū Agamēnonē sed hos quoq; ꝓ nihilo habuisse uideare, ne ue, qd hactenus actum nō est, iracūdia ista tibi uitio uertať: si eā diutius serues, quod prisci illi heroes nō factitarūt, quos accepimꝰ ex hoc quoq; fuisse gloriā cōsecutos. Quod cōtractā aduersum aliquos amaritudinem muneribus ꝓcibusq; deposuissent. Eos uero, si qui hoc nō fecissent, & secū pœnituisse & ab aliis fuisse reꝓhensos memoria teneo. Huius rei non recēs sed uetustū exēplū. Quæ res quo mō gesta sit: uobis ꝓ nostra familiaritate referā. Bellū erat iter Curetes & Oetolos ad Calydonē de ipsa urbe, cū eā illi expugnare niterenť, hi ab expugnatiōe tutarenť

cum

cum ingenti utriusq; populi strage. auctor aũt huius calamitatis (ut alius repetã fuit) dia na q̃ iniecit eis materiã discordiaq; uehemẽter in Oeneũ stomachata: q; is dũ p arbusto rũ primiciis sacrificaret cæteris diis: uni sibi: quæ Iouis filia ẽ, nõ sacrificasset: siue ille obli uione captus, siue nõ ratus ea sacra dianæ fuisse faciẽda. Igit᷑ dolore indignatiõis accẽsa aprum excitauit, mira mẽbroq; & setaq;: dentiũ magnitudine horrendũ: q cũ impetu cor poris tum ui dentium omnem agrũ Calydoniũ deuastabat: pterẽs sata: & messes: arbu sta cũ fructibus, q̃is procera: radicitus sternẽs: magnã passim cladẽ ferẽs: nõ mõ agris uerum etiã uiris. Siquidẽ plurimos in occursum ire conatos trucidarat: nunc tãdẽ Oenei filius Meleager cõparata igenti ex cõplurib9 oppidis uenatoq; manu cum magna copia canũ (neq; eni cũ paucis tantã ferã, & tã sæuam cõficere potuisset) occidit hunc dea uo lente: inter Curetes atq; Oetolos de capite apri, ac pelle utris illa cederent, utrisq; sibi uen dicantibus: uæhemẽs seditio: ac preliũ cœptũ est: diuq; bellũ fuit, quo i bello q̃diu Melea ger uersatus est, sp res Curetũ deterior fuit ita ut extra ipsoq; muros etsi copiis militũ ha bundabant, consistere non possent: Donec euenit, ut Meleager ab armis desisteret ira rum æstibus cõcitatus, Q uib9 grauiũ quoq; hoium pectora solent cõcitari atq; feruere. Q uid aũt cãe suberat, ut irascereť Althæa mr̃, q̃ fraternæ mortis ipatiẽs (pemerat aũt illũ Meleager positis hũi genibus, atq; ambas palmas crebris ictibus solo icutiens) madẽ te lachrymis sinu cũ uociferationẽ deos superos, atq; iferos iuocãs, necem filio ẽ imp̃cata Cuius eã iprecatiõis imitissimo igenio Erinnys cõpotẽ fecit. Ob hãc detestationẽ matris: cõturbatus aio Meleager, ac tabescẽs omissis prœliis domi se continebat solãs acerbum mœrorẽ apud Cleopatrã amãtissimã uxorẽ fœminãq; pulcherrimã. Hæc ãt filia fuit idæi & Marpises quidẽ specioſæ iter paucas nymphæ. idæi uero oium illius sæculi uirorũ for mosissimi: & q arcu sagittisq; sumptis Apollinẽ iuadere ausus est ob Marpissen sibi a deo ereptã, quã postq̃ rapta est parẽtes Alcyonen cognominauerũt: q; mr̃ eã domi deflebat sortita luctuosum ac flebile Alcyonis fatũ. Igitur: ut istituerã dicere: Meleagro cessante, ecce tibi confestim Curetes Calydonẽ petũt: subeunt portas: turres murorũ subruunt. ibi fremitũ pugnãtiũ: fragorẽ collabẽtiũ curruũ succlamãtiũ uictorum, exultãtiũq; audi res. Tunc pricipes Oetolorum tãto exaiati periculo Meleagrũ adeunt, obsecrant, obte stanť: ut arma sumat, & i hostes iã mœnia demoliẽtes p̃deat, ciuitatẽq; á p̃nti euersione tutet᷑. Ergo iexorato reuersi summos sacerdotes ad hoiem mittunt, ut adiuncta p̃cibus deorum religiõe aium pmouerẽt, adiecta ẽt igenti sponsione, Offerre eni se facultatem: hinc exornatissimis qbusq; p̃diis: quæ in plano posita sunt, unumqdlibet optãdi, Cuius mons qnquagita passuum eẽt ex dimidiato uitibus consitum, ex altero dimidio frumẽta rium. Spretis ciuibus, cõtẽptis sacerdotibus, despectis muneribus, senior pr̃ accessit ad thalamum filii, clausisq; foribus, tanq̃ Meleagri genibus aduolutus, & eas idẽtidẽ quati ens, diu multumq; oi p̃cationum ãbitu supplicabat. Supplicabãt una cum pr̃e frẽs eodẽ mõ, p̃cumbentes. Supplicabat & mr̃, sed quo magis per se q̃sq; p̃ces iculcabat eo magis surdas ille aures hẽbat. Supplicabãt postremo certatim familiarissimi, amãtissimiq; soda lium, sed ne hi qdem durum aium euicere & obstinatum pectus expugnare poterãt, & licet nihil pficerent tñ oẽs i eodẽ flebili rogandi tenore p̃stabant, hoc iterim spatio Cure tes iam i turres murorum euaserant. iam discurrẽtes per urbẽ tectis icendia miscebant, q̃ uxor Cleopatra ubi aiaduertit cum igenti lamentatione ut succurrat maritum cõprecať. Exponensq; cuncta ifanda, quæ in euersione urbis uicti á uictoribus perpeti solent. Omi

uir iquit ꝛ urbs cõcrematur ꝛ puberes trucidantur ꝛ ipuberes capiuntur ꝛ fœminæ captiuæ ducunt. Tum demũ Meleager tãta rei idignitate perculsus é thalamo ꝓsiliit sumptisque raptim armis urbẽ ꝛ ciuesq; suos ab extremo defẽdit exitio. Et cũ hoc feciſſet ꝛ nõ tñ eum Oetoli tãtis tãq; eximiis donis remunerati sunt ꝛ q; qcq; egiſſet: non illo⁹ ꝓcibus: sed suo stomacho tribuerat. Q d' tu Achilles absit ut facias ꝛ neq; te hoc amicus dæmon facere si nat. Difficilius eni tibi erit ardẽtibus iã nauibus auxiliũ ferre ꝛ nũc ꝓnius auxiliũ feras ꝛ nũc anteq; ardeãt naues ꝛ nũc cũ dona ampliſſima offerãtur ꝛ nũc qñ ex fcõ tuo gloriã & quasi diuinã es reportaturus. Alioqn: niſi i hoc ꝓculo ſuccurris ꝛ ẽt si poſtea ꝓliũ ineas ꝛ ẽt si ſocios defendas ꝛ ẽt si gratis facias ꝛ nequaq; tibi erit factũ tuũ tanto honori futurũ. Hæc phœnix. Ad quẽ rñdẽs Achilles. Iſtũ inqt honorẽ uenerãde Phœnix: quẽ mihi oñdis ꝛ ne utiq; req̃ro contẽtus honorari iudicio iouis ꝛ quo nunc iiuriã meã ille ulciſcat'. Eoq; dum ingredi potero ꝛ & dũ ſpiritũ trahã ꝛ certũ eſt mihi ex his tẽtoriis non egredi dũtaxat gra pugnã di. Illud ãt ſic habeto ꝛ & q d' dicã conſidera: atq; imis ſenſibus mandata. Ne uelis amplꝰ ut mihi tuo dolore ꝛ tuis lachrymis ꝛ tua ad cõmouendã miſerationẽ appoſita oꝛone affectus fundere ꝛ & ad miſericordiã concitare ꝛ ut ꝓ hoc agamẽnoni gratum facias ꝛ Cui ꝓfecto nec amicus eſſe debes ꝛ q inimicus meus eſt ꝛ ne ob id amicus mihi eſſe deſiſtas ꝛ & eius demum: q ſtudioſus mei ſit: decet te eſſe ſtudioſum. Q uippe q parem mihi regni dignitatẽ: dimidiũq; mecũ iperii obtines. Itaq; hi duo legationẽ renũciabũt ꝛ tu uero hic maneas apud me dormiturus: craſq; ſub aurora mecũ conſultaturus ꝛ Redeamus i patriam nec ne. Sic locutꝰ Achilles tacitis ſupciliis: ut ſtratũ Phœnici ſterneret atq; adornaret Patroclo inuit: uolẽs iam tunc ſenẽ icipere de reditu in pr̃iam deliberare. Tunc aiax. Abeamus iquit ſapientiſſime Vlixes ꝛ ut eni rem ire uideo finẽ non faciemus colloquendi ꝛ & alioquin reditum nr̃m cunctus ſenatus apud curiã ſedens expectat ꝛ nunc etſi triſte rñsũ tñ neceſſe ẽ q̃primũ renunciemus. Nãq; iſte nullã rõnem habet neq; humanitatis ꝛ neq; beniuolẽtiæ ſuorũ: neq; honoris: quo ſp eũ ꝓter cæteros i his caſtris nos amici ꝓſecuti ſumus. Ita iperauit ſibi: ne ꝓces nr̃as admitteret ꝛ durus ꝛ rigidus ꝛ ſæuus. At eni fuit qui ꝓ occiſo fratre ꝛ aut ẽt filio oblatis igentibus donis ſatiſfactionẽ accepit ꝛ Licuitq; ipſi percuſſori poſtea ipune i populo agere ſine ulla eius: cui iiuriã fecit offenſione. Tibi uero Achilles iuicẽ dii mẽtẽ nũc aiumq; iplacabilẽ dederũt: q ñ ob fi. nõ ob frẽm: nõ ob aliquẽ neceſſarium iterẽptum tñ reſpuas ſatiſfactionẽ: ſed ob ereptã puellã: & q dẽ unam ꝛ at nunc ꝓ una ſeptẽ longe excellentiſſimas offerimus ꝛ eandẽ quoq; illã: ſimulq; cum illis alia plurima. Sed tu q ſo Achilles aliqñ aium placa. Da hoc pudori hoſpitii (hoſpites eni tui ſumus á cõ filio Danaorum miſſi) Da nr̃æ neceſſitudini. Da amicitiæ: q enim huc uenimus ex oibus Græcis cupidiſſimi tui & fuimus ſp: & ſumus. Ad hũc rñdens Achilles. Q uæ iquit princeps Aiax dixiſti ꝛ ea mihi i bonã ꝓtem accipiũtur: ac grata ſunt. Cæterũ cor meũ irarum æſtu totiens feruet: quotiẽs reputo quãta me contumelia Agamẽnon affecit ꝛ q; me inter Græcos loco Gregarii cuiuſdam militis hũit: aut hoꝛis ꝓfugi patria ꝛ atq; extorris. Vos tñ abite ꝛ & renũciate cæteris q̃ rñdi. Nãq; non prius mihi bellum curæ erit: q̃ Hector fuſis Græcis ꝛ manibuſq; ifenſis ad tentoria naueſq; meas ꝓgredietur. Si mõ ꝓgrediet' ꝛ q d' nõ opinor. Q uippe & ſi ad hoc agendũ prono eẽt aio ꝛ tñ ſubſiſtet: eũq; ab his tentoriis mei timor arcebit. Hæc Achilles. Illi ãt ꝛ cũ gradatim cratera libaſſent ꝛ ab Achille digreſſi ad conſilium reuerſi ſunt: Vlixe ꝓeunte. Patroclus iterea ſociis ancilliſq; negociũ dederat: ut continuo Phœnici lectulum concinnarent quod ille dicto audientes executæ ſunt. itaque

ſenex

senex in lectulo tenuibus linteaminibus stragulaq; ueste admodum decora concinnato⁊ se capiendi somnii gra collocauit:iacuitq; ad aurorā. Tum Achilles ad cubile suū:quod in penetralibus tētorii erat:se recepit: & ex aduerso Patroclus cū sua uterq; amica & utraq; formosa. Ille cū Diomeda Phorbantis fi. quā ē Lesbo abduxerat. hic cū Iphi quā ex euer sa Scyro Enyei urbe captiuā Achilles amico donauerat. At legatos cū p̄conibus tentorium Agamēnonis igressos græci surgentes ptensis oculis alii aliū exceperūt. Deinde rñsione Achillis sciscitati sunt⁊ & primus oīum agamēnon: Dic age inquit clarissime Vlyxes uult ne ille nos nr̄asq; naues ab hostili igne uēdicare:⁊ an potius durante adhuc acerbitate animi p̄negat:⁊ Cui rñdens Vlixes. Magne inq̄t Agamēnō imo uero pernegat:atq; ad orationes⁊ ad p̄ces:ad p̄missa nostra nō modo non sedatur:uerū etiā increscit animi eius acerbitas⁊ adeo & te & tua dona posus est quin & crastino die⁊ simul ac refulserit aurora⁊ cōminatus est deducturū se suas naues in mare⁊ atq; in p̄riam reuersurū. Eoq; te iubet p te ipsum sine se ꝓuideas:quo modo naues uiriq; icolumes ab hostibus sint. me quoq; iussit uerbis consilium dem cæteris:ut hinc soluentes ad penates reuertantur. quandōquidem nobis dempta facultas est Troiæ expugnandæ⁊ tum ioue auxiliāte tantopere hostibus⁊ tum ipsis Troianis iam ferocioribus ad pugnandum effectis. Hæc eum ita locutū testor hos qui mecum uenerunt aiacem amboque præcones. Nam phœnix remansit ab illo iussus⁊ q; cras cum eo in patriā abiturus est⁊ Si tamen abire uelit⁊ Inuitū. n. ducere Achilli non est sententia. Ad hanc Vlyssis relationē diu se oēs intra silentiū tenuerunt stupentes Achillis tam rigidā p̄fractāq; orationē⁊ nec stupentes modo⁊ sed etiā mœsti ac lugentes. Tandē diomedes⁊ Non fuit inquit princeps Agamēnon faciendū tibi⁊ ut ad achillem mitteres legationē⁊ ut supplicares⁊ ut dona ꝓmitteres. Isto enim modo hoiem alioquin impotentē & tumidum etiā tumidiorē reddidisti. Sed eū missum faciamus:siue abire hic siue remanere uelit⁊ tunc pugnabit⁊ cū aut cupido sibi incesserit⁊ aut deus animū dederit Quod supest⁊ accedite oēs sententiæ meæ. Nunc cibo aut uino refecti petite somnum. His enim rebus uis animi & corporis uires uigent. Cras uero sub ipsum statim auroræ ortum tu agamēnon simul omnes copias equestres pedestresq; iubebis ē tentoriis prodire in aciem simul⁊ Ipse inter primos bellatores in pugna uersabere. Hæc Diomedes⁊ Cuius oīone probata ac laudata uirtute:cuncti ut ille censuerat prius tñ facta libatiōe in sua quiq; tentoria reuersi sunt:stratumq; ac somnum petiuerunt.

ILIADOS LIBER NONVS EXPLICIT. ꝓINCIPIT DECIMVS.

T cæteri quidem Græcoꝝ principes grato sopore prostrati noctem illā oēm traducebant. agamēnon aūt aliis atq; aliis cogitationibus aium infestantibus⁊ somnū oculis capere non poterat atq; ut iuppiter immensam uim imbriū:aut grandinis⁊ aut niuiū late agros obtegentiū in terras demittēs:aut insanā uentorum concitans pugnā fulgurat. Sic illi crebra ex imis pectoribꝰ suspiria trahebant. cor isolito motu palpitabat. Aia ipsa intra uiscera cōtremebat⁊ & nūc ad castra hostiū⁊ nunc ad sua flectabat oculos⁊ admirabaturq; cū tot apud troianos urbē uersus lucētes uideret ignes:tot tibias:tot fistulas⁊ tot musica instra canere⁊ tantū hoium fremitum exaudire. at cū uicissim respiciebat ad suos sine ignibus:sine sociis:sine fremitu dor-

mientes:oculos ad cælū tollēs erūpere gemitu⁊ Iouí utraq; manu capillū radícitus díscer pebat. Tandē cū plurima cogitasset⁊ hæc sibí uísa ē sentētia p̄stare:ut primū se ad Nesto rē cōfert cōsultādí cū íllo gr̄a:sí qd remedíi p̄clítāti rei pu. Græcor̄ ínueníri posset. Igítur ubí surrexit:primū hūeris ac pectorí tunicā⁊ deíde pedibus decoros calceos índuit⁊ tū ru tílantē ímanís leonis pellē ad pedes usq; demíssam círcūdat. Postrēo lanceā dextra sumít Cū aūt íta se accíngeret⁊ ecce Menelaus díscolorí pardí pelle círcūdatus⁊ galeāq; capite⁊ ac lanceā manu gerēs⁊ q nec ípse somnū capere poterat:festínabat trepídus anxíusq; pro Græcís íter noctē calamitatís:q ípsíus gr̄a tāto marí traiecto animosū Troianis ítulerant bellū. Veníebat āt excítaturus fratrē:penes quē sūma exercit⁹ potestas erat:& uelutí de⁹ quídā uulgo colebat:híc cū tentorīū ítrasset⁊ & gratus sane eíus aduētus Agamēnoní fu ísset:prior íta frem ē allocutus. Prímígenie frater:qd tm̄ hoc noctís surrexísti? Nunqd ut alíquē solícites socios ire epíscopū ad explorāda hostíū castra? uer tñ sí hinc p̄gredí sta tuís:uereor ne qs uicíssim íllos epíscopus huc eadē cā iussus í te íuadat. Nā ad aggredíē dū maleficiū ípse noctís tenebræ aíum addūt. Cuí respōdēs Agamēnō:Cupío inqt Me nelae me & te alíqd salubre excogitare cōsilíū:p qd nobís ípendens p̄culū p̄pulsemus⁊ qm̄ Iuppíter á nobís alienatus ē⁊ acceptíora habēs hectoris sacrificía q̄ nr̄a. illíus. n. fret⁹ numíne Hector fecit ea⁊ q̄ fecit:q̄lía uno díe feciſſe alíū nemínē⁊ nec uidí unq̄:nec ullo re ferēte audíuí. Cū tñ nec deo sit gēitus⁊ nec dea. Cuí⁹ díei magno cū mœroř Græcos díu lōgūq; recordaturos scío:tm̄ cladís heri ab íllo p̄essi sūt. Tu uero celeri cursu cōtēde ad naues:ad aíacē⁊ atq; ídomeneū:eosq; ad nos cōsíliū uoca. Ego nāq; ad Nestorē p̄go excí tatur⁹ eū a sōno:deducturusq;:sí uolūtas sua feret:ad excubíaꝝ locū:ut edoceat qd nobís agēdū sit. Est. n. íís cuí⁹ sentētiā oēs facíllíme sequāt:adhuc eíus fílíus cū Meríōe íllíc⁊ q bus duob⁹ íllud negocíū dedímus excubíís p̄sunt. Ad hūc respōdēs Menelaus utrū tñ iu bes me facere:ubí aíacē ídomeneūq; uocauero:morarí ne me íllíc⁊ donec una ueníam⁹ ad locū excubíarū:an símul ac eos uocauero íterū huc recurrer̄:ut assequar quo díxísti eun tē? Cuí agamēnon uolo íqt te íllíc morarí:ne forte suā uterq; uíā ígredíētes⁊ Sūt. n. plurí mæ í castrís semitæ) íuicē nō occurram⁹. íllḋ tm̄ obseruato:quēcūq; a sōno excítabís eū tū alloq̄re honorís gr̄a ex p̄rís noíe: atq; ex dígnítate gn̄rís appelles⁊ eídē reuerētiā p̄stes⁊ ní híl secū elatū⁊ níhíl sublíme p̄feras⁊ q̄ppe sic nobís laborādū ē nr̄æ cōdítíōís oblítís⁊ qm̄ eo malor̄ aduersa íouís uolūtate deuenímus. His optímís admonitíonibus agamēnō ín structū fratrē ubí a se dímísit:ad Nestorē p̄gít:ad quē cū uenít:ígressus tētorīū offēdít se nē molles agētē sōnos appositís iuxta uarīís armís atq; fulgētíbus:galea:scuto. duob⁹ ía culís:ac baltheo:quo solebat accíngí:quotiēs cū suís cohortíb⁹ dux⁊ atq; ípator p̄díbat í acíē:utpote nōdū subcūbens extremæ urgētíq; senectutí. Hūc Nestor ueníētē cū ad stre pitū sensísset⁊ í cubitū seleuās palmaq; eadē caput sustínēs sic ad agamēnonē íqt. Quís nā tu es⁊ q solus nocturno tp̄e:cū cæterí qescūt⁊ p castra deābulas⁊ & ad naues uenís pal pātíbusq; māíbus íumētū⁊ aut socíū q̄rís? noli ad me tacíturnus accedere:effare qd q̄ras & qd te ego adíuuare possím. Cuí rñdens agamēnō aít. Nestor Heleídes ígēs Græcí no mínís gloría agnoscís ex uoce agamēnonē me esse quē íuppiter í tot cōíecit ærūnas: ut tā díu futurus sím míser⁊ q̄díu sup̄ pedes ire⁊ aut cōem aurā haurīre potero⁊ uenío aūt huc q; somnū oculís capere nō q̄o⁊ de hodierno bello mœstus⁊ de íminēti nobís díscrimíe so lícit⁹. Cuí⁹ rei tātus me tíor tenet:ut genua cōtremíscāt:cor ē p̄cordíís conet̄ emícar̄:aní mus malís attonítus apud se nō sít⁊ deniq; corpore ac mente captus sum. Quare sí quid

consílíí

consilii in hoc rerũ statu excogitare potes: uelim ut quoniã nec te habet somnus: ad excubitores descẽdamus uisuri ne illi forsitan tũ labore tũ sopore uicti dormitent ꝯ omissa ꝑ sus uigiliaꝝ diligẽtia ꝯ cũ tamẽ tã exiguo interuallo distemus ab hostiũ castris nesciamus ꝙ an pernoctẽ ẽt oppugnare nos tentẽt. Ad hũc respõdens strẽnuus Nestor: Non est inquit maxime impator Agamẽnon: ut cẽseas iouẽ Hectori nũc ad uotũ eũcta largiri. Sic cine reris tu illũ nostra castra uelle oppugnare? at ego cõtra suspicor iangi eũ & quidẽ uæ hemẽtibus curis ꝯ ne Achilles fortassis i grãm tecũ redierit ꝯ nihil tamẽ minus te equidẽ seq nõ moror ꝯ atq; ẽt tecũ uenire ad alios principes excitãdos Diomedem. Vlyssem: Aiacẽ: celerẽ Megẽ. Nã aiacẽ magnũ & Idomeneũ: q lõgius hinc absunt in extrema castroꝝ parte O si quis adesset ꝯ qui iret uocatũ. Atq menelaus ꝯ q foret idoneus: nũc dormit relicta tibi uni cura ac molestia rerũ agẽdaꝝ: q in hac intolerãda tẽporũ difficultate ꝯ cũ res nostræ ad pniciẽ spectẽt ꝯ deberet uigilare ꝯ singulos principũ curiæ rogare: orare: postremo nihil omittere ꝯ quo circa eũ licet amicũ mihi & in reuerẽtia a me semp habitũ ꝯ tñ ut meritus est obiugabo ꝯ ne si tu qdẽ nõ patiaris me dicere i eũ dissimulare potero ꝯ aut me cõtinere ꝯ quin illũ sermone castigem. Ad quẽ respõdẽs Agamẽnon. Istud quidẽ inqt uenerande senex facere te alias etiã cohortarer ꝯ ne dũ pariter. Nã ociari ille utiq; q̃ negocia agere mauult ꝯ sed frequẽter se labori subtrahens ꝯ neq; id aut inertia ꝯ aut impitia ꝯ sed qa ad me respicit: & ut ego semp incipiam ꝯ expectat. Nũc aũt multo me prior surrexit ꝯ meq; adiit ꝯ quẽ ego ad istos ipsos ꝯ quos tu cõmemorasti uocãdos dimisi. Itaq; eamus nos reperturi illos expectãtes cũ uigilibus ad portas: quo ego iussi uniuersos cõuenire. Cui senex nestor: Oino inqt isto mõ nemo erit cæterorũ Græcorũ ꝯ qui idigne ferat iussa tua. Nẽo q̃ iperata nõ faciat: cũ uiderit & te fratrẽ tuũ ꝯ qui primi in exercitu estis: primos eẽ ẽt in labore. Sic locutus induit sibi tunicã deinde decoros soccos: tũ Chlænam Phœnicei coloris uillosamq; ꝯ atq; ita spaciosam ꝯ ut duplicata amiciri posset ꝯ quã & spintre substrinxit. Postremo sumpta robusta lancea ꝑacuto ferro ꝑfixa cum Agamẽnõe perrexit ad naues aliorum ꝯ & primum ad Vlyssis quem cum á ianua tabernaculi inclinasset. Experrectus ille protinus ꝯ & intellecta senis uoce processit ꝯ & ad eos admiratus ait. Quid ita uos duo nocturnis tenebris in tam solicito rerum statu per castra uagamini ꝯ & soli huc ueneistis? Cui nestor: noli inquit factum nostrum prudentissime Vlysses inculpare. Tristis enim necessitas ꝯ quæ græcos ꝑmit ꝯ hoc facere nos cogit. Venimus autem huc ut nobiscum eas ad excitãdos alios senatores ꝯ cum quib9 consultemus ꝯ utrũ pugnare debeamus ꝯ an fugere. Sic locuto nestore Vlysses in tabernaculum regressus ꝯ appensoq; humeris clypeo metalloꝝ uarietate distincto iterũ ꝑdiens unácũ illis ad naues Diomedis abiit ꝯ eũ ãt offendunt extra tentoriũ dormientem sub armis bouino corio membris substrato: capiti uero isigni tapeto ꝯ circa eum comitibus ipsius dormiẽtibus non armatis ꝯ sed habentib9 sub capitibus scuta ꝯ cætera uero arma ad circulũ cuspidis stantium lancearum suspensa & istar fulgoris longe fulgentia ꝯ ad hunc ita iacentẽ nestor cũ ꝑpius accessisset porrecto pede ꝯ ut a sõno excitaret: succussit iubens pariter eũ surgere: atq; ultro his uerbis increpãs surge age Diomedes Tidei fili ꝯ quid solidam noctem dormitas? Non sentis ex uocibus troianorum eos in tumulo consedisse ꝯ q̃tulum campi nos dirimit ab illis? Ad hanc nestoris uocem Diomedes cum se se protinus leuasset é terra: ut inquit durus homo & irreqetus es senex: qui nunq̃ á laborando uacas? an non tibi iuuenes ꝑsto erãt ꝯ q ad excitãdos gradati singulos principes irẽt? tu tamẽ hoc munus ꝑ te obire maluisti. Oino senex unus

inexpugnabilis es ꝛ atq; indefatigabilis uir. Cui Nestor: ista tu quidē oia Diomedes ꝛ & ri te ꝛ & amice locutus es. Sunt. n. mihi filii: & quidē egregii uiri: sunt famuli ꝛ & ii non parū multi sunt qbus negociū hoc uocandorū principū poterā dare: uerū nos tāta urget ne- cessitas rerū ꝛ ut nulli cessandū sit ꝛ cū periclitemur in ancipiti cōditiōe positi teterrimam mortē obeamus: an deuitemus. Sed qm̄ tu es iunior ætatis meæ te miseret. Ito uocatū ad concilium Aiacē celerem ꝛ ac Megē. Sic locuto Nestore: Diomedes rutilātem imanis leo nis pellē ad talos usq; demissam sibi circundat ꝛ sumptaq; lācea abiit ꝛ excitat ꝛ adducit ꝛ ut iussus erat ꝛ Aiacē ꝛ ac megē. Igr̄ ubi ad loca excubiaꝝ uētū est ꝛ reperiunt p̄fectos excubi arum & ipsos excubitores nusq̄ dormiētes ꝛ nusq̄ stratos ꝛ nusq̄ curā remittentes ꝛ sed ui gilātes sub armis oēs ꝛ sedēteſq; ꝛ & exaduerso troianorū ītētis oculis in hostiū castra sem per speculātes. Si qñ illi se mouebāt nō aliter i somnē ꝛ ac solicitā noctē agentes ꝛ q̄ custo- des ouiū canes ꝛ audito rapacis feræ sono ꝛ quā & mōtano saltu ueniētē ad rapinā pecoris ipsi ac pastores magno cū fremitu ab ouili arcere conantur. Hos ita strēnue excubantes intuens Nestor miꝝ in modū lætatus ꝛ eosq; oratiōe exhortādos ratus ita allocutus ē. Vi gilate diligēter ut facitis dulcissimi filii ꝛ nec cuiq̄ uestrū ꝛ hoc i casu somnus obrepat ꝛ ne p incuriam recepta clade simus hostibus gaudio ꝛ atq; ludibrio. ita locutus extra munitio nes exiuit ꝛ sequētibus eū p̄ter p̄dictos principes Merione atq; Trasimede iussis ꝛ & ipsis adesse cōsilio. Egressi nudo in loco cōsederūt seorsum nō nihil ꝛ illic ubi frequentia socio- rū cadauera iacebāt ꝛ & unde á strage græcorū Hector interuētu noctis fuerat summo tus. Ibi cū inuicē sedētes colloquerētur Nestor oronē ita exorsus est. Ita ne tandē inter nos amicissimi uiri nemo existet tanti animi p̄stantia ꝛ qui illuc ꝛ ubi troiani cōsident: se cō ferat exploraturus quid illi in cōsilio decreuerint ꝛ manere ne illic ubi sunt: an post editam tantā ē nostris stragem in urbem se recipere. Explorare aūt poterit aut intercepto aliquo ex postremis eorū ꝛ aut supra auscultando sermones ipsorū quid dictitent eis esse ex iussu hectoris agendum ꝛ q̄p si his omnibus exploratis sine noxa ad nos redierit ꝛ imortalis hūc apud homines omnes omnēq; posteritatē gloria cōsequetur. Præterea eximia a nobis re muneratio. Namq; ipum maximi quiq; p̄fecti nauium singuli singulis nigro uilo ouibus fœtis cum suis fœtibus donabunt. Cui simile nihil possideri potest. simulq; ut in omni so lēni cōuiuio atq; epulo ob huius diei memoriā semper interfit. Hæc Nestor. Cæteri autē aliq̄diu se intra silentiū tenuerunt. Tum Diomedes excepit. mihi q̄dem Nestor p̄stantia animi adest ꝛ atq; adeo uolūtas pro speculatore subeūdi hæc ꝛ quæ nobis minari uidentur hostium castra. Sed ita ꝛ si quem ad hoc sociū habeā ꝛ quippe maior duobus animi præ- stantia ꝛ plusq; alacritatis consiliiq; adest ꝛ quia alius aliud excogitat ꝛ quod ad rem trāsigē dam conducat. At q solus est ꝛ ēt si quid recte excogitauerit: tamē sibi ipsi plerūq; diffidit & apud diffidētiā suā cōsilii pōdus itercidit. Hæc locuto Diomede frequētes alii libenter se singuli comitatū p̄stare uel le dixerūt. Volebat comes ire Aiax thelamonius. Volebat Aiax Oileus. uolebat Meriones. uolebat trasimedes. uolebat Menelaus. uolebat etiam ꝛ ur semper erat animo fidentissimo ꝛ ulysses. Ad quos Agamemnon inquit. Diomedes uir animo meo iocundissime ꝛ quoniam permulti sunt ꝛ qui tibi nauare operā uolūt ꝛ & tecū ire spōdēt ꝛ dilige arbitratu tuo ex oībus optimū ꝛ neq; per uerecūdiā cōmittas: ut omisso meliore deteriorē legas: respiciēs aut ad claritatē generis: aut ad magnitudinē potētiæ. ita āt agamēnon locut9 ē: q̄p timeret Menelao fratri: ne forte a Diomede ob hæc ipsa delige retur. tunc Diomedes. Si inqt ad meū arbitriū mihi eligere sociū finitis ꝛ quo tandē mo-

do ulysses

do Vlysses missum fecerim: cuius ingenium solertissimũ est animus in oibus periculis prõptissimus: quẽq; dea Pallas singulari amore ꝓsequit̃ hoc ego comite quæ hois ꝓuidẽtia ac uirtus est sperauerim nos ambos ẽt ut si dicã e mediis igniũ flammis euasuros. Ad hũc respõdẽs Vlysses. Noli me iquit Diomedes magnopere apud hos nec laudare nec carpe scientes q̃lis ego & ista uera ne: an uana sint. Sed age eamus nã aduẽtãte iã aurora ac cæteris stellis maiorẽ curriculi ptẽ emensis nox admodũ ĩ procliue est: & exactis duab9 eius partibus tertia sola supest. Sic locuto Vlysse uterq; ipse ac Diomedes armis se istruxit: & Diomedi qdẽ qa nec ensem nec scutũ attulerat: Trasimedes suum ensem utrinq; acutũ cõmodauit suãq; illius capiti galeã aptauit: nõ ferreã sed ex taurino corio nec anterius buccula nec posteri9 cristis ꝑditã q̃ cassis dr̃ tm̃ idoneã ad capitis tutelã. Vlysi ãt Metiones suũ dedit ensem suũ arcũ cũ pharetra: suã galeã quã suis ẽt manibus illius ĩposuit uertici. Erat aũt galea e corio facta multis ĩtrorsum loris intẽta ac rigẽs. Exterius uero hinc atq; hĩc sed iter se uicinæ apri setæ extabãt scite & sciẽter appositæ: mediũ pileo quod e pilis bellua rũ fit apte isidẽte. hãc Autolychus apud Eleonẽ urbẽ suffossis Amyntoris Ormenidæ ædibus sustulit: quã mox citherio Amphidamãti muneri dedit. Eãdẽ Amphidamas iure hospitii Molo donauit Merionis pr̃i a quo filius ĩ usum ꝓliorũ acceptã nũc a suo ĩ Vlyssis trãstulit caput. Igit̃ ita ĩstructi Diomedes atq; Vlysses a suis castris ad hostiũ tendũt cæteris ꝓceribus ibi relictis. Atq; ecce Erodion iuxta uiam quã ĩgrediebant̃ dextro clangore ꝑteruolat. Erat autẽ Pallas cuius aduentu Vlysses gauisus (Cognouit. n. deã licet auẽ ꝓ obscuritatẽ noctis uidere nõ posset) Ita illi uota fundebat. Exaudi me iouis filia Minerua ut soles semꝑ namq; mihi in oibus meis laboribus ades: nec unq̃ mei ad nouos conatus te capit obliuio quod si quãdo mihi ꝓpitia extitisti ut sepe extitisti nũc ꝓpitia quæso sis maxime desq; mihi nauato insigni aliquo facinore. q troianis ꝑpetuo doleat incolumẽ reuerti ad naues. Secũdo loco Diomedes ad eãdẽ deã ita ꝑcatoria uerba fecit. Et me quoq; exaudi iouis filia Tritõia & sic mihi dux esto ut patri meo Tideo fuisti cũ a cæteris Achiuis & a flumine Asopo Thebas pro caduceatore dimissus ẽ expositaq; illic apud thebanos pacificatoria legatione reuertebatur. Ibi. n. tecũ & tua ope ꝑclarũ illud de hostibus facinus edidit. ita nunc quæso eximia dea mihi uolens adsis reducemq; me facias. Voueo autem tibi bouem anniculum immunẽ aratri atq; indomitum quem auratis cornibus ipse tibi dea uoti reus immolabo. Sic ꝑcati atq; deo exaudiri a Pallade in morem duorum leonum inter noctis umbras per cadauera per sanguinem: per arma occisorũ ire cõtẽdũt. Hector uero quod ad troianos attinet nec ipse suos dormire pmittẽs summos quosq; principes troianorum atq; primarios non singulariter sed ꝓmiscue ad cõcionẽ uocauit: quib9 coactis ita oratiõnẽ habuit. Et quis uestrũ uiri erit: qui ĩ hoc mihi negociũ recipiat: atq; efficiat: habiturus ꝑter eximiã fati gloriã ẽt igens uirtutis suæ ꝓmiũ quo ego ipsum remunerabo. Nã dona biẽ qdem duobus cũ curru iugalibus hostiũ equis inter oẽs ꝑstãtissimis. Negociũ aũt quod ab eo exigo: hoc est ut ꝓxime ad naues accedat: exploretq; nũquid Græci: quẽadmodũ prius faciebãt: ad naues custodias agãt: an nr̃is manibus ꝓfligati non audeant castris se credere & graui hodiernæ pugnæ labore cõfecti nõ sint pares agendis custodiis noctis sed ascendere mare: ac fugere statuant. Hæc Hector. Illi uero mutuũ se omnes intra silentiũ tenuerũt. Aderat autem illic troianus quidam Dolon nomie Eumedis ꝑclarissimi ꝑconis filius unicus nũc: sed & quinq; fratrũ superstes: uir auri æriscq; ualde locu-

ples:illiberali admodũ facie ſed egregia pedũ pnicitate p̃ditus.hic ad Troianos & ad hectorẽ ita inqt.Hector eqdẽ tibi iſtud ego recipio:& effecturũ me eẽ confido ut ꝓxime accedã ad naues Græcorũ & eoꝝ explorẽ cõſilia.Nã etſi mihi mala facies maluſqꝫ habitus corporis eſt affirmo nõ tñ malus ſpeculator exiſtã.Oẽs.n.naues ſi opus ſit luſtrabo dũ ad nauẽ Agamẽnonis perueniã:apud quã futuꝝ cẽſeo:ut Græcorũ ſenatores cogant cõſultãdi gra ac ſtatuẽdi ſanius ſiteis pugnare an fugere.Verũ ꝓtẽſo ſceptro interpone iuſiurandũ daturũ te mihi equos Achillis ac currũ cũ eo ornatu quo ille ſolet ire in bellũ.Cui reſpõdens Hector:Iouem iunonis maritũ tibi dolon teſtor qꝫ nemo troianorum illis equis atqꝫ illo curru p̃ter unũ te iuehet unq̃ tu Achillis biga frueris tu ꝓpetuo i ea ſublimis decoruſqꝫ ſpectabere.Hæc locutus ac deinde iuratus ut Dolon maturaret inſtabat.Ille ꝓtinus ad humeros fulgẽti arcu ſuſpenſo:& caneſcẽtis lupi pelle ſup inducta capitiqꝫ adaptata caſſide ex pelle hircina ac ſumpto iaculo ꝓficiſcitur ſed non reportaturus rẽ cõparatã nec unq̃ ad Hectorẽ reuerſurus.Nãqꝫ ita digreſſum a ſociis ac pleno gradu ex aduerſo ueniẽtẽ ulyſſes cõſpicatus ad Diomedẽ ait.En tibi uir qdam ex hoſtibus qui huc tendit haud ſcio an pro epiſcopo ueniat ad naues an ad cadauera ut aliqd ex his ſpoliet.Verũ ſinamus eũ paululũ ꝓcedere ꝑ cãpũ ac nos p̃terire.Mox inuadẽtes celeri curſu p̃hendamus hoiem qꝫ ſi eũ aſſequi qa uelocitate nos ſuperet:nõ poterimus urgebis tu illũ aſſidue ad naues intẽta haſta:ne refugere ad urbẽ queat. Hæc cũ dixiſſet & ambo paululũ a uia declinãtes ſeſe iter cadauera ſubmiſiſſent adueniẽs Dolon feſtinãs demẽs paſſibus p̃tergreſſus eſt:qui ubi tm̃ proceſſit quantũ muli in fine ſulci boues p̃ceſiſſe ſolent(Muli.n.q̃ boues aratrũ iducendo ſulco celerius trahũt)poſt eũ ambo currer cœperũt ad quorũ ſonitũ ille ſubſtitit atqꝫ reſpexit ſpẽrãs poſt ſe aliquos adhuc ſociorũ hortatu hectoris eiuſdẽ rei gra uenire ſed ut uidit eos intra iactũ teli aut ẽt ꝓpius adeſſe nimirũ hoſtes eſſe cognouit ideoqꝫ effuſo curſu fugã capeſſit.Illi uero cõfeſtim hoiem iſeq atqꝫ ut duo uenatici canes iã uſu expti ac natura ſæui hynnulũ aut leporẽ iter nẽoroſa loca aſſidue urgẽt præ timore icurrẽdo lamẽtãtẽ.Sic diomedes atqꝫ Vlyſſes fugiẽti doloni iſtãtes ſedulo eũ a troianis caſtris lõgius ſummouebant:naueſqꝫ uerſus urgebãt.At cũ parũ iã aberat Dolon quin excubãtibꝰ ſe imiſceret:tũc Pallas diomedi uim uireſqꝫ imiſit uerita ne qs forte excubitoꝝ huic p̃riperet gloriã prior haſtã in Dolona iaculatus & ad ſauciũ iã ſecũdo loco Diomedes accederet.Igit in iaculum inſurgens diomedes aut ſiſte gradũ ad dolona inquit aut iaculo te cõſequar nec diu miſerã tibi necẽ ab hac manu licebit effugere.Et hæc dicẽs haſtã cõtorſit ſed cõſulto non nihil obliquã ab hois corpore:nãqꝫ haſta ſuper dextrũ Dolonis humerũ infeſta tranſuolans cuſpide ante eum humi defixa eſt.Tunc miſer ſubſtitit præformidine pallens atqꝫ attoniti crepitantibus dentibus titubante ore lingua cõfuſos ſonos edente.Ad quem diomedes atqꝫ Vlyſſes cũ anheli acceſiſſent.Eũ hinc atqꝫ hinc manu capiũt. Q uibus ille cũ lachrymis:Seruate me inqt quæſo uiuũqꝫ abducite.Eſt.n.mihi domi plurimũ auri:pluri mũqꝫ æris unde pater:ſi ſoſpitẽ a uobis aſſeruari audierit me redimet miſſis ad uos ingẽtibꝰ donis.Cui Vlyſſes:bono inquit eſto aĩo nec mortis terreare formidine:n.odo mihi hoc ſponde nec quippiã in referẽdo mẽtiare.Q uid ita ſolum á reliquis troianis ſub noctẽ cũ cæteri ſopiti ſunt uenis utrũ ad legenda ſpolia aliqua occiſorũ:an ſpeculator ad exploranda oĩa quæ apud nos fiũt?Et ſi ſpeculator tua ne ſpõte:an miſſus ab hectore. Ad hunc reſpondens Dolon toto corpore tremebundus.hector inquit etiam atqꝫ etiam

obtundẽs

obtundens exagitansq; circũuenit me/additis ẽt promissis/q; diceret se daturũ Achillis bigã cũ suis eqs/si ego ꝓxime accedẽs ad uestra castra explorarẽ. Nunqd uos/quẽadmodũ prius faciebatis/custodias ad naues agatis:an nr̃is ꝓfligati manibus non audeatis credere uos castris:& graui hodiernæ pugnæ labore cõfecti nõ sitis pares agẽdis custodiis noctis/sed ascẽdere mare statuatis ac fugere. Ad quẽ subridens Vlysses. Magnũ tu qdẽ inqt Dolon munus cõcupisti/qui equos dari tibi Achillis optaueris:arduos:difficiles:nulliq; alteri uectori:nisi uni Achilli dea matre genito obtẽperãtes. Cæterũ hoc quoq; mihi respõde/nec qppiã i referẽdo mẽtiare:cũ ab Hectore digredereris:ubi nã eũ reliquisti/ubi arma ipsius reposita erãt/ubi equi/quõ ꝑterea se habẽt cæteri/Troiani custodias ne agũt:an dormiũt/quid postremo illi cõsilio decreuerunt:Manere ne illic/ubi nũc sũt/an post editã tãtã de nostris stragẽ in urbẽ se recipere/Ad hũc respondens Dolon. Ista tibi equidẽ citra mẽdaciũ inqt recẽsebo. Hector qdẽ seorsum á turba cũ amplissimis quibusq; principibus/ac senatoribus apud religiosum Ili sepulchrũ de rebus agẽdis cõsultat/uigiles uero/quos ipse excubare iussit/& ubiq; ab omni exercitus parte custodias exercere:nulli obtẽperãt præter Troianos:quorũ sane sunt quicũq; adhuc sũt: hi demũ uigilãt/& se ad pagendas custodias mutuo exhortãtur. Nã socii & auxilia:excubiarum cura relicta troianis:alto sopore oppressi/ac securi quiescũt:ut quos null9 timor ꝓ uxoribus/filiisq; solicitat. lõge.n. hic ipsoꝝ pignora absũt tuta á dextris armis. Age uero ulysses iquit/certiorẽ de hoc quoq; me facias/ꝓmiscui ne iter troianos socii atq; auxilia iacẽt/an semoti/& id quoq; ut plane itelligã. Cui dolon respõdens & ista quoq; inqt tibi citra mẽdaciũ recẽsebo. Ad partẽ maritimã (ita.n. loca fuere sortiti) sũt Carii/sunt Pæones/sunt Leleges:sunt Caucones:sunt Pelasgi/ad eã uero: quæ urget tymbrum uersus agũt Lycii:Mysii:Phrygii:Meones. Sed q̃obrem singilatim a me hæc uniuersa disqueritis/q; si ideo qa aiati estis:illo ire/accipite hoc amplius. Thraces/q; ꝓxime uenerũt:seorsũ & postremi oium agũt. Cũq; ipsis Rhesus Rex Eioneí filiꝰ cuius ego ispexi & equos singulari forma ac magnitudine cõspicuos/candore supra niualẽ/pnicitate ipsis uẽtorũ flatibꝰ similes/equorũ currũ auri argẽtiq; artificio ornatissimũ/& armaturã aureã: terribilẽ:admirabilẽ/& quã nõ hoies dicas/sed imortales deos dignos/eẽ q gerãt. Ergo qm̃ singula uobis apui/ducite iã me ad naues/aut alligatũ hic arctis nodis relinquẽtes ite ad exercitũ troianorũ scituri illic/an ego uobis uera/an falsa retulerim. Ad hũc torue ituẽs Diomedes Noli mihi dolon inqt/& si cõmoda nobis denũciasti sperare fugã/uitãq; tibi ꝓmittere/cũ i nr̃as pueneris manus/qa si te aut secordia omittimus/aut numerata redẽptione dimittimus/redibis ibidẽ posterius ad naues uel eꝑus/ut modo fecisti/uel oppugnator. Sin tibi mea manu spũm dẽpsero/nunq̃ post hac eris græcis detrimẽto. Atq; fatus hæc nudato ense isurgẽs/parãti illi/apprehẽsa pcussuri barba/eũ obsecrare/mediã ceruicẽ pcussit/quo ictu neruis utrinq; amputatis adhuc murmurãte ligua caput humi collapsum i puluere iacuit/tũ ab iterfecto arma detrahũt cassidẽ Lyncinã:Sagulũ lupinũ/arcũ/lãceã/q̃ oia Vlysses in cælũ sublata manu tenẽs ad pallada bellocꝰ ꝓsidem ita ẽ gratulatus. Salue dea his spoliis donata á nobis/remunerataq;/te nãq; inter immortales deos p̃cipue inuocabimus/p̃cipueq; donis ꝓsequemur. tu modo quod superest eo nos dirige/ubi thraces uiri quiescunt/qui tã eximios hẽre dicũtur equos:/currũ/armaturã Hæc ubi dixit illas Dolonis exuuias ad Myricas appẽdit/atq; ut ne reuertẽtibus nocte fallẽte locus ignoraret/decerptos/ut arescerẽt:quosdã myricaꝝ ramos cũ cõplicasset ꝓ

signo appositum. His iactis per arma iteꝝ & cruorem procedũt: ubi Thraces uiros eẽ acceperãt: ꝓpereꝙ ad eos ꝙ qui erãt extremi pueniũt. Tenebantꝯ aũt illi ꝓfundo sopore: ut pote de uia fessi ꝙ sed tamẽ digesti ordine ꝙ nã triplici serie humi iacebãt singulorũ ꝙ & armis & eqs iuxta collocatis. Rhesus uero ipse cubabat in medio atꝙ cũ eius equis ab extrema bigæ pte capistratis. hũc Vlysses prior cõspicatus atꝙ Diomedi demõstrãs. En tibi uir inquit equi ꝙ quos nobis significauit Dolon ꝙ quẽ obtrũcauimus ꝙ nũc res exigit: tuã in hoc negocio uim ꝙ uiresꝙ declares ꝙ nec decet te cũ arma habeas ocio sum exhibere spectatorẽ. Age aũt disiunge equos & ego hoes perimam ꝙ aut contra tu hoc facito ꝙ & ego equos disiungere curabo. Hæc Vlysses. Pallas uero uires Diomedi & aium dedit ꝙ itaꝙ ferro iacẽtes adortꝰ nũc hũc ꝙ nũc illũ occidebat ꝙ atꝙ ut leo icustoditos nactꝰ ꝙ aut capras ũ aut ouiũ greges: i illas cõsueuit iuadere: i easꝙ sæuit. Sic Diomedes faciebat i thraces Ibi acerba suspiria ꝙ fœdosꝙ gemitꝰ ꝙ ibi singultꝰ ꝙ ibi reluctationẽ ꝙ palpitationẽꝙ moriẽtiũ audires. Ibi uideres terrã sanguie natare ꝙ quẽcũꝙ ãt Diomedes interemerat hũc a tergo ulysses ꝓpedẽ extrahebat uolẽs munire trãsitũ ꝙ qua facile eꝙ & ab occursu cadauerũ iterriti (nõ. n. habebat eos cognitos) traducerẽtur. Et iam duodecim thraces Diomedes occiderat ꝙ cum ad regem peruentum est. tertiumdecimũ futuꝝ ꝙ huic suauẽ somnũ ducẽti ꝙ atꝙ sternẽti ad caput præsto fuit mortifer somnus ꝙ quod illi Diomedes attulit ꝙ Palladis beneficio. Interea Vlysses equos iã disiunxerat ꝙ iam ifrænauerat: iam in eos cõscenderat ꝙ iã extra exercitũ educebat arcu ꝓ flagello qm̃ illud e curru sumere in mẽtẽ nõ uenerat utẽs cũ sociũ adhuc ꝓstare uidit ꝙ tũ certo eũ sibilo acutoꝙ admonuit ꝙ ꝓstabat aũt ille rẽ arduã secũ deliberãs ꝙ nũqd bigam ꝙ ubi arma illa miranda apposita erãt ꝓhenso temone pertraheret ꝙ an in altũ sublatã sine sensu aliorũ exportaret ꝙ an in occidendis thracibus perseueraret. Cui talia apud se uersanti Pallas ꝓpere astitit: atꝙ inquit. Fili tidei non excidat tibi reditus ꝙ nec cõmittas ut ꝓterritus reuertaris ad naues. Neue ꝙ cũ hic moraris ꝙ quispiam deus troianorũ studiosus eos a somno excitet. Sic loqntis deæ uoce ꝓtinus diomedes agnita ꝙ i equos isiliit ulysseꝙ uerberãte equi ad naues cursum ac ꝓpe dixerim uolatũ capessũt. Sed neꝙ Apollo segnis pro troianis excubabat ꝙ qui ut cõspexit Pallada ad exercitũ troianorũ euntem ac Diomedi loquentẽ ꝙ simulꝙ rẽ gestã aiaduertit: iratus deæ illuc & ipse sese cõtulit ac uirũ spectatũ thracũ principẽ Regiꝙ Patruelem Hyppocoonta excitat ꝙ qui exprectus ꝙ ut locũ: ubi stetissent equi ꝙ uacuũ: & regẽ cũ aliis trucidatũ iacere in suo cruore cõspexit ꝙ eiulatũ tollit. Carissimũ amicũ ꝙ ac propinquũ nomine uocans ad cuius uociferationẽ plurimus cũ fremitu atꝙ clangore per oẽm exercitum tumultus exortus est ꝙ & undiꝙ ex cunctis populis ꝓmiscue cõcursus fiebat ꝙ obstupebãt uniuersi ad tã audacis rei spectaculũ ꝙ hostibꝰ tãta facere ꝙ abire ipune licuisset. Illi aũt: postq̃ ad eũ locũ uenerũt: ubi Hectoris speculatorẽ pemerãt. Vlysses equos retinuit: Diomedesꝙ desiliit i terrã ꝙ qui cruẽta hois spolia cũ in manus socii tradidisset. iterum equos insiliit. Equi uero: Vlysse uerberante citoꝙ applicare cupiẽte itermissum repetũt cursum: & ad naues ire festinant: Quorũ aduentantium strepitum Nestor primus exaudiẽs ad socios inquit. O amici græcorũ principes mentiar ne an uerũ loquar: certe ad credẽdum inclinat animus. Currẽtiũ huc equorum sonitus mihi aures pellit ꝙ quos ulysses ꝙ ac Diomedes á troianorũ exercitu abegerũt. Veꝝ ut timui: ut solicitus: ut anxius fui: ne qd hi duo græcoꝝ ꝓstãtissimi paterẽtur idignũ: facto i ipsos troianoꝝ cõcursu. Vix hæc locuto Nestore ulysses ac Diomedes affuerũt: & ab equis descẽderũt. Quibus cæteri principes salutem

lutem dícebãt ꝛ dextrã porrígebãt: gratabant᷑: bene aiebant. Ibí primus omnium Neſtor Vlyſſẽ de equis ꝓunctatus é. Dic age inqẽs Græcoꝝ gloria Vlyſſes: unde uobis iſti eq tã candídi & ipſis ſolaribus radíis ſímiles ꝛ nunqd é medío hoſtíũ exercitu ſublati ꝛ an ab alíquo deoꝝ obuiã ſe ꝑbente oblati. Equidẽ olím iã cũ Troianis in ꝑlío uerſor: & in reb9 bellícis ſenui: nunq̃ tñ neqꝫ apud Troiãos: neqꝫ hís ĩ caſtrís: neqꝫ alíbí uſq̃ tales equos aut uídí: aut qui uídíſſet audíui. Eoqꝫ adducor: ut credã deũ alíquẽ ꝛ ut uobis obuiã factũ iſtos equos obtnliſſe. Q uippe quos ambos ſcío in arcta: tum iouis cælitũ príncipís ꝛ tum eius fílíæ Palladís beníuolẽtia eſſe. Ad quẽ reſpõdens Vlyſſes Neſtor inqt Græci nois decus: deo quidẽ promptũ é uel ꝑſtantiores hís equos offerre ꝛ Multo enim díuina uis humanã antecellit. Cæterũ hi equi ꝛ de quibus ſcire uis: Thraces ſunt in Troianorũ caſtra recẽter applícíti ꝛ quorũ dominũ Rheſum regẽ Diomedes interemit cum duodecim famulís unã ꝛ iuxtaqꝫ cubantibus. Hunc uero ꝛ cuius ſpolía attulímus ꝛ hinc ꝓfecti ꝓpe naues ĩtercepimus. Erat. n. ſpeculator ab Hectore ꝛ alíiſqꝫ Troianís príncipibus ad noſtra caſtra explorãda ſũmiſſus. Hæc locutus equos pfoſſam uallũqꝫ agebat lætus ꝛ ac geſtiẽs: Cæteris quoqꝫ qeũ comitabant᷑ exultãtibus. Atqꝫ ubí ad iſigne Diomedis tentoriũ puenerunt illíc ad ꝑſepia decoris capiſtris equos allígãt ubi alíi equi Diomedis ſtabulabantur electo pane cibari aſſueti. Exuuias aũt Dolonis Vlyſſes ĩ nauí repoſuit cõſecrãdas poſtea Palladí tantorũ beneficiorũ auctorí ꝛ mox ambo mare ingreſſi ſudorẽ: quo madebant é collo: é fœmoribus: é furís abluunt: abluti corpore pariter atqꝫ animo refrígerato ꝛ labra mirifice fabrícata ĩtroeunt ꝛ ac calida lauant aq̃ ꝛ unguntur qꝫ nitídíſſimo oleo. Poſtremo egreſſi ad cœnã ſe cõferũt ꝛ díſcũbunt: plenaqꝫ meri optimí patera & Palladí libãt: & ſibí epotant.

ILIADOS LIBER DECIMVS EXPLICIT. INCIPIT VNDECIMVS.

BI VERO de illuſtrí Títoní cõiugis toro ſurrexit aurora ꝛ ut ímortalibus pariter atqꝫ mortalibus lucẽ exhiberet: tũc iuppiter puícatiã: fæuũ ínter deos numẽ: ad caſtra Græcorũ dímiſit ꝛ ꝓferentẽ manu impiæ pugnæ portentũ. hæc ad Vlyſſis tentorí um delapſa: qꝫ ita illíus naues in medío claſſis: ut Achillis ꝛ atqꝫ Aíacis uíribus ꝛ ac uírtute fidentiũ ꝓ cornibus erãt ꝛ atqꝫ in eius culmine ſtans ꝛ ut utrinqꝫ exaudíret᷑ ꝛ uaſtũ horrendũqꝫ exclamauit ꝛ per quod ingentem pectoribus oíum Achiuorũ uígorẽ ínieçit ꝛ q defatígarí bello nõ poſſet ꝛ quí pugnãdo aleretur qui deníqꝫ maiorẽ ex dímicãdo: q̃ ex redeundo in patriã haberet dulcedínis ſenſum. iam primũ ipſe Agamẽnon hoc numíne inſtínctus clamorẽ edídit: & ut oís ad arma ꝓperarent imperauit ꝛ quod ipſe pariter fecit ꝛ Ac ibi arma primũ ſibí índuit argẽteis loris círca talos fabrefacta ꝛ tũ thoracẽ illũ ꝛ quẽ Cirynes & quidẽ grati muneris loco donauerat. Et enim inſpíciebant᷑ extrínſecus in eo ueluti uiæ tribus diſtínctæ coloribus decẽ ceruleæ ꝛ duodecim aureæ ꝛ uígíti ſquameæ ceruleũ aureũqꝫ colorẽ iter ſe nitẽtes ꝛ cũ tribus item ingenti magnitudíne draconibus ꝛ uelut ĩ ipſum armati iugulũ altrínſecus iſurgentibus: quorum colorẽ ſimíllímũ díceres íridí ꝛ quã ut ſit miraculo mortalibus iuppiter ſtatuit in nímbo. Poſt hæc enſem ꝛ aureis bullís radiantẽ ꝛ aureiſqꝫ cíngulís per q̃ decenter argẽteæ uagiæ íllígatis accõmodat humeris. Dehínc clypeũ ꝛ penẽ ad menſurã hominís capit ꝛ míro artí ficio uiſendũ ꝛ quẽ decẽ ex ære orbes ambíbant ꝛ ĩteriore Gyro bis totidẽ é ſtãno cãdentí.

In medio aũt atq; in ipſis umbilicis cernebatur cerulea Gorgon:terribilibus oculis terribilius ituens.Latera eius diris numinibus terrore ac timore cingẽtibus.Sup zonã uero clypei:q̃ argẽtea erat:excitabaẽ in ſpirã: tortꝰ haut parui corporis Draco triceps:quæ capita ex uno colli trunco naſcebanẽ cõuerſos mutuo hiatus habentia. Tũ galeã iduit q̃drupli ci exequinis ſetis criſta ſuperbã ꝯ quæ ad motũ quoddã horrendũ uidebaẽ annuere. Poſtremo duobus haſtilibus dextra correptis: tũ ex robuſto ligno ꝯ tũ ꝑacuto ferro ꝑfixis. Ita ex hac totus armatura refulgebat ꝯ ut plõge & ꝓpe dixerim in cælũ fulgor ipſe ferreẽ Atq; ita armatũ regẽ Mycenaꝫ quo magis honeſtarẽt Iuno & Pallas ingentẽ ab alto ſonitũ reddiderũt. Tũc ſuo q ſq; aurigæ præcipit equos cũ curribus inſtructos ꝯ ornatoſq; ꝓ foſſa tenerẽt ꝯ ipſi pedeſtres é caſtris ſublato igenti clamore prorũpunt. Atq; ibi extra munitiões paruo equis iteruallo diſtãtibus á tergo ſe Troianis oñdũt ꝯ illi quoq; é regiõe relicto ꝯ in quo ſtatiua habuerant:tumulo:& ipſi ꝓcedunt circa ſuos quiq; auctores Hectorem:Polydamãta:& Aeneã:q é Troianis uelut deus a populo i honore habebatur:treſq; Antenoris filios:Polybũ:Diũq; Agenorẽ ꝯ & diis ſimilẽ Achamãtẽ adhuc cælibẽ. Hectorẽ aũt cũ modo iter principia mõ inter poſtremos curaret:eoq; nunc intermitteretur:nunc oculis ſubduceretur ꝯ ac ſubinde cõſpiceretur ꝯ putares ſtellã eſſe aliq̃ ueluti caniculã:nũc emicaret iter nubes:nũc ipſis nubibus operiri. Atq; ita totus dum huc ꝯ illucq; ꝓperat ferro relucebat:ut cæleſti fulgore:qd fulgur appellant:ſimillimus uideretur. Quibus ita i occurſum mutuũ ueniẽtibus iuppiter contẽtionẽ imiſit acerbã funeſtãq;:per quã tot illuſtrium uirorũ aias iferno deſtinauerat ꝯ exhibito etiã futuræ cædis ꝓdigio. Nam pro matutino rore (adhucq; diluculũ erat) cruentas guttas ab ethere in terrã ꝯ homineſq; dimiſit. Igitur Troianus exercitus Græcuſq; confligens tale ſpectaculũ edebat:q̃le Meſſores edũt: cum bifariam diuiſi late diffuſam beati hois uel triticeã:uel ordeaceã meſſem ſerunt ꝯ nã ut illic frequentes manipuli cadũt ita hic frequentes hoies cadebãt ferro ꝑcuſſi. Nec aliter q̃ſi lupi eẽnt.illi i hos:& hi in illos ferebantur:atq; pugnabãt uulneꝛ ꝓrſus ac mortis imemores. Nec eoꝛ quẽpiã uideres caput in pugnãdo ſubmittere. Qua ex re tacitã apud ſe puicatia dea capiebat uoluptatẽ. Sola eni uerſabatur i acie:cæteris diis adeſſe ꝓhibitis ꝯ ac ſe itra domũ (hñt.n.ſinguli i olympo mirificas domos) continẽtibus:non tm̃ ocioſis ꝯ ſed etiã iouí ſuccẽſentibus:q; ipſis pro nihilo habitis uictoriã eius certaminis daturus Hectori erat.ille enim uero ſedebat ſeorſum á cæteris tum hoc ſuæ gloriæ gaudio fruens:tũ eiuſmodi ſpectaculo:q; urbẽ Troianã:q; caſtra Græcoꝛ:q; ſplendorẽ armoꝛ ꝯ q; ut alii occidebant ꝯ alii occidebanẽ iſpiceret. Tãdiu aũt anceps ꝓlium fuit ꝯ multiq; utrinq; ſauciabanẽ ac multi cadebãt ꝯ dum aſcendẽte iam die ea aduenit hora ꝯ qua cæſores arborũ poſt exciſam in nemoroſo monte materiã ꝯ laſſa iam manu ꝯ ac laceſſente fame ad inſtruendũ prandium ꝯ relicto opere ſe accingũt. Tũc græci turmales gregaleſq; ſuos abhortãdo Troianas phalanges ui ac uirtute ꝓperunt.quorum primus fuit Agamẽnon iterẽpto Bienore principe cũ Oileo auriga. Sed in dñm quidẽ ipſe ipetũ fecit ꝯ in ſe uero aurigæ impetũ excepit. Si quidẽ ille poſt Bienoris necem de curru deſiliens ſe obuium ꝓbuit ꝯ Cui ex aduerſo atq; impigre plagã ferenti Agamẽnon haſtili coronam galeæ fecit ꝯ qua ictum non ſuſtinente ꝓtranſiens ferrũ in loco ꝯ q ſupciliorũ eſt medius ꝯ infixum tranſtoſſo etiã oſſe in intimo cerebro madefactum eſt ꝯ & hoiem ꝯ ut erat ad ictum paratus ꝯ extinxit. Hos agamẽ non uita exutos ꝯ ubi etiam radiantibus armis exuit ꝯ humi iacentes reliquit ꝯ & in duos priami filios fertur ꝯ alterũ legitimum ꝯ alteꝛ notũ. Anthiphũ & iſum in eodẽ curru ſtantes ꝯ

hunc

hunc aurigatorem(erat enim ꝑstantior)pugnatore. Et priorē quidē ísum ínfixo ſubter papillam iaculo⁊ poſt aūt Antiphū ꝑemit percuſſa gladío aure: Q uos moribundos Agamēnon ꝓtinus cū ꝑcipitaſſet: armíſq; ſpolíaret⁊ eos eē agnouit quos aliqñ inanis idæ ſeceſſibus⁊ cū armēta bouū gregeſq; ouiū paſceret⁊ captos⁊ allígatoſq; achilles ad naues adduxíſſet. ibíq; aliq̄diu detentos poſtea ſoluta redēptione remíſiſſet. Eos aūt cum ínſpexíſſent cæteri troiani nō aliter ab Agamēnonis manibus ſubleuare aut potuíſſent: aut auſi eſſent q̄ Cerua teneros fœtus ſi forte uel iterfuit: uel iteruenit: cum eos ín ípſo cubílí nactos ímanís leo ſtatím acrí dēte cōfringit: atq; exanimat. Atq; hoc ut míſera illa hoc ípſo⁊ q̄ tam fílíis uícina eſt: timídior pro ſua⁊ q̄ audacíor ꝑ illoꝝ ſalute⁊ ín confragoſas ſíluas⁊ ſaltuſq; ſe ꝓrípit tremebūda: anxía: ſudorībus manās. Sic troiani ſíbí tímentes ſe auerterūt quinetiā Agamēnon duos⁊ eoſ dēq; fratres í eodem ſtātes curru cepit Píſandrū & Hippolochum ínſignis Antímachí fílíos: hic eſt Antímachus: quí donis alexandrí auroq; corruptus ípedimēto fuit: quo ſecíus Helena Menelao redderet. huíus fílíos cū ꝓturbatío mētís cepíſſet: q; habenæ fugerant manus(pariter enim equos moderabant). agamēnon rítu leonís in aduerſum ꝓſílíit. illí ex ípſo curru regís genības aduoluti hís uerbis obſecrabāt. Reſerua nos te obſecramus agamēnon facturus operæ ꝑcíū ex nr̄a reſeruatione. habet. n. pr̄ Antímachus domí repoſitā magnā uim auri æris: ferri: aliarūq; rerū ꝑcioſaꝝ: unde te ꝓpterea nō mō ſatís⁊ ſed ēt abunde remuneret. Sed pro mítibus ꝑcibus ímíte rñſum acceperunt. Ita ne antímacho geníti eſtis⁊ illo íſigní uíro⁊ q̄ pro cōcione troianos hortatus eſt: ne Menelaū⁊ dum ad uos legatus uenít cū dío Vlyſſe redíre ſinerēt? ſed ítra urbem atq; illíc ſtatímq; trucídarent? Luite ergo nunc fílíí pœnā paternī peccatí. Hæc locutus Píſandrū per cuſſo lancea pectore deturbauit á curru⁊ eoq; reſupino humí ſtrato germanī Hyppolochí(is aūt deſilíerat)primū manus deínde ceruíces gladío ꝑcídit⁊ iacētēq; ubí ſpolíauit armís: ꝓtruſit pedíbus bellantíū tanq̄ pila píſtoría contūdendū. Hís actís iterū ubi maxíma conferta acíe tumultuarí uídet⁊ eo ſe ífert⁊ aliís eū comitantíbus. Sed íam troianís copías ífugam uerſas toto campoꝝ ſpatío equeſtres equítes pedeſtres græcí pedítes íſequebant ac terga cedebant. Q uoꝝ oíum pedíbus cōplurímus ſtrepítus late ferebatur. At agamēnon aſſídue & íſtans fugientíbus⁊ & íſequētes exhortans tantā de hoſtíbus ſtragem edebat⁊ q̄tā de arboríbus ígnís ímenſus⁊ cū índenſam undíq; ſpírātíbus uētís incídit ſyluam. Videres paſſím equos ianē trahentes redam per planítiē íllam hac íllacq; díſcurrere agítatorū deſíderío: q̄ſí íllos adepturí eēnt⁊ hí uero ín ſolo iacebant uulturíbus multo: q̄ uxoríbus optabíliores. Hectorē uero per mediū bellí ardorē per tela: ꝑ mortes: ꝑ ſanguínem: per puluereā quoq; calígínē íuppiter ípſe ſubtrahít. Et íam ad ſepulchrū Ilí Dardanidæ troiani ꝓuenerant auídi urbís cōtingēdæ. Agamēnon tñ nec íſtare: nec uocíferare: nec manus alía ſup aliā cæde cruētare ceſſabat. At ubí ad portā Scæam fagūq; ꝓuentū ē. Tūc ínhibita fuga Troiani ſteterūt: cæteroſq;: qui aduenīebant ad numerū ſuū recípiebant⁊ qui uero í fuga lentíores erant: eos agamēnon í locís patentíbus adortus urgebat: atq; mactabat. Atq; ut leo armēta boum ítēpeſta nocte adortus oēs qdem í fugam tímore díſpellit⁊ ſed unā rapit⁊ reſcíſſaq; príus ceruíce mox ſanguínē ſorbet: ac uíſcera cūcta depaſcit. Sic agamēnon ex oíbus: quos íſequebatur: poſtremū quēq; feríebat: hūc ꝓnū: illū ſupínum: aliūq; alío mō de curru equíſq; ꝓſternēs. Et íam ſic furens agamēnon ꝓpe erat ut mortíferam íllam lanceā ferens ſuccederet muris: atq; urbē ſubíret. Cum deorum atq; hoíum pr̄ iuppiter í nemoroſum idæ uerticē cælitus eſt delapſus manu tenens rutílum fulgur. Ibí

postq̃ resedit. Irim nihil cunctantẽ ferre mandata ad Hectorẽ iubet iq̃ens. Iri pernix ito cum his mandatis ad hectorẽ. q̃diu uideris Agamẽnonẽ principẽ iter primos ꝓpellentem hostiles acies ⁊ atq; trucidantẽ ⁊ tãdiu subducens se ipe cæterã Troianorũ manũ acriter ad uersus græcos certare cõpellat. Postea uero quẽ eundẽ uel cæsim: uel pũctim saucium in currum se recepisse cognouerit ⁊ tũc ego tantũ ipsi suggerã roboris ⁊ ut Græcos uicissim i fugã uertat ⁊ ut cũ ingẽti strage p̃mẽs i castra redigat ⁊ ut p castra ipsa ad naues usq; ꝓseqũt nec ante cædis faciat finẽ ⁊ q̃ sol occũbat: almæq; noctis aduenerint tenebræ. Hæc locuto ioui ⁊ obsecuta iris ex auro alas ex aura pedes habẽs ab Idæis iugis ad angustam troiã Hectoremq; se cõtulit ⁊ quẽ cũ iuenisset (stabat aũt ille i curru) ꝓxime accedens ita affata est. Hector fili Priami. Iuppiter pr̃ hæc me tibi iussit ferre mãdata ⁊ q̃ diu uideris agamẽnonẽ principẽ iter primos ꝓpellẽtẽ hostiles acies ⁊ atq; trucidantẽ ⁊ tãdiu subducens te ipse ⁊ cæterã troianorũ manũ acriter aduersos græcos certare cõpellas ⁊ postea uero ⁊ quẽ eundem uel cæsim uel punctim sauciũ in currũ se recepisse cognoueris ⁊ tunc tibi iuppiter tm̃ suggeret roboris ⁊ ut Græcos uicissim i fugam uertas ⁊ ut cũ igenti strage p̃mens i castra redigas ⁊ ut per castra ipsa ad naues usq; ꝓsequare ⁊ nec ante cædis facias finẽ ⁊ q̃ sol occumbat almæq; noctis aduenerint tenebræ. Hæc effata iris abiit. Hector aũt: ut erat armat9: é curru desiliit ⁊ quatiẽs q; manu iacula copias suas obibat adhortans ad dimicãdũ. Ad cuius uocem cõuersis i hostem troianis restitutũ est p̃liũ ⁊ & recruduit pugna ⁊ nihil tm̃ minus Agamẽnon istare ⁊ ac primus iter suos ⁊ qua auiditate erat ⁊ & lõge primus præliari. Hoc loco uos musæ inuoco cælestia tecta icolentes ⁊ ut mecũ dicatis ⁊ qs nunc primus agamẽnon se obuiũ tulit ⁊ é troianis ne ⁊ an ex auxiliaribus sociis? Is fuit Hiphidamas antenoris filiuscorpore lato atq; ꝓcero ⁊ educatus nõ i Troia ⁊ sed i thracia ouiũ matre atq; nutricula ⁊ nõ á patre sed ab auo Cisseo q & ad iustæ pubertatis annos usq; ꝓduxit quo tpe militaris gloria maxime cõparatur ⁊ nec eũ alio prius ire pmisit ⁊ q̃ ipsi filiã collocaret ⁊ qua desponsa Hyphidamas ⁊ é thalamo ad troianũ bellũ ⁊ parandi nois gr̃a ꝓfectus est usq; ad percotã quidem ⁊ ubi & naues reliqt. Duodecim fuerũt maritimo ⁊ illinc aũt ad Troiam terrestri itinere ac pedestris. qualis nunc Agamẽnoni occurrit. Itaq; uterq; infesto ferro alterũ petens ubi sub cõiectum telo; uentũ ẽ agamẽnon cõtorta lãcea frustratus ẽ ictu trans Hiphidamantẽ plato. Secũdo loco hiphidamas zonã agamẽnonis ⁊ quæ thoraci isidet ⁊ non emisso sed retẽto ueruto ꝓcussit. Ipsumq; ictũ reprimẽs manu adiuuit. Verũ ne sic qdẽ spiculum penetrauit ⁊ sed apud ipsũ zonæ argẽtũ se iflexit. Tũc agamẽnon: & á se euulso & ab Hiphidamantis dextra reuulso telo ⁊ illũ instar leonis irruens ceruicẽ uiri gladio haurit: Ille solutis corporis uiribus ꝓcũbẽs in ferreũ somnũ soporatus est infœlix ⁊ q dum pro populariꝫ suis bello opp̃sis operã nauare uult ⁊ uxorem reliqt adolescẽs adolescentulam pulcher formosam ⁊ ignarus ignarã alterius coniugis ⁊ & ex qua nihil adhuc uoluptatis pcepisset ⁊ cui p̃serti tanta pecora ⁊ qbus sane q̃ abundabat tũ donasset ⁊ tum spopondisset. Donauerat eni boues centum pollicitus mille capraꝫ ⁊ pariter ⁊ & ouiũ capita. Hunc autẽ agamẽnon ⁊ ubi armis exuit ipsaſq; exuuias ꝑ exercitũ ferens cũ eẽt Coonti cõspectus: qui erat primigenius filiorũ antenoris ⁊ igens frẽm de fratris nece subiit mœror ⁊ & oculos oppleuere lachrymæ. Sed ut erat eximius bellator ⁊ ꝓximus agamẽnoni stetit ⁊ sed ex transuerso ut uidelicet eũ lateret ⁊ atq; ita mediã regis manũ subter cubitũ lancea transfixit ⁊ agamẽnon aũt hoc ictu etsi uæhementer exteritus ⁊ nã tota cuspis extabat ex altera parte ⁊ tm̃ ne si qdem á pugnãdo deterritus est. Ipsumq; coontẽ rapido saltu petens trahentẽ inter

acies

acies p pedē Hiphidamātis cadauer & fortissimos quosq; sociorū uocātē sub parma iacu lo confodit, moribūdoq; caput supra corpus fratris germaniq; p̄cidit. Ita duo Antenoris filii sub eiusdem uiri manibus diē suū obierūt, eodē ex loco, eodēq; tpe, altam plutonis do mum ingressi. Rex uero quoad calidus é uulnere cruor ꝓfluxit, ordines hostiū uastare p̄ gebat, hos lancea, illos ense, alios feriēs ingētibus saxis, uidelicet acerbitate doloris non dum ad ima demersa, qd factum ē, postea quā manare destitit sanguis: & circa ipsū uul nus exaruit. Tunc enī ingraueſcente cruciatu, quali se mulier parturiens cōfigi sentit īmis so á Lucina Lucinæq; filiabus, in currū insiliit, Iussoq; auriga ad tentoria tendere: intere undū ad socios exclamabat. O principes socii primoresq; græcoꝝ, uos iam sine me na ues ab hostibus & castra tutamini, qm̄ ipse pro uoluntate integrum diē pugnare cū tro ianis ab ioue ꝓhibeor. Hæc dicens excessit á pugna, corpore & aio saucio: equi uero da tis habenis cursum, ac ꝓpe uolatū capessebant sup undas spumas pectoribꝰ emittētes, super āt siccā puluerē admittētes. illū hector simulac digressum bello animaduertit: ma gna ad suos uoce ꝓclamat. Nūc troiani: nūc dardani: nūc Licii: ut est: uos uiros ostēdite. Nunc roboris: nūc memores este uirtutis, cū á uobis stat iuppiter: q eximiā inde gloriam destinauit. agamēnone hostiū p̄stātissimo á pugna submoto. Vos agedū eqtes recta in hostilē aciē īmittite equos adepturi p̄clara militiæ decora. Sic locutus accendit animos ar doremq; singulorū, & ad iuadendos hostes nō aliter istigauit: q̄ uenator acres canes acri us instigat in leones aprūue aliquē ferociorē. Ipse uero Martī similis iter primos uadens: magnosq; p̄se spiritus gerens in hostes more tēpestatis irrupit: quæ tempestas per arduū cæli rapta moxq; mari illisa ciet turbidos fluctus. Hic uero quē primū, aut quem postre mum & uita & armis spoliauit Hector? cum ei iuppiter eximiā hāc uictoriā destinasset. Primus oīum quos iteremit fuit Aesæus: Secūdus Autonoon: Tertius Opites: Q uartus Dolops Cleti filius: Q uintus Opheltius: Sextus Agelaus: Septimus Aesymnus: Octa uus Oron: Nonus Hipponous. Et hii qdem principes. De turba uero quid dicā? quēad modū Zephyrus in austrū ingruens ꝓfundaq; ꝓcella nubes illius euerberans atq; emo uens undas maris in cōtrariū rapit: impactarūq; saxis aquarū rorem uerticoso turbine le uatum raptatūq; dispergit. Sic Hector græcos agitans atq; urgēs plurima plebis capita trucidabat. Et fortassis cōploratæ fuissent res græcorū: & eo die debellatum oībus græcis partim itra partim extra castra occisis: Nisi Vlysses Diomedi dixisset. Fili Tidei quæ ma la rō nos nihil adhuc passos fugere suadet oblitos nr̄æ uirtutis? Adesto hic secundum me uir amicissime, ne cū nr̄a ignominia hector deleat naues Cui rñdens Diomedes equidē inqt secundū testabo, ac manebo. Cæterum breui uoluntas nr̄a erit summo ioue Troia nis adiutoria suggerente nō nobis. hæc ubi locuti sunt: & ambo rursus in hostem conuer si. Ipse Tymbræum iaculo ad sinistrā papillam illato cōfodiens é curru deturbat. idē Vli xes facit in illius auriga Molione, uiro iter primos eximio. his a bello ideſt á uita subtra ctis per mediū pugne tumultū ire ꝓgentes: ueluti gemini aprī audacia freti: cum in canes uenaticos incidūt: ac dnos. itē alios una cū curru ceperūt uiros nō é grege: sed plus q̄ egre gios Percosii filios in oī diuinationis gñe sup alios p̄stantissimi. Et qui cū sciret futura filio rum: quātū in ipso fuit: eos ad mortiferū bellū ire non sinit: sed ne irent persuadere nō po tuit: tristibus ad mortē illos ducentibus fatis: quorū Diomedes dum aīum ab aīa: animā a corpore corpus ab armis separat (erat enim singularis armatura) interea Vlysses hippo damum & hyperochū uita armaturaq; spoliauit. Erat aūt inter primos Troianorū bella

tores heros Agastrophus Pæonis filius: sed hoc ipsum q; inter primos erat: licet pedester cãm ei mortis attulit: p̃sertim longe ꝓgresso á curru: in quẽ se recipere: ut fugã capesseret non posse uæhemẽter idoluit á Diomede apud coxã lancea ꝓcussus. Et iã Iuppiter ab ida despectãs restituerat p̃lium ⁊ & æquo Marte se iuicẽ Troiani græciq; interimebãt: quanq; græci plæriq; amica fuga elapsi ab Hectore respirabãt. Ipse aũt Hector: cũ alios: tũ uero Agastrophũ cõfectũ uulnere repente cũ aiaduertisset ⁊ in hostes cũ uociferatiõe ferẽ troianorũ phalãgibus eũ sequẽtibus. Quẽ ubi Diomedes agnouit: ꝓpere ad Vlyssem: qui prope aderat inqt Vlysses in me teq; cũ tanta mole igruit ualidus hector ⁊ Sed agedũ stemus ⁊ mutuoq; nos tutemur auxilio. Hæc locutus imanẽ lanceã in hectorẽ directã excussit. Nec eũ fefellit ictus percussa iuxta conũ galea. nam etsi nihil admodũ de corpore telũ p̃strinxit ⁊ atq; á galea euolauit ⁊ quæ & triplici lamina & diuino opere fabricata erat (Si quidem Apollon eã illi donauerat) tñ ita hoiem concussit ut attonitus trepido gradu q̃ celerrime potuit etiã celerius ⁊ q̃ pro firmitate uiriũ recurrens se agmini imiscere: caligãtibusq; insueta nocte oculis in genua succũberet ⁊ ac manu humi innitens surrexit. Cæterũ cum Diomedes ad recipiẽdam lanceã tendit eo: quo illam tulerat ipetus longe inter ꝓpugnatores humi iacẽtem. Hector interea resipuerat ⁊ in currũq; conscenderat: & ad mediũ suoꝝ se receperat ex impendenti fato ereptus. Diomedes uero resumpta lancea ac reducta: q̃si iteꝝ periturus hectorẽ: post q̃ abeuntẽ uidit. Euasisti inqt canis: licet uix euasisti: & hoc nõ tuis uiribus sed beneficio Apollinis: cui facere uota debebis sempiturus in præliũ ⁊ q; si tñ iteꝝ mihi occurreres: nõ iterũ effugies teterrimã mortem: si quis mõ & mihi deꝰ affuerit. Nunc alios tuoꝝ persequar: si quos & consequar. Sic locutus agastrophi corpus: á quo spoliando fuerat iterpellatus: per ociũ spoliat. iamq; ab humeris parmã: á pectore thoracem. á capite galeã detraxerat insignẽ prorsus armaturã cũ Paris intento arcu sese iclinãs atq; occultans ad sepulchrale cippũ (nã ibi uetustũ ili dardanidæ monumentum erat) Explorata aliq̃diu occasione sagittã expulit: quæ manũ expulsoris minime fefellit. illata i dextrum diomedis pedem supra digytos transq; plantam ꝑlata atq; humi infixa. Qua de re Paris exultans ac subsultans festiuissimos cachinnos magno ore tollebat. diomedisq; gloriabundus insultabat ictus es diomedes: ictus es ⁊ q; utinã pro pede tibi latere transfosso spiritũ abstulissem tñ & sic bene habet aliquo laboꝝ laxamẽto dato Troianis: qui te uelut trepidæ capræ leonẽ expauescunt. Ad quẽ rñdens diomedes: cõtumelioſe inquit sagittarie ⁊ cõtumelia digne ⁊ capite puellariter cõpto: corde puellis addito: quid tantopere gloriaris? q; extremũ pedis mihi pupugisti: q; nõ pluris facio q̃ si fœmina me: aut puer paruulus percussisset. Citra sensum eni doloris est ictus uiri nulla uirilitate ⁊ nulla uirtute pollentis. Quid secus fiet ex me. Nam siue bouium te mihi ferre tẽptabis: nullo tibi ista arma erunt adiumento: siue telo meo te uel paululũ assequar satis penetrabile esse illud itelliges: quo q̃cũq; ictus ẽ: statim iacuit exaïs ⁊ Et cum domi uxor iter pupillos filios p̃dolore amissi coniugis dilaniet genas ⁊ ille nõ fœminarũ turba sed auiũ stipatus in eo loco putrescit: quẽ sanguie suo moriẽs tinxerat. Hæc effatꝰ cũ Vlysse eũ ꝓxie accedẽs stãsq; scuto ꝓtegeret: ipe subsidens sagittã eduxit consecutoq; atroci dolore in currum ascẽdit: & aurigam dirigere ad naues cursum iussit: uix satis patiens uulneris uexationem. Vlisses autem: cum se solum cerneretq;: omnes alii percussi fugissent ⁊ apud se cum gemitu inquit. Hei mihi: quo difficultatis redactus sum? fugero consternatus animo? ingens dedecus ⁊ manserо? igẽs periculum: ne circũueniat. Cum nemo mihi in tanta hostiũ multitudine adsit ⁊ supersimq;

solus

ſolus.cæteris a ioue metu pterritis.Sed quid me ſolũ/qd ſocios abeſſe:qd metu pterritos fingo?/cũ ſciã deteriores tãtũ ſolere diſcedere a p̃lio nõ forte:quoꝝ ut qſq; præſtãtiſſim9 eſt/ita cõſtãtiſſime in acie p̃ſtare arbitror/ut aut feriat alios/aut ipſe feriat. hæc dũ Vlyſſes mẽte atq; aia uerſat/iã clypeatæ Teucroꝝ cohortes aduẽtabãt.Iã plures unũ interſe pſerãt.Iam undiq; infeſtis telis p̃mebant/eũ in modũ/quo uenatici canes uenatoreſque iuuenes aprum ex profundo ſaltu pgreſſum circũſiſtũt.Et licet fera in obſiſtẽtes atq; hic illinc; aſſilientes infrẽdens dentes aiumq; exacuat. Illi tamẽ pſtant:iſtant:urgent:Huic apro ſimilis Vlyſſes in egregiũ deioptẽ inſiliens ſummũ humeꝝ haſta traiecit/dehic interemit Theonum.Eunomũq;/ac Cherſidamantẽ.Sed Cherſidamantẽ equos iã cõſcẽdere parantẽ:qui tñ accepto prius ſuper ſcutũ uulnere inter umbilicũ ac latus relabẽs:ac terrã cubito cõtigens in puluere iacuit.his relictis ulyſſe Caropem hippaſi filiũ & ipſum lancea confodit.Cui auxilio ueniens generoſo animo & diuina dignitate corporis Socus (erat enim frater) pxime Vlyſſem ſtetit:atque ad eũ inqt.Clariſſime Vlyſſes doli labo riſq; auidiſſime/hodie aut ex duob9 hippaſi filiis gloriaberis iterẽptis ſpoliatiſq;:aut hoc telo cõfectus ſpũm perdes.Poſt hæc uerba cõtorſit telũ:quo Vlyſſes clypeũ thoracẽq; ac latus oẽ traiecit/uitalibus tñ (Pallas nãque p̃hibuit) illeſis.Ille ubi ſentit uulnus nõ eẽ lœtale/relato aliquãtulũ pede:Socum affatus eſt.infœlix eripuiſti ne mihi uſum belli: at ego tibi uſuram uitæ eripiã.& quidẽ hodie/atq; hoc loco/ur hoc iaculo ictus mihi q; dẽ gloriã:Plutoni uero des aiam.His dictis Soci tergũ iã i fugam uerſi/atq; abeuntis ſic iter humeros iaculo cõfixit/ut cũ pectore quoq; trãſigeret/ei cũ ſonitu i terram collapſo atq; animam agenti inſultans.Soce inquit Soce plane cepit te mors.Miſer non parentes tibi iſtos oculos legẽt/ſed infauſtæ aues ad inhumatum cadauer aduolãtes eruẽt.Me uero defunctũ græci mei ſepelient.Sub hæc dicta lanceã Soci: qua erat ipe trãſſixus:ẽ late re pariter & ex ſcuto extraxit ui cruoris extra uulnus: ui doloris intra uulnus ſubſecuta. Quo cruore cõſpecto troiani ſe mutuo cohortãtes in unũ cuncti feruntur.Ille uero ſeſe referre/ictus uitare: iſeſto telo ictus inferre/deniq; oi opere mortẽ arcere/& inter hæc ſocios quanta maxima poterat uoce inclamare/ſemel/iterum/tertio.Quẽ cũ Menela9 totiẽs & ipſe audiſſet/ad Aiacem extẽplo/qui propinquus erat inquit.Princeps Aiax au res meas pepulit uox uelut Vlyſſis/& ea tanq; oppreſſi ab hoſtibus uimq; patientis. Eq; dẽ illi p̃metuo/ne qd peius patiatur ſolus in medio hoſtiũ ſi differim9/quẽ cũ tãti p̃cii ſit:adiutũ potius q̃ deſertũ oportet:ne amiſſi poſtea igẽs deſideriũ ſubeat Græcos.Qua re recipiẽdi illius gratia redeamus.hæc locutus dux ipſe prexit.Aiaxq; diuina corporis di gnitate comes ſecutus eſt.Offendunt aũt Vlyſſem tum plurimorũ/tũ p̃ſtãtiſſimorum hoſtiũ ferro uallatũ/& ueluti quẽdam inter crudos linces Ceruũ/quẽ ſagitta confixum ſed fuga ab oculis ſagittãtis elapſum feræ illæ mõtuoſo ſilueſtriq; loco circũſiſtunt/iam uiribus ex curſu defectũ/iam ſanguine frigeſcẽte/doloribus ex uulnere affectum laniãt deuorãtq;.At ſi imanẽ aliquẽ illuc leonẽ dæmon adduxerit/diffugiũt/relicta fortiori fe; ræ præda ad deuorãdũ.Sic poſtq̃ Aiax pximus Vlyſſi aſtitit præferens illud turris inſtar clypeũ Troiani alius alió diffugierũt.Et Menela9 quidem ſaucium manu p̃henſum edu xit ẽ pugna/eouſq; dum auriga currũ obuiũ duceret.Aiax uero in troianos inſiliens an; te omnes interemit Doriclum Priami filiũ ſed nothum/tum Pandoſum:tum Lyſandrũ tum Pyraſum:tum Pylarem.Et non aliter agitans/cædens/occidens hoſtes equoſq; quã amnis pluuialibus inflatus a monte torrentibus citatior fertur/campoſq; inundans mul;

tas quercus ꝛ multas pynus ꝛ alias ꝙ arbores ꝛ quæ exaruerũt ꝛ multaq; ẽt rudera peruoluit
ĩ mare. Et hæc Hectore ignaro ꝛ ut ĩ siniſtra acie occupato ad flumẽ Scamãdrũ ꝛ ubi mo
les belli erat ꝛ cõtinẽs fremitus exaudiebatur. Plurimæ mortes fiebãt ꝛ ſed ꝓcipue ab He
ctor nũc e curru nũc ẽ ſolo ꝛ nũc lãcea: nũc aliis telis phalãges hoſtiũ ꝓfligãte. Q d cũ ita
eſſet. non tamẽ Græci loco ꝛ quo inſtiterant ꝛ moti fuiſſent. Niſi Alexãder cõfixo trigona
ſagitta machaonis humero inutilẽ eũ bello reddidiſſet ꝛ pro quo cũ cæteri græci ꝛ ut in ea
cõditione extimeſcerent ꝛ ne forte ipſis fugam faciẽtibus ꝛ ille ab hoſtibus extingueretur.
Idomeneus protinꝰ ad Neſtorẽ inqt. Neſtor Achiuorũ gloria cõſcẽde currũ ꝛ ut tecum
Machaonem ſumas. Vir. n. medicus ꝓ multis aliis pollet dũ ꝓcidẽda extrahẽdaq; ſunt te
la de membris ꝛ & fomenta medicamentorum apponenda. Sic locuto idomeneo obſecu
tus Neſtor ubi currum ſuum cum Machaone aſcendit ꝛ equos ut irent flagello iuſſit. Illi
ſua alioquin ſponte naues uerſus ire cupientes uiã (ut ſic dicã) uorabãt ꝛ ac ꝓpe uolabãt.
Cebriores aũt cũ in alio quaſi cornu turbari apud troianos cognouiſſet ad fratrẽ inquit.
Hector nos in extrema belligeramus acie ꝛ cũ cæteros Troianos in dextro cornu tumul
tuarii uideã equitibus peditibuſq; ꝓmiſcuis ꝛ hi tumultũ. n. eos agit Aiax Thelamonius.
ꝓpe nãq; hoiem noui ex ſpacioſo clypeo: quẽ ad hũeros gerit. Dirigãus ergo illuc equos
ubi acrior pugna ẽ pedeſtriũ ꝛ atq; equeſtriũ: & unde cõtinuus ſonus uenit ſe inuicem in
terimẽtiũ. Hæc locutꝰ equos ſonãti flagello cedẽs ꝛ & quo dixerat ꝓperare adigẽs ſup ca
dauera clypeoſq; ducebat. Vidiſſes nõ modo rotas ſed totũ axẽ ipmq; ãbitũ ſellæ curru
lis oppleri ſanguineis guttis ꝛ q̃s cũ ferrũ rotarũ ꝛ qui cantus dr ꝛ cũ ſublimiter currẽtium
equoꝝ ungulæ i altũ iaculabãtur ex iis corpibus: q̃ conculcabant. Ita auidus Hector q̃ pri
mũ irrũpẽdi iaciẽ pduelleſq; perrũpẽdi ferrebat redditurus Græcis miſerũ tumultũ: ut
itelligeret eũ nõ diu ab ipſoꝝ cæde ceſſaſſe. ubi puenit: quas hẽbas obuias hoſtiũ cater
uas ꝛ has lãcea ꝛ gladio: ſaxis igẽtibus iuadit ꝛ in fugãq; cõuertit ꝛ ipſumq; aiacem (iuppiter
enim illi timorẽ iecuſſit) a pugna cõpeſcuit. Stetit igr Aiax inops cõſilii: leoninoq; aſpectu
nouũ tumultũ iuuebat. Tum reiecto poſt tergũ ſcuto ſe i fugã uertit perculſus: inuitus
mœrens nõ magis ſua ꝛ q̃ nauiũ cauſa. ideoq; modico gradu & genu a genu uix moliens
abibat ꝛ urgẽtibus eũ retro Troianis ueluti agreſtibꝰ uiris cũ agreſtibus canibus uilloſũ
leonẽ ꝛ quẽ igreſſum boũ ſepta cupiẽtẽq; iã adoriri opimũ taurũ illi nõ ſinunt ꝛ acutis iacu
lis incẽſiſq; facibus iceſſentes ꝛ atq; hunc i modũ tota nocte cõſumpta ꝛ etſi maxime uiolẽ
ta fera eſt: tñ tot terroribus cohercita ſub ortũ Luciferi mœſta diſcedit. Et quẽadmodum
pueri cũ igreſſum ſata aſinum circũſiſtentes fuſtibꝰ enixe cædunt: atq; adeo ſuper eum
fuſtes ifringunt ꝛ brutum tñ depaſci ſegetẽ ꝓgit ꝛ cõtẽptiſq; uerberibus (quippe illius æta
tis) nõ prius illinc abigi poteſt ꝛ q̃ ſaturatũ fuerit. Sic Troiani auxiliareſq; Aiacem lanceis
ifeſtabãt. & ille ſubinde cõſcia uirtute cõuerſus phalãges hoſtiũ ab inſtando cohibebat ꝛ
rurſuſq; cũ fugã repetebat ꝛ tum uniuerſi ad caſtra cõtẽdebãt: tam qui antecedebãt (me
dius. n. ipſe inter utroſq; incedebat) quẽ qui ſequebantur. quoꝝ iuſequẽtium tela partim
in imenſo illo ſcuto partim non plato ictu humi defigebantur. Hũc ita obrui telis cũ aiad
uertiſſet Eurypylus acceſſit ꝛ proximuſq; Aiaci ſtetit ꝛ tum obſeruato quem hominẽ quẽ
q; hoſ locũ feriret. Apiſaonẽ pricipẽ Phauſii filiũ ſubter iecur iaculo tranſfixit ꝛ eumque
ꝓtinus uita fugiẽte collapſum adiens ſpoliauit armis. Q uod uidens Alexander atq; indi
gne ferẽs reducto neruo & rurſus remiſſo ſagittã emiſit: & Eurypyli femur dextrum ita
pcuſſit ꝛ ut harũdo ipſa in uulnere frãgeret. Eo ictu Eurypylus uæhemẽter affectus reſi-

lienſq;

lienſq; ac reiectis ab humero ſpoliis retro ſe recepit ad ſuos tardante tum uulnere inceſſum & ad illos intereũ dũ exclamãs inquit. O ſocii principes primoreſq; Græcorũ. facta manu adeſte Aiaci Thelamonio atq; occurrite ut eũ á p̃ſenti eripiatis exitio qd' nõ opinor euadet. ita eũ multis telis obruũt hoſtes. Sic uociferato Eurypylo ſocii affuerunt: in anteriora clypeis ſiniſtra i poſteriora lãceis dextra reductis. His ita ueniẽtibus Aiax obuiã uadẽs ubi p̃ximos eos habuit cõuertit uultus atq; in hoſtẽ ſtetit. Cũ hæc in acie gerũtur pugnaturq; torridis & ſole & labore corpibus. interea Neſtor manãtibus ſudore eqs Machaonẽ in caſtra pduxerat quẽ iter trãſitũ achilles cernẽs agnoſcẽſq; (ſtabat ãti ſublimi puppi) ad ſpectaculũ tam duri certaminis flebiliſq; fugæ: Eueſtigio Patroclũ nomine uocauit. Ille ad amici uocẽ é tẽtorio ubi erat ſtrẽnue p̃ſiliit (q̃ pria ei cã exitii fuit) priorq; ad Achillẽ inqt Achilles qua me accerſiſti gra? quo mea opera uti uis? Ad quẽ achilles. Mi Patrocle nimirũ nũc Græci ut reor ad me ſe genua p̃iicient obſecrãtes auxilia. Ita.n. in tolerabiles neceſſitates deuenerũt. Tu uero adi neſtorẽ ac p̃cunctare quẽ nã é prælio ſauciũ deportauit. Nã cũ nõ lõge hinc rapido curſu p̃terueheretur uultum: comitis intueri non licuit a tergo autem Plane Machaon eſſe mihi uiſus eſt. Ita iubenti amãtiſſimo amico Patroclus obtẽperãs currẽti q̃ eunti ſimilior ad caſtra ſe contulit. Sed eo iter carpentẽ Neſtor ac machaon iam e curru deſcẽderãt quẽ diſiungendũ Eurimedonti qui famulus neſtoris erat relinquẽtes (Si quidem ad neſtoris tentoriũ uenerant) ſua uterq; ueſte ſudorẽ ſiccabãt ac ſtãtes ad oram maris aduerſa ſe aura refrigerabant. tandem tabernaculũ ſubeũtes in ſua uterq; ſella reſederũt. Quibus ita ſedẽtibus potionem quam uocant Ciceonẽ præparabat Ecameda magnanimi Arſinoi filia: quam a cæteris græcis electam (Erat.n. forma deabus æquãda) ſibiq; donatam neſtor q̃ conſilio reliquos antecellere é Tenedo deportauerat cum id oppidũ achilles euertiſſet. præparato Ciceone mulier primũ mẽſam appoſuit decorã ſane decoreq; ueſtitã. dehinc ſuper poſuit æreã cõcã cũ cepis ad potus cõdimentũ & melle necnõ ordeaceas farinas iuxtaq; perquam decorũ calicem quem ſenex domo portauerat aureis clauis interpunctũ duobus innixum pedibus: quattuor uelut auribus redimitum ad quarũ ſingulas binæ colũbæ aureæ paſci uidebant: deniq; tam grauẽ ut repletũ uix a mẽſa alius uel mouere ſufficeret. quẽ neſtor nõ modo mouere ſufficiebat ueꝝ ẽt poturus facile tollebat in hoc cũ ea quæ ad Ciceonẽ p̃tinẽt Ecameda nigro mero diluiſſet caprinũq; caſeũ certo fermento trituratũ addidiſſet unáq; farinas ordeaceas ſubegiſſet cõfectum Ciceonẽ illos iuſſit haurire qd' ambobus aridã ſitim & qua enecti erãt oino ſedarũt: Cũ ita epoti ſermonibus ſe obiectarẽt. Ecce patroclus diuia corporis dignitate ad ianuam affuit. Cui ſenex Simulac eũ uidit a trono aſſurrexit obuiãq; p̃ceſſit manuq; p̃hẽſũ itroduxit: & ut reſideret iubebat atq; adeo cogẽr cõabat nã ille recuſabat dicebatq; ñ uacat mihi uenerãde neſtor ſedere ne cogas nõ acquieſcã cũ me Achilles miſerit mihi nõ mõ reuerẽdus uerũ etiã formidãdus. Probe.n. ipſe noſti qualis iſte ſit: qua moroſitate quam ſubito erũpat in inculpationẽ etiã culpa uacantiũ. Miſi aũt ſciſcitatũ te hic quẽ ducebas q̃ſnã eſſ & quis ſit: ſciſcitari nõ attinet: cũ uideã agnoſcãq; machaonẽ eſſe: Nũc functus officio renũciaturus illi reuertar. Cui rñdens Neſtor. Et quid ita inquit Achilles Græcam gentẽ euertit? An non ipſe euertit? aut ſe illam euertere ignorat? En īquit quo calamitatis deuenim? ſũmi Græcorum apud naues iacent aut gladio aut lancea aut ſagitta uulnerati: ut hic quẽ poſtremũ ego adduxi p̃ter hũc ictus é Diomedes ictus eſt Vlyſſes: Ictus Agamẽ

non. Horũ malorum nihil Achilli dolet/ nihil curæ est/ quid. n. in tanta hoīs uirtute cru-
delius est? An cunctaꝫ/ dum nobis oibus aliis ſuper aliis trucidatis/ miſerũ in modũ na
ues hoſtili abſumãtur incẽdio? Et. n. mihi uires nõ adſunt iã per ſenilẽ debilitatẽ icuruo:
Atq; utinã adeſſent/ quales olim floręte ætate: ut eo bello: quod iter nos & Epios: q̃idem
Elidẽſes ſunt: exarſit. cũ Itimoneũ illũ hyperochidem/ qui habitabat Elide: iaculo intere
mi: uirũ imprimis ſtrẽnuũ & tũc inter primos tutantẽ ſua bouũ armẽta. Abigebamus. n.
nos á finibus Epiorũ pecua pro abnegato ab illis credito. Cætera ruſticorũ manꝰ cũ illũ
iacẽtẽ cõſpexit aufugit. Nos opimã ſane p̃dam abegimus bouũ quinquaginta armẽta: to-
tidẽ greges ouiũ/ totidẽ porcorũ/ totidẽ caprarũ plurimoꝝ capitũ ſingulos/ nec nõ poti
am equarũ cẽtũ: quarũ nulla nõ grauida erat. pars bona pullos ẽt allactabat. hæc cũ per
nos Pylon p̃ducta uidiſſet ſenior Neleus: miro afficiebaꝫ gaudio/ cũ ex ipſis opibus: tũ
uero ex filii uirtute/ q̃ maiora q̃ pro ætate opera militiæ ederẽ/ poſtridie/ ſimul ac diluxit
(nã per noctẽ cũ p̃da itraueramus publica) p̃conis uoce iuſſus adeſſe iis quibus Ab epiis
debebaꝫ. quæ magna multitudo erat: ſingulis pro ſua portione ſatiſfactũ eſt: optimatibꝰ
qui ob hoc ipſum coacti erãt/ cauſas ſingulorũ cognoſcẽtibus. prius tñ Neleo patri grã-
di grege ouiũ trecẽtorũ uidelicet capitũ & bouũ armẽto cũ ſuis paſtoribus ſibi delectis:
& quaſi rebus repetitis ab ea ciuitate/ á qua multũ ei debebatur. Si quidem Augias epio
rũ Rex quattuor equos uincere aſſuetos: quos Neleus eo miſerat ad curule certamẽ: qdꝫ
ibi exercebaꝫ p̃poſito tripodis p̃mio/ cũ curru retinuit/ remiſſo turpiter auriga. Caput
ãt atq; illecebræ epiis atq; Augiæ interuertẽdi crediti & patrẽ per ignominiã afficiẽdi fuit
cõtẽptus paternæ ſenectutis adoleſcẽtiæ meæ pylioꝝ paucitatis. Poſtq̃ hercules(longũ
hoc iã tẽpus ẽ) noſtrã domũ patriãq; euertit. ex duodecim helei filiis uno me & minimo
ex frequentiq; populo infirmioribus relictis. In huius itaq; Augiæ iniuriæ ſatiſfactione pa
ter plurima ſibi ſumpſit ex his/ quæ ſuperabãt ex debitorũ ſolutione. Cætera populo in
ter ſe uiritim/ ne quis exors eſſet lucri diſptienda conceſſit/ quod nos ubi rite atq; ordine
fecimus/ ſimul circa urbem ſacram perpetrauimus. Tertio autem quem hæc geſta ſunt
deæ igẽs epioꝝ iſtructuſq; exercitus iũctis peditũ/ atq; equitũ copiis Thryoeſſam ado-
riũtur/ quod eſt oppidũ ſatis longinquũ a nobis ac regni Pylii poſtremũ ſupra Alpheũ
arduo i loco poſitũ/ atq; id obſidẽtes omni ope expugnare nitebãtur. Adduxerãt quoq;
ſecum Moliũ/ cui nondũ per ætatẽ uires uiro militari neceſſariæ ſuppetebãt/ hos autem
eos ueniſſe atq; oppidum obſidere oppugnareq; Pallas p̃pere nobis noctu delapſa cælo
renũciauit/ armariq; ciuitatẽ fieri agmen: & p̃tinus in expeditionem prodiri iuſſit/ quod
alii cũ libẽtes alacreſq; feciſſent/ unus ego per patrẽ facere p̃hibebar/ q̃ diceret nondum
me ſatis gnarũ rei militaris quicquid diceret parũ hoc fuerat/ niſi equos mihi oẽs occul-
taſſet. Sed ne quidẽ iſta impedimẽta mihi impedimẽto fuerũt/ quin in bellũ uel pedeſter
exirem. Sic me auidũ agebat Palladis numẽ/ ſed pedeſter ita egi/ ut cũ maiore laude/ q̃
equeſtres noſtri/ redirẽ eo die ego cũ equitibus ſociis ad fluuiũ quẽdam noie Mynyeiũ
ueniſſemus/ qui oppido Arenæ uicinus/ hoſtia mari facit. Ibi ſubſedimus uſq; ad aurorã
expectãtes dum pedeſtres copiæ applicarent. Inde p̃fecti ſub armis uniuerſi circiter me
ridiẽ ad uberẽ Alphei fluuiũ puenimus. Ibi ſolẽnia ioui optimo ſacrificia celebrauimus/
imolãtes. Neptuno q̃dẽ atq; Alpheo ſingulos tauros: Mineruæ aũt eximiã uaccã/ mox
corpora curauimus/ ſumpta cõiter cœna/ ac p̃ter ipſum p̃fluẽtẽ ſtrati ſomnũ cepimus.
Poſtremo die prima luce/ uotis ioui ac Mineruæ nũcupatis nihilominus quẽ tãtum belli

opus

opus expectantibus hostibus apparuimus/ ac priusq̃ expugnarẽt Thryoessam: quã ex pugnãtes oĩ ui offendimus arma itulimus: ubi utrinq; cõcursum ẽ/ cõsertoq; plio acriter dimicatũ. Primus oium ego cõtorta lãcea Moliũ iteremi uirũ strẽnuũ & tũc præ cæteris loco & aio & robore dimicãtẽ. Erat hic pfectus eqtũ Epiorũ ac gener Augiæ Regis: Cuius primigeniã Agamedem in mrimonio habebat. Idẽq; gnarus tot generũ medicamẽta faciẽdi: quod ea sunt quæ tellus: q̃ra est: pturit. hunc tantũ uirũ comites cũ in terrã pplapsum meq; in eius curru stãtẽ (qppe in currũ illius arreptis equis ascenderã) & iter prios pugnãtem uiderũt/ territi passim diffugerũt. Ego uero nymbose pcellæ ĩstar irruere: instare fugiẽtib9/ terga cedere/ donec ad quinquaginta currus cepi/ binis apud quẽq; hominibus meo telo iteremptis. Cũ qbus forsitan duo Actorionis filii moliones terrã & ipsi a me cõfossi dẽtib9 momordissent. per qd' iouis beneficio magnus nr̃æ uictoriæ cumulus accessisset/ nisi pr̃ neptunus illos multa nebula optos e plio subduxisset. Nos tñ imisso eqtatu hostẽ persequẽtes/ stragẽ edẽtes spolia legẽtes emẽsi sumus aspideos cãpos usq; ad Buprasion petrãq; Oleniã & Alesion/ unde urbs illa sortita est nomẽ. Quo ex loco/ occiso illic ultimo per me hostiũ/ domũ impio Palladis sumus reuersi/ oibus palmã ut iter deos iouí/ sic iter uiros Nestori dãtibus. Talis ego extiti quotiẽs auctoritati aut publice exigebat utilitas. At achilles inter has necessitates sociorũ solus uim uirtutẽq; suã tenebit ĩ ocio: quẽ certũ habeo/ ubi oẽs fuerimus extincti plurimũ mœroris ex pnia cõtracturũ eẽ/ ac tãtæ græcorũ cladi illachrymaturum. q̃q̃ o dii boní/ quod ad te attinet Patrocle qd tu: qd rei geris: ita ne tibi pcepit Clarissimus Heros Menoetius pater/ quo die te ex Phitia ad agamẽnonẽ misit. Audiuimus enĩ (ne ignorare me putes) ego atq; Vlysses intra Pelei palatiũ singula/ q̃ pr̃ tibi pcepit/ cũ ambo oiem græciã obeũtes compandi gr̃a exercit9 cõtra troianos ad Peleũ ueníssemus: ubi & patrẽ tuũ inuenim9 & te iuxta Achillẽ/ forte tũc Peleus apud cohortẽ aulæ opimi tauri/ quẽ ĩmolabat/ fœmora adolebat: super ipsa sacra líbãs nigrũ uinũ ex aurea patera/ quã manu sustinebat te atq; achille circa carnẽ uictimæ occupatis/ qb9 ita agẽtib9/ cũ nos interueníssemus/ p foribus stetimus. Achilles: ut nos ĩspexit stupefactus exiliit. manuq; phẽsos ĩtroduxit/ atq; ĩ sellis licet renitẽtes collocauit. & apposito cõuiuali edulio/ ut mos est/ hospitaliter accepit. Postea uero quũ cibo & potu refectis/ atq; exhilaratis dicẽdi copia facta est/ ego sermonẽ orsus sum & ut uos iuuenes nobiscũ ueníretis hortatus id qd' ipsi magnopere uolebatis. Tũ senes parẽtes suo uterq; filio dedere mandata. Peleus qdẽ achilli ut niteret̃ semp ad optima: & primas inter pricipes obtinere. Menœtius ãt hæc tibi fili mi natalib9 achilles te/ natu tu illo es maiores. Ipse tibi uirib9 multo antestat/ tu eũ scies debebisq; (nã recti cõsilii admittet ille rõnẽ) auctoritate regere/ sapiẽter admonere: fideliter emẽdare. Hæc tibi senior pr̃ qd' pceptũ Patrocle oblitus es. At nũc certe redigente me tibi ĩ memoriã. Admone hæc achillẽ/ si cõsilii tui admittat fortasse rõnẽ. Nã quis sit an dæmone uolẽte tu potissimũ eũ iducas. Efficax. n. est amici exhortatio/ q; si religiõe aliqua aut iouis oraculo p matrẽ renũciato retineri se accusatur: te saltẽ in aciẽ mittat/ cõcessis tibi suis tũ armis tũ militũ copiis ut aliqua salus efficiaris nostris. Si forte specie achillis cõteritus troianus exercit9 facessat ã p̃lio: & græcus respiret iam penẽ cõsumptus: ac refocíletur. Refocillari. n. a pugna sufficit breui momẽto. Vos uero integri ac recentes facile defessum hostem uel ipso clamore a castris ad mœnia sua repelletis. Hæc nestor. Quibus pmotus Patroclus repetito cursu ad achillẽ redibat. Et cũ naues Vlyssis pteriret/ quo in loco res forẽses ac senatoriæ age

bantur/ stabantq; altaria obuium/ Eurypylū habuit claudicantem ob fœminis uulnus atro sanguine scaturiente cū sonitu/ capite atq; humeris sudore uelut imbre manātibus: sed adhuc tñ cōpotē mētis/ quē Patroclus miseratus cōplorāsq; ita affatus est. O idignū casum luctuosamq; fortunā principū Achiuoꝝ. Hoccine fato huc uenerūt/ ut lōge a patria suo corpe canes pascerēt? Sed age Heros Eurypyle hoc unū mihi respōde utrū adhuc nr̄i Hectori pares sint/ an ipares/ atq; ab illo ꝓfligātur. Huic respōdens Eurypylus Actū est inquit illustris Patrocle de nobis. actū est. Oēs haud dubie apud has naues occūbemus. Nā & nostrorū clarissimi qq; cæsim pūctim ue sauciati in tētoriis iacēt: & troianoꝝ uirtus i nos assidue iualescit. Sed tu me ut serues obsecro/ in tētoriū ducas. sagittā icidas/ euellasq;/ calida aqua cruorē eluas/ uulneri mitigatoria illa atq; optima medicamēta alliga? quæ te Achilles edocuit a Chyrone iustissimo cētauroꝝ ipe edoct9. Nā ex duob9 medicis ffib9 Machaonē existimo in tētoriis manētē magis aliū meliorē sibi medicū reqrere/ q̄ se medicū alii p̄stare. Podalyrius uero in cāpis ferociā sustinet Troianoꝝ. Ad quē respondens Patroclus. Q ui potest inquit istud fieri heros Eurypyle/ cum mihi sint mandata nestoris p̄uertenda/ quæ renunciare Achilli me iussit. Verū ne sic quidē patiar te neglectū in tāta calamitate. hæc ubi dixit/ mediū hoiem cōplexus ac baiulans taberna culo intulit/ super bouina coria/ quæ famulus dñm ferri uidēs substrauerat/ extēdit. De hic sagittā desecuit gladio/ eduxitq;. Post hæc membra cruore fedata abluit calida aqua. Postremo radicem q̄dam/ quam manibus triuerat amari saporis/ sed quæ doloris amaritudinē leuaret/ apposuit/ per quā unā cū dolore sanguine represso siccatum est uulnus.

ILIADOS LIBER VNDECIMVS EXPLICIT. INCIPIT DVODECIMVS.

Vm ita patroclus circa Eurypyli curationē apud illius tentorium occupat?. Interea oībus copiis inter Troianos & Græcos certabat?. Hos qdē iclusos intra munitiones illos aūt extrinsecus fossam trāscēdere/ uallū ꝓruere/ castris irrūpere q̄rētes/ quod & facturi erāt diis uolētibus/ qbus infensis græci munitiones illas ad tutelā nauiū: ducta extrinsecus fossa excitauerāt q; nullū eis exhibuissent honorē sacrificiorū/ ut p hoc & uires p̄dæ cæteraq;/ quæ muro cingebantur incolumia eēnt. Quo factū ē/ ut nō mō hæc opa nō arcerēt hostes/ sed ne diu quidē p̄starēt. Siquidē q̄diu iter uiuos hector/ in iracūdia Achilles: fospes Priamus incolumis fuit Troia/ tam diu stetit & murus. Postea uero q̄ troianorū p̄stantissimi quiq; oppetiere mortem. Græcorū ptim extinctis/ partim superstitibus/ qui superfuerunt decimo demum anno Troia excisa in patriam reuerterūt. Tūc eū neptun9 atq; Apollon inito cōsilio excidērūt/ imissa undatione fluminū/ quæ ex illis mōtibus deuoluūtur Rhesi: heptapori: Caresi: Rhodii: Grenici: & Aesepi. Scamādri: Symeōtisq;/ ubi tot scuta/ tot galeæ: tot etiā Semideorū hoium corpa humi deciderāt/ horū fluminū hostia qdem Apollon opera illa nouēdiali spatio detorsit. Alueos uero iuppiter/ quo ꝓperātius euerterēt/ iugibus pluuiis iflauit. Cū iterim neptunus i hoc ministerio priceps Tridētem tenēs trūcos ac saxa/ qbus murus fundatus erat/ ac multo cū labore structus/ utpote sublimis & crassus/ demoliebat?. Et in hellesponticum mare iaciebat. tandēq; excīso q̄tuscunq; ad oram

maris

maris & sup oē littus extendebatur harenis inductis oēs fluuios reuocauit in pristinū cursum. Hic exitus muri futurus erat: ubi nūc & de quo iter duas natiōes acriter certabatur: turriū tabulatis ad crebros ictus hostiū cōcrepātibus. Nam Hector nō cōtentus fugasse Græcos ē campis ꝛ trepidosq; in castra cōpulisse beneficio Iouis: etiā debellare pergebat Troum manu sociorūq; comitante. Atq; ut apri leoni sue á canibus uenatoribus sese addēsantibus ac mutuo auxilio subnixis crebra tela intorquētibus circūuenti gñosus aius neq; timet neq; terret ꝛ sed ea p̄stantia ꝛ qua ad extremū occasurus ē. Idētidē se conuertit ꝛ & quocūq; tendit etiā illi tendūt. Sic Hector in quācunq; partē pugnebat ꝛ suos in se conuertebat ꝛ fossamq; utroq; iterscindebat transcendere iubēs ꝛ sed neq; hoibus neq; equis suppetebat audacia: quippe haud facile uidebatur equos uel fossam trāsilire tā latā ꝛ uel aliqua rōne trāsire. uel in tā iniquo aggere isistere ꝛ p̄sertim currū trahētes ꝛ tū eo q; ubi ad summā trepidationē aggeris puentū eēt ꝛ timēdū erat ruinæ periculū ꝛ cū p se magnū ꝛ tū uero q; ruentes iduerēt se sudibus: q; penitus defixi ad tutelā castrorū ut itrorsum crassi ita extrisecus p̄acuti i utroq; fossæ labro crebri extabāt. Itaq; ut equestres aggrederentur castra i curribus stātes rō nō erat ꝛ sed pedestres si fossam transissent. Q d' itelligēs Polydamas Hectorē adiit ꝛ atq; ita allocutus ē. Hector uosq; alii ciuiū ac sociorū p̄cipes nō constat rō equos p fossam traducēdi ꝛ qd per quē arduū ē & ꝓpter sudes & pp murū i supcilio ripæ positū ꝛ ut neq; descēdere cū equis nobis fas ē ꝛ neq; illinc pugnare loco angusto & ad recipiēdā calamitatē quā iferēdo magis idoneo ꝛ q; si oīno iuppiter i hostes male cogitans in aio hēt auxiliari nobis ꝛ ut hæc diruamus ꝛ nihil magis nolim q̄ ista execrata hostium capita q̄ primū hic lōge á p̄ria ad interēptiōem redigi. Sin min9 & illi rursus á nauibus uertētes ora nos terga uertere cōpellāt ꝛ & i hanc sic alte depressam icidere fossam ꝛ Opinor ne nūciū qdē de nobis eē redituru ꝛ ita ad unū oēs ab hoste necabimur. Quare agite oēs assentiamini snīæ meæ relictis hic supra fossā eqs suo cuiq; aurigæ. ipsi ꝛ ut sum9 armati. Hectorē pedestres uniuersi seq̄mur. Sic nō sustinētes īpssionē nr̄am græcos occidiōe occidemus. hæc Polydamas. Cuius snīa, ut salubrior probata. Hector ꝛ sicut erat armat9 ē curru desiliit cebrione se Polydamāteq; comitari iusso ꝛ & alio minus strēnuo ad custodiendos equos p Cebrione substituto. Cæteri uiso hectore descēdisse & ipsi descendunt iubētesq; suo q̄sq; aurigæ ut pro fossa istructos atq; in p̄cinctu tenerēt equos ꝛ in q̄nq; cuneos se discreuerūt cū ternis ducibus. Primus cuneus p̄stabat cæteris & aio & robore hominū ꝛ q̄bus nihil lōgius erat: q̄ rescissis munitionibus ad tētoria naues q; pugnare ꝛ hūc ducebat hector Polydamas & Cebrion. Secūdū paris Alchatous & Agenor. Tertiū diuina specie Deiphæbus Helenusq; Priami filius & Asius hirtaco genitus. Quartū formosus Aeneas Anchisiades cū duobus Antenoris filiis Archelocho & Acamante oīs rei bellicæ sciētissimis. Quintū q cōstabat ex auxiliaribus ꝛ Sarpedō cū Glauco Asteropæoq; quos ex oī sociorū manu p̄cipuos ut erāt sine cōtrouersia post Sarpedonē p̄cipui comites ꝛ sibi delegerat ille uir summ9 atq; singularis. Igit' ita distributi ac cōfertis clypeis instructi i hostes tēdūt magno ipetu maiore aio ꝛ maxima spe murū ptuendi ꝛ eosq; itra illū extinguēdi. Solus āt oīum Asius nō existimās sibi cōsilio Polydamātis acqescēdū maluit experiri stās in curru cū auriga penetrare ad naues: uelocissimis equis: quos ex p̄ria Arisba duxerat fretus ꝛ sed aiosius q̄ prudētius ꝛ nā neq; cū eqs ꝛ neq; sine equis ad troiana mœnia reuersurus erat sed misero fato i castris sub Idomenei telo postremū diē obiturus. Hac itaq; fiducia Asius sinistrorsum uiā tenēs q̄ ferebat ad portā eam ꝛ p quā redire græcorū currus ē cam-

po solebant⁊ equos imisit⁊ & forte euenit ut porta apta eẽt⁊ q̃ uidelicet si q̃ adhuc græci foris eẽnt. Illac se possent recipere. Leonteo tñ & Polypœte Pirithoi filio Pirithoi custodib⁹ eam Asius sicut altã latãq;⁊ ita late patentẽ cũ uidisset: recta cõcitat cursũ. Socii quoq; quorum: quoꝝ quinq; p̃ter Asium principes erãt: Iamenos: Orestes: Adamas: Thoon: Oenomaus sublato truci clamore isequũtur: se nõ posse ab hostibus sustineri sed in ipsis castris Græcũ obtrũcaturos psuasum hñtes⁊ sed stulte psuasum. Inuenerũt q̃dẽ portã aptã⁊ sed & custodes eosq; fortissimos: ut i utroq; lapitharũ genus agnoscere: siue ex uigore ai⁊ siue ex robore corporis: siue ex staturæ dignitate. Stabant enim pro porta uelut geminæ in montibus quercus: quæ magnis imissis radicibus nitẽtes in illis nõ pauescunt nec pluuiis nec uẽtis celsos ipsorũ uertices feriẽtibus⁊ nec ad aduẽtũ magni Asii loco cesserũt terrore pculsi: sed corpibus aisq; fidentes expectauerũt irruẽtem⁊ nec minus asius sociiq; protẽtis i altũ clypeis reitegratoq; ululatu subeũt muꝝ. Polypetes aũt atq; Leõteus tam diu intra portã perstiterũt: dum ad propulsandã periculũ socios excitarẽt. A q̃bus ubi palam factum est hostẽ in murũ niti: tum uero exclamatũ⁊ trepidatũ & ad subsidia ferẽda cõcursum est⁊ moxq; hii duo extra portã pugnare cœperũt⁊ tãq̃ in mõtuoso saltu gemini atq; indigenæ apri⁊ qui uiso aduẽtantiũ canũ⁊ ac uenatorũ tumultu⁊ expectant: ac proruentes: q̃ obsepti sunt⁊ syluã in apertã ꝓdeunt⁊ donec eos aliquis uenatoꝝ uenabulo exanimet. Et q̃lis illoꝝ aproꝝ frendentiũ crepit⁹ fit⁊ ita & hoꝝ armaturæ fremebãt ex iactibus aduersarioꝝ. Addebat aũt eisdẽ animũ ad acriter dimicãdũ p̃ter cõscientiã uirtutis⁊ q̃ de superiori loco socii ꝓ turribus stãtes tũ alia tela⁊ tũ maxie saxa iaciebãt⁊ de castroꝝ⁊ de nauiũ de ipsoꝝ salute solliciti: adeo ut ex atris nubib⁹ insano uẽto ipulsis nõ plus niuiũ excutiat̃ i terrã⁊ quã tũc missiliũ ultro citroq; cõmeabat⁊ sed ex lapidib⁹ (nã multo erãt meliores) uastior sonitus reddebat̃ galeas clypeosq; pulsantib⁹. Q ua de re igemiscẽs Asius ꝓcussoq; femore Iouẽ dolore dictãte his uerbis appellat. Iuppiter pater oimõ & tu amator es uanitatis atq; adeo amãtissim⁹. Ego tibi fidẽ hñs spe ducebar credebãq; fore: ut nõ sustinerent hostes uiuire sq; nostras. En aut acres uespæ⁊ atq; apes posita ad arctũ callẽ tecta⁊ cũ filiis subeũte uenatore nõ deserũt⁊ sed ꝓmanẽt⁊ ptiaciterq; ꝓpugnãt. Sic duo hi haud ãplius a porta submoueri q̃unt obstiati potius aut trucidari aut capi⁊ q̃ cedere. Hæc Asius. Q ua oõne Iouẽ exorare nõ potuit ia animatũ ad hãc gloriã Hectori dandã. Nã itera alii ad aliã portã dimicabãt. Q uas pugnas figillati me exeq nõ mõ difficile sit⁊ sed ẽt diuinũ q̃ddã. Eniuero undiq; circa muꝝ ignes dispositi erãt: Troianis cremare naues cupiẽtibus⁊ Græcis uero⁊ si salui cũ nauib⁹ esse uellẽt⁊ occurrere coactis. Q uo ex spectaculo tristes dii: qcunq; Græcorũ studiosi erãt⁊ tñ pugnãtib⁹ Lapithis uires suggerebãt. Ibi primũ Polypetes Damasũ ipigre dimicantẽ interemit: galea iaculo traiecta⁊ atq; oi intus cerbro dissipato. Post hũc alios duos Pylonẽ & Hormenũ. nec nõ Leõte⁹ Hippomachũ apud baltheũ forte pcutiẽs emissa lancea sternit⁊ mox educto gladio in alios irruens obtrũcat Anthiphatẽ⁊ quo humi resupinato⁊ obtruncat deiceps Menonẽ lamenõ atq; Orestẽ⁊ quorũ corpora cũ iterfectores spoliãt⁊ tũc & plurimi & optimi Troianorũ Hectore ac Polydamãte ducib⁹ omni ope uiã sibi ꝓ ruinas murí facere nitebant̃⁊ ut ad deflagrandas naues ꝓcurrerẽt. Græci: ne id fieret⁊ ꝓ fastigiis munitionũ solicite ꝓuidebant. Inter hæc ecce in aere aqla quædã imanẽ maculosũq; anguẽ ac seminecẽ unguibus ferẽs Troianos: ut rescindẽdo muro istabãt: á sinistra circuiuit. Atq; ita inter ferendũ nondũ deposita naturali ferocia anguis cõuerso retrorsum ore in rapturicis pectore iuxta iugulũ dentes

impressit

impreſſit. Illa præ dolore morſus prædã in mediã aciẽ demittens cũ clãgore ꝓcul illinc q̃ta maxie potuit celeritate auolauit. Eo colubro uiſo ſic propalã iacente Troiãi exhorruerũt ueluti ifauſto Iouis augurio. Ipſe quoq; Polydamas Hectorẽ adiens ita affatus ẽ Hector etſi me ſemp uerbis territas recta conſulentẽ tanq̃ tibi paꝛ & in iſta tua potẽtia obſequẽs tñ cũ ſit cõtra officiũ eũ q cũ ciuibus de re pu. agit p̃uaricatiõe ueritatis demereri hominẽ aliquẽ ꝙ ut ego nunc te demererer falſa dicens ꝙ etiã nunc promã quod ſentio optimũ eſſe Nõ inſtemus expugnare caſtra ſpe ad naues penetrandi nihil admodũ ꝓfecturi nõ magis q̃ auis iſta ꝓfecit ꝙ quæ (ſi quid mihi credis) ad noſtrũ uenit exẽplũ. Nãq; hoc auguri um ita iterpretor ꝙ ut hæc ales ꝙ quẽ ferebat unguibus immanẽ culubrũ ꝙ ad nidũ filiis eſcam ꝓferre non potuit ꝙ ſed uiuo relicto abiit: Sic nos etiã ſi ſtrẽnue muꝛ fortiterq; refringamus. iteꝛ igruentibus Græcis repellemur ã nauibus caſtriſq; turpiter remetiẽtes tãdẽ qua iuerimus ꝙ uiã ꝙ ac relinquentes noſtroꝛ plurimos ab hoſte trucidatos. Atq; hũc imo dũ p̃ſtantiſſimus uates & ariolandi ſolertiſſimus: Cuiq; cæteri fidẽ habebant auguriũ auguratus ẽ. Hector aũt toruis hunc ituens oculis reſpõdit. Polydama iſta: quæ dixiſti ꝙ haud quaq̃ mihi ꝓbant. Et tu aliter q̃ ſentis dixiſti ꝙ nolens uerã ipſam: atq; hac meliorẽ aperire ſentẽtiã. Sin utiq; ex aio atq; iudicio locutus es: nimirũ tibi dii & animũ & iudiciũ & ſenſa & ſenſus ademerũt. qppe qui iubeas me ꝙ neglectis cõſiliis diuinis atq; pollicitis tuis ariolationib9 accedere: q̃s nihil facio: prorſus atq; contẽno: ſiue dextrorſũ aues ortũ uerſus: ſiue ſiniſtrorſũ ac occaſum uolẽt. Nos ipſi Iouí: q me iuſſit ſpare cõfidimus: & hoium & oium deorũ pricipi. Quo mihi iſta anguria tua ꝙ optimũ auguriũ ẽ pugnare ꝓ patria Aut qd tanto tẽpore bellũ: atq; aciẽ ꝓhorreſcis ꝙ Si. n. cæteri nos ad naues occũbemus: nõ eſt uerendũ ne tu quoq; occũbas: qppe nõ es ita p̃ſtãti aio atq; pugnaci. Cæterũ: ne iſcius ſis: ſi quẽ hoium uerbis tuis ſeductũ ſubtrahere ſe a pugna: aut teipſum pugnã detrecta re cognouero. é ueſtigio mea lãcea cõfixus aiam fundes. Hæc fatus Hector ꝓceſſit. Cuneo ſociorũ ſequẽte cũ læta uociferatiõe: inſup exorta uenti: q ab Idæis mõtibus flabat ꝙ tẽpeſtate (Iuppiter eã excitabat) Cãpeſtris late puluis ferebat ꝙ in ora Græcorũ: q illorum quidẽ iteremit: Troianorũ uero auxit audaciã pariter & gloriam: p̃cipue Hectoris. Ergo troiãi tũ ipſorũ uirtute tũ Iouis numine ſubnixi ꝓpugnacula ꝓfrigere: turriũ gradus cõuellere: ſaxa ꝓminentia: ſup quæ turres ſtabãt: demoliri magis ac magis ſperãtes patefacere ſibi iter ad naues. Græci nihil minus pſtare: nec gradu deiici ꝓpugnacula ipſa ſcutis ꝓtegẽtes: ſubeuntẽ Troianũ ad illa diruẽda arcere: atq; detrudere. Atq; Aiaces per turres ambo ꝓperantes atq; oia obeuntes cũ uociferatiõe aios ſocioꝛ excitabãt alios molliorib9 alios durioribus uerbis iſtigando. O ſocii Achiui: qq; eximii: qq; mediocres: quiq; infimi eſtis. Neq; n. oẽs in bello ſunt pares. ſed oẽs unus labor hic uocat: qd ꝙ & ipſi cognoſcitis Nemo hinc ad naues refugiat aduerſariorũ territus minis: ſed & ipſi ꝓcedite: & idẽ facere alios mutuo iubete. Si forte altus Iuppiter dederit: ut hoc ꝓpulſato diſcrimine ipſum hoſtẽ ad urbẽ uſq; pſequamur. His exhortationibus duorũ pricipum alii ad ꝓpugnandum icitabant ꝙ: q̃ multi autẽ niuium uilli: nymbis: á Ioue ſopitis uentis: hyemali die labuntur: qbus præter mare niues illabẽtes ĩ ſe per iſtabilitatẽ cõuertens cætera oia ueſtiuntur excelſi mõtes: celſa ꝓmontoria. Herbidi cãpi læta arua: Amœnea litora: Sinuoſi portus ꝙ tam multi lapides utrinq; uolitabãt: ſonitu ictuum uociferationumq; undiq; apud murũ inualeſcẽte. Neq; uero Hectori cæteriſq; Troianis fas unq̃ fuiſſet fores portæ atq; repagula perrumpere, Niſi Sarpedonẽ filium Iuppiter ĩ hoſtes ꝙ ueluti leonẽ in boues ꝙ exci-

taſſet. huiꝰ clypeꝰ ex ſex taurinis tergoribꝰ cõpoſitus erat: iducta deſup lamĩa ferrea, & eius orbe (nã erat rotõdus & á fabro Aerario factꝰ) aurea ora ãbiẽte. Hũc Sarpedõ clypeũ ſiniſtra pferẽs ac duo iacula dextera q̃tiẽs ire prexit: tãq̃ leo mõtiũ alũnus: q diutia efferatꝰ iedia: hortãte fame: ad rapinã i caulas ouiũ ſe q̃tũlibet munitas itẽdit: ubi ſi cuſtodiã cũ lãceis cãibuſq; ad tutelã gregis offẽderit: nihil tñ min⁹ ſecurꝰ piculi ſui iſiliit i oues aut rapĩa potiturus: aut uulnus ꝓ rapĩa accepturus. Tali Sarpedõ aĩo ad iuadẽdũ muꝝ euertẽdaq; ꝓpugnacula rapiebat: prius tñ: etſi ꝓpabat: Glaucũ hippolochi filiũ ſic allocutus Glauce qd ita nos ãbo pter cæteros tãto i honore apud nr̃os habemur: & loco ſedẽdi & plenioribus poculis: poſſidẽtes ẽt ad orã Xanthi tã eximiũ pdiũ partĩ cõſitũ, ptĩ ad ſata uberrimũ, & quos Lycii tanq̃ deos quoſdã ituent. Nõne ea pp deceat nos cũ primis popularibus ſtare in pugna & prios diſcrimẽ adire certamis: ut ſint ẽ nr̃is, q dicant ꝓfecto nr̃i reges nõ deſũt gloriæ ſuæ, nec ſe ipio Lycioꝝ carneq; æſculẽtiore ac uino poculẽtiore quo fruunt, idignos oñdũt cũ dimicẽt tãto robor, ac tãta audacia, q̃q̃ o Glauce ſi huiuſce belli defunctis piculo ſparẽ fore, ut imortalẽ uitã & exortẽ ſenii uiueremus, nimirũ neq; ipſe pugnarẽ iprimis, neq; te ad idẽ agẽdũ adhortarer. Nũc aũt nõ mõ i hac mortalitatis neceſſitate poſiti cũ ſimus, ſed etiã mille generibus mortis obnoxii certe ieuitabiliſq;. Eamus uel daturi de nobis alteri gloriã uel nobis de altero adepturi. Hæc locuto Sarpedone glaucus nec abnuit, nec ãnuit. Q uos ãbos ſequẽte Lycioꝝ caterua cũ ex aduerſo tendentes cõſpexiſſet Meneſteus Petei filius & turri, ubi ipſe erat, petẽtes uæhemẽter extimuit, itelligẽs quãtã cladẽ eẽnt allaturi. Colluſtrãs igit oculis ſi quẽ pricipũ é curru conſpiceret, q ſocios tutaret i tãto piculo. Aiacẽ utrũq; cõſpexit unã ſtãtes ac iuxta illos Teucrũ, tũc ueniebat a nauibus quos uocantẽ & i tãto ſtrepitu, fragore, fremitu uel armorũ, uel portaꝝ munitiõnũq;, q̃s reſcindere Troiãi nitebant, uel uociferationũ, q̃ ferebãtur i cælũ qa exaudiri fas nõ erat. Prope Thooten pconẽ ꝓ ſe dimittit dicẽs, Die Thoota curre curriculo ad accerſendũ huc utrũq; Aiacẽ ſi uterq; (qd multo ſatius ẽ) pſto hic eẽ p eoꝝ cõmodũ põt, qa pſens hic pnicies iminet ab igruẽtibus Lycioꝝ ducibꝰ quorũ tãta i ſupioribꝰ pliis extitit uirtus, Sin uterq; nõ põt: q & illic laborat: at Thelamonius certe cũ Teucro fratre pſto ſit. Cui obtẽperãs pco curſu decurſo ãte Aiaces ſtetit, & ad eos iqt Aiaces Achiuorũ pricipes Meneſteꝰ priceps uos illuc pſto eẽ eflagitat parũp ſaltem illuc opẽ laturos & qdẽ utrũq; (qd multo ſatius eſt) ſi p uũrum cõmodũ licet. qa pſens ibi pnicies iminet ab igruẽtibus Lyciorũ ducibus, quoꝝ tãta i ſupioribus pliis extitit uirtus Sin uterq; nõ põt, qa & hic laborat, at Thelamonius certe cũ teucro fratre pſto ſit. His auditis acqeſcẽs Aiax Thelamonius cõfeſtĩ ad Oileũ inqt. Aiax tu nũc Lycomedeſq; hic ſtãtes urgete ſocios ad pugnãdũ: dũ ipſe ad ferẽdas illis ſuppetias eo, ac redeo. Nã cõtinuo huc redibo, poſtea quã ab illis piculũ ꝓpulſauero. Hæc ubi dixit Aiax, abiit comitãte eũ Teucro, & Pandioẽ, q arcũ Teucri ferrebat. Hi poſtq̃ ad Meneſteũ per muꝝ ingreſſi ad turri puenerũt, offẽdunt illũ cũ ſociis ſatagẽtes: qm̃ Sarpedõ: glaucuſq; cũ aliis Lyciorũ primoribꝰ iã i faſtigia euaſerãt. Hic iterũ ad aduẽtũ ſubſidii renouato clamore cõcurſũ ẽ & Aiax omniũ primus magnanimũ Epicleũ ſociũ Sarpedõis iteremit. Si qdẽ nactus rude marmor iter ipſa culmina: qd uix unus, q̃les nũc hoies ſunt ætate & uiribꝰ florẽs altera manu ferret, Ipſe facile ſublatũ ita cõtorſit in Epiclei galeã, ut ea diffuſa caput ipſum cũ oſſibꝰ facta cerebri cõfuſiõe cõtereret. Ille i caput labẽs, ſicut in aquã ꝓnipitãt, deorſum á turri delatus ẽ, atq; exanimatus. Teucer quoq; animaduerſo Glauci

apud

apud ipsa fastigia strēnue pugnā cientis brachio nudato ꝛ locū ipsum sagitta confixit. Eo ictu Glaucus ab īstituto pugnādi feruoꝝ cohibitus ē. Sed dissimulato uulnere ꝛ ne qs hostiū illo cognito gloriabundus ei uerbis īsultaret: furti desiliit. Sarpedonē aūt etsi digresso Glauco: quē statī digressū esse cognouit: subiit dolor: nō tñ diffidētia: ꝓtinusq; Alcimaonē Thestoris filiū certo ictu cōfodit: á quo educta itez lācea ꝓnus ille ī faciē corruit. Tūc Sarpedō ꝓpugnacula ipsa atq; uestigia reuellēs mānibus: parte partē (ut ligata iuicē erāt) sequēte murꝝ denudauit: uiāq; fecit ad multoꝝ pariter īgressū. Q d cernētes Thelamonii frēs unū telis ābo petiuere. Teucer qdē sagitta q̄ ī lucentē clypei baltheū circa pectus illata ne occideret hominē Iuppiter obstitit nolēs filii exitū illo loco cē. Aiax uero lancea q̄ reducta īsiliēs scutū trāsuerberauit: eūq; cōcussit: ac q̄tūlibet ferocē repsit ꝛ ac cōsternauit Et cæteri qdē paulū á sūmitate muri submoti sunt. Sarpedō uero nō prorsus loco cessit optās sperāsq; īcœpti mūeris assequ palmā: cōuersusq; ad suos. Q uid ita īqt lycii ignauū, īstis tenetis ociū? Nā uni mihi q̄uis strēnuo ꝓ quā arduū sit rescindēdo muros uiā munīt ad naues: Agedū cōferti ingruite: Pluriū. n. q̄ unius ē opera pstātior. Hāc exhortatoriam ducis castigationē reueriti comites circa ipsū ducē in hostē uahemētius īgruūt. Græci cōtra alia atq; alia cohorte (magni negocii res uidebat) aciē ītrorsus firmabāt. Ita neq; lycii per ruinā muri uiā sibi ad cōcremādas naues facere poterant ꝛ neq; hos græci reiicere ab eo muri uestigio: qd illi semel īstiterūt: Sed quēadmodū duo uiri de terminis īdiuidui limitibus agri discordes mensoriā lineā: q̄ fines utriusq; discernāt: manibus tenē tes tandē de exiguo termino rixant: Sic utriq; de ꝓpugnaculis: qb9 diuisi erāt: bellígerebāt: & hi & illi scutis parmisq; ꝓtecti ꝛ eoq; etsi nōnulli nudato īter uertendū se tergo ꝛ plures tñ ꝓ ipsa scuta sauciabant ꝛ turrib9 ac muri culminibus ubiq; cruore natātibus. Et sicut mulier ꝓba q̄ quæstū manibus facit ꝛ ut natos ab īopia uēdicet ꝛ In apponēda lana trutinā subleuat uēto ꝓponderātē. Ita īter græcos atq; Troiāos parī moꝝ decernebat. Donec Iuppiter hoc eximiū gloriæ decus Hectori dedit īsiliēdi ante oēs in castra græcoꝝ. Nā exclamās ītereū dū ad socios inqt. Ingruite fortissimi ciues ꝛ demolimini murꝝ ꝛ aperite iter ꝛ & ignē hostilibus nauibus īferte. Huic exhortatiōi oēs Troiāi (nā oēs audierūt) obtēperātes murꝝ addensati iuadūt. telaq; ꝓferētes turriū scalas ascendūt ꝛ Ipse uero saxū ꝛ qd ē regione portæ stabat ꝛ arripuit ꝛ uasti tñ pōderis (nā duo illud uiri ꝛ q̄les nūc sunt ꝛ nō facile ī plaustrū é solo leuarēt) tū corporis ꝛ sed deorsū crassi sursū acuminati. Id hector una manu sublatū ac facile tractās (iuppiter. n. faciebat illi leue ꝛ nō laboriosius ꝛ q̄ opilio cum fert arietis uellus) portauit ꝓpi9 portā. huiꝰāt portæ erāt geminæ fores ut ꝓceritate sublimes. ita asserū crassitudine robustæ ꝛ q̄s interius obserabant ꝛ totidē repagula altrīsecus posita ꝛ sed eadē amboꝝ claue huc hector ꝓxime accedens ac bene annitens pedib9 ꝛ ne uaniot esset ict9 ꝛ sed ꝓlato sinistro ꝛ ac totis ī rotando saxo aduocatis uirib9 ꝛ medias fores cū īgenti fragore ꝓcussit ꝛ sed cū maiore ꝓstrauit. Nā diffractis utrisq; cardinib9 ꝛ emotisq; repagulis ꝛ discerptæ altera ab altera ruinā fecerunt ꝛ saxo suapte mole īgresso ꝛ qd īsecutus hector uolucri noctuæ similis irrupit ꝛ quē tunc nemo alius diis exceptis se obuiū ferens illinc coherce re potuisset. Oculi uelut ignis ardebāt ꝛ undiq; corporis armatura fulgorē horrendū reddebat. Ipse duo iacula manu gerens ad Troianos conuersos iubet eos trāscendere munitiones. Illi celeriter imperata facientes ꝛ partim munitiōes superant ꝛ partim ꝓ ipsas portas īfundunt. At græci fugam capessentes cum attonito tumultu se ad naues ꝓripiunt.

ILIADOS HOMERI LIBER DVODECIMVS EXPLICIT.

ILIADOS HOMERI LIBER TERTIVSDECIMVS INCIPIT.

IVPPITER autē: postea q̄ Hectora cū Troianis ad Græcor̄ naualia euexit: relicto illis iteri studio: ut p se cruentū: cōmitterent p̄liū. ipse illico ꝑcul ora cōuertit: oculosq; defixit in regionibus thracū equestri bello strēnuor̄: Mysiorūq; fortiū bellatorū ꝯ ac Agauor̄ innocentissimæ gētis: ut quæ sine ullis diuitiis eq̄no uictitat lacte. Cum igitur nusq̄ ad troiā respiceret ꝯ haud quaq̄ suspicans fore: ut aliqs deorū auxiliū ferret. Græcorum partibus. Neptunū oblata hæc occasio nō latuit insidentē tunc nemorosum samothraciæ dorsum: in qđ ꝑgressus ē mari conscēderat: unde oēm idā oēm troianā urbem: oia castra subiicere oculis posset ꝯ uñ prospiciebat bellum admirans troianos miserans græcos: & ob id grauiter ioui succēsus. itaq; statim citato gradu á mōte descēdēs sup̄ immortales plantas syluis collibusq; trementib9 ter conatus ē Aegas petere: ubi i mediis aquis phanū hēt ꝯ & in phano armaturā auream imortalēq; ꝯ ter conatus ter pedē continuit. Q uartū tandē morā rupit: quo i loco ubi insti tit primū equos ad currū iunxit auricomos atq; æripides ꝯ dehinc aureā sibi armaturā idu it ꝯ tum sumpto flagello & auro & arte cōspicuo bigam iscēdit ꝯ imisslisq; equis sup̄ undas fertur ita leui agiliq; cursu: ut axis nihil admodū tingeret: ipsis aquis p̄tia nutminis ⟨agno scebāt eni suū principē ⟩lætis ꝯ atq; obsecūdātibus: cetis quoq; undiq; é fundo excitis cum appulisset specu mari circūfluū iter tenedon atq; imbron ꝯ illic equos sistit. Vincula: qbus alligati ad currū erāt: detrahit: quo pasci possent ꝯ cōpedes aureas: quæ nec frāgi q̄ant nec dissolui: ut reditū dñi operirent: iducit. Ambrosiā pabulū apponit. mox ad exercitū græcorū é mari ire contendit. Cum uenit troiani uel turbini uel flāmæ simillimi Hectorē cuneati sequebantur: rabidi: acclamātes nihil ex labore: nihil ex conatu remittentes ꝯ q̄ uidelicet spe ingressi essent se cunctas naues cum cunctis græcis ad interemptionē redacturos. ipse imagine assimilata robustaq; uoce calchantis græcos hortabūdus adiit: & in primis ambos aiaces sua nihilominus sponte alacres ꝯ ac pronos ad pugnā inquiens. Aiaces hic quæso tutamini rem publicā solitæ uirtutis memores ꝯ non miseræ fugæ: aduersus hostem: qui ui transit murū. Nam alibi nihil admodū metuo: ubi sunt ꝯ qui arceant troianos: pro hoc ego loco timeo ꝯ pro hoc p̄cipue solicitus sum: quē Hector ꝯ quē ipe cum sua manu oppugnat furēs: ardēs: & qui se maximi iouis eē filium iactat. Vobis aūt deus aliquis animo suggerat ꝯ ut pstetis hic fortiter ꝯ hortātes etiā alios ꝯ ut illum ꝯ q̄tūlibet annitentem etiā auctore ioue fretum ꝯ tñ ab accessu nauium ꝓhibeatis. Hæc cum eis dixisset ꝯ amboscq; scipione tetigisset ⟩iter intendit ea pernicitate ꝯ qua se de arduo editissimæ rupis culmie ad insequendā alterā auem demittit accipiter eam superne conspicatus in subiecta planicie agentem. Eo tactu ambo sibi pectus animositate ꝯ manus agilitate ꝯ pedes leuitate ꝯ genua uigore aucta esse senserunt. Sed prior Oileus. ideoq; ad Thelamonium protinus ita inquit. Aiax non uates nos Calchas ad defendendas naues adhortatus est ꝯ sed aliquis cælitum sub Calchantis imagine ꝯ quem ex talis ac poplitibus ꝯ cum abiret ꝯ facile agnoui ꝯ Facile enim dii ab hominibus dignoscuntur. Q uin mihi animum sentio fastum esse animosiorem ad repugnandum ꝯ atque pugnandum ꝯ manus quoque ꝯ & pedes uegetiores ꝯ & quasi me ad agendum instigantes. Cui respondens Aiax thelamonius. Et mihi

inquit

inquit idē cōtingit manus ad lāeeam pruriunt pedes inuitāt & sua sponte moliri uiden tur aius ita exurgit ut cū hectore tam acri atq; indefatigabili bellatore pugnare uel so lus audeā. Cū hæc inter se duo alacres colloquunt Aiaces illo corpis & ai uigore quo erāt: adeo istructi: tūc ipse deus eos quoq; icitatū pergit: q malo domiti post hos apud tē toria mētē a formidine: mēbra a defatigatione relaxabant. Eosdē cum hostem expugna tis munitionibus irrupisse in castra uidissent ingēs mœror ac desperatio incessit faten tes tū lachrymis tū uoce nulla iam ratione p̄sentem deuitari posse pernicie. Hos Neptu nus sic attonitos adiens nō difficile animauit: erexitq;: & ante oēs e primioribus præstan tioribusq; septem qui cæterorū phalāges instruerēt. Teucrū Leitū Peneleū: Thoātē Deipyrū Merionē & Antilochū quos ita allocutus est. Q uid istud dedecoris est argi ui principes quos ego ut uiribus atq; ætate florētes cōfidebā pro defendenda nauiū in columitate stare i aciē. V os uero segne tenetis ociū: q si pergitis hæc dies nobis illuxit q̄ sub troianis occūbamus. O facinus qd nouitatis: qd ego ꝓdigii uideo: qd̄ me nunq̄ suspicatus sum fuisse uisurū Troianos in castra ueniſſe q ante hac neq; cōserere nobis cū manus neq; expectare nos uel momēto tēporis audebāt. Nō secus atq; ibelles fuga cesq; cerui nō resistūt aliis feris ut lupis pardalis lycopātheris sed in syluis huc illucq; discursantes hanc ferarū pabulū fiūt. Nūc uero lōge ab urbe ad ipsas naues p̄liātur. Cur ita nēpe ob uecordiā ducis & secordiā militū q in inuidiā ducis quē exosi sunt: q achil lē læsit pugnam detrectāt & ob id apud naues quoq; trucidamur. Et ille quidē haud du bie in culpa est qui iniuriā fecit. Nō est tñ cur a bello nos subtrahamus Placemus quæ so q̄ primū uirus acerbitatis. Placabiles nāq; sunt sensus bonorū atq; ista secordia ac mi litiæ detractio cū oibus turpis tū uero nobis turpissima est nō modo fortibus sed ēt prī cipibus fortium quod faciētibus quod ad me attinet ifirmior. n. sum qm̄ ut nobiscū ipse digladier cū toto uos ex aio male odero. O dii boni cunctabimini adhuc aut ista cuncta tio malum hoc mox maius efficiet. ponite quæso ante oculos singuli dedecus huius rei atq; indignitatē. En hector foribus portæ tum ipsis uectib9 refractis ad naues iā pugnā robur suū ostēdit. Adeo res in ultimū est adducta discrimē. Hūci modum neptuno illos adortato phalāges græcorū circa duos Aiaces sese cogerūt steterūtq; tā strēnue ut eas neq; Mars ipse si iterueniat: neq; ipsas Pallas uterq; bellorū presesinceſſeret. Nā qui erāt robore ac uirtute p̄stātes. Dium Hectorē cū sociis expectabant aliq̄tū ab aliis seiuncti. inter se tñ ita coniūcti atq; cōglutinati ut scutū scuto clypeus clypeo lācea lanceæ: ga lea galeæ: uir uiro cohæresceret & ꝓpe innitteret. Ipsis ēt minacibus cristis supfulgētes galeas sese cōtingētib9: atq; ita istructi: ac pleni fiducia: & ad pugnādū bene animati tro ianis duce Hectore igruētibus se obiiciūt & tela in eos ualētibus dextris excutiūt. Q uē admodū autē cautes aliqua solutis citato torrēte radicibus a dorso celsi mōtis: cū igenti fragore p stragē nemorū rapida fertur subinde subsiliens sed ad nulla obuia subsistens. Eadē ubi in plana deuenit quātūlibet incitata tamē rotādi tenorē seruare nō potest. Sic citatus ferebat Hector occidens hostes mināsq; ad naues usq; ad mare se esse penetratu rum dūtaxat anteq̄ in globos hostiles incideret (in quos impactus non modo stetit: sed ēt coercitus reiectusq; ē tot lāceis tot gladiis ex aduerso petitus atq; cōcursus. Itaq; rela to pede socios magna uoce iclamauit. Fortes troiāi: magnanimi Lycii: Dardani bellatores assitite mihi. Nō. n. opinor diu me hostes sustinebūt etsi globis se arctauerit: sed ab hac manu ꝓpellētur si uoce a pricipe deoq; ioue iussus ego: adiutusq; cōtra hos pugno. hæc

locutus aĩum accẽdit ꝛ ardorẽq; ſingulorũ ꝛ in qbus Deiphœbus (quæ ſua magnanimitas erat) colligens ſe ſub clypeum ꝛ quem p̃ferebat agili gradu procedebat ꝛ in hũc Meriones explorato quẽ feriret loco pilũ emiſit ꝛ nec aberrauit ꝛ ſi non aberrare eſt uano ictu ferire. Nã pilũ iter taurina tergora hoſtilis ſcuti i ea parte ꝛ qua ferrũ haſtæ ſuffigit: crepuit u terius alioqn trãſiturũ. Nihil tn minus clypeũ a ſe Deiphœbus excuſſit ꝛ eo ictu cõterrit⁹. Meriões quoq; retro ad ſuos ceſſit bis admodũ dolẽs ꝛ q; nec hoſtẽ uulneraſſet & telũ cõfregiſſet. Eoq; ſe ad tẽtoriũ ſuũ cõtulit alterũ allaturus ꝛ quod ibi reliquerat. Cæteri prælĩũ cõferũt ꝛ iſurgitq; ptinax clamor. Ibi primus oium Teucer egregiũ quẽdã é Teucris iteremit noie Imbriũ locupletis Mẽtoris filiũ. Priamiq; generum. Nã medeſica ſtã Priami filiã nothã in matrimonio habebat. Hic ante aduẽtũ græcorũ habitauit Pedaſi. Orto deinde bello troiã cõmigrauit ꝛ ut troianis ꝛ inter quos erat præcipuus ꝛ bello iuuaret ꝛ & apud ſociorũ diuerſabat ꝛ par æq; ab illo habitus ꝛ atq; ſi unus e filiis foret. hic ubi teucer ei telũ ꝛ quod ab aure cõtorſerat ꝛ e uulnere reuelliſſet ꝛ cũ armorũ ſonitu defluxit ꝛ ſicuti Ornus ꝛ quæ in lõge cõſpicuo montis cacumine cũ teneris ramis ad terrã ſucciſa ꝛ ſternitur. Ad eũ ita conſtratũ teucer accedebat arma (erãt. n. iſignia) ſpoliaturus. Sed cũ in ſe uidiſſet infeſtũ telũ coniici ab hectore deſtitit ꝛ illudq; parua corporis declinatiõe uitauit ꝛ ſed magnanimus Amphymachus beati Actorionis filius ꝛ ut recẽs in aciem aduenerat ꝛ excepit. In quem humi cum armorũ ſonitu collapſum eũ iret hector ꝛ ut galeam eriperet ꝛ ipſum uiciſſim Aiax teucri frater telo petiuit: nec corpus pſtrinxit ꝛ Nã totus lucido ferro tegebat) ſed tanto robore umbilicum clypei percuſſit ꝛ ut eum loco reiecerit. Eoq; retrocedẽte ſingula cadauera bini græci ad ſuos ꝓtraxerũt Amphymachũ Meneſteus & Stichius Athenienſiũ principes ꝛ Imbrium ambo Aiaces ſingularem eorũ uirtutẽ declarãtes. Atq; ut duo leones p̃reptam ab auidis canibus caprã tenaci morſu tenentes ſuſpenſam ferũt in ſpiſſum nemus. Sic hoſtile cadauer uterq; aiax ad ſuos aſportauerũt quod ubi armis exuerũt Aiax Oileus capite trũcauit ægro ferẽs aio Amphymachi necẽ cõuerſuſq; in hoſtes caput rotauit ꝛ quod pedũ tenus hectoris delatũ eſt. Neptunus quoq; ꝛ ex amphymachi nepotis exitu magna ſane acerbitate cõtracta ꝛ illinc ad naues iter tẽdit ꝛ ut plus periculi troianis pluſq; calamitatis crearet ꝛ excitatis ad p̃lium aliis græcis: Allocuturuſq; idomeneum ſpẽm ſibi induit uocemq; thoantis Andremonis filii. qui princeps Aetholorum in omni pleurone & in excelſa Calydone tenebat imperium ꝛ & ut deus q; dẽ uulgo in honore habebatur. Idomeneus aũt. qñ neptuno obuius factus eſt. redibat a tabernaculo amici ꝛ qui ſura confixa ſocii uix eripuerãt ꝛ datoq; medicis mandato petebat tentoriũ ſuum cupidus adhuc redeundi in puguam. huic occurrens neptunus ita inquit. Princeps idomenee quo euanuerunt minæ illæ ꝛ atq; inſultationes noſtrorũ hoium in troianos? Cui idomeneus Othoan inqt. Nemo in cã eſt ꝛ q̃tum equidem intelligo. Non enĩ inſcitia rei militaris (nam oẽs pugnam callemus) non ignauia formidine. Nam nemo ab acie fugit ꝛ non ſegnitiæ ꝛ nam nemo laborem recuſat ꝛ profligamur ab hoſtibus ꝛ ſed ſic deorum maximo placet ꝛ ut longe a patria ꝛ ut in terra hoſtili ꝛ ut inglorii mortem ꝛ & qdẽ teterrimam uniuerſi oppetamus ꝛ tu tamẽ thoan ex tua cõſuetudie facis (ſemper. n. fuiſti pugnax) qui alios ꝛ ubicũq; ceſſare cernis ꝛ horteris ad prælĩũ ꝛ perge igr̃ nec mun⁹ iſtud cohortãdi cæteros itermittas ꝛ tũc excepit iterũ neptunus. Ego uero idomenee imprecor ei qui ualens hoc in ſtatu nõ pugnat ꝛ ut ex hac terra nunq; redeat domũ ꝛ ſed hic canum æſca & ludibriũ fiat ꝛ tu ocyus ſumptis armis una uenias. Oportet. n. huic rei pariter incũ

bere

bere/ si cui usui/ & si tãtũ duo tñ alicui usui esse possimus. Coaugmẽtata. n. uirtus homi nũ pollet ẽt q̃tũlibet ifirmoꝝ. De quo numero nos nõ sumus/ assueti etiã pugnare cum fortibus. Sub hæc Neptunus in aciẽ abiit. Idomeneus autẽ ingressus tentorium sibi ar ma circũdedit/ tum igressus/ gerẽs manu iacula/ citato gradu proficiscebat/ fulgore ar morũ maiorẽ imodũ utpote ex cursu uibrãtiũ similis fulguri/ quod terrificis incẽsum ra diis iuppiter sublimi dextera ab illustri Olympo excutit ostẽtãs mortalibꝰ imortale ostẽ tũ. Atq; sic festinãs/ nõ ita multo extra tentoriũ hũit obuiũ Merionẽ famulũ/ q ueniebat ad lãceã sumẽdã. Ad quẽ idomeneus inquit. Meriões mi qdnã uenis relicto p̃lio atq; acie? Nũquid & tu uulneratus es: & ita ut pferre dolorẽ nõ possis. An nũcius ad me uenis? seu tua spõte/ q; cupias me in acie potius stare q̃ domi sedere? Cui meriones immo uero in qt uenio sumpturus telũ/ si qd̃ tibi domi reliquũ est. Nã qd̃ habui in ipso ictu sup scu tũ Deiphœbi principis iaculatus ifregi. Ad quẽ idomeneus/ non mõ aliquod unum sed unũ & uiginti domi mihi sũt/ hoc ẽ tibi sũt. Si tot uolueris/ q̃ ex aduersa frõte ianuæ stãt. Ipsoq; fulgore se indicãt/ & ea qdẽ/ troiana/ q̃ ex illis interemptis abstuli in tentorio uide bis. Neq;. n. opinor cui hæc sunt eminus cum hoste pugnare. Cui meriões. Et mihi quo q; inquit cõplura sunt hostium spolia/ sed lõgius q̃ ut inexpedito mihi sint ad sumendũ. Nã neq; me degenerem existimo/ sed semper in ancipiti acie cum primis stare cõsuesse: nec alicuius sociorum tãq̃ mihi auxilio futuri recordari/ & hoc teipsum optime scire. Ad hũc idomeneus scio equidẽ quanta uirtute sis/ cæteꝝ quid ista cõmemorare te attinet? q; si nũc p̃stantissimi quiq; Græcorũ cõtracti certatim pro nauibus pugnemus(uiroꝝ eni uirtus præcipue ex æmulatione dignoscit) iam strẽnuus ab ignauo/ ab imbelli bellator appareat. Nãq; ille uix potẽs sui est/ ut nequeat in eodẽ uestigio p̃sistere/ sed subinde mu tet loca modo huc mõ illuc/ illuc pgat nutãs atq; uacillãs/ superq; utrũq; pedẽ subsidẽs præ metu miserũ in modũ corde palpitãte: ac dẽtibus cũ fouitu trementibus/ hic ãt neq; locũ mutat/ neq; corpe uacillat/ in ipso prio pugnæ cõgressu modice timet cũ insedit lo ca ad tendẽdas insidias/ optat q̃primũ acri se p̃lio miscere/ hoc in loco tibi si uel ense feria re uel telo/ nõ tribuet ignauiæ aut ibecillitati/ dũmodo nõ feriare i ceruice/ tergoue: aut alia posteriori parte/ sed in aduerso pectore/ aut in utero. Et hoc cũ ultro pedẽ infers non cũ pedẽ refers/ interq; prios dimicas/ nõ post primos. Sed hæc hactenus ne ueluti pue ri fabulãtes tẽpus teramus/ ne ueluti ꝑteruus aliquis hoc nobis uitio uertat. Tu age itro eas domũ/ telũq; capias. Hæc locuto idomeneo Meriões/ ut erat certaminis auidꝰ: cele riter itroiit/ telũ cepit. Iterũ rediit/ idomeneũq; secutus atq; assecutꝰ ẽ. Q uales aũt cum Martẽ patrẽ in bellũ euntẽ comitãtur duo filii Craterus. & qui quẽlibet strẽnuũ terreat bellatorẽ Atarbes: cũ é Thracia i Ephyros aut i phlegyas arma sumẽtes: ꝑq; mediã aciẽ: seu p cornua eũtes: nõ utroſq; exaudiũt sed alteros tãttũ: ut iis uictoria largiãtur. Tales hi duo principes & aĩo & specie in bellũ se cõferũt. Et meriones ad idomeneũ prior quã in partem inquit idomenee inclinat aĩus ut pgamus: in dextrũ ne latus an in siniſtrum. Nã nusq̃ nõ credo negociũ exhiberi sociis. Cui respõdens idomeneus. In medio inquit p̃sto sunt alii ꝑpugnatores: & in primis ambo Aiaces teucerq; cũ in stataria pugna bonus/ tũ in sagittãdo omniũ optimus. hi hectorẽ(q̃talibet sua sit fames sitisq; pugnãdi) saturabũt saciabũtq; & ut fortis strẽnuusq; sit/ tñ arduum ei erit talibus uiris deuictis deflagrare na ues/ nisi in illas iuppiter ipse flagrantẽ coincitat facem. Neq; enim maior Aiax ei similis ẽ qui mortalis sit/ qui pane uescatur: qui ferro possit saxisque uiolari. Adeo ne ipsi quidem:

quo nihil est fortius. Achilli cōcesserit dūtaxat in stataria pugna. Nam in celeritate pedū nulla cōtētio. Ea pp perge mihi ad leuū cornu, ut uideamus q̄ primum, si cui demus ipsi gloriā, an si quē nobis. Hæc locuto idomeneo Meriones strennue ire ac p̄ire contendit. Q ui cū eo peruenissent: quo maturabāt, & ut cōspicui ex armis erant, conspecti & cognīti fuissent, in ambos ab oibus se inuicē cohortātibus cōcursum est ad ipsas extimas naues, ubi reintegrato certamine sic inhorruit acies, utriscp infesto aio, corpore ferro in mutuā pniciē icūbētibus, ut ihorrescit pugna uētorū cū nacti puluerulētas uias p̄ se qs qp puluereā nebulā excitare, & i altū torquere conātur. Et ut illa nebula i aduersū ueniēs oculos p̄mit, sic tūc cōtinēs fulgorē galeaq, loricaq, scutorū, pxime pollitorū p̄mebat: nec oculos tātū sed ēt mentē, ut supra modū fuerit futurus ipauidus: q hāc spēm alacri or, q timidior ispectasset. huius aūt tātæ iter hos heroas cladis auctores erāt duo dii partiū studiosi. hic qdē uolebat Græcos uictos a Troianisq, uexatos nō tn extinctos: & hectorē troianosq, eatenus esse uictores, quatenus Thetidi atq, eius filio, qbus hoc dabat satisfeciss et. Ille e diuerso Græcis uim uiresq, submīnistrabat dolens uicem eoq,: quoniā ita a Troianis domarētur. Et ob id sūmopere fratri īfensus. Nā idē deus eadem dea. Idē locus ambobus est parēs, sed hic & maior natu & plurimū rerū gnarus. Ideoq, ille nō p palā sed clāculū e mari p̄diit, furtim itrauit acies, occulte sub humana specie ad resistēdū assidue Græcos erigebat. Q uo magis cōtētio crescebat atrox prælīū conserebatur. Et cū uterq, cōferti perrūpere alteros nitūtur, utrinq, multi occūbūt. Ibi idomeneū etsi ætate semicana, tamē in hostē exhortatus socios irruit, in fugāq, uertit: occiso Othryoneo q̄ nup e prīa Cabeso uenerat ad compandā sibi singularē gloriā sed p̄inde difficilē. Q uippe spospōderat Priamo se hostes ab ora Troiana effugaturū, nisi recederent. Pactus tn pro hoc merito Cassandrā uxorē ēt indotatam. Nā erat filiarū Priami pulcherrima, quæ res eū animosum faciebat ad bellū. huic idomeneus sublimiter incedēti rimat⁹ locū uibrata lācea mediū uentrē, nō sustinēte ictū thorace, cōfixit. Inq, terram collapso (collapsus est aūt cū ingenti sonitu) gloriabūdus isultauit Othryonee equidē tibi prias inter oēs mortales tribuo gloriæ partes: si mō exoluas qcqd Priamo p̄misisti pro quo in uicē tibi filiā ille uxorē despondit. Q uid nos? profecto eadem tibi & promittimus & exoluemus, ut pulcherrimā ex filiarū Agamēnonis ex argo accersitam tradamus uxorē: dū tamē Ilium hoc tam insigne oppidū nobiscum euertas. Q uo circa sequere me, ut apud naues de re uxoria ac spōsalib⁹ transigamus. Neq, n. idignus sum, quo aruspice hæ nuptiæ fiāt. Cū sic locutus eū pede per aciē traheret. Ecce asius in ultionē defuncti aduenit stans ante equos, quos sedulo auriga post dominū pedestrē ducebat pene ipsius humeros ac terga afflātes. Et sic magna auiditate idomeneū ferire conanti: idomeneus ipse ita guttur subter mētū cōiecta hasta percussit, ut illa p̄ ceruicē emineret. Q uo uulnē asius nō aliter q̄ quercus, aut Acer, aut Ilex aliqua sublimis a fabris i usum succisa nauālē, humi collapsus est, confusumq, murmur pariter & sanguinē fundēs ante equos: q̄tus erat i cruēto puluere uolutabat. hoc cū uidisset auriga stetit inops mētis, & quasi ipsi sibi excidit nō ausus ab hostibus in fugā auertere equos. Cui antilochus inter hāc hæsitationē telo mediū uentrē, quē locum destinauerat, thorace nō sustinēte: cōfixit. Eoq, de curruli sella, p̄lapso humiq, singultiēte anima equos abduxit. Deiphœbus aūt casu tristat⁹ asii p̄pius accedens idomeneū iaculo petit. Sed ille telū ex aduerso speculatus subter orbem clypei se contraxit: ut aut deuitaret illud: aut clypeo exciperet. Si quidem is clypeus duo-

bus

bus canonibus erat compactus/lamina ferrea taurinis tergoribus obducta. Verũ Deiphœbus etsi spe/nõ tñ ictu frustratus est. Cuius iaculũ idomenei clypeũ supuolans: ac cũ sonitu radens in iocinore principis Hypsenoris Hyppaso geniti demersum est: hominẽq; cõfestim genibus submitti coegit. Hic uasta Deiphœbꝰ: ac ꝓcaci uoce iactabũdus exclamat. Nõ iacet inuindicatus Asius: nõ caret apud iferos/ad quos tendit: mortis solatio. Nã ꝓfecto gauisurꝫ scio/qꝫ ego sibi parẽtaui. Sic isolẽter locutus Deiphœbꝰ cũ alios græcos dolore affecit/tũ maxie Antilochũ/q iacentis socius erat. Sed ne iacẽtis qdẽ curã abiecit/accurrẽsq; amicũ scuto ꝓtexit/donec subeũtes duo socioꝫ Mecisteꝰ Echii filius: & uterq; uir issignis eripuerũt/ac grauiter lamẽtãtẽ ad tẽtoria reportarũt. Idomeneus uero nõdũ uel rei pub. satisfactũ putãs: uel aio suo satisfactũ habẽs sine itermissione ꝓgebat/ut tetrã mortẽ aut hosti offerret/aut ab hoste acciperet. Stabat aũt a Troianis Alcathous clari Aesyetæ filius. Cui: qꝫ ex oi troia essẽt uirtute ꝑcipuus. Anchises Hyppodamiã i matrimoniũ dederat filiã primigeniã/quæ parẽtib9 quidẽ cordi erat/ut filia sed ex hoc magis/qꝫ formositate/qꝫ ingenio: qꝫ opibus domesticis æq̃les cæteras antecelleret. Hũc neptun9 idomeneo iniuriæ obnoxiũ ꝑbuit/allucinatis ei9 oculis/torpefactis cruribus/ut neqꝫ fugã capessere/neqꝫ gressum moliri posset/sed tãq̃ cippus aut ꝓcera arbor pstaret imobilis. Atqꝫ sic stãti loricã/q̃ eo usqꝫ dño saluti fuerat/lãcea pfregit/redditoqꝫ stridulo sonitu tũ ipsi9 ictus/tũ pfractæ loricæ cuspis in corde insedit/& post ruinã ab ipso corde micãte quatiebat. Sed breui post extincta pulsu quati desiit. Tum idomeneꝰ uasta & ipse ac procaci uoce lactabundus exclamat. Deiphœbe num tibi uidet esse par: tres hostes interemisse/quod ego feci/atqꝫ unũ quod tu fecisti dæmonie qm̃ ita isolẽter gloriabare? cõsiste mecũ/fac copiã pugnãdi/ut discas qualis ego bellator sim oriundus ab ioue/a quo ortus est auus meus Minos pr̃ Deucalionis/q me genuit principẽ Cretesiũ populorũ/& huc aduectũ nauibus i tuã patriſqꝫ perniciẽ/atqꝫ aliorũ troianorũ. hæc locuto idomeneo Deiphœbꝰ icertus animi cogitabat/utrũ illinc digressus alium aliquẽ ex ꝓstantissimis sociis accerseret: an uel solus belli fortunã experiretur. deliberanti cõducibilius uisum est cõuenire Aeneam/eũ reperit stãtem post aciem/ac postremũ/utpote Priamo semper iratũ/qꝫ tam eximiũ inter cæteros uirũ parum pro dignitate/aut nullo honore ꝓsequeret. Ad hũc accedens Deiphœbus inqt Aenea princeps nuuc/si quid te cura tuorũ tãgit/ueni opẽ laturus alcathoo/cui te decet opẽ ferre/qꝫ & sororis maritus ẽ/& te domi uestræ paruulũ educauit. Eũ tibi idomeneus uita armisqꝫ spoliauit. His uerbis æneas toto aio cõfusus: tñ ad bellãdũ excitatus: in idomeneũ fert. Ille uero non uelut adolescẽtulus territus est fugæqꝫ se mãdauit. Sed perstitit more Suis agrestis: quæ i desertis montibus percepto frequẽtius hoium agminis aduẽtu perstat: surrectis setis/frendẽtibus sannis ardẽtibus oculis/ꝓstanti aio ad uiros/canesq; arcendos. Atqꝫ ita expectãs aduenientẽ Aeneã idomeneus aliquot fortiũ suorũ/quos in ꝓsentiarũ uidit ascalaphũ: Mentionẽ. antilochũ. aphareũ. Deipyrũ uocãs ꝓsto sibi eẽ his uerbis adhortatus est. Venite amici defensuri me ab æneа aduersus me ueniente: cũ quo uiro tam celere pedibus: tam ualido in præliis hoiumqꝫ iterfectore solus cõgredi summope uereor/eo quidem magis qꝫ in ipso bone ætatis flore positus est/cum uires ꝓcipue uigẽt/qꝫ si æqualis illi forẽ: quo aio sum/protinus aut ille de me/aut ego de se eximiã uictoriã reportarẽ. Sic locuto idomeneo: cuncti uno aio reductis ab humero clypeis astiterunt. E diuerso aeneas & ipse socios/quos inspexit concauit Deiphœbum: Paridem: agenorem: post hos(Nam hi prin-

cipes erãt. Alii populariter sunt secuti ueluti oues, quæ saginatæ e pascuis tityrũ sequũt. Et ut eaꝝ pastoris tũc exhilarescit aius. Ita nũc Aeneæ itẽtis ad se agmina cõfluere Troianorũ. Ergo ubi circa corpus Alcathoi cõcursum ẽ, lãceæ quæ utriq; certo ictu torquebant, horrẽdũ imodũ sup arma crepitabãt. Sed p̃ter cæteros uideres duos eminere ipsi Marti æquipãrãdos Aeneã. Idomeneũq; ifestis hastis se mutuo petentes. Aeneas tamen prior hastã in idomeneũ cõtorsit, quæ cũ hic eã ex aduerso ueniẽtẽ deuitasset: casso ictu perlata est, humiq; defixa impetu suopte cõtremuit. Sed nõ incassũ idomenei hasta in Oenomaũ plata est, quæ nacta cõuexum thoracis atq; perrũpẽs intestina ipsa lacerauit quã iterũ ex Oenomao in cubitũ humi collapso atq; extincto eduxit inhibitus etiam detrahere arma, q̃ hostiũ milibus obruebat, & ita obruebat, ut adierit periculũ uitæ. Nã nõ genua ad irruẽdũ totiens in hostes suppetebãt ad se strẽnua celeritate illinc eximẽdũ nõ se iã tueri stãdo facultas erat. Qui cũ aliq̃diu discrimẽ a se capitis ꝓpulsasset, sensimq; referret pedẽ Deiphœbus (ut erat illi semp ifensus) i eũ lãceã torsit, sed ictu deceptꝰ ẽ, licet nõ frustratus. Nã pro idomeneo humeꝝ traiecit Ascalaphi. illo i latꝰ humi defluẽte circa corpus eiꝰ accẽdit pugna, nec dum pater Mars ascalaphũ filiũ rescierat cecidisse in prælio. Nã in arduo olympo subter aureas nubes sedebat cũ aliis diis ab ioue uetitꝰ ꝑlio itercedere. Huius aũt sic in medio positi iubatam Cassidem cũ rapuisset, Deiphœbus: eius brachiũ Meriones Marti similis insiliens telo cõfixit, pariter & p̃dam manu discussit, reddẽteq; casside humi percussa raucũ sonũ, iterũ in hostem Meriones inuolauit telũ ẽ prono brachio extraxit: & ad suos se recepit. Illũ Polytes germanus mediũ cõplexus exportauit e prælio usq; ad equos, qui post aciem tumultumq; bellorũ stabulabantur custode auriga, ibi in redam optime ornatã positũ ad urbẽ remisit grauiter lamẽtãtẽ ex crudi iactatione uulneris, cuius ꝓflumẽ per manũ decurrebat. interea cæteri pugnabant renouata uæhementi uociferatione. Illic Aeneas Aphareũ Caletoris filiũ sibi aduersum in iugulo ferit. quo ictu Aphareus submisso sinistrorsum capite: galea: scutoq; se cõtingentibus, morte solutus est. Antilochus aũt obseruãs Thoonem: dum tergum uerteret, oblataq; occasione inuadẽs tergũ ipsum ferit. ita grauiter ut cõtinẽs uena, quæ illac ad ceruicẽ currit ois amputaret. Eo ictu Thoon, in posteriora recidit ambas manus caris familiaribus extendẽs. Antilochus uero accurrẽs arma detrahebat oculis tñ lustrans ne ipse feriretur. Sed eũ troiani hinc atq; hinc circũsistẽtes cũ crebris ictibus scutũ pulsarent, nihil tñ pstringere poterãt. Aderat, n. ei neptunus: qui nestoris filiũ iter tot missilia rutaret. Alioqn nõ euasurũ, ita nũq̃ pugnare itermittebat nunq̃ quietẽ lãceã tenẽs, sed assidue quatiẽs, & ad hostẽ arma circũferẽs, ac se subide circũ agẽs rimãsq; semp quẽnã oportune aut eminꝰ iaculo peteret, aut comínus iuaderet, qd' faciẽs nõ latuit Adamãtẽ Asii filiũ, qui in eũ ꝓgressus cominus umbonẽ pcussit, sed inuidẽte ictum uitamq; neptuno: spiculũ refractũ est, cuspide tanq̃ ignito clauo intra scutũ remanẽte, reliqua parte humi cadẽte, quẽ relato gradu cedẽtẽ, ut subduceret: se ictibus Meriones isecutus inter umbilicũ ac genitalia, ubi uiris acerbissimus doloris est sensus, lãceã defixit. Ad quẽ ictũ Adamas nõ secus resiliebat, ac reluctabat. q̃ taurus cum in arctis uinculis a bubulcis inuitus adducitur. Nec diu ut in tanto dolore reluctatus est, sed obortis ad lumina tenebris breui expirauit, ubi meriones accedens telum de inguine eduxit. Helenus uero thraicio gladio, ut sũt thraicii grãdes: galeam Deipyro secundum tempus pcussit: fregit excussit: quam dum quidã pugnantiũ Achæorũ ad pedes suos reuolutã colligit. Deipy-

rum

rum æterna nox texit. Eius mortẽ grauiter ferens Menelaus minaci uultu: uoce: lãcea: quã libra|rat: i Helenũ tendit: & ipsum uicissim intẽto arcu ultro uenientẽ. Atq; ita pariter ambo telũ in alteꝝ excusserũt. & sagitta qdã percusso thorace: ubi cõnexus ẽ haud aliter resi|liit: pculq; reuolauit: q̃ scapi fabaꝝ ꝙ lupinoꝝue cũ uentilatoris pala: tũ ualido flatu iactãti lõgius uolant. Menelai uero lancea i manu: quæq; deoꝝ arcũ tenebat ꝙ & pipsam manum in ipso arcu defixa est. Helenus ut mortẽ uitaret: concessit ad socios suspensam manum gerens ꝙ & affixam unã lanceã trahens. Cui cũ magnanimus Agenor & lanceã reuellit: & manũ funda lanea: quã suus famulus habebat: colligauit. Pisander funesto fato ductus recta i te Menelae imo i mortẽ pgit. Nã abs te erat occidẽdus. Hi i mutuũ euntes occursũ ꝙ postq̃ proximi fuerũt ꝙ hastas coiiciunt. Sed sua Menelai sine ictu pteruecta hominẽ est sua Pisandri i huius scuto defixa ꝙ nõ trãsfixa sũmo tenus ligno se fregit. Veꝝ ille ob hũc ictũ lætatus uictorẽ se esse interptabat. Idẽ cũ Menelaũ stricto insilientẽ mucrone conspexit: & ipse quã subter scutũ habebat bipẽnẽ fideli chalybe ꝙ ac oleagino manubrio pceroq; corripuit ꝙ & iuadentẽ inuasit ꝙ atq; equinas iubas apud ipsũ conũ galeæ percussit. Ipse uero ab illo peussus est ꝙ ubi frontis extremitas cũ nasi summitate cõmittitur. Quo ictu ossa crepuerũt ꝙ cruẽti oculi ante pedes deciderunt. ac succidẽtibus tibiis ad terrã ipe defluxit. Menelaus aũt adiẽs incusso pectori pede arma detraxit ꝙ atq; conuitia Troianis gloriabũdus faciebat iqẽs. Facessite sic: facessite a castris troiãi isolẽtes: tumultuosiq; uulatores. Parũ habetis tanta clade tãq; in ciuili probro me semel affecisse ꝙ asportata cũ multis opibus uxore ꝙ quã uirginẽ duxeram ꝙ apud quã hospitaliter accepti diuersabamini ꝙ ne iterum afficiatis nequissimi canes infandum ignem nauibus inferentes ꝙ & ad interemptionem nostram imani furore pperantes. Non ueriti grauem iram iouis hospitalis: qui pfecto uestrã urbẽ obiter aliquando euertet. iuppiter pater (nam te sapiẽtia aiũt cunctis hoibus diisq; pstare) numine tuo fiunt hæc oia ꝙ ut Troiani sicut rebus aliis ita bello præstioq; satient ꝙ Satiantur enĩ quottidie somno ꝙ uenere ꝙ cantu: corea ꝙ qbus rebus tã lepidis ꝙ iocundisq; Troiana pubes magis gestit excellere ꝙ q̃ bellicis. ideoq; i bellis inepti existũt. Quare nobis etsi ardentibus ad pugnã tamẽ inuitis a pugna cõcedendum ẽ. Hæc locutus ꝙ cruenta ꝙ quæ detraxerat hosti arma ꝙ in manus sociis dedit ꝙ ac rursus i pugnã rediit: primisq; se pugnatoribus imiscuit. ibi in eũ insiliens Arpalion Pilæmenei regis filius cum quo ad bellũ Troianũ uenerat nequaq̃ in patriã reuersurus ꝙ mediũ scutũ lãcea cominus percussit ꝙ sed nõ traiecit ꝙ q cũ retro gradus se reciperet ad suos circunferẽs oculos ꝙ ne qs eũ uulneraret ꝙ nõ deuitauit mortẽ ꝙ quam uitabat ꝙ nã in abeuntem Meriones sagittã imisit ꝙ quæ defixa i coxa dextera subter osse in pubem euasit. ille eodem loco subsidens ac deinde pstratus ꝙ tanq̃ lõbricus ꝙ largo pfluuio sanguinis inter fideliũ socioꝝ manus animã agebat. Erant aũt socii Paphlagones ꝙ qui sedula cura circũstabãt iuuenẽ ꝙ & cũ iã animã egisset ꝙ luctu graues incurrũt ꝙ tollũt ꝙ unáq; cũ misero patre uim pfundente lachrymaꝝ ad urbẽ reportant. Eius nece admodũ cõtristatus Paris (apud ipsum enim ille cũ pmultis Paphlagonibus hospitabat) Euchenorẽ tragula inter aurẽ malãq; cõfixit ꝙ pariter & extinxit. Erat aũt hic & facultatibus & uiribus & idole animi iter paucos ꝙ nec suæ mortis ignarus si qdẽ ei senior pater Polyidus homo egregius atq; idẽ uates frequẽter apud Corithũ ubi habitabat ꝙ pdixerat ipsi9 exitũ fore aut deũ ex atroci morbo: aut militiæ ex ferro Troiano apud naues cũ Græcoꝝ se de plurimorũ. Filius uero tum atrocitatẽ morbi reformidans ꝙ tũ ignauiæ dedecus ꝙ si cõmitterẽt ꝙ ut a cæteris pignauo haberet ꝙ militare maluit

certã mortẽ certa morte cõmutans. Atq; hũc imodũ ad siniſtrũ cornu dimicabat: æſtuã
tibus ac pene ardẽtibus ſole armis: labore corporibus. Iã Troiãi ꝓfligabant. Iam Græcis
in manu uictoria erat: ut qbus Neptunus aium auxiliũq; ꝑberet: Cũ Hector huius rei ne
ſcius adhuc ibi erat: quo primũ poſt irruptionẽ i caſtra fuſis cæſiſq; ordinib⁹ hoſtiũ eua
ſerat: ubi ſubductæ naues erãt Proteſilai & Aiacis cinctæ muro: ſicubi fragili hũiliq; ꝛ ibi
fragiliſſimo atq; humillimo: ſed nõ fragiliori: quoniã ꝓ uirtute illic tendentiũ ꝛ Tendebãt
enĩ ad id caſtro⁹ latus maxime fortes pugnaceſq; uiri cũ optimis equis Boetii Iaones Lo
cri Pithii Epii ꝛ Hi quacũq; ope aſſilientẽ Hectorẽ flãmæ ſimilẽ a ſe conantes arcere non
poterãt. Q uo⁹ primi erant Athenienſes duce Meneſteo Petei filio comitantibus Phida
Stichio: & Biante. Poſt hos alii. Epiorũ quidẽ ducibus Mege Phylei filio: Amphione ac
Dracio. Pithio⁹ uero Podarce ac Medõte: q Aiacis Oilei frater ex matrimonio natus erat
a natali ſolo ſemp extortis atq; i phylace domiciliũ habens ex quo germanũ Eriopidis no
uercæ Iphicleũ phylace genitũ interemit: tunc enim in phylacẽ cõceſſit. Hi itaq; præ cæ
teris pithiis cũ Boetiis naues ab Hectore tuebant. Ipſe uero Aiax Oileus a Thelamõio
nunq; diſcedebat. Ne tẽporis quidẽ momento. Atq; ut duo boues ꝓ noualia graue aratrũ
trahentes alteq; ducẽtes ſulcũ cõcordi animo ac ſolo iugo dirẽpti cãpum ipſum emetiun
tur ꝛ ac remetiunt: capitibus ꝓnis mẽbriſq; ſudore manãtibus. Sic ambo Aiaces i labore
belli maxime erãt corpore aioq; coniuncti. Ve⁹ Thelamonio multi & egregii ſocii ꝑſto
erant: q ei defeſſis crurib⁹: exhanelato ſudoribus corpore: ſcutũ detraherẽt. Oileo autem
Locri ſui nõ aderãt. Q uippe diffidebãt i ſtataria pugna uerſari ꝛ q; caſſidibus ferreis qb⁹
ſolent equinæ iubæ ſuffigi ꝛ q; habilibus parmis ꝛ q; ualidis lanceis carerẽt. ſolo arcu ac fũ
da utentes ꝛ qbus armis freti ad bellũ Troianũ uenerant ꝛ qbuſq; mox hoſtiles legiones
perruperunt. Nã cæteri iuſtis armis muniti ꝓ fronte pugnã cũ Hectore Troianiſq; con
ferebant. Hi aũt ſuccẽturiati ac latentes a tergo creberrimas ſagittas emittebãt. Ita hoſtẽ
obruẽtes ut cõfeſſionẽ timoris exprimerẽt ꝛ expreſſuri etiam cõfeſſionẽ fugæ a caſtris ad
urbẽ. Niſi polydamas adiẽs Hectora ſic fuiſſet allocutus. Hector idocilis es prorſus alie
nis ꝑceptis obtẽperare ꝛ nolẽs ea re cæteros anteire cõſilio. quia hoc a deo accepiſti. ut bel
lo cæteros anteires. Neq; uero fas ẽ ꝛ ut unus uniuerſa pariter ferat. Alii enim deus tribuit
bellicã laudẽ ꝛ alii ſanã mentẽ ſolerſq; pectus ꝛ cuius q; cõpos eſt & priuatim multis emo
lumẽto ꝛ & publicæ totis ciuitatibus ſaluti fuit. Id quod ipſe maxie agnoſcit. Q uapropter
tibi ut optimũ mihi factu uideꝰ ꝛ dicã. Corona hoſtilis iã te cinxit ꝛ & undiq; tela ingruunt
Nã ſocii poſtea q; murũ tranſgreſſi ſunt ꝛ partim ſub armis ſemoti ociũ tenent ꝛ ptim præ
liantꝰ. Et hi palati circa naues atq; ubiq; pauci cũ multis. Q uo circa digredere hic ꝛ ac uo
catos undiq; ſocios huc cõgrega ꝛ ut ex hoc loco cõſultemus in mediũ. V trũ ꝑſtet an ite⁹
inuadere naues ꝛ ſi deo libuerit hãc nobis tribuere uictoriã ꝛ an ſine noxa hic recedere. Ne
forte (quod magnope metuo) heſternã cladẽ ꝛ quã acceperũt dum fœnore nobis hodie
reddant. Cũ nõ ꝓcul abſit uir ille ſingularis ꝛ quẽ nõ diutius ſuſpicor á pugna ceſſaturum
Hæc locuto Polydamas eiuſq; oõne ꝓbata. Hector ut erat armatus ẽ curru deſiliit. Et ad
hũc iqt. Polydama tui officii ſit ꝑſtantiſſimos quoſq; nr⁹ hic cõtinere: dũ illuc eo ꝛ ſociiſ
q; pugnãtibus occurro celeriter huc reuerſurus ꝛ ubi illis q; opus facto ſunt ꝛ ipauero. hæc
locutus niuali mõti ſimilis abiit iclamãſq; oẽm Troianã ſocialẽq; manũ curſu & q; ſi uola
tu obibat. Illi audito eo receptui uocãte cuncti ad polydamantẽ ſe cõtulerũt. Deſiderabã
tur aũt ex pricipibus Deiphœbus ꝛ Helenus ꝛ Aſius ꝛ Adamas. Q uos hector iter primos

pug natores

pugnatores atq; ubiq; ueſtigãs nec ſoſpites nec mortuos iueſtigãs ꝙ alteri i urbe ſaucii alteri i tentoriis Græcoꝝ occiſi iacebãt. Mox repperit Alexandrũ ad ſiniſtrũ cornu flebilis pugnæ adhortantẽ alios ad certamẽ. In hunc Hector: cũ ꝓpius acceſſiſſet: fœdis cõuiciis iuehens inqt. Diſpari: nõ Alexãder corpore formoſiſſimo: aio deformatiſſimo: & ob mulieres ꝓdito: ubi nã ſunt frẽs nr̃i priceps Deiphœbus: ac priceps Helenus: ubi priceps Aſius ubi priceps Adamas: ubi priceps Othryoneus? Nũc plane expugnata ẽ urbs? nũc arx Iliũ euerſa ẽ. Nunc reliq; nihil ſupẽ. Q uominus ultimũ nobis adſit exitiũ. Cui reſpõdẽs ſpecioſiſſimæ Helenæ pulcherrimus maritus. Q m̃ inqt hector te iuuat culpa uacã tẽ iculpare: alio tẽpore obiurgato me detrectantẽ bellũ: ſi qñ detrectauero. Neq; n. me ſine uirtutis indole prorſus genuit mater. Nã ex quo tibi ad naues initũ ẽ ꝓliũ: ego cũ hoſtibus ſine itermiſſione pugnaui. Q uos attem enumeraſti ſocios: interempti ſunt præter ambos fratres: quoꝝ uterq; in urbẽ rediit: uterq; uulneratus: uterq; haſta? uterq; in manu uterq; iouis munere ab exitio ereptus. Tu uero pretio quo tua uolũtas fert: quoue iuuat nos te comitabimur. Nemo qdẽ (auſim dicere eſt) in quo Specimẽ ſtrẽnuitatis nõ deſideres: ſed tñ pro mõ uiriũ. Nã magis q̃ pro uiribus i bello efficere: q̃tũlibet annitaris: natura nõ recipit. hæc locuto Alexãdro accepit excuſationẽ hector: amboq; ire cõtendũt? ubi ꝑcipue coaleſcebat pugna: & atrox ꝓliũ icrudeſcebat circa Cebrionẽ: polydamantẽ: Phalcem: Orthæũ? polyphætẽ? palmen? & duos frẽs? hippotiõis filios Aſcaniũ? & Morem. Q ui pridie ex opima Aſcania uenerãt? & eodẽ die (Sic Iuppiter coegit) in bellũ deſcenderãt. Ibãt aũt Troiãi ad pugnã ſimiles iſanæ ꝓcellæ? quæ á ioue patre cũ uaſto tonitruo cõflata partim i terrã ruit: parti mari ifundit. Imbribus ipſis horridũ qddã late crepitantibus: & ut eadẽ ſpumoſas ſonoraſq; undas altius atq; altius: alias atq; alias ciet. Sic iſtructæ Troianoꝝ cateruæ ac ferro fulgẽtes ſuũ quæq; ducẽ aliæ: atq; aliæ ſubide ſequebant. Sed ſub duce oium hectore. Is ſimilis Marti orbiculatũ ꝑferẽs clypeũ etiã pedes tegẽtẽ multis tergoribs ſtructũ? ac multo chalybe ueſtitũ: ſub trementibus lucidæ galeæ iubis? phalãges iterimebat. Si forte hoſtes tiore ꝓcuſſi loco cederẽt. Ver̃ ne ſic qdẽ pectoribꝰ eoꝝ timorẽ icutere poterat. Hũc ẽ diuerſo Aiax ante oẽs pleno gradu ãbulãs his uerbis ꝓuocabat. Demonie accede ꝓpius. q ita terrorẽ ꝑbes Argiuis? Nõ. n. ob iperitiã rei militaris: ſed ob triſte flagellũ iouis nos domiti ſumus. Oio tibi i optatis ẽ excidere has naues Sũt itẽ & nobis manus ad uim ꝓpulſandã nec ad ꝓpulſandã mõ ueꝝ etiã ad iferendam ut nõ tu naues nr̃as? ſed nos tuã urbẽ expugnemus? euertamuſq;. Tibi quoq; ipſi affirmo nõ ꝓcul abeſſe? cũ fugiẽs urbẽ uerſus Ioui patri cæteriſq; diis uota facies? ut equite p cãpeſtrẽ puluerẽ uæhentes ſint accipitribus uelociores. Sic locuto Aiace. Ecce ꝑpes aqla dextero omine ꝑterlapſa ẽ. Ad cuius aſpectũ græci tanq; ad fœlix auguriũ bonã ſpẽ capientes ſuccamauerũt. Et hector ad aiacẽ reſpõdens inqt. Aiax blatterator? q̃ ꝓcul a uero locutus es? V tinã ſic ego ſempiouis optimi maximi eſſem filius? ab ipſa quoq; regia Iunone genitus? pariq; honore colerer? atq; colit Apollõ & pallas? ut hæc erit atra dies omnibus græcis? cũ qbus & tu paſces apud iſtas naues tuo corpore atq; abdomine canes ac uolueres? iacẽs hũi meo telo cõfoſſus. Si tñ meũ telũ expectare ſuſtinebis. Hæc fatus ꝑ ceſſit? pricipibus unã ſublato horrido clamore ſequẽtibus? quẽ alii a tergo ordines exceperũt. græci uiciſſim & ipſi reddita uociferatiõe duces troianoꝝ ſtrẽnue expectabãt quo rũ hinc atq; hinc ꝓmiſcuus clamor æthera iouiſq; lãpadas penetrabat.

ILIADOS HOMERI LIBER TERTIVS DECIMVS EXPLICIT.

ILIADOS HOMERI LIBER QVARTVS DECIMVS INCIPIT.

ESTOREM autē clamor etsi ꝓpotātem nō latuit.itaq; ad cō potorē inqt Machaon eqdē uisam quo mō se res habēt ꝯ quid ue sibi uelit hæc iuuenū ad naues uociferatio. Tu uero sedens uinū hoc ꝓge potare:dū nostra Hecameda aquā calefecerit ꝯ qua te cruore oblitū abluat. Ego aūt cōscēso supiore loco actū tñ qd rei sit explorauero. Post hæc uerba iacentē Thrasimedis filī clypeū multis terebratū ictibus sumit ꝯ nā suū ob hanc ipsam cām ille habebat. Sumit itē lanceā & hāc & illū in pria sua parte ferro lucentē. is ubi extra tabernaculū stetit ꝯ ꝓtinus rē indignā agnouit murū dirutū:græcos satagentes. Troianos ferociter instātes: Atq; ut ampliuagū pelagus:cū aduentantiū uentoꝝ consciū purpurescit:& aliq̄diu fluctibus nūdum gementibus nutat ꝯ nec ultro citroq; euoluit undas ꝯ donec aliqs flatus ab ioue dimissus certā in partē dirrigat cursum. Sic aīmus Nestoris æstu curaꝝ bifariā fluctuabat ꝯ utrū ad pugnātes an ad Agamēnonē iret:sed ad agamēnonē uisū est satius:illis iterea qui in acie erant mutuo se interimentibus ꝯ tū eminus missilibus ꝯ tū cominus gladiis aliisq; telis ꝯ quod ex sono ipso armoꝝ ꝓcussoꝝ atq; fractorū dabat intelligi. Nestorē:cū iret ꝯ reges ꝯ q uulnerati erant. Agamēnon:Diomedes: Vlysses ē tentoriis ꝓgressi obuiū habuerunt. Stabāt aūt seorsū á loco certaminis plæraeq; naues paꝝ á crepidie maris subductæ ut quæ primæ subductæ fuerāt ꝯ cæteræ gradatim interius ꝯ ultimas murus cingebat. Nā & si spatiosū sane erat latus:tñ cōmode cunctas naues ꝯ nisi angustius populi tenderēt:cōtinere nō poterat.ita primæ queq; naues ut laxius habitaret ꝯ sup basibus positæ omnem littoris orā occupauerant. Vt hinc ergo spectarēt pugnā tres simul reges ꝓcesserāt singulis hastilibus initentes.uæhemēter.u.eos clamor ille cōfuderat:sed adhuc uæhementius confudit Nestoris aduentus.quē appellās ultro agamēnon ꝯ quid ita inquit o Nestor Neleiades magna græcoꝝ gloria omisso tā ancipiti bello huc te cōfers ꝯ uereor ne qd hector aliqñ pro cōtione teucroꝝ minatus est. Se nō prius in urbē reuersurū:q̄ & naues cremasset ꝯ & nos iteremisset ꝯ id re pficiat. Nā ꝯ ut locutus ē ꝯ Sic oia fieri uidemus. O meam miserā cōditionē. Cæteri græci & ipsi irati mihi sicuti achilles in iuidiā meā pugnare ꝓ nauibus nolūt. Cui respondēs sapiēs nestor haud dubie inqt.ita se res hēt ꝯ & id iouis ipsius cōsilio q huius periculi auctor ē. Murus qdē ꝯ quē ad tutelā nostri nauiūq; extruxeram? Cui cōfidebamus ꝯ qui uidebat dirui non posse ꝯ dirutus est nostri ad naues sustinent plūm ꝯ atrox ꝯ pertinax ꝯ & ubi nescias ꝯ q̄tūlibet contēpleris. Vtrā in partē potius aburgentibus hostibus ꝓmant ꝯ ac trucident.ita intermixti cū illis sunt ꝯ & eorū uociferatio fertur in cælū. Nos uero dispiciamus ꝯ quid hoc in casu statuendū putemus qd rei cōducat. nā ut bellū igrediamini uobis ego nō suaserim ꝯ Saucii.n.nequaq̄ iterest igredi bellū agamē non aūt ad hūc respondēs iquit. Nestor qm̄ murus cū fossa:ubi tantū laboris exhausim? sperantes ꝯ illū tutelæ & nostri ꝯ & nauiū fore ꝯ nec posse dirrui:nunc nihil tutat ꝯ & dirut? est ad nauesq; certatur nimirum nutu iouis hoc fit ꝯ & sibi est cordi ꝯ & ita sibi est cordi:ut enim aliás ꝯ quod scio ꝯ ꝓpensus erat in nostrū fauorē ꝯ sic nūc cū cæteris diis hostibus fauet ꝯ eneruato nobis & animi & corporis robore. Q uare agite acquiescatis oēs sententiæ: quā dixero. Q uæcūq; naues ad crepidinē maris sunt:eas oēs deducamus in aquā: deiectisq; anchoris erimus i salo usq; ad uesperā:tū cæteras ꝯ si hostes á bello abscesserint:de

ducemus

ducemus: neq; n. pernicie fuga uitare crimini dandū est nocte p̄sertim, & meliore loco est, qui fugiendo euadit malū: q̄ qui nolendo fugere malo ipso intercipit. Adhuc torue ituens Vlysses inqt. Atrides quisnā tibi ex ore sermo excidit? Scelerate digniorq; qui alteri ex abiectis hoibus exercitui impares: q̄ nobis q̄bus ab Ioue atributū est ia inde ab ieunte ætate grauissima admistrare bella: ut mutuo essemus auxilio ita ne sustines aio ad Troianæ urbis obsidiōe discedere: cuius potiundæ cā tot ærūnas toleramus. Sile igitur, & eo magis, ne qs audita ista inter alios oratione uulget: uti aliquis principū, qui libere oia diuulgare audeat: neu illi á tot militibus pareat, in quot imperiū obtines. Præterea o stulticiā singularē: qua te p̄cipue notare debeo, qui iubes stante adhuc acie deduci naues ut q̄ optanda hostibus sunt, agamus, hostib9 iam ꝓpe uictorib9. Nō. n. nostri q̄ pugnā sustinēt: sustinebūt: cū hoc uidebūt: & ut ab acie ad fugā naues q̄ respiciēt. Atq; ita tuo cōsilio pricipes Græcor̄ græciq; oio fractis aīs dilabent, & nos ipsos ī p̄rupto fati positos p̄cipitabimur. Ad quē respōdens Agamēnō. O Vlysses inqt q̄ austera me or̄one exulcerasti? equidē nō inuitos ego illos ad deducēdas naues ipellebā. sed existat aliqs: qui meliorem mea sententiā dicat: seu grādior seu minor natu cū mea bona gratia dicturus. Tūc Diomedes excepit ꝓpe adest uir iste nobis nō diu q̄rendus: si malitis in meā ire sententiā. Nā is uir ego sum minimus natu, minimus quidē natu, sed ex patre: unde sicut q̄is gloriari possum egregio genitus Tideo illo, qui ad Thebas occubuit. Eteni Prœthus tris sustulit liberos Agriū: Melantē: & Oeneū auū meū minimū natu: sed uirtutis idole maximū. hic ut alii duo apud Pleuronē Calydonēq; habitauit manēs sempi patria. Eius filius pegrinatus á laribus (Ita iuppiter cæteriq; uoluere dii) subsedit Argi: ducta i mrimoniū filia Adresti, ubi domū sane locupletē his rebus: q̄ ad uitā ptinent, habuit. Itēq; cōpluria latifundia partim nuda ad serendū, partim uestita arbustis in ordinē quiquuncēq; digestis. Fuerūt quoq; ei nō pauci multi pecor̄ greges. & præter hoc ut uniuersos Græcos rei bellicæ uirtute p̄staret. Hæc ut uera sunt, ita mihi cōmemorāda & audiēda uobis fuerūt. Ne uos existimātes hūilibus me ortū esse natalibus, ne degenerasse credentes contēneretis sententiā meā, q̄cunq; dixissem. Quid ergo dico? eamus in p̄liū, etsi saucii, tn̄ necessitate uolente eamus, dūmodo simus extra teli iactum. ne uulnus uulnerato addat. Atq; illinc placantes eos, qui hactenus indulgētes iracūdiæ suæ a pugna cessant, absuntq; adhortemur redire ad socios & dimicare. Hæc Diomedes. Cuius sentētia libēter audita ac ꝓbata i p̄liū ꝓgunt Agamēnone p̄cedēte. Ad quē Neptunus nō segnis ꝓ græcis excubator sub senili specie accessit, p̄hensaq; eius dextra inqt atrides nūc gaudet, nunc lætat apud se achilles ex spectaculo cædis fugæq; græcor̄, sæuus, crudelis, demēs, & ꝓrsus amēs. Sed ille qui dē cū sua sibi amētia pereat, eiq; deus infestus sit. Tibi uero nō ita multū dii infensi sūt. nā ipsi pricipes ducesq; hostiū, quod & tu uidebis, a nauibus tētoriisq; fugiēt. atq; inter puluerē pallati per cāpos repetēt urbē. post hæc uerba neptunus cursum p castren sē planitiem iniit, tā uastū exclamās, q̄tum nouē decēue milia hoium conferentiū prāliū exclarent. per quod uim cunctorū animis iniecit non mō bellandi, sed etiā debellandi. Iuno ār e sūmo olympi fastigio, ubi stabat continuo cognouit fratrem eundēq; leuirū sub aliena imagine uersari in acie. sed ut hinc lætabatur, ita illinc fodiebatur aio, q̄ uidebat fratrem eundēq; uirū ideo uertice sedentē. Itaq; aliquādiu secū meditata, quonā pacto mētē Iouis falleret. hæc uisa ē ratio præstare, ubi se cōpserit adire maritum in montem idæum, si forte captus ille formæ uenustate cū uxore coeat, & iter amplexus oculis animoq; mariti

ſoporem irriget altum mollēq;.Igitur ad cubiculū pergit⁊ quod ei filius mulciber ſtruxerat æreis poſtibus fulgētibuſq; foribus⁊ quæ ita arcana clauí obſerabant⁊ reſeranturq;:ut eam nemo deorū alius cogere ad officiū ſuū poſſet.Has fores ubi recluſit⁊ itroiit cluſit⁊ ante oía Ambroſiū corpus amœnaq; mēbra oibus purgamētis liberat:deīde oleo pinguí ambroſio odorato⁊ qđ unguentū Tethyomenon uocant⁊ & erat iā ante cōfectū oblinit.Cuius Tethyomēi tractati tāta fragrātia extitit⁊ ut de domo ipſa iouis in terrā uſq; atq; in cælū ptinus cōtinens odoris aura ferretur.Hæc eo nō cætera mēbra tantū ídeſt corpus ſed etiā crines.oblinit decoros⁊ fulgidos.Et quales eſſe numinis ac quanti numinis eſſe conuenit.Eos poſtq; manibus pexuit ac circū caput cōcinnauit.Ambroſiā palā amicuit⁊ quā pallas intētiore ſtudio multa cū imaginū uarietate texuerat⁊ ſubſtringente eū ſupra pectus aurea fibula.Tū ſe pcingit baltheo centū pendulis bullis diſtincto⁊ dehinc lamínis auriculaq; tranſpūctis ex more tergeminas in aures appendit læto hilariq; quodā fulgore radiantes⁊ tum crines reticulo uelat recenti⁊ eximio⁊ & qui ſolē ipſum cādore æq; ret:Poſtremo diuinis pedibus lepidas redidit crepidas. Atq; ita omni corporis apparatu ornata Dia deaq; ē thalamo pceſſit⁊ ſeuocatāq; a cæteris díis Aphroditā hunc in modum eſt allocuta.Gere mihi morē amātiſſima filia in hoc⁊ quod dicā⁊ etſi nō libenter obſeqris mihi:atq; infenſa es:q; Græcis ego ſtudeo⁊ cū tu ſis ſtudioſa troianoq;. Cui reſpondēs Aphrodita inqt:Hera magni Saturni filia⁊ pro me quod in aio habes⁊ in quo tibi obſeq aiata ſum⁊ dum iſtud & meæ poteſtatis ſit⁊ & futurū ex mea dignitate.Ad quā iuno dolo ſo aio reſpōdens.Da mihi inqt nūc amorē ac cupidinē⁊ quo tu mortales oēs imortaleſq; domitas. Volo enim me cōferre ad extremos terraq; terminos uiſura oceanū⁊ unde dii genus trahunt:& matrē Thetim⁊ quí dum iuppiter Saturnū ſubter terras ac maria detruſit⁊ á rhea me acceperūt⁊ ſtudioſe erudierunt:ſedulo educarunt.Cum aūt eos nūc inſtí tui uiſere⁊ ut ex diſcordia ualde acerba ualdeq; diuturna in gratiā & á diuortio i quo poſt cōtracta odia pſeuerarūt in coitum atq; concubitū reducā.Quod ſi tum uerbis meis⁊ tū beneficio tuo effecero ſemper me poſt hac dilectam ſemper uenerandā uterq; nominabunt.Ad hanc rīdens Venus inquit.Profecto neq; officii neq; decoris fuerit iſtud:quod petis⁊ abnuere tibi:quæ in ſummi iouis cubas amplexu.Hæc locuta Ceſton diſcolorem baltheū⁊ quem circa pectus gerebat reuictū ſoluit.Ibi inſunt amores: Ibi cupidines:ibi illecebræ⁊ ibi blandæ ſuadelæ⁊ ibi deniq; oía amatoria lenocinia⁊ ac ueneficia⁊ quæ q̄tūcunq; prudentis declināt mentē.Hūc Ceſton i manus iunonis Aphrodita tradēs ait.Ab de tibi ítra ſinū hoc cingulū⁊ pquod recipio tibi⁊ quicqd in aio habes⁊ effectū reportabis Ita in eo ſunt oía ad cōciliandū amorē pertinentia.Ad hæc uerba cum riſiſſet Iuno⁊ Venereū baltheū in ſinu abdidit:atq; illa abſcedente:illinc pfecta ē: arduūq; olympū relinquens deſcēdit in Pieriā amœnāq; Emathiā.Dehinc pgit ſuper niuoſos bellacis Thraciæ mōtes ac montiū uertices:ita ut pedibus terrā non tāgeret.Tū ex Atho ſupra fluctuoſū mare puenit in Lemnon urbē diui Toantis.ibi germanū mortis ſomnū cōuenit:manu phendit⁊ atq; his uerbis affata ē.Somne cūctoq; hoīum pariter & deorū priceps⁊ ſi quādo uerba mea exaudiſti:nūc uelim maxime exaudias:ſopora mihi oculos Iouí:ſimul atq; inſpexeris i mutuo nos amplexu amori operā dantes:pro quo beneficio nō mō habebo tibi perpetuā gratiā:ſed etiā referā:dato tibi ſolio aureo phenni:decoro:atq; ita decoro:ut in eo filius meus mulciber(Nā is illud fabricatus eſt)q̄tum ſit artifex oſtēderit⁊ una cū ſca bello ad pedes ſolii:ubi tui delicati pedes inter conuiuia initantur. Et ad eam ſōnus Iuno

Saturni

Saturni magni primigenia ⁊ equidē alium quēuis īmortaliū deorum tibi facere ſoporaue rim ⁊ ēt apud ipſa fluenta fluminis Oceani ⁊ unde cæteri dii genus ducūt ⁊ Saturniū autē iouem ſoporare nō auſum: præterq̄ ab eo iuſſu. Magno. n. me alias p̄cepto edocuit: quo die illū ego alto ꝓfundoq; ſopore cōplexus mētē ſibi eripui. Cū tu huius doli iuentrix in magnanimū eius filium Herculē ⁊ quē perditū uolebas: redeūtem ab euerſa Troia ſpur cas uētorū tēpeſtates excitaſti: ſeparatūq; ab amicorū comitatu in urbē Coon impegiſti quod iuppiter ⁊ ubi reſciuit per impatientiā animi deos oēs pulſabat: ꝓſternebat: ꝓ domū q; iactabat me p̄cipue quærītans atq; ueſtigās ⁊ trepidū ⁊ anhelantēq;. Et iueſtigaſſet ab ipſoq; æthere in mare iactaſſet ⁊ niſi domitori hoium deorūq; ſomno nox ſaluti fuiſſet. ad quā cū miſer cōfugiſſem ⁊ iuppiter etſi auidus ultionis ⁊ tamē irā cōpeſcuit reuerītus no ctē ⁊ ne quid illā ⁊ ſi pergeret iraſci ⁊ fortē oſtēderet. Et tu iuno nūc iubes iterū me tantum periculū aggredi? Cui iuno ſomne inqt quid tibi cū iſta ſolicitudine? quaſi uero tātæ cu ræ troiani ioui ſint: q̄ræ filius hercules. An exiſtimas tātū ex iis doloris poſſe contrahere ⁊ quātum ex illo cōtraxit? Veni igit̄ ſublato iſto metu ⁊ daboq; tibi unā iuniorū Charitum nuptui ⁊ quæ tua uocet̄ uxor. Somnus cū hæc audiſſet gauiſus age ⁊ inqt ⁊ mihi iuſiuran dū interpone per Stygiū flumen altera manu tellurē altera mare tenens: ut nobis teſtes ſint oēs dii iferi ſub ima orbis Saturno aſſidētes ⁊ te daturā mihi unā iuniorū Charitum: nēpe Paſitheam quā ſemper adamaui. Sic locuto ſomno annuēs iuno in illius uerba iura uit ⁊ in teſtimoniū uocatis noīatim oībus diis ſubter tartara degētibus ⁊ qui Titanes appel lant̄. At poſtq̄ cōceptis uerbis iuriiurādo adacta eſt ⁊ ambo ⁊ relicta Lemno atq; Imbrea urbe ⁊ amicti aere celeriter itinere cōfecto mari primū egreſſi perueniūt in arborū feraq; q; parētē idā in locū primū ⁊ qui dicit̄ Lectos ⁊ illinc itinere pedeſtri ire pergūt ad eorū in ceſſū ſubtremētē arborū coma. Erat illic iter cæteras abies quædam ſingulari ꝓceritate editiſſimo in aerem uertice ⁊ in hāc ſomnꝰ ⁊ iunone ⁊ ꝓgrediēte cōſcēdit ⁊ ut ex ea os iouis itueret̄ in ipſis Abieginis frōdibus abditus ſub ſpecie monticulæ ac uocaliculæ uolucris. quā dii Calcida uocāt: hoies aūt Cyminden. Aciuno feſtinatis paſſibus in Gargarū ſum mū idæ cacumen euaſit ⁊ ſeq; oculis uiri exhibuit ⁊ illius ſtatim pectus amor peruaſit ⁊ ubi cōſpexit uxorē ⁊ q̄lis quondā peruaſerat ⁊ cū primo petito cōcorditer cubitu ſunt cōcubi tu cōmixti parētum charitatē præ cōiugali obliuiſcētes ⁊ itaq; ſurgēs ante ora illius ſtetit ⁊ eāq; prior allocutus ē ⁊ iuno quid tibi cū iſto acceſſu? quo ꝓperas ex olympo delapſa. cū eq tibi p̄ſto nō ſint ⁊ q̄bus aliquo feſtinabunda ꝓueharis? Cui reſpōdens doloſa uxor in qt uolo me cōferre ad extremos terraꝝ terminos uiſura Oceanū originē deorū & matrē Thetim ⁊ qui me ſtudioſe erudierūt ⁊ ſeduloq; educarūt: Cur āt eas nunc cōſtitui uiſere? ut ex diſcordia ualde acerba ⁊ ualdeq; diuturna i gr̄am: & adiutorio ⁊ in quo poſt cōtracta odia ꝓſeuerarūt ⁊ i coitū atq; i cōcubitū reducā. Sed prius ad te ueniēdū mihi putaui ⁊ ne poſtea mihi ⁊ uel tacitꝰ ſuccēſeres ⁊ ꝙ nō ipetrata tua uenia ad domū Oceani me contuliſ ſem. Nā quod de equis iterrogas ⁊ qui me ſupra terras portabant & maria ad radices hu ius mōtis eos reliqui. Cui reſpōdēs iuppiter ait. iuno poſteriꝰ tibi dabit̄ illo ire. Age ꝑuer tas huic rei ⁊ ut coeas mecū. Nunq̄. n. tam iperioſus neq; fœminæ neq; deæ amor pectora mea poſſedit ⁊ nō uxor ixionis ⁊ quæ p̄ſtātiſſimū Pyrithoū genuit ⁊ nō Danaes Acriſionis filia: q̄ iſigniſſimū uirorū Perſea pepit. nō phœnicis filia: q̄ mihi ſingulares uiros Minoē Rhadamātēq; ꝓgenuit. nō Thebāæ Semeles atq; Alcmene. q̄ꝝ hæc magnanimū Her culē. illa iocūditatē hoium Dionyſiū mihi ac filiū enixa ē. Nō Cereris: nō Latonæ: nō po-

ſtremo tui ipſius: quantum nũc me tenet / ac titillat tui libído. Ad hãc dolose reſpondens iuno. Q ualem tu quæſo inqt mi iuppiter ꝓtuliſti ſermonẽ? Scilicet hoc in cacumine rẽ mecũ habere cõcupiſcis / ut oia in ꝓpatulo agamus? quid dedecoris ignominiæq; paſſuri / ſi quis aliorũ cælitũ cubãtes inſpiciat / paſſimq; adiẽs cæteros deos hãc de nobis fabulã diſſipet. Equidẽ: ut de me dicam / cũ ad opẽ ueneris ſurrexiſſem: nõ eẽt mihi frons domũ noſtrã reuertẽdi. Q uod ſi tibi iſtud agere utiq; libet / atq; oino aio iſidet / eſt cubiculũ / quod filius cõis ſibi fabricatus eſt / ac firmis foribus poſtibuſq; muniuit. Illuc cubitũ eamus qm̃ ita te cepit libido coeundi. Cui iuppiter. Iuno non eſt cã cur aut deorũ aut hominũ oculos uereare arbitros. Eiuſmodi. n. tibi effundã ex auro nubem: ut per eã ne ipe qdẽ ſol / & ipſo pſpicitiſſimo ſydere / tñ nos inſpicere non poſſit. Sub hæc uerba iuppiter ulnas uxori circũdedit / ſubter quos nouas ſtatim herbas tellus ipſa ꝓcreauit / teneras: dẽſas / roſidas / odoratas floribus: iter uirorẽ capita tollẽtibus loto: croco: hyacintho. Ibi coniuges recubuerũt. Obducta deſuper miræ pulchritudinis aurea nube: unde p̃lucẽs i ſub iectos ſtillicidiũ irrorabat. Cũ aũt hunc in modũ iuppiter Venere ac ſomno depoſitus i uxoris qeſcit ãplexu / ſomnus ab arbore ad caſtra curſũ itẽdit. hæc neptuno denũciatur? Ad quẽ ꝓxime accedẽs ita locutus ẽ. Age nũc neptune ſtudioſius tutare Argiuos hoc tẽporis momẽto / dũ iuppiter dormit. Dormit. n. mollẽ ſoporẽ quẽ ego illi offudi cubãti cũ uxore. Nã ad cubãdũ ſecum ob hãc cãm uxor ipſa ſeduxit. Poſtq̃ hæc locut? ẽ: ſomnus ad iclytas hoium tribus abiit. Neptunus uero illius uerbis cõfirmato magis aio ad tutandas ptes cõfeſtim longe ꝓgreſſus ad primos ſic inqt. Argiui ita ne per ſecordiam cedetis uictoriã hectori / ut cũ ſuo dedecore noſtroq; dedecore naues exurat? id quod ipſe loquitur / ac iactat qm̃ Achilles aio exulcerato in præliũ nõ ẽ deſcẽſurus. Cæterũ nõ ita multũ nobis achilles requiret / ſi nos inuicẽ ad mutua auxilia excitemus. Sed Agedũ aſſentiamini cũcti ſciæ meæ oẽs / qui e nobis bellatores ſunt habẽtes anguſtiora ſcuta / cõmutent cũ aliis minus bellatoribus ampliora ſcuta habẽtibus. Atq; induti optimis quibuſq; & oi exercitu clypeis ac lucẽtiſſimis quibuſq; galeis tecti lõgiſſima quæq; pila tenentes manibus eamus. Immo uenite me duce atq; affirmante hectorẽ / q̃tũlibet obluctet: nõ ãpli? eſſe manſuꝝ. Hæc locuto neptuno aſſenſi cũcti libẽter obtẽperarũt / ipſis quoq; regib? Agamẽnonẽ Vlyſſe Diomede & ſi uulneratis in hoc operã ſuã nauãtibus. Nã adeũtes unũquẽq; ꝓmutabãt arma melioribus meliora: deterioribus deteriora tribuentes. Poſtea quã omnes ita inſtructi ſunt: qcqd iterualli inter tẽtoria: nauesq; ac mare implentes ire pergunt duce Neptuno ſtrictũ ferente gladiũ / prælongũ: præacutũ: & ueluti fulgur p̃fulgidũ / quo nõ ẽ fas deũ ferire hoies / ſed tãtum cohercere feriẽtes. Troiani e diuerſo: ubi & ipſo ſub hectore ornati ſũt: ſup̃ma aioꝝ cõtẽtiõe pugnã adoriũtur. Tã igit horrida iubilatiõe utriq; cõcurrerũt. Illi ſub neptuno: hi ſub hectore duce: q̃to nec boatu marini fluctus lõgo tractu maris a truci aqlone ꝓpulſi littoribus illidunt / nec fremitu flãma ignis nacta cremãdi licẽtiã in cõfragoſo arboribus mõte deſæuit: nec ſtridore uẽtus / cũ maxime uiolẽtus eſt in arduis neruoꝝ comis ſanit. Ibi primus oium hector aduerſa fronte in aciẽ ꝓceſſit / telũq; cõtorſit ictu uano / nõ iactu. Nã percuſſit qdẽ Aiacẽ / ſed ne telũ perſtringeret corpus: impedimẽto fuerũt ambo balthei. hunc. n. locũ percuſſit: alter clypei alter enſis / qui ſimul a dextro humero per obliquũ pectus intenti erant. Hanc fruſtratiõem ictus ægre ferẽs hector / ut aduerſariorũ & ipſe fugeret ictũ / ad ſuos ſe recipiebat. Sed eũ Aiax ſublato ſaxo qualia multa ad ſuffulciendas naues iter pugnãtiũ pedes proiecta

iecta erat. Inter pectus iugulūq; percussit. Quo ictu hector uelut turbo: quē Strombū dicūt ꝛ rotato corpore: excusso dextera pilo ꝛ labēte sinistra clypeo ꝛ iclinante caput galea i terrā cū ingenti armorū sonitu ꝛ nō aliter corruit ꝛ quā quercus de cælo tacta radicitus cadit tetrū reddēs odorē sulphuris: ita ut q; ꝓximi astiterāt ꝛ attonitis illā sensibus spectent (Dira. n. res est iouis fulmē) Græci cōspecto humi hectore exclamāt ꝛ accurrūt: in unū ꝓ se qsq; tela iaculant' ꝛ ptrahere ad se posse hoiem sperāt. Verū nulli. nō mō ptrahendi sed ne feriēdi quidē facultas fuit. prius intercedētibus troianorū sociorūq; fortissimis Polydamāte. Aenea. Agenore. Sarpedone. Glauco. Quod hos dico? Nemo hoc i casu tuorū te neglexit Hector ꝛ sed uniuersi ꝛ ut qsq; proximus steterat ꝛ scutis ꝓtexerūt. Tū sodales humo sublatū iter manus ex acie adequos usq; asportarūt ꝛ quos extra tumultū certa mēq; auriga in catafracto stans curru custodiebat. Ibi collocatū ac grauiter gemētem ad urbē remiserūt. Cū uero ad flexuosa fluēta Xāthi ꝛ quē iuppiter genuit: uenissent ꝛ e curru deponūt respergūtq; aqua. Tū ille respirās aspexit ꝛ surgēsq; in genua ꝛ atrū cruorem euomuit: atq; iterū retro labēs ob intolerabilē dolorē plagæ oborta oculis nocte itermortuus iacuit. At græci ꝛ ubi subtractū bello hectorē uiderūt: crescēte audacia magis ac magis hostem urgent: quoq; longe primus Aiax oileus insiliens lācea cominus ferit Satniū Enopis filiū ac Naidis Nymphæ. Ideo sic uocatū q; cū pascēte boues Enope propter ripas fluuii Satniētis illa peperisset. Hic ubi cū aiax percussit (percussit aūt apud uteꝝ) cū ad suos resiliisset ꝛ ad eius cadauer aspera pugna cōcitata est. Et eximius Polydamas auxilio iacētis ueniēs dextrū humerū Prothoenoris Areilyco geniti lācea traiecit. Eoq; in latus humi fuso uæhementer exclamās isolēter hostibus insultabat ꝛ non incassum arbitror ex dextra Polydamātis exisse telū ꝛ sed ab aliquo uestrū fuisse corpore exceptū ꝛ eoq; telo illū iueniētē ad altā Plutōis domū descēdere. Mouit stomachū græcis Polydamātis hæc ꝓterua iactatio ꝛ & ꝑcipue Thelamonis Aiacis ꝛ qui ꝓximus Prothoenori steterat. itaq; statim in illū elato gradu obeūtē iaculū iecit ꝛ qd' Polydamas ut lœtiferū ꝓiecto i trāsuersū corpe uitauit. Sed Archilocus antenoris filius accepit (Eū nāq; potiꝰ dii destinauerāt neci) ubi occiput ceruixq; cōmittunt' ꝛ amputatisq; tum intimo gutture ambobus neruis prius caput i terrā decidit ꝛ ore nasoq; ꝓ puluerē reuolutis ꝛ quā crura ac genua. Sub hæc Aiax Polydamātē cōpellauit. Animaduerte mihi Polydamas ꝛ ne uanū respōde ꝛ nūquid tibi fecisse paria uidemur ꝛ pro eo quē amisimus hoc occiso? qui neq; instrēnuus uidet': neq; ex istrennuis natus ꝛ sed aut frater Antenoris aut filius aut certe (quod plane uideo) gentilis. Hoc aiacis & facto & sermone Troiani molestiā cōtraxerūt: & iprimis Acamas ꝓtegēs fratrē occisum Promachū Boetiū pedibus cadauer trahētē lancea extinxit: & im mēsa uoce insultādo gloriabat'. Argiui ignauilingua quam manu pugnatiores nō solos nos tanget dolor luctusq;. Nam & de uobis quoq; hic pleriq; mactātur. inspicite an uobis Promachus meo prostratus ictu dormitat. Profecto non diu fratris mei extitit inulta nex ne sine cā gloriari quis soleat se domi fratrem reliquisse necis ultorem. Sic satus indignationē græcis excitauit ꝑcipueq; Peneleo: Cuius turbide uenientis ictum nō opperiēte Acamante ilioneus excepit filius Phorbātis hois sane beati ꝛ q; eum Mercurius e troianis ꝑcipue diligebat ꝛ fortunisq; auxerat ꝛ & qui solam hanc sobolem ex uxore susceperat huic nūc subter supciliū hoc est in ipsum ciliū ꝛ ubi radix oculi sedet ꝛ iaculū icidēs effossa papilla per ipsam oculi sedē Per quæ neruos in ceruicē exiit. Eidem cum ad ictum succidisset ꝛ ambasq; manus extendisset, Peneleus educto ense ceruicem mediam haurit:

caputq; cũ galea humi deiecit. Caput adhuc iaculo cõfixum ꝛquod uelut papauer ꝓtendẽs ꝛPapauerq; appellãs hostib9 oñtabat ꝛ cõuitiũq; faciebat his uerbis. O troiani cũ ego uxori Promachi reuersus cũ aliis græcis i prĩam renũciauero Ilionẽ ab amãtissimis parẽtibus domi lugeri a me iteremptũ ꝛnõ tñ illa uiro fruet. Hæc ille. Troiani uero trementibus formidine genib9 lymphati ꝓ se qsq; circũspiciebat ꝛqua pens fugeret exitiũ. Hoc loco musæ cælestia domicilia icolẽtes. Dicite mihi quæso: ubi troianos in fugã Neptun9 uertit quisnã græcoꝝ primus & uita spoliauit & armis hostẽ. Primus Aiax thelamonius pstãtissimũ uirũ Hyrcium Gyrci filium Mysorũ principem iteremit. Antilochus Phalcem & Mermerũ. Meriones. Morim & Hyppotionem. Teucer ꝓthoonem poriphetẽ q;. Menelaus Hyperenorem principem aduerso in uentre percussit. atq; intima exta lacerauit. Illi offusis ad lumina tenebris anima per ipum uulnus exire adacta ẽ. plures aũt quẽ alius quippiam obtrũcabit Aiax Oileus ꝛut qui primus ꝓpter singularẽ pedũ uelocitatem pmeret hostiũ fugientium terga quotiẽs iuppiter illos in fugam compulisset.

ILIADOS LIBER QVARTVSDECIMVS EXPLICIT. INCIPIT QVINTVSDECIMVS.

ED ubi troiani p ripã: p stipites: p fossam fugiẽtes multis suorũ amissis ad curr9 cohibito cursu restiterũt ꝛ trepidi ꝛ cõfusi ꝛ pallãtes: iuppiter i idæo uertice expect9 surgẽsq; a iunõis latere stetit ꝛ cõspexitq; ãbas ptes & i partibus uersari neptunũ: troianos qdẽ fugere: græcos uero istare hectorẽ ãt i cãpo depositũ iter assidẽtiũ socioꝝ coronã & i ultimis eẽ arcte & suspiriose meãte spiritu: atq; iter anhelit9 reddẽte sanguinẽ: qm̃ nõ ab iualidissimo græcorũ erat pcussus ꝛ hũc tali i casu miserat9 deorũ atq; hoium pr̃ toruo cõuersus in iunonẽ uultu sic inqt. O inexhaustæ malitiæ caput ꝛ doli artifex ꝛ inexpugnabilis: ingrata neqtiæ tuæ opa & hectorem abegit a pugna & socios adegit i fugã: mihi crede. Si eadẽ nũc machinatiõis malignitate q̃ iteꝝ alias me captasti: loris te operiã. An nõ mẽoria teneris: cũ te i uincula cõpegi: cũ ab alto suspẽsa iter æthera & nubila pepẽdisti: gemia icude ad pedes: imẽsa auri massa ad manus allígata ꝛ q ægre ferẽtes reliq dii cælites adeo te circũsistẽtes nõ potuerũt resoluere ꝛ ut eos ꝓput quẽq; ceperã ab arduo olympo rotaueri uix ducẽtes aias ac male uiuos cũ in terrã ꝺuenerãt. Ac nec sic qdẽ placari aius potuit ex dolor cõtracto ob diũ herculẽ ꝛ i quẽ tu cõtractis cũ borea cõsiliis fœdã tẽpestatẽ cõcitasti. Cũ eũ nauigar iussisses deide miserũ i Choũ oppidũ ipegisti ꝛ uñ ego p te pessime mulctatum eripui: & argos reduxi. Hæc tibi ego i mẽoriã redigo: quo attẽdẽdis mihi isidiis aliqñ desistas. uñ itelligas qd lucri feceris ocubitu nr̃o ac coitu: ad quẽ captãdi mei gr̃a uẽisti ab aliis diis tuæ uersutiæ cõsciis. Sic locuto ioue expauefacta iuno hũc imodũ excepit. Per ego nũc tibi terrã hãc: p hoc supra nos latiuagũ cælũ: p ipam subter ima terrarũ labẽtẽ Styga sctissimũ religiosissimũq; oib9 diis iusiurãdũ: p tuũ sacrosanctũ caput: & p nr̃m ab ineũte adolescentia genialẽ toꝝ: p quẽ nũq; deietar uana ausim: iuro nõ meo iductu neptunũ: sed suos suasq; spõte: q· misereret stragis græcorũ uenisse ad ferẽdas eis suppetias: atq; ita hectorem troianosq; mulctasse. Ego uero: ut pbe aium meũ scias: nõ mõ mihi persuasi: ut tibi morigera sim: sed ẽt illi suaserim: ut idem ingrediatur iter ꝛ quod tu altitonans iuppiter ingredi cœpisti. Ad hu-

ius

ius orationem cum risisset iuppiter ita respõdit. Post hac iuno: Si unanimus mihi fueris quotiẽs iter deos sedebis ꝛ facile Neptunus quantũcũq; alio ꝓpẽsus sit: tñ suã uolũtatem ad meã tuãq; cõuertet ꝛ q; si tu ex aio ac uere locuta es ꝛ ii nũc ad cõciliabula deoꝝ accersi tũ iussumq; uenire huc irim atq; Apollinẽ ꝛ ut irim ad neptunũ mittã iussurã illi meis uerbis: ut desistat a bello: domũq; redeat. Apollinẽ uero ad hectorẽ ꝛ ut eũ relaxet a doloribꝰ quibus nũc angit ẽ ꝛ inspiretq; pristinas uires & ad repetẽdã incitet pugnã hactenus ut græcis iterũ intrepidã fugã uersis: atq; in naues Achillis icidẽtibꝰ: ipse Achilles sodalem suũ patroclum auxilio mittat ꝛ eũq; mox edita plurimorũ hostiũ cæde tũ aliorum tum filii mei Sarpedonis Hector ꝓpius urbẽ interimat ꝛ & ipse postea ab irato Achille occidẽdus. Post illa assidue ex oĩ bello meo numine a nauibus ad urbem fugati discedẽt ꝛ dum Greci Palladis artibus excelsam Iliũ subuertãt. Quo circa neq; prius ipse ab indignatione desinam ꝛ qua Græcos mulctare instituĩ ꝛ neq; alium deorũ eis huc ferre auxiliũ sinã ꝛ q; Achillis cupiditati satisfecero ꝛ prout semel Thetidi matri promisi: ac capite annui quo die illa genibus meis aduoluta ꝛ ut filio hũc honorẽ haberem ꝛ obsecrauit. Hæc locuto iouĩ tẽperans iuno ab idæis iugis in cælum subuolauit eadẽ festinatione ac celeritate ꝛ qua mens prudẽtis hominis ꝛ & qui multũ terrarũ peragrauit ꝛ recursat ꝛ cum multa sibi agẽda instãt ꝛ huc se cõferat an illuc. Vt appulit ꝛ & ad cœtũ deorũ ꝛ qui in domo iouis erant peruenit ꝛ ab illisq; cõspecta est. Omnes ei officii gratia assurrexerũt: obuiã ierunt: & pro se quisq; pateras porrexerũt. Illa posthabitis aliis e manu Themistis paterã cepit (Nam hæc officiosior cæteris obuiã p̃currerat) atq; hmõi uerbis est eã allocuta. Quid ita iuno ut uideris attonita ueneris? Nimirũ a tuo cõiuge perterrefacta. Cui respondens iuno. Ne quæso inqt dea themis a me ista sciscitaris ꝛ quæ ipsa p te nosti: q; impotẽti ille sit aio atq; īmiti. Tu uero ꝛ quæ domi tẽpestiuo deoꝝ conuiuio p̃sides: perage munia tua ꝛ tñ ex me audias licet una cũ cæteris diis ꝛ quã indigna iuppiter & ait: & agit. haud sane peræque oĩbus uel diis uel hoibus. Si qui forte cõuiuant ẽ ꝛ hilarius futura uoluptati. his dictis resedit & cũ p domũ cõturbatos uideret: risit: sed labris tantũ circa illã lætitiæ testem hylaritudinẽ frontis. Tunc arguens cunctos talibus allocuta est. O nos iperiti ac uecordes: qui ante hac conati sumus ꝛ uel post hac conabimur adeũte iouẽ reuocare ab eo: quod animum ītendit: Desciscẽtes nãq; ab eo ait se nihilifacere ꝛ neq; ut retineat sibi curæ esse. Se.n. lõge nobis uniuersis ui in uiribusq; p̃stare. Et hinc habetis q̃cq̃d mali uos singuli habetis: quorum est iprimis Mars: ut opinor: occiso in acie Ascalapho ꝛ quẽ mars filiũ & ex omnibus mortalibus sibi dilectissimi ait. his auditis mars utraq; manu feriens fœmora atq; eiulans ad cæteros inqt. Nemo uestrũ dii cælites iuidia me uidere dignum ducat euntem ad castra græcorũ ulciscẽdi filii gratia ꝛ ẽt si mihi fatale sit iouis fulmine ictum me iacere iter cadauera puluere ac cruore cõcreta. Sic locutus iussit metũ terrorẽq; iũgere equos ipse fulgẽtibꝰ se armis accigebat. Qua ex re maior aliqua turba atrociorq; indignatio iouis excitata esset deos ꝛ nisi publica uice cõmota Pallas relicto ubi sedebat solio: surrexisset e uestibulo ꝛ atq; illi e capite galeã ꝛ ex hũeris parmã ꝛ e manu lãceã detraxisset ꝛ positisq; armis illũ uerbis ẽt castigasset iquiens. Vtinã pires stolide: uæsane: demẽs. Nã frustra aures ad audiẽdũ habes ꝛ q; nec ītellectũ icolumẽ nec pudorẽ habes. Nõ exaudisti ꝛ aut nõ ītellexisti ꝛ quæ iuno ab ioue digressa renũciauit? An mauis criminibus tuis accedere cumulũ? Vtiterũ ꝛ q̃is aio rũparis ꝛ huc reuerti cogare tu cogare? Immo iouẽ reuerti cogas non mõ ĩtuum malum sed ẽt ĩ nostrum. Protinus. n. ille relictis Græcis atq; Troianis reuer-

sus in cælum turbam ciebit & nos omnes tam insontes q̃ sontes ordine plectet. Quo circa nũc te iubeo sedare perturbatiõem de filio amisso. Nã alii quoq; fortiores isto ac pstãtiores & prius occubuerũt, & posterius occũbent. Nimii. n. negocii fuerit oium mortalium genus sobolem a mortalitate uẽdicare. Sic memorãs Pallas Martem in solio collocauit. Iuno autem seuocatis extra domũ. Apollini, Iridiq; deorũ nunciæ mãdata iouis exposuit. inquiens. iuppiter ambos uos q̃ celerrime ad se in idã ire iubet. ite igitur atq; illi uos sistite acturi qcqd iniunxerit uobis, atq; pceperit. Sub hæc uerba iuno regressa i solio suo resedit. illi ab olympo deuolãtes ad fœcũdã arborũ ferarumq; idam offendũt iouẽ in celso gargaro sedẽtẽ: fragrãtissimã nube ambitũ. Cui cũ psto fuissent: steterũt. iuppiter iis cõspectis haud quaq̃ iratus, cũ uerbis uxoris celeriter obtẽperassent, irim his uerbis priorem ẽ allocutus: iriire te & ire celerem uolo ad principẽ neptunũ: nihilq; præuaricari, sed cũcta quæ mãdo renunciare. Præcipe ei uerbis meis: ut omissa pugna atq; acie uel in cœtũ cõcedat deorũ, uel in domiciliũ maris. Quod si cõtumax q̃ dicto audiens esse maluerit, ẽt atq; etiam consideret ne meum in se impetum, quantũlibet sit, fortis: expectet. intellecturus quanto ego sim fortior ac maior natu, q̃q̃ ipse intelligit hoc atq; ita itelligit ut ne uerbo quidẽ proferre sustineat se æquiparãdum esse mihi, quẽ cæteri dii cõtremiscũt. Sic locuto iouí obtẽperans iris ab idæis collibus ad almã urbẽ Priami ea sedulitate ac festinatione deuolauit, qua niueæ stillæ ac gelida grãdo ab ætherei aquilonis turbine discussa decidit e nymbo in terram. Et cũ proxime ad Neptunum accessisset: ita inquit. Princeps neptune quendã tibi a ioue nunciũ præfero. Præcepit tibi ille: ut omissa pugna atq; acie uel in cœtũ concedas deorũ, uel in domicilium maris, q̃ si cõtumax q̃ dicto audiens esse malueris minatur se huc aduersus te i prælium esse uenturum, & ut manus suas uites, iubet esse se multo & uiribus & natu maiorem. Te uero in uerbo quidẽ sustinere, ut te sibi æquiparares, quem cæteri dii cõtremiscũt. Ad hãc Neptunus grauiter indignatus. Orem idignam inquit. Est illud haud dubie magnis pditus uiribus, sed superbius q̃ pro uiribus loquitur, qui me parem sibi dignitatẽ, nisi morem gessero, minet uelle ui cohercere. Etenim tres liberi ex Saturno nati sum⁹ & rhea iuppiter, Ego, & Plutõ Suã quisq; dignitatẽ sortiti. Nã cũ trifariã uniuersa diuisissemus. Sortiti rẽ commisimus. Mihiq; cessit mare, Plutoni ifernæ tenebræ. Iouí cælum cũ laxo æthere & nubibus. Terra aũt & olympus nõ certi dei sed cões oium sunt. q̃obrẽ nihil est mihi cũ isto cõsilio iouis, hẽat ipse rationẽ cũ portione: q̃ sibi obuenit, etsi pualidus est tñ in ea ociosus manet nec me uelut humillimũ quendã territate uelit, tanq̃ manus illaturus. Quib⁹ uerbis sic iperiosis cõsentaneũ fuerit filios potius filiasq; castigare, qui ei iubenti uelint nolint parebũt. Cui respõdens Iris hunc ne ipsum Neptune sermonẽ tuo iouí referam? acrem pruptũq;: an sniam retractas? Retractant. n. bonorũ mentes in loco sentẽtias suas & te non fugit ius plectẽdi cõpetere semper grãdioribus natu. Ad hãc respõdens Neptunus inqt. Recte sane tu qdẽ Iri dea locuta es. Et tũc pfecto bene habet operæq; preciũ est: quotiẽs nũcius circũspectus est. Verũ urit mihi mentẽ hoc, atq; cor lacerat, cũ uelit eos: q̃ imortales sũt ac æq̃bili dignitate pditi petulãtibus uerbis incessere. Cæterũ etsi irascẽtis cedẽ nõ ẽ, cedã uolẽs tñ testat⁹ apud te mias meas q; tibi ex aio loquor. Si ille sine me sine minerua sine iunone, sine Mercurio: sine Vulcano iduxerit i aium pcere Troiãis: nec urbẽ euertere, nõ dato hoc uictoriæ decore Argiuis, sciat inexpiabilẽ nobis iracũdiã fore. Sic locut⁹ abscessit repetitoq; mari subiit aq̃s relictis græcis, magnũ sui desideriũ relinquẽs.

Tũc

Tũc Iuppiter ad Apollinẽ ait. Ito nũciare Apollo ad eximiũ Hectorẽ ꝯ postꝙ Neptunus ad mare cõcessit deuitãs e nr̃a manu ifortuniũ: si bellũ in me sumere uoluisset. qđ quale sit: edocti sunt & nimiũ edocti alii quoq; dii: ut illi iferiores inferis ꝯ circa Saturnũ agũt magisq; ex usu amboꝝ fuit & meo & suo eũ cõcedere ab oculis meis etiã irascẽtẽ: nec expectare manus meas: qđ sine ipsius malo fieri nõ poterat. Tibi uero sũpta egide: qua maxime terrorẽ incutias Græcis sit curæ Hector: Ipsiq; eatenus magnã uim excites: dũ græci fugiẽtes ad naues Hellespõtũq; deueniãt. Ibi ego qđ facto dictoq; opus sit curabo: quo rursus Græci ab eo labore respirẽt. Hæc mãdata patris obedienter Apollo exequens ab Idæis iugis se demisit accipitri similis uelocissimo oĩum auiũ: sed mitiũ uenator. Repperit aũt Hectorẽ nõ intercluso spiritu anhelantẽ: nõ fatigatũ sudoribꝰ: nõ stratũ ꝯ sed sedentẽ sed mentis cõpotẽ: sed circũpositos socios agnoscentẽ. Et hæc tum primũ postꝙ eum Iouis numẽ alleuarat. Ad hunc accedẽs ac corã stans Apollo ita prolocutus ẽ. Hector Priami nate: quid tu hic ita emotus á cæteris? quid ita tenui ualitudine? Num tibi quid aduersi accidit? Cui uix per imbecillitatẽ respondens Hector. Q uisnã tu inquit es deorũ optime qui me corã interrogas? an te p̃terit me apud naues á forti Aiace: cũ eius obtruncarẽ socios: ingenti saxo afflictum ꝯ atque ita interceptam animam fuisse(Nam in pectore percussus sum) ut crediderim me hodie manes ac domum Plutonis fuisse uisurum. Cui princeps Apollo ꝯ Tu uero inquit bono nunc animo esto habens me tantum præsidem ꝯ qui sum Apollo ab ipso ioue idam insidenti ad tutelam tui protectionẽq; dimissus: quiq; ante hac & te & tuam patriam liberaui. age igitur iube equites omnes castra uersus imittere equos ꝯ quibus ego præcedens omnem ad procurrendum muniam uiam ꝯ & conuertam hostes in fugam. Sic locutus ingentem uim Hectori inflauit: ita ut qualis equus diutur-no ocio pastus ad plena prefæpia tandem ruptis uinculis fugit ꝯ nactusq; planitiẽ erectus crepitantibusq; pedibus sublimi ceruice insurgentibus iubis currit in assueta aut pascuis loca: aut lauationi flumina: aut uiribus fretus in polias equarum ꝯ Talis Hector perceptа dei uoce ibat sublimibꝰ pedibus ac pleno gradu exhortans equites repetere pugnam Et quẽadmodum agrestibus uiris: agrestibusq; canibus aliquando contingit: ut dum cornigerũ ceruũ aut ferã captã idagãt: nec adipiscunt ꝯ qppe tuẽtẽ se aut i accessa petra: aut horrido saltu: si eis ita idagãtibꝰ atq; acclamãtibus iterueniat i ipsa uia uillosus leo: statim q̃tũlibet aĩosi auertant in fugã. Sic tunc cõtingit Græcis fugiẽtes Troianos cũ omni manu isequẽtibꝰ ꝯ atq; omni teloꝝ genere p̃mentibus ꝯ qbus ubi cõspectus ẽ Hector socios in p̃liũ reuocãs omnibus timor icussus est ꝯ & animus ad pedes decidit. ibi Thoas andræmonis filius iter Oetolos idole uirtutis lõge primus inter cæteros græcos iaculatiõe egregius ꝯ stataria pugna eximius ꝯ eloquẽtia i contione. Cum de laude eloquentiæ inter iuuenes certaret ꝯ paucis cedens prudẽter more suo ad cæteros Græcos ita inquit. O socii qđ hoc est ꝯ qđ ego miraculi cõspicor? hector ꝯ quẽ prsus aiacis manu necatũ cuncti sperabamus ꝯ en uiuit ꝯ ualet ꝯ uiget. Profecto aliqs ei deoꝝ & opem & salutẽ tulit ꝯ nec sine iouis numie nũc tãta p̃ter cæteros bellatores alacritate uersat ꝯ & sicut prius plurimos nr̃orũ luce orbauit ꝯ ita nũc quoq; opinor orbabit. Q uare accedite uniuersi sentẽtiæ meæ. iussa hic abire oĩ plebe ad castra ꝯ nos ꝯ q robur exercitus sumus hic pstemus. obsistamusq; hic primũ hectori excipiẽtes cũ infestis telis. Sic enim intercluso sibi trãsitu q̃tocũq; feruor sit tamen ut sentio reformidabit irrũpere. Sic locuto Thoãti libenter assensi oẽs paruerunt Conuocatisq; p̃stãtissimis qbusq; græcoꝝ p eos ꝯ qui circa aiacem ꝯ circa Idomeneũ ꝯ circa

Teucrũ:circa Merionẽ:circa Megẽ:remissa plebe ad naues:flos Græci exercitus ĩ prælium se instruxit:cõfertusq; hostiles copias operiebat̃:& ipsas cõserto agmine ꝓcedentes. Hectore duce:quẽ nube amictus Apollon ꝑibat manibus gestans. Aegida horrẽdã densisq; crinibus obseptã ac fulgor̃ radiantẽ. Eam mulciber ad iniiciẽdũ hoibus metũ ioui donauit.itaq; exorto truci utrinq; clamore primũ sagittæ é neruis moxq; lãceæ é ualidis manibus emicabãt:quaꝝ pars:ut extabat:in hostilia corpa ꝑferebatur: pars nõ plato ictu inter utrãq; aciem inoxia humi defigebat̃. Videres crebra missilia p aerẽ aduersa uolitare. Videres p solũ corpora hoium percussa uolitari sed hoc tãdiu ꝯ q̃diu imotã apollon Aegida tenuit.At ubi aduerso uultu ĩ danaos ituens illam edita simul ingẽti uoce cõcussit. tũc aioꝝ ferociã illis extinxit:nec aliter pristinæ uirtutis imemores efficit:in fugamq; cõuertit quã duo leones nocturno silentio ꝯ uel igẽs armẽtũ bouũ ꝯ uel numerosũ gregẽ pecorum per absentiã magistri repentino aggressu cõfundunt:atq; dispergunt. Et ut græcis timidã fugã ꝯ ita troianis ꝯ atq; Hectori alacrẽ uictoriã dedit.Ibi troiani suũ quisq; de hostibus alique perimit.Sed hector Aeneasq; binos.Hector Stichiũ Arcesilaũq;.Stichiũ q̃dẽ Boetiorum principẽ:Arcesilaũ uero ĩtimũ Menestei sociũ.Aeneas Medõtẽ & iasum.quoꝝ alter erat frater Aiacis Oilei ex patre tm̃ extra mr̃imoniũ natus Idẽ a natali solo sp extorris ꝯ ex quo germanũ Eriopidis nouercæ obtrũcauit ꝯ tũc in Phylacẽ concessit.Alter filiꝰ sphe li nepos Bucoli.idem Atheniensiũ.dux.Polydamas Mecisteũ.Polites Echiũ & hñt inter primã aciem.Agenor Cloniũ.Paris deiochũ:quem inter primos pugnatores ĩsequens iaculo extremum humerũ sic transfixit:ut ex anteriore parte cuspis tota emineret.Hos iteremptos cæterosq;:cũ iteremptores ipsi cruentis armis spoliant:tunc Græci:quæ cuiq; fugiendi copia erat:per depressam fossam necessitate cogente subeunt castra. Hector autẽ uasta tum uociferatione iubebat suos ꝯ omissis cæforũ spoliis ꝯ ingruere ad naues inquiẽs. Q uẽcunq; alibi uspiam seorsum á nauibus animaduertero:huic ego eodẽ in loco eripiã spũm ꝯ ut ne funeri quidem fratres sororesq; possint iusta persoluere:sed canes ante urbẽ nostram eius mẽbra dilanient.Sic locutus terga equorũ ut maturarent ire flagellabat singulos suorũ ordines appellans.Illi ꝓpetuo ac minabũdo ĩ hostes clamore datis habenis iugales equos remittũt:oẽsq; cũ hectore feriunt.ante quos tu apollon aggerẽ circũductum cum muro pedibus proruens in ipsius fossæ mediũ deuoluebas:tantũq; opus nõ difficili us diruens:q̃ puer ad crepidinẽ maris ea quæ pueriliter é sabulo struxit iterũ manibus & pedibus destruxit.tantũq; uiæ Troianis post græcorũ abs te fugatorũ terga munisti in lõgum latũq;:q̃tus ẽ hastæ iactus:cũ qs hoc iussum q̃tum iaculari põt experiꝰ.hac uia troiani duce te cum tua aegide instructa Phalange castris infundunt̃.nõ aliter cũ ingẽti uocíferatione transcendentes murum ꝯ q̃ in amplissimo pelago imensi fluctus uento incumbẽte surgentes supra labrũ nauis in eius alueũ deferunt̃.at græci nõ prius q̃ ad naues in hibita fuga ibi manẽtes mutuo se cohortabant̃ ꝯ manus ĩ cælũ uniuersi tendebãt ꝯ magnoq; eiulatu oĩbus diis uota faciebãt.Et p̃cipue Nestor q̃ sublatis in sublime cælũ manibus huiusmõi uerbis orabat.Iuppiter pater.Si quãdo qs tibi in urbe argo aut bouũ aut ouiũ pinguia ossa cõbussit ꝯ obsecrãs ut illuc ei reuerti liceret ꝯ tuq; obsecranti ꝓmittens annuisti.Q uæso te olympie nostroꝝ sacrificioꝝ nostratũ p̃cũ ꝯ tuæ sponsiõis tibi ĩ memoriam redeat ꝯ & á funesto fato noseripe ꝯ nec sinas ab hostibꝰ ita pessundari.Huius p̃ces audiens iuppiter uastũ ab alto ĩsonuit ꝯ quẽ sonũ Troiãi ꝓ se interp̃tãtes prõptiore audacia in argiuos ire cõtendunt ꝯ equosq; ad extremas naues nõ admouent ꝯ sed ĩmittunt.ibi troiãi

pro

pro curribus. Græci pro nauibus (naues enī conscenderāt) comīnus decernebant. Illi q̄ dem lanceis: hi uero contis ⁊ ferratis q̄ sudibus: quæ colligatæ ac repositæ erāt ⁊ teli genus nauali bello accōmodatū. Patroclus interea in Eurypyli tentorio ⁊ cuius uulnus mollibus medicamentis fouerat: tādiu illi assedit oblectans eū sermonibus: q̄ diu circa murū extra naues dimicabant. At ubi cognouit hostes munitiōes trāsgressos: fugāq; ac ploratū suo rū ⁊ utraq; manu feriens femur īgemuit: miserans fortuna Græcoꝝ ad Eurypylūq; flebi li uoce inq̄t Eurypyle heros, nō uacat hic mihi (Etsi opus tibi sum) īmorari: gliscēte ma iorē īmodū belli tumultu: tecū loco meo famulus cōfabulet. Ego festīnabo ad Achillē: ut eū exhorter ad bellū ⁊ nā quis scit quin dæmone uolēte: ego potissimū eū inducā? Efficax est. n. sodalis exhortatio. Sic locutus abiit. Interea græci instantes quidē Troianos haud segniter sustinebāt: sed plures ipsi pauciores illos arcere nō poterāt ⁊ nec troiani uicissim perruptis græcoꝝ phalāgibus in naues tētoriaq; penetrare. Atq; ita neutris alteros reiice re ualentibus: æq̄lis erat pugna ⁊ ac si directa acies: ut non directius faber lignarius: quem Pallas oēm sapiētiā eius artis edocuit naualē trabē ad ppēdiculum formet. Et alii quidem Troiani cū aliis græcis apud alias naues p̄liabant. Hector aūt assidue unū Aiacem pete bat ⁊ & de eadē naui inter ambos cōtentio erat ⁊ utrūq; nequic q̄ nitentē quod optabat effi cere ⁊ alteꝝ illā incendere reiecto defensore: alteꝝ ab ea flāmas hostēq; arcere. Sed cū ar cere nō posset: quippe quē dæmon illuc admouisset ⁊ tum Caletoris ignes ad nauē feren tis (Et erat cōsobrinꝰ Hectoris filius Clytii) pectus pilo cōfodit. Cui i humū defluēti fax ē manu defluxit. Hunc hector ante nauē in puluere prostratū in tuitus magna uoce ciui bus sociisq; īperauit. Troiani dardani Lycii nolite pedē referre in hac rerum angustia. ne Caletoris ī oppugnatiōe nauiū etsi spoliis potiātur hostes. hæc ubi dixit: i aiacē lāceā tor sit. Sed hoie nō ictu frustratus est. nā pro aiace famulū eius i eadē puppi proxime stātem super aure p̄cussit. nomen uiri Lycophron mastoris filius q̄ facto homicidio apud Cythe rios. Vñ erat illinc profugus: i aiacis postea cōtubernio fuit. hūc ubi aiax de puppi prola psum resupinūq; ī puluere atq; exaiem uidit. perculso aio ad fratrem iquit: O mi Teucer En occidit nobis fidelissimus socius ac cōtubernalis Lycophron ⁊ quē etsi Cytheriū tamē suauissimi parētis loco coluimus. & occidit hectoris manu ubi igitur sunt illæ sagittæ. atq; ille arcus: quo ab apolline donatus es? Teucer auditis fratris uerbis ad arcū currit. Curuū cum neruo recuruat. Eū cū pharetra gestans ad fratrē recurrit ⁊ iuxtaq; stans p̄pere i ho stes sagittas emittit. Et primū quēdā noie Cletū excipit Pisenoris filiū uirū sane insignē Polydamantisq; amicū aurigāq; illuc intendentē equos ⁊ ubi plurimū frequentes cohor tes tumultuabant: quo apud Troianos hectorēq; hac strēnuitate donaret. Sed repētina morte p̄uentus ē: á qua nemo suoꝝ: q̄tūlibet p̄perantiū: phibere potuit: defixa sibi i cerui ce Teucri sagitta. Eoq; uulnere relinquētib⁹ habenas manib⁹ & ē curru defluētib⁹ mē bris: resilierūt equi inanē rhedā calcib⁹ euerberātes. Quo p̄pere Polydamas cognito primus se equis obiecit: eosq; tradidit moderādos Astynoo Protiaonis filio simul iūgens multis uerbis illos q̄ p̄xie á tergo dñi atq; obseruātissime teneret. Post q̄ hæc dedit māda ta ite ꝝ primis pugnatorib⁹ īmixtus ē. Teucer aūt alterā sagittā eduxit: q̄ Hectorē feri ret ⁊ qua si p̄cussisset: hoiem extinxerat ⁊ Si extinxisset: defuncti græci fuerāt bello castrē si ⁊ qm̄ Hector inter troianos optimā i hostes operā nauabat ⁊ sed hoc Iouē non latuit ⁊ Is pariter Hectorē tutatus est ⁊ & Teucrū hac gloria frustratus. Nā dū ille adaptatā cū neruo sagittā reducit: neruus se fregit ⁊ sagittā i obliquum deflexit ⁊ arcus ex leua desilit.

Q ua de re pauefactus Teucer ad fratrẽ inqt. O facinus frater ꝯ oino dæmõ nr̃a cõsilia p uertit i hoc plio. Nã & neruũ descidit ꝯ quẽ hodie & qdẽ nouũ ꝯ ut diuino labori par esset allígarã ꝯ & arcũ é manu excussit. Cui respondens Aiax: O mi Teucer ꝯ tu uero sine arcũ istũ sagittasq; qescere ꝯ qm̃ deus Græcis inuidẽs res nostras pturbat ꝯ cape scutũ & lanceã ꝯ cõtraq; hostẽ & tu dimica ꝯ & socios ad dimicãdũ adhortare ꝯ ne p secordiã se ipsos cũ nauibus pdant. Potius oẽs pro sua quisq; facultate uirtutẽ animo ꝓponamus. Sic locuto Aiace: teucer deposito arcu in tabernaculo ꝯ humeris clypeũ quattuor tergor̃: capiti fidelẽ galeã indidit: correpta robusto ligno & p̃acuto ferro lancea ꝯ ut cursu abierat sic cursu rediit ꝯ fratriq; p̃sto fuit. Hector aũt ut teucrũ destitutũ arcu cognouit ꝯ ciuibus sociisq; magna uoce ipauit. Troiãi Dardaniq; ꝯ ac Lycii ꝯ nũc q̃so uiri nũc memores este uirtutis ꝯ ut alibi ita nũc apud naues. Arcus. n. optimi hostiũ sagittarii cũ sagittis debilitatus est. qd' ipse uidi ꝯ & debilitatus ab Ioue. Facilis nãq; cognitu uirtus ẽ diuinitus hoibus uel erepta uel data. Cũ deus alteris eximiã gloriã largiri: alteris nõ mõ nõ largiri sed etiã quã hñt ꝓfligare uult. Id quod in p̃tia ꝟ facit nobis salutaris ꝯ illis infestus. Q uo magis pergite frequentes expugnare naues ꝯ q; si qs uel cuspide ꝯ uel acie pcussus mortẽ oppetit: oppetat. Nõ eni idignũ est pugnãtẽ pro patria morte defungi. Cum sua morte cætera mala decidant̃: remanẽte incolumi uxore: incolumibus liberis: incolumi domo: incolumi p̃monio. Si hostis é nr̃a i suã terrã abscesserit. Talibus dictis aium accẽdit ꝯ ardorẽq; singulor̃ Aiax aũt écõtrario suos & ipse accendebat. Heu pudorem: uiri Argiui. V trũ prestat naues tutari: an excindi: cremariq; sinere? nisi spẽ fortecõcipitis. Si naues exurat Hector pedibus uos i pr̃iam eẽ redituros. Nũqd nõ ipm Hectorẽ uel nõ uidetis ad exurẽdas naues icitatũ. uel nõ auditis oẽs suos adhortãtẽ? & quo adhortãtẽ? nõ ad choreã ꝯ sed ad pugnã. Nobis aũt nulla erit cõsilii sanitas ꝯ nulla huius rei cogitatio. Melius ne sit aduocatis ai & corpis uiribus cõserere manus: an uno tpe uniuersos occũbere. Itẽq; melius ne sit uiuere: an diu p segnitiem itra castra exitiali bello sub hostibus nr̃o militi iparibus absumi? hmõi uerbis aium accẽdit ardorẽq; singulor̃. Hic duos hostes diuersa ex parte hector Aiaxq; suum uterq; iteremit. Hector Schediũ: Aiax Laodamãtẽ. Illũ Perimedei ꝯ hũc Antenoris filiũ: illũ Phocẽsiũ ꝯ hũc Troiani peditatus eximiũ ducẽ. Polydamas quoq; iteremit Otũ Cyleniũ magnanimor̃ epior̃ principẽ megisq; sociũ ꝯ quẽ Meges ipse ꝯ ut cõspexit in polydamãta insiliit. Sed illo adictũ in curuante se pronũ (Apollo enim Panthũ filio noluit orbare) spe nõ ictu deceptus est: Nam pro polydamante Crœsmũ in medio pectore confixit. Eũq; cum sonitu collapsum dum spoliat Dolops uir fortissimus reiq; militaris scientissimus Laomedontis nepos ex patre Lãpo spoliatoris mediã palmã cominus hasta ferit: ac pforat ꝯ pforaturus etiã corpus ꝯ nisi cõserta ferro fidelisq; ꝯ quã gerebat: lorica restitisset. Eã loricã Megi Phileus pr̃ ꝯ Phileo rex Euphetes i Ephyra apud flumẽ Selleentẽ hospes hospiti donauerat: ut ei tutamẽ i armis esset uicissim. Meges Conũ Dolopis cum iubis Puniceo colore fulgẽtibus hasta ferit: scindit: deiicit. Et cũ ille adhuc aduersus hũc pugnare pgit. Ecce Menelaus auxilio uenit ꝯ cunq; telo stans ex obliquo ꝯ ut hoiem lateret ꝯ Sic ipsũ telũ p humer̃ transegit ꝯ ut lignotenus a pectore extaret. Eũ i ora ꝓlapsum cũ ambo ad spoliandũ occurrissent. Hector cum cæteros fratres ꝓtinus adesse iussit ꝯ tũ p̃cipue Menalippũ Hicetaõis filiũ ꝯ hoiem clar̃ ꝯ q aliquo tpe ꝓcul ab hostib9 in Perco te pauit armẽta. Postq̃ uero græci cum nauibus appulerunt ꝯ reuersus i troiã apud Priamũ diuersabatur: perinde ab eo cultus atq; unus é filiis. q; uidelicet inter troianos uirtute

p̃staret.

p̃staret. Hunc Hector nũc ita allocutus ẽ. Siccine Menalippe p̃ nostrã ſecordiã abibit? nec te angit quippiã: qd' Dolops patruelis noſter uita priuat9 ẽ? nec priuatus modo uita eſt: ſed armatura quoq; priuat'. Nõne cernis ut i eo ſpoliãdo interfectores occupantur? Quare ſequere me. Neq; n. poſthac ſupereſt ut nobiſcũ Græci p̃lient' eminus. Neceſſe eſt hic comínus, aut uicti trucident', aut uictores ciuitatẽ: urbẽ: arcẽ noſtrã funditus extĩguant. Sic locutus p̃ceſſit. Illeq; deo cuidã ſimilis ſecutus eſt. Inuicẽ Aiax Græcos exhortabat'. O amici eſtote uiri, & pudor mordeat animũ, habẽtiũ pudorẽ plures diſcedũt ſo ſpites, q̃ occũbũt. At fugiẽtiũ ſicut nulla gloria exiſtit ſic nulla uis ai corpiſq;. Hæc aiacis dicta ſociis: ſua alioqn ſp̃te p̃nis ad reſiſtẽdũ, tñ altius iſederũt animũq; addiderũt. Val lauerũt igit' naues ferreo ſuoq; corpoq; uallo. Cõtra quos Iuppiter troiãos excitabat. Menelaus aũt Antilochũ ad gnauiter faciendũ his uerbis accendit. Antiloche nimirũ ex omni iuuentute neq; i curſu neq; i p̃lio æquiparãdus fueris. Si quẽ hoſtiũ exiliẽs telo p̃cuſſeris. Sub hæc uerba Menelaus retroceſſit. Antilochus q; illius iſtructus uerbis ẽ prima pugnantiũ acie p̃currit: circũq; ſe oculis luſtrans. licet ad eius ictũ ſubduceret ſe troiani non tamẽ uanũ iaculũ miſit. Nam tibi magnanime Menalippe in præliũ ueniẽti pectus prope papillã p̃cuſſit, inq; te cũ ruina corporis armorũq; p̃ſtratu nõ ſecus accurrit detracturus arma q̃ leporarius in hynnulũ: quẽ ut ẽ cubili p̃diba, certa uenatoris manus telo affixit, ſed nõ fefellit iſta res Hectorẽ, qui p̃ ipſam aciẽ currens infeſtum ſe Antilocho ferebat. Ille, etſi ſtrẽnuus bellator: hoſte nõ expectato refugit in morẽ feræ, quæ uel canibus uel bubulco circa boues occiſo fugiendũ ſibi prius putat: quẽ facto hoium agmine inuadat'. Idẽ Hectore atq; troianis cũ horriſono clamore iſequẽtibus, miſſiliaq; in tergũ fugiẽtis igerentibus, ubi cohors aduenit ſocioq;, conuerſo uultu ſtetit: troiani uero imanibus leonibus ſimiles ad naues ingruunt Iouis p̃cepta pagentes. ille troianis robur ſedulo ſuggerebat: græcis demebat. Ille ſpiritus acuebat troianoq;, hebetabat græcorũ. Ille ex alteroq; ignominia alteris decus conflare decreuerat, & p̃cipue Hectori, per quem i claſſem cõiecto igne ardẽtis nauis flãmas ſuis ipſe oculis cerneret: Sic demũ Achilli læſo. Sic thetidi roganti. Sic ſibi ſponſori credẽs eſſe ſatiſfactũ. Poſt illa troianos á caſtris i fugam repulſur9 ac propriã græcis gloriã reſtitutur9. in p̃ſenti aũt hoc ſentiẽs Hectorẽ ultro incitatũ etiam ualidius inſtigauit: ut ipſum Martẽ bellorũ arbitrum: cum in bello ſæuit, eẽ diceres, & ardentẽ iflãmauit, ut ſic iter hoſtes fureret, ut inter ſpiſſas montani nemoris arbores ſæuus ignis inuaſit, ſpumabant ora, micabant igniti ſubter torua ſupercilia oculi, ipſaq; pugnãtis galea terribilẽ quandã ſpeciẽ metus puniceis iubis exhibebat. Et enim Iuppiter ei ab æthere auxiliator aderat, unum inter tot uiros tantis decoribus: unũ ſingulari gloria augẽs: utpote breui futuroq; in rebus hũanis. Admouebatur. n. fatalis ei dies: quẽ Palladis opera ſub p̃ualidis Achillis manibus erat obiturus. Ea propter ubi plurimũ hoſtiũ atq; optime armatorum, ibi maxime urgebat: Incũbebat: prumpere aciẽ conabatur, nec tñ poterat hoſtibus confertim obnitentibus, nec magis ad impreſſionẽ Troianorũ cedentibus: q̃ iuſta altitudine littoralis cautes cedit ad incurſum ſtridentium uentorum inſanorumq; fluctuũ: qui ipſis littoribus illidunt'. Tandẽ Hector, cuius corpus undiq; flãmis emicare uidebat': in hoſtilẽ aciem irrupit inſtar igentis undæ: quæ p̃cellæ turbine inflata ſibilantibus horrendũ imodũ ad armamenta uentis in nauẽ infundit': & quantus illius eſt alueus obruit ſpũma: & ut ad talem caſum nautis p̃pe p̃ſentẽ mortẽ ituentibus corda tremũt, ita tũc græcis ad Hectoris impetum cõtremiſcebãt: quẽ ſimilẽ quoq; dice-

res truci leoni:q; imensa admodũ armẽta bouũ i lætis pratis irriguisq; pascẽtia iuadit sub ignauo pastor:q; ñ callet quẽ bouẽ á fũesto p̃dõe uel eripiat uel defẽdat. sed cũ fera i mediam se turbã sp; imergat.ille ad primos aut ad postremos semp emergit.Ita quẽadmodũ illæ pecudes trepidã in fugã á leone dissipant᷑.Sic græci omnes ab Hectore atq; á patre Ioue cõsternati fugæ se mandãt:quoꝝ unus interfectus est tantũ Periphetes Mycenei Coprei filius illius:q; legatiõe fungebat᷑ Eurystei ad magnanimũ Herculẽ melioris multo filii pater quẽ ipse extitisset.Nec solũ multo melior patre Periphetes erat:sed ois uirtutis nũeros habens:Idẽ pnicitate:Idẽ bellãdi usu:Idẽ prudẽtia:ut iter Myceneos egregius Cuius exitus egregiã Hectori gloriã dedit.Siquidẽ in fugã uersi pes ita offendit in orã clypei:quẽ reiectũ tergo ferebat ad talos usq; demissum:ut resupinũ sterneret cũ magno sonitu cassidis solo impactæ.ita magnitudo clypei:quæ ad tutelã hois erat causam mortis attulit.Quod Hector ubi cognouit(Cognouit aũt ꝑ tinus)aduolãs iacẽti astitit:lanceãq; supne in aduerso pectore defixit:spiritũq; dempsit.Et qdẽ iuxta socios᷑ quoꝝ nemo: ut q; sibi ipsis ab Hectore timerent:auxiliũ ferre ausus est.Iam ad naues:quæ primæ subductæ erãt:repelluntur.iam iter subterq; eas ifunduntur.iam ab ipsis hoste instãte submouentur.ac demũ ꝑ tentoriis fugã sistunt:cõfertiq; ꝑmanent:nõ ausi latius istruere aciem sed iter pudorẽ metũq; se inuicẽ omni ratiõe adhortãtes.Et p̃cipue Nestor Græci nois columẽ:q; singulos appellãs sua cuiq; pignora allegabat:inqẽs.O socii estote uiri: subiicite uobis aio apud alios hoies huius facti dedecus᷑ si ignaui fueritis:decus si strẽnui.Subeat unicuiq; uestrũ memoria facultatũ:filioꝝ:uxorũ:parẽtũ᷑ seu habetis hæc seu amisistis:p ego absentes illos ꝑ absẽtib9 uos oro᷑ supplicoq; ᷑ fortiter stetis᷑ nec p timorẽ terga uertatis.Hæc memorãs aium accẽdebat᷑ ardorẽq; singuloꝝ.Pallas ãt ab eoꝝ oculis: ut dea caliginosã sustulit nubẽ᷑ p quod illi noua quadã affulgente luce in utrãq; partẽ oculos immiserũt in locũ᷑ q; est ante naues᷑ in locũ certaminis.Cernũtq; Hectorẽ atq; Troianos: quoꝝ quidẽ aliqui lõgius aberãt᷑ & á pugnando uacabãt.Alii uero ad naues p̃liũ cõserebant.Neq; uero Aiacis pectori tm̃ iam inerat robur᷑ ut unde cæteri fuga dilapsi erãt. Ibi unus ipse pstiterat.Sed ferratã trudẽ contũue naualẽ duoꝝ & uiginti cubitoꝝ manibus moliens p aplustra nũc huc nũc illuc grandioribus passibus discurrebat᷑ perito sane eq; soni simili᷑ q; isidens equo p spatiosam uiã & perinde frequentẽ populo urbem uersus ẽ cãpo quattuor equos ẽ pluribus lectos agit᷑ insequẽs currẽtes᷑ i tergisq; assidue hærens & ꝑput quẽq; uel paꝝ cessare cõspicit iuadẽs᷑ ut ꝑpe uolare ante se cogat cũ plurimorũ utriusq; sexus admiratiõe.inter hãc discursationẽ Aiax sine fine uociferabatur᷑ uocib9 in cælũ usq; cedẽtibus᷑ iubẽs socios naues tẽtoriaq; tutari.hector aũt nõ in medio suoꝝ uersabatur᷑ sed quẽadmodũ acerrima uolucrũ aqla in turbã aut anserũ aut gruũ.aut cicnorũ p uicina fluminibus loca pascentiũ adoritur.Sic hector i oppositã nauẽ ferebatur pgrã dí ipsius iouis dextra á tergo ipulsus᷑ sequẽte mox manu socioꝝ ab eodẽ ioue aiata. Atq; hic quoq; circa naues iterũ accerrimũ renouatũ est prælium᷑ credẽs recentibus eos uirib9 nõ exhaustis cõcurrere. Sic ferociter in pugnã itũ est᷑ græcis qdẽ despantibus præsens exitiũ posse uitare᷑ Troianis aũt ad unũ oib9 se simul cremare naues᷑ simul hostẽ mactare sperãtibus.ita dissimili ex cã simili ferocitate pugnabãt᷑ sed p̃cipue ac pene cuncti ad unã Protheſilai nauẽ᷑ atq; de ipsa naui iter alias ut ueloci ita cõspicua᷑ q; heros ille ad troiam uectus ẽ᷑ nõ tamẽ iterũ ad terrã patriã reuectus.Nã eius puppim cũ p̃hẽdisset Hector nõ iã sagittis missilibusq; ᷑ sed collato comminus pede Græc9 Troianusq; mucronib9

pilis᷑

pilis:uerutis⁊ securibus⁊ bipẽnibus rem agebat. Cerneres multis ẽ manib⁹ enses sangui nãtes excuti⁊ ex multis humeris amputato baltheo cũ uagina decidere⁊ cruorẽ p humũ fluere. Hectorẽ semel arreptæ puppis possessionẽ⁊ anteq̃ icẽdat: nolle remittere⁊ ac suos tali oꝛone excitare. Ferte ignẽ oium pariter clamoꝛ sublato. hic est ille dies⁊ quẽ nobis iuppiter dedit dignũ supioꝛẽ tẽpoꝛ⁊ erũnis quo uicẽ arreptæ cladis reddamus hostibus icẽsa eorũ classe⁊ qua aduersis diis huc ꝓfecti sũt⁊ i magnã qdẽ rei pub. nostræ calamitatẽ. Sed hoc tñ nostroꝛ culpa senatuũ⁊ qui me ad has extremas naues uolentẽ pugnare retinuerũt⁊ & ciues mecum ire uetuerũt. Veꝝ sic tũc iuppiter nobis eripuit mẽtẽ aĩumq̃ dat atq̃ addit⁊ & nos ultro ipellit. Sic locuto hectore troiani i græcis magis igruũt⁊ adeo iam Aiax pstare nõ poterat. Ita telis obruebaꝫ. Igiꝫ p certo habẽs iterfectũ se iri relictis amplustris retro paulũ concessit⁊ & sup subselliũ septẽ pedũ institit⁊ atq̃ illic obseruans quicũq̃ admouet ignẽ sedulo eũ lãcea arcebat⁊ ꝓpetua clamoris acrimonia socios ad ferẽdã nauib⁹ opẽ adhortãs. O socii Heroes. O Danai cultores martis⁊ este uiri: este uirtutis memores. An spamus uel aliã nobis a tergo subsidiariã aciẽ⁊ uel aliũ tutorẽ⁊ q̃ hic noster est⁊ murũ⁊ qui nõ fugiẽtes tutari quæat. Nulla nobis est uicina urbs⁊ in cuius uel ciuibus⁊ uel turribus muriscq̃⁊ q̃ hostẽ repellant⁊ spem reponamus. In aliena terra sum⁹ lõge a patria⁊ i cãpo hostili⁊ hinc ipsis hostibus armatis⁊ hinc mari claudẽte⁊ ut sciatis in manu spẽ esse sitam⁊ nõ i remissione belli. Atq̃ ita accedẽs socios ifesta lãcea cõpescebat q̃sq̃ hostiũ ꝓpius ignẽ iferret gratificaturus hectori ad hoc ipsum eos adhortãti: quoꝝ duodecim ibi ante nauẽ⁊ ut cõnabantur subiicere flammam⁊ subinde confodit.

ILIADOS LIBER QVINTVS DECIMVS EXPLICIT. INCIPIT SEXTVS DECIMVS.

Vm hũc i modũ ad: Prothesilai nauẽ decerniꝫ. Patrocl⁹ achilli p̃sto fuit decurrẽtib⁹ p ora lachrymis istar fontani humoris ex abdita petra scaturiẽtis. & p excelsam rupem manãtis in terrã⁊ quẽ Achilles cũ uidisset miserãs ultro sic affat⁹ ẽ. Quid ita lachrymaris Patrocle? sicut paruula puella⁊ q̃ apprehẽso manu pallio matris & flẽtib⁹ i eã oculis ituẽs cũ currẽte currit: & ꝓperãte distinet⁊ ut i ãplexũ tollaꝫ efflagitãs. Nã quid tibi cũ tãta lachrymarũ ui? Nunqd uel Myrmidonibus aliqd accidit uel ipsi mihi? eiusq̃ rei tu solus ex Phytia nũciũ accepisti? Certe duo quorũ obit⁹ uterq̃ nostrũ p̃cipue luctuosus eẽ⁊ sospites sũt Menœtius pr̃ tuus. & Pele⁹ pr̃ meus cũ myrmidonibus ut aiũt. An forte uicẽ miseraris horũ⁊ q̃ apud naues p fligaꝫ⁊ luẽtes hac clade in iustitiã suã? Ede quicquid ẽ⁊ nec me ista re celes⁊ ut qd̃ unus scis. ambo sciam⁹. Ad quẽ Patroclus alto suspirio gemẽs. O Pelides inqt græcorũ multo fortissime⁊ ꝓce q̃so maledictis⁊ parce icusatiõi illorũ i tã flebili cõditiõe rerũ. Optimi enĩ quiq̃ ex omni exercitu in tẽtoriis iacent cæsim: pũctim ue saucii. Saucius est Diomedes: saucius Vlysses: saucius Agamẽnon: Sautius ẽt in femore Eurypylus. Quorũ uulneribus fouẽdis sedula medicorũ ministeria icũbunt. Et adhuc tu iplacabilis pstas⁊ & istam q̃lis á me ꝓcul absit⁊ acerbitatẽ animi seruas. O uir exipsa uirtute trux⁊ atq̃ aliis nocens: quotus quisq̃ nõ modo eorũ qui nũc sunt⁊ sed qui postea erunt⁊ usum tui p̃cipere aut poterit⁊ aut debebit⁊ aut uolet? Si nũc a Græcis indignũ exitium non propulsaueris. Immi-

BIBLIOTEKA GŁÓWNA W POZNANIU

tis profecto ꝛ cū tam inhumana feritas ingenio tuo insit ꝛ non tibi Peleus ꝛ sed inaccessus scopulus pr̄ nō dea Thetis ꝛ sed ipsa spumātis maris unda mater est. Quod si quā religi onē aut aliquod iouis oraculū per matrē renūciatū causaris ꝛ me saltem in aciē mittas: cō cessa mihi tua armatura ꝛ tuoq; milite ꝛ ut aliqua salus efficiar nr̄is ꝛ si forte specie tui cōte ritus Troianus facessat ꝛ & græcus respiret pene cōsumptus ꝛ ac refocilet ꝛ Refocilari. n. a pugna sufficit breui momēto. Nā itegros ac recētes facile est uel ipso clamore hostē a castris ad sua mœnia repellere. Hæc patroclus. Et qdē p̄cabūdus (An demēs hic. n. sibi cā infœlicis fatis ac tristis exit9 fluxit) Ad quē achilles uæhemēter turbatus. Hei mihi inq̄t mi Patrocle ꝛ qd elocutus es (Eqdē neq; religio aliqua me ꝛ neq; oraculū a mr̄e renūcia ꝛ tū ꝛ qd̄ nullū est ꝛ sed magnus irarū æstus retinet ꝛ reputātem ꝛ quæ passus sum: & q̄ feci. Etenim ita natura cōparatū est ꝛ ut prsus idigne feram9 ꝛ ac uæhemētissime cōturbemur quotiēs qs hoc ipso qd̄ antecellit potestate ꝛ aliū p̄mio fraudare uult ꝛ p̄sertim parē gene re ꝛ uirtute ꝛ cōditiōe fama ꝛ qd̄ i me fecit Agamēnon p̄cepta mihi puella: pro qua tantum laboris exhauserā ꝛ cuius patriā mœnibus iclytā expugnauerā ꝛ subuerterāq; ꝛ quā mihi honoris gr̄a cōsensus ois exercitus elegerat: nec tātū p̄repta ꝛ sed e manib9 erepta ꝛ nec tā tū ab eo q sum ꝛ sed tanq̄ ab ignobili quodā atq; pegrino. Cæterum q̄ hactenus acta sūt omittam9. Neq;. n. par est pennē aio seruare idignationē ꝛ & eā ego deponere cōstituerā sed nō prius tn̄ q̄ ad naues meas clamor bellūq; psuasisse. Tu uero: qd̄ supest ꝛ indue tibi mea arma ꝛ ac ducem inter Myrmidonas age: & ipsos puguare cupiētes (Iam. n. corona troianorum uelut nubes naues circūsistit. Græcis ad orā littoris. i. mortis redactis ꝛ & uix hoc ipsum exiguū extimētibus. Ita magis ac magis audacia hostib9 icrescit ꝛ uidelicet nō uidēt ppi9 radiātē galeæ meæ frōtē. fuisset æquus i me Agamēnon. ptinus ipsoꝝ cadaue ribus fluuios oppleslent. Nunc uictores poēm planitiē nostroꝝ terga cædentes i ipsis ca stris cōcluserūt. Ita ut nō de uictoria nr̄i sed de uita dimicēt. Neq;. n. ipsis periclitantibus ferox Diomedis dextra p̄sens exitiū arcet. Nō hortantis Agamēnonis. inuisi mihi capitis exaudiūt uocē ꝛ sed homicidæ Hectoris suos icitantis & audiūt ꝛ & cōtremiscūt. Nec he ctoris tantū uocē ꝛ sed uictricē etiā circūfusorū hostiū uociferationem. Nihil tamē mi nus tu Patrocle irrue i hostes strēnue ꝛ ut uēdices ab icēdio naues ꝛ ne illis absumptis ere pta sit eis facultas in dulcē patriā reuertendi. Illud aūt tibi aio ꝓponas efficiēdi ꝛ quod tibi mādo ꝛ cuius hæc summa est. ut mihi isignē gloriā atq; isigne p̄miū pares apud cæteros græcos ꝛ a qbus mea Briseida reddet ꝛ & isup amplissima munera dabunt ꝛ reiecto a na uibus per te hoste ꝛ q; si magnus iunonis maritus annuerit ꝓspero te defungi eū ꝛ euētu sis hoc cōtētus ꝛ ne te aut cupido dimicādi ꝛ aut dulcedo uictoriæ exultātē & hærētē i ter gis hostiū ad urbē ꝓuehat ꝛ p qd̄ & mihi absenti ignominiā ꝛ & tibi ipsi periculū crees. Si quis imortaliū deoꝝ ab olympo descēderit (Sūt. n. troiāi mirū imodū cordi Phœbo) Quare cū eos a castris reppuleris ꝛ seruatis a peste nauibus ꝛ finito in ipsis cāpis utroſq; pugnare. Quod utinā tu iuppiter pr̄ ꝛ & tu Pallas & tu Apollon uelitis ꝛ ut nemo ꝓrsus neq; hostiū neq; nr̄orū fugiat mortē p̄ter nos duos ꝛ ut soli supstites alma urbe hac cum fœminis gazaq; potiamur. interea cū hæc iter se patroclus & Achilles colloquūtur Aiax iā pstare nō poterat sic eū & uis & iouis domabat. & fortes troiani missilibus obruebant Crepitabat horrendū assiduis ictibus galea. Conus ipse cū decoris cristis sine fine qua tiebat ꝛ dexter hūerus erat sustinēdo semp scuto defessus ꝛ o ēs artus sudorib9 manabāt. Laborabat irreqeto anhelitu aia ꝛ cū nulla laxādi spūs copia fieret ꝛ undiq; malis aliis su-

per

per alia increbescẽtibus ꝙ quod circũsistẽtes troiani pro se quisq; loco eum subducere animitebãtur ꝙ nec tñ poterãt. Hoc loco uos musæ iuoco cælestia tecta incolẽtes ꝙ ut mecum dicatis qs prius troianorũ ignẽ græcorũ nauibus iniecit. Hector ꝓpius accedẽs stansq; ex aduerso igenitẽ illã ꝙ quã Aiax moliebat ꝙ lãceã secũdũ cuspidẽ ingẽti gladio feriẽs amputauit ꝙ qđ fragmẽtũ lõgius uolãs cũ tremitu decidit. Aiax nihilominus curtã lanceam uersabat ꝙ quã ubi ꝑcisam esse cognouit ꝙ cõterritus est: & ut erat prudẽs ꝙ opus deorũ id iouis agnouit destinatũ aio habẽtis troianis idulgere uictoriã ꝙ cæterorũ deorũ cõsiliis ꝙ q partes iuuare uellẽt ꝙ cohercitis. Atq; ita se abibre missiliũ subduxit. Tũc hostes ignẽ in nauẽ ipune coniiciũt ꝙ q statim cõcepta flãma efferri cœpit. Cũ aũt puppim iã ignis amboureret achilles ꝑcusso manu femore ad sociũ inqt. Molire te generose Patrocle. En ad naues cerno globos leuari flãmarũ. Ito ne hostis concremet classem ꝙ ne ue nr̃is nulla sit postea fugiẽdi facultas. Indue tu tibi festinãter arma ꝙ dũ ego Myrmidonas cogã: si quas salus periclitãtibus græcis fias. Hæc locuto Patroclus sibi arma circũdedit ac tibialia sibi prio iduit argẽteis loris circa talos fabrefacta. tũ thoracẽ illũ discolorẽ ac sydereum ꝙ de hinc ensem argẽteo capulo clypeũq; ut grãdẽ grauẽ humeris accõmodat ꝙ deinde capiti gãleã indidit supbam cristis ex eqna iuba cõcinnatis ꝙ quæ admodũ ipsũ uidebat̃ horrendũ qddã annuere. Postremo duas dextra ualida lãceas sumit ꝙ quas cõmode tractare posset. Nã peliada ex oi armatura achillis solã nõ cepit ꝓceram ꝙ crassam ꝙ ac grauiorẽ q̃ aut ipse tractaret ꝙ aut græcorũ ali9 ꝑter unũ achillẽ ꝙ quã Chyron ex orno ipelio mõte fabricatus Peleo donauerat heroũ interemptricẽ. Patroclo se armãte Autumedon ab eo iussus ꝓpere iũgere equos achillis mãdata exequebatur uir illis in ꝑliis spectatissimus: nec ad hostiles minas horreꝛ solit9: quẽ Patroclus ꝑcipue & in secũdo ab achille honoris loco hẽbat ꝙ hic ubi bigã iugalibus equis istruxit ꝙ quoꝝ alteri nomẽ erat Xanto ꝙ alteri Balio ꝙ tertiũ extremo capistro applicauit noie Pedasum ꝙ quẽ achilles ꝙ euersa per se Eetiõis urbe ꝙ ut egregiũ asportauerat mortalẽ ipsum equoꝝ tñ immortaliũ comitẽ ꝙ siquidẽ ambos hos mater noie Podarges inter eq̃s rapidissima ꝙ cũ in uerno prato pasceret ꝙ ad oceanum ex zephyro genuit. Eoq; ipsos uẽtos unde originẽ trahebãt cursu & quasi uolatu æquabãt. Achilles ãt hostiatim singula sociorũ cõtubernia adiẽs: ut armarẽtur effecerat id qđ ipsi cupierãt: similes lupis quoꝝ imanis audaciæ uis natura est: cũ eximiũ magnitudine ad cornib9 ceruũ in mõte cõsecuti laniãt imbuẽtes ꝙ tota rostra sanguine ꝙ tũ peti to gregatim fonte linguã ex imo palato exerẽtes & aquã nitidã & os cruẽtũ lãbũt: repleto q; uẽtre pectoris aiositas uiget. hmõi lupis similes cũ cæteri myrmidones ꝙ tum ꝑcipue principes undiq; ad magnanimũ achillis famulũ cõfluebãt ꝙ ipso achille singulos urgente: ut seq; equosq; inexpedito hinc maturarẽt. Enimuero qnquaginta naues suæ erãt: quibus ad troiã nauigarat ꝙ cũ quinquagenis singulæ remigibus eisdẽq; comitibus eos in qn q; ordines distribuerat cũ totidem ducibus ꝙ quos ꝑstãtissimos atq; idoneos nosset ad imperãdũ. Summa tñ penes se erat ut ducẽ longe ꝑcipuũ ꝙ primum ordinẽ ducebat Menesteus Peleí nepos ex formosa filia Polydora ꝙ qua Sperchius pennis fluuii deus cõpressa hunc genuerat ꝙ licet Borus Perieris filius pr̃ diceret̃. q; is Polydoram multis a se donatã spõsalibus donis ꝓpalã in mr̃imonium duxisset. secũdum ducebat Eudorus pulchra Polymela mr̃e ꝙ & si famæ credimus ꝙ uirgine certe in ipso choro uirginum genitus. Hanc mercurius in dianæ nympharũq; modulãtiũ choro cũ uidisset ꝙ adamauit ꝙ statimq; cũ in cœnaculũ cõscẽdisset liberum arbitris locum. Illic cum puella rem habuit: grauidãq;

fecit. Quæ exactis mẽsibus interim ipsa luce atq; iter equales ædidit partũ. Eadẽ postea illustri uiro Etheocleo Actoris filio nupsit i mẽsis a uiro nuptialib9 dõis aucta. Cui9 seni or pr̃ Phylas pæque nepotẽ aluit ꝯ erudiuit ꝯ ãplexus est: ac si deo ꝯ ut erat: genitus esset. q adultus & cursus rei militaris strẽnuus euasit. Tertiũ ducebat Pisander oium Myrmidonũ excepto Patroclo utẽda lãcea in bello p̃stãtissimus. Quartũ senior Phœnix. Quit9 eximius Alcimedon Laertis filius. Postea uero quẽ hũc in modũ achilles sub suo quẽq; duce ordies rite digessit ꝯ acre eis i hæc uerba p̃ceptũ dedit Myrmidões nemo mihi e uobis minaꝝ: qbus ex hoc loco in Troianos efferebamini ꝯ nemo iuidiæ obliuiscat̃: q̃ mihi toto irarũ tpe faciebatis. Dure pelides & itractabilis ꝯ nec late materno ꝯ sed iracũdia alite qd inuitis socios apud tẽtoria retines? qn igit̃ reuertimur in patriã ꝯ qñ quidẽ infanda ista tibi iracũdia insedit. Tali me inuidia frequẽtes atq; uniuersi p̃mebatis. En nũc affulsit occasio ꝯ & quidẽ talis ꝯ ut quã optatis bonã operã nauare possitis. Is ergo cui p̃sens aius est in hoc certamine cõtra troianos uolo declaret. Sic locutus aium accẽdit ꝯ ardorẽq; singulorũ tum oõne tum regia auctoritate. Nã eo studiosius cateruæ ipsæ sese addẽsarunt. & ut i ædificãda excelsa domo: q̃ in cursibus uẽtorũ par sit ꝯ structor parietis ipsos lapides coaugmẽtat. Sic idẽ stipati erãt ꝯ atq; ita cõglutinati ꝯ ut scutũ scuto ꝯ clype9 clypeo: lãcea lãceæ ꝯ uir uiro cohæresceret: & ppe initeret̃ ꝯ ipsi ẽt minacib9 cristis subter fulgẽtes galeas sese cõtingẽtibus ꝯ duob9 i eodẽ curru ituris: & eãdẽ mẽtẽ habẽtibus. Ante alios dimi cãdi patroclo & Autumedõtẽ in cõspectu oium se armãtibus. Achilles uero abillis recedẽs tabernaculũ igressus est ꝯ arcamq; aperuit ꝯ quã mater thetis in nauí trãsfretaturi filíi posuerat ꝯ refertã tunicis chlæniscq; aduersus iniuriã uẽtorũ ꝯ atq; uillosis tapetis: ubi erat ei repositus scyphus raræ pulchritudinis exactissimiq; artificii. In quo neque alius qspiã uinũ potabat. nisi Achilles: neq; hic sibi sed diis ꝯ nec aliis diis ꝯ q̃ uni iouí libabat. Hũc ex arca platũ Achilles primũ purgauit deinde liqda pfluẽtis aqua abluit. Tũ lotis manib9 uinũ hausit stãsq; in medio ipluuio & ad cælũ suspiciẽs libauit ꝯ ac iouẽ quẽ hæc nõ latebãt. hac oõne compcatus est. Iuppiter pelasgice ac Dodoneæ: qui ẽ lõginqua hic dodona ꝯ ubi p̃sides ꝯ habitasq; ꝯ sortitus es nomẽ ꝯ circa quã tui sacerdotes soli incubant pedib9 semp illotis ac semp in nuda humo ꝓcubili iacẽtes. Si qñ mea orãtis uota exaudisti magno supplicio in honorẽ mei afficiẽs græcos ꝯ huic quoq; adsis uoto te oro ꝯ qui etsi nõ ꝓdeo ipse in prælíũ ꝯ tñ loco meo sodalẽ cũ Myrmidonũ copiis mitto. Ei quæso magne iuppiter da gloriose pfungí hodierna expeditione ꝯ atq; militia ispirans illius animo uigorem ut hector intelligat nostrũ famulũ ex oibus unũ gnarũ esse bellãdi ꝯ & tunc inexpugnabilẽ uirũ ꝯ cũ ego in acie uersor. Atq; eũ cũ a nauibus periculũ pugnãq; submouerit ꝯ huc ad me cũ armis sociisq; oibus redire icolumẽ. Et ita achilles p̃ces pegit ꝯ qb9 auditis iuppiter alterũ qdẽ annuit ꝯ alterũ uero abnuit. Nã ut piculũ a nauibus pugnãq; submoueret: dedit ꝯ ut illuc a prælío rediret icolumis nõ dedit. ille post líbamina p̃cationẽq; i tabernaculũ regressus scyphũ i arca reposuit. Tum egressus ante tẽtoriũ stetit cupidus adhuc ispectãdi aciẽ ꝯ ambarũ partiũ pugnã. Myrmidones ãt cũ magnanio patroclo ꝯ ut erãt & fero & aío armati ꝯ cõstiterãt ꝯ dũ in troianos irrũpent. tum facta ex ipsorũ statione ꝓdeũdi copia ꝯ ptinus effundũtur uespis similes ꝯ quas ꝓpter uiam domicilia habẽtes pueri ꝯ qua sunt puerilitate ꝯ pterue irritare ꝯ uexareq; ac plures trucidare cõsueuerũt. Nã si quis uiator illac iter ingrediẽs eas per iprudẽtiam cõmouerit ꝯ tũc illæ exulcerato aío ẽ tectis euolant incursanteq; in hominẽ grassantur solicitæ pro salute filiorum. Hac mente hoc aío

hac

hac ſpecie Myrmidones atq; cum horrēda uociferatione ꝓrumpunt:quos patroclus in
gēti uoce his uerbis adhortatus eſt.O Myrmidones amici Achilliſq; ſocii ꝯ eſte uiri ꝯ atq;
uiuidæ uirtutis memores ꝯ ut illū abſentē ꝯ cuius uirtus lōge iter oēs eſt eminētiſſima ꝯ ho
noremus ꝯ tanq; & ipſi ſecūdū ducē nr̄um fortiſſimi cæteroꝝ græcorū ꝯ atq; ſuā offenſam
agnoſcat Agamēnon ꝯ q hunc græci nois columē nihil fecit.Hæc dicēs aium accendit:ar
doremq; ſingulorum.Atq; ita armati ꝯ denſati ꝯ clamātes ꝯ aliis græcis horriſona uoce con
clamātibus ꝯ in troianos irrūpūt.Illi cōſpecto patroclo cū agitatore decora armatura ful
gētibus rati ipſum achillē adeſſe ꝯ depoſita ſimultate recōciliatū ꝯ perturbātur aio ꝯ ordies
ſoluūt ꝯ ac ſibi quiſq; circunſpicit ꝯ q̄ fugiat mortē.At Patroclus in mediū irrūēs ꝯ ubi plu
rima manus hoium tumultuabat ꝯ circa puppim illā icenſam primus itorto iaculo dextꝝ
humerū confodit pyrrechmis ꝯ ſub quo duce egregii Pæones ex Amydone urbe & late
fluēte Axio uenerāt.Ille edito gemitu ſupinus cōcidit.Comites ꝯ qui circūfuſi erant ꝯ uiſo
duce ꝯ q inter eos erat lōge fortiſſimus occiſo ꝯ perculſi timore diſſipant.Patroclus & his
& aliis cum a cæteris nauibus ꝯ tū uero ab icēſa & ſemiuſta fugatis:ignē reſtinguit ꝯ eaq;
relicta in aliis fertur exhorto imēſo tam horū q̄ illorū ſed diſſimili tumultu:troianorum
qdē trepidātiū græcorum uero ad naues emergentium.Et qualiter editiſſimum i alpib9
cacumē á grauido nymbo:quo obſitum erat ioue purgāte referatur ꝯ cūctiq; reiecti col
les ꝯ cōualles:& ꝓminētes mōtiū uertices patēt ꝯ oēſq; á cælo deorſum liqdi ætheris tract9
mitet:taliter græcorū aī renituerūt ꝯ ac pauliſp relaxati ſūt ꝯ ſubmoto hoſtili igni ꝯ itermiſſa
q; perſecutione atq; pugna.Neq;.n.troiani dato tergo a nauibus ſe ꝓripiebāt ꝯ ſed aduer
ſa adhuc fronte ꝓſtabāt ꝯ nec niſi coacti ſubmouebātur.Ibi ſicut erāt diſpſi græcoꝝ prin
cipes ꝯ ſuum ſibi qſq; hoſtē interimit.Sed oium primus Patroclus:q ꝓtinus Areylici ſe
auertēti lācea femur:cōfracto ēr oſſe ꝯ traiecit ꝯ & ipſo ictu pronū moribūdūq; ꝓſtrauit.
Menelaus nudatū Thoantis pectus telo præter ſcutum imiſſo pcuſſit ꝯ hoiemq; occidit.
Meges Amphiclū in fugā uerſum iſequēs iaculo eſt aſſecutus ſubter Poplitē infixo:ubi
plurimū medullarū hoium eſt ꝯ d.ſciſſiſq; tibiæ neruis ꝯ tenebræ oculos Amphiclo clauſe
rūt.Duo Neſtoris filii Antilochus & thraſimedes totidem Amiſodari filios ſuū quēq; ob
trūcarūt.Noia hoꝝ erāt Atymnius & Maris uterq; uir egregius ac bellator diiq; Sarpe
donis comites ꝯ quorū pr̄ Chymeræ idomito mōſtro & multorū hoium peſte cibos mi
niſtrauerat.Horū fratrē Atymniū Antilochus ita pcuſſit ꝯ ut uterū lāceæ cuſpis ꝓforaret
Cuius i os collapſi uicē idignatus frater accurrēs &ante iacētē ſtās in iterfectorē telum li
brabat.Sed occupato thraſimedes ictu nec fruſtrato brachiū:ubi lacerto cōmittit ꝯ co
minus telo pcuſſit ꝯ oſſa cōtudit ꝯ medullaſq; effudit.Q uo uulnere Maris claudētib9 ocu
los tenebris moribūdus corruit.Ita duo fratres a duobus fratribus ſimul iterfecti ſūt ꝯ ſi
mulq; iacētibus ꝯ cadauerib9 aiæ ſimul ad Herebū cōmigrarūt.Cleobolū i ipſo tumultu
ꝓplicitū Aiax oileus uiuū.i.ante plagā irruēs cœpit:ſed nō tñ uicturum qppe receptū in
tima ceruice Aiacis gladiū ſanguine ſuo calefaciēs frigida morte ſolutus eſt.Peneleus ac
Lycon iſeſtis lāceis cōcurrētes uterq; ictū nō in hoſtē fuderūt ſed i uētū effuderūt.Iterū
ſtrictis gladiis concurrētes Lycon quidem ex hmōi galea equinas iubas excuſſit ꝯ ſed &
gladiū fregit.Peneleus uero collum ſubter aūt gladio hauſit ꝯ atq; ita amputauit ꝯ ut ſola
delabens caput cute pēderet ꝯ ſtatimq; ſecūdo ſuccūbentibus cruribus Lycon extinctus
eſt.Meriones fugiēti Acamāti iamiamq; currū aſcēdēti celeritate pedum aſſecutus dex
trū humerū cōfixit:quo ictu ille ꝯ ut erat aſcēdēs:abortis ad lumia tenebris e curru deflu

xit. Atq; ut hunc auersum meriones sic Erymantẽ aduersum Idomeneus occidit directo in os telo, quo telo discussis dẽtibus, laceratisq; ossibus subter cerebrũ in cõtrariã partẽ trãsacto Erymãtes p hiãs os, perq; nares sanguinẽ spirãs: sanguinãtibus ẽt oculis: sed & mortifera nocte caligãtibus, exanimat9 ẽ. Et hi sunt quos é Troianis principes græci ite remerũt, atq; ut uoraces natura lupi ouiũ caprarũq; greges pastoris uecordia Pallãtes i collibus nacti, ptinus iuadũt, sed agnos, ædosq; p̃cipue, quos inter miseras matres quæ rũt, atq; subter illas sese occultãtes trepidosq; inueniũt, rapiũt, laniãt. Sic Græci in troianos ingruentes perterritos lymphatos ac fugæ magis mẽores q̃ uirtutis. & ut nubes ex olympo in cælũ per diũ æthera, pcedit, cũ iuppiter, pcellã molitur. sic fuga fiebat a nauibus clamorq; troianorum reuertẽtiũ idecore qua uenerãt. Aiax aũt magnus in unum hectorẽ infesto iaculo usq; ferebat. Ille ubi fortunam belli intellexit eẽ cõuersam: ut erat rei bellicæ gnarus, reiecto post tergũ scuto aduersus tela tũ aliquãdiu mãserat, dũ necessitudines suas a periculo eriperet. Postea cõscenso curru sibi quoq; fuga consuluerat: relictis aliis, quos in altũ depressa castrensis fossa exire uolẽtes intercludebat, multos eq; abrupta pria temõis pte i fossa cũ curribꝰ relinquebãt. Q ui cũ effusi semel é nauibꝰ tentoriisq; sunt atq; dispersi perpetuo clamore plenis uiis, leuata i altũ ac uolitãte, quã ipsorũ eq; pedibus rotisq; reddebãt, puluerea nube, urbẽ uersus redire cõtẽdũt. Patroclo præcipue in tergis hærẽte (pessime. n. in illos cõsultũ uolebat) & ubi maxime tumultuãtes conspexit, illuc tẽdẽte, ac suos hortãte ad isequẽdũ & hostibus insultãte: Ante quẽ multi illoꝝ, pni e redis corruebãt: multæ sellæ corrules cũ stridore trahebant : eqs troianis q̃ effusissimo poterant cursu properãtibus, ut nõ aliter terra perstreperet, q̃ cũ iuppiter aliquo autũnali die p̃cipitẽ ibrẽ, quo oia inundent excitata tẽpestate demittit, irascẽs in hoies, qui cõtẽpta deoꝝ religione uirolẽtas leges ad populũ ferũt: ac iudicia de foro explodũt. Tũc. n. in eorũ agro ad hãc pluuiã oia flumina plenis alueis fluunt: & ex mõtibꝰ plurimi cum insueto fragore torrẽtes: depressis humi uoraginibꝰ clamoribusq; deuoluti cũ fœda operũ agrestiũ clade in mare excurrerũt. At Patroclus citatis equis trãsgressus fossam ad primos fugiẽtiũ, pcurrit optãs sperãsq; cõfigere hectorẽ, quẽ nõ adeptꝰ (Nã eũ fuga equorũ abstulerat) lõgius ipsos, pcedere primos inhibebat, ac retro in cõtrariã fugã ad castra, ppellebat. Q ui locus inter urbẽ fluuiũq; ad castra medius erat, ubi multos ex illis in fuga aggressus obtrũcabat, sumẽs eorũ quæ in Græcos admiserãt, supplicium: Q uoꝝ primus fuit Pronous, cui non tectũ clypeo pectus lãcea confodit, liquẽteq; eũ aio cũ ruina, pstrauit. Secũdo loco iuadit Thestora Enopis filiũ, q̃ metu pterritꝰ contractis mãibus i sella sedebat derelictis habenis, huic, ppius stãs dexterã malã cum dextera maxilla traiecit. Et q̃liter quis in, pminẽte cote sedẽs e mari indigenã piscẽ hamo ad filũ appẽso exterius trahit. Sic ille é sella hominẽ ridicula specie, ptraxit, quem cũ excussisset, humi collapsum uita defecit. Post hunc aggressus Eryalũ mediã eius cassidem ita percussit saxo (ut toto capite bifariã dispersо Eryalus in ora cõcidẽs subito uitam efflaret deinceps q̃ obtrũcat Erymantẽ. Amphoterũ. Epaltẽ. Tlepolemũ Damastoris filiũ. Echium: Pyrrhem: Ipheum: Enippũ: & Polymelum Argeæ filium. Hos cum uidisset, pstratos Sarpedon (ut erant socii ac sui) Conuersus ad alios: his eos uerbis est adhortatus. O dedecus Lycii nũc uos mihi celeres estis. Ego certe huic uiro occurrã : ut itelligam: q̃ ualidus est, qui tantum calamitatis intulit Troianis: tantamque de tam egregiis sociis stragem fecit. Hæc locutus in terrã, ut erat armatus de curru desiliit. Q uo cõspecto Patroclus

clus itidem fecit: amboq; cũ clamore nõ aliter infesti cõcurrerũt: q; ĩ edita petra totidẽ uultures stridulo clangore præliant: eos inspiciens luppiter misericordia tactus ad uxorẽ eandẽq; sororẽ inquit. Heu me luno. En triste fatum Sarpedonẽ meum uocat ad mortem sibi p Patroclum afferendã. Vnde in ancipiti sententia mutat aĩus: utrum eũ luctuosa e pugna subtractũ reddam suæ patriæ suisq; ciuib9. An sub mãibus Patrocli defũgi morte pmittã. Cui lũo grãdib9 oculis ut Mĩerua Cæsiis seu Glaucis p̃dita respõdit. Augustissime luppiter: q; nam tibi excidit ex ore ſmo? Mortalẽ ne tu aliquem ab ipsis cõtinuo natali b9 morti destinatũ rursus uis a cõditiõe mortalitatis eximere? Sed age ut libet nõ tamẽ nos oẽs cæteri dei tibi acquiescem9 hoc autẽ tibi dixisse uoluerim: quod tu imis sẽsibus mãda. Si uiuũ Sarpedonẽ ad pẽates remittere cõsiliũ tibi ẽ: illud quoq; necessario cogites: ne q; postea dii: q; filios ĩ hoc bello habẽt. (Et hi multi sunt) uelint & ipsi suos a morte subducere. Ne alioquin grauiter tibi ex hac offensiõe succẽseant: q; si tibi cordi hic est: eiusque te patrẽ miseret: finito hominẽ sub Patroclo honesta morte defungi: deĩde tam diu defunctũ ac sup terram esse: donec te mittente: in patriam Lyciam comportent: ubi fratres: propinqui: necessarii: ciues funeri iusta p̃soluent: monumentũq; cũ titulis exstruent. Hic enim suus est honos defunctoꝝ. Sic locutæ Iunoni nõ refragatus deoꝝ atq; hominum pater cruẽtas stillas ab alto tanq; pluuiam deiecit ĩ honorem filii longe a patria apud Troiæ campos sub hostili mãu terroq; perituri. Illi igit̃ postq; alter in alterꝝ uadẽtes uicini fuerũt. Patroclus prior inclytũ uirꝝ & spectatũ Sarpedonis famulũ Thrasymedẽ telo sub extremo uẽtre p̃cussit: pariter & extinxit. Secũdo loco Sarpedon lãceam directam ĩ Patroclũ nõ directe contorsit: sed pro hoste Pedasi: q; erat tertius equus dexterũ humerꝝ fixit: quo lœtalem dolorem grauibus gemitibus & q̃si mugitibus testãte atq; in puluerem lapso aĩus euolauit e corpore. Eius ruina turbati reliqui equi: ĩ diuersum abire cœperũt: stridente iam iugo habenisq; amboꝝ se implicantibus. Quod impedimentũ eximius Autumedon nõ differendũ ratus ita expediuit: educto ense insurgẽs iacentẽ Pedasum amputauit. Atq; deinde alii equi in locum reuersi ĩ officio fuerũt. Iterũ ambo Heroes ĩfestis telis infestioribus passibus infestissimis animis se petiuerunt. Et Sarpedonis quidẽ telum sine ictu e manu p̃siliit siniſtrũ hostis superuolãs humerꝝ. Sed nõ ita Patrocli: qui posterior telo emisso nõ modo ictu sed optato potius est: p̃forato Sarpedonis pectore p̃cordioꝝ tẽus: qua cor ubi sensus cingunt est atq; aĩa. Eo uulnere Sarpedon ueluti p̃cera quædã in mõtibus quercus: populusue: aut pinus: quã fabri carinæ destinatam ceciderunt: ante equos currũq; defluxit. Et quantus erat in puluere iacuit puluerẽ ipsum cruentũ moribundis manibus stringẽs: ac lamẽtãs instar rugiẽtis & ut magnaĩus Taurus ualidusq;: dũ ab adorto armẽtum leõe trucidat̃: sub illius dẽtibus gemit. Sic Lycioꝝ Rex sub Patrocli ferro gemebat. Atq; ita Glaucũ ex amicis amãtissimũ noĩe uocauit: atq; his uerbis allocut9 est. Glauce misi unq; bellator fuisti: si fortis strẽuusq; es: nũc maxime sis oportet. nũc tibi pugnæ difficultas amica: sit Primũ undiq; cõtractos ũdiq; Lycioꝝ duces exhortare ad Sarpedonẽ p̃tegẽdũ. deĩde cũ illis ĩmo ãte oẽs armis me p̃tegas. Aliter tibi dedecori semp̃ ĩfamiæq; fuero ab hoste spoliat9 armis quo uita spoliat9 suꝫ. Age igit̃ ĩpigre: & te ip̃m & oẽm nostrorũ manũum ad Sarpedõis mortui p̃pulsandam ignominiam excita. Hæc locuto termius uitæ oculos nareſq; occupat Ad quem patroclus aduenies calcem pectori impegit: & illinc spiritũ pariter & spiculum eruit. Eiusdem equos utriusq; domini morte destitutos ac territos grauioremq; anhelitum efflantes & in fugam paratos aggressi Mymidones

ibi retinuerũt:Glaucũ uero uæhemẽs cepit dolor animi atq; confuſio:q; opem illi & quidẽ rogatus ac tãtope rogatus ferre nõ poſſet:ob uulnus:quod ĩ brachio apud murum caſtrorũ manu Teucri fuerat paſſus:quod prænimia uexatione fouebat cõſtringens altera manu. Itaq; ad Apollinẽ hũc ĩ modum p̃cationis uerba cõcepit. Appollo príceps ut aliquãdo ĩ Lycia. Ita ex hoc loco(Vndiq; enim miſereris:qualis ego nunc ſum:exaudire potes)me audias anxiũ pro Sarpedone p̃ſtantiſſimo uiro Iouiſq; filio: quẽ nihil paſ ipſe neq; uiuũ a morte neq; mortuũ a cõtumelia defẽdit. Tu tamẽ da mihi:ut a defũcto ſaltẽ hoc dedecus p̃pulſem:quod p acerbiſſimos uulneris cruciat9 facere nequeo:manu nõ modo pugnæ:ſed etiã retinẽdæ haſtæ nõ ſatis idonea:toto etiã lacerto ĩgraueſcente p̃fluuio ſanguinis neſciẽte reſtingi. Quare príceps Appollo mitiga mihi dolores:ſana plagam:ſuggeſ uires: ut cõuocatos Lycios circa Sarpedonis corpus ad pugnã adhortari poſſim & imprimis ipſe pugnaſ. Huius p̃ceps exaudiens Apollo extẽplo ſanguinẽ ſtatuit:dolores ſedauit:& uim aío iniecit. Tũc Glauc9:ubi certa fide cognouit ſua ſtatim ab Apolline auditas p̃ces:tacito ſecũ gaudio affect9 primũ Lycior príncipes adit:cogit:hortaſ ad cadauer Sarpedonis p̃tegẽdũ. Deíde maioribus rapidiſq; paſſibus ad Troianos príncipes ire cõtẽdit Polydamãtẽ:Agenorẽ. Aeneã. Hectorẽ. Quos cũ p̃pius adiſſet:ita allocutus ẽ. Hector plãe te cepit obliuio auxiliariorũ príncipũ:q relicto natali ſolo dulciſſimiſq; pignorib9 ĩ tam lõginquã militiã tua cauſa uenerũt. Immo tua cauſa occũbunt:qb9 nec uius nec defũctis tibi curæ eſt auxiliũ ferre. Iacet Sarpedõ a Patroclo ĩ pugna ĩterfectus. Ille Sarpedõ príceps q Lyciam & iuſticia & armis tutabaſ. Sed uos amici ſubiciẽtes aío pudorẽ quæſo adeſte hõi:ne Myrmidones cadauer armis exuãt:ne ue ĩ ultionem ſuorũ:quos ad naues occidimus(quæ magna copia eſt)indigna edant ĩ tãto uiro exẽpla. Ad hunc nuncium: Troianos nouus & ſupra quẽ dici põt luctus ĩuaſit:amiſſo uiro:q &ſi alienigẽa tamẽ Troianæ ciuitatis p̃ſidium erat:tum p̃pter multas militũ copias:quas duxerat:tũ p̃pter excellentẽ eius ĩ bello ſingularẽq; uirtutẽ. Itaq; acri oẽs aío in Græcos recta ire cõtendunt:Hectore duce:cui mors Sarpedonis p̃cipue dolebat. E diuerſo Patroclus Danaos ad impigre occurendũ excitabat:& imprimis ambos Aiaces ſua etiã ſpõte p̃nos ita allocutus eſt. Aiaces nũc uos iuuet pugnare:nũc uobis ſimiles eſte:q p̃ſtantiſſimi fuiſtis:nũc aũt & cæteris & uobis ipſis eſte p̃ſtantiores. En Sarpedon iacet ille:q primus caſtrorũ p̃ruit murũ. Capiamus itaq; cadauer:ut ſpoliem9:edamuſq; ĩ eo peſſima exempla:in terempto adhuc aliquo ſociorum ſuppetias illi ferentiũ. Hæc Patroclus. Illi aũt ĩ quod admonebanſ per ſe iam facere ardebant. Igitur ubi utrinq; hinc Lycior Troianorũq;:illinc Myrmidonũ atq; Achiuorũ inſtructæ phalanges ſunt:cuj horrẽda hoſtum uociferatiõe fremituq; armorũ cõ curſũ eſt ad Sarpedõis corpus. Iuppiter uero:ut circa cadauer cariſſimi filii pugna multa ærũna acclade nobilis exiſteret feralẽ effudit pugnãtib9 noctẽ. Ibi Troiani priores hoſtem ſiecerũt:occiſo quodã nõe poſtremis Myrmidonũ:cui nomẽ erat Epegeio:Dii Agaclæi filio:q Budei frequẽti ſãe oppido regnauerat:ſed ppetrata cæde(Et erat cõſobríus:nec is mal9 uir: quẽ occidit)ap Peleũ ac Thetidẽ famulatũ abiit. Et ab eiſdẽ poſtea cões Achillis filii miſſus ad bellũ Troianũ. Et nũc ad cadauer mãum admouẽti Hector mediã caſſidẽ ſta pcuſſit ſaxo:ut toto corpoſ bifariã diſpſo Epegeius ĩ ora cõcidens ſubito interierit. Cuius obituj amici tui Patrocle:ac ſocci:tu grauiter ferẽs ad p̃mos p̃ceſſiſti pugnatores impetũq; ĩ aduerſos Lycios Troianoſq; feciſti:inſtar pnicis accipitis:q terrorẽ ſecũferẽs in uolucres:quæ Colii ac Pſeæ dicunt:inuadit. Atq; ibi tu item ſaxo ita pcuſſiſti cerui

cem ſtenelai Ithemeno gẽiti:ut neruos quoq; reſcinderes. Tũc Troianoꝝ ꝓma acies cũq; his ipſe quoq; Hector ꝓpellẽtibus tantũ retro fugiẽdo ceſſit q̃tum quis aut in certamine iaculandi aut i bello amẽtatã haſtã q̃tacunq; ui iniaculari põt: trãſcurſo hoc ſpacio príceps Glaucus eoꝝ:qui modo terga uerterãt primus pectora cõuertit ſentiẽs ab inhærẽti humeris hoſte ſe premi. Is erat magnaíus Balthycleus Chalcõis filius Hellade lares habẽs íter oẽs Myrmidonas opibus copiíſq; facile príceps. Huic Glaucus repẽte cõuerſus medium pectus tælo cõfixit. Hoc ictu cũ ſonitu ille collapſus magno mortis ſuæ (Erat.n.uir egregius) Græcos quidẽ dolore. Troiãos aũt gaudio affecit. Quo magis troiani cõferti cadauer Bathyclei circũſiſtunt. Cræci quoq; nec ipſi uirtutis ímemores gradũ ꝓmouẽt. Ibi Meriões troianũ quẽdam occidit:aío uiribuſq; íſignem:noíe Laogonũ filiũ Onetoris: qui í mõte. Idæo erat flamẽ Dialis: & tanq̃ deus quidã celebrabat a populo. Occidit aũt ꝓtinus cõfixo iaculo í loco:q ſe cundũ aurẽ ac malam eſt. Aeneas aũt Merionẽ ipſum ſub tegmine clypei ꝓcedentẽ cõfidẽs excipe poſſe:iaculo iaculũ iecit:quod ille ex aduerſo intuitus corpore í ꝓnum ſubmiſſo deuitauit. Ita caſſo ictu tælũ ꝓteriens hoſtẽ prioꝝ ſui parte cũ ferro humi de fixa ímobile ſtetit. Supiore uero eximpetu ipſo cõtremuit. Ea de re índignat⁹ Aeneas tamẽ ad hoſtẽ inquit. Meriões ſi te cõtigiſſet tælũ quod uibraui:q̃tũlibet ſtrẽuus ſis: ab iſta te ſtrẽuitate in ꝓpetuũ cõpeſcuiſſet. Cui reſpondẽs Meriones, Aenea inqt arduum tibi fuerit:& ſi bellator fortis ꝑualiduſq; es:quicũq; mortales tibi occurrerint in acie eos oẽs tua robuſta dextra extíguere. & ut talis ſis:q̃lis es:& ob hoc tibi placeas: tamẽ cũ ſis & ipſe mortalis (mihi crede) ſi te mediũ iaculo nãciſcar:cõfeſtim mihi gloriã:Diti aíam tribues. Hæc Meriones:quẽ caſtigãs Patroclus Quid iſta inqt mi Meriones altricaris? Ha minime te decet hæc hominẽ eximiũ:nec dicere attinet. Ante probra ingerẽte ſibi Troiani a cadauere ſubmouebũtur:niſi prius eorum aliquem ſtraueris. Molimentũ prælii í manibus eſt:cõſilii í uerbis. Eapropter nõ loquacitate nunc opus eſt: ſed pugnacitate. Hæc locutus ipſe ꝓceſſit. Merioneſq; ſecutus eſt:deo cuidam utercq; ſimilis. Qualis aũt ex ictibus Calonuꝝ alioꝝue materiæ cæſaꝝ in confragoſo mõtis dorſo redditur longe reſonans ſtrepitus:talis eſt campeſtri illo certaminis loco tũc reddebatur ex ictibus enſiũ lãcearũq;:ſcuta uel alia arma ferientiũ:ut nemo iam:q̃ uis ſolers:dium Sarpedonem poſſet agnoſcere. Ita ꝓrſus a uertice ad extremos pedes aggeſtu cruoris:teloꝝ:puluerís obſitus erat. Circa quẽ nõ aliter & hi & illi incumbebãt pugnæ:q̃ muſcæ ſub uernũ tempus ad calas:cum circũfuſæ plenis lacte mulctris ſaturant uoracitatẽ. A quo ſpectaculo Iuppiter nuſq̃ deflectebat oculos ſed defixo ſemp obtutu atrocitatẽ pugnæ cõſiderabat. Multũ ſecũ aío ac ꝓmultũ reputãs de nece patrocli nũ ꝓſtaret eũ illinc ſupra Sarpedonẽ í ipo ardoꝝ certaminis ab Hectoꝝ uita armiſq; ſpoliari:an certamẽ maiori quoq; ſtrage cumulari. Tãdem hoc ei antiquus uiſum eſt ut patrocl⁹ Troianos urbem uerſus Hectoremq; repelleret cũ magna hoſtiũ cæde. Itaq; Hectori ante oẽs timidã fugæ ſentẽtiã iniecit. Is ítellecto Iouis ímpio & ipſe cõſcẽdit currum:í fugãq; cõuertit:& idem alios facere iubet:quod & fecerũt. Adeo ut ne Lycii quidẽ ſibi perſtandũ eſſet putauerint:territi oẽs cũ regẽ ſuũ uiderũt tãta coaceruatũ ſtrage hoíum:q ſup illum Ioue ardorẽ pugnæ accendẽte ceciderãt. poſt ſuoꝝ fugam hoſtes Sarpedonẽ ſpoliãt inſigni armatura. Eã patroclus ad tẽtoria ferẽdam ſociis dedit. Tũc Iuppiter ad Apollinẽ íquit. Age nũc care Apollo ito ad Sarpedõis cadauer:& primũ concretũ uulneꝝ cruorẽ abſtergito:deíde ꝓcul ſane illiũ abſportatũ fluuiali aqua abluito:cuꝝ Ambroſia inungito:tum ímortales ueſtes

induito. postremo remittito delegato hoc officio fratribus geminis sopori & lœto celerib9 designatorib9: q cõfestim ferãt ĩ patriã Lyciam: atq; ĩ celeberima ciuitate cõsti tuãt. Ibi fratres: ppinq; necessarii: ciues funeri iusta psoluẽt: monumẽtũq; cũ titulis extruẽt. Hic enĩ suus est honos defunctoꝝ. Sic locuto patri Apollõ obtẽpans ab Idæis mõtib9 ad locũ asperrimæ pugnæ delatus ptin9 Sarpedõis cadauere cõgerie tæloꝝ extractũ ac pcul sane illinc asportatũ fluuiali aqua absterſit. Ambrosia inunxit: ĩmortales uestes induit: ac remisit delegato hoc munere fratribus geminis sopori ac lœto celerib9 designatoribus: q cõfestim ĩ patria Lycia atq; ĩ celeberrima ciuitate sta tuerũt Interea patroclus cũ cæteris equitib9 tum suo Autumedõte iusso dare habẽas Lycios ac Troianos ĩsequi pgit. demẽs qui amici præcepta nõ audiit. quod si feciſſet: ĩfœlicez exitũ subter fugerat. Sed. ſ. dei mẽs: q̃ hõis prævalet. Iuppiter enĩ illius cordi iniecit. ut eo ĩtenderet aĩum quod in suam perniciem recideret. Ibi quem primum aut quem postremum patrocle morti dediſti: cum te quoq; ad mortẽ dii uocarẽt? primũ dediſti morti Adrestum. Secundũ Autonoum. Tertium Etheclum. Quartũ Perimuz Megæ filium. Quintũ Epistorem. Sextum Menalippum. Septimũ Elasum. Octauuz Muliũ. Nonũ Pylartẽ. his occisis cæteri nihil: q̃ de fuga cogitabant: usq; adeo ut nisi phœbus Apollon in excelsa stetisset turri: Græci sub patrocli mãibus (Is enĩ præibat hostem cedẽs) fuerãt augustam Troiam ipo victoriæ cursu euersuri. Ille enĩ deus patroclum destructũ: Troianos cõseruatos uolẽs ter ĩ latus muri uadentem patroclum totiẽs splendẽti parma diuinis mãibus obiecta r̃ppulit. Quarto cũ idem dæmõi similis insiliret: tunc eum trucibus minis Apollon affatus est. Cõcede huic patrocle: qm̃ tibi fatale nõ est urbẽ hanc tuo Marte subuerti: nec tuo tantũ: sed ne Achillis quidem qui est multo p̃stantior. hæc Apollon: Cuius indignationem sibi deuitandã patrocl9 existimãs lõge illinc retro cõcessit. hector autez inhibita ad portã Scæam fuga stabat incertus cõsilii: Vtrum ĩ medio pugnãtium globo dimicaret: An copias suas subiſ muros adigeret. Ita hæsitanti Apollon astitit sub imagine Asii uiribus atq; ætate florentis: q erat hecubæ frater: Dymantis filius: lares habens ad fluẽta Sangarii Phrygiaz interfluẽtis. Huic similis Apollo ad Hectorẽ inquit. Hector quid ita cessas a pugnando: quod nequaq̃ est ex tua uel utilitate uel dignitate. Vtinã quanto te uiribus ĩferior sum: forem tanto superior. Nam primo quoq; tempore esses luctuoso hoc bello perfunctus. Sed age intende ĩ Patroclum equos: si forte tibi tribuat hanc Apollo palmã: ut eum occidas. Hæc Apollon affatus Hectore Cebrioni fratri iubẽte flagellar̃ equos ut in hostem ire contenderent: aciem subit: miserũq; tumultũ Græcis intulit cum Troianorum & Hectoris gloria. Ipse uero Hector iusso fratre Cebrione in aciem atq; in Patroclum recta equos agere: cæteros Græcos omittit. Hoc conspecto ille inuicem desiliit curru: trãslatoq; in leuam tælo dextra corripit marmoreũ iustæ magnitudinis saxum: quod cõmode manu posset amplecti. aduocatisq; uiribus: cum cito fuisset hosti uicinus: saxũ excutit: quo non frustra excusso frontem Cebrionis equorum fræna moderantis ita percussit: ut non exterior galea: neq; interius sincipitis os sustinerent: afflictisq; supercilijs ambo lumina ante pedes in puluerem defluxerũt. Tum ipse oculos suos subsequens fugiente corpus anima e curru decidit in caput ludicro more natãtium. In quẽ cauillans Patroclus. O factum male inquit: q̃ agilis hic uir: q tam strẽnue saltat. Profecto si q̃ndo ĩ mari deprehẽsus esset ttẽporis importũitate: poterat p̃cipitato de naui corpore urimãdis ostreis bonam partem alere sociorum. Cum ĩ plão tam agiliter de curru desiliat. Nimirũ & ex Troianis sũt: qui strænue saltãt. Sic cauil-

latus in mortuum tendit instar leõis: qui duz sæuit instabulãtes oues: accepta ĩ pect o re plaga: suapte ferocitate occũbit. E diuerso aũt Hector e curru desiliit illi occurs9: ut q̃les duo leones cũ natura atq; ætate magnanimi: tum p̃senti famæ sæuiores circa interẽpti cerui corpus ĩ mõtano dorso prœliãtur. Tales hi duo prestãtissimi belli principes circa Cebrionẽ cõcurrẽtes mutuũ exitium inferre niterent. Et Hector quidẽ cadauer arripiẽs capite quoquo modo uẽdicaꝫ laborabat. Patroclus aũt e diuerso raptũ pederetinere: cæteris Græcis accerrimam pugnam cõserentibus. Et ut Euro ac Noto: cũ inter ambos exorta seditio est. certãtibus uter ĩ aduersum inflectat mõtuosam syluam fagis: ornis: esculis cõfragosam perpetuus sed alternus quidem sonus auditur: q; stridunt rami: crepitãt arbores. Si quæ frãguntur foliisq; ramos uestiũt ad arbitrium uentoz̃ p uices in diuersa uolitãtibus. Sic ambæ partes ĩ mutuam pniciem ĩcitabant auidiores iferrẽdæ pestis: q̃ cautiores deuitãdæ: multis inuicez̃ lanceis ĩ hostilia membra penetrãtibus multis sagittis mutuo iuolãtibus: multis saxis & his p̃magnis scuta quatiẽtibus. Ipso Cebrione: Cuius de corpore certabaꝫ. Iacẽte ĩ medio ut grãdib9 mẽbris: ita p puluerẽ resolutis sine ullo iam sensu solitæ aurigatiõis. Cũ ergo sol medio cælo teneret cursuz̃: tũ maxime missilia ex utrorũq; mãib9 emicabãt: p multiq; utroq; de exercitu cadebãt. Inclinante autẽ se eodẽ sydere: tunc supra modũ uires inualuere Græcorũ. Hinc Cebrionẽ e mediis tælis atq; e tumultuosa acclamatiõe Troianoz̃ p traxerũt. At Patrocl9 ter ĩ Troiãos animũ: quo eos pessime oderat: truci uociferatiõe significans: atq; ipsũ Marti similis irruit: totiensq; nouenos homines luce uiduauit. Q uarto aũt cum dæmoni par irruisset (Etenĩ iam tu9 Patrocle apparebat ĩteritus) Apollo occurrit sane terribilis: sed ne humani illum oculi possent ĩter acies agẽtem dignoscere: multo aere optus: atq; ita in ipso fremitu tumultuq; bellantiũ stans a tergo terga ipsa p̃cussit: obliquaq; manu latos hominis humeros retro cõuertit. Conuerso truculentis oculis galeam de capite discutit: qua in humũ cum tinnitu delata ad pedes equoz̃ equinæ cristarũ comæ puluere ac cruore fœdatæ sunt. Res quã antea fas non fuerat cõtigisse. Cuz hæc galea illud diuini hominis caput frõtemq; protegeret. Cui9 nũc gestãdæ dignitatẽ Iuppiter Hectori dedit. & ipsi iam morti uicino: post discussam galeam tælũ: quod ille manu tenebat: magnũ crassum: graue: & pinde ferro præfixũ: ĩ manu Apollo omne cõminuit: Dehinc loricam soluit: quæ una cum clypeo pedum tenus demisso ex humeris defluxerunt. Stetit igitur ad hãc offensionẽ Patroclus attonit9 & mẽte pariter ac mẽbris captus. Cum ecce Euphorbus Panthi filius uel iacu latiõe: uel cursu: uel equitãdi pitia ĩter æquales eminẽtissimus. Si quidẽ aliquãdo p̃uectus curru uiginti uiros ex eoz̃ curribus deturbarat: adeo rei militaris erat peritus. Is nunc tibi Patrocle primus a tergo ueniẽs medios humeros comin9 tælo cõfixit. Sed haud quaq̃ protinus lœtale uulnus inflixit. Iterũq; reuulso: quod cõiecerat: tælo refugit: globoq; se imiscuit: nõ ausus uel inermẽ ĩ pugna expectare. At ille & diuina & humana plaga afflictus: ut mortẽ deuitaret: ad socios se recipiebat: quẽ Hector cõspicatus & sauciũ & recedentẽ propius apud ipsas cateruas adiit: extremũq; illius latus ita lancea pcussit: ut ferrũ e cõtraria parte existeret: quo uulneꝫ Patroclus cũ magna tuz̃ sociorũ mœstitia tũ corporis sui ruina p̃stratus est: q̃si ualẽtissimus quidã aper a leõe mactatus. Nam ut aliquado ĩ arduis iugis se ferræ: cũ ad fonticulũ forte cõueniunt: utraq; supbi spiritus: utraq; sitibũda: utraq; prior bibere uolens de iure potãdi rixant: tãdẽ leo ui ac uirtute supior aprũ multis suspiriis uulneribusq; fatigatũ necat. Sic eximius Hector eximiũ Patroclũ tot hominũ interfectorẽ occidit. Eiq; iacenti insultans

glorioſe ait Patrocle minabaris euertere oppidū meum: pdere oppidāos: fœmineū ſexum in captiuitatē abducere: primū ad naues deinde nauibus ad patriā tuā demens in eaꝝ cōſpectu & equi mei rapidis pedibus atq; auidis pugnā iuadunt. Et ego ex omni pube fortiū Troianoꝝ fortiſſime pugno: qui ab eis exitialem diē propulſo: inteq; conuerto. Nā hoc in loco uultures te atq; aliæ infauſtæ alites depaſcentur. Miſer: cui nihil opis Achilles tuus: cū tam ſit ſtrenuus: tulit: q plurimis uerbis proficiſcenti tibi p̄ceperat: Caue Patrocle ne prius huc ad me redeas: q̄ illū homicidæ Hectoris thoracem ferro tuo cōfoſſum ſanguine tuo pfondas. Hoc ille cū dixit ita fore: cui⁹ ſtultitiæ eras tibi pſuaſit. Ad quē liquente iā animo Patroclus. Tu uero inquit magno pere nunc gloriaris Hector: quaſi iuſta uictoria ſit mei occiſi. & nō eā Iuppiter tibi atq; Apollo tribuerint. Ipſi enī: quod facile eis fuit: me morte mulctarunt. Ipſi: qui detraxerunt ab humeris meis arma: primū aduerſo ioue ac triſti fato Apollo me occidit. deinde ex hominibus Euphorbus: tertius tu acceſſiſti: quales ſi mihi in acie occurriſſent uiginti: uiginti meo tælo occidiſſent. Cæterū tibi hoc dictū uelim: quod in pectus tuū dimitte: nec tu diueris ſuperſtes: iā tuus interitus aduentat: & atra dies tibi impendet ſub inuicti Achillis obeūda manibus. Hæc memorantē mors inuaſit: & anima fugit cōplorans illū ætatis florē: illud robur a ſe relinq; atq; ita ad infernū cōceſſit. quē ſic defunctū Hector tamē allocutus eſt. Patrocle quē mihi nunc matuꝝ uaticinaris obitū: q̄s cōpertū habeat? quin ipſe quoq; Achilles: & ſi Thetidis proles eſt: meo tælo pcuſſus ut nunc tu: ſpiritū reddat. Hoc ubi dixit: calcē cadaueri incuſſit: lanceā dum educere nititur corpus quoq; cū lācea leuauit: quod cū excutiēs deieciſſet. humi ſupinū ſtatim cū eadē: quam euulſerat: lancea: in Autumedontē pergit & ipſum feriendi cupid⁹. At illum īmortalium fuga equorum abſtulerat. Quos equos Peleo dii immortales donauerant. Egregium haud dubie munus.

ILIADOS Liber. xvi Explicit. Incipit. xvii.

On autem fortem Menelaū Patrocli ī pugna a Troianis ītерfecti caſus latuit: q per medios bellatores fulgētib⁹ armis irrumpēs pro eo pugnabat: quemadmodū mater q̄rula pro uitula: quā primū peperit. Ferebat autē & haſtā & clypeū ī ei⁹ exitium parat⁹: quicunq; cōtra ſe uenerit. Nō tamē ſtrenuus Panthifili⁹ Patrocli caſum neglexit: p̄ſto nanq; affuit his uerbis Mebelaū allocut⁹. Menelae nobilis populoꝝ princeps cōcede hinc: mitte exāimem: & ſāguine aſpſa ſpolia mihi relinq̄. Si quidē nemo me prior Troianoꝝ & fortiū cōmilitonum patroclū in cōfertiſſima pugna uulnerauit. Sine igitur ut pulcham ad troianos gloriam referam: ne ego te petam: & caram tibi animam auferam. His per quem indignatus Menelaus. Iuppiter inquit pater haud æquum eſt cuiq̄ ſuperbe gloriari. Neq; enim pardi tanta uis: neq; leonis: neq; pernicioſi apri: cui maximus in pectore furor eſt: & propter robur toruitas: quantum Panthi filii: haſtæ peritia ſe iactat: neq; uiribus & iuuentæ flore ſuperbus equorum domiton utinouit qui mecum congreſſus exprobrauit: & ut ignauum inter Danaos arguit. Sed nō arbitror pedibus ſuis reuerſum cara cum uxore & amantiſſimis liberis lætaturū. Ita ego tuas nūc uires retundam: ſi mecū forte cōgredieris. Veꝝ te hinc abeas: & in globū redeas moneo: neq; me puoces: anteq̄ te ulciſcar. Malefacta etiam ignauus nouit. Sic ait non tamen ille pſuaſus. Nunc ego fratrem meum inquit Meneale abſte interemptum ulciſar. iactabun-

dus concionaris? Viduã uxorẽ intra nouum thalamum in maximo luctu & mœrore eius filios reliquisti. Essem sane solatio miseris: si caput tuum & arma ferrum inq; pãthi & diæ phrontidis manibus deponerẽ. Sed nõ in longum hæc uerba sine pugna sine uiribus: sine metu deducantur: Simul hæc dicens soliduꝫ clypeuꝫ ꝑcussit in quo ferri acies incuruata est Tum Menelaus precatus iouẽ patrẽ in euꝫ delatus imum stomachum trãsfixit. Auxit autẽ uulnus ipse suis uiribus fretus. Nã ex alia parte ꝑ mollem ceruicem mucro euasit: insonuit ipse cadens Euphorbus: insonuerunt & arma: sanguine labefacti capilli gratiaꝫq; similes auro & argẽto ornati. Qualiter autẽ pulcherimum oliuæ ramum libero in campo colit agricola: ubi limpida & longe fulgẽs aqua scaturit: in eã oĩum uentoruꝫ flatus spirãt & albis floribus uestit: ꝙ si repente uæhementiore uento agitat deiectis bacchis tota opitur terra. Talẽ panthi filiuꝫ strenuum Euphorbum exanimẽ pulcherrimis Menelaus armis spoliabat. Et quẽadmodum leo in mõtibus nutritus uiribus fisus pascẽte armẽto letissime primuꝫ bouis ua lidis dentibus ceruicẽ inuadit. inde & sanguinẽ & uiscera lanians pascit. Vndiq; autẽ & canes & pastores clamoribus cõcursant. nõ tamẽ cõgredi ausi palido metu detinẽtur. Sic nemo Troianoꝝq; cum Menelao manum conserere audebat. Abstulisset ergo Euphorbi arma & quidẽ perfacile: nisi ei Apollo inuidisset qui Marti similẽ Hectorẽ in mente Ciconum ducis facem transfiguratus his uerbis admonuit. Tu nunc Hector Achillis equos prosequi nõ cessas. difficiles captu sunt: neq; domitores mortales neq; aliũ q̃ Achilleꝫ imortali matre ꝓgenitum uectorem recipiunt. interim strenuus Atrei filius Menelaus pro patroclo decerneus optimum Troianorũ interemit panthi filium Euphorbum. eumq; a belli cura absoluit. Sic fatus iterum deus in certamina mortalium descendebat. Tum Hector graui mœrore affectus mente turbata circũspexit acies: mox & arma pulcherrima & humi iacẽtẽ agnouit. fluebat ꝑ riuulos accurrit q̃ primũ inconfertissimum globum: armis fulgentibus: clara uoce proclamans: inextinguibili fiammæ similis. Neq; latuit Menelaum. qui animo perturbatus Hei mihi inquit. Si optima arma & patroclũ hic mei honoris gratia relinquo interemptũ. Vereor enim hinc ne quispiã Græcoꝝq; qui me solum cum Hectore & Troianis pugnam detrectare uiderit: me arguat: inde ne unũ me plures circumueniãt timeo. Hector hoĩum troianorum caterua stipatus aduentat. Sed quid hæc mihi dilecta loqueris anima? nã cum quispiam diuino uiro & a deo honorato cõgredi audet. magnũ sepenumero accipit detrimentum. Nemo igitur Græcorũ me Hectori cedentem arguet: quoniã adeo pugnat: ꝙ si forte Aiacẽ conuenirẽ ambo reuersi etiaꝫ cõtra ipsum deũ pugnã instauraremus. si quo pacto ad Achillẽ amici corpus referre possemus qd̃ & si malũ: tamẽ satius esset: dũ hæc mente uolueret Menelaus interea cũ troianis Hector præsto affuit: ille relicto cadauere pedem rettulit subinde respiciens more leonis quẽ canes & pastores a stabulo astis & clamoribus abigũt. Cuius generosus aĩus ab aula inuitus discedit: haud aliter Menelaus cũ a patroclo in amicũ globũ se recepisset cõuersus undiq; Aiacẽ magnũ thelamonis filiũ oculis reqrebat. Eũ ergo a sinistris socios hortantẽ & hostẽ ꝓcellẽtẽ uidit. Si quidẽ magnã eis formidinẽ Apollo incusserat. Hũc cursu assecutus Menelaus: Aiax inqt arcẽ festinemus: ut exanimẽ Patroclũ uẽdicem9: cũq; licet & uita & armis spoliatũ ad Achillẽ referamus: Armis enĩ Hector potitus est. His uerbis Aiax aĩo turbatus cõtinuo ꝑ cõfertissimos pugnatores euasit ipse & menela9. Iã Hector Patroclũ armis pulcherimis spoliatũ trahebat: ut capite ãputato truncũ cãib9 ꝓiiceret deuorãdũ. Cũ Aiax clypeo tectus ignis i

ſtar aſtitit. Quo uiſo Hector ſuor̃ ſe globo cõmiſcuit: & aſcẽſo curru armor̃ ſpolia Troianis in urbẽ ferẽda tradebat. Id magnã ſibi gl̃iaz fore ratus. Tum Aiax Patroclũ lato clypeo operiẽs ſtetit: & ſicut leo ꝑ caulis: q̃bus in ſylua comitatus obuiã ſibi uenatores uidens uiribus toruus ſupciliuz uellit: ut oculos cõtegat. Ita hinc Aiax ꝑ Patroclo. Inde menelaus magnuz ſub pectore dolorẽ ꝑmens decernere. Tuz glaucus Hyppolochi filiꝰ Lycior̃ optimꝰ Hectorẽ torue ſubaſpiciẽs graui oſone ꝑturbauit. Hector inquiens pulcherrime: in pugna longe es inferior. falſo ſane laudaris ut ſtrẽnuus: cũ fugias: age quo pacto Iliũ & Ilii populũ ſolus defendes? Nemo enĩ Lyciorũ cũ Græcis cõgredit: cũ gr̃a habeat̃ nulla q̃ ꝑ ciuitate cõtinuũ cũ hoſtibꝰ bellũ gerũt. Quoniã pacto uiribus iferiorẽ eripies e mãibus hoſtiũ timide cũ. Sarpedonẽ & amiciſſimũ tibi & ſociũ auibus laniãduz & ꝑdæ reliq̃ris? Cuius uita & ciuitati & tibi magno uſui erat. Tu uero ne canes quidẽ abigere ab eo uoluiſti. Iccirco ſi quis mihi nũc Lycior̃ crederet: patria oẽs repetita. Troiã ad manifeſtũ relinqueremus excidiũ. Nã ſi Troiani intrepide aliq̃d auderẽt: ut aſſolent: qui ꝑ patria pugnãt: q̃ primũ Patroclũ Iliũ traxiſſemꝰ: qđ ſi otigiſſet: mox Græci pulchra Sarpedõis arma noƀ reddidiſſent. Cũ tãti uiri & Græcor̃ optimi & comites & amici belligerãdo ceciderunt. Tu autez magnanimi Aiacis aſpectũ nõ ſuſtinuiſti: cũ e regione pugnãtẽ uideres. Neq̃ recta cũ eo cõgredi auſus eas: q̃nquidẽ eſt: q̃ tu fortior. Hunc torto uultu intuitus Hector Glauce inqd. Quit tãdẽ talis taz ſupbe loqueris? Profecto amice ego te præ cæteris fœcundæ Lyciæ incolis ſapere arbitror. Ver̃ de te nũc cõqueror maiorẽ imoduz tali me aĩo inſimulaſſe: q̃ magnũ Aiacẽ ferre minime poſſim. Nõ ego certamẽ neq̃ equorũ ſtrepitũ detrectaui. Ver̃ Iouis quẽ uiri cõſilio ſemp potitus eſt. Is nãq̃ & potentẽ ꝑterret uir̃ uictoriã facile aufert. Nõnunq̃ & ipſe cõpellit ad pugnã. Sed age amice adſis oro: & qualẽ me gerã ꝑſpice. An ſemper timidus ſim. ut p̃dicas: an Danaorum acerrimũ ne mortuũ Patroclũ ſibi uendicet impediã. Simul hic fatus clara uoce ad Troianos cõuerſus O Troiani inquit Lyciiq̃ & dardani bellatores uiri ſitis: amici recordamini bellicæ uirtutis: ut opa ueſtra fortiſſimi achillis optimis armis induar: quæ interempto Patroclo abſtulimus. Sic clamans ꝑperat Glorioſus Hector e ſanguinea pugna & celeri curſu nũdum longe profectos comites Iliũ gl̃ioſa achillis arma auferre iuſſos aſſequitur. Eminus itaq̃ a triſti pugna mutatis armi ſua ſacrũ Iliũ deferrẽda mãdauit: & imortalia achillis ĩduit: quæ dii ſuperi Peleo patri: dilecto ipſe filio ſe nex tradiderat: qui tñ in patriis armis nõ cõſenuit. Hectorẽ igit̃ ut procul diuini achillis armis munitũ deſpexit Iuppiter cõcutiens caput hæc ſecũ. O miſer. Neq̃ enĩ nũc de morte cogitas: quæ iam aduentat. Tu imortalia arma indueris: uiri fortiſſimi: quẽ alii tremunt. Cuius tu comitẽ & benignum & fortẽ interemiſti: arma autẽ nulla moderatione accepiſti & humeris diripuiſti. Ver̃ nũc tibi magnas uires armor̃ præmium ꝑſtabo: qm̃ nunq̃ e prælio pedẽ turpiter rettuliſti: & excipiet gl̃ioſa achillis arma. uxor andromacha. Dixit & Ceruleis ſupciliis annuit Iupiter: aptauitq̃ Hectori arma Mars terribilis atq̃ inuictus dux ei in pugnã fuit. Hi uires Hectori imenſas p̃ſtiterũt. Sic ad cõmilitones reuerſus clariori uoce & coruſcis armis perq̃ ſiles magnaio achilli uidebat̃. Tũ ſingulos horatꝰ Meſthlẽ: Glaucũ: Medõta: Terſilochũ Aſceropæũ Diſenora: Hippothoũ: Phorcẽ: Chromiũ: & Ennomõ uatẽ hos inq̃ hortatꝰ: audite inqt i numeræ gẽtes & cõmilitones mei. Nõ. n. q̃ tãtæ idigeã mlt̃itudinis a p̃riis ſedibꝰ ueſtrũ ſingulos exciui: ſed ut mecũ troianas nurꝰ & puos liƀos alacres a bellicoſis Achiuis uẽdicetis: qđ cũ uidero mũera uoƀ & uictũ oſtituã. hoc pacto ſingulor̃ alacritatẽ

& animos excitabo: quaꝫ ui recta cũ hoſte cõflixerit: uel occidat pulchre: uel uincat hæc belli uirtus eſt. q uero Patroclus q̃is mortuũ in troianoꝫ rediget poteſtatẽ: cedetq; ei aiax: dimidiata ipſe ſpolia: ego reliquũ recipiã. Propterea nõ minore q̃ ego gloria afficiet. hac hectoris oratione troiani conſiti recta in Danaos infeſtis tælis impetũ fecerunt: ſpe bona cõfirmati poſſe ſe Aiaci thelamonio ui Patroclũ auferre. Stulti ſane: multi enĩ illic Aiacis enſe ceciderũt. Q ui tũc menelaũ allocutus Generoſe inquit amice: mĩme ex hac pugna ſpero nos ĩcolumes redituros: nec tã exanimi Patroclo q fortaſſe a troianis canib9 & alitibus exedet: q̃ mihi tibiq; timeo: ne q̃ calamitate afficiamur. Inimica enĩ nebula oĩa opit. En nobis hector graue exitiũ. age optimos græcoꝫ huc aduoca. Si qs audierit. Paruit dicto menelaus: & clare ꝓclamãs. O græcoꝫ inquit amiciſſimi duces & ꝓncipes: qui apud atridas Agamenonẽ & menelaũ publice uictitatis: & ſinguli populis impatis. Ex loue.n: honor & gl'ia ꝓuenit neq;.n. facile Singulos ducũ uidere in tãto ꝑlii tumultu licet ueſtrũ inq̃ quiſq; huc ultro ꝓperet. Sibiq; dedecori reputet. Si patroclus troianis canib9 ludificet. hæc clamãtẽ ɔtinuo audiuit Oileus aiax: & ꝓmus accurrit. Inde Idomeneus: Idomeneũ ſecut9 eſt merio nes marti ſil'is: altiq; quoꝫ noĩa qs cõprehẽderit: qui mox præliũ ĩſtaurauerũt. Verũ troiani ꝓres duce Hectore ſubiti cõflixerũt & q̃ſi in obuiũ flumẽ fragore magn9 irati maris fluctus deferẽt: & ſũma littora æſtuãte mari roboãt: tãto illi clamore ĩuaſerũt Græci aũt unanimes Patroclũ circũſiſtere: ſuiſq; clypeis ꝓtegere. q̃s dẽſis tenebris offudit Iuppiter: neq; enĩ patroclũ uiuẽtẽ oderat: utputa Achillis comitẽ. Oderat aũt q troianis canib9 p̃dæ relinqueret: hac gr̃a in auxiliũ ſocios exciuit: ꝓres aũt troiani irruerũt. Inde relicto Patroclo: nullo: q̃ uis cædis auidi: ĩterempto: pedẽ referebãt. paꝫ tñ abfuit: qn exanimẽ uẽdicarẽt. & ĩ fugã achiuĩ uerterent: niſi nõ parũ aiax troianos ꝑturbaſſet: q & ſpecie & uiribus p̃ter fortiſſimũ Achillẽ cæteris p̃ſtabat Græcis. Irrupit aũt ĩ ꝓmã aciẽ apro ſil'is: q̃ĩ mõtibus canes inuaſiſſet & uallidos & laborioſos faci le ĩter denſa ſyluaꝫ diſſipat: talis clari Telamonis filius aiax facile ꝑ troianos euaſit: q patroclũ circũſtabãt intẽti: ut eo in urbẽ ꝓtracto: gloriã ſuoꝫ ꝓpagaret. tuꝫ nobilis Lethi pelaſgi fili9 Hippothous clypei loro patrocli pede ꝑforatis neruis alligato per cõfertiſſimã pugnã trahere Hectori & troianis gratificaturus: at ſibi exitio fuit: quo nemo q̃is cupidus eripe potuit. Eũ nãq; Telamonis fili9 ꝑ globũ ĩſectatus ĩ maxilla ꝑ galeã crinibus equinis criſtatã & graui ictu diuiſã uulnerauit: tũ cerebrũ cruore ꝑfuſuꝫ ꝑ haſtã ex uulnere decurrit: ita amiſſis uiribus patrocli pes ei9 mãibus elapſus ꝓcubuit: ipſe quoq; ſuꝑ eo in faciẽ cõcidit a lariſſa patria ꝓcul: neq; amãtiſſimis parẽtibus educatiõis præmia exoluit: cũ breui uita frueret: magnanimi aiacis haſta interimeret. Hector autẽ iterũ in aiacẽ haſtã iaculatus eſt: quã ille e regione in ſe deferri intuitus parumꝑ declinauit. hinc ſchediũ magnanimi Iphiti filiũ optimũ phoceoꝫ: qui clara panopei domo habitãs multis uiris impitabat: media oſſiũ cõpage uulnerauit Ferri autẽ acies per ſummum humeꝫ euaſit. inſonuit ipſe cadens & ſub eo arma: inde aiax Hippothoi filio phorcine defendẽti enſe mediũ uentrẽ perfracto thorace hauſit. Is prolapſus terrã manu apprehendit. Interim cũ comitibus ſuis clarus Hector diſcedere: Græci uero magnis clamoribus exanimes Phorcina & Hyppothoũ trahere: & armis ſpoliare. Troiani Achiuis bello impares Ilium repetere: græci uiribus & uirtute ſua gloriari nihil ad Iouem referrentes. Tũ Apollo Periphanti præconi: iphiti filio ſil'is: qui apud patrẽ paterna in arte conſenuerat Aeneã admonuit (Notat enĩ quod conſuledum foret) Aenea inquit: quoniam pacto preter dei uoluntatem

apud altū Iliū desedetis? hostes uiribus: uirtute fortitudīe: & in numero suoꝝ exercitu freti uictoriā prosequunt. q̄ longe magis uobis. q̄ Dianas uictoriā optat Iuppiter? Sed his cōgredi formidatis. Sic dicētē Apollinē Aeneas cognouit: & clara uoce Hector inquit. Voſq; alii Troiani principes & cōmilitones pudeat tādē nos imbecillitatis nostræ: q; tā turpiter Græcis terga uertamus. Sed q̄s mihi deoꝝ assistat? Iouē regē maximuꝫ belli cōsultorē atq; fautorē arbitror. q̄obreꝫ recta in Danaos uadamus ne Patroclus ad naues ocioſi referāt. His dictis longe ante alios p̄siliit inde alii in Græcos irruerūt. Tū Aeneas Leocritū Arisbātis filiū optimū Lycomedis socium hasta interimit: quē cadentē miserat? Lycomedes p̄pior fact? tælo Hippasi filiū Apisaina populi ductorē secūdū epar sub uitalibus hausit: p̄strauitq; eustigio. Is ex fœcūda Peonia aduenerat: & in pugna post Asteropeū fortit fecerat. Quo cadēte ingemuit bello strēnuus Asteropeus. Irruitq; alacer in pugnā aduersus Danaos. Nihil tñ profecit. Clypeis enī undiq; tegebant circū Patroclū directis in hostē tælis. Et enim Aiax maiorē īmondū oēs cohortari: neminē ut a Patroclo discederet: utq; segnius cæteris pugnaret sinere. Sed eustigio īmaculari: & fortiter facere cōpellebat. Sic se gerens Magnanimus Aiax terra cruore madescit. Plurimi strenuissimi Troianoꝝ Græcoꝝq; cadere (Neq; enim hi sine sanguine rē gerebāt) Longe tñ pauciores e Græcis cadebant inuicem periculū mutua ope propellere cōtendentes. Sic utrinq; pugnabat instar ignis ardētis: ut neq; sol: neq; luna officiū suū facere uiderentur. Caligine enim operiebant. quisq; optimus exanimē Meœetii filiū defendere cōtendebat. Cæteri & Troiani & Græci remissius puro in aere pugnare (Neq; enim nebula oīa operuerat) Pugnabat autē qui longius aberant tristia tæla intentantes: qui in confertissima pugna & tenebris & angustiis laborantes. At Thrasymedes & Antilochus uirim strē nui nondum exanimem Patroclū audierant. Sed adhuc arbitrabantur inter primos cum Troianis decernere: qui cædem prospicientes & sociorum fugam procul tamen iussu Nestoris rem gerebant. Prælium autem in horas & labore & sudore continuo desæuire. Genua: tibiæ: pedes: manus oculi undique circum fidum Achillis comitem uulnerari. Et quemadmodū si quis pinguem tauri pellē a pluribus extendi iuberet. Inter extendendū & humor & pingue desudat. Sic illi huc paruo in spacio exanimem distrahebant. Sperare enim Troiani illum in urbem. Græci ad naues auferre. Sic utrinq; prælium feruere: nec Mars populoꝝ cōcitor: neq; Minerua his mouebantur. Tali pro exanimi Patroclo & hoīes & equos calamitate die illo affecit Iuppiter. Neq; ad Achillis aures adhuc cædis illius fama peruenerat (Eminus enī a nauibus pugnabat ad muros Troianos) neq; interemptū sed sub ipsis mœnib? pugnare & mox rediturū sperabat. Neq; enī opinabat urbē Troiā sine Patroclo casurā. Cū sæpenumero audito reditu matrē rogasset. Si quid ipsi magni Iouis sententia pollicet. Illa tātū mali carissimi uidelicet socii interitū. nunciare ei nunq̄ uoluit. Veꝝ utrinq; infestis tælis pro Patroclo cōcurrebat: & inuicē sese uocabāt. Tunc Græcoꝝ q̄dā Amici inquit. Haud nobis gloriæ erit: si ad naues pedē referamus. Hæc terra omnibus sufficiet. Hoc longe satius: q̄ si Troianos in urbē & Patroclum & gloriā reportare sinamus. Contra e troianis unus. Si fatum inquit uno in hoīe superari potest: & in oībus simul nemo pugnam negligat. His utrinq; uerbis singulorū uires excitatæ sunt. Enixe utrinq; certabatur: ferri crepitus cælū p aerē turbidū attingebat. achillis autē equi lōge a pugna discurrentes fremere: cū primū aurigam ab Hectore prostratū senserunt. atqui autumedon strenui Diorei filius crebro uerbere: nūc adulā

tionibus:nunc minis equos agitabat. Illi neq; naues & latū Helleſpontum uerſus referre pedem:neq; rurſus in prœliū ire:ſed tanq̄ columna in alicuius monumento firme collocata. Sic illi in ueſtigio alter alterius capiti admotus perſtabāt. Lacrymæ autē calidæ pergenas his defluebāt aurigæ deſiderio gementibus. Floridā eis coma utrinq; e curru delapſa ſordebat. Quorū gemitū cum deſpiceret Saturni filius Iuppiter moto capite ſecū. O miſeri inquit. Quid nos addidimus Achilli regi mortali? Vos & incorruptibiles & īmortales eſtis. An ut infœliciū caſum doleatis? Neq; enī quicq̄ eſt oīum qui ſupra terrā ſpirant & uerſantur hoīe laborioſius. Sed minime ego aut Hectorē aut aliū a uobis & curribus iſtis uectati pmittā. Nōne ſatis q; ar mis potitus eſt:& gloriat' in caſſum? Veſtris aūt pedibus & aīo uires ſuppeditabo:ut Autumedonta e pugna ad naues in columē referatis. Adhuc enī uobis interimēdi gloriā largiar:quoad in naues reuertātur & ſol occidat:& cr puſculū terrā obnubat. His dictis ſimul uires equis inſpirauit:qui e ueſtigio a crinibus excuſſo puluere per Troianos & Græcos citū currū traxere. At pro ſocio triſtis Autumedon irruit more uulturis in anſeres. Facile autē ſe a Troianorū impetu exemit:& p globū multos inſectatus eſt:neminē tamē interfecit. Neq; enim cū ſolus magno in curru uerſaret:& tela ſimul dirigere:& celeres equos regere poterat. Sero aūt cū ſocius Alcimedon Laercei Emonidæ filius cōſpicatus a currus tergo. Quis tibi deoꝝ inqt Autumedon inutile cōſiliū atq; ſe ntētiā in mentē adduxit:ut cū Troianis ſolus in prima acie manū conſereres? Socius interemptus eſt. Hector armis Achillis potit' iactabundus Ad quē rurſus Autumedon Diorei filius Alcimedon:inquit. Cui grecoꝝ mortales equos roburq; ac uirtutē habere cōtinget:niſi diuino Patroclo:dū uiueret? nūc mor te & fato præuentus eſt. At tu flagellū & habenas accipias. Ego ex equis in prœliū deſcendā. Tū Alcimedon citiſſimo curru aſcenſo eius curā ſuſcepit. Ille uero deſiliit quod cum Hector intueretur continuo ad propinquū Aeneam conuerſus ænea inquit Troianorum conſiliator equos Achilis in pugna imperitis aurigis regi aduertimus: quos ego me modo uelis:aſſecuturum ſpero. Neq; enim e regione eos agreſſi capere poſſemus Sic ait & dicto paruit Anchiſæ filius. Pelle igitur dura humeros tecti recta uadebant crepitu ualido. Quippe qui ferro multo operiebantur. His chromius & pulcher Aretrus bona eos interemendi capiēdi ſpe comites additi & ſane ſtulti. Neq; enī ſine ſanguine futurū erat. Nā ab autumedonte uulnerati ſunt. Qui Iouē patrē precatus uirtutis uiriū & prudentiæ plenus fidū ſociū ſtatim allocutus alcimedon inquit:ne lōgius a me cū magnanimis equis abeas. Neq; enī arbitror Hectorē ab his anteq̄ achilli aducant' neq; a nobis interficiendis tempaturū: ut milituz nr̄oꝝ ordines pturbet: niſi ipſe īprimis capiat'. His dictis cōuerſus O aiaces inquit argiuoꝝ duces & Menelae huc quæſo exanimē reſpicite. q; optimus auxilio nobis ſit. & nr̄oꝝ ordines & nos a tanto periculo uendicet. En triſte prœliuz. Hector:atq; æneas Troianoꝝ optimi excitarunt. ſed hoc in deoꝝ poteſtate ſituz eſt Ipſe iaculabor & Ioui patri curæ eſt iacula dirigēdi. Dixit:& uibratā haſtā lōgius miſit. Quæ Areti clypeuz & zonā traiiciēs imum uentrē puaſit:haud aliter q̄ cuz iuuenis ſcunduz cornua bouis agreſtis ſecurim īpegit:neruoſq; incidit. Ille impetu facto humi procubuit. Ita Aretus cecidit reſupinus. Peracutuz autē teluz uiſcera cōfodit. Tuz Hector iaculo autumedontē petiuit:quod flexo capite declinatuz humi extrema parte concuſſa affigit'. Ex eo uiruz habenas effudit ſæuiſſimus Mars:& enſibus cōtinuis res geri cœpta:niſi aiaces pugnam alacres deremiſſent:qui a ſocio admoniti eo irru-

perunt. Quos Hector & Aeneas ueriti & una pulcher chromius pedũ rettulerũt. Areto illic dimisso exanimi, quem strenuus autumedon Ilico armis spoliauit. iactabunduscp Certe inquit aliquãtulũ Patrocli anima mœrore leuabitur: licet deteriorẽ interemerim: Simul hæc dicens cũ mortalibus spoliis currũ ascẽdit: pedibꝰ manibuscp sanguine aspsus: leoni similis: cũ taurũ deuorauit. Rursus sup Patroclo uæhemẽs & luctuosa pugna a Pallade ĩstaurata est Eã nãcp cuncta pspiciẽs Iuppiter cælo delabi iussit ut Græcos excitaret (Eius nãcp sentẽtia uarie mutabat) & quẽadmodũ purpureã Irim ad mortales e cælo demittit: ut sit signũ uel belli uel frigidæ hyemis. quæ hoies ab opibus reficit: pecoribꝰ uero nocet. Sic uaria se ipsã obnubẽs Pallas ĩ Græcorꝝ exercitũ delabit: singuloscp & iprimis Atrei filiũ Menelaũ ppiorẽ sibi his uerbis Phœnici & facie & uoce silis excitauit. Erit sane ĩquit tibi Menelae triste & pudẽdũ si clari Achillis fidissimꝰ comes sub Troianis mœnibꝰ a canibꝰ discerpat Sed pseuera fortit: adhortar populũ Cui Menelaꝰ O Phœnix ĩquit uetus Achillis custos. Vtinã Minerua mihi uires largiret: & telis uim afferret, ut ego sane Patroclo adesse: & ipe ferre uelĩ. Maiorẽ enĩ ĩ modũ eiꝰ obitꝰ meũ affecit dolore aĩuꝫ Verꝝ Hector igni uiribꝰ æqui parat: necp unq quiescit ferro desæuiẽs. Eius nãcp Iuppiter gloriæ fauet. Tũ Minerua lætata est: qp primũ ante oẽs deos ipsiꝰ mentionẽ fecerit. Corroborauit aũt & hũeros & genua: & audẽtẽ reddidit: & hũani corporis magna expte affectũ cohibuit. Lene nãcp eiꝰ ĩgeniũ prudẽti audacia ĩpleuit. Tũ ille Patroclo ppior factꝰ telũ ĩtorsit. Erat aũt ĩter Troianos Podes Ectionis filiꝰ uir locuples & bonus: necnõ maxie ab Hectore ĩter cæteros honoratꝰ comes eiꝰ & sodalis. Hũc ad zonã a Menelao petitũ ferrũ mediũ ptrãsiit. Increpuit cadẽs: quẽ Menelaus exaĩem a Troianorꝝ ad suorꝝ globũ trahebat. Tũ Hectorẽ adsistẽt Apollo Pelopi Asii filio ex abido patria oĩuꝫ hospitũ amicissimo silis his uerbis ad pugnã ĩtẽdit. Quis te Hector græcorꝝ amplius formidat? Metuisti mollẽ antea pugnatorẽ Menelaũ: qui mõ fiduꝫ amicũ tuũ Podẽ strenuũ uirũ & ĩteremit: solus ex Troianorꝝ acie exanimẽ abstraxit. His dictis mœrore eius uultus obductus est. Irrupit aũt inter primos in armis cõspicuus Tũ Saturni filius Iupiter fulgenti Aegide Idã nubibus operuit. Et illa concussa micans magnũ intonuit: præbita Troianis uictoria: Græcisq infugã uersis. Penelus Boetius primus fugam arripuit: humero aduerso ut semper uulnere nõ alte pfosso: sed ad os usq pscidit Polydamantis hasta. Quippe qui e propinquo percusserat. Leitũ etiã Alectryonis filiũ Hector cominus uulnerauit. Qui omissa pugna circumferens oculos in fugã uersus est. Licet enim telum haberet: cũ Troianis tñ decernere nõ audebat. At Idomeneus in Hectorẽ Leitũ psequentẽ infesto telo delatꝰ est: qđ inualidũ ĩ sũmo thorace ĩsonuit. Tũ Troiani timuerẽt. At Hector ĩde Deucalidis filiũ Idomeneũ in curru stantẽ iaculatos est: sed parũ aberrans telũ Ceranũ Merionis comitẽ & aurigã cõfigit. Is pulchra Lycto secutus pedes primus e nauibus militauit & troianorꝝ uires uicisset, nisi uelocibus statim ipulsis equis illo ab iminẽti fato erepto missum ab Hectore telũ intercepisset sub maxilla & aure grauiter suauiatus: qui excussis dentibus & media lingua pfossa e curru decidit: habenasq humi iacẽtes Meriones e terra collegit: & Idomenũ affatus. Impelle nũc inquit equos flagellis naues uersus. Nõne aĩaduertis Grecorꝝ uires deficer. Cui Idomeneꝰ citatis eqs paruit (Formido tũ aĩuꝫ occupauerat) Neq magnanimũ Aiacẽ neq Menelaũ latuit Iouẽ uicisiz troiãis uictoriã ĩsuppeditare, tũ Aiax thelamonius. Hei socii inqt etiã perq stolidus iãdudũ cognoscit Iouẽ patrẽ troianis fauere. Nulla eorꝝ tela ĩcassuꝫ mittunt. Oĩa siue

ā bono siue ā malo contorta iuppiter dirigit⁊ nr̄a oīa īcruenta humi figuntur. Verū agite optimū excogitemus cōsiliū ut exanimē assequa mur. Cū eo nāq; reuersi lætitiæ sociis eri mus amātissimis. Q ui his uisis mœrēt⁊ neq; aliud q̄ fortissimi hectoris uires & manus fu giēdas & īnauibus occūbendū p̄dicant. At nūc amicus aliqs q̄primū tristē carissimi ami ci casum Achilli nunciet. Nundū. n. audisse arbitror⁊ sed neminē uideo⁊ talis & uiros & equos caligo obduxit. iuppiter pater hāc quæso ab Achiuis amoue. Iube æthera clarum fieri. Da ut uidere possimus⁊ īluce omnes⁊ si placuerit⁊ perdito. Hæc cū lachrymis oran tem miseratus est iuppiter⁊ nebulas fugauit⁊ tum sol emicuit⁊ pugna omnis patuit. hinc Aiax ad menelaū cōuersus circunspice inquit Menelae⁊ An Antilochū magnanimi He storis filiū uiuum uideas. Iube ad Achillē carissimi comitis cædem significaturus ꝓperet quod non negligens Menelaus euestigio abiit more leonis⁊ qui ab aula canes & uiros īsultibus fatigat. illi aūt tota nocte uigilantes pingues boues defendunt⁊ neq; capi pati untur. hic carnis auidus īsultat⁊ frustra tamē. Nā crebra iacula ualidis uibrata manibus & faces licet uelox formidat. Mane aūt tristis discedit. Sic Patroclū strēnuus bello Mene laus per quē iuitus dimittere. Præ nimio enim metu Græci illū hostibus lacerandum re linquere. Multa uero Merioni Aiacibusq; mandabat. Aiaces inquit Achiuorum duces & Meriones. Q uē nunc miseri Patrocli memoria subit⁊ qui cum uiueret erga omnes mirā præse mansuetudinē tulerat⁊ nunc uita functus est. Simul hæc dicens conuersus circun spectabat⁊ ut aquila⁊ quam acutissime inter uolucres cernere aiunt⁊ quæ alte uolans la tentē sub frondifero fructice leporem delapsa euestigio exanimauit. Sic tu generose Me nelae omnia nunc attente pro socioꝝ globū lustrabas⁊ Sicubi Nestoris filiū uideres⁊ quē statim cognouit ad sinistram socios hortantē⁊ & ad prælium excitantem. huic propior fa ctus Menelaus⁊ Age huc inquit generose Antiloche⁊ Audi grauem nunciū⁊ qui utinam non accidisset. iam enim te solo uisu cognoscere arbitror quid nobis deus calamitatis pa ret. Victoria penes Troianos est. Occubuit optimus græcorum Patroclus⁊ qui magnū sui desideriū Achiuis reliqt. Vex tu ad Achillē properato: ut sine mora exanimem uen dicet⁊ & ad naues referat inermem. Nam armis Hector potitur. Hoc nuncio obstupuit Antilochus⁊ & lachrymatus eiulauit. Non tamē Menelai mandatis neglectis ꝓperās ar ma Laodaco socio cōmendauit. Inde stati cōuersis equis flentē citato cursu pedē abduxe runt ē prælio⁊ ut Achilli tristē nunciū afferret. At minime tibi diis genite Menelae passus est animus laborātibus Antilochi sociis opitulari: qui eius discessu magnū ipsius deside rium ceperāt. Sed Thrasymede ad Pilos misso ipse Patroclum repetis: atq; Aiacibus cita to cursu refers Antiloch ū ad naues præmississe: q rem omnē achilli significaret. Nō tamē eum tam etsi maiorem i modum hectori iratum uenturū arbitramur. Q uo enim pacto inermis armatis hostibus cōgrederetur⁊ q̄ obrem inquit optimum capiamus consilium ut exanimem uendicemus. Et dum clamant Troiani⁊ á tanto nos subripiamus periculo. Cui magnus aiax Thelamonius. Omnia inquit recte cōsuluisti Menelae⁊ Verum tu & Meriones impetu q̄citissimo Patroclū ē pugna elatū auferte⁊ Nos á tergo Troianos & hectorē propulsabimus unanimes⁊ ut prius uehemēs prælium inuicem opitulati excita uimus. Sic ait⁊ illi cōtinuo exanimem ulnis alte elatum abstulerunt. Tum Troianus po pulus á tergo inuasit⁊ ut canes inuulneratū aprū ante uenatores irruentes in eius pernici em alacres. Verū cū ille uiribus fretus in eos conuertitur⁊ rursus alii alio pedem afferunt. haud aliter Troiāi quoad globo facto ꝓsecuti sunt græcos & ensib⁹ & hastis eos saucia-

bant. Cum uero Aiaces in eos conuersi sunt: ex tẽplo sustiterunt: neq; quispiã primus p exanimi pugnare sustinuit. Hoc pacto Patroclus ad naues é prælio referebaẽ. Id tamẽ asperũ & uehemens i longũ desæuiebat more ignis: qui urbe incẽsa repẽte domos cõprehendit: flãmaq; uentorũ ui aucta uehementius cõcrepat. Tali illi & equoꝝ & uiroꝝ pugnantiũ tumultu cõcurrebant. Et quẽadmodũ muli certatim ex monte p salebras trabẽ uel lignũ ad naues faciendas trahẽtes & labore simul & sudore æstuãt. Sic hi alacres deferebant exanimem. A tergo autem aiaces impetũ sustinebant. ac uelut p rupta syluarũ defluentẽ cum impetu in campum aquam & i uæhementes torrentium lapsus cohibẽt qui cum uniuersum campum occupant. Non tamen ui sua prærupta ualent proscindere. Ita aiaces post tergum Troianorum uim cohibebant. Illi simul sequebantur. In quib9 insignes duo Aeneas atque hector. Et quẽadmodum Sturnoꝝ uel Graculorum multitudo aera implet clangoribus cum accipitrem minoribus cladem auibus minantem intuẽtur. Sic sub Aenea & hectore Græcorũ iuuenes in magno clamore iam pugnæ oblíti pedem referebant. Multa autẽ & pulchra arma circum fossam Danais fugientibus cadebant. Non tamen á pugna cessatum est.

ILIADOS LIBER DECIMVS SEPTIMVS EXPLICIT.

INCIPIT DECIMVS OCTAVVS.

VM Troiãi hoc pacto ignis ardentis ĩstar pugnarent, interea Antilochus ad achillẽ nuncius ꝓperãs tum ante rostratas naues aio qd facto opus esset uoluentẽ iuenit: Secũ. n. igemiscẽs aiebat. hei qd rursus achiui naues repetunt trepidantes? utinã ne dii qd meus nũc suspicaẽ animus pmiserint: quẽadmodũ mihi mater aliquando narrauit. Myrmidonũ optimũ: me uiuo troianoꝝ manibus perẽptũ iri. ꝓfecto fortis mœnetii filius periit. miser. Cui ego mandarã: cũ primũ bellicũ ignẽ excitasset: mox reuerteretur: neq; hectori cõgredi auderet? Dũ hæc animo anxius agitaret. Ecce clari Nestoris filius stillãtibus p ora lachrymis: hei inqt Pelei fili grauissimũ ex me (qui utinã uanus esset) nunciũ accipies. Iacet Patroclus. & pro exanimi & nudo nũc decernitur. Si qdem armis potitus est Hector / his uerbis nigra ob dolorẽ nebula achillis oculi caligarunt. Tum cinere capite aspersо gratiosam dehonestauit faciem & mundam tunicam. Inde humi prostratus comã uellere, ancillæ: quas cum Patroclo prædam ceperat / præ nimio dolore eiulare / & é tabernaculis ad achillẽ properare: pectus plangere / membra discerpere / Flebat & antilochus achillem amplexus. Veritus ne ipse sibi iugulum ferro appeteret / quem tam grauiter eiulãtem uenerabilis mater ab imo maris uado ubi patri seni assidebat / audiens in fletum prorupit. tum nereides ad eã concurrere. inter quas glauce: Thalia: Cymodoce: Nesæa: Spio: Thoe / Halie: Cymothoe acteæ: Limnoria: Melite: Iæra: amphithoe: agaue: Doto: Proto: Pherusa: Dinamene Dexamene: amphinome: Callianira: Doris: Panope: pulchra galatea: Nemertes: apseudes: Callianassa / præterea Climene / ianira / ianassa / mæra / Orithia / & pulcherrima amathia / aliæ item quæ prope aderant antrum omne complerunt. Et cum pectora plangetẽt lugens thetis audite inquit sorores / & qd animũ meũ solicitet itelligatis. Me miserã / q̃ filium fortissimũ atq; heroum optimum peperi / quẽ tanquã ramũ in fœcunda terra educans adiliũ classe permisi / ut cũ troianis bellũ gereret / nec ad patrios lares redeuntẽ amplius

plius uidebo/ nunc q; uiuat: & sole fruatur: dolet neq; ei auxilio esse possum. Ibo tamẽ ut eum uisam: & audiã/ utque & luctu simul & prælio abstineat: admodũ. hæc locutam & antro digredientem Nereides cum lachrymis maris fluctus sulcantes comitant̃. Cũ uero ad fœcundam troiam annassent: ascenderunt littus ubi longo ordine subductæ erant naues circum Achillem/ Cui amare ploranti uenerabilis astitit mater eumq; cum eiulatu complexa. Fili inquit quid ploras? quid te mœrore conficis? dic palám: nihil me celes. his finem dedit Iuppiter/ Cui tu iam inuictis manibus supplicauisti: ut omnes in rostratis nauibus achiui tui egentes te indigna ppeti quererent̃/ huic lachrymans uelox Achilles: mater inq; horũ mihi Iuppiter auctor est. Sed mihi quid utilitatis afferunt: ex quo mihi carissimus periit Patroclus? quẽ ego tãti faciebã ut me ipso apud me nõ esset iferior. Eũ me is armis & superbis & uisu p̃ pulchritudine mirandis Hector iterẽptũ spoliauit: quæ Peleo dii dono dederant: qua die te mortalis uiri cõiugio iunxerunt. Vtinam tu cum diis immortalibus habitasses: Peleus autẽ mortalẽ duxisset uxorem/ nunc autem: ut maiorem imodum filii morte doleas/ nõ amplius me domum redeuntem uideris. Ex quo me indignatio miníme uiuere neq; cũ hoibus consuetudinẽ habere persuadet: nisi Hector prius hasta mea uulneratus occũbat: & Patrocli cedẽ ulciscar? huic cõtra ꝓfusis lachrymis thetis. Breui inquit morieris fili mi: ut dicis. Statim enim post interemptũ hectorẽ cita morte opprimeris. Tum achilles suspirans: statim sane inquit moriar: ex quo amicissimo mene ꝓcul á patria occũberet: auxilio esse non potui (prohibuit eni mars) Sed cum patriũ solum miníme reuisurus sim: neq; Patroclum neque socios & alios qui sub forti Hectore ceciderũt: liberaueri: sed frustra apud naues desidens terrori oibus fui: q̃lis nemo Achiuorũ in bello/ cunq; in contionibus alii etiã præstiterint: utinã bellũ inter deos & homines oriret̃: & ira: quæ etiam sapientissimorum perturbat/ & longe dulcior melle humana pectora tanquã fumus obnubit: in quam me nunc etiam impulit Rex agamẽnon. sed iam acta quãuis dolẽtes omittamus: & animos nostros necessitate cohibeamus. Nũc uero cum amici interfectore primũ cõgrediar. Inde mortem pro Iouis & deoꝝ uoluntate subire miníme dubitabo. Neque enim uires suæ á morte amicissimũ Ioui Herculẽ uendicarunt fato & graui Iunonis ira perdomitũ. ita & ego: si idem me fatum manet succũbã. Interea pulchram gloriã referens aliquã ex troianis nuribus & pulchris & cõptis lachrymas utraque manu siccantẽ flere cogam/ & diu me prælio abstinuisse itelligẽt. Neq; me á pugna cupiens extraxeris/ neque id mihi psuaseris. ad hæc thetis ꝓfecto inquit fili mi haud indignũ est/ ut laborantibus graui exitio amicis succurrat̃/ sed armis tuis pulcherrimis & ære fulgentibus potiuntur troiani/ iis munitus Hector gloriatur/ nõ tamẽ arbitror diu lætaturũ: quãdó quidẽ mors aduentat. tu uero noli quæso in belli tumultis prius descendere/ q̃ me ad te redeuntem uideris. mane oriente sole ad Vulcanũ pulchra tibi arma allatura contendã. Sic locuta & ad marinas sorores conuersa. ite inquit in magnum maris sinum & domos patrias/ & marino seni omnia referatis. Ego altũ cælum ascendã ut abĩsigni fabro Vlcano pulcherrima filio arma impetrẽ. tum illæ maris fluctus euestigio subierunt: ipsa olympũ petiit. interea Græci magno tumultu ab hectore i fugam uersi naues & hellespõtũ repetebant/ neque exanimẽ achillis comitẽ á sagittis uendicarunt: iterum populus equitatusq; & hector Priami filius instar flammæ furentis illum abstulerant. ter eum pedibus p̃hensauit hector/ ut abstraheret clara uoce troianis minatus/ ter duo aiaces magnis freti uiribus eius impetũ reppulerũt. ille contra obnoxius nunc ir-

ruere, nunc rursus stare clamittans, neque omnino pedem referre, & quēadmodum á præda furibūdum atq; famelicū leonem ex agro pastores fugare nequeunt. Ita neq; duo aiaces ab exanimi Patroclo Hectorē: qui ꝓculdubio eum magna cū laude uendicasset, nisi Pelei filio Iris quē citissima é celo clam Ioue & diis aliis á iunone ꝓmissa nunciatum descendisset, ut armaretur. Ea igitur cominus accedens. Expergiscere inqt Achille, Patrocli uiri excellētissimi corpus defende, cuius gra grauissima: quādo ad naues pugna cō mittitur, & mutuis se conficiūt uulneribus, hi pro exanimi pugnantes: illi, ut ad uentosum iliū trahant, decernūt. imprimis aūt inclytus Hector, cui animus est caput á ceruice amputatū cruci affigere. Sed surge quæso, neq; amplius desideas, pudeat tandē Patroclū troianis canibus ludibrio tibi pudori fore, si ita truncabit. Cui achilles. iri dea quis te deoꝝ ad me nunciam misit? Tum iris ait iuno carissima iouis coniunx summo ioue & aliis diis niualem olypum habitantibus insciis. Contra achilles. Q uonā pacto inquit in ermis pugnam igrediar. Troiani meis armis potiti sunt. & mater amantissima nō me prius armari iussit, quā ad me redierit, pollicita nāq; est se arma optima á Vulcano allaturā Nullius aūt arma apta mihi præter Aiacis Thelamonii clipeū noui, sed eum nunc arbitror cum Troianis pro patroclo decernere. iteꝝ leuis ut uentus iris. Non sane ignoramus inquit arma tua in Troianorū potestatē uenisse, uerūtamē pro fossa te troianis ostende, an forte tui metu á pugna desistant & Græci milites labore cōfecti reficiant, Parua aūt á pugna cessatione opus est. His dictis cū euanuisset. Achilles iouis amicus cōmotus est Minerua fortes eius humeros angulosa ægide muniuit, caput aureo nimbo & undique illustri flamma flagrante operuit. & quēadmodū fumus ex urbe sublatus in aerem diffūdit procul ab insula, quā hostes assidue truci prælio domi exerciti oppugnan. Sole autē occaso ignes frequenter in edito accendūt, ut uicinis appeat, si forte nauibus auxilio uenirent, haud aliter ab achillis uertice iubar in æthera diffundebat, q; ꝓcul á muro ascensa fossa, neq; se Achiuis imiscens matris dicto paruit. illinc igitur exclamāte é longinquo bellicosa Minerua locuta magnū in troianis tumultū excitauit. Sicut eni cū obsidentib⁹ sæuis urbem hostibus, uel clarior uox, uel classicū ꝑstrepit. ita nunc Achilles magna uoce iclamauit, quā cū audirent troiani ꝑturbati sunt animis, at equi retro currus uerterunt (labores enim imaginabantur) aurige aūt stupuerunt, cū tantū & tam formidabilē á minerua accensum ignē magnanimi Achillis caput lābentē uiderunt. Ter aūt ꝑ fossa clara uoce achilles clamauit. Ter ꝑturbati sunt & troiani & auxiliarii milites, quoꝝ duodecim illic iuxta currus hastis ceciderunt. Græci aūt Patroclū alacriter extra sagittaꝝ iactū auferentes lecto imposuerunt. Circum clarissimi socii deflere, & in primis achilles calidis abluentibus ora lachrymis sequi, postq; fidū amicū in pheretro iacentē, & acuto ferro sauciū uidit, quem nuper suis armis suisq; equis in ꝑliū alacrem miserat nunq; amplius rediturū. tum iuno infatigabilem solem appellans inuitum in oceani fluctus descendere cōpulit, cuius occasu á pugna respirarunt Achiui. Contra troiani relato pede á curribus ueloces equos soluerunt. inde ante cœnam ī concionem uocatis stantibusq; (cuisum enim pro fossa Achillem, qui a tristi pugna diutius abstinuerat formidabāt) Polydamas panthi filius, qui solus & p̄sentia norat & futura & Hectoris socius (eadem enim nocte ambo nati erant) sed ille hasta, hic uerbis p̄stantior. hic inq; polydamas sapiētia p̄dit⁹ singulari huiusmōi oronē habuit. Velim amicissimi, q; mea sententia sit considerētis. Iubeo. n. ut ilium relictis castris & nauibus ante lucem repetamus. Etenim quo magis ille uir Aga

mēnon

mẽnoni ſuccenſebat: eo facilius Achiui uinci poterant. Lætabar ego ad agilẽ & utrinque uerſatilẽ Græcoꝝ claſſem nos cõgreſſos: eam aſſecuturos ſperabam. Nunc uero fortem Achillem maiorem imodũ timeo. Siquidẽ ſuperbus eius animus medii cãpi: ubi græci & Troiani dirimunt præliũ: finibus miníme cõtentus erit, ſed de ciuitate & uxoribus noſtris pugnabit. Quãobrẽ (mihi credite) reuertamur euenient q̃ dixi nũc noctis gratia abſtinebit. Quod ſi craſtina nos hic deꝑhendũt impetu facto, & ab aliquo ſane cognitus alacer altũ Iliũ aggredietur. Si fugerimus: multi noſtrũ canibus uulturibuſq; deuorandi cadent. Vtinã hoc uerbis dũtaxat audiamus. Quod ſi me audietis: hac nocte ſũma ope urbẽ munire: turres & portas clauſtris offirmare cuſtodiiſq; curabimus. Luce aũt aduẽtante armati ꝑ turres diſponamur. Quod ſi ẽ nauibus Iliũ expugnatũ uenerit. Iniquo loco re male geſta luſtrata urbe & uario equoꝝ diſcurſu contentus rurſum naues repetet Nũq̃ aũt urbẽ ui irrũpere audebit. neq; expugnabit, priꝰ eũ albi canes deuorabũt. Hũc perorantẽ toruo oculo ituitus Hector: Polydamas inqt: tu me nõ amplius alloquaris: cũ iubeas ut Iliũ repetamus. Nõne hactenus ſatis ſuꝑq; mœnibus clauſi delituimus ſuperiori tẽpore Priami ciuitatẽ nationes aliæ multo auro atq; ære abundantẽ ꝑdicabant. Nunc ꝑcioſa domoꝝ ſupellectilia perierũt: multa in phrygiã: multa in clarã meoniã empta aſportata ſunt. Exquo maximus nobis iratus eſt. Iuppiter. At nunc cũ nobis mutato cõſilio fauere cœperit: ut hanc apud naues gloriã cõſequeremur: & mari hoſtes cõcluderemus fugiendũ conſulis? O ſtulte ne ego te amplius in populo huiuſmodi loquentẽ audiã. Nemo id ſibi troianoꝝ perſuaſerit. neq; ego ꝑmittã. Sed agite: & quæ dicã ꝑſuaſos oẽs uolo. his nũc i caſtris & acie primũ corpora: ide cuſtodiã curate: & uigilate oẽs, qui autem ex Troianis opũ copia alios ſolicitat: eas diſtribuat, & conſũmat in populum ſatius hoc q̃ ſi iis Achiui potiãtur. Sub lucẽ uero armati ad naues pugnã cõmittem⁹. Quod ſi magnus Achilles ꝑdierit: haud detrectabo: ſed cõtra cõgreſſus: aut ipſe: aut ego magnã gloriam referã. Cõmunis belli fortuna ẽ: ſternentẽ ſternit. Hãc hectoris cõtionẽ laudibus ꝑſecuti ſunt troiãi ſtulti qdẽ, q̃ppe á quoꝝ mẽtibus Minerua diſceſſerat. Laudauerũt itaq; hectorẽ ꝑperã cõſulentẽ. Sanũ ãt Polydamãtis cõſiliũ nemo. Inde oẽs cœnati. At græci tota nocte inſõnes fleuerũt & Achilles inprimis amici exanimi pectus affatim ſtillantib⁹ ꝑora lachrymis ꝑtrectãs: lubati leonis iſtar: qui catulos ex denſa ſylua a uenatore abreptos repetito cubili nõ iueniẽs triſtis & ꝑ nimia ira furẽs uiri ueſtigia ꝑſequẽs uniuerſã pagrat ſyluã. Talis Achilles lachrymis ad Myrmidones cõuerſus: Hei iqt q̃ ſtulte locut⁹ ſum die illa cũ claꝝ Menœtiũ hortatus ſum: ut opunta filiũ duceret: q Ilium peteret ꝑdæ particeps: At Iuppiter nõ oẽs hominũ cogitatiões ratas facit. Siqdẽ ita fata iubebãt, ut eadem humus utriuſq; noſtꝝ ſanguine aſpergeret: Nã neq; me i patriã redeuntẽ ſenex Peleus neq; thetis mater accipiet: ſed eadẽ hum⁹ nos cõteget. ueꝝ patrocle: poſtq̃ te poſterior uita cædã: nõ tibi prius iuſta ꝑſoluã: q̃ huc tui magnanimi iterfectoris arma & caput attulero: necnõ duodecim ẽ nobili genere Troiãos ante rogũ: tuã ob cædẽ iratus trũcauero. Tu mihi hoc pacto apud naues iacebis, circũ te Troianæ & Dardanides nurus ãplis i ueſtib⁹ noctes & dies plorabũt: q̃s oẽs ui & telo mactabim⁹ locupletes, diuerſæ nationis euertem⁹ ciuitates. His dictis iuſſit amicis magnũ igni Lebetẽ admoueri & q̃ primũ patrocli corp⁹ cruoꝝ ſordidatũ abluí. Quo facto ligna ſubiiciebãt Lebetis corp⁹ flamma cõplexabat̃. & cõcaleſcebat aq̃, q̃ feruẽte eũ lauerũt: & pinguí oleo unxerũt: uulnera nouẽ ãnoꝝ unguẽto farſerũt, ide lecto ipoſitũ lineo á uertice ad pedes operuerunt: deſup

ueste alba adiecta. His pfectis tota nocte ísónes circũ achillẽ Myrmidones Patroclũ cõ plorarũt. Interi iuppiter iunonẽ & ſororẽ & cõiugẽ his alloqt̃. Expleſti te tãdẽ iuno. Excitaſti achillẽ, qd tecũ cũ achiuis? an ne tui facti ſunt? Cui uenerabilis iuno. maxie iqt Iuppiter qd ex te uerbũ audio? debet pfecto uir uiro opẽ ferre, q mortalis ẽ, neq; eiuſmodi nouit cõſilia: q̃tomagis ego: q̃ deaꝝ maxia & genere & tuo dicor ɔnubio? Tu. n. díis oib⁹ íperitas, nõne merito troiãis ſuccẽſeo? & cõtra aliqd machinor? hoc pacto iuicẽ cõfabulabant̃. thetis aũt firmiſſimã Vulcani domũ & iter alias deoꝝ p pulchrã: quã ipſe Claudus ferreã ædificauerat, petiit eũ ſudantẽ & ad fornacẽ uiginti Lebetes cõflare, pperãtẽ iuenit: quos circũ dom⁹ parietes collocaret: quoꝝ ſingulis fundis aureas rotas addiderat ut p ſe i deoꝝ certamẽ ferri poſſẽt. Res ſane uiſu mirabilis hactenus facti erãt. Anſas aũt uarias nõdũ aptauerat. Id tũc i manibus erat, & icidebat clauos. Dũ hoc ſũmo artificio Vulcanus fabricaret: ecce thetis domũ puenit: quã cultu gratia Vulcãi cõtubernalis ſocia & ornatrix ituita & obuiã facta noie appellãs: qd tandẽ inqt pulcherrima & uenerabilis amica iſolẽs domũ nr̃am accedis? ſed igredere apud nos diſcubitũ. Sic locuta dea thetidẽ itroduxit: & i ſolio uario pulchro & argẽteis clauis cõpacto locauit: ſcabellũq; pedib⁹ ſuppoſuit. Inde optimũ fabrũ Vulcanũ his uerbis cõpellãs: Vulcane iqt: uenit ad te thetis & tui idiget. Vulcanus tũ pfecto iqt mihi & reuerẽda dea ẽ & mirabilis. ipſa me liberũ reddidit: cũ meror me ex alto pcipitẽ dediſſet: & Claudũ me abſcõdere tẽtaſſet mater. tũ ego dolore cõfectus eſſem: niſi refluẽtis oceani filiæ Eurenome & thetis ſuo me ſuſcepiſſẽt ſinu: apud q̃s nouẽ ãnos i pfundo ſpecu multa & uaria fibulas icuruas fiſtulaſq; & monilia cõflauimus. Circũ creber Oceani fluct⁹ ſpumabat nemo alius: neq; deoꝝ: neq; mortaliũ id nouit. thetidis igt̃ & Euremones beneficio liberatus ſum. Quare cum ad nos thetis uenerit, mea intereſt, ut p accepta uita i oibus ei me officio ſum exhibeã. tu nũc lautas parato epulas: dũ folles & alia iſtrumẽta ſuũ i locũ collocẽ. Dixit & abiude cũ ipetu i ualidis tibiis ſurrexit claudicãs folles ab igne ſepoſuit. Alia fabrilia inſtrumẽta i argẽteã arculã cõpoſuit. inde ſpõgia & facie & manibus ceruiceq; & hirſuto corpore abſterſo: tunicã induit: & cũ Sceptro officinã egredit̃. Ancillæ aureo cultu & florenti ætate cõſpicuæ iuuenib⁹ ſimiles ſequunt̃: quæ prudẽtia, lingua uirtute i deoꝝ imortaliũ miſteriis eruditæ ante Regẽ miniſtrãt. Vulcanus ergo ita ad thetidis ſellã claudicãdo accedẽs eã cõplexus. Quid tandẽ inqt colẽda mihi & amãtiſſima thetis inſolẽs? tuũ eſt iubere qd uelis. meũ iuſſa p uiribus capeſcere. Cui thetis pfuſis lachrymis. Nũ aliq̃ deaꝝ ait, quotquot olympũ incolũt, tot doloribus angit̃ quot me ex oibus ſaturnius affecit iuppiter? Ex marinis deabus ſolã me uiro matrimonio iunxit Peleo Eaci filio, & uiri lectũ & q̃ plurima, quæ nollẽ ppeſſa ſum. is nũc graui & moroſa ſenecta debilis domi iacet. nunc aliis malis p̃mimur, ex quo mihi Heroũ eximiũ filiũ dedit. Hunc ego tãq; plãtã in fœcundiſſima terra educaui, magna Græcoꝝ claſſe iliũ cũ troiãis pugnaturũ p̃miſi nec unq̃ amplius patrios ad lares redeuntẽ uidero. At dũ adhuc & uiuit, & ſole fruitur. mœrore cõficit̃ miſer, neq; ei auxilio eſſe poſſum. Quã ei puellã græci uirtutis p̃mium largiti ſunt, eripuit Rex Agamẽnõ q̃obrẽ miſere degit. Verũ Achiuos troiani in nauib⁹ cõcluſerũt, neq; eis egrediendi ptãtem faciunt. Primores Argiuorum filium p̃cati p̃tioſa munera pollicíti ſunt. ille oĩo opem ſe allaturum negauit. induit ãt ſuis armis patroclũ: ſuoſq; milite ſtipatũ in troianos miſit. tota die ad Sceam portam certatum eſt. Et ſane excidiſſent urbẽ, niſi Apollo Menœtii filium ſtrẽnue ſe in hoſtes gerentẽ in confertiſ-

ſima

sima pugna:collata in Hectorẽ gloria:iteremisset.Hac ego nunc gra ad tua genua sup-
plicatũ uenio:ut filio meo breui morituro clypeũ:cassidẽ:ocreas:thoracẽ tuis maleis fabri
catam:qualẽ antea hẽbat:largiaris.Periit fidus amicus á troianis cæsus,cuius morte mœ
rens humi ꝓstratus iacet. Tũ uulcanus:Bono inqt aio sis theti:neq; hæc te torqueat soli-
citudo. Vtinã sic eũ ab imatura morte uendicare:cũ aduẽtauerit,liceret.His dictis The
tide illic dimissa i officinã rediit.Folles igit admotos iflari iussit.Erãt aũt uiginti: qui spiri-
tum accipiebãt:reddebãtq; nũc itensius nũc remissius:put op9 erat.Aes ãt ꝑdurũ:& sta
gnũ:& aurꝫ ꝑtiosũ:atq; argẽtũ i ignẽ iniecit.Inde i sedẽ suã magna icude imposita:dextra
graui malleo sinistra forcipibus raptis primũ magnũ,ualidũq;,& uarie insignitũ clypeũ
excudit:cuius ora triplex & pulchra lorũ argenteũ:ipse clypeus qncuplex erat.In quo ua
ria & multa docta manu effinxit terrã:cælũ:mare,infatigabilẽ solẽ,crescẽtẽ lunã,stellas
oẽs,qbus cælũ ornat,Pleyades,Hyadas,Orionis uirus,Vrsã:& quẽ currũ cognomi
nant,q circũ illã uertit,& Orionẽ seruat.Ipa ãt sola oceani exps ẽ.Insculpsit & duas illic
uariæ liguæ ciuitates.i altera solẽnes nuptiæ celebrari,spõsæ é thalamis accẽsis thedis ad
oppidũ duci,frequẽs hymenæus agi,& iuuẽtute saltante tibicines & citharistæ pulsare.
Puellæ enĩ i uestibulis admirari,populi ad fora cõfluere,atq; cõtẽdere,maxie ãt duo ob
interẽpti hois mulctã,quorũ alter oia populo reddidisse,alt nihil accepisse asserebat am
bo testes,ꝓducere populi ultro citroq; clamãtes opẽ ferre,hic ꝑcões populũ cõtinere.se
niores sup politis lapidib9 sacro i cõsilio manib9 ꝑconũ clamãtiũ sceptra gestãtes sedere,
& silẽtiũ idicere,& iudicare uicissim,i medio duo auri talẽta,iis ꝑmiũ q iustissimã ferrẽt
sniam.Alterã ãt ciuitatẽ duorũ populorũ exercit9 i armis cõspicui circũsederãt iter se dis-
sidẽtes,hi urbẽ diruẽdã,illi bifariã oia:q̃ mœnibus cõtinẽtur,diuidẽda arbitrabãtur:po-
pulares uero,cũ nõ parerẽt i insidiis locabant,murũ charæ cõiuges,& pueri,& senes cu
stodiebãt.hostes marte & minerua ducibus cõtẽdebãt.ipsi aurei & aurea armatura ma-
gni & insignes,ut deos decet,populi minores erãt,q cũ ad fluuiũ pascua irrigãtẽ,ubi isti
diæ delitescebãt,puenissẽt,& ipi ferro tecti sedebãt ꝓculdubio erãt speculatores gregem
& camuras boues obseruãtes,q̃ euestigio aderãt,duo pastores fistula oblectãtes seq̃bã
tur,neq; insidias ꝓuidebãt,illi repẽte iuadere,bouũ ide armẽta & albarũ ouiũ greges diui
dere.pastores dirimere.q ãt i foro sedebãt:ut iter boues tumultũ audierũt:q̃ primũ uelo-
cib9 ascẽsis eqs:eo cõcurrerũt:& pro ripa flumis pugna cõmissa mutuis se uulnerib9 fer-
ratis hastis cõficere,ubi exitiosũ fatũ aliũ uulnerare: aliũ icolumẽ seruare:aliũ i pugnã ite
rẽptũ pedib9 trahere:uestes hũano sãguine cruẽtari milites tãq̃ uiui i ꝑlio uersari:& exa-
nimes distrahere uidebant.Preterea piguẽ & putrẽ agrũ ter aratũ insculpserat:multi bu-
bulci huc illuc terra subacta i ultimũ agri limitẽ deueniebãt,qbus dulcis uini poculũ acce
dens q dã ꝓpinabat.illi labori itẽti ut alte uomerẽ nouali iprimerẽt,arata terra aurea:&ui
su mirabilis erat:& cãpus fertilis,ubi agricolæ acutis falcibus metebãt,manipuli alii sup
alios ꝓcũbere:alios tres messores alligare,a tergo pueri mãipulosi gremio allatos assidue
porrigere.Rex iter eos sub silẽtio & sceptrũ manu gestãs i sulco lætus stare:ꝑcones emin9
sub q̃rcu magno boue mactato circũ eũ occupari.Mulieres ãt sedulæ cœnã opariis pare
& panẽ cõficere.Insculpserat & uineã pulchrã aureã:nigris racẽis exuberãtẽ:pallis argẽ-
teis inixã.circũ cerulea fossa:& sæpe stagno ducebat un9 dũtaxat i ea lies:q̃ puẽt9 uidẽito
res:& inuptæ uirgines:& simplices:itextis calatis suaues fruct9 deferebãt.In medio puer &
fistula & uoce arguta canẽs:alii plausu:cãtu clãore:& tripudiis seq. Fecerat & bouũ ex

auro & stagno armentū impetu quodā é stabulo ī pascua & fluuiū sonantē & clamosū Rhodanū ꝓperantē ⁊ aurei pastores q̄ttuor boues agebāt: nouē ueloces canes seq̄bant᷑. illic & duo leones terribiles iter prios boues taurū mugientē cepant: distrahebāt q̄ canes eos & iuuenes urgebāt. illi laniata tauri pelle: uiscera & atrū sanguinē deuorabāt. Pastors cōtra ꝓpere canes emittebāt: q̄ a leonib⁹ ad escā cōuersi latrabāt. itē & pascua lata i planitie: & albas ouiū stabula: tuguriaq̄ & claustra: uaria arte distixerat. q̄le iā pulchræ ariadne Gnosi dedalus op⁹ cōdiderat: ubi itegra ætate uirgies fructus legētes tripudiabāt. hæ uestib⁹ tenuibus: illi tunicis oleo nitētes iduebant᷑. illæ pulcherris coronis: hi aureis & argēteo loro pēdētibus gladiis ornabāt᷑. hi nūc ī orbē p̄q facile doctis pedibus mouebant᷑: tanq̄ siqs trocū manu aptatū sedēs figulus expitur: an ꝓcurreret. nūc rursus p ordinē mouebant᷑. Circū stabat āt turba multa hilaris ⁊ duo saltatores iuicē cātare icipiētes ī medio uersabant᷑. in extremo āt clypei margie imēsus Oceanus op⁹ icludebat. post clypeū ⁊ thoracaq̄ ignis flāma clariorē: & cassidē pulcherrimā tpib⁹ sūmo artificio accōmodatā cristā aurea isignē: & ex stagno tenui ocreas excudit. Hæc oia ī hunc modū fabrefacta ad achillis matrē attulit. quæ tanq̄ accipiter é niuoso olympo ad filiū deferens properauit. ¶ ILIADOS LIBER. XVIII. EXPLICIT. INCIPIT. XIX.

AM PVRPVREA aurora: ut imortalibus mortalibusq; almam lucē redderet: ab Oceani fluctibus oriebat᷑: cū Thetis deo dona afferēs rediit ad naues: ubi achillē Patroclo incūbentem: & ut filiū dilectissimū multis cū sociis afflictus plorantē inuenit. Astitit glorioſa dea: filioq̄ manu ap̄phenso ⁊ nomie appellato. hūc inquit fili mi ⁊ ex quo deorū uolūtate occubuit ⁊ iacere (q̄uis dolētes) sinamus. Tu nūc pulcherrima á Vulcano arma accipias ⁊ qualia hactenus hoium induit nemo: quæ si mul his dictis ante ip̄m ꝓiecta isonuerūt ⁊ obstupuerunt Mirmydones: quorū obtuitus ⁊ ne ea ispicere possent ⁊ p̄stringebātur ⁊ achilles āt his uisis maiori ira ꝓcitus est. Eius oculi cū terrore quodā lāpadis instar ardebant ⁊ oblectabatur tñ eorum uarietatē aspiciens. tum euestigio mater inqt: arma ꝓfecto mihi exhibuit deus ⁊ q̄lia haud hoium sed deorū imortaliū qs eē par est ⁊ nunc iis iduar. Verū maiorē imodū metuo ne Patrocli uulneribus muscæ insidētes uermes generent ⁊ & corrupta spinæ medulla & reliquū corpus corrūpat᷑. Cui diua thetis fili inquit nihil hac cura solicitere ⁊ hæc & hmōi q̄ uulnera appetūt ⁊ aialia abigenda curabimus ⁊ si uel annū insepultus iaceret Patroclus ⁊ icorruptus sp itegerq̄ seruabit᷑. tu uero ī cōcionē achiuis Heroibus aduocatis pastori populorū agamēnoni recōciliare ⁊ mox ad p̄liū uiribus fretus armator. Hæc dicēs simul ei aios affluit. Ambrosiā & Nectar Patrocli naribus istillauit. ne qñ corrūperet᷑. Tū achilles petito littore horrēdū clamās achiuorū heroas excitauit. Atqui apud naues ī globo relicti erāt: & gubernatores panisq̄ & ciborū dispēsatores primi ī cōcionē uenerūt mirati qd achilles ꝓdierit (aliquādiu. n. a graui pugna abstinuerat) Duo āt bellicosi uiri claudicātes accedebāt: fortissimus uidelicet diomedes & iclytus ulysses astis initētes (Adhuc enī grauibus erāt affecti uulneribus) hi prima ī cōciōe sederūt. Secūdus ab his Rex agamēnō & ipe ī pugna a Coone antenoris filio asta sauciat⁹. Oib⁹ itaq̄ cōgregatis achiuis uelox achilles assurgēs: Aga. iqt: ꝓfecto & tibi & mihi sati⁹ fuisset: qñ pniciosa æmulatiōe puellæ gra idignati contēdimus: ut eā diana sagittis appetiisset: qua die lyrnesum & cepimus: &

mus:& diruimus/ neq;.n.tãtus achiuoꝝ numerus hostiũ manibus me irato oppetiisset/ Hectori ãt & Troianis hæc nostra simultas putilis fuit.Græcos uero eius diuti9 recorda tũ iri arbitror.Sed iã acta(q̃uis dolẽtes)omittam9.Irã pectorib9 ipsa necessitate cohibea mus.Ego eã nũc depono/ me.n.mime decet iplacabili semp ira excãdescere.Sed age q̃/ primũ comatos achiuos in pugnã ꝓducas.Expiar ego Troianos obuius/ an á nauib9 ab/ stinere uelit/ puto tñ eorũ aliquẽ libẽter pedẽ relaturũ.Si ex aspa pugna nostrã astã effu gerit.Sic inqt.At græci recõciliato magnanimo Pelei filio maiorẽ imodũ lætati sunt.Tũ Rex agamẽnon a solio suo(neq;.n.i mediũ ꝓdiit amici iqt Heroes uiri bello clarissimi de cẽs est stantẽ sine ipedimẽto aliquo audire.Dicere.n.i magna cõcione etiã expto pdifficile ẽ.Q uo nã.n.pacto q̃sq̃ uel audierit:uel dixerit.Impedit̃ etiã suis orator/ nũc achilli rñ debo/ uos uerbis meis attẽdite.Sæpe his achiui uerbis usi mecũ cõtẽderũt:nõ tñ horum ego auctor sũ/ sed Iuppiter & fatũ & i tenebris agẽs Erinnys hi mihi rẽ dãnosã ꝑsuaserũt/ die qua elegãs achilli p̃miũ abstuli.Sed qd facerẽ? Dei nutu oia efficiunt̃.Ipsa Iouis nũcia A te oibus noxia mollib9 pedibus haud humi repit:seipa hoium capita ad lædẽdũ inuadit:neq; ab ipso Ioue aliqñ abstinuit:quẽ & deorũ & hoium optimũ p̃dicant.Atq; & Iuno(licet fœmina)ei iposuit:qua die Herculem Alcumena apud munitas Thebas erat paritura.Siqdẽ iactabũdus deos allocutus Iuppiter:audite iqt dii deæq; oẽs: ut meã uobis mentẽ apiã.hodie laborũ leuatrix lucina ex me o & meorũ genere unũ in luce edet ui cinis oibus dominaturũ.Cui dolosa Iuno mẽtieris inquit Iuppiter/ neq;.n.id re p̃stabis. Verũ tu iureiurãdo cõfirma:an sit ita dominaturus:q hodie ẽ tuo genere ẽ materno ꝓdierit utero.Tũ Iuppiter haud dolũ sentiens sũmũ iusiurandũ dixit:quod maximũ attulit detrimẽtũ.Nã Iuno ꝓpe cælo relicto achaicũ argos delapsa generosã Steneli Persei filii cõiugẽ uentrẽ ferre & marẽ pturã cognouit:qui licet mẽse septio nundũ maturus esset: ea tñ die i lucẽ edidit:Alcmenæ partu cohibito.Inde ad Iouẽ reuersa:Iuppiter inquit p̃/ qui fulmina iacis:audi/ quæ dicã.Iã uir natus est.Eurysteus ẽ Stenelo Persei filio & semine tuo:qui argis neq; imerito dominabit̃.His uerbis Iuppiter magno dolore affectus A te comato uertice appḧensa aio pturbatus iusiurãdũ affirmauit.Nũq̃ eã amplius i sydereũ cælũ redituram/ quippe quæ oẽs detrimẽto afficeret.Simul hæc dicens manu rotatam hoium opibus nocituram ẽ cælo i terrã deiecit/ Eius nãq; gratia semp doluit.Atq; ita carissimus filius offensus iniquis Eurystei iussis imeritos labores subire conat9 sit.Haud aliter ego cũ bello Strẽnuus Hector tot argiuorũ pdiderit:Aten euitare nõ potui:a q̃ primum dãnũ arripimus.Q uod cũ ita sit & mentẽ mihi iuppiter pturbauerit:& recõciliari:& muneribus plurimis achillẽ donare placet.Verũ eniuero achille & tu te parato & alios ad p̃liũ populos adhortator.Dona tibi oia mittã/ quæ ad te heri pfectus i tabernaculo tuo tibi pollicitus est Vlysses.Q uod si paululũ expectaueris:q̃sis i hostẽ ꝓperes:ea ministri á nauibus meis huc afferent:ut q̃ libens ea tibi exhibeã:plane intelligas.Tũ uelox achilles atride inqt.Rex hoium clarissime:an mihi dona daturus sis/ ut decet/ an retenturus/ tui arbitrii esto.Nũc celeris nobis pugnæ cura:neq; differendũ cũ hic simus:neq; remorandũ.Adhuc magnũ opus restat.Q uẽadmodũ achillẽ prima in acie asta troianorũ globos insectãtẽ qs uiderit/ ita & ipse admonitus cũ hoste decernat.Ad hæc cõsiliaror Vlysses nequaq̃ ita inqt:& si fortissimus diuine achilles ieiunos iliũ Græcos cũ troianis pugnatu ros ꝓducas/ cũ diuturnius futurũ sit p̃liũ.Cũ semel man9 cõserent ispirabit deus utrisq; uires atq; aios.Sed iube ut antea i nauib9 Græci cibũ capiãt/ quo uires suppeditẽt̃.Neq;

enim á prima luce ad solis occasum sine cibo pugnari pōt. Nā licet aius ꝓmptꝰ sit ꝛ paulatim tñ & latēter mēbra siti ꝛ & fame cōtabescūt ꝛ genua uadēti labāt. Quod si uino ciboq; corpus reficiē: tota die pugnæ sufficit: audet aius ꝛ neq; mēbra priꝰ defatigantᵉ: q̄ oēs pugna discedāt. Sed age dimitte populū: & ut discubitū eat: iube. Interea Rex Agamēnon dona i mediū ꝓferri iubeat: ut & Græci oēs uideāt. His acceptis gaudēs & i cōcione ipse assurgēs tibi iuret nūq; ampliꝰ se Briseidā cognituru quēadmodū decet Rex Agamēnon cōiuges ita uiuāt. Tu uero affectus æquo aio cohibeas ꝛ his peractis in tabernaculo splendido cōuiuio achillē accipias: ne qd abste debiti relinquatᵉ. Sic i alios iustior euades. Neq; eni uitio dandū regi: si uirū demereatᵉ: qñ iniuriā prior ille intulerit. huic rursus Agamēnon laudo inquit te & oronem tuā laertæ fili: quippe qui oīa ordine trā legisti id iurare & placet & aius monet ꝛ neq; peierabo modo achilles nō adeo ꝓperet: & uos oēs cū eo hic maneatis dū munera afferantᵉ ꝛ & iusiurādum p̄stemus hoc ego tibi & iubeo & impero Optimos achiuoꝝ iuuenes ad hoc muneris obeundū delige: q quæ heri pollicitus sū: cū puellis dona afferāt. Thaltybius āt mihi q̄primū ꝓlatū in achiuorū exercitū uerrē ferēs eū iouí & soli diuidat. his achilles agamēnon inquit Rex clarissime alias hoc: cū á prœlio cessabimus (neq; id tātope appetimus) agendū censeo. Nunc nostri iterfecti ab hectore iacent ꝛ ex quo iuppiter hác ei gloriā præbuit ꝛ uos nūc milites discubitū eant ꝛ iubete ꝛ ego iam achiuos in p̄liū ieiunos ꝓducā occidēte sole cū dānū nostrū ulti erimꝰ affatim cœnaturos. ante neq; potus neq; cibus mihi sumetᵉ: cū amicis & i tabernaculo secūdū nestibulū infesto spiculo traiectus exanimis iacet: & ploretᵉ a sociis. Quāobrē haud ulla mihi cibi ꝛ sed cædis sanguinisq; ꝛ & amari fletus cura est. tū sapiens Vlysses: achille inqt græcoꝝ fortissime Pelei fili ꝛ tu mihi nō parū asta p̄stas ꝛ neq; ego tibi parū sapiētia ꝛ quippe qui senior sum ꝛ & plura noui ꝛ quare te mea oratione cōfirmabo. Breui eni hoies pugnæ satietas capit ꝛ in qua multos quidē cumulos humi ferrū deicit ꝛ messem āt paruā ꝛ postq̄ dies breuiores facit iuppiter ꝛ qui hoium custos in p̄lio est ꝛ uerū in fame nequaq̄ mortuꝰ ab achiuis plorādus ꝛ pmulti eni quotidie cadūt ꝛ qui cū cessatᵉ a laboribus sepeliēdi sūt etiam ab his ꝛ qui fortiori ingenio sūt & diē dūtaxat lugēt. Quí uero ab iminēti marte superāt ꝛ eos & cibi & potus curā habere oportet ꝛ ut audiētius armatis hostibus alacres obuiā ire possent ꝛ neq; alia hortatiōe populus excitādus ꝛ quippe malū est ꝛ si qs in achiuoꝝ nauibꝰ relinqueretᵉ. Sed oēs unanimes in troianos equites delati Martē excitemus. Dixit. & clari Nestoris filios Phylidē: Megeta ꝛ thoāta merionē Creotiis filiū Lycomedea: & Menalippum comites cepit ꝛ qui in agamēnonis tabernaculū ꝓfecti septē ab eo p̄missos tripodas. uiginti nouos Lebetes ꝛ duodecí equos ꝛ p̄terea septē pulcherrimarū operū artifices puellas. Octauā aūt formosā Briseidā ad achillē duxerūt ꝛ pensis āt decē auri talētis. Vlyssem iuuenes cū muneribus sequebantᵉ ꝛ qbus in media cōcione depositis surrexit agamēnon tū facundus thaltybius uerre app̄henso agamēnoni populorū pastori astitit. ille a magna uagina pēdenti gladio stricto abuersis setis orsus passis manibus iouem p̄cari ꝛ cæteri silere ꝛ ut decebat. Rege loquēte ꝛ q latū cælū suspiciēs. Sciat inquit nūc primū deoꝝ maximus Iuppiter ꝛ & terra ꝛ & sol ꝛ & peierātiū hoium sub terra Vltrices furiæ ꝛ nūq; me Briseidí uim attulisse ꝛ neq; libidinis neq; alius rei occasiōe usum ꝛ sed i corruptā in tabernaculis meis seruatā. Si quid peieraui ꝛ deos testor his me ꝛ quæ piuri ꝓmerentᵉ ꝛ malis afficiāt. Dixit & uerris iugulū infesto ferro apuit ꝛ quē mox thaltybius inspumantis maris fluctꝰ escam piscibus abiecit. Tum achilles assurgens bellicosos achiuos allocutus ꝛ Iuppiter

inquit

inqt pater ingẽtes sane iacturas Affers. Nunq̃.n. aium meũ pturbasset Agamẽnon: neq; me inuito puellã mihi deiprouiso abstulisset nisi tu tot Græcor̃ pire uoluisses. Verũ enim uero nũc primũ reficiẽdis corpibus inde mox Marti opa nobis danda est. His dictis omissa cõcione suas q̃sq; naues repetere⁊ magnanimi Mirmydões dona seq̃: latores diuini Achillis nauẽ cõscendere: in tabernaculis deponere: puellæ sedere iussæ: equos in armẽtũ alacres seruí agere. Briseidis aũt aureæ ueneri similis: ut Patroclũ acuto ferro sauciũ atq; exanimẽ uidit: ipsi incũbens magno eiulatu lamẽtata molle pectus: ceruicẽq;: & pulcherrimã faciẽ unguibus secabat: Fleuisq; Patrocle inqt miseræ mihi aia carior uiuũ ego te ã tabernaculo discedẽs reliqui: nũc exanimẽ inuenio populor̃ princeps. Ita mihi malũ malo semp acumulat̃: uirũ cui me & pater & dilecta mater nuptã dederat p̃ patriæ mœnib⁹ sauciũ: & tres dilectissimos frẽs ex eadẽ matre p̃genitos idẽ exitialis dies absũpsit. Tum me flentẽ: cũ uirum meũ interemit: & diuini Myneti urbẽ diruit Achilles: cõsolatus es: te daturũ opam⁊ solicitus: ut Achilli nuberẽ ducturũ me nauí phtiã: facturũ apud Myrmidones nuptias: Propterea cũ mihi semp iocũdus fueris: nũc exanimẽ incõsolabili fletu p̃sequor. Hæc ea dicẽte flebãt & puellæ aliæ: q̃bus singulis Patroclus doloris causa erat Achillẽ aũt Græcor̃ seniores circũfusi: ut cibũ sumeret⁊ orabant⁊ negare ipse: his uerbis cõquerẽs. Oro si qs comilitonũ mihi amicus ẽ: ne prius me cibũ sumere suadeat: q̃ mœstũ aium expleã: qui tanto mœrore torqueor⁊ ad solis usq; occasũ inediã p̃ferã. His dictis alios dimisit. Duo Atrei filii: Diuus Vlysses: & Nestor: Idomæneus: & senex equo strẽnuus Phœnix apud ip̃m remãserũt: qui assidue mœrentẽ cõsolari nitebant̃⁊ nec tñ poterãt⁊ anteq̃ sanguineo Marte p̃funderet̃⁊ recordatusq; & simul ingemens: Profecto inqt amicissime dura morte interẽpte lautã in tabernaculis cœnã apposuisti: cũ Græcia Troianis equitibus pturbati p̃merent̃: quo lachrymabile bellũ auerterẽt: nũc exanimis iaces, Vex̃ tui desiderio cibo potuq; abstinebo⁊ neq; mihi quicq̃ molestius esse potuisset: nõ si patrẽ Peleũ: q nũc phtiæ molles fundit lachrymas: uita functũ audirẽ: & talẽ p̃rem amissem⁊ q nũc inter alienas natiões exitiosæ Helenæ gratia cũ Troianis decerno uel eũ: q mihi apud Schyr̃ educat̃ Carissim⁹ & pulcher filiꝰ Neoptolemus: si forte adhuc uiuit: sperabã.n. solũ ne prius ab Argo equor̃ sobole claro apud Troiã occubiturũ te ãt phtiã rediturũ: ut mihi celeri naue Scyro filiũ in patriã duceres: eiq; oia nra possessiões scilicet: seruosq;: altã & magnã domũ ostẽderes. Arbitror náq; Peleũ diẽ suũ obiisse uel si uiuit: mœrore & senio cõfectũ & tristẽ obitus mei nunciũ expectãtẽ. Sic inqt lachrymabũdꝰ. Lachrymabant̃ aũt & seniores: recordati quæ q̃sq; domi reliquerit. Quos miseratus Saturniꝰ Mineruã paucis allocutꝰ. Filia inqt tu fortẽ uirũ penitus reliquisti⁊ certe nulla amplius Achilli cura est: q̃ apud rostratas naues apud amicũ exanimẽ in luctu ieiunũ desidere⁊ relíq abierũt: ut cibũ caperẽt. Sed age nectare & Ambrosia suauissima eũ: ne fame deficiat cõfirmato. His uerbis p̃suasa pẽnatæ arpyiæ similis arguta uoce ẽ cælo delabit̃. Nectar & ãbrosiã Achillis pectori istillat: ne fame genua labescerẽt. Inde ad firmissimã p̃is domũ rediit. Tũ græci armati euestigio e nauib⁹ maturabãt: istar dẽsæ niuis: q̃ a Ioue cõcreta ui sereni borreæ ẽ cœlo dimittit̃. Sic dẽsæ cassides: clypeor̃ umbões: thoraces icurui & solidi: fraxineæ astæ i aerea corruscabãt: terra ois rideꝛ: & sub pedib⁹ tremere. Medi⁹ inclyt⁹ Achilles dẽtib⁹ stridere: & ardere tãq̃ ignis oculi. Intolerabili náq; dolore angi: & iratus troianis dei munera induí: q̃ ei Vulcan⁹ fabre excuderat. Primũ ãt suras ocreis & pulchris & argẽteis maleis cõflatis. Inde thorace pect⁹ induit: hũeris ensem argẽteis clauis

munitū appēdit.deinde clypeum & magnū & solidū:& eminus tanq̄ lumina fulgentē: cepit.Et quēadmodū nautis e montiū uertice apud ouium caulas ardētis ignis fulgor apparet:ꝓcella aūt inuitos in pisciferum pelagus eos longe ab amicis ꝓpellit.haud aliter ab Achillis & pulchro & uario clypeo aer lucē accipiebat. Tum grauē cassidē & tanq̄ astrū fulgentē manibus elatā capiti impositi:cui crista ex eqna cauda.Micabāt crines aurei:q̄ aptissime á Vulcano dispositi. Tunc Achilles:an sibi ea arma accōmodata essent:& in iis facile agerēt:gestu corpis expiebat. Erāt aūt ei tanq̄ pēna leuia:alte tñ populorū Regem extulit.Postremo armamentario patriā astā depromit: firmā:grauē:fraxineā: quā nemo alius Achiuorū concutere potuisset.Eā e Pelei mōtis uertice hoibus mortiferā amico patri Peleo dono inciderat Chyron: equos autumedon atq̄ Alcimedon aurigæ firmis loris alligatos iungere:frenis ora cohibere:pone habenas ad bene cōpactū currū contrahere: Antumedon āt pulchro flagello accepto equos insiluit.Inde currū Achilles ī armis conspicuus tanq̄ sol fulgens & terrore quodā paternis equis impitabat.Xanthe & Balie p̄clara podargę pignore aliter aurigā uestrū custodire.& in græcorū globū referre curetis uelim:cum p̄lio satiati erimus.neq̄ me ut Patroclum exanimē relinquatis. Tū a iugo uelox Xantus mox inflexo capite ꝓcidentibus humi crinibus locutus est(eum nāq̄ uocalem pulcherrima Iuno reddidit)ꝓfecto nunc te'adhuc liberabimus fortissime achille.uerumtñ ꝓpe tibi lætalis adest dies:cuius nō nos sed magnus deus & potens fatum est auctor.Nequaq̄ āt tarditate & segnitia nostra Troiani Patroclum armis spoliauerunt. sed deoq̄ optimus:quē pulcherrima Latona peperit: in cōfertissima pugna interimēs ea Hectorē gloria honestauit:nos uero zephiri.quē uētoq̄ leuissimū dicunt:more cucurrimꝰ. Sed tibi ipsi deo & hoi fatale est fortiter domari.Sic clamantē furiæ cohibuerūt. quē per quē indignatus Achilles allocutus Xante inquit.qd mihi mortē uaticinaris? quod te minime decet.Sane me cito & a dilectissimis parētibus procul moriturū scio/ nō tñ interim cessabo Troianos a p̄lio fugare.Dixit clamās & equos in cōfertissima pugna egit.

ILIADOS LIBER.XIX. EXPLICIT.INCIPIT.XX.

Ic apud magnas naues circum Pelei filium bellicosi Achiui:ex altera cāpi pte Troiani armis muniebant. Interim iuppiter iusticiæ iniunxit:ut á sūmo cæli uertice ad cōsilium deos accerseret.quæ euestigio/ ut oēs Iouis Regiā peterent/ impauit: tum neq̄ oceanus/ neq̄ fluuiorū aliqs/ aut nympharū amœna nemorū & amniū fontes:& loca irrigua incolētium remorati sūt eo cū uenissent pulchris sedibus/ quas Iouī patri Vulcanus fabre excuderat.cōsedere.Neq̄ Neptunus diuinitatē cōtēpsit: sed á mari ꝓperās inter alios deos medius cōsedit.Inde ad Iouē cōuersus.Quid tandem inquit in concionem deos cōuocasti? Nunqd Troiani & græci quorum in p̄sentia p̄lium instat tibi curæ sunt? Cui Nubium coactor Iuppiter habes inquit Neptune qd uelim/ & qua uos gratia cōuocari:plane tenes. Curæ mihi sunt:quāuis perituri.Ego in sūmo cœlo sedens & eos despicio:& aīo oblector:uos āt cōueniſtis:ut alterutris siue Troianis siue Græcis ꝓ cuiusq̄ uoluntate & adsitis/ & opitulemini. Nam si Achilles solus cū troianis decerneret:ne paululū qdē resisterēt.Antea.n.eū solo nixu formidabāt/ nūc amici obitu grauiter succensentē uereor ne forte p̄ter debitū urbē diruat. sic locutꝰ Iuppiter asperā pugnā cōciuit.Dii āt diuerse afficiebant:nā Iuno:Pallas/ terræ

motor

motor neptunus ꝯ pq̃ utilis & sapiẽtia p̃ditus mercurius ꝯ p̃terea uiribus supbiens & inua lidis tibiis claudicãs uulcanus p græcis ꝯ p troianis aũt bene armatus mars ꝯ intõsus apol lo ꝯ bellicosa diana ꝯ flaua latona ꝯ & læta uenus stabãt. quoad uero á mortalib9 lõge dii ab fuerũt græci maiorẽ in modũ achillẽ in p̃liũ p̃diisse gloriabant: diu. n. á pugna abstinue rat ꝯ troianos uiso achille marti in armis simili occupauerat formido ꝯ ue ex quo dii superi immortaliũ ptes dicessere: efferbuit uehemens populorũ excitatrix pugna. Clamauit ãt Minerua nũc á cauata fossa p uallo nũc á sonãti littore clamauit & mars ex alia pte nigræ pcelle simílis clara uoce, alias ab urbis ppugnaculis: alias á sacro apud simoenta deo loco troianos hortatus: hoc pacto dii superi utrũq; exercitũ excitãtes ad pugnã cõueniebãt horrẽdũ ãt ab alto intonuit hoium atq; deo pr̃ ꝯ ab imo ãt imensã terrã & mõtiũ iuga cõ cussit Nep. Intremuere fontib9 scaturiẽtibus idæ radices & cacũina: & Troia. urbs: & gre co classis. Timuit aũt & infernus umbra rex Pluto: & é solio surgẽs clamauit ne terræ motu Neptunus solũ apiret: & obscuras formidata sq̃ẽt diis ipsis domos diis & hoibus palã faceret. Tãto itaq; tumultu i certamẽ dii cõcurrebãt ꝯ nã cõtra neptunũ regẽ apollo sagittis mũiri: cõtra martẽ glauca minerua: cõtra iunonẽ aurea pharetra calamisq; & ue natu gaudẽs Apollinis soror diana: Latona i mercuriũ. In Vulcanũ magn9 fluuius & al te defluẽs: quẽ dixi Xãthũ hoies scamãdrũ appellãt. Sic dii contra deos ferebat. Verum Achil. maiorẽ immodum Hectori filio Priami in acie obuiá fieri ardere: sperare. n. bellico sum martẽ sanguine saciatũ iri. Tũ populorũ excitator apollo æneã: magnis inspiratis uiri bus ꝯ recta in Achillẽ adhortatus ẽ. Símilis nãq; Lycaoni Priami filio & facies & uocem. Aenea inqt Tro. cõsiliator ubi nũc minæ tuæ ꝯ q̃s troianis Regibus cõuiua pollicebaris? Te scilicet Achilli Pelei filio intrepidũ cõgressurũ. Cui cõtra Aeneas. Priami fili inqt q̃d me nunc tanq̃ nolẽtẽ cũ magnanimo achille pugnare insimulas? neq;. n. nũc primũ ei cõ grediar ꝯ alias ipse me & astã meã formidauit ꝯ cũ nr̃as abida boues iuasisset & lyrnesum diruisset ꝯ & pedasũ. Me ãt Iuppiter & uiribus & uelocitate p̃bita tutatus ẽ. Siqdẽ Achil lis & ducis eius custodisq; & cõsultricis mineruæ ut lelegas & troianos acuta asta iterime ret manibus occubuissem ꝯ q̃obrẽ. nulli hoium cõtra achillẽ pugnãdũ est. Cui unus deo rum sp adest ꝯ q eũ ab oi tuet̃ piculo ꝯ p̃terea eius tæla nũq̃ incassũ dirigunt̃ ꝯ neq; pri9 fi gunt̃ ꝯ q̃ hũanũ corpus assequãt̃. Q d̃si deus in p̃lio æquorẽ se exhiberet haud multũ me supior eẽt ꝯ licet totũ se ferro tectũ eẽ gloriet̃ ꝯ & iactet. Huic rursus Rex iouis filius apol lo. Age inqt Heros & tu æternos deos p̃care. Aiũt enĩ & te ex uenere iouis filia genitum. Ille ex deteriore deo ẽ. Venus nãq; iouis ꝯ Thetis marino ẽ sene pgenita ꝯ sed tu recta i ho stem ferrũ indefessũ dirige neq; ullis uerborũ minis pterearis. His dictis populoq; pasto ri magnas uires inspirauit. Tũ ille inter primos fulgẽtibus munitus armis: & cõtra Achil lem p turmas pruẽs mime Iunonẽ latuit ꝯ q̃ una cõuocatis diis. Cõsiderate inqt Neptune & Minerua quid sequet̃. Aeneas Apollinis suasu in Achillẽ infestis armis defert̃. Q ua re agite & uos cõtra eũ ppellamus: & nr̃m aliqs achilli adsistat ꝯ eũq; uiribus confirmet: ne deficiat aio ꝯ ut se ab imortaliũ optimis armari intelligat. Ipsi ãt stulti sũt ꝯ q á principio i bello & p̃liis troianis opẽ ferũt. Oẽs enĩ é cælo descẽdimus huius pugnæ fautores ꝯ ne q̃d hodie á troianis mali Achilles ppetiat̃. Postmodũ eueniẽt ꝯ q ei cũ é mr̃no utero p̃diret fa ta uenerũt. Q d̃ nisi diuina uoce a deo admoneret̃ ꝯ timeret sane ꝯ ne quispiã cõtra in p̃lio deus cõgrederet̃. Graues enĩ dii sũt cũ manifestos se uidendos exhibẽt. Cui Neptunus noli inqt iuno temere pturbari ꝯ neq;. n. te decet ꝯ neq; ego uelim deos i cõtẽtionẽ trahere.

Sed iam hic est uia ī specula sedeamus: p̄liū uiri curēt. q̄ si mars uel pulcher Apollo achil lem ipederint: neq; pugnare p̄miserint: uestigio cū his de pugna cōtēdere iure poterim⁹ Arbitror aūt q̄ celerrime in cælū & ad deos cōsiliū coactos a nobis concessuros. Sic cla mās cæsarie nigra ī altū & undiq; fossa munitū iclyti Herculis murū p̄cedebat: quē ei tro iani & bellicosa Minerua cōdiderāt / ut cetū se a littore in cāpū psequētē fugiēs eo se reci / peret. Illic neptunus & alii eius dē factiōis dii hūeros crassa nebula adopti / illi aūt é regiōe in altiori tēpli p̄te circū arcigerū Apollinē & urbiū euersorē martē sedebāt. Sic diuersa in p̄te cōsulere. V triq; āt á grauissima pugna ordiri dubitare / Iuppiter alte sedens p̄cipere. Impleri militibus cāpus & hoium & equorū armis fulgere / icrepare sub irruentium pedi bus solū. Duo āt uiri optimi ī mediū ad singulare certamē alacres properabant Aeneas Anchisæ filius & inclytus achilles. Aeneas prior firma galea: & clypeo: & ferrata asta cō cussa in achillē minabūdus irruit. Achilles cōtra ut pniciosus leo: quē populus ois ifestis appetit tælis. Is āt carnis auidus iter primos uersat. q̄ si qs forte iuuenū alacer eū asta asse q̄tur: tū hians spumāti ore & anxio magno in corde aio in eū defert. & cauda latera dor / sumq; utrinq; uerberās sese in pugnā irritat. Ita exaspatus magna ui recta irruit: patus uel ut ipe aliquem interimat: uel inter primos interimat. haud aliter achillē & uires & supb⁹ aius in magnanimū Aeneā p̄uocabāt. Cū igit p̄pius facti eēnt: uelox achilles prior ænea ait: q̄d tu tā lōge á globo discesisti / nūq̄d tibi mecū pugnādi ē aius: & hinc in troianis Pri ami regnū assecuturū speras. Verū eniuero hæc te spes frustrabit: neq; n. ꝓterea si me interfeceris: tibi regno in p̄miū cedet Priamus / sūt ei liberi / ipe cōstās & sapiēs: an te Tro iani & aliarū rerū & cōsiti & sationalis agri p̄te potiore donabunt / ut ī delitiis oblecteris. Sed haud facile te me iterfecturū spero / Iā. n. alias te meā astā formidasse memini. Nū tibi excidit cū te p̄cul á bobus solū p idæ iuga celeri passu psecutus sum / neq; me expecta re ausus es / sed lyrnesū te fuga surripuisti. Q uā ego urbē ipetu facto mineruæ & iouis ope euerti. Captas mulieres in seruitutē abduxi. Tum te iuppiter & alii dii e meis eripue / runt manibus. nūc arbitror: nō euades ut suspicaris. Sed discedas: & in globū te conferas moneo / neq; me p̄uoces anteq̄ malo aliquo afficiaris. Q d'. n. factū ē ēt stultus nouit. Ad hæc æneas Pelide ait: ne me tāq̄ amētē tuis p̄terreri uerbis putes. Nā perq̄ manifeste frau des uersutias & cauillatiōes noui / nec nr̄i nos inuicē natales latēt / & p̄gēitores nr̄os a ma ioribus accepimus. Visu aūt neq; tu meos neq; ego tuos noui. Aiūt te Pelei uiri p̄clari & matre thetide maria dea filiū. Ego me magnanimo Anchisa p̄genitū glorior mr̄ mihi Ve nus / p̄ter hos & alii hodie filiū plorabūt. nō. n. uana loquor / sic omissa pugna redeamus / q̄ si nr̄m gen⁹ audire cōcupiscis / multi id norūt. Dardanū primū genuit. Nubiū coactor iuppiter. is Dardaniā cōdidit cū nūdū pulcherrimū iliū diuersæ natiōis ciuitas eēt in cam po cōdita. Sed adhuc ad scaturiētis fontibus idæ radices hitabāt. Dardanus āt Erichtho niū regē genuit mortaliū oium ditissimū huic tria equarum milia p syluas teneros pullos alētiū læta pascebant. Cū iis boreas adamatis in æquū niger crines uersus rē hūit. Exquo grauidæ duodecim pullos pepere. ipse in fertili agro p sūmas spicarū aristas innoxie / & p lata albētis maris dorsa in sūmo fluctu currebāt / troa Erichthonius Troianorū Regē ge nuit. Tros tres liberos / ilū / Asaracū / & diuinū mortaliūq; oium pulcherrimū Ganyme dem hūc dii / q̄ioui formæ grā p̄pinaret in cælū sustulerūt / ut cū ipsis ageret. ilus p̄clarū Laomedōta. Laumedon Titonū / Priamū lāpū Clitiū / & Hicetdona bello clarū fi. hūit. At Assarac⁹ capin: capis anchisen / anchises me. Priamus uero glorioſū Hectorē genuit.

Tali

Talí me & gñe & familia ꝓgenitū glorior. Vex iuppiter ꝓ uolūtate mortalibus & auget uirtutē ꝙ & minuit. qppe q oīum potētissimus sit ꝙ nō tñ hæc nobis ī pñtia ut amētibus ime dío pugnæ tumultu referēda sūt ꝙ multa. n. alter obiicere in alterū posset: quorū onus ne cētū qdē fororū nauis ꝓferret ꝙ uolubílis ē mortalíū lígua ꝙ uerba multa & uaria & magna eorū ultro citroq; copia: q̄lía díxeris talía audies. Sed qd nobis cōtētiōis & iurgíi opus mu lierū more? q̄ ꝓturbatrice aī ira in media uicina uera símul & falsa obiciētes cōtēdūt ꝙ ꝓut eas ira cōpellit. Atq; tu me mime uerbis tuis a pugna alacrē amouebis: nisi prius ferro inui cē decernamus. Sed age: astis nr̄as prius uires expíamur. Díxit & grauē admirādūq; cly peū asta ꝓcussit: ī qua ferreū spiculū cōcrepuit. Tū achílles ab íctus uiolētia clypeo manu asserto formidauit: ne iactū eminus magnanímí æneæ tælū eū facile trāsmitteret. Stult9 sane. Neq;. n. mēte aīoq; reputauit nō facile clarissíma deorū munera mortalí dextræ ces sura & ꝓscissū íri. Neq;. n. uulnerarí patuit auro uí cæli cohíbita ꝙ duabus tm̄ plícis ꝓforatis tres adhuc superāt. Q uinq; enī utroq; pede Claudus Vulcanus excuderat: duab9 æreís duabus ıteríoríbus stagneis: media aurea ꝙ in q̄ eminus ueniēs tælū hæserat. Secūdus ide Achílles in æneæ undiq; æqualē clypeū tælū dímísit: qd'a Peleo mōte ultímū orbis mar ginē: quē & æs & bouis coríū tenuissímū opiebat: assecutū cōcrepuit. Cōstítit Aeneas cly peū ī se timore retrahēs: asta supra dorsū delata utroq; magní clypeí orbe ꝓscisso hūí ínfi gitur. Aeneas declínato telo tam ꝓpíquo íctu maiorē ímodū ꝓterrítus ē. Tum achílles ala cer horrēdū clamās ad refigendū telū ꝓperabat. At æneas ígentē lapidē. q̄lē ne duo qdē nr̄í tpis uirí extulíssent: arrípuit: quē solus facile manu uersabat. hoc ín achíllem delatus & cassíde & clypeo percusso a dura se morte asseruabat. Achílles tñ eū gladío ıteremísset: ní sí q̄primū neptunus ímortales deos allocutus. Heí inqt uereor ne forte magnanim9 æne as apollís suasu ab achílle ıterēptus íferos petat. Stultus quidē. neq;. n. ī ípso mortis díscrí mine eí apollo opítulabit̄: Sed qd tandē ímerito malo alíorū gr̄a afficit̄. Sp. n. superis díís grata munera exhíbet. Sed agíte. nos eū tāto a perículo uēdicem9. ne qñ íuppiter iraſcat̄ sí eū achílles ıteremít. Fatale nāq; eí est: ut euadat: ne sine líberís & obscurū pereat Darda ní genus. quē íuppiter p̄ oíbus ex mortalí munere líberís dílexít. Iā enī Príamí genus odít. Sed Aeneæ potētía & filíorū fílíí & ab íllís nascítur troíanís ímperitabūt ꝙ huíc pulchra ocu los Iuno Neptune inqt: tu tecū ípse cōsídera: an erípiendū: an dímittēdū æneā ducas. Iam enī & ego & Mínerua ıter deos iurauímus: nunq̄ a troíanís malū nos alí qd' ausuras ne q dem cū tota troía ıfesto ígne cremabit̄. Vret̄ enī a Græcís hostíbus. Hís auditís Neptu nus: ꝓ mediā pugnā & tælorū strepitū eo cōtēdít: ubí æneas & ínclytus achílles manū cō seruerāt ꝙ obiecitq; achíllís oculís eueſtígío calígínē: & fraxineā astā ab æneæ clypeo euul sam ante Achíllís pedes abiecít. Aeneā āt leuē atq; agílē reddídít a terra alte erígēs ꝙ super heroū equorūq; ordínes assílientē & deí manus ausugientē. Peruenít āt ī ultímū cāpum ubí Caucones ī p̄líū armabant̄ ꝙ Cui ꝓpíor fcūs neptunus. Q uís te huíc īqt deorū ænea tristē cū magnanímo achílle pugnare ꝓsuasit? qs te melíor símul & díís dílectior? Sed re fer pedē: quotiēs achílli obuiā fuerís: ne p̄ter fatū ad íferos detrudarís. Verū post mortuū & sepultū achíllē audēter te pugnæ credere poterís nemo græcorū alíus te ıterficíet. Hís dictís euanuít ꝙ & ab achíllís oculís densam fugauít calígínē ꝙ q reddíta sibí luce ídignabū dus secū. Heí īquít magnū mihí míraculū oblatū ē. hasta humí iacet. Virū āt ī quē: ut íte rímerē iaculatus sum: nunq̄ apparet. Profecto æneas díís ímortalibus amic9 ē. Nā cū te mere gloríatū putabā ꝙ abíerít sane: neq; enī amplíus mecū cōferre man9 audebít: q mō

tam alacer mortẽ aufugit. Sed ego bellicosis danais iperans reliquos troianoꝝ aggressus expiar. Dixit & i ordines receptus singulis iussit ne ãplius eminus pugnarẽt: sed uiruiro prõpto aio cõgredẽt. Difficile nãq; mihi ẽ: etsi uiribus põstẽ: cũ tot uiris solũ manũ cõsere re: & pugnare cũ oibus. Siqdẽ neq; mauors deꝰ ipauidus neq; Pallas tãtã aciẽ sustinent. Ego tñ q̃tũ manibus pedibusq; & uiribus ualeo: ne minimũ qdẽ negligã: sed p medias penitus acies penetrabo: neq; troia. aliquẽ mihi obuiũ lætaturũ cõfido. Sic iqens medios irrupit. Cõtra p̃clarus Hector suos hortatus achilli cõgrediẽdũ his uerbis iactabat. Nolite magnanimi troiani achillẽ formidare. Eqdẽ uerbis ẽt cũ diis pugnarẽ ferro ãt difficile est. Sũt. n. lõge q̃ nos fortiores. At nõ achilles oia uerbis pficiet / ptim assequet: / ptim ipfectũ dimittet. Ego eũ aggrediar: etsi ignis istar exardescat. si inq̃ exardesceret: ut ignis: & ut ferrum rigeret. simul his dictis i aciẽ pruit. Tũ troiani raptis simul astis seq. Ita eoꝝ uires unanimi oium studio corroborari / hic clamor exortꝰ. Tũ apollo Hectorẽ affat. Hector neq̃so adhuc Achilli cõgrediare sed i globo a tumultu p̃cul te cõtineas / ne aut eminꝰ iaculo aut cominꝰ ense te asseqũmur. His uerbis hector rursus i globũ se recepit dei monitu perritus. In troianos ãt achilles uiribus ferox horrẽdũ clamãs isiliit. Imprimis ãt iphitiõa strẽnui & urbiũ domitoris Otrẽti ex naide nympha filiũ ex niuoso Timolo ifœlicibꝰ Idæ populis multoꝝ oppidoꝝ pricipẽ iteremit. Cui recta i se ruẽti clarus achilles mediũ caput diuisit / crepuit cadẽs. Tũc achilles iactabũdus: Iaces inq̃t Otrẽti fili maxie oium formidabilis hic occubuisti. genꝰ ãt á Gigæo portu ducis: ubi patriũ tibi tẽplũ ad hylũ piscosũ & undosũ hermũ erigit. sic gloriabat. Illius ãt oculos tenebræ opuerũt. eũq; græcoꝝ eq̃ prima acie rotis cõtriuerũt. inde demoleõta bello strẽnuũ Antenoris filiũ p galeã ferreã nihil uim phibentẽ tpibus & osse trãsmisso & cerebro oi cõtuso interemit. Tũ alacrẽ hippodamanta amissis eqs fugientẽ iter hũeros sauciauit: q̃ iter expirandũ circũ littus gaudẽte neptuno a iuuenib9 distractus mugiebat. Ita eũ fortis aius reliq̃t. Post hos in pulcherrimũ Priami filiũ Polydorũ deferẽt / hunc pr̃ a pugna: q̃ liberorũ ultimus eẽt & carissimus non cõtinuit / pedũ ãt uelocitate oẽs superabat: ut tũc re oñdit. Currebat enĩ inter primos pugnatores: quoadusq; exiatus p̃cidit. si qdẽ glorios achilles terga uertẽtẽ: q̃ aurea fibula baltheũ allígat: & duplex thorax suspẽdit uulnerauit / actæ spiculũ per mediũ euasit umbilicũ. ingemẽs in genu p̃cũbit / oculi nebula caligant. Q uẽ p̃cidẽtẽ in terrã manibꝰ susci pientẽ declinãtẽq; ut cõspicatꝰ ẽ hector: caligatis oculis nõ ãplius cõtari sustinẽs uibrato in Achillẽ tælo flãmæ similis irruit. Achilles eo uiso ut assiluit iactabũdus adest inq̃t uir: q̃ me maiorẽ imodũ perturbauit: q̃ carissimũ mihi amicum interemit. sed nõ diutius in pugna alter alterũ formidabimus. Dixit: & toruis oculis hectorẽ aspiciẽs. Cominus iquit accede: ut citã mortẽ experiaris. Cui cõtra imperterritꝰ hector rñdit. Pelei fili / ne tibi me ut stultũ uerbis tuis terreri persuadas. iã & cauillatiões & iniurias noui / & te fortẽ / me ãt lõge uiribus inferiorẽ nõ eo inficias. Verũ hæc in deorũ sunt uoluntate / ut ẽt imbecillior te asta perimã. Est enĩ & mihi acutũ tælũ / dixit & prior crispatã astã in achillem direxit: q̃ tenui spũ a Minerua cõuersa ante hectoris pedes cecidit. Tũc Achilles in cædẽ ferox in illũ horrẽdo clamore irruit. At eũ apollo: perq̃ facile (ut pote deus) ereptũ dẽsa operuit nebula / ter inclytꝰ achilles infesto spiculo eũ appetiit: ter dẽsas nebulas trãfuerberauit. Q uarto ãt impetu facto grauiter cõminatus effugisti inquit impudẽs mortẽ / pfecto ppe exitium agentẽ te Apollo eripuit / quem inter tæla uersatus p̃cari debes. Verũtñ alias: si quis mihi deorũ fauerit: manibus meis cades. interea alios quicũq; mihi obuiã fuerit p̃sequor.

Hæc

Hæc dícens Dryopa media ín ceruíce ſauciũ ante pedes ſtrauít. Inde Demachũ magni Phíletoris filiũ genu uulnere primũ incuſſo cohibuit. Inde magno enſe trãſegit. Poſt hos Laogonũ & Dardanũ Biãte genitos ex eqs alterũ aſta enſe alterũ comínus ĩ terrã cõſtra uit. Tros ãt alaſtoris filíus ad eius genua ꝓcidẽs: ſi forte ætatẽ ípſius miſeratus ícolumem dimitteret: enſẽ ſcdm epar recepit. Stultus ſane: neq; enĩ nouit: qd credíbile erat: neq; beni gnũ neq; mitẽ ſed ferocẽ tactis genibus placari nõ poſſe. Decidít epar: & ex eo niger ſanguis ꝓfluẽs ſinũ ípleuit ⁊ tenebræ obeũtis oculos operuere. Poſt Mulío ſecũdũ aurẽ ꝓcuſſo ꝑ alterã telũ euaſit. Ad hos Echecli agenoris mediũ caput acuto gladío díuíſit. gladíus ãt totus ſanguine aſperſus ẽ ⁊ mors ſtatim & fatũ ineuitabile eius oculís obſeruat. Tranſ uerberauit & Deucalíonem: qua collũ brachío iungít: eius grauata manu: & præ oculís morte oberrãte: enſe ceruíce percuſſa lõge cum caſſide caput abiecit ⁊ cerebrũ per oſſa ef fluit. Corpus humi extẽtũ iacuit. iã Achíl. ín ſtrẽnuũ Pírei filiũ Rhígmõ ꝓperabat: quẽ ẽ fertili Thracia ꝓfectũ mediũ tælo trãſegit ⁊ ferrũ uentri infixum: quo ẽ curru cadẽte eius auriga eueſtígio equos cõuertens dorſo ínfeſto telo recepto ſaucius perturbatis equís de cídit. Q uẽadmodũ ãt ín mõtuoſa & arída ſylua díuínus ígnis oia cõcremãs perfurit. Et uẽtus ſpirãs huc illuc flãmã dirigit. ita achílles undiq; ĩpetu facto ⁊ nũc hos: nũc íllos ínterímere. Sanguis per terrã fluere: & ueluti cũ late frontis boues ad ordeí tritúrã ĩ alba area iungũtur. Sub quorum mugientiũ pedíbus culmi ꝓteruntur ⁊ haud alíter ſub magnanímo Achílle equí & exanímes ſímul & clypeos proterrere. Sanguine ãt & axís & curuum rotæ coínquinarí: quas ab equorũ ungulís guttæ ſpargebãt. ín hunc modũ Achílles gloríæ ínſeruíens euítandas manus ſanguine maculabat.

ILIADOS LIBER. XX. EXPLICIT. INCIPIT. XXI.

VM uero ad latũ & uorticoſum xãthi fluuiũ: quem ímmortalis genuit íuppiter: ꝓueníſſent: ĩ duas ꝑtes díuíſos troianos alteros per cãpũ Achílles urbẽ uerſus qua ſupíori die perterriti furẽtẽ hectorẽ Græci fugerãt: trepídos & pallãtes ꝓſequebat ⁊ denſas ãt tenebras ad eorũ fugã ínhibendã íuno cõduxerat ⁊ alteri ĩ altum & argẽtea unda ꝓſpícuũ fluuiũ magno ſtrepitu cõpellun tur ⁊ tũ aqua & altæ rípæ ſonuerũt. illí ãt ꝑ aquarũ uortices taci ti huc illuc latebras diſqrebãt. Et quẽadmodũ ſub agris crepitu locuſtæ ín area elate fluuiũ petẽtes repẽte alueũ ſubeunt. Sic Achíllis metu ꝓfundũ & ſonãs Xanthi flumẽ equís & hoíbus ípleba t. At ílle magnanímus aſta ín ripa ínter myrícas relícta deo ſímilís ſolo enſe ín alueum diſilíit. cædis auidus & crebrís íctíbus troianos agebat. illí enſe acti turpiter ĩgemere ⁊ aqua cruore rubeſcere. Ac ueluti minores píſces: uiſo delphíno: ímis ſe cauernis recipiũt formidãtes (deuorat enĩ quoſcũq; aſſeqtur) Sic troiani ímpetuoſi fluminis rípis delíteſcebãt. At achílles cæde defeſſus duodecim ẽ flumine iuuenes uíuos delegit: quíbus menœtii filiũ Patroclũ ulcíſceretur: quos ut ceruorũ hínulos trepidãtes: ligatís poſt terga manibus ĩpoꝝ zonis qbus cíngebant: ſocíis ad latas atq; altas naues ducẽdos tradídit. índe íterũ írruit in cædẽ alacer. íllic Lycaoní Príami filío ẽ fluuío euadẽti obuiã factus eſt. hunc antea á ſe captũ ẽ patrío ſolo inuitũ nocturnus abduxerat. caprifici enĩ ramos acuto ferro íncidebat ⁊ ut currus radíos faceret ⁊ cum ín opínatum malum glorioſus achílles aſtitít a quo captus & ín bene munitã lemnum abductus íaſonís filío uẽditur. hunc magno poſtmodum ꝓtío redẽptũ ím-

brius Eetion clarã Arisbam misit. uñ ausugiens patrio solo repetito. undecim dies cũ amicis oblectatus ẽ. Duodecima iterũ eũ in Achillis manus redegit deus: q eũ ẽt reuerti nolẽtem ad inferos detrusurus erat. Eũ: ut uelox Achil. galea clypeoq; & asta inermẽ agnouit (coia enĩ fuga defessus & labãtibus labore genibus abiecerat) indignabũdus secũ. En iqt qd nũc miri oculis meis obiicit: pfecto iterẽpti á me troiãi rursus ẽ tenebris resurgẽt quẽ hic casum euasit? clara i lemno uenũdatus. neq; spumãtis maris fluctibus ut inuiti cõplures: coherceri potuit. Sed age astæ nr̃æ spiculũ expiat: ut uideã: atq; itelligã an forte idem iteꝝ eueniat: an alma terra q̃ & fortẽ cohercet hũc quoq; coherceat. Sic aio uoluenti astitit lycaon trepidus: ut eius genua cõtingeret? frustra tñ fatale exitiũ se euasurũ cogitauit: longãq; astam inclyti achillis manu in se uibratã pcũbens declinauit: asta sup eũ in cæde delata humi infigitur. tũ lycaon altera manu apphensis genibus altera telũ acutũ capiẽs his uerbis pcatur: tua ego genua tãgo achilles: tu mei miserere. Seruus tuus ego sum magnanime: & cui miserearis dignus? a te primũ uitã accepi: q̃ die me culto in agro captũ patre & amicis pcul lẽni uẽdidisti? tibi ego iam sacrificiũ: at nũc lõge maius exibui. Est autẽ hic duodecimus dies: ex quo iliũ multa ppessus appuli: & tuis me iterũ manibus crudele fatũ obiecit: Debeo iouí patri odio eẽ: cũ iterũ me i tuã redegerit ptãtẽ. Paucis me ante annis laothoe mr̃ altai senis filia: altai inqt: q bellicosis lelagis imperitãs altã pedasũ sub Satnioẽte incolit: pepererat: quã Priamus cũ aliis pluribus habuit. Ex hac duo nati sumus: qui ambo manu tua occũbent? pulcherrimũ nãq; polydorũ acuto telo iter primos pedites iteremisti. nũc ego periclitor? neq; enĩ puto tuas me manus euasurũ? nã urgẽt me fata. Dicam tñ: qd' tu accipias: oro: ne me iterimas: neq; uterinus sum hectoris frater: q tibi mãsuetum & fortẽ interemit socium. illis uerbis clarus Priami filius pcatus immite rñsum accepit. Stulte inqt neq; pcibus nunc tibi utẽdũ est neq; cõcionibus. Cum Patroclus cædem suã faciauerit: tũc troianis parcendũ ducã. Multos supiori tpe captos uẽdidi: nũc minime mortẽ effugies: quã deus ante iliũ conditum in meã tradidit ptãtẽ? neq; mõ tuã sed & troianorũ oium & liberorũ Priami iprimis? sed amice morere & tu. Quid frustra ingemis? Occubuit Patroclus te lõge pstãtior. Nõne uides qualis ego sum? q̃ pulcher? q̃ magnus claro patre genitus & matre dea. Verũtñ me mors & fata supabũt. Veniet aurora seu crepusculũ seu meridies? cũ meã aliqs aiam uel telo uel ense auferet. Sic loq̃ntis asta trãsuersatus lycaõ labãtibus genibus aiam agebat: eũq; passis manibus i genua pcũbentẽ achil. stricto ense secũdũ ceruices cõpagẽ trãsegit? anceps gladius totus i uulnus recipit' extinctum hũi? terra nigro cruore cõspsa pede acceptũ Achil. i flumẽ deuoluendũ abiecit. Inde gloriatus. istic iqt cũ piscibus iaceas? q tuũ sanguinẽ secuti absorbeãt? mr̃ neq; iacenti tibi incũbẽs deflebit? sed torrẽs scamãder i latũ maris sinũ te auferet & aliqs undis act9 piscis pcellã fugiẽs album lycaonis adipẽ deuorabit. Occũbite troiani? quo ad altũ ilium capiamus. Vos quidẽ fugientes ego ãt terga pmẽs neq; uorticosus & icuruus fluuius uobis sufficiet. Cui uos multos mactatis tauros uiuos i undas equos agitet? & ita dura morte cõficiamini? qd' oẽs sup Patrocli & achiuorũ cæde? quos apud citas naues me abñtẽ interemistis ulciscar? sic ait. At fluuius magis idignatus agitabat aio ut a cæde inclytũ achillem inhiberet. & troianos defenderet. iã Achilles in cædẽ alacer lõga asta in Asteropæum Pelegonis filiũ deferebat'. Pelegonũ Axius late fluens ex Periboea Acessameni filia natu grãdiore pgenuit. Et enĩ altus fluuius accubuit. hic Achilli ẽ regione duabus astis occurrit (ei nãq; uires auxerat pro interẽptis á truci Achille i flumine militibus iratus Xanih9)

Cum

Cū ergo ꝓpius cōcurrissent prior Achilles qs inqt & unde es & quo ex gñe mihi obuiꝰ ire audes? infœliciū parētū liberi meas uires ꝓuocāt. Cui cōtra clarus Pelegōis filiꝰ. magnanime inqt achille ꝙ quid me de gñe meo pcōctaris? Ex fœcūda atq; lōginqua peonia oriūdus sum lōge iaculātiū peonū ductor. Vndecima nūc dies agitur. exquo iliū appulimus genus a late fluēte axio duco. Axio cuius lipidissima aqua totā irrigat regionē. Is Pelegona strēnuū bello uirū hic me genuisse ferēt ꝙ nūc manus cōseramus clarissime achilles. Sic iactabūdus in eū fraxineā e pelio hastā ꝓtēdētē duas simul hastas extorsit (ambi dexter eni erat) quoꝝ altera ꝓcussum clypeū haud oīno scidit (aurū. n. dei munus serua uit ille sū) altera dexteꝝ cubitū leni uulnera attigit: fluxit ꝑ manū cruor: hasta āt supuolās terræ ifigit. Tū achilles cædi ītētus i asteropæū hastā cōtorsit: q̄ aberrās altā ripā ad medīā usq; penetrauit. stetit fraxinea hasta. Inde stricto latere gladio i eū furibūdus isiluit. Illiusq; ualida manu e ꝑrupta ripa cōcussā hastā frustra euellere tētātis. & iā q̄rto ifringere eā parātis: prior ense ꝑ uētrē secūdū umbilicū trāsmisso aiam abstulit. In terrā oia ꝓcide rūt: tenebris expirātis caligati sūt oculi. at achilles i pectus irruēs: eoq; armis spoliato gloriabūdus ait. Sic iaceas asteropæe. neq; n. cū sūmi iouis filiis tibi pugnādū erat: licet a fluuio ortū duceres. Tu late fluētis axii. Ego me magni iouis stirpe natū glorior. Genuit me uir multis ipītās myrmidōib9 peleꝰ Aeaci fi. hūc Iup. q utcūctis mare irrūpētib9 fluuiis lōge ꝑstat. Sic eiꝰ ēt genꝰ est q̄ fluuioꝝ ꝑstātiꝰ. Et. n. tibi magnꝰ ē fluuiꝰ. siqd pōt opis afferre. nō tñ est. ut cū ioue saturnio cōserat. Cui ne fluuioꝝ qdē oium maximus achelous neq; ꝓcelosi oceani. ex quo & flumīa & mare fōtesq; & alii putei oriuntur ꝙ uis æq̄ri pōt. Magni eni iouis fulmē & horrēdū tonitruis fragorē formidauit: Dixit & e ripa ferreū hastæ spiculū euellit. Illū i arena reliqt exanimē. Alluebat unda sanguinea: & āguillis piscibusq; adipe exeso & epate laniato appetebat. Ipse uero pœnas eqtes adhuc in uorticosi flumis ripa uiso optio duce in atroci pugna fortiter ītercpto latētes ꝓseq cōtēdit. Ex qbꝰ Thersilocū: mydona: astypilū: mnesum: thrasium: æniū: opheleston iteremit. Interemisset & plures nisi altus fluuius in humanā faciē uersus eū iratꝰ ab imis uadis esset affatꝰ. achillē frustra ualidus es: frustra īdigna uiris patras: sp tibi dii opitulātur. Siqdē sarurni filius oēs troianos tibi ꝓdēdos tradidit. Tu tamen eorū terga ꝑ cāpū ꝑmens digna te cogitato. Implet mihi purus alueꝰ cadaueribus: neq; præ angustia possum in latū mare ꝓfluere: neq; cæde adhuc cessas. Desiste iā quæso: stupore nāq; populoꝝ priceps cōtabesco. Cui cōtra uelox achilles. Esto quod iubes generose Scamāder ꝙ non tñ prius a supbis troianis abstinebo: q̄ in urbē eos cōcludā: & hectori cōgrediar: ut uterutrū interimat: periclitemur. Sic inqens troianos alacer inuasit. Tūc apollinē affatus Scamāder: arcitenēs ait iouis fili minime pīs obsecutus es uolūtati quippe qui ut troianis adesses: eisq; ad solis occasum & fecūdæ terræ umbrā opē ferres maiorē tibi in medū ꝓcepit. Dixit: & cum Achilles e medio alueo ꝓsilire cōtēderet: undarū fluctib9 ꝓturbatis cadauera ab achille iterēptoꝝ plurima passim iacētia ex alueo tanq; taurus mugiēs abiecit: uiuos āt apud lipidas undas magnis & altis uorticibus abditos tutatus est. Tollebat circū formidolosum achillē tumidus fluctꝰ eūq; in clypeū ꝓscissus ipulit ut pedib9 cōsistere nō posset. Tum apꝑhēsam magna ui ꝓcerā & uirētē ulmū radicitꝰ euulsam traxit. repleta crepido est ois & flumē dēsis ramis pōte facto cohibitū cū in alueū tota decidisset. At achilles cito pede in cāpū trepidās assiliit: nō tñ magnus destitit deus in eū sūmis fluctibus irruēs: ut eo impedito a troianis exitiū auerteret ꝙ achilles igitur ad astæ iactus nigræ & uenaticæ aquilæ

alitū ꝑſtātiſſimæ uiribus & celeritate ſimilis irruit. Cui circū pectus arma horrēde ſonue rūt. Sic oblique declinātē fluuiꝰ magno ſtrepitu urgebat. Et quēadmodū cū ab alto fon te qſpiā in platas & ortos aquā ꝓuius deducit: & ligone riui obices amouet: & calculis mo tis defluēs aq̄ murmurat: & deductorē ſequtur. haud aliter achillē q̄is alacrē uehemens fluctus ꝓmebat. Potiores nāq; dii ſunt q̄ hoies. Q uāto aūt maiore aio achilles reſiſtebat ut intelligeret: an ſe oēs dii imortales: q magnū cælū habitāt: ꝓſequerent, tāto magis ma gnus lipidi flumis ipetus in eius hūeros inuadebat. Ipſe altiora mœſtus petere fluuius magno in obliquū ipetu pedibus ſolū ſubtrahere. Ingemuit achilles & cælū ſuſpiciens. Iuppiter inq̄t pater. ut qd nemo deoꝝ mihi miſereť, q me a fluminis uiolentia eripiat: qd ego in poſterū patiar? Nō alius qſpiā celeſtiū hoꝝ mihi auctor eſt: ſed mr̄ cariſſima: quæ me mēdaciis fouit: cū ſub ilii muro infeſtis me Apollinis ſagittis periturū ꝓdiceret. Vtinā hectoris uiri huius regionis fortiſſimi telis occūberē. Siqdē fortis fortē interime, ret. Nūc me fata ingloria morte dānarūt: ut magno in flumie tanq̄ ſubulci filius per hye mē torrētē trāſiēs ſuffocaret. Hæc orāti repēte Neptunus ei & minerua in humanā fa ciē uerſi aſtiterūt & datis dextris pluriboꝰ uerbis ſic eū prior affať Neptunus. Achille ne trepida, neq; te ulla formido teneat. Tales dii ego. ſ. & minerua iouis cōſenſu tibi fauto res adſumꝰ ut te fluminis uiolētia periturꝝ mime ſit uerēdū. Cito deſinet ut uidebis. Veꝝ te iterū iterūq; ſi credis: monebimus. Nō prius imitis hoſtis manus qeturas: q̄ itra claros ilii muros Troianus populus fugiēs ꝓcipiať. Tu āt hectorē iterimes. Inde rurſus ad na ues rediēs: nos te gloria extollemus. His dictis in imortaliū cœtū cōceſſerūt. Tū achilles opertū aqua cāpū aio eoꝝ hortatu aucto ſupauit, fluitabāt pulchra nuper interēptorū arma paſſim & cadauera, recta igiť in feruētē nudā euaſit: neq; late ꝓfluēs amnis eū co ercere potuit. Q uippe cui magnas uires minerua ꝓſtiterat. Nō tn̄ Scamāder deſtitit: ſed magis achilli ſuccēſens alte fluctu ſublato Simeonta cōpellauit: amice frater: una ambo uirū fortē cohibeamus. is nāq; breui magnā Priami urbē excidūt. Troiani ei nō reſiſtēt. Tu pleno fontiū aqs alueo opē eueſtigio feras, iſta torrētes oēs: & undas ſimul & arbo rū lapidūq; fragorē excita: ut exitioſum uirū ipediamus: q nūc diis paria audet, neq; eni uires: neq; aliud qppiā: nō arma pulcherrima in ultio portu luto operta opitulatura ei cō firmo, opiam eū multa harena, plurimis aggeſtis lapidibus. neq; eius oſſa græci colli gere poterūt. tātā in eū colluuiē acumulabo, hic humabiť, neq; aliud effodiēdū erit mo numētū, quēadmodū ſi Achiuis cōdireť. Dixit: & iratus ſpumāti murmurare ſanguine & cadaueribus imixtis aucta a ioue aqua furibūdus in achillē deferť: eūq; corripit. Tum iuno achilli timēs: ne magnis uiolēti fluminis opprimereť fluctibus: eueſtigio cariſſimū filiū Vulcanū clara uoce cōpellās. Excita te inq̄t Claude mi fili. Dignū eni te aduerſariū uiolētū xāthū cōicctamur. Q uare opē feras. Accēde q̄primū ſonātē flāmā. Ego uero ze phyro & uiolētiſſimo noto ad mare imēſam ꝓcellā excitatura cōtendam quæ troianorū & capita & arma grauí exuret incēdio. Tu aūt hic & xāthū & in eo arbores igni corripi as. neq; te ullis aut ꝓcibus aut minis moueat, neq; prius uires tuas cohibeas: q̄ ego iuſſe ro. Vulcanus aūt urēti igne primo cāpū. Inde ſecūdū fluuiū multos quos achilles itere merat: cōprehēdit. Tū cāpus ſiccatus: unda cohibita eſt: ac ueluti autūnalis boreas nup rigatū q̄primū exſiccat. eoq; ſoſſo lætať. Sic totus cāpus areſcere: cadauera uri. Inde i flu uium flāma cōuerſa ardere ulmi: populi myricæ: lotus thrion. & cyperon: quæ ad lipidas Xāthi undas paſſim naſcebanť. Iā āguillæ & piſces i ꝓſpicua unda huc illuc ānātes ſapiē

tis. Vulcani

tis Vulcani caloribus labore Amnis ipetus remitti:qui uoce illum cõpellãs. Vulcane inquit/nemo tibi deoꝝ neq; ego possum flagrãti tuo igni resistere:Cessa quæso persequat strẽnuus achilles troianos.Q uid mihi opus est ut eis opituler?dixit igne æstuãs/feruebat enĩ lipida unda at ueluti feruẽte multo igni lebete prius pinguis porci adeps aridis circũsubiectis lignis liquit:Sic Xãthi aqua feruere:neq; amplius labi/neq; Vulcani uio lẽtia respirare iã poterat.Is igit iunoni supplex/quo meo inqt merito filius tuus meũ p̃ cæteris flumẽ exurere molit?nõ ego dũtaxat/sed & cæteri oẽs troianoꝝ partib9 fauẽt? Ego tñ desistã:si iusseris desistat & hic.Ego tibi iureiurãdo cõfirmo nequaq̃ ampli9 exitiũ a troianis auersurũ/ne troia ifesto igne cõc remet.Cremabit.n.a bellicosis Achiuis His auditis extẽplo pulcherrima Iuno carissimũ filiũ Vulcanũ affat.Vulcane mihi dilectissime fili imortalẽ deũ tãtopere mortaliũ gra perturbari nõ decet.His uerbis Vulcanus domita Xanthi uiolẽtia ignẽ amouit:flumẽ in alueũ rediit/qui deinceps iunõis licet iratæ iussu ambo cessarũt.Ver& iter alios deos grauis & difficilis cõtẽtio augebat.diuersa nãq; snia dissidẽtes magno iter se strepitu cõcurrerũt.Tũ spacioſa terra & amplũ cælũ circũ sonuit.Audiit in cælo sedẽs iuppiter:& ea deoꝝ cõtẽtiõe itra se risu exhilarat9 ẽ. Illi cominus cõgredi/cõcurrere Mars clypeũ cõcutiẽs & primũ in Mineruã infesto telo exprobrãs iirruit.Q uid tãdẽ inqt ipudẽtissima deos in pugnã puocãs nimiũ tibi tribuis?An oblita es:cũ tydei filio Diomedi ut me ferro ipeteret:psuasisti.Et in oium cõspectu ifesto telo pulcherrimũ corpus meũ sauciasti?nũc ego mihi persuadeo qcqd in me machinata es ultuꝝ.Sic dicẽs angulosum & tremebũdũ clypeũ quẽ ne iouis qdẽ fulmẽ scidisset lõgo telo pcussit.At ipsa relato pede humi iacẽtẽ lapidẽ nigrũ aspeꝝ magnũ quẽ maiores agri terminũ fixerãt ualida manu arripuit:hoc bellicosum Martẽ secũdũceruicẽ pcussit.Ille mẽbris cõcussus pcidẽs sep:ẽ soli iugera opuit/puluere sparsi sũt crines:& arma circũsonuere.Risit minerua:& secũ gloriabũda.Stulte iqt/nõdũ nosti q̃to me fortiorẽ te eẽ glorier?qa te mihi uirib9 parẽ facis.Sane te mẽna exercet furia:quæ tibi irata male cõsuluit:qa græcoꝝ partibus relictis piuris troianis opitularis.His dictis nitidos cõuertit oculos Martẽ aũt grauiter igemẽtẽ & uix respirãtẽ iouis filia uenus manu erexit. quã cũ iuno itueret.Mineruã euestigio affata.Amaltheæ iqt Alũni/Iouis filia ifatigabilis.En canina musca pnicioſa pniciosum martẽ p mediũ plĩi tuumultũ ducit.sed tu eã ulciscere.sic ait.At minerua alacris pect9 ueneris grauí manu ipellẽs labãtibus & aio & genibus strauit/tũ ambo uiridi i solo iacuere.illa uero iprecata talia iqt oib9:q troianis opitulãtur:eueniãt qñ armatis græcis cõgredient/& tã audaces & tolerãtes sint:q̃ uen9uenit cõtra me marti auxiliũ.Hoc pacto iã pridẽ iliũ munitissimã urbẽ populati á pugna q̃escemus.Risit his iuno.At neptunus rex Apollinẽ affatus.Q uid iquit & nos cessamus neq; enĩ licet cũ alii cœperint. Turpe quidẽ esset:si pugnæ exortes olympũ & iouis æreo pauimẽto munitã domũ petierimus.Q uare incipe/iunior enĩ es/mihi haud decens est: qui sum natu grãdior:& plura noui.Stulte q̃ insipiẽs es?nõne meministi:que iam passi sumus apud iliũ mala?Solos nos deorũ iuppiter misit:ut supbo Laumedonti in annum pmissa mercede seruiremus:ipse iperabat.Ego troianis urbẽ latis & q̃ pulchris muris ne expugnari possent:circũdedi. Tu errabũdus & camuras boues in iugosæ idæ cõuallib9 pauisti.Sed cũ accipiẽdæ mercedis tps grã multæ autores horæ afferẽt:tunc debita nos mercede fraudatos minatus dimisit Laome.tibi quidẽ manibus pedibusq; ligatis ad longinq̃s insulas deportaturũ utriusq; aũt aures inciſurũ.Nos aio irato pmissa fraudati mer-

cede reuertimur⁊ hoꝝ tu nūc Troianis gratiā refers⁊ neq; nobis cū in supboꝝ troianorū cū liberis & pudicis uxoribus exitiū cōsentis. Huic iouis filius Apollo respōdit Neptune: haud me sapiētē dixerts si tecū miserorū causa certauero: qui frōdibus similes nūc læti & florētes terræ fructibꝰ uescunt⁊ nūc minuunt⁊ & deficiūt. At nos desistamꝰ alii pugnēt Hæc dicēs pedē rettulit. Verebat enī cū patruo manus cōserere. Tum uenatibus Clara soror Diana in eum his uerbis iuecta est⁊ Fugis arcitenēs: & Neptuno inani cōtēpta gloria cedis? Quid arcū icassum gestas? Nō ego te amplius paterna in domo: ut solitus es: inter deos cū Neptuno certare iactātē audiā⁊ Cui Apollo ne uerbū quidē respōdit. At uenerabilis iouis cōiunx ira ꝓcita cōtumeliis Dianā acriter insectata. Quid inqt canis cōtra me uenire nō uereris? Ego tecū: & si arcubus scias⁊ & leonē te iter fœminas iuppiter & ꝓ uoto. interimere posse statuerit: uiribus tū pugnabo. Profecto ubi satius est ꝓ mōtes feras & ceruas figere: q̄ temere meliores insectari. Quod si pugnare placet⁊ ut q̄ te sim fortior intelligas: qñ te uiribus p̄sers: nosti piculū faciamus. Simul hæc dicēs utrāq; eius manum læua apprehēdit: dextera ab humeris arcubus abreptis: iis eā secūdū aurē ridēs uerbera uit. Euersa āt pharetra citæ sagittæ deciderūt. Tū Diana lachrymās in obliquū fuga arrepta: ut colūba q̄ ab accipitre cauā i petrā delitescit (neq; enī capi debebat relictis illic arcubus) aufugit. At deorū nūcius Mercu. Latonā his uerbis alloquit. Ego tecū minime cōtēdā. Difficile est enī nubiferī iouis uxoribus cōgredi. Nimiū contra imortales audes⁊ gloriare me uiribꝰ supiorē. sic ait. Latona āt arcū sagittasq; passim humi sparsas collegit. filiāq; secuta est quæ iā olympo ascēso ab iouis æreo pauimēto p̄clarā domū stillātibꝰ per ora lachrymis p̄is genibus ꝓcubuit. Mouebat icorruptibile peplū. Hāc ad se tractam p̄ Saturnius dulce ridēs pcūctat. Quis superū in te carissima filia uiolētas manus intulit ac si malī aliqd palā patrata esses? Cui pulchra Diana eiulās. Tua iqt cōiūx iuno. Cuius gratia inter supos cōtētio exarsit⁊ hoc pacto mecū egit. His ita inuicē colloquētibus: interea Apollo sacrū Iliū petiit: Cutus sūmo artificio cōditi muri curæ erāt⁊ ne eo a græcis diæ præter fata occuparent. Alii autē dii imortales in olympū: ptim ira: ptim lætitia affecti cōcesserūt. & nubifero assederūt patri. At Achilles & uiros simul & solidarū unguiū equos passim ferro psequebat. Nā quēadmodū ardēte urbe fumus in altū cælū deorū ira sublatus diffunditur: cūctis laborē. pleriscq; tristitiā. Sic Achilles labore simul & cura afficiebat troianos. Stabat āt senex Priamus mirāda super turri magnū Achillē ꝓspectās qui troianos pallātes agebat⁊ neq; ei q̄sqū resistebat. Ingemēs igit descēsa turri apud muros portas inqt patētes quoad populus fugiēs in urbē recipiatur⁊ habetote. Siquidem achilles cominus oia pturbat. & magnā nr̄is cladē illaturū suspicor. Verū cū in urbē reuersi respirauerint⁊ portas claudite⁊ & cōpactos postes pessulis obfirmate. Metuo enim ne pernitiosus uir hodie urbē irrūpat: dixit. Illi patefactis portis & amotis uestibus fuga receptos seruarūt. qbus apollo eis obuiā factus est⁊ ut á tāto periculo eos asseruaret. Fugiebāt enī urbē uersus siti & puluere laborātes. Achilles aūt formidolose eos asta isectari nimia nāq; rabie cor eius excādescere⁊ & ꝓ ampliori gloria cōtēdere. Occupassentq; superbū Iliū achiui nisi apollo agenorē strēnuū fortēq; antenoris filiū audēti animo i achillem excitasset. Astitit ergo ut pernitiosas manus ꝓpelleret fago inixus⁊ & dēsa optus caligine⁊ uerū cognito urbiū expugnatore achille stetit⁊ igētibus curis anxius⁊ & secū magno aio igemēs. Hei iqt: nunqd ego fortē achillē sicut⁊ & alii pallātes⁊ fugiā? capiet sane me & tanq̄ ibecillū iugulabit. Quid si nr̄os fugari sinā? & ego hic alio Ilii cāpum uersus

ad Idæ

ad Idæ prærupta diffugiã: & dẽsis me siluis recipiã? Inde cũ hesperus Oceani fluctib9 sudorẽ lauerit: Iliũ redeã. Sed qd nũc amicus animus meus consultat? Ne forte in urbẽ redeũtẽ in cãpo aduersus cõspiciat, neq; enim postmodũ eẽt mortis euadẽdæ locus. fortissimus nãq; est præ ceteris omnib9 q; si ei ante urbẽ obuiã uenero. & eius corpus uulnerari põt: & una ei est aĩa: nã & mortalẽ eum ferũt. Saturni9 tñ Iuppiter clarũ reddit. Sic inqẽs in Achillẽ cõuersus stetit. Eius nãq; fortis animus in pugna cõcitabat. Ac ueluti pardus ab alta silua in uenatorẽ ipetu facto neq; dubitat: neq; formidat clamorẽ, q; siqs prior eũ uel uulnerauerit: uel pcusserit ab asta nõ prius cessat: q̃ aut illũ interimat: aut ipse interimat. Sic generosi Antenoris fili9 inclytus Agenor noluit prius sibi fuga cõsulere: q̃ Achillẽ expiret. Sed rotũdo clypeo tectus asta in eũ deferebat clamitãs. Iã nimiũ spasti clare Achilles hodie te præclarã Troianor̃ ciuitatẽ excisurũ. Stulte sane adhuc multi & fortes uiri adsumus: q pro carissimis liberis & uxorib9 Iliũ defendemus. Tu uero huc mortẽ sequeris. hæc formidolosus & audens bella ter locutus acutũ tælũ forti manu uibrauit: pcussitq; sub genu tibiã aut quicq̃ aberrãs. Insonuit aũt noua ocrea: & resiliẽs ferrũ, phibẽte dei munere nihil puasit. Achilles ãt ꝓuocatus illũ iuadit: nõ tñ Apollo: ut ex eo gloriã referret: passus est: sed sublatũ multaq; optũ caligine clã é certamie dimisit: doloq; Achillẽ á populi cæde auertit (pcul nãq; ipm sagittis appetẽs Agenori oia similis astitit) Tũ Achilles irruere: & pedib9 per fœcũdum cãpũ ad Scamãdri ripã lẽte fugiẽtẽ (delectari. n. dolo Apollo) psequi: eũq; cursu sese assecuturũ spare. at Troiani formidãtes facto globo in urbẽ alacres recipiunt: quæ reuertentibus implebat. Neq;. n. extra urbẽ se inuicẽ expectare & qui nã fugerẽt quiue occubuissent: uidere sustinuerũt. Sed trepidi urbẽ irrũpere pedibus consulebant.

ILIADOS LIBER. XXI. EXPLICIT. INCIPIT. XXII.

Ic Troiani i urbẽ hinulor̃ more fugiẽtes sudorẽ siccare, potu sitim sedare ꝓpugnaculis incũbere, at achiui muro ꝓpinquãtes clypeis humeros protegere: Ibi tũ pro Ilio & Scæis portis exitiosum fatũ Hectorẽ statuit, at Apollo Pelei filiũ his uerbis affatur. Quid me citis pedibus insectaris mortalis imortalem? Nũdũ me deũ esse intellexisti? Tu me psequi non cessas neq; tibi curæ est in fugã uersos Troianos urgere qui iã in urbem reuerterũt. Tu huc diuertisti, nõ tñ me interficies: quippe qui imortalis sum: Cui Achilles idignabũdus appetisti me inquit eminus tælo pniciosissime deor̃, huc me á muro auertisti: ubi adhuc multi, añq̃ portis reciperẽtur: mea ꝓculdubio dextra oppetissent, magna me gloria: eos facile liberãdo: fraudasti. Neq;. n. ultionẽ formidabas: quã ego tibi mõ potestas foret libẽs infligerem. Hæc dicẽs simul effuso cursu urbẽ uersus magnanim9 cõuertitur. Et quẽadmodũ equus uictor tractis p cãpũ curribus facili cursu defertur. Ita Achilles alacer ꝓcurrebat Hũc in armis fulgẽtẽ primus senior Priamus cõspicat9 est. Vt. n. autũnalis stella: quã inter alias noctis tenebras splẽdore suo uincẽtẽ canem Orionis appellant (splendidissimũ quidẽ infœlix tñ signũ & calidissimũ timidis mortalibus apparet) sic arma incurrẽtis pectore fulgebant, ingemuit senior: & tonso manibus capite clara uoce stantem pro portis Hectorem. & cum Achille pugnandi cupidum passis manibus & miserandis uerbis ꝑcatur. Dilecte fili mi Hector noli quæso uirum illũ solus expectare, ne mox interficia-

tis ꝛ siquidē longe te fortior est impius ille: utinā tam diis q̄ mihi carus esset. Iam eū canes uultures q̄ exanimē absumerēt ꝛ meo certe aio grauis mœror abscederet. Is enim multis me & fortib⁹ filiis orbauit: quos aut interemit: aut ad lōginquas insulas deportatos uēdidit. Eteni nūc Lycaonē neq; pollydorū ꝛ quos mō Laothoe fœminarū regina pepit: in urbē reuerti uidimus ꝛ quo mō uiuos in exercitu ære auroq; redimemus. Multū nāq; nobis domi est: quod filiæ glorioſus Altes largit⁹ est: q; si exanimos in infernas iā domos descēdere ꝛ dolore afficiemur & ego & mater: qui eos genuimus ꝛ alii uero remissius. Sed ne tu quoq; Achillis dextera cadas: recipe te intra mœnia fili mi: & hūc populū liberes: neq; illi magnā de te gloriā amica cassus aia præbeas. Sed miseri & recta adhuc sentiētis pris miserere ꝛ quē pater Saturnius in præcipiti senecta graui fato dānauit. ut. s. interēptos filios raptas filias: pstratos thalamos: supplices pueros solo allisos ꝛ misera clade pnitiosis græcorū manibus uiolatas nurus uideā: & me tādē in primis ianuis postremo infesto ferro interēptū sæui lacerēt canes: qui in ianuis ad ianitorū mēsam nutriti: & sanguine meo saturati in uestibulis iacebūt: at decorū est iuueni ꝛ ut in pugna occūbat ut ferro uulnerat⁹ iaceat ꝛ oia hæc pulchra ꝛ licet iterimat. Sed cū canū caput canāq; uenerabilis interēpti senis canes barbā lacerāt ꝛ perq̄ miserabile miseris mortalibus spectaculū appet. Hæc senior canos manib⁹ capillos euellēs ꝛ nō tn filio psuasit ꝛ alia ex parte mater nudato pectore alterā mamillā ostēdēs cū lachrymis ꝛ fili mi Hector iquit ꝛ hæc tibi formidini sint & mei misericordia moueare: si qn tibi obliuiosam mamillā sugēdā præbui ꝛ horū recordare mi fili ꝛ fuge bellicosum uirū ꝛ intra mœnia te recipe ꝛ neq; ei ifest⁹ occurras ꝛ nā si te itereme rit ꝛ nō ego te neq; ditissima cōiunx feretro impositū dilectissime fili plorarē ꝛ sed procul á nobis ueloces argiuorū canes apud classem dilacerarēt ꝛ his parētum uerbis hector mini me mouebat ꝛ qn superbū Achillē in se ꝓperātē expectaret. Qualis autē mōtanus draco exitiosa uenena pastus in cubili uirū manet. Iraq; percitus crebro uolumine torue illū intuet ꝛ sic Hector ualidis fretus uiribus haud quoq; cædebat apud ꝓminentē turri pulchro innixus clypeo. Indignabūdus magno secū animo. Hei mihi inquit ꝛ si intra muros me recipiā primus me Polydamas arguet ꝛ qui mihi ut nostros intra mœnia reducerem hac exitiosa ꝛ qua in nos Achilles insurrexit ꝛ nocte cōsulebat ꝛ cui ego minime obsecutus sum. quod satius ꝓfecto fuisset. Nūc cū temeritate mea populū amiserim Troianorū ꝛ Troianarūq; lōgas uestes trahētiū cōspectū reformido ꝛ ne quis ibecillior dicat Hectorem suis uiribus fretū Troianos ꝓdidisse ꝛ sic dicēt. Tū mihi satius fuisset Achilli esse cōgressum ꝛ ut aut ipse ꝛ aut ego glorioſe pro patria cecidissem? Quid si clipeo umbone insigni ꝛ firma casside: & asta ad murū depositis iermis Achillē conueniā? eiq; & Helenā & res eius ꝛ quas Alexāder curuis i nauibus Troiani ꝛ belli initiū ꝛ aduexit ꝛ Atridis redditurꝰ reliqs aūt Grecis Troianas opes cū eo me diuisurū pollicear? Inde nros iureiurādo astrīgam ꝛ ne qd abscōdāt ꝛ sed bifariā p̄cioſa oia ꝓtiant. Sed qd hæc dilecta aia cogitas? neq; eni ei credēdū est ꝛ q nulla mei misericordia ꝛ nullo pudore moueret. Interficeret me iermē temere ut fœminā ꝛ si armis exuerer. Nō enim Achilles e robore & petra natus est: ut ei uirginū & adulescētulorū more blāde & molliter fandū sit ꝛ ii nāq; iuicē effeminate lo quūtur. Satius ꝓfecto est cū eo cōfligere ꝛ ut q̄primū ueri iuppiter gloriā largiatur ꝛ appareat. Dū hæc cūctabūdus animo uolueret: Achilles bellicoso Marti similis fraxineam & grauē hastā dextra uibrās ei cōgredit: cuius arma ignis aut exoriētis solis istar fulgebāt. Quo uiso cōtremiscēs Hector eū morari haud quaq; sustinuit ꝛ sed pene relictis portis

abibat

abíbat. Tum Achilles pedũ celeritate fretus eũ uelut accipiter auium leuíſſima arguta uoce ín mõtibus facile timidã ac trepidantẽ columbã p̃dæ aſſequẽdæ auidus urget. Hector ãt ſibi cito pede troiã uerſus cõſulere. Sic iuxta aggerẽ & altã caprificũ lata ſub muro uia currẽtes adfluentem deuenere: ubi duo uorticoſi ſcamandri fontes ſcaturiũt: alter calidus quẽ circũ fumus tanq̃ ab ígni aera tollitur. alter æſtate grandíni uel niui frígidæ uel criſtallo ex aqua cõcreto ſimílis. Iuxta pelues amplæ pulchræ lapideæ ſtabãt: ubí ante Græcorũ obſidionẽ nitidas ueſtes troianorũ nurus & pulchræ filiæ lauabant. Huc ígitur curſu hic fugiẽs ille pſequẽs diuertere ꝛ fortis p̃bat: fortior ſtrẽnue ſequebat ꝛ qppe qui neq; p tauro aut bouis tergore: q̃ uiris pro pedũ celeritate p̃mia ꝓponunt: ſed pro bellícoſi Hectoris aía cõtẽdebat. Ac ueluti certatores equi magno alíquo p̃mio uel tripode uel muliere ui dua ꝓpoſito ad metã leui curſu cõtẽdunt. Sic illi haud ſegniores ter Príami urbẽ circunderunt. Quod deſpiciẽtes deos ꝛ deũ atq; hoíum pater ꝛ his uerbís affatur. Vídeo dii amicũ uirũ hectorẽ muros circũfugiẽtẽ ꝛ & eius gr̃a aíus angitur. Síc nunc ín ídæ iugis ꝛ nunc ín ſumma urbe multa mihi bouũ uíſcera cõcremauit: en eũ nũc clarus Achilles curſu p̃mit. Conſulite ꝛ an eũ erípiamus: an per Achillẽ morti deſtinemus. Cui glauca oculos Minerua. O pr̃ inquit fluminũ & nubíũ auctor qđ tibí uerbum excidit ꝛ uiꝝ mortalẽ iam pridẽ morti deſtinatum rurſus á graui fato erípiẽdũ cogitas ꝛ Eſto nõ oẽs tñ íd ꝓbabim⁹. Huic contra iuppiter. Eſto bono aío dílecta filía ꝛ nõ enĩ q̃ ita uelím: hoc ꝓloquor: ſed leui ſum aío ꝛ fac tñ ut iubet ꝛ neq; alío diuerſitas. His uerbis íam ín íd paratam Mineruã ímpulit lapſam a cæli uertice: ut Hectorem pturbaret. Vrgebat eũ Achilles ꝛ & quemadmodum canis ceruí hinulũ eluſtris p ſaltus & cauas ualles pſequitur: eiuſq; q̃ís ſub frutice latentis firmo tñ curſu ueſtígia ſagax díſquírit ita hector nõ latuit uelocẽ Achillẽ. Quantum ãt ille ad Troianas portas ſecũdũ fabrefactas turres: unde ſupne ſagittis ſui opẽ ferrent: & facile hoſtẽ ꝓcellerent: nitebatur ꝛ tãtũ hic p̃uertens urbẽ appetentẽ ín cãpũ ꝓpellebat & ueluti ín ſomnís neq; alter fugere. neq; alter ínſequí ualet. ita achilles hectorẽ aſſequí nõ poterat ꝛ alíquo tñ pacto nõ euaſiſſet hector níſi: tandẽ Apollo obuius uíres & genua confirmaſſet. Achilles aũt ſuis ínnuebat: ne in hectorẽ letíferas ſagittas cõtorquerẽt ne ſcílícet alíus quíſpiã pulcherrimã ípſi gloríam auferret. Cũ uero quartũ ad aquã puenerunt. Tum pr̃ aureis lancibus duo fata alterum Achílles: hectoris alterũ ímpoſuit ꝛ quibus mediís ſublatís hectoris fatum deflexum ꝛ & ín ínferna delatũ ẽ. Tum eũ Apollo reliquit. Achíllem aũt Minerua p̃ſens affatur ꝛ Sperauí íam ínclyte & amice ioui achille magnam nos gloriã ad achíuorũ naues ídomiti hectoris cæde cõſecuturos. at nunc nullus ei fugæ locus ꝛ nõ inq̃: ſed arcíger apollo maiorem ímodũ ad patris pedes ꝓcũbens cõtra nitatur. Sed tu iam curſum ſiſte: & reſpira ĩterea ego hectorí ꝓſuadebo ut tibí congrediat. His achílles lætus paruit: ſtetitq; fraxíneæ aſtæ ínixus. Tum minerua deíphœbo & faciẽ & uocẽ ſimílis ínclytum his uerbís hectorẽ affat. Nímium ꝓfecto te frater citus achilles ílíũ circũ perſequitur. Sed age iam conſiſtamus ꝛ & ínuicem nobís opitulemur. Cui magnus Hector deiphœbe ínquit uere antea oíum ꝛ quos hecuba & Príamus genuit: míhi cariſſimus eras ꝛ nunc longe carior ꝛ ex quo mei gratia ꝛ cũ me muros egreſſum intellígeres ꝛ huc uenire ſuſtinuiſti. alíi mœnibus ſe tuentur ꝛ huic ĩterũ minerua maiorem te ĩ modum mi frater & genitor & uenerabilís mater flexis te orant genibus ꝛ conſiſtas. Achillẽ enĩm oẽs tremunt quare mens graui mœrore aíus ãgebatur. At nunc recta in eũ alacres ĩruamus. neq; amplíus tæla ceſſent ꝛ ut periclítemur ꝛ an interẽptis & ſpolíatis nobís achil

les arma sanguine nr̃o cõsperſa ad naues referãt:an tuo tælo occũbat/ait & ſubdola p̃cepit.Cum ergo ꝓpiores fierẽt/magnus hector achillẽ prior his affatur.Nõ ego te amplꝰ Peleí filí/ut antea formidabo/ter circũ magnã Príamí urbẽ a te actus nunq̃ contraſtare ꝓpeſſus ſum/rediit nũc aíus/ut te expectẽ/& aut te íterimã/aut íntermar.Sed age deos obteſtemur/hi enĩ teſtes optimí & pactorũ cuſtodes erũt.Non enĩ crudeliter te ulcíſcar ſi mihí íuppiter uictoriã de te largiet̃/& te íterimã . Sed cũ te pulchrís armis ſpoliauero exanimẽ Græcís reddã/ítidẽ & tu facias uelim.Hunc toruís ítuítus oculís Achílles. Hector erras ait.noli mecũ quicq̃ paciſci.Sícut enim nullũ íter leones hoieſq; ſanctũ eſt iuſiurandũ:& nunq̃ lupí & agnι ín ſnia cõueniũt:ſed ínuicẽ ſemp ſibi male optant.Sic inter nos nullus neq; amor erít:neq; iuſiurãdũ:niſi príus alterius ſanguine alter funeſtũ Martẽ expleat.Recordare uírtutís & audaciæ tuæ:cuíus nũc tíbí maxime opus eſt.Nõ erít amplíus fuga.Eueſtígio nãq; minerua mea te aſta cõficiet ſimulq; oẽs quos ífeſto telo ſocios interemíſtí ulcíſcar.Dixit:& íſultãs prior longã aſtã cõtorſit:quã ínclytus Hector p̃uiſã flexo capite declinauit/aſtã ſupra caput delatã & humí affixã Achillí minerua reſtituit. Id Hectorẽ populoꝝ paſtorẽ latuit:quí iterũ íllũ affatus:aberraſtí ínqt fortiſſime Achille neq; díí tíbí ex Ioue caſum meũ ſignificarũt:ut dixiſtí.Loquax ſane es & ſubdolus/ut tuí formidíne & fortítudinís & uíríũ meaꝝ obliuiſcar.Nõ ſane fugiẽtís tergũ ſed írruẽtís í te pectus uulneríbus:ſi deus p̃miſerit.Nunc tu mcũ telũ euita:utí nõ totũ tuo corpore recípias:Leuíus te exanimí bellũ troianos p̃meret.Tu nãq; es:quí nos uel maxime lædís.Hís uerbís inſiliẽs telũ uíbrauít:mediũq; clypeũ níhil aberrans cõtígít:reiectũ tñ telũ decidít. Tum hector írrito emiſſo fraxíneo telo triſtís atq; índignabũdus ſtetit.Neq;.n. aliud habebat.Clara ãt uoce deíphœbũ albo clypeo ínſignem aſtã petebat/& is longíus aberat. Quo cognito clamauít.heí míhí ꝓfecto me díí í mortẽ traxerunt. Rebar .n. Deíphœbũ míhí adeſſe/cũ ín urbe ſít minerua me decepít.Nũc dirũ míhí ípendet exitiũ/neq; fugæ locus eſt.Certe & Iouí & iouís filío apollíní curæ erã:qbus antea fautorĩbus ſeruatus ſũ: nũc me fata urgent/nõ tñ ignauus atq; ínglorius cadã/magnũ aliud & mínorĩbus audẽdum moliar.Sic locutũ magnũ:grauẽ:acutũ:pendentẽ lateri enſem ſtrinxít:& ut aquila aduolans pobſcuras nubes ín cãpũ uel pínguẽ cínũ uel timídũ leporẽ raptura delabítur. Sic hector conuerſus corruſco enſe ín achillẽ deferẽ. Híc uero achílles collectís & aío & uíríbus pulchro & uarío clypeo ad pectus admoto nutantí quadrícríſtí galea: Cuí aureí críneſ a Vulcano círcũaptarí uento ſtríngebanẽ ferox aſtítit.Qualís aũt Heſperus ſtellarum pulcherrímus ín obſcura nocte:acuta aſta:ínfeſto ín hectoris exítium aío uíbrata emícuit/obſeruãs quã ín ꝓtem pulcherrímũ eíus corpus appeteret/totũ nãq; hís armís/ quíbus interẽptũ patroclũ ſpoliauerat/tegebat̃/tm̃ qua humeris ceruíx cõmíttitur/ubi cum ípendet exítíũ patebat/hunc locũ uíolẽtus achíl.fraxínea aſta ꝓ mollẽ ceruícẽ tranſuerberauít/nõ totum íugulum cõſcídít ut íactãtí ſe achílli rñdere poſſet/cũ cõcídíſſet: lactabundus ílle hector ínqt:cum patroclum íteremíſtí te ſaluum futuꝝ/neq; abñtẽ níhil curatuꝝ gloríaꝰ es.Stulte ultor nãq; eíus ꝓcul apud naues erat lõge ꝓſtãtior/ Supauerã ego/q te ꝓſternerẽ.Te ãt & canes & aues turpíter lacerabunt/íllum achíuí ſepelíẽt Cuí hector íã moriẽs.Oro te ínqt per auoꝝ & parẽtum tuorum manes/ne me apud naues canĩbus deuorãdum relíquas.ſed pro me æs atq; aurum qd̃ tíbí parẽtes nr̃í largíentur/accípias/corpus meum hís reddas/ut debíto funere & rogo Troíaní & troíanorum Nurꝰ míhí íuſta ꝓſoluant.hunc torue aſpiciẽs uelox achíl.noli me canís per auos & parẽtes meos dep̃carí

os depeari ꝯ utinã aius & uires aliquo modo paterent ꝯ ut te in frusta dissectũ crudũ manderem ꝯ ea in me commisisti ut nemo te á canibus uendicet. Non si decies uigetiesq; mihi munera afferant & alia polliceant. Nõ inq̃ si p̃te tãtundẽ auri Dardanides Priamꝰ mihi repẽderet. Nullo te pacto uenerabilis: q̃ te peperit mr̃: feretro ipositũ deflebit ꝯ sed canes aueſq; totũ laniabũt. Ad hæc hector iam aiam agẽs ꝯ norã sane nõ me quicquã á te impetraturũ ꝯ tibi eni ferreus aius est ꝯ uide tñ ne tibi uerus hodie uates sim ꝯ qñ te fortẽ paris & Apollo ad sceas portas iteriment sic dicẽtis oculis mors caligauit ꝯ aia á corpore casum suum deflens relicto ætatis flore ad iferos cõmigrauit. quem exanimẽ iclytus Achilles affatur. Nunc tu morere ego tum uita cedam cũ iuppiter & dii imortales uoluerint. Dixit & euulsam é uulnere astã ꝑcul deposuit. Inde cruenta arma spolianti alii accurrerũt Achiui indolẽ & egregiã hectoris specie admirati ꝯ neq; qsquã fuit qn eum asta appeteret ꝯ & his alter alterũ uerbis é ꝓpinquo alloquebat. O quãto nunc tactu mollior est: quẽ cũ infesto igni naues appeteret: & iterdicendũ eũ uulnerabat ꝯ eo igitur spoliato stans Achilles socios allocutus. Amici inqt Achiuorũ ductores ac principes ꝯ ex quo dii hũc uirũ: q solus plura nobis q̃ cæteri oẽs mala itulit: occidendũ ꝓstiterũt: agite: iã urbẽ aggrediamini: ut troianorũ itelligamus sniam: utrũ hoc interẽpto urbe cedãt: an adhuc defendẽda cogitẽt. Sed qd hæc amicã mentẽ subit cogitatio? iacet apud naues exaïs indefletus inhumatus patroclus: cuius ego dũ uixero dũ pedes mouero: nunq̃ obliuiscar. Quid si defuncti apud iferos obliuioni mãdant ꝯ ego tñ & illic amici socii recordabor. Quare achiui Pæana ꝯ repetitis nauibus cõcinamus: & hũc exanimẽ nobis gloriã feramus, interfecimus ꝑclarũ hectorem: quẽ Troiani ut deũ admirabãtur. Dixit: & rẽ indignã i eũ molitus utriusq; pedis neruis á calcaneo in talũ pforatis bouillũ lorũ annexuit: curruiq; alligauit: caput i terrã pẽdere sinit. Sic ascẽso cũ pulcherrimis armis curru ageñ equos cœpit: q bus haud inuitæ ꝑcurrẽtibus flaua ꝑ puluerẽ trahebat cæsaries: & gratiosum caput iqnabat. Permiserat nãq; id hostibꝰ iuppiter. At cõspecto ꝑcul filio ifœlix mater comã uellere: ꝑciosam uestẽ abiiceret: eiulare ipsa & carissimus pr̃ perq̃ misere. Ciuitas ois passim & flere & lamẽtari ꝯ haud aliter q̃ si nobile iliũ infesto igni totũ cõbureret. At populus uix anhelũ senẽ tenere potuit: qn portis erũpere: q puluere cõspso sordidatus suo quẽq; noie appellãs ꝑcabat iquiẽs. mittite me solũ: & si mei soliciti sitis amici: ut ad Achiuorũ naues cõtendã. Orabo ipium illũ & fortẽ uirũ: senectæ meæ reuerẽtia fortasse & misericordia mouebit. Est & ei senex pr̃ Peleus: q eũ in uram & meã in primis genuit calamitatẽ & dolorẽ: tot mihi in ipso ætatis flore filios iteremit quos oẽs nõ tm̃ miser defleo: q̃tum unũ hectorem ꝯ cuius me intolerabilis mœror ad iferos comitabit. Vtinã his saltẽ i manibus iteriisset. Et ut misera mr̃ & ego: q eũ genuimus ꝯ fletu & lamẽtis expleremur. Sic plorãs plorãtibus una ciuibꝰ lamẽtabat. At hecuba largis stillãtibus pora lachrymis. Fili iquit: qd ego misera te exaï in tot calamitatibus uiuo? Tu mihi noctes & dies desideriũ: popularibus ãt oibus communis eras utilitas: q te tanq̃ deũ ꝓsequebantur. Tu maximũ tuorũ decus & ꝑsidiũ dũ uiueres nunc te mors & fatũ occuparunt. Sic mr̃ lamẽtabat. hectoris aũt cõiunx Andromache nõdum quicq̃ audierat ꝯ neq; extra portas eẽ uirum suũ q sq̃ nũciarat. Erat ei tela i manibus in regiæ cõclaui uaria purpurea uariis itexta floribus aduocatisq; bene comatis ancillis iusserat: ut magnũ igni lebetẽ admouerẽt ut balneũ á pugna reuerso hectori pararetur ꝯ ignara oĩum neq; enĩ audierat q̃procul á balneis achillis manibus á minerua iteremptus abesset. Interea lamenta eiulatusq; á turri exaudiri ꝯ mox cõtremuit ꝯ & é manibus ra

dii excussi. Tũ ad duas ex ancillis conuersa: seq̃mini me iqt: ut qd noui acciderit ⁊ itelligã. Venerabilis socrus uocẽ audiẽ mihi uisa sũ. In pectore aius cõtremiscit: & genua hærẽt aliqd aduersi Priami filiis accidit. Vtinã lõge omẽ a meis absit auriby. Timeo. n. maiorẽ imodũ ⁊ ne acrẽ & ipauidũ hectorẽ clarus Achilles uulneratũ p cãpos urgeat ⁊ & solitos eius aios retuderit. Nunq̃. n. se isuorũ globo cõtinet lõge p̃currẽs ⁊ nemi uiribus fretus cædit. Sic fata regiã tremebũda egredit ⁊ furẽti similis: eã pepisleq̃ sequuntur. Vt uero ad turri & uirorũ cœtũ puenit mox re cognita ut hector citis equis a muro ad Achiuorũ classẽ traheret oculi eiy caligarũt ⁊ & retrorsũ magno decidit gemitu. Deciderũt & capitis ornatus fascia & corona ⁊ qua Venus eã cũ aliis inumeris donis donauerat: qua die Hector paterna Eetiois domo nuptã duxerat circũ mariti sorores & fratrũ cõiuges exaiatã fouebãt. Vt uero mẽs rediit clara uoce eiulãs miserã me mi Hector iqt.. Vno ãbo nati sumus fato. Tu Ilii apud priamũ: ego apud syluosas Thebas in Eetiois domo nati sumus: qui me a puulis miseram citoq; grauí morte p̃turã educauit. Vtinã nõ nata essẽ. Nũc tu i ifernũ sub terrã descẽdis: me tristi i luctu uiduã liqs ⁊ & ifãti filio e nobis genito ⁊ neq; tu usui eris Hector neq; ipse tibi: ex quo occubuisti ⁊ Si forte aliq̃ sæuas achiuorũ manus effugerit: sp eũ in posterꝝ curæ & labores manẽt. Alii eius agros usurpabũt: hic aũt dies æq̃libus eũ oibus priuat. Stillãt p ora lachrymæ & amisso genitore puer ad patris comites uẽit alioꝝ sagũ alioꝝ tunicã ap̃hẽdẽs: quoꝝ miserãtiũ aliqs pueri cyahtũ ori admouit ⁊ & labra quidẽ sed nõ palatũ pfudit: quẽ ipse cũ utrũq; parẽtũ haberet ẽ conuiuio abigere: manibus uerberare & cõtumeliis insectari solitus ẽ. Pereas inqẽs. Neq;. n. pater tuus nobiscũ cõuiuat. Perfusus ergo lachrymis puer Astyanax ad uiduã matrem rediit solitus iã i patris gremio medulla dũtaxat & pinguí ouiũ adipe uesci. Cũ uero sõnus obrepet: in nutricis ulnis & molli ac delicato lecto qescebat: nũc uero mala innumera patiet caro parẽte orbatus meo Astyanax: Sic. n. a Troianis cognominabat. At tu mi hector solus mõ portas & muros troiãos tuebaris: nũc uero scaturientes uermes saturatis prius canibo apud græcoꝝ classẽ á parẽtibo p̃cul assumẽt. Vestes: q̃ tibi sunt domi pulcherrimæ tenui filo & mulierũ manibo cõsutæ: oẽs cremabo. neq;. n. mortuo tibi sunt usui amplius: sed in Troianorũ cultus redierunt. Dũ hæc loqueretur & ipsa & comites misere cõplorabãt.

TILIADOS LIBER. XXII. EXPLICIT. INCIPIT XXIII.

VM in urbe hoc pacto lamẽtabat. Interea græci ad classẽ & helle spõtũ reuersi q sq; suas naues reperit. Myrmidones ãt ne discederẽt iussos: alloqtur bello strenuus Achilles. Myrmydones: quos ego mihi cõmilitões delegi: equos adhuc á curribus ne disiũgamus. Sed ita ut sunt iuncti ad exanimẽ Patroclũ accedẽtes eũ cõploremus q honor uita functus adhibetur. inde corpora solutis equis curabimus. Dixit: illi dicto paruerunt: simulq; oẽs achille duce & cõplorarũt: & ter exaiem circũegerunt equos eiulãtes. inter quos Thetis luctus desideriũ excitauit. madebat lachrymis harena ⁊ madebãt militũ arma talẽ i rebus dubiis cõsiliatorẽ desiderabãt. Tũ Achilles misere lamẽtari orsus ẽ amico pectori homicidas manus admouẽs lætare ⁊ & fernis idomibus mi Patrocle: oia tibi ut antea pollicitus sum: psoluã. hectorem huc tractũ crudeliter canibo deuorãdũ exponã. Duodecim nobiliũ troianorũ filios: tuæ cædis gratia ante pyrã trũcabo. his dictis grauius i inclytũ hectorẽ affectus eũ iuxta Patrocli

troclí lectū reſupinū humí extēdit. Inde fulgentibus ſe qſq; armís exuere ꝛ equos ſoluere ad magnanimí achillís nauē frequētes díſcūbere ꝛ Illíc. n. laute menſā parauerāt ꝛ multí bo ues albí ꝛ multæ balātes & oues & capræ: multí albís dētibus ſues læto pīguí mactatí ígne torrerí ꝛ paſſím círca cadauer ſanguís defluere. At achíuoꝝ Reges ſtrēnuū regē Achillē ꝛ ut de amící morte nímíus dolor leníreť ꝛ ad iclytū Agamēnonē ex cōpoſíto duxerūt: q ta bernaculū ígreſſí eueſtígío argutís p̄conibus: ut ígní magnū lebetē admouerēt ꝛ íperant: tentaturí an Achillí poſſent ꝛ ut cruētā tabē ablueret pſuadere. Ille ínſtāter negare & p ſū mū optímūq; deoꝝ Iouē deíerare ꝛ mīme ſe balneū ígreſſuꝝ ꝛ neq; íd lícere āteq̄ Patroclo & regí & ſepulturæ íuſta pſolueret ꝛ & comā ſecaret. Neq;. n. íqt Parí ꝛ dū uíuā doloꝝ affí ciar. Verū íuiſū mihí cíbū curemus. Illuſcēte āt aurora Rex Agamēnon mílítibus íubeto ſyluā cædāt: afferāt: ſtruāt: ut moris ē: ut facilí ígní cōbuſtꝰ exanimís & ab oculís euane ſcēs ī caligínoſas tenebras deſcēdat: miles operí íncūbat aít. Illí cōtínuo dícto obtem pātes maturata cœna curarūt corpa: nō āt eodē cíbo aíus egebat ꝛ Exēpta fame ꝛ & ad capiēdam q̄tē cæterís ī tabernacula reuerſís: achílles ī fluctuātís maris líttoꝝ: ubí unda ſcídiť multís cū Myrmídonibꝰ ſub díuo agebat grauíter ígemēs. Cū āt dulcís ſōnus aī curas exoluēs eí obrepet ꝛ Plurio. n. laboꝝ formoſa mēbra laſſauerat. Dū troiana mœnia círcū hectorē p ſeq̄reť) ífœlícís Patroclí aía ſupra eíꝰ caput: ſtatura ꝛ facie ꝛ uoce: cultu corpís ſibí ípí ſímíl líma aſtítít eūq; affata. q ſcís íqt mei oblítꝰ mí achilleť cū uíuerē ꝛ tíbí curæ erā ꝛ mortuum cōtēnís ꝛ ſepelías me oro ꝛ ut cōtínuo ínferní portís admíttar ꝛ lōge me aīæ & mortuorū ma nes abígūt ꝛ neq; ullo me pacto fluuíū trāſmitteť ꝛ & ſibí cōmíſceří ſínat. Sed ícaſſū p am plā íferní domū agor. Da q̄ſo manū míſero ꝛ nō íterū ab ínferís ueníā ígní abſūptus: neq; āplíus uíuí ſíne arbítrís ſedētes q̄cq̄ cōſulemus ꝛ ſed me lætíferū fatū ꝛ qđ me naſcētē ſortí tū ē ꝛ occupauít ꝛ qđ te quoq; magnaíe achílle ſublatís troíanorū murís manet. illđ p̄terea te admonebo & te obſeq̄nte lætabor: ne oſſa tua á meís p̄cul cōdí patíarís. Sed quēadmo dū una ī tuís domíbꝰ educatí ſumꝰ (nā p̄uulū me m enœtíus ex Opunte ad uoſ ꝛ quo díe ſtulte Amphídamātís fílíū íratus íterludēdū ꝛ q̄uís íuítus íterfeci: duxít ibí me domí accep tū magnaníus Peleus magnaq; cura educatū ínter famílíares ſuos habuít) Ita & oſſa nr̄a ídē & aureū & āborū capax cōditoríū: qđ tíbí uenerabílís mr̄ largíta ē ꝛ nos opíat. Ad quē achílles. Quíd tādē huc amicíſſíme ueníſtíť & hæc ſígillatí mādaſť Ego oía ꝛ ut íubes exe quar. Sed accede ut paululū ínuícē cōplectamur ꝛ & míſerū luctū leníamus. Sic clamans amícís māíbꝰ p̄tētís ꝛ níhíl cōp̄hēdít. Aía āt ſub terrā. tanq̄ fumus ꝛ cū murmure euanuít. Hís pterrítus achílles exurgít & cōploſís māíbꝰ flebílí uoce. Heí íqt p̄culdubío & apud íferos aía & ſímulacrū nō níhíl ē ꝛ & ſí ſenſu pcípíaťť. Síq̄dē p̄nox míhí ífœlícís patroclí aía flēs atq; plorās aſtítít ꝛ & ſígillatí míhí mādata dedít ꝛ ſibí ípſí q̄ ſímíllíma. Dū hæc díceret oēs p exaís deſíderío ī fletu p̄ruperūt. Interea purpurea illuſcēte autora rex Agamēnon uíros ad deferēdā materíā undíq; é tabernaculís exciuít ꝛ qbꝰ fortís & bōí Idomeneí famí líares Meríōes p̄fícíť. Ferebār āt aptas cædēdís ſyluís ſecures & fabre cōnexas cathenas. multí p̄ acliuía decliuíaq; & trāſuerſa ítínera p̄pabāt. Cū uero ī íugoſæ Idæ ſaltꝰ pueníſſēt cōtínuo opí accíncti p̄perāť altas querꝰ íncideť. ílle cū fragore cadere & ín p̄tes cōfectæ ſup mulís allígarí. Eodē índe remēſo ítínere cāpo & dēſís arbuſtís oblectarí. ita per lata á caloníbꝰ lígna ꝛ ut merioní placuit ꝛ ín líttoꝝ ordíne díſponunť. Tū achílles māgnū & Pa troclí & ſuí capax ſepulchrū cōdídít. Allata ítaq; ín mēſa matería oēs cōſederūt achylles uero quēquā myrmídonū ferro cíngí currības equos íungere q̄ primum íuſſít qui dícto

parentes armati aſcẽſis curribus & milites & aurigæ & iprimis eqtes ꝓdiere. Sequebat pedituꝫ multitudo inumera. In mediꝫ aũt ſocii elatꝫ Patroclꝫ tõſis & ſupiectis capillis tuꝫ opuerũt. Pone Achilles mœſtus caput tenere exaiemq; ſociꝫ ad iferos demittere. Vbi uero ad quẽ iuſſerat Achilles locꝫ deuenerũt. eo depoſito Achilles flauã. quã florentẽ Sperchio fluuio nutrierat comã incidẽs altũq; intuitus mare indignabũdus. Sperchie in qt aliter tibi genitor Peleus uouit hãc me carã in patriã reuerſum & tibi depoſituruꝫ: & ſacrificiꝫ oblaturuꝫ. Præterea & qnquaginta arietes ad fontes ubi tẽplꝫ tibi & altare ẽ litaturuꝫ. Hæc uouit ſenex. cuius tu deſideriꝫ nõ ipleſti. Cũ igit nõ ſim ad paternos lares rediturus: forti Patroclo comã largior. Simul hæc dicẽs. in exaꝭ amici mãibus coma depoſita: oẽs in fletꝫ ꝓuocauit. Et iã inter cõploratiõnẽ ſol occidiſſet: niſi Achilles his Agamẽnonẽ uerbis admoniſſet. Agamẽnõ tuo maxie dicto achiui parebũt. iã ſatis cõploratꝫ ẽ. tu nũc á Pyra populꝫ ad epulas parãdas dimitte. nos defuncti familiares in cõuiuiꝫ principes accipiem⁹. His auditis Aga. ad ſuas quẽq; naues abire iuſſit. At qb⁹ cura demandata erat ex aggeſta materia cẽtꝫ quoquo uerſus pedꝫ pyra cõſtructa deſup exanimẽ triſtes ipoſuerũt. inde multas & lætas bidẽtes: errabũdaſq; & camuras boues ante pyrã mactatas excoriataſq; circꝫ diſpoſuerũt: qrꝫ adipe á pedib⁹ ad caput exanimẽ opuit magnanimus achilles circꝫ mactata corpora mellis & olei guttas appoſuit. Inde feretro icumbẽs qttuor ꝓcera ceruice equos Pyræ graui gemitu adiecit & ex nouẽ: quos menſa ſua paſcebat: canibus duos: & duodecim fortes nobiliꝫ Troianorꝫ filios ifeſto aio cæſos accumulauit. inde ſubiecto oia cõſumante igni lamẽtatus eſt amicꝫ ſociꝫq; noie appellãs: mi Patrocle in ifernis etiã ſedibus gaude. oia tibi. ut pollicitus ſum: ꝓſolui: duodecim fortes nobiliꝫ Troianorꝫ filios tecꝫ ignis abſumit. hectorẽ autẽ non igni ſed canibus abſumendꝫ exponã. Sic minitabundus locutus ẽ. At canes iouis filia ab illo dies & noctes abegit. Venus etiã eius corpus roſaceo & diuino oleo perfudit: ne id quicq; læderet. Apollo autẽ diuina cælitus nube obduxit. & ipſum & ubi iacebat locum. ne ſolari ui exareſceret. At cũ Pyrã ignis nõ cõprehẽderet Achilles ꝓcul aſtãs Boreã. Zephyrũq; uotis ſacris & aureo calice libãs. ut mox ignẽ excitarent. & pyrã cõprehenderent: orauit. iris ãt his auditis ad ſubitos. & furentes uentos ꝓpere nuncia diſcumbentes inuenit. Aſtitit lapideo pauimento: qua uiſa ſurrexerunt omnes: & quiſq; ad ſe: ut conſcenderet. uocabat. abnuit illa. ſeq; breui ad oceani fluctus & æthiopas fore reuerſuram excuſauit. ibi diis imortalibus ſacrificio facto diſcubiturã. Verum achilles inquit Boream & ſonantem Zephyrum ad ſe ueniant. orat. Sacra ſe facturum pollicetur. modo Patrocli. quem nunc Achiui complorant exanimẽ: rogum ut ardeat. ſuſcitetis. is admonitis abiit. tum illi conſtrepere. turbari nubes contrahere. ac ꝑmittere. mox pontum ingredi. criſpari unda. & tolli. Sic ad fecũdam Troiam uehementi ſpũ peruenerunt. his diurnus ignis ſuſcitatus cõcrepat pernox & ſtringitur: tota autem nocte in ſomnis achilles ex aureo cratere rotundum poculum uino implens. & infœlicis Patrocli manes uocans. effudit in terram. Et quẽadmodum miſeri parentes adoleſcentis filii rogum lamentantur. incredibiliq; mœrore afficiuntur. ita Achilles ardente amico mœſtam & inſomnem noctem egit. donec lucifer purpureæ ſuper mare auroræ ꝑuius apparuit. Tum rogo & flamma conſumpta uenti mare ſtringẽtes rediere. At achilles procul á buſto concedens feſſus procubuit. cuius mox artus leuis ſomnus corripuit. interim cum Græci ad agamẽnonem frequentes conuenirent tumultu ac ſtrepitu experrectus. aſſurgẽſq; huiuſmodi oꝛonẽ habuit. Atride & uos alii achiuoꝛũ

pricipes rogũ nigro mero primũ extiguẽdũ:& ui ignis cohibẽdã curetis.Inde parrocli of sa diligẽter legãtur ꝯ cognoscẽtur facile ꝯ nã in media pyra positus est:& alii in ultia & eq pariter & uiri.Ea in aurea phiala duplici adipe cõdãtur ꝯ dũ ipse ad inferos descẽdam.Se pulchrũ interea nõ magnificũ ꝯ sed mediocre faciẽdũ iussi.amplius aũt & magnificẽtius qui mihi supstites in multiremi classe eritis:erigẽdum curabitis.Sic locuto paruerũt.Ni gro igit̃ mero rogo:q̃tus erat:extincto altus subsedit cinis.inde albis ossibus collectis pii socii complorãtes in aureã phialã duplice adipe cõdiderũt ꝯ & in tabernaculo tenui uelo operuerũt ꝯ designatoq; iuxta bustũ sepulchro iecerũt fundamẽta.Inde cũ aggesta ter ra abire uellent:inhibuit achilles.Cõstituit eni certamẽ lebetibus:tripodibus:equis:mu lis:bobus:bene p̃cinctis fœminis:nigro alboq; ferro uictoꝝ p̃mia p̃positis.Et primũ qui dem citis equitibus pulchrã ancillã ꝯ & pulchrarũ operũ gnarã:& lebetẽ ansis insignem duoꝝ & uiginti sextarioꝝ capacẽ primo:secũdo indomitã ꝯ & ex asino uterum habẽtem equã.Tertio nouũ nitidũq; quatuor sextarioꝝ lebetẽ ꝯ quo inerãt duo auri talẽta.Q uin to nouã & utrinq; fidẽtẽ phialã præmia statuit.assurgẽs itaq; atridæ inquit:uosq; omnes Achiuorũ principes:hæc æquitũ in currẽdo præmia q; si aliã ob rẽ certaret̃:dubio p̃cul ipse uictor euaderẽ.Nostis equos meos imortales:quos a neptuno peleus pater:ipse a patre accepi ꝯ nos tamẽ in p̃sentia hoc munere uacabimus ꝯ Ipsi nãq; optimũ aurigã ami serũt ꝯ frequẽter eorũ crines pingui oleo perfundere ꝯ & limpida aqua lauare solitũ.Q uã obrem p̃fusis nũc humi crinibus tristi aio ingemescẽt ꝯ alii igit̃ quisquis suis equis fidit. Ad currus iũctos admittat.His auditis cõuenerũt Achiui prim9 rex Eumelus carissim9 Admeti filius ꝯ equis p̃stãs.deinde fortis diomede ꝯ subiugũ Troianos æquos æneæ ab Apolline ereptos quõdam ablatos agẽs.Tũ flauus atq; inclytus menelaus ꝯ iũctus uelo cib9 eqs agamẽnonia Ethe & forti Podagro.Illã Agamẽ.dono dederat Anchisæ fi.Eche polus:ne ad alti Ilii expeditionẽ ire cogeretur.sed interim in delitiis ageret.Magnus nãq; diuitiis eũ pater ditauerat.habitabatq; amplã Sityonẽ.hanc igitur cursu anhelãtẽ subiu gum misit.Q uartus inclyta magnanimi Nelidæ Nestoris Regis ꝑles Antilochus cũ pi liis equis.quẽ prudẽtẽ prudentior pater his admonebat Antiloche.p̃fecto te q̃is iuue nem iuppiter & neptunus & amarũt:& omnẽ equestrem docuerũt disciplinã ꝯ q̃obrem haud multũ opus est:ipse te docẽa.Nosti eni scite metam circũagere.Equi tñ tardissimi sunt ad currendũ.idcirco parũ cõfido.Cõtra hoꝝ equi uelocissimi nõ nihil pnitiores sũt in cursu.At tu cõsiliũ meũ exequare:ne te præmia fugiãt.Arte Calo lõge melior est:q̃ ui ribus.Arte inturbato mari citã gubernator & uẽtis iactatã nauẽ dirigit.Arte auriga auri gã supat.Q ui eqs & curribus fidit:huc illuc uagatur.Sic equi errẽt:nec stadiũ seruent: necesse est.Callidus aũt ibecillores equos agẽs semp metã obseruat:nusq; a recta defle ctens ꝯ neq; eũ fugit regẽdi disciplina.sed istat sp̃ pcedẽtiũ tergis.Metã tibi apte ostendã ne te lateat.Extat lignũ aridũ ulnæ lõgitudine supra terrã siue querc9 siue thilia ꝯ neq; n. ibre fatiscit) duo aũt utriq; lapides albi:& ob tritũ iter firmissimi:plan9 circũ hippodro mus.Id quidẽ alicui9 iãpridẽ defũcti terminũ ꝯ uel carceres a maioribꝰ istitutos arbitror qd̃ nũc huic muneri Achilles destinauit:ut meta sit.Hãc tu curribus p̃pius actis pete incũbe in sinistrã flectẽs ꝯ dextrũ ãt equũ stimulo & uoce p̃tereas ꝯ læuus metæ p̃piquet ut radẽs metã stringat:& tñ ad lapidẽ nõ offendat ꝯ ne forte & equi lædantur ꝯ & frãgan tur currus ꝯ qd̃ & aliis lætitiæ ꝯ & tibi reprehẽsioni cæderet.Si iussa mea obseruaueris fi li:euades icolumis.Si in flexu primus erit ꝯ nõ erit:qui te p̃tereat.Nõ si clarũ illũ Adresti

equũ Arionẽ:diuinũ genus:aut qui is pascuis pasti sũt:Laomedontis qsq; agitaret.Sic fatus Nelei filius Nestor:cũ singula filiũ admonuisset: assedit.Meriones qntus ꝑdiit.Sic ascẽsis curribus Achilles sortes duxit:primã antilocho Eumelo regi secũdã:Menelao tertiã:qntã merioni:fortissimo ultimã Diomedi.Sic ordine sortitis ꝑcul in planitie carceres signauit:iisq; diuinũ & pris affectatorẽ phœnicẽ adhibuit:qui curriculi custos uera referret.ii igit' oẽs expeditis flagellis & uerbis una equos hortantur.Illi ocius ꝑcul a nauibus gradũ cursui addẽtes:puluerẽ tanq; nubẽ aut turbinẽ excitãt.Comæ uẽto strigunt'.Currus nũc in almã terrã cadere:nũc in aera tolli:ductores curribus icũbere:oium ai uincendi desiderio cõtrs:miscere:qsq; sublato puluere equos noiatim hortari.Sed cũ iã iterũ ad Cani maris littus metæ equi ꝑquarũt:tũ singulorũ uirtus apuit. Perpetuo nãq; cursu Epheretiadæ ueloces equæ pstabãt.inde ꝗproximi troiani Diome.eq sequebant'.ut ꝑcedentẽ currũ subinde ascẽsuri uiderẽtur/afflatu aũt Eumeli ceruicẽ & latos humeros humectabãt:eũq; capitibus urgebãt & sane uel ꝑuortisset:uel pariter metã tetigisset Diomedes:ni ei apollo succẽsus flagellũ manu excussisset. Tũ præ ira in lachymas ꝑruppit cũ illas uelocius ꝑuehi.suos sine stimulo relinq uideret.Neq; fugit Mineruã: ut Apollo Diome.læsit.Cito igit' cursu Agamẽ.flagello accepto Diomedi tradidit:quo equos ipelleret.inde admeti filio irata eius iugũ fregit:& currẽtibus eqs temo:ide ipse secus rotã deuoluit':cubito:ore:naso:frõte:supcilíis allisis:oculis abortæ lachrymæ:uoce læta cohibita Tũ Diome.lõge post se aliis relictis:micat:cuius eqs minerua uires addidit:eũq; uictoriæ gloria honestauit.Secũdus menelaus sequebat'.Tũ Antilo.prnis eqs cõpellatis:curite inqt præ opere/neq; ego cũ forti Diomede:cui minerua uires sufficit:& gloriã statuit certare cõtẽdo/at menelaũ assequmini/neq; hoc dedecꝰ ppetiamini:ut & hæ fœmiæ posteriores sitis.Dicã & id re expieminí/nõ amplius regi Nestori cari eritis/sed uos euestigio iterimet si inglorii ultimũ ꝑmiũ referamus/festinate igit' ꝗocissime ut angustias ꝑocupetis.Quod ego/ꝗtũ in me erit/& enitar & cõtẽdã/sic clamãtẽ regẽ timentes equi uelocius cursum instaurarũt/tũ cauã uiã & hiemali pluuia ꝑcissam & in ima recedẽtem ꝑuidit Antilo.hãc tenebat menalaus orbitas uitãs/qui cũ in ꝑpinquo Antilo.parꝝ extra uiã agẽtẽ itueret'/ꝑtimuit eoq; cõpellato/Antiloche iquit/temere equos regis/ꝗre eos siste/angusta uia est/cito latiorẽ assequris:ne forte collisis iterse curribꝰ ambo lædamur. Ille tñ magno flagello instãs audisse dissimulabat/ꝗtum ãt ætatis experiẽs iunenis discũ post tergum iacit/tñ Antilochi eq ꝑuorterunt Menela.spõte resistẽtẽ ne ꝑuictoria festinãtes:cõfractis iuicẽ in angusto cruribus/ꝑsternèret'. Tum exprobrãs Menela.Nemo est inquit Antilo.te pnitiosior/pereas ex quo haud uere Achiui te sapiẽtẽ prædicãt. Nõ tñ sine ꝑcibus ꝑmium auferes.inde equos affatur/ne moremini inquit/neu segnes esto te.Num pedes & genua uestra labãt sane utriq; deficiunt.illi clamãtis uoce ꝑterriti cursu instaurato Antilocho facti sunt ꝑpiores.in hos oẽ spectaculum cõuersus erat:sic magno sublato puluere ꝑcurrere/primus ãt Cretẽsium ductor Idomeneus(sedebat.n.extra certamẽ altiori in loco)rectoris uoce cognita & nobilẽ equum spadicẽ totum ꝑter frõtẽ/in ꝗ albũ ut luna insignẽ intuitus assurgẽs hmõi oronẽ habuit.Amici argiuorũ duces & principes/solus ego equos uideo.Alii mihi equi præcedere uidẽtur/alius auriga apparet/cuius quæ priores erãt equæ in stadio offende rũt.Profecto quas ego primum ꝑpe metã uidi/nũc uidere nõ possũ/cũ uniuersum undiq; cãpũ oculis lustrẽ/aut habenæ ex aurigæ manibus excussæ sunt neq; potuit ad metã equos sistere:atq; circũire aut cecidis-

se eum

se eũ ꝛ & currũ fregisse suspicor. Diuersa nãq; cõceptis aio uirib9 petierũt. Sed state & uos: & intuimini. Neq; ego certo discerno ꝛ uidet tamẽ æthol9 ille: qui argis dõinat fortis Tidei filius strẽnuus Diomedes. In hunc acriter inuectus Oileus aiax idomenee inqt qd nũc temere loqueris ꝛ uelocissimæ equæ ꝑ stadiũ eminus ꝓcurrũt: neq; iter Argiuos iuniores: neq; uisu acutiore. At te semp iactas cũ minime te deceat ꝓteruũ eẽ. Sũt hic & alii: q̃ tu: meliores. Equi primi Diomedis sũt. q sequunt Eumeli scite equos regẽtis. Huic cõtra cretẽsiũ ductor iratus. Aiax inqt maledictis plurimũ: ceteris in rebus minimũ ua les ꝛ ferox nimiũ es ꝓdi: si placet & ꝓposito uel tripode: uel lebete arbitro Agamẽnone no stri currẽdo piculũ faciamus: ut utrius equi ꝑuortãt: soluẽdo ittellígas. Tũ succẽsus aiax grauiter se ulturũ minatus est. Et iã ad rẽ uenissent: ni achilles assurgens rẽ his uerbis cõ posuisset. Nõ nũc uerbis ulciscẽdi tps est aiax & idomenee: neq; decet. Aliũ itidẽ facientem reꝑhẽderetis. Sed uos in spectaculi cõsessu currẽtes ꝓspicite: qui mox pro uictoria ꝓperãtes hic aderũt. Tũ qui primi: qui secũdi fuerint plane cognoscetis. Interea Diomedes flagello equoꝝ armos uerberãs: eq̃s alte se tollẽtibus & leui cursu solũ tãgẽtib9: aduẽtabat. auriga dẽso puluere cõspgi currus auro stagnoq; cælati ꝓtrahi ꝛ orbita sũmo tm̃ & tenui puluere signati ꝛ cũ in mediũ multo ceruicibus pectoribusq; sudore stillãtibus: pueniss et. Cõstitit Diomedes æque pulchro curru flagellis ad iugum relictis: dissiliit. At fortis Stenelus ipigre apprehẽsam mulierẽ & magnũ ꝛ ansisq; insignẽ tripodẽ asserenda sociis tradidit ꝛ ipse equos dissoluit. Deinde Neleius antilochus dolo cũ celeritate Menelaũ ꝑuortẽs equos reduxit. Q uãtũ aũt distat a rota regius equus q sũma cauda rotã uerberãs currit ꝛ cũ iã parũ cãpi mediũ relinquat ꝛ tãto post terga spatio Menelaus a forti antilocho ꝛ cũ prius disci iactu ꝑcederet ꝛ relinquebat. Sed illũ cito assecutus eẽt. Glisce bãt enĩ maiorẽ in modũ crinitæ Agamẽnonis æque uires. ꝙ si primo stadio adhuc fuissent fortasse antilochũ ꝑuẽtũ ambiguũ reliqssẽt. At magni idomenei familiaris meriões astæ iactu Menelaũ sequit. cuius & equi seniores erãt. & ipse in agẽdo curru ipitior. Admeti ãt filiꝰ ultimꝰ equos reducit ꝛ quẽ ituitus achilles ꝛ miseratus q̃ stetit ꝛ & ad argiuos cõuersus. En uiri qt optimꝰ postrẽus redit. Sed agite merito eũ scdo munerẽ donemꝰ. Primũ. n. Tidei filius auferat. Sic fatũ laudãtibus oib9 ꝛ pari cõsensu secundus donatus eẽt Eumelus ꝛ ni magnanimi Nestoris filius antilochus grauius eẽt consecutus. Doleo inqt achille si qd dixisti re exequeris. Debes enĩ mihi ꝑmiũ ꝛ qm̃ Eumeli currus cõfract9ẽ ꝛ & equi ꝓturbati ꝛ ipse sane strẽnuus debuit tñ deos: ne nouissimus eẽt deꝑcari ꝛ ꝙ si ipsi9 moueris misericordia ꝛ & eũ donare tibi sedet. Est tibi in tabernaculo multũ auri atq; æris. Sũt tibi pecora ꝛ ancillæ ꝛ equi ꝛ ex iis uel maius & iã q̃ primo ꝑmiũ elargire ꝛ nt te achiui in laudibus ꝓsequãt: hac ego palma nemini cedã. Siqs uult ꝛ suas mecũ uires expiat. Risit achilles ꝛ & amico cõgratulat9 rñdit. antiloche si aliud Eumelo ꝑmiũ dari placet ꝛ dabo libens. Id erit ꝛ quẽ ab Asteropeo abstuli ꝛ æreus thorax ꝛ circũq; oras fulgẽti metallo isignis ꝛ dignũ sane eo mun9. Dixit: & autumedõti ꝛ ut é tabernaculo afferret ad se iussit ꝛ allatũ læto iã ex mũere Eumelo largit9ẽ. ide cũ ꝑco manu sceptrũ ꝑferẽs silẽtiũ dixisset: assurgẽs Menela. & i antilochũ grauiter iuect9. Antilo. iqt iã sapiẽs qd nũc egisti: uirtutẽ meã cõtumelia: equos dãno affecisti ꝛ tuos lõge iferiores ꝓtulisti. sed agite nũc græcoꝝ ductores & pricipes iustũ & neutri9 gr̃am feratis idiciũ neq; forte antilo. ꝓ fraudẽ ui fecisse menelaũ dicat. Egit equos meis deteriores: ego & uirtute ꝑsto & uirib9: ꝙ si sniam ferre noluetitis: ego ferã: & nẽinẽ me argutuꝝ puto. recte. n. iudicabius, sed age ãtilo. nt æquũ est:

ante equos & currū ſumito:quo mō equos egiſti:flagello ꝓtere:motorē neptunū iurato haud ultro meo te curruī ipedimēto fuiſſe.Cui ſapiēs Antilochus.Fer inqt æquo aio me nelae⁹ lōge ego ſum : q̄ tu iunior.tu uero prior & melior⁹ haud ignoras iuuenū audaciā prōptior his aius:ſed ibecillius conſiliū⁹ Patere igit᷑ ⁹ ego tibi æque p̄mio cedo⁹ ſi aliud a me uel maius optaueris:mox libēs acceptū referes. Veli iouis alūne ne unq̄ malū me ar bitreris.His dictis equā ei adductā tradidit⁹ quo dono haud aliter lætatus eſt menelaus: q̄ fecūdus ager cū creſcēti ſegete horrēs rore cōſpgit᷑.& eū appellās antiloche inqt:ego iā tecū in gratiā redeo⁹ neq̄.n.uanus aut ſtolidus es⁹ nūc uicit te iuuēta. Satius eſt maiori cedere:q̄ iponere. neq̄ mihi facile alius Græcoꝝ cōtra ꝓſuaſiſſet⁹ Sed multos ꝓ me la bores tu:& p̄ tuus & frater ſubiiſtis⁹ hac grā tibi ipſe ignoſcā⁹ tu tū iuicē a me æquā me am accipies:ut oēs me aio neq̄ ſupbo neq̄ ſæuo eē itelligāt.Dixit & antilochi comiti equā dedit.Ipſe āt antilochus pulchꝝ lebetē accepit.meriōes uero duo auri talēta⁹ phiala āt ſu pfuit:quā neſtori achilles dono dedit.His uerbis eū aſſecutus hæc ſenior funeris monu mentū accipias.Neq̄.n.eū amplius argiuis agētē uidebis.Gratis hoc te dono munere. Nō tu pugnis:nō paleſtra:nō iaculo:nō curſu certabis⁹ quippe q̄ graui ſenecta p̄meris. Ille lætus accipiēs:pfecto fili inqt uere oia:& tu te decuit:ꝓlocutus es⁹ nō mihi robuſta mēbra ſūt:neq̄ pedes:neq̄ manus:q̄ ab utroq̄ humero ibecilles lāguēt.Nā ſi mihi is ui gor & robur eēt:qualis erat:cū in amaryncei funere Epii certatorib⁹ p̄mia poſuerūt:ubi nemo:neq̄ Epioꝝ:neq̄ Pylioꝝ:neq̄ magnanimoꝝ Etoloꝝ mihi par eē potuit. Vici enī Enopi filiū Clytomedea pugnis.Ancæum Pleuroniū lucta⁹ fortē Iphiclū pedū uelocita te⁹ Phylea & Polydorū iaculatiōe ſupaui.eqs dūtaxat ſuis Actoriōis filii globo obiecto me uictorē admirati p̄currerūt.Hi hoc pacto ꝓpoſita p̄mia rettulerūt . Erāt gēini⁹ alter curꝝ regeꝝ:alter flagello ageꝝ ſcite norat:talis ego tūc erā nūc iuniores hmōi obeāt mūe ra⁹ mihi graui ē ſenectæ obtēperādū.tūc ego iter heroas uerſabar.Sed age nūc exais ſo cii honores,pſeq̄re⁹ hoc āt mun⁹ libēs accipio⁹ lætor.n.plurimū q̄ mei benigne memo riā ſerues⁹ nec te fugit:quo iter Achiuos honore accipiēdus ſim. Dii tibi hoꝝ plurimā re ferā grām.His dictis acceptiſq̄ achilles frequēti ſe achiuoꝝ cœtui imiſcuit:pugilibuſq̄ p̄mia mulā ſex annoꝝ⁹ robuſtā⁹ idomitā⁹ & domitu difficilē uictori⁹ uicto rotūdū pocu lū ꝓpoſuit.Stāſq̄ Atridæ inqt uoſq̄ alii fortes achiui⁹ pdeāt uiri duo optimi:qui alte ela tis pugnis certēt. Vtri aūt Apollo uictoriā p̄ſtitit⁹ is uobis arbitris mulā hāc ad taberna culū auferat⁹ uictus uero poculū.Cū hoc dixiſſet Panopei filius.Epeus uir amplus⁹ ma gnuſq̄⁹ & pugilū gnarus ꝓdiit in mediū⁹ admotaq̄ ad mulā manu clara uoce ꝓdeat in qt⁹ q̄ poculū uelit.Mulā aliū neminē i hoc certamie polliceor hiturū⁹ hoc.n.me perq̄ ſci te tenere ꝓfiteor.Nōne ſatis eſt:q̄ in aliis certamibus cedo⁹ neq̄.n.eſt ut uir oium gna rus repiat᷑.hoc ego & dicā:& re p̄ſtabo⁹ diſtrahā aduerſarii corpus:& oſſa cōfrīgā.Q ui bus igit᷑ is curæ erit:adſint ut eū ē meis eripiāt manib⁹.Dixit:& cūctātib⁹ oib⁹ pſiliit in mediū inſignis meciſtei talaionidæ regis filius Euryalus⁹ q quōdā in Oedipi funere The bas uenerat:ubi Thebanos oēs ſupauit:huic iclyt⁹ Diome.fauebat⁹ ut referret uictoriā. Eū igit᷑ baltheū cinxit⁹ Inde bouilis loris muniuit.ita in medio ſpectaculo accicti ꝓtētis brachiis cōgrediunt᷑⁹ & man⁹ cōſerūt⁹ ſtridēt dētib⁹⁹ & ē mēbris undiq̄ ſudor emanat Vrgēs āt Epeus itētus pugnæ Euryali maxillā pcuſſit⁹ quo ictu labātib⁹ genib⁹ decidit. more piſcis quē ſtridēte borea i algoſo littore fluct⁹ opit.At magnaius epe⁹ eū data ma nuerexit⁹ Soeii ueſtigio decurſo ſpatio pedes traheutē;craſſūq̄ ſanguinē expuentē : &

flexo

flexo in humerū capite exaiatū accepto poculo in tabernaculū abduxerunt. ide Achilles tertia p̄mia difficili paleſtræ cū̄ſtituit. Et uictori magnū tripodē igni accōmodatū duode cim boū p̄cio ꝛ uicto ācillā multaꝝ operū gnarā ꝛ quatuor æſtimatā ꝓpoſuit. Stāſq; ſurgāt inqt: q de his ſui piculū faciāt. Tū magnus Aiax thelamonius & Vlyxes: uir ſūma prudētia p̄ditus ꝓdiere: manuſq; ualidas cōſeruere: ut bonus architectus tigna in alta domo uētoꝝ ipetus cauēs ꝛ humeri ualidus manib9 icti cōcrepare ꝛ ſudor defluere toto corpore p latera & humeros ubices ſanguine rubeſcere ꝛ uictoriæ pro fabrefacto tripode oī cura icūbere ꝛ neq; alter alteꝝ loco mouere: aut ſternere poterat. Sed cū iā Achiuos moræ tederet: prior aiax thelamonius: generoſe inqt & ſapiētiſſime Vlyſſes uel tu me: uel ego te tollā ꝛ reliquū iouī curæ erit. Sic dicēs eū ſuſtulit. At Vlyſſes haud doli oblitus: pone pcuſſis eius poplitibus: nutātib9 genibus reſupinū ſtrauit: ipſe in os ꝓn9 icubuit. Tū oēs admirati obſtupuerūt. Secūdus patiētiſſimus Vlyſſes illū ſed parū a terra ſuſtulit. At p̄dere icuruatis genibus ambo in puluerē ceciderūt. Et tertio iā ira cōciti in certamē parabant: ni Achilles his uerbis ꝓhibuiſſet. Nolite amplius cōtentionibus inuicē conteri ꝛ uictoria utriq; par ꝛ & uos paria p̄mia accipite: & aliis certatoribus cedite ꝛ at illi dicto parētes excuſſo puluere ueſtes receperūt. Poſt hæc achilles pedū celeritati præmiū ſtatuit. primo argēteū cratera fabrefactū ſex ſextarioꝝ capacē: qui facile oēs pulcherrie ſuperabat ꝛ eū nāq; ſidones uiri in ea arte p̄ſtātes cōflauerant ꝛ fœlices ſulcato mari thoanti dono dederāt: deinde pro priami filio lychaon é patroclo p̄tiū dedit: iaſonis filius Eune9: hūc ergo achilles citiſſimo cōmilitonū currēdi præmiū poſuit: ſecūdo magnū & pīguē bouē: tertio aureū ſemitalētū ꝛ cūq; hortatus eēt: ut de p̄miis illis certarēt. aiax oileus ulyſſeſq; & neſtoris filius antiloch9: qui pedū leuitate æq̄lib9 oib9 p̄ſtabat: in ordinē ab achille diſpoſiti e ueſtigio ſpatia corripuerūt ꝛ emicuit ante alios aiax ꝛ inde ulyſſes q̄proxim9 & quēadmodū radius quē textrix ſcite tenuī ſub tegmine explicat: ſecūdū pectus telā p currit: ſic ulyſſes penē aiacē urgebat: ut anteq̄ puluis ueſtigia occuparet ꝛ & p̄cedētis ceruicē halitu afflaret. Acclamāt achiui uictoriæ incūbēti (eūq; in curſum adhortent). Cum uero iā metā attingerēt: glaucā oculos minerua ulyſſes his ſecū uerbis p̄cabat. Exaudi dea & fœlix mihi fautrixq; ueniās. ſic fatū exaudiuit minerua ꝛ & leuiorē reddidit. Aiaci ātiā iā metā attingēti caſum obiecit. Infimo.n. cæſoꝝ patroclo bouū lubrico gradu delatus os & naſum pcidēs ſordidauit. Sic cratera patiētiſſimus ulyxes tulit ꝛ aiax agreſtem bouē ꝛ cuius cornu dextra apprehēdēs fimūq; expuēs ꝛ hei inqt iniuria mihi minerua fuit ꝛ quæ mīno affectu ulyſſi opitulat. Dicētē oēs cachinno ꝓſecuti ſūt: Antilocho aureū ſemitalētū ceſſit: q ridēs ꝛ noſtis inqt amici q; ēt imortales dii natu maiores uenerant. aiax eni q̄ ego paulo eſt grādior ꝛ hic maior ærate natus ꝛ iā grauis & moroſus ſenex pedibus cū cæteris p̄ter achillē cōtēdit. ita laudatus achilles antiloche inqt nō fruſtra hæc dixeris ſed ſemitalētū tibi addā. qd ille lætus accepit. His pactis lōgā haſtā clypeūq; & caſſidē quæ ſarpedoni patroclus abſtulerat ꝛ ptulit. Stāſq; achiuos affat. Prodeāt uiri duo fortiſſimi & bn̄ armati q telis ſe iuicē appetāt. uter prior ex alteri9 corpe ſanguinē elicuerit eū hoc argēteo pulchroq; é thracia ēſe dōabo: quē ego aſteropeo abſtuli. hæc āt arma iter ſe partient: & apud me cœnabūt. Tū magnus aiax thelamonius & fortis Diome. diuerſa exercit9 pte in armis alacres toruis oculis i mediū p̄ſilierūt ꝛ ſtupuere achiui ꝛ illi comi nus facti ter ſe iuicē iuaſerūt. At aiax Diome. clypeū pcuſſit: trāſmiſitq; ꝛ corpus á uulnere thorax uēdicauit. Diome. uero porā clypei (ſemp. n. iugulū appetebat) haſtā direxit.

Tum græci aiaci timẽtes/ desisterẽt:& æq̃lia dona acciperẽt/ iusserũt. Diomedi achilles magnũ uagia & pulchro loco munitũ ensem largitus est. Inde cõflatũ discũ ꝓiecit in medium: quẽ iã fortis Etion magno in achillẽ conatu iecerat. ille aũt & eũ iteremit & disco & armis potitus est. Eo itaq; ꝓposito/ de hoc inqt piculũ facite/ si pigues & lati agri uictori essent. qnq; huius usus annos sufficiet: ut neq; pastor neq; arator ferri indigẽs urbẽ ei9 gr̃a petere oporteat. Hoc cũ dixisset. Polypoetes fortis Leõtius Aiax Thelamonius: & clarus Epeus se se pugnaturos obtulerũt. Q uibus ordine dispositis. primus Epeus app/ hẽsum discũ ridẽtibus achiuis ꝓiecit. Inde clarus bello Leõtius: tertius Aiax Thelamonius magna ui priores excedẽs lõgius dimisit. Vltimus Polypætes: q̃tũ pastor incuruũ pedũ per armẽta ꝓiiciẽs tm̃ cæteros supauit. Plauserũt spectatores. Polipætæ aũt socii ad regis naues p̃miũ rettulerunt. inde sagitariis secures decẽ & totidẽ securiculas ꝓposuit: & rostratæ nauis malo in arena affixo leuẽ columbã pede tenui filo allígauit. inde ut eã sagittis peterẽt iussit: q eã attingeret: secures: qui filũ frãgeret: securiculas accipet. His dictis Teucer rex & Meriones magni idomenei comes ꝓdiere. sortes in ærea galea depositæ. qbus ductis prior teucro cõtigit: q fortiter mittẽs telũ nõ uouit regi Apollíni neq; agnorũ primitias: neq; sacrificiũ. Irato ígit᷑ Apolline á colũba telũ aberrauit. Iuxta aũt pedẽ uiculũ fregit quod cũ sagitta delapsum hnmi iacuit: colũba in cælũ tollit᷑/ conclamat᷑ toto spectaculo. Tũ ꝓpere meriones arrepto arcu/ nã sagittã habebat/ arcigero apollíni primitias agnoꝝ ad sacrificiũ uouẽs uisam sub nubes huc illuc uolãtẽ citã colũbam media ala fixit: trãsmisitq;: Sagitta rursus humi figit᷑/ auis malo sidẽs ꝓtecto collo & motis pẽnis mox exaiata ꝓcul decidit/ populi admirati/ meriones secures: Teucer securiculas abstulere. Tum achilles nouã hastã & nouũ bouisq; capacẽ lebetẽ iaculatoribus ꝓposuit/ ꝓdíit Agamẽnon & magnus idomenei comes meriones. At achilles Agamẽnon inqt/ haud nos fugit q̃tũ & uiribus & ætate oĩbus antecellas. Q uare si placet tu lebetẽ: merio nes hastã accipiat. Sic dicẽti obtẽperauit rex Agamẽnon/ ipsi lebes/ hasta merioni data: quã is Talthybo p̃coni pulchrum munus largitus est.

ILIADOS LIBER. XXIII. FINIT. INCIPIT XXIIII. ET VLTIMVS.

Inito certamine: populus in naues cœnã curaturus diuidit᷑/ in de in dulcẽ & oiadomitãtẽ quietẽ soluit᷑. At nõ Achilles/ sed sup carissimo amico anxius huc illuc fortis Patrocli desiderio uertit᷑. Q uot eo socio labores: quot bella: quot maris pericula subiisse reputãs. interim lachrymas fundere: nũc in latus: nũc resupinus: nũc ꝓnus: uũc rectus: nũc per littus uolutari. Neq; eũ auroræ supra mare ortus latuit/ iunctis ígit᷑ citis ad currũ equis Hectorẽ ponere allígatũ ter circũ defuncti Patrocli sepulchrũ traxit/ ĩde ad tabernaculũ reuersus in puluere ꝓnũ diuisit. Cuius corpus Apollo omni tabe aspsum: uiri misericordia aurea ægide opuit/ ne corruptus sanie fatisceret/ ita ab Achille fœdatũ dii miserabãtur/ hortabãturq; interpretem Mercuriũ: ut eũ surriperet. id cæteris gratũ p̃ter iunonẽ: neptunũq;: & mineruã. q eo mortuũ Hectorẽ odio: quo sacrũ iliũ: Priamũq;: & troianũ populũ ꝓsequebãtur alexãdri gr̃a/ qui deab9 ad se ueniẽtibus eã p̃tulit/ quæ miserã ipsi libidinẽ pollicebatur. At duodecimo tãdẽ die diis imortalibus apollo hmõi oronẽ habuit. Impii sane dii estis & noxii/ Nõne nubis boũ bidẽtũq; & caprarũ exta Hector cremauit? Vos ne exaiem q̃dem eripi uultis

eripi uultis/ut uxor:mater:filius:Priamꝰ pater:populus eũ & uideãt:& iusta psoluãt. At p nicioso Achilli obtẽpatis:cui neq; ingeniũ laudabile/neq; lene cõsiliũ/sed sæuiciã meditat̃ more leonis:q & ui & ai supbia fretus/pdæ auidus gregẽ iuadit/ita ille misericordia abiecta:nullo pudore:nulla mouet̃ uerecundia:q̃ plurimũ hũano generi usus/& detrimẽti affert. Est ut aliquis amãtissimũ uel fratẽ uterinũ uel etiã filiũ emittat:plorat qdẽ:& lamẽtat̃:inde cõsolatur. Patiẽtẽ.n.pcæ humão generi aium dederũt. Vex achilles hectoris cæde non cõtẽtus:eũ equis aligatũ circũ carissimi socii sepulchr trahit: Cui nihil pulchrius nihil satius:ne forti succẽseamus:iseẽsibilẽ.n.terrã iratus ulciscitur. Huic pulchra iuno ira succẽsa. Esto inqt hoc Apollo:ut eodẽ honore dignos Achillẽ atq; Hectorẽ iudicetis. Hector tñ mortalis parẽtis lacte nutritus ẽ:achilles uero imotalis/quã ego coalui:& Peleo uiro sẽp imortalibus carissimo cõiugio iunxi:quoꝝ nuptiis uos interfuistis:Et tu una i fide maloꝝ sodalis cythara isignis epulatus es. Tũ nubiũ coactor Iuppiter Iuno inqt.noli tãtope succedere/Nõ eodẽ ambo honore dignabũt̃/Hector sane oium q illi sunt mortaliũ diis & mihi carissimus ẽ/qppe:q nunq̃ qn mihi sacrificaret:destitit/neq; altare debita mihi hostia libisq; ac nidore caruit. Et licet eũ is nobis honorẽ exibuerit:nõ tñ quẽq; eius corpus furatum ire pmittemus/neq; si uellemus:clã achille posset. Nã sẽp ei & noctes & dies adest mr̃. Verũ eniuero si qs ad me tethi accersat:ei istãter mãdabo:ut filius a Prião mũeribꝰ acceptis ei Hectoris corpus istituat. Dixit. At Iris cita iter samũ atq; asperã Imbriũ i ima cerulei maris uada nũcia delabit̃:plũbo similis/qd̃ i agrestis bouis cornu mortifer sæuis piscibꝰ deiicit̃. Inuenit ãt i cauo antro Thetim q̃ circum aliæ maris deæ una sedebãt. Ipsa ãt media optimũ filiũ breui ad fœcundã troiã piturũ deplorare. Cui adstans Iris surge inqt Theti,nã bonorũ cognitor iuppiter te ad se accersi iubet. Tũ alba pedes dea:Cur me inqt maxius deũ uelit:uereor equidẽ imortalibꝰ cõmiscer/cũ meus tãtis in mœroribꝰ uerset̃ aius. Veniã tñ nõ.n.temere me accersit. Sic locuta gloriosa dea/uelo se q̃ nigerrimo opuit:& citis pedibꝰ uẽto similẽ primã iri seqt̃. Circũ maris unda pscindit̃. inde ascẽso cælo ad tonãtẽ iouẽ cæteris diis circũsedẽtibꝰ accessit. Cui loco cessit Minerua/ut iouí assideret. At iuno aureo ei poculo ppinãs iocata ẽ. Cũ ergo bibisset: deũ at hominũ pater hmõi ad eã oronẽ habuit. Venisti ad nos Theti q̃uis iugi dolore soliciteris/neq; me fugit/Sed qd te accersi iusseri accipe. nouẽ iã dies iter imortales cõtẽtio sup Hectore exanimi & Achille urbiũ expugnatore fuit. Hortabant̃.n. ut Mercuriũ eũ furatũ demitterẽ. Verũ ego absentis tui grã hãc Achilli gloriã reseruãdã statui. Q uãobrẽ q̃primũ te ad exercitũ cõferas. tuũq; certiorẽ facias filiũ/ut ei succẽsuerimus/q; tã infesto aio apd naues hectorẽ ligatũ teneat:eũq;:si me ueret̃:exoluat:iube. At ego ad magnanimũ Priamũ iri demittã ut ad græcorũ classẽ cũ pciosis mũeribus ab Achille dilectũ filiũ redẽpturũ ueniat. haud cõtẽpto iouis mãdato dea cõcita á cæli uertice ad filii tabernaculũ delabit̃/quẽ misere amici morte mœrentẽ iuenit. Circũ socii prãdiũ parabãt/mactauerãtq; grãdẽ & lanigerũ agnũ. Assedit uenerabilis mater & eius dextra appẽsa noie ipm appellãs:Fili mi Achilles ait/quousq; fletu & luctꝰ cõsumeris/neq; cibi/neq; soni memor/idulgẽdũ nõnũq̃ et amicæ ãplexibꝰ/neq;.n.uicturus es/nã mors/& insupabile fatũ aduẽtat/Sed q̃ dicã/accipe.iouis ego ad te nuncia uenio. Ait deos tibi & se iprimis succẽser/q; infesto aio apud naues hectorẽ ligatũ teneas/sed age accepto eũ pcio soluas. Cui achilles ueniat inqt q pciũ allaturus ẽ/& eũ auferat exquo id mihi olympius ipat iuppiter:hoc in uicẽ facto mr̃ & filius multa cõfabulabãtur. iterea iuppiter iri accit,I/inqt:& descẽso cæ

lo ilíũ re conferas ꝛ& magnaium Priamũ cettiorẽ facias ſe exaiem filiũ redẽpturũ: ſi cũ p̃
tioſis mũeríbꝰ ad achillẽ apud græcoꝝ claſſẽ ierit. Neminẽ ſecũ ducat p̃ter p̃conẽ aliquẽ
ſenioré ꝛq mulos & firmũ curꝝ regat ꝛ referatq; ilíũ ab Achille exaiem ꝛ neq; ſibí timeat.
mercuríũ eí ducẽ ad achillís uſq; tabernaculũ dabimꝰ: quo cũ uenerit: neq; ipſe eũ iteríet
neq; eí quẽquã manũ iferre patiet. Nõ. n. temerariꝰ ẽ: nõ ſtultus: nõ ſceleſtꝰ: ſed iuſta ro
gãti obtẽpabit. his cũ mãdatis uelox iris ad Priamũ iter fletus & lamẽta deuẽit. Filíi i aula
circũ patrẽ ſedere ꝛ lachrymis ueſtes rigare ꝛ Senex medius: tecto capite: & ceruice pulue
re ſuis ipſius manibꝰ ſordidata. Filiæ ꝛ& nurus paſſim p̃ domũ flere ꝛ uoluẽtes aío: quot ꝛ
q̃tiq; græcoꝝ mãibꝰ cecidiſſẽt. Acceſſit igit̃ ad priamũ iouis nũcia: ei ob metũ tremẽti pau
cis cõfide iqt priame: haud formides: neq;. n. mali aliq̃d: ſed bonũ tibí aioue nũciũ ſignifi
catũ uenío: is. n. ſine te tui curã ſuſcipit ꝛ tui miſereꝫ ꝛ iubetq; iclytũ filiũ hecto rẽ allatís p̃
cioſis ad achillem mũeríbꝰ redímas ꝛ ſolus te ad eũ cõfer: nullo tecũ comite p̃ter ſenioré
aliquẽ p̃conẽ: q mulos: & firmũ currũ regat ꝛ referatq; ilíũ ab achille exaiem. Neq; tibí ti
meas ꝛ mercuríũ ducẽ ad achillís uſq; tabernaculũ tibí dabit: quo cũ ueneris: neq; ipſe te i
terimet: neq; quẽq̃ tibí manũ iferr̃ patiet. Nõ. n. temerariꝰ ꝛ nõ ſtultus: nõ ſceleſtus ẽ ſed
iuſta rogãti obtẽpabit. Sic fata repente euanuit. At priamꝰ accitis filiís mulοꝝ currũ expe
diãt ſternãtq; deſup iubet ꝛ ipſe i odoratũ ꝛ cedrínũ: altũ ꝛ pluribꝰ picturis diſtictũ cubicu
lũ deſcẽdit. hecubaq; uxore accita: ifœlix: ait: mõ cælitꝰ míhi nũcius á ioue demiſſꝰ cariſ
ſimũ filiũ redẽptũ eã ꝛ& p̃cioſa achílli mũera deferã iubet. at tu mihí ſniam tuã dícas ue
li. an me græcorũ exercítui credã. his eiulãs mulier: hei iqt: ubí nũc ſapía tua ꝛ q̃ te ſupiori
tpe iactabas: & cæteris domíabaris. Et q̃ nã rõne ſolus i eíus cõſpectũ ire cogitas: q tot no
bís & tales filíos iteremit ꝛ pfecto ferreus tibí aíus ẽ. Q d̃ ſi i eíus uenies ptãtẽ ꝛ ſi te ituebi
tur ipíus ille & ſæuus ꝛ nulla tibí miſericordia mouebit. Sedeamus hic ſine eo i luctu: hãc
eí quõdã naſcẽti iſupabile fatũ legẽ ſtatuit ꝛ ut albí pedes canibꝰ p̃dæ á parẽtibus procul
foret á forti uiro iterẽptus. Cuíus utinã míhi iecur mordicus abſumendũ daret: ui ex pte
filíi cædẽ ulcíſcerer. Ex quo itrepide p̃ patría pugnãtẽ: neq; timoris ꝛ neq; fugæ memorẽ
iterfecit: huíc ſenior Príamus. Noli inqt iter meũ ipedire ꝛ neq; malí ominís ales ſis ꝛ Neq;
eni pſuadebis ꝛ nã ſiqs míhi mortaliũ ꝛ uel uates ꝛ uel ſacerdos díſſuaderet ꝛ eos ut menda
ces contẽnerẽ ꝛ í pſe ego nũc deũ & audíui ꝛ & uídi ꝛ ibo ꝛ neq;. n. uerba me fruſtrabuntur:
Q uod ſi me ad Græcorũ claſſẽ fatũ manet. Opto ut me filiũ meũ ãplexũ achilles interí
mat ꝛ cũ lachrymarũ deſiderío ſatíſſecero. Díxit ꝛ& arcis reſeratis duodecí pulchros pe
plos ꝛ duodecí ſimplices ueſtes ꝛ totidẽ tapetas ꝛ totidẽ pallía: totí dẽ tunicas: decẽ auri tãlẽ
ta ꝛ duos fulgẽtes tripodas ꝛ lebetes q̃ttuor ꝛ pulchrũ & p̃cioſũ á thracis ſibí legatis dono
allatũ poculũ deprõpſit: neq;. n. id retinuit ꝛ q dílectũ filiũ redímere deſiderabat. Troiãos
aũt á regia cõtumelíis pſequẽs. Abite inqt perditi ac flagitioſi ꝛ nõne uobis domí ſatís lu
ctus ẽ: ꝛ qd mei curã ſuſcipitis: pfecto cordi uobis ẽ ꝛ q̃ ís me doloribus de optimí filíi cæ
de iuppiter cumulauerit: ide quã iacturã fecerímus cognoſcetis. Verũ ego anteq̃ dirutã
atq; euerſam hãc urbẽ uideã ínferos ſubire ſtatuã. Simul hæc dicẽs Sceptro eos agere
illí irato ſení cædere. Accitis ergo filíis Príamus Heleno ꝛ Paride ꝛ Agatone ꝛ Panone ꝛ An
típhone ꝛ& uoce inſigní Polyte ꝛ præter hos Deíphœbo ꝛ hyppotoo ꝛ Agauo ꝛ his inq̃ no
uẽ maturate inquit pditi & infames filíi. Vtinã oẽs p̃ uno hectore occidiſſetis ꝛ heu me
miſerũ ꝛ ex quo optímos filíos genui ꝛ quorum nullum míhi relictũ uídeo ꝛ neq; pulchrũ
Mneſtora ꝛ neq; equorum ſtudioſum Troílum ꝛ neq; hectorem ꝛ qui pro deo inter uíuos

neq;

neq; mortali patre. sed deo genitus uidebatur. hos Mars perdidit. Ignaui aũt. mendaces. saltatores. choreæ gnari. agnorũ hedorũq; publici raptores superãt. Adhuc currum parate & iis muneribus parate cessatis. ut iter aggrediar. illi patris minas ueriti cõtinuo currũ expediũt. sternunt iugũ buxino umbilico insigne. & clauis cõpactus a passillo corripiunt. nouẽ ulnarũ funẽ alligãt cuius alterũ caput temoni. alterũ anulo implicant. terq; circũ ductũ nexu firmãt. inde & pulchro cubiculo dona. quibus Hector redimeretur. allata currui imponũt. cui robustissimos mulos a Mysiis Priamo dono datos. Equos ãt sub patris iugũ: quos ille ad pulchrũ presepe alebat: iungunt. Paratis in hũc modũ oĩbus Priamus & preco de itinere cõsulebãt. at Hecuba anxia ne merũ aureo in poculo afferẽs. ut poti abirẽt. hoc priame inquit ioui patri libato. & reditũ ab hostibus precator. postq̃ eundi tibi sn̄ia me ĩuita sedet. precator inq̃ idæũ ioue. q tota urbe cõspicitur. ut amãtissimã alitũ. cuius maxĩa uis est. repẽte dextrã ad te nũciã mittat. ut ea uisa ad citas græcor̃ naues fidẽter accedas: quã nisi ꝑpitiã miserit. mĩme tibi eundũ censeo. Cui speciosꝰ Priamꝰ: hoc ĩquit cõiunx haud tibi desiderãti negabo. æquũ est. ut ioui ad ueniã impetrãdã supplicẽus & ancillæ Tamiæ purã manibus aquã dar̃ iussit. Q uæ mox pelui arrepta scite demãdatũ si bi mũus obiit. lotus accepto a cõiuge poculo sublatis ĩ cælũ oculis: ĩ medio his uerbis uinũ libauit. Iuppiter Idæe deorũ maxime. Da ut amico me & misericordi aĩo Achilles accipiat. mitte amãtissimã tibi alitũ: cuiꝰ maxĩa uis est: repẽte dextrã. ut ea uisa: ad citas græcor̃ naues fidẽter accedã. Sic fantẽ audiuit cõsiliator Iuppiter. cõtinuoq; ꝑfectissima uoluerũ: fulua uẽatica. quã Perenõ uocãt: supra urbẽ dextra appuit: q̃ta ãt alta cubiculi iãua: qua uir locupleꝭ claui offirmauit: tãtæ eius utrinq; alæ patebãt. Q ua uisa lætati sũt Tum festiuus senex fabrefacto curru paulã & roboantẽ testudinẽ agit. Primi muli quadrigã trahebãt. hac aurigadi gnarus Idæꝰ agere. põe senex flagello eqs ĩpitare. amici oẽs se qui cõplorãtes: ac si ĩ mãifestũ ꝓficiscerẽt exitiũ. Cũ uero ab urbe ĩ cãpũ descẽdissent: mox & filii & generi domũ rediere. Ipsi ãt p cãpũ maturantes mĩme louẽ latuerũt: q senẽ miseratꝰ dilectũ filiũ Mercuriũ his uerbis alloq̃t. Tuũ est Mercuri potissimũ ut Priamũ ad græcor̃ classem comiteris. audisti. cũ placuerit. Iter aripe deducas eum: ut nemo Græcor̃ uideat: aut norit priusq̃ ad Achillẽ puenerit. Paruit dicto ĩterpres Mercuriꝰ. mox pulchra ĩmortalia: aurea thalatia pedibꝰ nectit: quæ eũ supra mare supra immẽsam terrã uẽto similẽ deferũt. capit & uirgã: quæ hoĩum oculos: cũ libet & somno demulcet: & somnolẽtos excitat. Sic ad Troianũ agr̃ & Hellespõtum regio iuuẽi iã sũma cum gratia pubescẽti similis delabit. Iam Priamꝰ ad magnũ Illi sepulchr̃ tenebris iã terrã opiẽtibus iumẽta ad fluuiũ: ut biberẽt: sisti iusserat. Tum ꝑco Mercurio cominꝰ uiso prior ad Priamũ cõuersus. Cõsule ĩqt sapiẽtis Dardãi ꝓles. En piclitamur: Vir̃ uideo. Breui nos pituros suspicor. Sed age: aut fugiamꝰ: aut eiꝰ gẽua ꝓcidẽtes: ut nostri misereat: oremꝰ. Tũ senex pturbatꝰ est: & præ formidie steterũt comæ & languẽtibꝰ mẽbris obstupuit. At Mercuriꝰ opportũe accedẽs: mãu seni data. Q uo pater hac inqt iumẽta palmã noctẽ agis: qñ mortales oẽs quieti ĩdulgẽt. Nõne formidas uiolẽtos truceſq̃: q ꝓpe adsũt. Acniuos: Q uor̃ si qs te p obscurã noctẽ tot sarcinas trahentẽ offẽderit: qd aĩ tibi futur̃ putas: Nõ tu iuuẽis es: neq; comes tuus: neq; ad ꝓpulsãdã iniuriã idõeꝰ. Si qs te prior appeteret. Ego ãt nõ mõ nihil tibi mali iferã: sed illatũ ꝓpulsabo. qppe q̃ĩ te patrẽ effingo. Cui senex: uera dicis fili. Sed adhuc deorũ mihi aliqs ꝓspicit: q te talẽ mihi obuiũ misit: q mihi dux esses. Es. n. & robusto corpor̃: & specie pulcherria: & aĩo sapiẽti. beatis sãe parẽtibꝰ natꝰ es. Adquẽ iter̃ mercu-

ri⁹ Recte dicis ſẽior:ſed id mihi aperias uelim:qm̃ ornat⁹ iſtos pulcherrimos feras. an ad lõginq̃s natiões:ut tibi ſalua ſint:an oẽs metu:Ilio defto aufugitis?Cũ fortiſſimũ filiũ tuũ amiſeritis.neq; Græcor̃ bellũ remittit. Ad hæc Priam⁹. Quis tu es optime iuueis?qbuſue parẽtib⁹ ꝓgenit⁹:q̃ filii mortẽ ſic noſti.His Mercuri⁹. Tẽtas me pater iquit:q me de clariſſimo Hector pcõctaris. Eũ ego ĩ cõfertiſſima pugna uidi: cũ ad naues actos Achiuos ferro ꝓſterneret:eũq; admirat⁹ ſum:Neq;.n. Achilles Agamẽnoni irat⁹ ĩ p̃liũ deſcẽdebat.huic me comitẽ Myrmidonũ genere eadẽ uexit nauis Pater mihi Polyctor admodũ locuples:& ut tu. Iã ĩ ſeniũ uergẽs ſex ei ſũt filii.ego ſeptius:cui ſorte hæc obtigit expeditio.mõ huc uẽi a nauib⁹ mãe Achiui circum urbẽ ad pugnã aderũt. Aegre ferũt pr̃cipes nr̃i tã diu fruſtra his ĩ caſtris deſediſſe. Tum ſenior iquit. Sic achillis comes es:uera mihi narres oro. An adhuc apud naues fili⁹ me⁹ iace at:an mẽbratim cõciſum cãib⁹ abſumẽdũ achilles dederit. Cui Mercuri⁹. Senex inqt neq; cães:neq; alites eũ adhuc attigerũt. iuxta naues iacet ĩ tabernaculis. Et iã.xii. dies agit neq; fatiſcit corp⁹:neq; q̃ nu p interẽptos laniãt alites:eũ appetũt. Illũ ãt illuceſcẽte die circũ amici exaĩs ſepulchr̃ ĩmiſericorditer trahit.neq; tñ tabo abſumit. mirabilis uiſu pulcher adhuc:& tanq̃ nup cæſus cruor aſpſus ẽ:& oĩa rubeſcũt uulnera multi exanimẽ tælis appetierũt. Ita dii ĩmortales mortui filii tui curã gerũt qm̃ eos amico ꝓſecut⁹ es aĩo. His uerbis gauiſus ſenex rñdit. Fili ꝓfecto bonũ eſt diis ĩmortalib⁹ ſacrificia offerre. Nũq̃.n.me⁹ Hector:dũ uixit:deor̃ oblit⁹ eſt. Ideo ipſi ne ĩ morte qdẽ ſunt ĩmemores. Sed age hoc a me poculũ accipe. hĩc me ripe:& diis fauẽtibus dux mihi eſto:dũ ad achillis tabenaculuz pueniã.his Mercuri⁹ tẽtas me ſenior ait. Et ego ſi: iuueis ſim:nõ tñ mihi ꝓſuadebis:ut mun⁹ aliquod ĩſcio achille accipiã euz & timeo:& ex aĩo uereor.ne furti arguar.& aliqd mihi mali impẽdat. Tibi ãt ducẽ me ad clar̃ uſq; argos uel naui uel pedeſtri itinere exhiberẽ. quod reprehenſur̃ arbitror neminẽ: Dixit:& opportune curr̃ & iumẽta magna ui ĩpulit.& capitis habẽis magnas eis uires afflauit. Sed cũ ad turres nauiũ & foſſam puẽiſſent. cuſtodib⁹ adhuc de cœna curãtibus ſomnũ ĩdidit Mercuri⁹. Inde amotis uectib⁹ Priamũ cũ munerib⁹ & curru ad altum achillis tabernaculũ duxit. Id Myrmidones ex abiete regi cõſtructũ œno texerãt circũ autẽ magnã aulã ligneis furcis incunbentẽ & ſolã abiegnã portã fecerant. quæ a tribus claudebat.totidẽq; magna claui aperiebat. Achilles uero ſolus id muneris obibat. In troducto igit Priamo & deſcenſo equo. Mercuri⁹ ego inqt Priame Mercurius deus ĩmortalis a patre tibi dux miſſus ſum.nunc diſcedã.ne me achilles uideat haud enĩ fas eſt ĩmortalẽ deũ tam facile ſeſe mortalib⁹ uidendũ exhibere.at tu introgreſſus achillis apprehenſis genibus.ꝓ pr̃z. & bene comatã matrẽ & filiũ præcare:ut ad miſericordiã moueat. Ita clara uoce locutus altũ cælũ repetit. Tuz Priamus in terrã deſiliens ideo ad iumentor̃ cuſtodiaz relicto recta tabernaculuz ingredit.ubi Ioui amicus achilles cũ ſociis ſedebat. Heros uero autumedon.& bellicoſus Alcimus menſæ miniſtrabãt. Iam enĩ nõdum mẽſa amota cœnarant Nemo ingredientẽ uidit.q achillis apprehenſis genibus & homicidis filior̃ manibus exoſculatis.ꝓcubuit. quẽadmodum autẽ cũ qſpiã male in patria rebus actis interfecto hoſte ad alium populũ fugit.oẽs eũ admirant. Ita achilles & ſocii mutuo ſe cõtuentes Priamũ.qui achillẽ his uerbis affat. Recordare grãdegni pr̃is tui fortiſſime achille.quez in exitioſo ſenectæ limite.ut ego ſum.fortaſſe uicini populant.& qui iniurias ꝓpulſet habet neminẽ. Sed ꝓfecto cũ te uiuere ĩtelligit.lætat. Speratq; cariſſimũ filiũ Troria redeuntẽ ſe indies reuiſur̃. Ver̃ ego ifœliciſſimus filios optimos habui.quor̃ mihi nullus ſupeſt.fuerunt enĩ qnqua

ginta.& ex eadē matre decē & nouē.ex aliis alii. cū uos huc appuliſtis. quorū plæriq; breui in prælio ceciderunt. Qui ãt mihi patriæ defenſor erat hunc tu nup ſtrēnue p patria pugnantē iteremiſti.cui⁹ redimēdi grã3 mittis ad tecū muneribus uenio.Reue rare deos achille.& mei miſericordia moueare tui genitoris recordatus.quo ego lon ge miſerior ea perpeſſus ſū. quæ nōdu3 mortaliū alter.Os ego ad filii iterfectoris ma nū oſculaturus admoui.Hac oratione lachrymas illi deſiderio patri excuſſit.amboq; hic miſerabiliter Hectorē filiū ad achillis pedes pſtratus.Ille patrē & Patroclū plo rabant: ut etiã lachrymas aliis excuterēt. Sedato fletu achilles eueſtigio ſurgens eu3 manu apprehēſa placide erexit. Canūq; & caput & barbã miſeratus eū breuibus affa tur. Ah infœlix tã multa mala ppeſſus quonã pacto huc ad achiuorū naues uenire:& eius cōſpectū qui tot & tantos filios tibi interemit ferre potuiſti:ferreus pfecto es:ſed age hoc in ſolio ſedeas.dolores triſti aīo p̄mamus.neq; enī ullo uſui ſunt nimii fletus ſic neuerunt dii miſeris mortalibus ut in mœrore uiuendū ſit ipſi omni carent triſti cia. Duo enī dolia in Iouis limine ſidunt plena munerū.quæ nobis dãda cōſtituit ma lo⁹ alterū.alterū bonorū.Ex quibus Iuppiter nunc bonū mala nunc bona exhibet. cui mala.eū ad iniuriã exponit. ut in miſeria uitã agat.uiuit enī neq; diis neq; hoibus honoratus.Ita Peleo patri dii bona multa largiti ſunt.ab ipſis natalibus. Oēs enī for tuna diuitiisq; ſupabat. dñabatur Myrmidōibus.& mortali īmortalē dederunt uxo rē.nō tñ a malo imunē reddiderūt qppe.cui nullã domi ſobolē præter me breui mo riturū neq; ſenectã uiſurū præſtiterūt nã a patria lōge abſu3.te & tuos pſequens. Te quoq; beatū quondã audiebamus quantū Leſbus iã beati uiri ſolu3 & ſupra phrygiã magnus Helleſpontus diuidit.His te opibus ac liberis munitū p̄dicabãt. Verū poſtq; hac te dii calamitate affecerunt.ſemp circū urbē & pugnæ & cædes deſæuierunt. Cō prime iuges lachrymas.neq; ulllo uſui filio dolores erunt.neq; in uitã reſtituet.cui⁹ aliud malū accumulabit.Cui uenerabilis Senex.Ne iube Iouis alumne.ut ſedeã:quo ad Hector in tabernaculo ſepultus iacet ſed ſolue eu3 quæſo. ut uideã.& accipe: quæ affero munera:q̄bus oro in patriã reuerſus fruare.cum me uiuere:& ætherea aura ue ſci ſinis.Hunc torue aſpiciens Achilles.Ne me inquit horteris ſenex.uolo eu3 ſoluere uenit ad me mater marini ſenis filia cu3 Iouis mandatis:& ia3 mēte cōcipio: neq; me lates:aliquē tibi deo⁹ huc ducē fuiſſe neq; mortalis quiſq̄:ne iuuenis q̄dē:in hoſtile3 exercitu3 uenire auſus eſſet: nō cuſtodes latuiſſet.nō portas facile reſeraſſet. q̄re noli aīo ē ulterius dolorē fouere nō ego te ſene q̄uis ſupplicē hinc dimitterē:niſi qm̄ nolo irrita Iouis mandata facere:ptimuit Priam⁹:& dicto patuit.Ille autē leonis more pſi liens Autumedōte & Alcinoo:quos oībus poſt Patroclu3 p̄ferebat comitibus taber naculo egredieť iumēta a iugo diſoluunt:& ītroducto p̄cone p Hectore præcioſa mu nera e curru ī tab̄naculu3 deferunt:duob⁹ paliis tm̄ & tunica illic relictis:q̄bus exaís opieť.luſſiq; ancillis:ut pcul ablatū lauarēt:& oleo ungerēt:ne eo uiſo Priam⁹ nimio dolore cō ficer eť. Quib⁹ pactis palio & tunica optu3 ipe Achilles lecto ſocii ſup curru3 lectu3 cōpoſuerť. Tū Achilles gemebūdus.Amice inqt Patrocle ne mihi ſuccēſas oro ſi apud īferos gñroſū Hectorē caro me pri reddidiſſe audies p̄mia nāq; mihi haud cōtēnēda atulit q̄ tecū ptiar:ut decet hæc cū dixiſſet:ī tab̄naculū reuerſus pulchro:uñ ſurrexerat.Solio e regiōe Prião aſſedit:eiq; filiū iqt tibi ſoli ſenior ut iuſſiſti lecto cōpo ſit⁹ ē.ſub aurorã eū & uidebis:& ī pria3 referes nūc corpora curãda ſūt.Nã & pulchri coma Niobe poſt duodecī ī atrio liberos iterēptos cibi rcordata ē.Erãt ei nāq; filiæ ſex & totidē adoleſcētes filii.hos argeteo arcu Apollo.illas diana cōfecerunt: Niobe irati

q̄ se pulchræ latonæ equiperauerat. Illa enī duos duntaxat filios se multos peperisse iactarat. Hi autē duo illos oēs interemerunt: quos nouē dies īsepultos (neq; n. erat q̄ sepeliret cū populū oēm Iuppiter uertisset in lapides) Decima autē die dii supi hūani mandarūt. Illa igit̄ post lachrymas cibū cepit. Nūc āt desertis in mōtibus apud Sipilū lapidea uisit̄ ubi nymphax̄: q̄ circū Acheolū choreis oblectant̄ toros eē ferūt. Ibiq; licet ī lapidē obdurata: deox̄ flagella ppetit̄. Quare age glorioſe senex: cibū & nos capiamus. Inde filiū multis cū lachrymis & luctu lliū referes. His dictis albā ouē mactauit. Socii pelle direpta scite ī frusta secuerūt. Inde infixas uerubus igni torruerunt Autumedō panē e calathis īmēsa dispoſuit. carnē Achilles discidit. sic man9 ad ppoſita porrigebāt. Cū igit̄ potus & cibi desiderio satisfeciſſent: Priamus Achillē: quātus q̄q; diis similis esset. Achilles cōtra Priami speciē & facundiā admirabat̄. Cū sic alter alterū quadā intueret̄ uoluptate: prior Achillē Priamus: Iube īquit Iouis alūne: ut iā quietē capiamus. Nondū. enī ex quo tuis manibus filius cecidit cōniuerūt oculi: sed semp & īgenio & discutior: & domi in puluere uolutor. nunc primū ex eo & cibum cepi: & nigr uinū bibi. Tū achilles sociis atq; ācillis iussit: ut ī cubiculo lectos uariis & purpureis stragulis atq; tapetibus sternerēt. Ille ppere ex atrio cū lumīe duos lectos strauere. Inde cauillatus Achilles extra inquit Amice dormias: ne q̄s Grecox̄ cōsiliator: q̄ mihi semp: ut opus est: assident: te p obscurā noctē uisum regi mox Agamēnoni referat: cogatq; ut hæc munera restituā. Sed age hoc plāe mihi dicas ueli quot dies Hectoris funera acturus sis: ut tot ego nr̄os a p̄lio cōtineā. Cui senex: si placet inquit ut filio iusta psoluā (nosti enī nos ītra mœnia cōclusos: & cæduā syluā p̄cul abesse: & Troiani plurimū timent) nouē dies eū cōplorabimus: decima hūabimus & epulo populū accipiemus undecimo desup sepulchrū cōstruemus: postridie uero: si placuerit: pugna comittet̄. Ad hæc itex achilles esto: ut iubes Priame p̄ducā in hoc tempus p̄liū & sic data dextra: neqd timeret. cōfirmauit dormitū itaq; ierunt & Priamus & p̄co multa aīo uolūtates ī uestibulo. achiles aūt in cōclaui firmissimo cū pulcherima Briseide iā & alii dii & hoīes mollē quietē carpebāt. at nō Mercurius uolutat enī animo quonā pacto Priamū sacris inſciis custodibus e castris emiteret. astitit igit̄ supra eius caput his uerbis locutus. Non amplis tibi curæ est Priame: qūo hic īter hostes quiescas. postq̄ dimissus es ab achille. nūc p redimēdo filio multa largitus es. p te autem uiuo ter tm̄: qui supstites sunt filii. darēt. si quidē & atrei filius agamenō & alii scient Græci. His uerbis pteritus senex exurgere preconē iubet ipse deus iumēta currui iungit. eaq; pedetētiz p exercitū agit nesentiātur. Cū uero ad uorticosi Xanthi. quē īmortalis genuit Iuppiter uadū pueniſſent. Mercurius in cælū euanuit. & iā purpurea aurora p uniuersam terrā diffundebat̄. In urbē igit̄ cū fletu exaiem rettulerūt. neq; quisquā Priami reditum prior q̄ ueneri filis Cassandra psensit. Ipsa patrē ī curruz. & clamosum preconē. & Hectorē sup mulis ī lecto exanimē uidit. mox ī fletuz prupit. clamauitq; si qñ Troiani redeunte a pugna Hectore lætabimini. nunc quæso. q̄lis referat̄. aspicite. His uerbis uniuersa cōmota est ciuitas. nemo doloris exps fuit. Occurrunt ī porta redeuntib9 & cariſſima uxor. & uenerabilis mater. & ī curruz p̄uentes exanimē cōplorāte populo āplexabant̄. sic ante portā ad solis usq; occasum ī lachrymis pstitiſſent. nisi e curru senex ut cederēt. duz iumēta trāsirent. īpetrasset. īde domi fletu explerētur. facta eundi copia regiaz īgressi lecto toreumatib9 destincto exaiem posuere. Tum cātores flebile carmē orsi sunt complorantibus mulieribus īter quas Andromache bellicosi Hectoris caput amplexa. Miuit inquit. sic me in ætatis flore

& quem miseri genuimus puerũ ꝛ reliquisti ꝛ quẽ. ego impubẽ haud dubito euasurũ ꝛ prius enim hæc ciuitas excidet. Nam tu & eũ & castas nurus ꝛ & troianã iuuentutẽ custodiebas ꝛ laborabas: & seruabas hi nũc breui ꝛ & ego una misera in græcorũ naues abstrahemur ꝛ tu aũt fili ꝛ uel me sequeris ꝛ ubi te indigna sæuo sub dño perpetieris ꝛ uel græcoꝝ aliquis tuo fortasse patri iratus ꝛ ꝙ aut fratrẽ filiũue aut patrẽ interemerit ꝛ arreptum te e turri graui morte ꝓcipitẽ dabit ꝛ siquidẽ multi Achiuoꝝ Hectoris manibus terrã mordicus oppetierũt ꝛ haud eni mitis erat in cõfertissimo ꝓlio pater tuus ꝓpterea eũ Troianus populus tota urbe inumeris ꝓsequit lachrymis. Tu aũt mi Hector incredibilẽ parentibus tuis luctũ ꝛ & mihi imprimis reliqs ꝛ nõ mihi extremũ spiritũ agẽs é lecto dextrã dedisti. Nihil mãdasti ꝛ nihil monuisti ꝛ qui perpetuã tui memoriã mihi in lachrymis agenti relinqueris ꝛ ide cõplorãtibus cũctis hecuba hector inquit filioꝝ dilectissime ꝛ diis ꝓfecto amicꝰ erat: ꝙ tui curã etiã i morte hũerũt ꝛ alii ab Achille capti filii trãs mare ꝛ aut sami aut Imbri ꝛ aut infidi portus uenerũt ꝛ tu nũc impio ferro interẽptus: cũ te circũ Patrocli quẽ interemisti ꝛ sepulchrũ achilles distraxisset ꝛ neꝙ eũ suscitasset ꝛ ad nos recens & incorruptus relatus iaces in atrio ꝛ illi similis ꝛ quẽ arciger apollo piis sagittis concitatus interfecit. Tertia helena fletu suo oibus in fletum ꝓrũpẽtibus. Hector ait mihi affiniũ oium amãtissime ꝛ siqdẽ formosus Alexãder spõsus mihi est ꝛ qui me huc aduexit ꝛ utinã prius ipsa periissem. Iam uigesimus annus agit ꝛ ex quo huc applicui: quibus nõ modo ne molestũ quidẽ abste uerbum audiui ꝛ sed siue sorores tuæ: siue fratres ꝛ uel socrus ꝛ uel socer in me grauius loquerent ꝛ modestia tua ꝛ & lenitate cõtumelias cohibeas. Iccirco ego nũc te defleo ꝛ & me miserã relictã doleo ꝛ neꝙ. n. alius mihi benignus aut amicus supest ꝛ oẽs me abhorrent ꝛ hoc pacto & ipsa & aliis lamẽtantibus: senex Priamus afferatis nũc inqt troiani ligna ꝛ neꝙ formidetis græcoꝝ insidias ꝛ siquidẽ Achilles cũ me a classe dimitteret ꝛ ante duodecimũ diem nihil offensuros græcos mihi pollicitus est. His auditis populus iunctis ad plaustrũ bobus ꝛ & multis ad portã in unum cõueniunt: & nouẽ diebus imẽsam coegerũt materiam ꝛ decima illucescẽte die elatũ Hectora cũ eiulatu in sũma pyra composuerũt ꝛ ignẽꝙ subiecerũt. Postridie ad bustũ hectoris cõgregati oẽs ꝛ ignibus primũ nigro uino extinctis ꝛ alba ossa fratres ꝛ sociiꝙ piis humectãtibus ora lachrymis lecta in aurea urna cõdiderunt ꝛ eãꝙ purpureis mollibusꝙ uelis opertã ꝙ primũ defoderunt ꝛ & crebris magnisꝙ munierũt lapidibus. Interea exploratores passim ꝛ nequid græci tentarent speculabantur: Hoc perfecto in urbem reuersi una omnes in Priami Ioue geniti regia lautis epulis accipiunt. Ita bellicoso Hectori sepulchrum constructum est.

Iliados Homeri liber uigesimusquartus & ultimus finit.

Impressum opus hoc emendatissimum Venetiis ꝛ Accuratissima dexteritate ꝛ & impensa Ioannis Tacuini de Tridino. Anno a natali christiano. M.CCCCCII. Die. XXV. Februarii. Leouardi Laurodani Serenissimi Venetiarum principis Anno altero.

REGISTRVM.

A B C D E F G H I K L M N O P Q

Omnes sunt terni præter. A. qui est quaternus &. Q. duernus.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 134 8°
INKUNABUŁY